

Spicilegium Benedictinum

Harvard College Library

FROM THE BEQUEST OF

JOHN HARVEY TREAT

OF LAWRENCE, MASS.

(Class of 1862)

SPICILEGIUM
BENEDICTINUM

A COLLECTION
OF UNPUBLISHED PAPERS

EDITED BY THE
NUNS OF ST. BENEDICT'S
ROME.

VOLUME FOURTH

PRINTED AT THE VATICAN PRESS

1899

CP 138.5

INDEX.

PROVINCIAL CHAPTERS OF THE BLACK MONKS IN FRANCE.

Introduction.	1
I. Varia statuta Capitulum Generalium Congregationis Monachorum Nigrorum in Provinciis Narbonensi, Auxitana et Tolosana, aliis plurimis minoris momenti statutis omissis . . .	3
II. Statuta quaedam Capitulum Generalium pro reformatione coenobiorum Ordinis Benedictini	54
III. Statuta in Capitulo Generali Monachorum Ordinis Benedictini, in regno Burgundiae, anno 1333 die 20 mensis julii, pro reformatione et bono regimine coenobiorum.	56
IV. Decreta Capituli Generalis Monachorum Provinciae Bituricensis et Burdigalensis celebrati in Monasterio Sancti Augustini Lemovicensis, anno MCCCLXVII	88

PAPERS RELATING TO BLESSED JULIANA OF COLLALTO.

X. Manuscript office and Mass.	30
XI. Office and Mass.	33
XII. Abbess Corner to the Venetian Ambassador in Rome . .	36
XIII. The Venetian Ambassador to Abbess Corner	37
XIV. Petition of the Venetian Ambassador	68
XV. Petition of the Abbess and Nuns of S. Biagio to the Doge.	132
XVI. The Venetian Ambassador to Abbess Corner.	134
XVII. P. Lombardi to Flaminio Corner.	136
XVIII. The Venetian Ambassador to Abbess Corner	137
XIX. Abbess Corner to the Pope	139
XX. Ambassador	141
XXI. » »	141

CORRESPONDENCE OF D. BENEDETTO BACCHINI, O. S. B.

53. Bacchini to Papebroche.	40
-------------------------------------	----

IV

54.	Bacchini to Papebroche	41
55.	» Card. Sfondrato	42
56.	» Donati	44
57.	» Henin	45
58.	» Gleichs	98
59.	» Heckel	100
60.	Signature not given	101
61.	Bacchini to Hippolito Pugnetti	103
62.	» Students of Sacred Philology in St. Peter's Monas- tery, Modena	104
63.	» College of Modena	106
64.	» Fortunato Tamburini	107
65.	» College of Modena	109
66.	» Fortunato Tamburini	111
67.	» Gherardi	144
68.	» College of Modena	146
HELEN LUCRETIA CORNARO PISCOPIA, BENEDICTINE OBLATE		49
INEDITED LETTER OF D. BENEDETTO BACCHINI, O. S. B. RELATING TO THE SAME		79
BLESSED EUPHEMIA GIUSTINIANI		81
BLESSED LORENZO OF STIA, CAMALDOLESE HERMIT.		94
VENERABLE DAME MARY ADEODATA PISANI, O. S. B.		101
SKETCH OF THE LIVES OF THREE SCOTTISH HERMITS, O. S. B.		109

APPENDIX.

LAUDES S. P. N. BENEDICTI, EX DISQUISITIONIBUS HÆFTENI.		I
Epistola dedicatoria		III
Cap. I.	Quae sit S. P. N. Benedicti patria	I
Cap. II.	Quo tempore natus sit S. Benedictus	3
Cap. III.	De S. Benedicti progenitoribus.	4
Cap. IV.	De Suavi S. Benedicti Nomine.	7
Cap. V.	Varia S. Benedicto attributa elogia	9
Cap. VI.	S. P. N. Benedicti pueritia	10
Cap. VII.	S. Benedicti vita eremitica	13
Cap. VIII.	S. P. N. Benedicti Exercitia in Specu	17
Cap. IX.	De carnis tentatione superata	19
Cap. X.	De S. Benedicti Abbatiali dignitate	24
Cap. XI.	S. Benedictus Maurum et Placidum in suam disciplinam et consortium suscipit	28
Cap. XII.	Aliquot S. Benedicti miracula	30

Cap. XIII.	Quae caussa S. Benedicto Sublacum deserendi et Cassinum veniendi	32
Cap. XIV.	Montis Cassini descriptio	35
Cap. XV.	S. P. Benedicti Acta in Monte Cassino	38
Cap. XVI.	S. Benedictus Monasterium Cassinense construit et variis miraculis effulget	40
Cap. XVII.	De transmissione S. Placidi in Siciliam, eiusque Martyrio.	43
Cap. XVIII.	S. Benedictus simulatum Regem deprehendit ipsique Regis Totilae futura praedicit	46
Cap. XIX.	S. Benedictus plura spiritu prophetico praedixit item Monasterii Cassinensis destructio et instauratio enarratur .	48
Cap. XX.	Quomodo S. P. Benedictus tempore famis se gesserit? .	53
Cap. XXI.	Diabolus varie a S. Benedicto profligatus	55
Cap. XXII.	Miracula nonnulla S. Benedicti narrantur	57
Cap. XXIII.	Exempla, quibus probatur S. Benedictum habuisse spiritum prophetiae	59
Cap. XXIV.	De transmissione S. Mauri in Galliam	61
Cap. XXV.	De S. P. N. Benedicti sorore S. Scholastica	65
Cap. XXVI.	S. P. N. Benedicti raptus et visiones quaedam enarrantur.	70
Cap. XXVII.	De felici S. P. N. Benedicti transitu ex hoc mundo, eiusque sepultura	73
Cap. XXVIII.	De visione, quae in transitu S. P. N. Benedicti apparuit.	75

LIBER SECUNDUS.

Cap. I.	De forma corporis S. P. Benedicti	83
Cap. II.	De S. Benedicti vestibus	85
Cap. III.	Sacrae Scripturae ad laudes S. P. N. Benedicti applicatio.	87
Cap. IV.	Tabella praecipuarum virtutum S. P. N. Benedicti. . .	89
Cap. V.	Quomodo S. Benedictus spiritus omnium iustorum plenus fuisse dicatur	97
Cap. VI.	De caelesti gloria S. P. N. Benedicti	101
Cap. VII.	De Sanctissimi S. P. N. Benedicti aureolo.	104
Cap. VIII.	De S. P. N. Benedicti festivitate, cultu et invocatione. .	106
	Litaniae de S. Benedicto	111

LIBER TERTIUS.

Cap. I.	De ipsa Regula, cur, quando, et quo loco scripta? . .	117
Cap. II.	De praestantia Regulae S. Benedicti.	120
Cap. III.	De utilitate Regulae S. Benedicti.	125
Cap. IV.	Quam late Regula S. P. N. Benedicti propagata. . .	141
Cap. V.	Quinam Ordines sub Regula S. Benedicti militent? . .	142
Cap. VI.	Quantum Regula et Ordo S. P. N. Benedicti aliis Ordinibus profuerit	144

VI

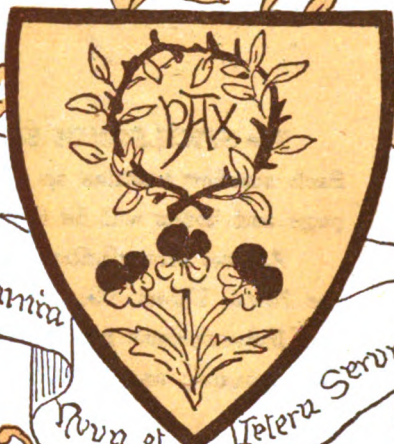
Cap. VII.	Quis sit finis aut scopus Regulae S. P. N. Benedicti . .	146
Cap. VIII.	De obligatione et observantia Regulae S. P. N. Benedicti.	150
CATECHISMUS MONASTICUS		156
Cap. IX et ultimum.	Quibus stimulis S. Benedictus ad obedientiam et Regulae observantiam urgeat	161

NOTE. — The Provincial Chapters of the Black Monks in France and the Life
of Blessed Euphemia Giustiniani will be continued in the next number.

Cogitavi dies antiquos et
aunus reteruos in mente habui

Ps. lxxv.

N° 13

Spicilegium Benedictinum

S^t. Benedict's

Rome

The SPICILEGIUM BENEDICTINUM appears every three months. Each number contains an illustration. At the end of the year a title-page and index will be issued.

Annual subscription 4s, or 5 francs, free by post to all countries in the Postal Union. Single number, 1s, or fr. 1.25.

Subscriptions received by Messrs Desclée, Lefebvre et Cie, Rome and Tournai; and by Messrs Burns and Oates, London.

No. 13. MARCH, 1899.

CONTENTS.

	pag.
Provincial Chapters of the Black Monks in France	1
Papers relating to Blessed Juliana of Collalto.	
X. Manuscript office and Mass.	30
XI. Office and Mass.	33
XII. Abbess Corner to the Venetian Ambassador in Rome	36
XIII. The Venetian Ambassador to Abbess Corner	37
Correspondence of D. Benedetto Bacchini, O. S. B.	
53. Bacchini to Papebroche.	40
54. " Papebroche.	41
55. " Card. Sfondrato	42
56. " Donati	44
57. " Henin.	45
Appendix.	
Laudes S. P. N. Benedicti, ex Disquisitionibus Haeffteni	1
Epistola dedicatoria.	III
Cap. I. Quae sit S. P. N. Benedicti patria	1
Cap. II. Quo tempore natus sit S. Benedictus	3
Cap. III. De S. Benedicti progenitoribus	4
Cap. IV. De Suavi S. Benedicti Nomine	7
Cap. V. Varia S. Benedicto attributa elogia	9
Cap. VI. S. P. N. Benedicti pueritia.	10
Cap. VII. S. Benedicti Vita eremitica.	13
Cap. VIII. S. P. N. Benedicti Exercitia in Specu	17
Cap. IX. De carnis tentatione superata	19
Cap. X. De S. Benedicti Abbatiali dignitate	24

PROVINCIAL CHAPTERS

OF THE BLACK MONKS IN FRANCE.

Benoît XII par sa Bulle *Summi Magistri* du 20 Juin 1336, pour la réforme des monastères bénédictins, a distribué les Abbayes et les Prieurés des diocèses qui forment la France actuelle en six provinces. Ceux des provinces ecclésiastiques de Reims et Sens en formaient une; ceux des provinces de Rouen et Tours, une autre; de Bourges et Bourdeaux, une troisième; de Narbonne, Toulouse et Auch, une quatrième; de Lyon, Besançon et Tarentaise, une cinquième; de Vienne, Arles, Aix et Embrun, une sixième.

La constitution bénédictine, c'est sous ce nom qu'est connue la Bulle de Benoît XII, avait choisi comme principal moyen de réforme la tenue régulière des chapitres provinciaux. La distribution des monastères en province pour l'Ordre entier n'avait pas d'autre but que de rendre ces réunions plus faciles. Les décisions, que les Abbés y ont prises, sont le complément naturel de tout le plan de réforme élaboré par Benoît XII. Leur ensemble forme un monument de la discipline monastique, dont l'importance n'échappe à personne. Malheureusement elles sont encore peu connues. Dom Ursmer Berlière, pour me borner à la France, est le seul qui ait pu donner une série des actes de ces chapitres provinciaux. On

lui doit le texte des chapitres de la province de Reims et Sens tenus à Reims (1348), à Saint Germain des Prés (1363), à Compiègne (1329), à Saint Germain des Prés (1408), à Saint Faron de Meaux (1410)¹.

Nous avons trouvé dans la précieuse collection des manuscrits de Dom Etiennot les actes et statuts de plusieurs chapitres provinciaux. Viennent en première ligne ceux des provinces de Narbonne, Toulouse et Auch. Dom Etiennot les a recueillis dans les archives de divers monastères du midi de la France. Il n'a pas jugé à propos de transcrire en entier le procès verbal original. Il s'est contenté des statuts qui lui ont semblé les plus importants. La série commence en 1337, l'année même qui suivit la promulgation de la constitution bénédictine, et se poursuit assez régulièrement jusqu'en l'année 1499. Les quarante deux monastères, qui prenaient part à ces assemblées, formaient une sorte de congrégation².

Dom Etiennot a trouvé dans les archives de l'Abbaye de Savigny les statuts de deux chapitres de la province de Lyon, Besançon et Tarentaise. Le premier eut lieu, le 20 Juillet 1337, à Saint Vincent de Macon; c'est donc le premier après la promulgation de la Bulle *Summi Magistri*. La date et le lieu du second ne sont pas indiqués³.

Nous les faisons suivre de quelques statuts de cinq chapitres de la même province antérieurs à Benoît XII. Ils sont

¹ Chapitres généraux des monastères bénédictins des provinces de Reims et Sens, dans *Documents inédits pour servir à l'histoire ecclésiastique de la Belgique*. 58-117.

² Dom Etiennot, *Fragmenta historiae Aquitaniae*. t. xi. Bque Nle Paris. fond. Latin, cod. 12773, ff. 288-316. Les rédacteurs du t. vi. de la *Gallia Christiana* fournissent des renseignements sur ces chapitres.

³ Dom Etiennot, *Fragmenta Historiae Aquitaniae*, t. vii. Bque Nle Paris. fond. Latin, cod. 12769, 283-299. On trouve ces statuts dans le cod. 776 de la Bque de l'Arsenal, faisant suite à la constitution bénédictine.

de 1258, 1266, 1278, 1281, 1291. Dom Etiennot les a copiées sur un manuscrit de l'Abbaye de Saint Claude ¹.

Nous donnons en dernier lieu un chapitre de la province de Bourges et Bordeaux, tenue en 1367 à Saint Augustin de Limoges. Dom Etiennot en a trouvé le texte à la Grande Sauve.

Abbaye de Ligugé.

Dom J. M. Besse.

VARIA STATUTA CAPITULORUM GENERALIUM CONGREGATIONIS MONACHORUM NIGRORUM IN PROVINCIIS NARBONENSI, AUXITANA, ET TOLOSANA, ALIIS PLURIMIS MINORIS MOMENTIS STATUTIS OMISSIS.

I.

Anno 1337, die Dominico in octavis Pentecostes, Narbonae fuit celebratum capitulum, in quo haec statuta fuerunt.

Primo, quod capitulum proxime sequens celebretur Carcassonae feria ii post iv Dominicam a festo Paschae proxime sequendam.

Secundo fuit definitum quod liber ordinationum sanctissimi in Christo Patris et Domini Benedicti Papae XII, factus et compositus super reformatione Ordinis nostri ², ponatur et custodiatur in monasterio Crassensi dioecesis Carcassonensis.

Tertio item fuit definitum quod Domini Visitatores qui in hoc praesenti capitulo fuerint deputati non visitent primo anno, et secundo non visitent nisi simul, nisi casus specialis occurrerit.

Quarto item fuit definitum quod Domnus Abbas Psalmodiensis et Domnus Abbas Sancti Salvatoris Lodovae diligenter

¹ Bque Nle fond Latin, cod. 12740, 481-484.

² Il s'agit du texte de la Bulle *Summi Magistri*.

videant et examinent omnia statuta capituli provincialis, et quod referant in proximo sequenti capitulo.

Quinto quod singuli Abbates in provincia Narbonae et Priores Ecclesiarum Cathedralium in antiqua provincia Narbonae possint absolvere suos monachos, subditos et conversos a quibuscumque sententiis excommunicationis, suspensionis et interdicti, si quas incurrerint, usque ad sequens capitulum. In hoc capitulo non exercebunt visitationis officium, consistentes in sua visitatione.

Sexto, quod in quolibet provinciali capitulo apportentur et legantur nomina monachorum et conversorum defunctorum ab uno capitulo ad aliud, et ibidem absolvantur.

Septimo, quod habeatur unus magnus liber in quo scribantur omnes definitiones in praesenti capitulo editae et in sequentibus faciendae, et quod custodiatur in monasterio Crassensi.

Octavo, quod modo et in sequentibus capitulis monachus ad hoc deputatus per Dominos Praesidentes aut saecularis scribat definitiones et ordinationes ipsius capituli et alia faciat quae pertinent et pertinere possunt ad officium lectoris et scriptoris.

Nono, quod nullus recedat sine copia dictarum ordinationum.

Decimo, quod compelli possint omnes administrationem habentes ad contribuendum communi collectae quae facta fuit in praesenti capitulo.

II.

Anno 1339 celebratum fuit capitulum Carcassonnae feria ii post Dominicam *Cantate Domino*, in quo fuit statutum.

Primo, quod capitulum proxime sequens celebretur Carcassonnae in domo Praedicatorum feria ii post Dominicam *Cantate Domino* anno 1341.

Secundo, quod pro discordia seu guerra quae de praesenti est inter Dominum nostrum Regem Francorum et Regem Angliae dicatur qualibet die oratio *pro pace* in una missa conventuali.

Tertio, quod in prioratibus conventualibus nullus monachus ad ibidem residendum deputatus audeat ducere foeminas ibidem sub poena excommunicationis absque licentia prioris conventualis praedicti.

III.

Anno 1341 feria ii post Dominicam *Cantate Domino* celebratum fuit capitulum Carcassonae in domo Praedicatorum et statutum fuit.

Primo quod capitulum sequens ibidem eadem die celebratur anno 1343.

Secundo quod si contingat aliquos vel aliquem de futuris praesidentibus abesse, illi qui praesentes fuerint, possint alios eligere loco absentium. Si vero contingat omnes praesidentes abesse a capitulo, quod absit, fuit ordinatum quod tunc illi qui fuerunt definitores proximi capituli praecedentis possint eligere praesidentes, et quod illi praedicti praesidentes qui absentes fuerint, in quorum locum alii subrogati fuerint, nullam tanquam praesidentes habeant potestatem, sed illi solum qui succederint in locum ipsorum, et sic deinceps in perpetuum observentur.

Tertio, quod nullus Abbas, Prior Ecclesiae Cathedralis monachalis, vel Procurator, vel alius nuncius eorundem recedant a praesenti capitulo sine copia novarum declarationum per Dominum nostrum Summum Pontificem noviter editarum et per eum ad praesens capitulum missarum, et quod Bulla dictarum declarationum in monasterio Crassensi custodiatur.

Quarto quod Visitatores diligenter inquirent in locis singulis quae visitabunt an ordinationes Domini nostri Papae plene servantur.

Haec autem sunt nomina monasteriorum et ecclesiarum cathedralium.

In provincia Narbonensi:

Monasterium Sancti Aegidii ¹, dioecesis Nemausensis.

Monasterium Psalmidii ².

Monasterium Sendracense ³.

Monasterium de Salva ⁴.

Monasterium S. Guillelmi de Desertis ⁵, Lodovensio dioecesis.

Monasterium S. Salvatoris Lodovae ⁶.

Monasterium Anianae ⁷, dioecesis Magalonensis.

Monasterium S. Tyberii ⁸, dioecesis Agatensis.

Monasterium Villae Magnae ⁹, dioec. Biterrensis.

Monasterium Juncellense ¹⁰. » »

Monasterium S. Aniani ¹¹, dioec. S. Pontii.

Monasterium Crassense ¹², dioec. Carcassonensis.

Monasterium de Caunis ¹³, dioec. Narbonensis.

Monasterium Montis Olivi ¹⁴, dioec. Carcassonensis.

¹ S. Gilles, dioc. de Nîmes.

² Psalmidi, ibid.

³ Sendras, ibid. plus tard. d'Alais.

⁴ S. Pierre de Salve, ibid.

⁵ S. Guillelm du désert, dioc. de Lodève.

⁶ S. Sauveur de Lodève.

⁷ Aniane, dioc. de Montpellier.

⁸ S. Tiberi, dioc. d'Agde.

⁹ Villemagne, dioc. de Béziers.

¹⁰ Jaucel.

¹¹ S. Chinian, dioc. de S. Pons de Tomière.

¹² La Grasse, dioc. de Carcassonne.

¹³ Caunes, dioc. de Narbonne.

¹⁴ Montolivu, dioc. de Carcassonne.

Monasterium S. Hilarii ¹⁵, dioec. Carcassonensis.
 Monasterium S. Polycarpi ¹⁶, dioec. Narbonensis.
 Monasterium S. Martini de Canigou ¹⁷, dioec. Elnensis.
 Monasterium S. Michaelis de Coxano ¹⁸, »
 Monasterium S. Andreae ¹⁹, »
 Monasterium Arularum ? ²⁰, »
 Monasterium S. Genesii ²¹, »
 Capitulum Electense ²².
 Capitulum S. Pontii ²³.

In Provincia Tolosana.

Monasterium de Soricinio ²⁴, dioec. Vaurensis.
 Monasterium Montis Azili ²⁵, dioec. Rivensis.
 Monasterium Lezatense ²⁶, dioec. Tolosanae.
 Monasterium Montis Garnerii ²⁷.
 Capitulum S. Papuli ²⁸.
 Capitulum Montis Albani ²⁹.

In provincia Auxitanensi.

Monasterium S. Severi de Rustano ³⁰, dioec. Tarbiensis.
 Monasterium Regulae S. Orientis ³¹, dioec. Tarbiensis.

¹⁵ S. Hilaire.

¹⁶ S. Polycarpe, dioc. de Narbonne.

¹⁷ S. Martin de Canigou, dioc. de Perpignan.

¹⁸ S. Michel de Cuxa, »

¹⁹ S. André de Sureda, »

²⁰ N. D. de Arles, »

²¹ S. Geniès, »

²² Alet. »

²³ S. Pons. de Tomières »

²⁴ Sorèze, dioc. de Lavar.

²⁵ Mas d'Azil, dioc. de Rieux.

²⁶ Lezaur.

²⁷ Mas Garnier.

²⁸ Saint Papoul.

²⁹ Montauban.

³⁰ S. Sever de Roustan, Dioc. de Tarbes.

³¹ S. Orient de la Reule. »

Monasterium S. Petri de Generosio ³²,
 Monasterium de Tasca ³³, dioec. Tarbiensis.
 Monasterium de Pessano ³⁴, dioec. Auxitanae.
 Monasterium Cellae-Medulfi ³⁵.
 Monasterium S. Sabini in Lavitania ³⁶, dioec. Tarbiensis.
 Monasterium de Luca, dioec. Lascarrensis.
 Monasterium de Regula Silvestri ³⁷,
 Monasterium S. Severi de Vasconia ³⁸, dioec. Adurensis.
 Monasterium Sorduese ³⁹, dioec. Aquensis.
 Monasterium S. Fermeri ⁴⁰, dioec. Vazatensis.
 Monasterium Blasimontis ⁴¹.
 Monasterium Simorae ⁴², dioec. Auxitanensis.
 Capitulum S. Quiteriae, dioec. Adurensis.

IV.

Anno Domini 1343 feria ii. post Dominicam *Cantate Domino* celebratum fuit capitulum Carcassonae in domo Praedicatorum, in quo statutum fuit.

Primo, quod capitulum sequens fiet ibidem et eodem die anno 1345.

³² S. Pé de Generès. Dioc. di Tarbes.

³³ S. Pierre de Tasque. »

³⁴ Pessan, dioc. d'Auch.

³⁵ Saramon.

³⁶ S. Savin de Lavedan, dioc. de Tarbes.

³⁷ La Réoule, dioc. de Lescar.

³⁸ S. Sever, dioc. d'Aix.

³⁹ Sorde, dioc. de Dax.

⁴⁰ S. Ferme, dioc. de Bazas.

⁴¹ Blasimon.

⁴² Simore, dioc. d'Auch.

V.

Anno 1345, celebratum fuit capitulum Carcassonnae in domo Fratrum Praedicatorum, feria ii. post Dominicam *Cantate Domino*, in quo statutum fuit.

Primo quod anno 1347 ibidem eadem die capitulum celebrabitur.

Secundo quod in singulis ecclesiis Cathedralibus et monachalibus fiant speciales orationes pro Domino nostro Papa.

Tertio quod statuta poenalia in capitulo apud Sanctum Tyberium celebrato maneant suspensa cum omni effectu donec examinata sint et approbata.

VI.

Anno 1347 fuit celebratum capitulum Carcassonnae in domo Fratrum Praedicatorum feria ii. post Dominicam *Cantate Domino*, in quo statutum fuit.

Primo quod sequens capitulum ibidem eodem die celebrabitur anno 1349.

Secundo quod Abbas de Regula inquirat super reformationem monasterii S. Severii, dioecesis Adurensis, et quod iustum fuerit decernat, compellendo rebelles per censuram ecclesiasticam, invocato, si necesse fuerit, auxilio brachii saecularis.

VII.

Anno 1349 celebratum fuit capitulum in domo Fratrum Praedicatorum Carcassonnae, feria ii. post Dominicam *Cantate* in quo statum fuit.

Primo quod sequens capitulum ibidem celebrabitur eodem die anno 1351.

Secundo quod quilibet Abbatum et Priorum maiorum ecclesiarum Cathedralium habeant praecipere subditis suis monachis in virtute sanctae obedientiae sub poena excommunicationis quod in monasteriis et extra debeant portare vestes et habitus decentes et omnino dimittere indecentes.

Tertio item pro omnibus beneficiis impensis et impendendis ordini nostro per Dominum Montis Olivi Cardinalem ¹ mille missae celebrentur pro eo, orando specialiter pro eo in mille missis praedictis, et quod in qualibet congregatione subiecta nostro provinciali capitulo celebrentur vigintiquinque missae modo et forma praedictis pro dicto Domino Cardinali.

Quarto quod Domnus Abbas Villae Magnae provideat vel procuret cum effectu quod conventus sui monasterii recipiat pitantiam opportunam, cultus divinus ob defectum temporarium nihil perdat.

VIII.

Anno 1354 fuit celebratum capitulum Carcassonnae in domo Fratrum Praedicatorum feria vi. ante Dominicam *Cantate Domino* in quo statutum fuit.

Primo quod ibidem anno 1357 feria v. ante praedictam Dominicam celebretur capitulum.

Secundo quod monachi qui veniunt ad provinciale capitulum de aliquo monasterio veniant in vestibus, tonsura et habitu regularibus et honestis; (si non sic venerint) exuantur

¹. Il s'agit de Guillaume Court, neveu du Pape Benoît XII, Abbé de Montolive, Cardinal Prêtre du titre des Quatre Saint Couronnés, puis Ev. de Frascati, Légat en Lombardie, mort en 1361.

et amore Dei vestes dentur, et mittentes eos non habeantur pro excusatis.

Tertio quod Domnus Abbas de Soricinio eligat priorem studentium in Studio Tolosano quolibet anno, et idem faciat Domnus Abbas S. Tyberii in Studio Montis Pessulani.

Quarto quod Domnus Abbas de Soricinio diligenter perquirat et perquirere faciat tam per priorem studentium dicti Studii Tolosani quam per alias personas monachos dissolutos vel portantes vestes, tonsuras et sotulares inhonestos in Studio praedicto, et quod tales monachos moneat, corrigat, et, si necesse fuerit, a dicto Studio ad monasteria revocando, et quod idem faciat dictus Domnus Abbas dicti S. Tyberii in Studio Montis Pessulani.

Quinto quod in monasterio monachi non portent chlamydes seu mantones maxime fissos et botonatos, cucullas manicatas, et manicas botonatas, et quod, si excedant, per Abbates, Priores, Visitatores, vel Praesidentes effectualiter puniantur.

Sexto in virtute sanctae obedientiae iniunctum et sub poena duplici contenta in constitutionibus Papalibus quae remitti non possit nec aliquo modo mitigari, quod de cetero quicumque Abbas visitator Ecclesiarum Cathedralium vel aliquorum monasteriorum per hoc sacrum concilium deputatus, personaliter visitet ecclesias, monasteria seu monasterium per ipsum capitulum ad visitandum assignata; in qua quidem visitatione corrigenda effectualiter corrigat, et reformanda reformet, omni appellatione cessante.

Septimo item fuit definitum quod subtrahantur iura ecclesiastica et spiritualia monasteriorum, ecclesiarum seu locorum monachalium rebellium, monitione trina praemissa, et sint excommunicati monachi, a quo absolvi valeant per dictos Dominos Praesidentes vel eorum alterum, satisfactione praemissa.

Octavo, in virtute sanctae Obedientiae et sub excommunicationis poena iniunctum fuit ne aliquis monachus contra Abbatem suum aut Priorem aut Monachum recurrere habeat ad alium quam ad Abbatem suum, Priorem, Subpriorem, vel Visitatorem proprium, vel aliquem Praesidentium pro factis regularibus.

Nono, quod Domini Praesidentes scribant Dominis Uticensi Episcopo et Abbati Psalmodiensi quod supplicent Domino nostro Papae quantum Sanctitas declarare dignetur ut Dominus Abbas Coxanensis qui in nostra provincia est inclusus et alias in isto consilio venire consuevit, teneatur in ipso provinciali capitulo mittere vel non iam nunc ad ipsum venire de facto contradicat.

Decimo, definitum fuit exhortando et alias salubriter invitando ut illi qui habebunt de cetero recursum ad Dominos Praesidentes seu eorum loca tenentes pro litteris impetrandis aut alias justitia prosequenda non gravent ipsos in eorum declinationibus ad sua monasteria seu loca faciendis.

Undecimo, quod Domini Praesidentes vel eorum alter seu eorum loca tenentes non recipiant pro singulis litteris cum suis sigillis nisi grossum cum dimidio.

IX.

Anno 1368 die ultima mensis Maii celebratum fuit capitulum in domo Fratrum Minorum Vaurensium in quo sunt electi Praesidentes DD. Saxius, Abbas Montis Olivi, R. P. Abbas Iuncellensis, Dom. Ioannes Abbas Montis Garnerii, et D. Bertrandus, Abbas S. Severi de Rustano, in quo statutum fuit.

Primo quod capitulum celebrabitur prout est alias fieri consuetum in domo Fratrum Praedicatorum Carcassonae anno

tertio sequenti, die Iovis post Dominicam *Cantate Domino*, si tantum fieri possint sine periculo hostium et viarum, et quod si de multis annis propter pericula celebrari non possent, potestas Dominorum Praesidentium semper daret, et si post triennium aliqui e Praesidentibus decesserint, definitores eis succedant et omni iure Praesidentium utantur.

Secundo quod Domnus Philippus, Abbas de Soriciniis, faciet sermones tres, quod Domnus Petrus, Abbas Iuncellensis, librum Regulae et Constitutionum Domini Benedicti PP. XII. glossatum et cum apparatu bene dispositum per Domnum Petrum¹ olim Abbatem S. Aniani, dioecesis S. Pontii, eodemque Domno Abbati Iuncellensi per eundem Domnum Petrum Abbatem traditum, cum publico istrumento reddet et restituet dicto capitulo seu Dominis Praesidentibus et in eodem loco Carcassonae teneat et custodiat et diligenter conservet usque ad capitulum aliud servandum.

Quarto statutum fuit quod Domini Praesidentes possint visitare monasteria et Abbates de quibus eis videbitur, et querelas vel alia quae indigerent reformari, aut aliquem de Abbatibus vicinis visitatorem deputare, ne graventur monasteria in visitatione, nisi quando fuerit utile vel necesse.

Quinto quod Praesidentes vel deputati ab eis caveant diligenter ne in causis seu negotiis agitandis coram eis admittant quolibet modo cessiones indebitas et iniustas, seu fictitias et suspectas, seu etiam donationes similes, nisi constaret eis quod sine fictione monachis vel monasteriis pro obitu vel obitibus vel aliis causis legitime data essent.

Sexto quod partes coram eis agentes super vacationibus seu actionibus faciendis non graventur seu opprimantur minis

¹ Pierre Boyer, Abbé de S. Chinian, et évêque d'Orvieto en 1364, auteur d'un commentaire de la Règle de S. Benoît.

seu terroribus, violentiis vel iniuriis, sed quod plenam habeant securitatem disserendi et ius suum libere allegandi.

Septimo caveant propter honorem religionis ne privilegia nobis data impugnentur propter abusum ipsorum et ne partes graventur iniustis et indebitis actionibus.

X.

Anno 1371 feria iv post Dominicam *Cantate Domino* fuit celebratum capitulum in domo Fratrum Praedicatorum Carcassonae et electi sunt Praesidentes DD. Abbates Crassae, Soricinii, Caunarum, et Pessani, et definitores DD. Abbates Montis Olivi, S. Hilarii, S. Polycarpi, S. Aniani, in quo statuerunt.

Primo, quod capitulum celebrabitur ibidem anno 1373 feria ii post festum Sanctae Crucis mensis Maii.

Secundo, quod Domnus Bertrandus Abbas faciat sermonem.

Tertio, quod propter cessiones bonorum quae fiunt quandoque [de] locis seu personis Ordinis nostri saepe scandalum oritur, statuerunt quod Praesidentes virtute talium donationum nullum convenire patiantur coram ipsis, et quod convenientes ad impensas condemnent debitas, et alias eis acriter corrigant et castigent.

Quarto, item statutum fuit quod Domini Praesidentes vel alter eorum seu loca tenentes non recipiant pro singulis litteris nisi duos crossos, videlicet unum pro sigillo, et unum pro papyro vel notario.

Quinto, item quod quando aliquis monachus non interfuerit in matutinis, videlicet cum primo incipitur hymnus Ambrosianus, vel ante completum dictum officium absque legitima causa chorum seu ecclesiam [non] convenerit, media portione

monachali vini sit illa die privatus, nisi obtenta licentia et ex causa rationabili absit.

Sexto; item fuit definitum quod Domnus Abbas Soricinii Philippus vadat ad Curiam Romanam pro aliquibus negotiis ipsius capituli dictam religionem tangentibus promovendis, et quod si plus vel minus in promotione praedictorum negotiorum expendet, super hoc stabitur conscientiae suae.

XI.

Anno 1373, x mensis Maii celebratum fuit capitulum in domo Fratrum Praedicatorum villae Limosi¹, dioecesis Narbonensis, in quo statutum fuit.

Primo, quod ibidem celebrabitur capitulum die ii Maii anno 1376.

Secundo, quod nullus amodo Praesidens ad suum monasterium visitandum locum tenentem generalem facere et deputare non possit, nisi alium Domnum Abbatem vel Priorem maiorem Cathedralis ecclesiae eiusdem Ordinis et religionis.

XII.

Anno 1376, vii mensis Maii in conventu Fratrum Praedicatorum Carcassonae celebratum fuit capitulum in quo fuerunt electi Praesidentes DD. Pontius, S. Tyberii Agatensis, Embrinus, de Caunis Carcassonensis, Bertrandus, S. Genesii Elensis, et Petrus, S. Polycarpi Narbonensis dioecesis, Abbates, in quo statutum fuit.

Primo, quod capitulum ibidem celebrabitur anno 1378, iv die mensis Maii.

¹ Limoux.

Secundo, quod Domnus Guido, Abbas Crassensis, missam celebret et Petrus, Abbas S. Polycarpi Narbonensis dioecesis, sermonem faciat.

Tertio, quod Domnus Philippus, Abbas Soricinii, visitet monasteria et ecclesias Narbonensis et Carcassonensis dioecesis.

Quarto, quod Domnus Abbas monasterii Mansi Azilis visitet monasteria et ecclesias cathedrales Tolosanae provinciae.

Quinto, quia unum de substantialibus cuiuslibet regulae est omni iure quemlibet monachum proprium non habere, ad salutem animarum subiectorum huiusmodi religionis definitum fuit quod quilibet monachus saltem in vigilia Natalis Domini et die Coenae suo proprio Abbati et Priori maiori cathedra-
lium ecclesiarum et per eosdem ad hoc specialiter deputato, proprium si quod habet, pure et sine fraude revelare teneatur; alias ad communionem nullatenus admittatur.

Sexto, quia aliquoties litteras impetrantes abutuntur eis quando sub generalitate conceduntur, definitum fuit quod deinceps non concedantur, nisi expressis nominibus propriis.

Septimo, quod quilibet Abbas aut feuda possidentes recognitionem dictorum feudorum in forma a dictis feudatoribus debita ad celebrationem futuri capituli afferant, nisi eam haberint a quindecim annis et citra.

Octavo, quod nullus Praesidens aurum aut pecuniam ab excommunicato de cetero recipiat.

Nono, quod quilibet Visitor, si casus requirit, possit assumere unum alium convisitatorem, qui eum iuvare teneatur et tantum habeat potestatem sicut visitor ad hoc deputatus; hoc tamen quando indigebit relinquetur arbitrio suae conscientiae.

XIII.

Anno 1379, feria iv post Dominicam *Iubilare* celebratum fuit capitulum in domo Praedicatorum Carcassonae, in quo statutum fuit.

Primo, quod capitulum sequens celebretur in domo Praedicatorum Limosi, iii die mensis Maii anno 1382.

Secundo, quod Domnus Philippus, Abbas Soricinii, faciat sermonem.

Tertio, quod Domnus Bertrandus, Abbas S. Hilarii, visitet monasteria et ecclesias cathedrales dicti Ordinis dioecesis Electensis et Elnensis.

Quarto, quod Domnus Philippus, Abbas Soricinii, visitet ecclesias et monasteria Narbonensis et Carcassonensis dioecesis.

Quinto, quod Domnus Antonius, Abbas S. Polycarpi, visitet monasteria et ecclesias cathedrales Tolosanae provinciae.

Sexto, quod Domnus Embrinus, Abbas de Caunis, visitet monasterium D. Guillelmi de desertis et ecclesiam cathedralem S. Pontii Tomeriarum.

XIV.

Anno Domini 1393, die viii. Mai celebratum fuit capitulum in domo Fratrum Praedicatorum Carcassonae in quo fuerunt electi Praesidentes DD. Abbates Guillelmus Crassensis, Pontius S. Tyberii, Guillelmus Lezatensis, et Raymundus Arnaudi S. Petri de Generosio. Et statutum fuit cum consilio DD. Abbatum definitorum Vingonis Soricinii, Reginaldi S. Guillelmi, Roberti Villae Magnae, et Bernardi Iocundensis, necnon et Petri Abbatis de Tasca ac Iacobi Abbatis S. Hilarii.

Primo, quod sequens capitulum celebretur ibidem die x Maii 1395.

Secundo, quod Domnus Thesaurarius possit concedere litteras opportunas denunciatorias et aggravatorias contra recusantes solvere summas per eos debitas.

Tertio, quod Domnus Abbas Crassensis custodiat librum datum capitulo per Domnum Petrum bonae memoriae episcopum Urbevetanum ¹ videlicet regulam sancti Benedicti glosatam et constitutiones Domini Benedicti Papae etiam glosatas in illo volumine.

Quarto, quod missa pro Schismate designata noviter ordinata per Dominum Clementem Papam de cetero celebretur solemniter et devote in quolibet monasterio dictarum provinciarum semel in septimana, videlicet die Iovis, impedimento cessante, aut alia die secundum quod magis opportune poterit celebrari.

Quinto, quod ultra dictam de schismate missam, celebretur qualibet septimana die Martis, aut alia magis opportuna, alia missa conventualis, in qua dicantur tres collectae, una pro bono statu Domini Papae et totius Ecclesiae, alia pro bono statu Domini nostri Regis Franciae et filiorum suorum, tertia pro bono statu Domini Cardinalis Ambianensis, iudicis et protectoris omnium monachorum universi orbis, et illa die qua celebrabitur dicta missa fiat processio per ecclesiam et claustrum cuiuslibet monasterii dictarum provinciarum.

XV.

Anno 1395, x. Maii celebratum fuit capitulum Carcassonae in domo Praedicatorum, in quo fuerunt definitores DD. Ab-

¹ Orvieto.

bates Guido Crassensis, Hugo Anianae, Antonius S. Polycarpi et Iacobus S. Hilarii, et statutum fuit.

Primo, quod anno 1399 celebrabitur capitulum Tolosae in monasterio beatae Mariae Deauratae, in Vigilia Ascensionis Domini.

Secundo, quod Domnus Elias, Abbas Montis Olivi, ecclesias et monasteria provinciae Tolosanae visitet.

Tertio, quod Domnus Reginaldus, Abbas S. Guillelmi, visitet monasteria Biterrensis, Lodovenssis et Magalonensis dioecesium.

Quarto, quod Domnus Psalmodiensis Abbas visitet monasteria Nemausensis et Uticensis dioecesium.

Quinto, quod priores non possint facere conventiones cum monachis sibi assignatis seu deputatis pro claustralibus de pensione nisi causa studiorum vel alia rationabili causa, et de licentia praelati sui et conventus secundum formam iuris, et laudabilem consuetudinem monasteriorum et aliter non.

XVI.

Anno 1401, die Lunae x Maii, celebratum fuit capitulum Carcassonnae in domo Fratrum Praedicatorum, in quo definitores fuere DD. Abbates Hugo de Soricinio, Elias Montis Olivi, Ioannis S. Aniani, et Antonius S. Polycarpi, cui interfuerunt Bernardus Iocundensis, Guido Crassensis, Philippus Anianae, Ioannes Sendracensis, et alii, in quo statutum fuit.

Primo quod capitulum sequens celebrabitur anno 1403 in ecclesia cathedrali S. Pontii Tomeriarum in vigilia Corporis Christi.

Secundo, quod Abbates et Priores ecclesiarum cathedralium moneant monachos suos quod habeant deferre vestes honestas et non opulentas [opalandas?] more saecularium cum

amplis manicis et inhonestis, et, si noluerint obedire, perdant ipsas vestes quae dentur pro Amore Dei pauperibus.

XVII.

Anno 1410, celebratum fuit capitulum in ecclesia cathedrali S. Pontii Tomeriarum in quo fuerunt definitores DD. Abbates Guido Crassensis, Philippus Anianae, Vitalis Pessani, et Bertrandus S. Hilarii in quo statutum fuit.

Primo quod sequens capitulum celebrabitur anno 1413 Tolosae die xx. mensis Maii.

Secundo quod literae citationis non valeant ultra quatuor menses.

Tertio, quod constituentur procuratores generales per Dominos Praesidentes et praelatos in curia cuiuslibet Praesidentis qui nomine totius religionis assumant et prosequantur causas contra quoscunque impediētes aut recusantes obedire et parere mandatis, praeceptis aut literis Dominorum Praesidentium, nec non causas ecclesiarum cathedralium aut monasteriorum tangentes statum universalem dictarum ecclesiarum, primitus tamen habita deliberatione et maturitate cum ipsis Dominis Praesidentibus et Definitoribus an debeant assumere dictam causam vel causas, et etiam de licentia praedictorum vel maioris partis ut prosequantur expensis imponendis et indicendis.

Quarto, item fuit definitum quod omnes praelati prioribus seu praepositis religiosos pro sociis suis mansionariis teneantur assignare, cum nullus religiosus debeat morari solus.

Quinto, quod omnes iaceant in eodem dormitorio, et comedant in refectorio, ubi sunt ad hoc loca opportuna, cum haec praecipiantur in Regula et in constitutionibus Benedicti Papae XII et in iure.

Sexto, quod religiosi quicunque etiam administrationem

habentes parebunt proprio Abbati vel cui ipse commiserit vel prioribus in monasteriis ubi solum priores praesunt vel etiam cui ipsi commiserint.

XVIII.

Cum teste beato Apostolo Iacobo et Iuris autoritate liqueat quoniam omne datum optimum et omne donum perfectum desursum sit descendens a Patre luminum apud quem non est transmutatio vel vicissitudinis obumbratio, humanamque sciamus fragilitatem, caliginosissimis irretitam turbinibus et densissimis obumbratam nebulis, nec solum in saeculari, quinimo, proh dolor, et regulari religione quae sanctorum Patrum virtutibus a suis primis rudimentis iamdudum honestissime et sanctissime floruit et produxit palmites multiplices Deo devotissimos et acceptos, nunc quoque, quod nunquam sine profluvio lacrymarum memorandum est, ager ille Dominicus, videlicet monachorum nigrorum religio, latebrosis nutat atque errat honestatis et morum obumbrationibus, adeo ut iam pene labatur in omnium inhonestatum coenosum volutabrum, propter quod nec via amplius redeundi ad coenobitarum vitam approbatissimam nec semita patent, iustum arbitrari et dignum quemque religiosum decet et catholicum ut in tam salutiferi operis prosecutione indeficientis luminis totis praecordiorum visceribus mentiumque affectibus nec siccis genis imploretur suffragio quatenus lumine quod lucet in tenebris irradiata fulgoribus coalescant ut cum Christo et sanctis omnibus iuxta Apostolum possimus comprehendere quae sit longitudo, latitudo, sublimitas, et profundum, et ut Patrum spicula in iuvenum pectoribus recondantur salutiferae Crucis insigniti signo atque protecti, sanctissimam Trinitatem plurimum invocare delectat sic dicendo. In nomine sanctae et individuae

Trinitatis Patris, et Filii, et Spiritus Sancti, anno a nativitate Domini 1433, et die xxvi. mensis Ianuarii fuit celebratum capitulum in monasterio Beatae Mariae Tolosae in quo statutum fuit per definitores DD. Abbates Hugonem Crassensem, Sancium Montis Olivl, Ioannem Iocundensem.

Primo, quod capitulum sequens celebrabitur Carcassonae in domo Fratrum Praedicatorum anno 1436 die xvi. post festum Paschae.

Secundo, quod omnes religiosi portent tonsuras suas honestas et rasas, celebrent missas frequenter secundum ordinationes antiquas, et faciant hebdomadas suas per se et non per alios, nisi fuerint legitime excusati, et casu quo in praemissis defecerint perdant medietatem prae bendae.

Tertio, quod non portent zonas argenteas, nec caputia cum magnis cornetis, et casu quo contrarium fecerint dentur pauperibus dictae zonae et caputia amore Dei per superiores eorum.

Quarto, quod omnes monachi existentes et moram facientes in Studiis generalibus vel aliis locis seu villis insignibus causa studii vel alia rationabili vel iusta, teneantur et debeant portare cucullas sive floccos, et non sicut ausi ire aut incedere per civitatem vel villas ubi moram trahent nisi portent alium ex praedictis habitibus, et, si contrarium fecerint ii qui in Studiis generalibus fuerint, perdant privilegia Studii generalis ipso facto; ceteri vero extra studia in praemissis delinquentes efficiantur inhabiles per duos menses ad quaelibet beneficia vel officia obtinenda, et a beneficiis vel officiis quae obtinent per dictum tempus sint suspensi etiam ipso facto.

XIX.

. . . . prae cunctorum praefatae religionis communi reformatione . . . reverendi patres Ecclesiarum cathedralium priores, post Antistites maiores in Narbonensi, Tolosana, et Auxitana provinciis pro una provincia ad hoc comprehensis, et alii subditi religiosi se ad hoc provinciale capitulum salubriter congregaverunt anno videlicet Dominicae Incarnationis 1444 die xiv mensis Iulii in domo Fratrum Praedicatorum Carcassonae, in quo per Praesidentes Dominos Abbates de Caunis, S. Aniani, S. Hilarii, et Soricinii, de consilio DD. Abbatum S. Guillelmi de desertis, S. Petri de Generesio, Sendracensis statutum fuit.

Primo, quod anno 1446 sequens capitulum celebretur Biterris in domo Fratrum Praedicatorum die prima mensis Maii.

Secundo, statutum fuit quod monachi non portent capucia bordelata cum longis et amplis cornetis sive aguiletis ipsis capuciis curiose alligatis ad modum histrionum, contra statum religionis deformata, nec vestes francitas sive bascinatas cum longis et amplis manicis ac etiam ex longo videlicet ab ore usque ad fimbrias totaliter apertas et cum bachinatis sive bossivis adiunctas et astrictas etiam patulas cum aguilletis nimium dissolutis ad modum praedictorum histrionum; sed portent honesta et, si obedire noluerint, puniantur in pane et aqua et in carceribus, si meruerint.

Tertio, quod monachi portent tonsuras suas rasas et honestas, non ad modum presbiterorum secularium sed ad modum religionis monachorum, prout antiquitus more antiquorum patrum est portari solitum; non etiam portent zonas argenteas aut cultellos argenti globulatos.

Quarto, quod nullus religiosus in ecclesiis sive monasteriis

teneat arma invasiva sine expressa sui Superioris licentia petita etiam et obtenta, et hoc sub poena in iure et constitutionibus contenta.

Quinto, quod nullus eiusdem religionis, cuiuscunque status, dignitatis sive conditionis existat, vivere aut conversari cum mulierculis aliquali nota infamiae notatis, et hoc sub poenis in iure et constitutionibus contentis.

Sexto, quod nullus religiosus avvedere seu ad firmam habere praesumat beneficia saecularia, neque etiam alii religiosi beneficiati sive administrationem habentes avvedere ultra annum beneficia aut administrationem habeant absque sui superioris petita licentia, et quod DD. Abbates et ecclesiarum cathedralium priores maiores super hoc subditos suos monere habeant sub poenis quibus eis videbitur infligendis.

Septimo, quod nullus ad taxillos sive ad pilam nec ad cartas monachus cum laicis ludere habeat causa lucri, et hoc sub poena in claustrationis per mensem pro qualibet vice qua talia facere attentaverint, nec etiam permittant ullatenus dicti DD. Abbates seu dictarum ecclesiarum cathedralium priores maiores laicos intra septa monasterii praedictos ludos exercere permittant.

Octavo, cum ignorantia sit mater cunctorum errorum ordinatum fuit quod in quibuscunque ecclesiis cathedralibus dicti ordinis sive monasteriis, in quibus suppetunt necessaria, habeant tenere idoneum magistrum, sufficientem et habilem qui iuvenes monachos in primitivis scientiis, scilicet in grammatica et logica, diligenter instruere ac docere habeat, quem quidem magistrum habere procurent infra tres menses a die publicationis praesentium, sub poena suspensionis ab administrationibus quas habent per tres menses.

Nono, quod quando religiosi per villas in quibus sunt eorum monasteria incedunt, bini et bini, vel saltem cum de-

centi societate associati vadant, et non soli, et non cum cuculla.

Decimo, quod de cetero nullus religiosus dicti ordinis in monasteriis, ecclesiis seu villis portare habeat scapularia notata ad latus sive transversata ad modum seripae in dedecus religionis et in signum superbiae et fastus, sed ipsa modo deferant prout hactenus per antiquos et probos patres est portari solitum.

XX.

... Et quamquam circa dictae religionis salubrem et felicem statum eiusque attinentias tam per regulares institutiones aliorum patrum qui de hoc saeculo feliciter transmigrarunt quam per iuridicas sanctiones provisum existere satis demonstratur, Dominus tamen Benedictus recolendae memoriae Papa duodecimus ob zelum amplioris salutis et maioris prosperitatis praefatae religionis quam plurimas pro reformatione Ordinis et observantia regulari edidit constitutiones, in quibus frugaliter ordinavit capitulum provinciale de triennio in triennium debere celebrari, provincias super hoc clare distinguendo. Ideo RR. patres et praelati infrascripti in unum super hoc legitime congregati in provinciis Narbonensi, Auxitanensi, et Tolosana comprehensi, anno 1448 die Mercurii prima mensis Maii in civitate Biterrensi in domo Fratrum Praedicatorum statuerunt.

Primo, de consensu et voluntate DD. Abbatum Psalmodii, Caunarum, Anianae, Villae Magnae, S. Aniani, S. Martini, de Canigou, S. Hilarii, Sendratensis, Soricinii, S. Polycarpi, S. Tyberii, Iuncellensis, quod sequens capitulum celebretur in civitate Electensi infra septa monasterii ecclesiae cathedralis beatae Mariae dictae civitatis, die prima mensis Maii anno 1450.

Secundo, quod nullus veniat ad dictum capitulum nisi expresse vocatus.

Tertio, quod sint praesidentes in dicto capitulo DD. Abbates de Cuxano, de Generesio, de Lezato et de S. Tyberio.

XXI.

Anno 1478, die undecima mensis Novembris celebratum fuit capitulum in civitate Tolosana et monasterio Beatae Mariae Deauratae, cui interfuerunt Domini Abbates Giraldus Anianae, Guillelmus Montis Olivi, Giraldus Mansi Garnerii, Odo S. Polycarpi, et alii, qui dicti Abbates electi fuerunt praesidentes, in quo statutum fuit.

Primo, quod anno 1491 die prima Maii celebrabitur sequens capitulum in monasterio Mansi Azilis, cui praesidebunt Abbates Iocundensis, Simorrae, Villae Magnae et S. Salvatoris Lodovae.

Secundo, quod nullus Abbas seu commendatarius possit aut debeat constituere vicarium nisi religiosum e gremio sui monasterii, praesertim in causis concernentibus regularem disciplinam et mores regulares.

Tertio, quod Domnus Thesaurarius possit capitulum monasterii convocare ad electionem Abbatis, consultis prius super huiusmodi convocatione duobus Abbatibus sibi vicinioribus.

Quarto, quod monachi non conferant camisias lineas nisi prout iura volunt, et constitutiones.

Quinto, quod in capitulo quilibet incedat cum cuculla seu flocco aut alio habitu congruo et religioni decenti.

XXII.

Anno 1495, die 6 Maii celebratum fuit capitulum in quo praesidentes fuerunt DD. Abbates Rogerius de Bartha, Simorra; Oliverius de Monte Falcone, Iuncellarum; Florentius

Galandi, Soricinii; Antonius de Narbona, Anianae, in quo statutum fuit.

Primo, quod sequens capitulum celebrabitur in monasterii Soricinii, dioecesis Vaurensis prima Maii anno 1498.

Secundo, item statuerunt quod Abbates saeculares seu commendatarii ordinis praedicti constituere teneantur eorum vicarios in monasteriis suis religiosos et de gremio monasterii cuiuslibet ac de consensu capituli. Dabunt dictis vicariis stipendia et salaria moderata, et quod tales vicarii non possint neque valeant destitui nec revocari per dictos Abbates saeculares sine consensu capituli eorundem; et casu quo Abbates praedicti saeculares non se possint cum dictis religiosis convenire de dictis vicariis instituendis, quod ipsi religiosi adeant Dominos praesidentes praedictos aut alterum ipsorum, et quod dicti Domini praesidentes vel alter ipsorum possint de dictis vicariis providere.

Tertio, quod saecularis aliquis domos proprios infra septa monasteriorum ordinis praedicti non habeat, nec religiosus possit stare vel habitare extra septa religionis eiusdem monasteriorum in locis ubi fuerint ipsa monasteria situata.

Quarto, quod quilibet prior teneatur in suo prioratu residere, nisi fuerit legitime impeditus aut licentiatu.

Quinto, quod religiosi in civitatibus seu villis residentes in quibus monasteria ipsa sunt sita non habeant incedere soli et sine cuculla, nisi alias fuerit per illorum Abbates dispensatum.

Sexto, quod quilibet religiosus reddat rationem quolibet anno de administratis Abbati suo.

XXIII.

Anno 1499, celebratum fuit capitulum in monasterio Soricinii die 23 mensis Iunii, cui interfuerunt Augerius de Monte

Falcone, Abbas de Iuncellis, Florentius Galandi Soricinii, et alii, in quo statutum fuit.

Primo, quod singulis annis in quolibet monasterio capitulum celebretur generale ab omnibus religiosis dicti monasterii et ab eodem dependentibus, tam ex claustra – quam claustratis vocatis.

Secundo, quod religiosi non habeant exire extra septa monasterii, nisi petita licentia et obtenta; alias regulariter puniantur.

Tertio, quod in choro, dormitorio et capitulo et refectorio silentium continuum habeant servare, et in claustro horis consuetis.

Quarto, quod nullus religiosus in villa aut civitate ubi monasteria sita sunt comedat sub poena excommunicationis et carceris.

Quinto, quod religiosi sub poena regularis disciplinae conmatres non faciant.

Sexto, quod iuvenes religiosi non beneficiati vel officarii dormiant in dormitorio; et officarii intra septa monasterii.

Septimo, quod religiosi comedant in refectorio saltem tempore adventus, quadragesimae et diebus quadragesimalibus; et omni tempore hebdomadarii et servitores altaris.

Octavo, quod tempore Adventus, Quadragesimae, feria iv et Sabbato carnes non comedant, neque reliquo tempore in refectorio.

Nono, quod religiosi infra septa monasterii pedisequos non habeant.

Decimo, quod religiosi ad argentum cum cartulis vel taxillis non ludant sub poena regularis disciplinae.

Undecimo, ne religiosi cuiuscunque conditionis vel qualitatis existant, in negotiis regularibus se immisceant.

Duodecimo, ne religiosi, cuiuscunque qualitatis existant, comas ferre habeant sub poena carceris.

Decimo tertio, quod Abbates commendatarii teneantur ad expensas religiosorum et vicariorum suorum, quos mittunt et mittere tenentur ad capitulum, et ad expensas DD. defnitorum ad visitandum et alias.

XXIV.

Anno 1499 die 27 Iunii in Monasterio Soricinii celebratum fuit capitulum, in quo statutum fuit quod sequens capitulum celebretur Tolosae, et facta fuit cotisatio Abbatiarum, capitulorum et aliorum beneficiorum, in provinciis tribus Auxitana, Narbonensi et Tolosana.

PAPERS RELATING
TO
BLESSED JULIANA OF COLLALTO.

X.

MANUSCRIPT OFFICE AND MASS IN HONOUR
OF BLESSED JULIANA, OF UNKNOWN AUTHORSHIP.

In Festo Beatae Iulianae de Collalto Virginis Abbatissae
Ord. S. Benedicti.

Lectiones pro secundo Nocturno. – Lectio prima. – Iuliana ex praeclarissima familia comitum Collalti, et Sancti Salvatoris, nata est patre Tolberto sub fine duodecimi saeculi in ipso paternae ditionis castro Sancti Salvatoris. Decennis inter moniales Ordinis Sancti Benedicti nomen dedit in colle agri Patavini, haud procul ab oppido Ateste, cui nomen Salarolae. Ibi pietatem, cui a prima infantia deditam se ostenderat, enixius colere coepit, et futurae sanctitatis alta fundamenta iacere, corporis castigationibus, ac orationi sedulo incumbens. Cum vero religiosae vitae officiis servandis non leve impedimentum esset militum strepitus, qui prope a monasterio exercebantur, in alium agri Patavini collem, Gemolam nomine, Iuliana cum caeteris monialibus migravit, quibus ab Episcopo Patavino datum est incolendum monasterium Sancti Ioannis Baptistae. Ad maiora tandem a Deo vocata, ac per visum admonita, ut traditum est, a Sancto Blasio, Venetias accessit,

atque in extremam eius insulae partem ad occidentalem egressa est, quae urbi, qua meridiem respicit, nullo ei iuncta ponte, ab ortu in occasum praetenditur. Iudeca nunc insulae, tunc Spinalonga nomen erat. Sanctorum Episcoporum Blasii Martyris, et Cataldi Confessoris ecclesia cum continuis aedibus Iulianae concessa a piis hominibus, qui illuc ad preces Deo fundendas conveniebant, monasterium ipsa excitandum curavit sub Regula Sancti Benedicti, quod statim pluribus virginibus coepit frequentari.

Lectio secunda. – Omnium consensu in novi monasterii Abbatissam electa, nunquam non caeteris praeluxit, asperrimo vitae genere inito, ac orationi praecipue addicta. Daemonis insidiis haud semel petita fuit, qui a lacrymis, quas abunde inter orandum fundebat, ut temporaret, ne visum amitteret, eam hortabatur. Sed inimici astus cum deprehendisset, facile elusit. Eius sanctitatem pluribus signis Deus ipse testatus est. Nam cum panis alendis monialibus deesset, ac Iuliana divinam opem implorasset, iuvenis, quis, et unde, minime unquam compertum, quantum panis omnibus abunde esset, ad ianuam monasterii detulit. Mulier quaedam cuius filius in carcere detinebatur, postquam ad Iulianae preces confugerat, eum liberum, praeter omnium expectationem, mutata iudicis sententia, recepit. Moniali quod brachium sororis corpori humando lapidem evolvens fregerat, sano eodem atque integro, adhibito crucis signo ab Abbatissa, statim usa est. Aliud vero maximum, quod Natalitia Iesu Christi nocte, cum sacerdos furentibus ventis impediretur, quo minus ad ecclesiam monasterii missam celebraturus accederet, ac propterea tanti mysterii desiderio langueret Iuliana, ab Angelo parvulus Iesus visibili specie ad ipsam delatus est, atque illi in ulnas datus.

Lectio tertia. – Annos nata sex et septuaginta gravissimis totius corporis, sed praesertim capitis doloribus afflictata,

summa patientia acerbissimos cruciatus pertulit, donec Ecclesiae sacramentis munita, spiritus Deo reddidit Kalendis Septembris, anno reparaetae salutis millesimo ducentesimo sexagesimo secundo. Magnus populi concursus statim ad eius cadaver factus, quod deinde lignee arcae inclusum, in commune coemeterium illatum est. Ab eius depositione quinque et triginta anni effluxerant, cum novis signis sponsam suam illustrare Deo placuit. Piscatores, qui in stagnis circa insulam retia tendebant, splendidissimam lucem a coemeterio existentem noctu pluries a se visam cum magna admiratione monialibus nunciant. Hinc ipsis mens divinitus iniecta, ut Iulianae corpus effodiendum curarent, quo facto, nullam iniuriam per tot annos aut ab aquoso solo, aut ab humidissimo coelo perpessum, integrum atque incorruptum, una cum arca pariter illaesa, idem inventum est. Ad hunc diem lignea arca inter monasterii septa servatur, corpus vero incorruptum, omnium venerationi exponitur, ac magna populi pietate colitur, pluribus praesentem Iulianae opem ad capitis dolorem levandum quotidie implorantibus. Tu autem Domine etc.

Oratio. – Deus qui beatæ Iulianae Virginis ulnas Unigeniti Filii tui in specie infantis praesentia decorasti, eius meritis, et intercessionem concede, ut aeterna Filii tui praesentia perfrui mereamur. Per eundem Dominum N. I. C. etc.

Secreta. – Unigeniti tui Domine, nobis succurrat humanitas, quae Beatæ Iulianae Virginis ulnas decoravit, ut et tibi grata sint munera oblata, et nobis salutaria esse concedas. Per eundem Dominum N. I. C. etc.

Postcommunio. – Repleti, Domine, benedictione solenni quaesumus, ut per intercessionem Beatæ Iulianae Virginis tuae medicina Sacramenti et corporibus nostris prosit et mentibus. Per Dominum N. I. C. etc.

XI.

OFFICE AND MASS OF BLESSED JULIANA,
COMPOSED BY ENRICO DI COLLALTO, 1736.

[This manuscript, preserved at S. Eufemia, in the Giudecca, is described in the collection as the office formerly recited by the nuns of S. Biagio before the grant of the new office in 1753. This, and the description in the title *ab universo clero in toto dominio ... Venetiarum recitandae* cannot be reconciled with what the Abbess Corner, in a letter to be given presently, writes to the Venetian Ambassador, or with the subsequent negotiations for the extension of the office and mass to the Venetian State. The office composed out of devotion, was perhaps intended to be submitted for approval.]

Die I. Septembris.

Officium in festo Sanctae Iulianae Virginis, et coenobii SS. Blasii et Cataldi Venetiis primae Abbatissae. – Duplex.

Ab universo clero tam saeculari quam regulari utriusque sexus in toto dominio Serenissimae Reipublicae Venetiarum recitandae.

Omnia de communi Virginum praeter ea quae hic habentur propria.

Oratio. – Deus qui beatam Iulianam Virginem eximio tui amore succensam coelestibus donis decorasti, eius meritis et intercessione nobis concede, Redemptoris, quem ulnis excipere dignata est, crucem laetanter amplecti, ut ad aeterna gaudia mereamur feliciter pervenire. Qui tecum vivit et regnat in unitate.

In primo nocturno. – Lectiones de Epistola prima beati Pauli Ap. ad Corinthios. De virginibus praeceptum Domini non habeo; ut in Breviario.

In secundo nocturno. – Lectio iv. – Iuliana e pervetusta et generosa Tarvisii, dein Collalti comitum gente progenita,

ab ipsa fere infantia divinis rebus addicta, Salarolam in alium virginum coenobium Ordinis Sancti Benedicti in agro Patavino convolvit; ibique omnigenae virtutis tyrocinium posuit. Deinde ut a militari strepitu longius recederet, divinorumque contemplationi vacaret tranquillius, in aliud ad Gemmulae collem cum sororum coetu secessit, ubi complura, eaque insignia probitatis, atque integerrimae vitae dedit exempla. Admonita deum, ut perhibetur, a Sancto Blasio, confestim Venetias apulit, ac destitutam, peneque dirutam divi Cataldi ecclesiam instauravit, sacrumque asceterium pro dignitate erectum divis Episcopis et Martyribus Blasio et Cataldo, omnium officiorum observantissima, dicavit.

Lectio v. – Tantus inde brevi tempore sanctitatis fulgor per Iulianae virginis famam longe lateque diffusus nobiles undique puellas excivit ad normam perfectionis vitae addiscendam. Haec vel invita, una omnium voce, prima antistita renunciata, humilitati quam semper coluerat impensius incubuit, ac pastoralis sollicitudini, mansuetudinem, pietatem, misericordiam in sorores egentesque, vigiliis et ceteras virtutes adiunxit. In oratione assidua, cuius vi a Deo maxima impetravit. Cum enim coenobium rei frumentariae summa laboraret inopia, precibus ad bonorum omnium largitorem effusis, ex templo ad ianuae limen canistrum panibus refertum a quodam comportatur, qui onere deposito mox sese ex oculis subduxit. Dum altera ex inservientibus humaretur, lapis sepulchralis fortuito corruens sororis brachium perfregit, quod Iuliana crucis signo mirabiliter sanavit. Sanctissimi Natalis Domini tempore, cum turbulentus maris aestuantis impetus inhiheret, quo minus ad sacramenta administranda sacerdos accederet, meruit ipsa Iesu Christi sub infantis specie inter ulnas excepti visione recreari.

Lectio vi. – His aliisque corusca signis heroina coelestis,

cum gravi capitis angore affligeretur, Kalendis Septembris anno millesimo ducentesimo sexagesimo secundo ad Sponsi sui amplexum emigravit, natalibus quidem nobilissima, sed virtutibus, ac prodigiis longe nobilior. Quum autem in sepulchrum ex more virgineum corpus illatum esset, aliquot post annos nocturni de coelo splendoris ibidem coruscantis indicio, ostensum est e sarcophago effodiendum, idcirco undecimo Kalendas Sextilis e lignea capsula, quae in loco iacebat uliginoso, elatum est, atque ita integrum, intactumque repertum, ac si nuperrime sanctimonialis femina decessisset. Subinde idem venerabile corpus crystallino in conditorio super altare Iulianae nomini dicatum pia Christi fidelium veneratione, totius urbis gaudio, solemni ritu ac pompa, repositum: quod adhuc tot post saecula incorruptum in praesentem diem invisitur, et religiosissime colitur, Domino crebris magnisque miraculis suae sponsae sanctitatem illustrante erga cephalalgicos praesenti auxilio clarissimae.

In tertio nocturno. – Homilia S. Gregorii Papae in Evangelium: Simile erit regnum coelorum decem virginibus, de communi Virginum.

Missa. Dilexisti iustitiam, etc. ut in communi Virginum.

Prima oratio propria, Deus qui beatam Iulianam etc. ut supra.

Secreta. – Clementissime Domine Deus, illo amoris igne frigescentia corda nostra inflamma, quo cor Sanctae Iulianae erga coelestem Sponsum mirabiliter aestuavit. Qui tecum, etc.

Postcommunio. – Deus, charitatis amator, qui beatam Iulianam mirifica in omnes pietate, caeterisque virtutibus clarescere voluisti, praesta quaesumus, nos eius exemplis ita proficere, ut misericordiae tuae munera percipere valeamus. Per Dominum.

Monitum.

Henricus Collalto in perenne erga Sanctam Iulianam monumentum et obsequium. anno 1736, orationes et lectiones pro eiusdem officio concinnavit.

XII.

THE ABBESS CORNER TO THE VENETIAN AMBASSADOR IN ROME.

S. Biagio, 11 Febbraio, 1752.

La Signora Andriana * mi ricerca per commissione di V. Eccza se per la nostra Beata Giuliana Collalto si celebra Messa, e Officio particolare, e da quale anno ne sia la istituzione. Mi prendo la libertà di dirigermi a V. Eccza: infatti sino ad ora non si è solennizzata la festa se non coll' officio comune di una Vergine, e così la santa Messa, specificando però nell' orazione il nome della Beata, e questo *ab immemorabili*, non rilevandosi tempo determinato; sin qui adempisco alla commissione.

Ora mi avanzo alla supplica; mentre parmi dalla ricerca stessa di rilevare in V. Eccza alcuna disposizione di promuovere maggiore onore alla Beata. Sarebbe una grazia molto accetta al monastero se ottenere si potesse l' offizio e messa particolare. Da qualche tempo si meditava l' istanza, ma mancando l' appoggio, restò sino ad ora represso e ozioso il nostro desiderio. Se di questa Beata si volessero notizie individuali, saranno pronte; vi è qui anche il N. H. Flaminio Corner pienamente informato, e chiesto che fosse le presterebbe. Degni V. E. di accogliere questa mia riverente supplica, e quando la consideri di convenienza riguardo al nostro essere, la pro-

* Signora Andriana Corner Capello, wife of the Venetian Ambassador, and niece of the Abbess.

tegga. Mi onori di rassegnare i miei complimenti alla Signora,
e credimi con il maggior ossequio

Di V. Eccza,

Umiña Devña Obbña Serva
Maria Cecilia Corner Abbadessa.

[TRANSLATION.]

S. Biagio, 11 February, 1752.

Signora Andriana by commission from Your Excellency inquires of me if we have a special mass and office for our Blessed Juliana of Colalto, and from what time its institution dates. I take the liberty of replying directly to Your Excellency. Up till now the feast has been celebrated with the common office of a Virgin, and in the same way the mass, inserting the name of the Blessed in the prayer, and this from time out of mind, and no date can be assigned to the beginning of this custom. So far my commission.

Now I am going to make a petition. I fancy from the inquiry itself, that Your Excellency is disposed to promote greater honour to the Blessed. It would be a favour highly prized by the monastery to have the grant of a proper Office and Mass. A petition in this sense has been in consideration for some time, but not having any support, our desire has remained repressed and inefficacious till now. If detailed information is required about this Blessed, it can soon be ready. There is here the noble Flaminio Corner, who is well informed on the matter, and would give his assistance, if asked. I beg Your Excellency to receive my respectful petition with favour, and if you think it fitting in our regard, to give it your protection. Do me the honour to present my compliments to your Lady, and to believe me with the greatest respect
Your Excellency's

Most humble, devoted, obedient servant
Maria Cecilia Corner, Abbess.

XIII.

THE VENETIAN AMBASSADOR IN ROME
TO THE ABBESS CORNER.

Illmā Signora,

Roma, 16 Marzo, 1753.

Dall'annessa copia V. M. rileverà il Memoriale, che ho
presentato al Pontefice. Dall'altro foglio rileverà le carte che

occorrono. Devo aggiungere due avvertimenti: il primo che le carte siano autentiche, ovvero legalizzate. La seconda, che quando nell' Abbazia di Narvesa non continui il culto, sarà superflua altra carta, o almeno questa è una ricerca sovrabbondante, cioè sarà bastevole il foglio del Patriarca.

Riflettendo poscia che giova sia quest' affare diretto da soggetto dotto e zelante, mi rivolgo a raccomandarlo alla virtù ed allo zelo dell' Illmo Signor Flaminio Corner. Vostra Signoria Illustrissima dunque spedendogli l'annessa, gli comunichi le altre carte, ovvero lo pregherò di visitarla per concertare quanto occorre. Sono sempre

Di Vostra Signoria Illustrissima

D. d. f. p.

Pier Andrea Capello.

[TRANSLATION.]

Noble Lady,

Rome, 16 March, 1753.

Enclosed you will find the Memorial which I have presented to the Pope. From the other sheet you will see what papers are wanted. I wish to make two observations. In the first place, the papers must be authentic, or properly legalized. In the next place, if the cultus is found not continued in the Abbey of Narvesa, any other paper is useless, or at all events the inquiry is superfluous, and the paper of the Patriarch will be enough.

I have thought on reflection that this affair should be conducted by a person of learning and zeal, so I am committing it to the intelligence and zeal of the noble Flaminio Corner. Your Ladyship therefore, when you send him the enclosed, will communicate to him the other papers, or I will ask him to call upon you to arrange what is necessary.

I am always Your Ladyship's etc.

Pier Andrea Capello.

Monsignor Patriarca informi della realtà, e antichità del Culto della Beata Giuliana; e della recitazione dell' Uffizio in

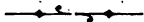
onore della medesima; sopra tutto dica che qualità di culto si presti alla Beata Giuliana, se per la recitazione dell'ufficio ci sia stato mai alcun Indulto, oppure se sia mera consuetudine, e quanto antica. Se fuori del monastero di S. Biagio se ne faccia la festa altrove, e da quanto tempo in quà siasi cominciato a notare la festa, ossia l'esposizione del Corpo nel Calendario Veneto.

Quanto ai Feudi della Casa Collalto, si desidera sapere dagli Ordinari dei luoghi rispettivi, se questa Beata sia conosciuta, o venerata, e con qual culto.

[TRANSLATION.]

Let Monsignore the Patriarch inform himself of the existence, and antiquity of the cultus of Blessed Juliana, and of the recitation of the office in her honour: above all let him say what kind of cultus is given to Blessed Juliana, and whether there was ever any indult for the recitation of the office, or if it is merely a custom, and if so how old is the custom? He is to inquire if the feast is kept elsewhere outside the monastery of S. Biagio, and when the feast, or exposition of the body came to be first inserted in the Calendar of Venice.

As for the feudal estates of the family of Collalto, the Ordinaries of the respective places will report whether the Blessed is known, or venerated, and with what cultus.

CORRESPONDENCE

OF

D. BENEDETTO BACCHINI, O. S. B.

53.

P. Papebroccio

Revñe ac Eruditiss.^{me} P. Dñe Coll.^{me}

Mutina reversus, postquam per bimestre, animi relaxandi causa Parmae degi, invenio doctissimarum responsionum tuarum folia omnia usque ad Indicem humanissime transmissa, quae statim summa cum voluptate legi. Adiectis literis tuis illud est quod respondeam, me singulis mensibus Ephemeridibus meis Synopsim additurum articuli unius vel plurium, sicut addidi elapsis Iunio, Iulio, et Augusto, usque dum omnes responsiones exhauriam. Illud me angit, quod Synopsim conficiens, fieri non potest, ut omnia ea quae merentur lege exprimi explicari exprimam, maxime cum tu exquisitae brevitati consulens multa paucis concludas, et sint quae licet videantur obiter dicta habent nihilominus aliquid in recessu. At Synopses huiusmodi sufficient interim usque dum responsiones ipsae integrae apud nos recundantur, quod futurum fore spero.

Miror porro consultoris iudicium circa conatum Chronico-historicum, et eo magis miror, quum eiusdem ratio habita sit antequam deffensionis locus sit factus. At illud primo loco tibi

consolationem afferet, quod scilicet immerito haec pateris, qui eximii operis, et improbi laboris mercedem a Deo expectes; ac deinde quod qui veritati student, studia partium agnoscunt.

Venetias mittam exemplar Historiae Monasterii Padolyronensis commendatum, quod tibi reddendum curet D. Franciscus Mazzoni, ut in transmissa schedula praescribis.

Illud autem scias vel velim, quod circa finem proximi Octobris, iter aggrediar Cassinum versus, illuc vocatus ab illius Monasterii Abbate, qui rogat ut 'Archivium, et Bibliothecae codices MSS. videam, cupiens, si fieri possit, Leonis Hostiensis Chronicon continuari. Ibi per tres, vel quattuor ad summum menses hospes ero, Mutinam reversus ante Paschatis festa. Interim hic Ephemerides quolibet mense edentur, et si quid scribere voles, huc niholominus literas diriges. Vale vir eruditus.^e et Doctissimum Socium Tuum Ianiungum ¹ multum meo nomine saluta.

54.

P. Papebroccio

Reverendissime Pater Vir Doctissime

Gavisus sum tandem te recepisse Historiam Padolironensem et menstruas relationes ad elapsi anni Septembrem editas. Reliquas propediem Mantuam mittam. Probata, mihi gratulor,

¹ Conrad Janning born at Groningen in Belgium in 1650, entered the Society of Jesus in 1670. Henschenius chose him still a youth and not yet ordained priest to assist Papebroche in the prosecution of the *Acta Sanctorum*. He visited many libraries in Italy and central Europe, collecting valuable materials for his work. He was the author of the Apology which is prefixed to the first tome of July, and successfully conducted in Rome the defence of the *Acta* against the strictures of opponents. He devoted forty years of his life to the *Acta*. Four years before his death he was disabled by apoplexy, to which he succumbed in 1723.

tibi responsionum tuarum compendia, de quibus agas, quod quidem lubet. Optarem veritati et iustitiae maiora praestando esse; nam optime conscius sum tenuitatis meae.

Mitto Constantiensis Concilii sigillum descriptum ex Plumbo, Bullis seu Diplomatum pro Cassinensi Monasterio datis appenso, quale ex illius Coenobii Archivio habui.

Folia Responsionum, quas mittere dignaris, summo gaudio recipio, et summa cum voluptate lego semper; verum postrema ad Art. xvi spectantia ea fuerunt, quibus apprime delectarer. Risi sigillatos Carmelitas festivo sane Hospitalarii Apologo.

Coepi 2^{ae} huius partis compendia in anni currentis Ephe-
meridibus exhibere quod agere pergam usque in finem. Vale
vir praeclarissime et me tibi sociisque tuis addictissimum scias.

55.

Eminentissimo ac Reverendissimo D. Cardinali Sfondrato [†]
Congreg. Cassinens. Protectori Benedictus Bacchinus
Cassin. S. P. D.

Absoluta a multis diebus voluminis eius impressione, cui, benignissime annuens praecibus meis, concessisti ut gloriosum

[†] Cardinal Celestine Sfondrato was born at Milan in 1654 of an ancient and illustrious family. He was educated at the famous Abbey of St. Gall and there took the monastic habit. Being elected to the Chair of Theology at Salzburg he soon became celebrated throughout Germany for his skill in teaching Canon Law. He was offered a Bishopric by Pope Innocent X., but before he could take possession of the See, the Prince Abbot of St. Gall died, and the monks elected Sfondrato to succeed him. The Pope then left him free to choose between the Bishopric and the Abbacy: he chose the latter. Innocent XII. raised him to the Cardinalate in 1695 and he died at Rome in the following year. He was buried in his titular Church of S. Cecilia, belonging to Benedictine nuns, and where the body of the Roman martyr reposes. He was noted for his great devotion to her, and it was under his personal direction that her tomb was opened, when her remains were found in the position immortalized by the famous statue.

nomen tuum praefigerem, admoneor a Cl. Viro Hermanno Donato ut epitomem operis mittam, ac interim operas typographicas quiescere faciam. Verum cum res eo deducta sit ut liber tuo nomine insignitus iam in lucem producturus sit, et exemplaria non modo publico cursori tradita quae ad te deferantur, sed alia nonnulla Principibus, ac litteratis Viris exhibita sint, angor quam maxime, ne inde obsequium meum apud te ingratum evadat, cui omnia fausta speraveram. Vides Eminētissime ac Reverendissime Domine quod factum est infectum ut sit fieri non posse, et me coeterum paratissimum in omnibus ut par est parere, ea conditione rerum pressum, ut parere nequeam. Opus certe quaecumque meum haud merebatur tuo nomine insigniri, cum nullius sit praetii, verum illud fidenter assero nil continere quod Congregationi repugnet, cum Reverendissimi praesidis elapsi triennii licentia et Theologorum approbatione munitus exeat. Antiquiora Monasterii Padoliroensis continet ab anno 1007 usque ad 1115 quaeque proinde ad praesentem Congregationis statum nullo modo pervenire possunt. Mathildis genus et acta, ob argumenti connexionem a praecipuo instituto operis inseparabilia pertractantur, pro viribus a recentiorum figmentis expurgata, et haec paucis voluminis totius summa est. Scripsi etiam responsionem C. Vir. Donat. et cum dubitem ne rite epistolae inscriptionem fecerim unde fortasse epistola ipsa minus tute redderetur, hos etiam ad te addere ausus sum ut rei universae seriem quam citissime noscas. Interim enixe rogo ut animi mei obsequia aequi bonique consulas meque clementissimo magnanimitatis tuae favore prosequi ne dedigneris. Vale.

D. C. Hermannō Donatī.
Benedictus Bacchinus Cass. S. P. D.

Cum literis super ea re datis ab Eminentissimo et Reverendissimo Congregationis nostrae protectore supplex petii, ut dignaretur benignissime pati, quatenus Historiae Monasterii Padolironensis priores quinque libros Italice conscriptos suo nomine inscriptos in lucem edere possem, opus typographicum eo demum deductum erat, ut pauca folia imprimenda reliqua essent. Accepto itaque humanissimo precibus meis responso, intra paucos dies volumen integrum absolutum est, praefixis epistola, ut vocant dedicatoria, et Prefatione ad libri lectores, additisque indicibus necessariis. Hinc parata duo exemplaria ut Eminentissimo eidem deferantur tradita sunt cursori publico, per Bibliopolam, qui meo nomine pretium solvit, ac interim publici iuris facta alia nonnulla, exhibita, ut mos est, Reverendissimo Inquisitori, amicis literatisque Viris. Dum haec ita se habent, humanissimae mihi literae tuae redduntur quibus ex mandato eiusdem Eminentissimi Domini praecipis ut operis epitomen Romam transmittam, ac interim operae typographicae quiescant. Eo (ut vides) loco res est, ut quod factum est, infectum ut sit, fieri nequeat, quare enixe abs te peto ut Eminentissimum ac Reverendissimum Dominum de his omnibus admonitum rite curare digneris, ne quid mea culpa accidisse credat. Res ipsa loquitur, et rem meam agit.

Coeterum nil in universo volumine inventum iri confido, quod Eminentissimo Domino displiceat. Praefixam videlicet operi Reverendissimi P. Praesidis facultatem eiusdem edendi concessam, praemisso ut constitutiones praescribunt duorum

ex nostris examine. Historia ipsa Monasterii Padolironensis antiquiores res amplectitur ab anno videlicet 1007, usque ad annum 1115, quae nullo modo ad praesentem Congregationis statum pertinent. Haec sunt quae respondere debui, dolens quammaxime quod res integra non sit, ac interim obsequantissime rogans ut apud Eminentissimum ac Reverendissimum Dominum animi mei humillimos sensus exponere pergas, me tui studiosissimum esse scias. Vale.

57.

Henrico Christiano Henin.

Gratulor mihi schedisque meis, quod ob illas meruerim humanissimas tuas literas recipere, quas Ultraiecti, Kal. Fbris. dedisti. Ut autem prout par est humanitati tuae respondeam, in summa temporis angustia dicam brevi sermone quod est. Decem fere ab hinc annis Bergero¹ latinae linguae donando animum addixeram, quod fere ad umbilicum deduxeram, cum intellexi abs te illud actum esse et propediem typis mandandum. Manum itaque e tabula submovi, arbitratus te adornasse pro dignitate, et te id praestante mihi silendum esse. Quod autem Bergerus compendiose peregit vias Italiae certis capitibus illustrans, credidi me posse ulteriori inquisitione praestare. Itaque plura folia de argumento huiusmodi implevi, quae deinde in oculis reposita, vix cogitavi quandoque in

¹ Nicholas Bergier was born at Rheims in 1557 and was afterwards one of the professors in the University of that city. He died in 1623. The works we have of his are: *The antiquities of Rheims*, 1635. and *The History of the great roads of the Roman Empire*, which has been translated into several languages and reprinted at Brussels in 2 vols 1729; this work contains all that can be said of interest on the subject. It is greatly esteemed, and is found in Latin in the 10th Vol. of the *Antiquities* of Graevius.

lucem producenda. Accidit aliquoties, ut nonnullas secundis curis subiicerem, at mihi adeo viluerunt, dum crisi subdebantur ut demum de illis omnino supprimendis cogitaverim. Anno elapso iter per Italiam habui per aliquot menses. Hac occasione visis celeberrimarum viarum ruderibus, Appiae videlicet, Latinae, Flaminii etc. adnotatisque iis quae rei huiusmodi conducere videbantur, schedis recolligendis non nihil animus propendebat, cum tuis humanissimis literis currenti mihi calcaria adiicerentur. Porro agnosco quam mihi decori foret si foetus huiusmodi Bergero abs te V. C. Latinitati donato subiiceretur, et in amplissimo Antiquitatum Graeviano Thesauro, cuius tres priores tomos editos Romae videre licuit, locum nancisceretur. Verum opus tale est verear ne vestrae expectationi, operique toti celeberrimo minime respondeat; quodque ego mittere non possum nisi postquam limae illud vel incudi potius subiiciam. Id ut praestem inter plurimas alterius ingenii curas, sex saltem mensibus expectandum erit, quod equidem egre obtinendum reor a typographo, et id publicae utilitati preiudicio vertet, cui operis praeclarissimi retardare nefas ob meas ineptias. Ea etiam lege id ipsum promitto, ut liceat V. C. Ramazzinum consulere ita quod schedarum partem ipsi tradam severo examini subigendam, postquam ego ipse quantum potuero perficiendo laboravero. Et si probaverit mittere debeam, sin minus a mittendis schedis absolvar. De hac re post mensem literis te monebo, ut scias quid demum in hac re praestando sim. Interim accipe seriem varium quas in his schedis illustravi, eo ordine ut conditorem, reparatores, illosque qui quovis modo illis quidquam ornandis contulerint exquiram, habita historiae, chronologiae, antiquitatis ratione, inde per partes urbes, municipia etc. facieique quam modo praeseferunt, quantum fieri potest unamquamque examinem. Viae autem sunt Appia, Domitiana, Latina, Lavicana, Capua Regium, Valeria, Salaria, Ardea-

tina, Flaminia, Cassia, Aurelia, Emilia, Scauri, coëteras quae nomen non habent minime attigi. Video tamen aliquid et de illis scribendum esse ut opus sit absolutum, sed angustia temporis, aliisque praestandis premor quam maxime, ac propterea dubius angor. Satius enim est certamina oblivioni dammare quam exactissimae saeculi crisi opus imperfectum subdere. Post aliquot hebdomadas, quid mihi decreverim scribam.

Via qua indicas per V. C. Magliabechium epistolas mitam, de cuius humanitate quam maxime confido.

Bergerum Italica lingua donatum minime novi, et Gallicum ipsum vix apud nos invenire est in relectissimis Bibliothecis, quas Romae, Neapoli, alibique videre licuit.

Gratias quam maximas ago pro literariis rebus, de quibus me monitum voluisti. Omnia praeclara sunt, dignaque istis regionibus, quae optimam eruditionem fovent. Nihil hic vel exiguum admodum comparabile apparet. Muratorius Bibliothecae Ambrosianae custos edidit primum Anecdotorum librum qui ineditos Paulini Natales complectitur cum notis et dissertationibus. Guglielminus ¹ mensibus elapsis librum Italica lingua optimum de Fluviorum natura, Aquarumque decurrentium mensura publici iuris fecit. Blanchinus ² Romae priorem Historiae suae numismatibus, veterumque monumentis illustratae tomum dedit. Reliqua tanti non sunt ut relegendo fatigem.

¹ Dom Peter Guillemin, native of Bar-le-duc, took the monastic habit in the Congregation of St. Vannes. and was professed in 1703 at the Abbey of St. Mihiel. He began an abridgment of Dom Augustine Calmet's Commentary on the Holy Scriptures but only three volumes were ever published; they were to have been followed by seven more, but owing to some disagreement between the author and the publisher they were never printed. The three vols which we have are on the Pentateuch and contain some moral reflections. Guillemin died in 1747.

² Francesco Bianchini, a native of Verona (1662), came to Rome in 1684, and was appointed Librarian to Cardinal Ottoboni, afterwards Pope Alexander VIII. He was held in the greatest esteem by his patron and by Clement IX who

Dum Romae fui eruditi Zaccagnae familiaritati usus sum. Graecis Ecclesiasticis rebus ex Vaticana promendis incumbit. Noris merito purpura ornatus est, et Ordinis sui magnum est decus.

Multum debeo Cl. Graevii humanitati, enixeque peto ut obsequium meum illi testatum velis. Plura in praesentiarum addere non habeo, quare te demum oro, ut me tibi addictissimum credas, sciasque. Vale.

succeeded him. He was made a prelate and Roman Patrician, Secretary to the Commission for the reform of the Kalendar, and Historiographer of the Council held in Rome 1725. His vast erudition, not in historical studies alone, but in the exact sciences as well, made him the valued friend of Scheelstrate, Fabretti, Ciampini and the other learned men then living in Rome.

During a journey which he made through France and Holland, he was everywhere received with the greatest distinction, and at Oxford he was publicly entertained by the University. He had been ordained Deacon, but his modesty never allowed him to become a priest. He died a most edifying death in 1729. Monuments were raised to his memory in S. Maria Maggiore, of which he was Canon, in the Cathedral of his native city, and in the Chaper Library of Verona. His principal works are: *Istoria Universale*, Roma, 1697; *De Kalendario et Cyclo Caesaris ac de Paschali Canone S. Hippolyti*, Roma, 1703; *Solutio problematis paschalis*, ib. 1703; but chiefly his edition of the *Vitae Romanorum Pontificum*, 1718-1728.

IMPRIMATUR

FR. ALBERTUS LEPIDI O. P. S. P. A. Magister.

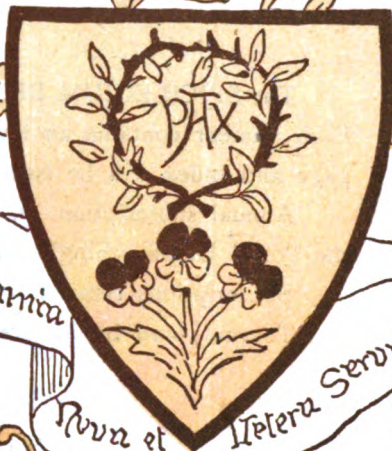
FRANCISCUS CASSETTA Patr. Antioch. Vicesg.

Printed at the Vatican Press.

Cogitavi dies antiquos et
annos veteres in mente habui

Ps. LXXVI

N° 14

Spicilegium Benedictinum

Sr Benedict's

Rome

The SPICILEGIUM BENEDICTINUM appears every three months. Each number contains an illustration. At the end of a year a title-page and index will be issued.

Annual subscription 4s, or 5 francs, free by post to all countries in the Postal Union. Single number, 1s, or fr. 1,25.

Subscriptions received by Messrs Desclée, Lefebvre et Cie, Rome and Tournai; and by Messrs Burns and Oates, London.

No. 14. JUNE, 1899.

CONTENTS.

Helen Luoretia Cornaro Piscopia. — Frontispiece.	pag.
Helen Luoretia Cornaro Piscopia, Benedictine Oblate.	49
Continuation of provincial Chapters of the Black Monks in France.	54
Papers relating to Blessed Juliana of Collalto.	68
XIV. Petition of the Venetian Ambassador	68
Inedited Letter of D. Benedetto Bacchini, O. S. B. relating to the same	79
Appendix.	
Laudes S. P. N. Benedicti, ex Disquisitionibus Hæfteni.	
Cap. XI. S. Benedictus Maurum et Placidum in suam disciplinam et consortium suscipit.	28
Cap. XII. Aliquot S. Benedicti miracula	30
Cap. XIII. Quæ caussa S. Benedicto Sublacum deserendi et Cassinum veniendi	32
Cap. XIV. Montis Cassini descriptio.	35
Cap. XV. S. P. Benedicti Acta in Monte Cassino	38
Cap. XVI. S. Benedictus Monasterium Cassinense construit et variis miraculis effulget	40
Cap. XVII. De transmissione S. Placidi in Siciliam, eiusque Martyrio	43
Cap. XVIII. S. Benedictus simulatum Regem deprehendit ipsique Regis Totilæ futura prædicit	46
Cap. XIX. S. Benedictus plura spiritu prophetico prædixit: item Monasterii Cassinensis destructio et instauratio enarratur.	48
Cap. XX. Quomodo S. P. Benedictus tempore famis se gesserit?	53
Cap. XXI. Diabolus variè a S. Benedicto profligatus	55
Cap. XXII. Miracula nonnulla S. Benedicti narrantur	57
Cap. XXIII. Exempla, quibus probatur S. Benedictum habuisse spiritum prophetiæ.	59
Cap. XXIV. De transmissione S. Mauri in Galliam	61
Cap. XXV. De S. P. N. Benedicti sorore S. Scholastica	65
Cap. XXVI. S. P. N. Benedicti raptus et visiones quædam enarrantur	70
Cap. XXVII. De felici S. P. N. Benedicti transitu ex hoc mundo, eiusque sepultura.	73

HELENA LUCRETIA CORNARO PISCOPIA

OBLATA O. S. B.

Obit 26 Julii 1694

Anno Aetatis Suae 38

SKETCH OF THE LIFE

OF

HELENA LUCRETIA CORNARO PISCOPIA

The frontispiece to this number of the *Spicilegium Benedictinum*, we owe to the kindness of Padre Angelo de Santi S. J. who discovered the engraving in a printed work *Aquila inter Lilia* which is at St. Mark's, Venice.

Helen Lucretia Cornaro Piscopia was born in June 1646, in the palace now known as Loredano, one of the grandest in Venice.

She was the third surviving child of her parents, John Baptist Cornaro and Joanna Boni.

At a very early age the child shewed signs of quite unusual intelligence and piety; when a mere baby a rosary would still her infant tears sooner than any caresses or sweetmeats; before she was able to speak plainly she lisped the words of the *Ave* at the sound of the bell.

At seven years old her mind was already mature, and the parish priest of the Church of San Luca, John Baptist Fabris, soon discovered what great powers of intelligence lay latent in the child: he was both holy and learned and well fitted for the task he offered to undertake, of cultivating an intellect he saw to be so far above the average. John Baptist Cornaro gladly accepted his offer to teach the child Greek, and at once found masters for her in Latin and other subjects. As next to her love of God came the love of science, so it became the object of her life to cultivate for God's honour the splendid gifts of mind which she felt He had given her. The sudden death later on of her kind and holy master and Confessor was a great sorrow to the affectionate heart of the youthful Helen Lucretia, but she realised how thin was the veil even now between herself and him, sometimes to her pure eyes almost transparent, and she had eternity to look forward to

when she should meet him again. Her devotion to St. Aloysius induced her to ask for a confessor of his Society, and her parents chose for her Father Carlo Francesco Bosetti who very quickly discerned the spiritual gifts of his youthful penitent. On the day she became eleven she consecrated herself to God by a vow of virginity.

Her father spared neither pains nor expense to procure masters for her; she studied Hebrew, Spanish, French, Arabic and modern Greek which she learned to speak as fluently as her own Italian. The amount of study she accomplished in the day would seem to leave no time for anything else, but she found time to give to God in prayer and spiritual reading, especially lives of the Saints. On certain days of the week she accompanied her prayer with bodily mortifications, such as sharp iron chains round her waist and arms. Before study she invariably invoked our Lady as Mother of Divine Wisdom. She often said the Divine Office for she was already beginning to love the liturgical spirit of the great Order to which she afterwards affiliated herself.

Her fame soon began to spread and brought her much correspondence from persons high in position in the world and in the Church; unhappily she destroyed most of her letters, fearing she might be more thought of because of having such correspondents. Her father's care saved the few that remain. She had also many visitors, but she contrived to turn to account the time given to them by introducing useful and edifying subjects of conversation.

Her love of the Church's liturgy led her to enter into every feast as it came round, and she had her special devotions for each. She strove to literally carry out the teaching of the Nativity and the Passion by acts of humiliation and mortification, making herself the handmaid of her servants. She performed services for the poor most repugnant to nature, rivalling in this St. Elisabeth of Hungary.

Her gift of prayer was wonderful, she remained for hours together immovable absorbed in devotion. During her last illness even when unconscious, she was constantly breathing forth those aspirations which had become habitual to her. She made it a rule to make two retreats, at least, a year and gladly heard sermons, many anecdotes being told of her going to hear holy preachers.

Her father's great wish was to see her well married. She is described as being beautiful, and the description is corroborated in a portrait, now to be found in the Museo Civico, Padua, which her father had painted in spite of her resistance. At the age of eighteen her hand was sought by a German Prince, and her parents strove to persuade her to accept him, but her only answer was that she had made a vow of virginity.

Great was her consternation to find that her father had asked the Pope, Alexander VII to dispense her from her vow. She determined to consult the Abbot Cornelio Codanini of the great Monastery of San Giorgio Maggiore, to whom she was wont to go for instruction in spiritual matters, and who had implanted in her heart the first seeds of that great love for the Benedictine Order, which distinguished her. She asked him to give her the Benedictine Habit as an Oblate, and to let her renew her vow of chastity. The young Oblate took the name of Scholastica, truly a fitting one in all its meanings, and which she used in signing herself whenever it was possible. After this she went to her father and told him that if the Pope had dispensed her from her former vow, she had renewed it since, and implored him not to insist, adding: « Should the greatest Sovereign in Europe seek me as his wife I should refuse him absolutely ».

She wore the Habit she had adopted day and night, and was buried in it.

Her father insisted on her studying for the doctorate in the University of Padua, and by the statutes of the University it was necessary that she should go through some years of study in the town. The Cornaro family had a magnificent palace near the Basilica of the Patron Saint of Padua, and not far from the celebrated Benedictine Monastery of St. Justina, and Helen Lucretia went there to live. She had to go through a very trying ordeal during the years of preparation in a public dispute with a young Greek. Twenty five of the Procurators of St. Mark's and most of the Venetian Senators suspended the business of the day in order to see and hear their wonderful country woman. She spoke with great brilliancy, first in Latin and then in her opponent's own language, and fully justified the fame she had universally acquired.

On the morning of 25th June 1678, Helen Lucretia received Holy Communion and renewed her acts of purity of intention, in preparation for receiving the Doctorate; even at the last moment it required the command of her confessor to induce her not to fly from the publicity. The city was crowded with pilgrims for the feast of *il Santo*; as she went to the Basilica she could remember nothing of what she had prepared, but went in childlike confidence to the Altar of our Lady and entreated her help as *Eruditis intersum cogitationibus*. Her prayer scarcely finished, her presence of mind returned and she began her discourse with animation and continued it amid great applause.

Her own Professor, Rinaldini, placed the wreath of laurel on her head, the ring on her finger, and on her shoulders the ermine mozzetta in the presence of a crowded assembly, among whom were men of the greatest learning in Europe. Together with the other two professors

he drew up the usual form. Six months after her death a large medal was coined to express the satisfaction of the University at the honour she had drawn on it, a mark of distinction never before shewn to anyone.

After this all literary Europe rang with the name of Helen Lucretia, several academies hastened to inscribe her name on their Roll of Honour. The question was mooted whether she could not become a Doctor in Theology, and it is possible that she might have done so, had not the state of her health put it out of the question. The Oratorian, Hippolytus Marchetti, was appointed to guide her in the science of Theology and held his pupil in the highest esteem.

After this triumph in Padua she returned to Venice with her parents where she devoted herself to works of zeal and charity, but her health soon made it imperative that she should go back to Padua, the air there being more favorable to her.

Some years before her death she seems to have had a foreknowledge that her life was to be short. She desired her maid in the event of her death to see that she was buried in her Benedictine Habit and in the Church of the Benedictine monks, and to be sure that her confessor and a Benedictine father were present at her death. Her sufferings long before the end were intense, yet she was only known to yield to the slightest impatience three or four times: in her greatest agony she would cry out: « My God, my Jesus, help. »

Some months before her death, her father said he wanted to cut down the great cypress tree behind the palace. Helen Lucretia tried to dissuade him, as her mother loved the tree and she herself delighted in listening to the nightingales who built their nests in it. As he persisted, she said; « the tree will die and the first thing you will make of it will be my coffin. » Her words came literally true, the tree died and was cut down, and out of it was fashioned her last resting place.

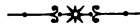
The day before her death she recited the Office of the Blessed Virgin, the next day receiving the Sacraments of Holy Church with great devotion. Then reciting the Litany of our Lady and other prayers, she sank into a lethargy from which she was roused. Soon after the summons came, and clothed in her Benedictine Habit, she fell asleep in the Lord. For four days she was kept unburied, and though the heat was intense, the body emitted a most sweet perfume and was more beautiful than in life. The universal cry throughout Padua was « The Saint is dead. » She was buried, as she desired, in the Benedictine Church and, as an Oblate, the monks gave her a place in the chapel where they themselves were buried. Her funeral was like a triumphal procession. People flocked not only from Padua but from considerable distances to pay honour to the Servant of God, and blocked the way,

wanting one last touch of the coffin which contained the « treasure of Padua. »

In September 1885, the Abbess of St. Benedict's Rome, offered to restore the sepulchral slab. The tomb being opened at her request, it was found that the body had crumbled into dust, but the cowl remained entire, and still bore the impress of her form. Some of the remains of the cowl, laurel wreath, and a large piece of the cypress coffin, together with some of the finger nails and hair were taken to the Monastery in Rome.

In his *Iter Italicum* Dom Mabillon speaks of Helen Lucretia as « that most wonderful heroine of our times, who was made Doctor in Philosophy in the University of Padua, and buried according to her dying wish amongst the monks of St. Justina. » And after recounting the evidences of her learning and talent; he says: « but what specially pleased us was that she had become an Oblate in the Monastery of San Giorgio, unknown to her father, in the year 1665. For as her vow of chastity had been made void at request of her father who wished her to marry, she took care to make this dispensation null by making a vow of chastity as an Oblate, and nothing could ever shake her determination, although great matrimonial proposals were made to her. »

Note. The above sketch is taken from « The Life of Helen Lucretia Cornaro Piscopia », brought out at St. Benedict's, Rome, 1896.

PROVINCIAL CHAPTERS

OF THE BLACK MONKS IN FRANCE

STATUTA QUAEDAM CAPITULORUM GENERALIUM
PRO REFORMATIONE COENOBIORUM ORDINIS BENEDICTINI

(Sequitur)

Anno 1258 habitum fuit capitulum generale et statutum fuit.

Primo, quod sub poena excommunicationis nullus monachus simplex, quando committitur sibi prioratus, adscriberet debitum suum, si quod ante fecerat, prioratui.

Secundo, ne monachus aliquis deferat de cetero porpoin nec manicas curtas, et quod omnes superius deferant manicas longiores. Et ut monachi de prioratibus deferant staminas.

Tertio, ut priores qui non sunt sacerdotes ad ordines accedant.

Anno 1266 habitum fuit capitulum generale et statuerunt Patres.

Primo, ut dentur monachis uno anno tunica, alio pellicia.

Secundo, ut singulis annis froccos habeant singuli de conventu.

Tertio, ut omnes staminas deferant praeter quam pueri, iuniores, et ne alicui detur tela nisi pro femoralibus faciendis.

Quarto, ut nullus noviter induatur, nisi secum prius attulerit omnia et singula supradicta.

Anno 1278 habitum fuit capitulum generale apud Sanctum Petrum Cabilonensem et, praesidentibus, Guidone abbate S. Augendi et Hugone abbate S. Benigni, statutum fuit.

Primo ut monachi claustrales cameras proprias non habeant nec ronimos nec garciones.

Secundo, ut claves camerarum seu domorum abbates requirant a monachis si qui eas habuerint, intra mensem.

Tertio, ut visitatores semel ad minus in refectorio comedant cum conventu.

Quarto, ut nullus ordinum mendicantium recipiatur in monachum nisi de licentia capituli.

Quinto, ne vestes regulares dentur ystrionibus vel goliardis.

Sexto, ut antequam abbates visitentur, per mensem ante visitationem canonice moneantur.

Septimo, ut Insulae Barbarae et Athanaii abbates monachos suos in Lugdunensi civitate studere non permittant, nisi in theologica facultate.

Anno 1281 habitum fuit capitulum generale apud S. Petrum Cabilonensem et praesides fuere Hugo abbas S. Benigni et Stephanus abbas Saviniaci. Et statuerunt ut abbates singulis annis reciperent computum de prioribus et administratoribus suis per iuramentum suum.....

Anno 1291 habitum fuit capitulum generale apud S. Petrum Cabilonensem et praesides fuerunt Iocerandus abbas

Athanaii et Guillelmus abbas S. Sequani et statutum fuit in dicto capitulo.

Primo, ut nullus comedat nisi in refectorio, infirmaria aut camera domni abbatis, sine licentia ipsius.

Secundo, ut id non fiat nisi de licentia ipsius speciali.

Tertio, ne monachi habeant domi aut deferant secum arma sine licentia abbatis speciali.

Quarto, sub poena excommunicationis inhibemus ne aliquis monachus aves venaticas, falcones, accipitres vel vissos deferre praesumat.

STATUTA IN CAPITULO GENERALI MONACHORUM ORDINIS BENEDICTINI, IN REGNO BURGUNDIAE, ANNO 1337 DIE 20 MENSIS IULII PRO REFORMATIONE ET BONO REGIMINE COENOBIORUM.

« Reverendo ac Venerabili in X^{to} Patri ac Domino, Domino Abbati monasterii Molismensis Ordinis Sancti Benedicti, Lingonensis Dioecesis, frater Guido permissione divina humilis abbas monasterii Flaviniacensis eiusdem Ordinis, aeduensis dioecesis, salutem in Domino sempiternam. Ad vos transmittimus copiam constitutionum et statutorum per Reverendos in X^{to} Patres Dominos Praesidentes, insuper et nos super status et Ordinis Monachorum nigrorum reformatione nuper editas vobis dictas constitutiones et statuta intimando, ut easdem etiam intimetis et publicetis omnibus subditis vestris quorum intererit, seu intimare et publicare faciatis, quarum institutionum seu statutorum tenor sequitur in haec verba ».

In nomine Domini. Amen. Notum sit omnibus praesentibus, praeteritis et futuris quod anno Domini 1337 die 20 mensis iulii cum continuatione dierum sequentium ad hoc necessariorum, qua die citati fuerant omnes Abbates et Priores

Superiores immediate non habentes provinciarum Lugdunensis, Bisuntinensis, Tarantasiensis apud Masticonum coram Reverendis in X^{to} Patribus Dominis Abbatibus Cluniacensi et Trenorchienſi commissariis a sede apostolica deputatis super publicatione et executione Reformationum et Constitutionum Domini nostri Benedicti Papae XII super statu religionis monachorum nigrorum edictarum. Qui dicti Domini commissarii ut supra, missa Sancti Spiritus et sermone primitus celebratis in Ecclesia cathedrali et Capitulo sancti Vincentii Masticonensis, iuxta tenorem commissionis sibi factae nobis abbatibus praesidentibus in Capitulo dictae Ecclesiae sancti Vincentii una cum procuratoribus abbatum absentium dictas Constitutiones iuxta formam eorundem intimaverunt, promulgaverunt et publicaverunt, et eas de verbo ad verbum in nostrum omnium praesentia in Capitulo dicto legi fecerunt et copiam unicuique habere volenti dari et fieri concesserunt. Quas Constitutiones de puncto ad punctum iuxta formam et tenorem earundem nobis et nostris subditis autoritate qua supra praeceperunt firmiter et inviolabiliter observari. Quibus peractis, dicti Domini Abbates praesentes, videlicet Sancti Eugendi Iurensis ¹, Saviniacensis ², S. Regnoberti Iurensis ³, S. Petri Cabilonensis ⁴, S. Stephani, S. Petri Melundensis ⁵, Reomensis ⁶, S. Martini Viziliacensis ⁷, S. Leonardi de Corbiniaco ⁸, et S. Rigaudi ⁹, cum procuratoribus abbatum absen-

¹ Saint Claude.

² Savigny.

³ Saint Rambert.

⁴ Saint Pierre de Chalons.

⁵ Saint Pierre de Molosme.

⁶ Monstier Saint Jean.

⁷ Vézelay.

⁸ Saint Léonard de Corbigny

⁹ Saint Rigaud.

tium, videlicet Insulae Barbarae ¹, Ambroniensis ², S. Benigni Divinionensis ³, de Bessua ⁴, S. Petri de Pultiis ⁵, Molismensis ⁶, S. Michaelis Tornodorensis ⁷, S. Martini Aeduensis ⁸, Favernerio ⁹, Luxovii ¹⁰, praehabita inter se deliberatione matura nos Trenorchiensem, Cabilonensem, Flaviaciensem dioecesis Aeduensis, Athanatensem Lugdunensis et sancti Vincentii Bisuntinensis abbates, in praesidentes nostri provincialis Capituli unanimiter elegerunt. Qua electione facta, virtute, authoritate et potestate nobis datis, nos praesidentes memorati imprimis statuimus et ordinavimus nostrum provinciale concilium debere celebrari apud Cabilonum in monasterio S. Petri Cabilonensis, videlicet in Dominica post octavas festi Corporis Christi, quod erit anno Domini 1339, nisi per nos terminus prolixior aut brevior ex causa legitima fuerit assignatus.

Item quod pro vita et prosperitate longa ipsius Domini nostri Papae Benedicti statuimus et ordinamus quod per quemlibet monachum sacerdotem ipsius Ordinis tres missas fore celebrandas, videlicet, unam de Sancto Spiritu, aliam de Beata Virgine et tertiam de mortuis. Et per quemlibet monachum non sacerdotem debere legi unum psalterium infra annum a data praesentium computandum. Et in singulis Ecclesiis cathedralibus, monasteriis et aliis locis conventualibus

¹ S. Ile Barbe.

² Ambourmay.

³ Saint Benigne de Dijon.

⁴ La Fontaine de Béze.

⁵ Saint Pierre de Poultiers.

⁶ Molesme.

⁷ Saint Michel de Tonnerre.

⁸ Saint Martin d'Autun.

⁹ Favernay.

¹⁰ Luxeuil.

dicti Ordinis seu Religionis unam missam solemniorē debere celebrari.

Item statuimus Dominum abbatem Cluniacensem prima die nostri praesentis Capituli missam Sancti Spiritus solemniter debere celebrari; et, ipso absente tamen rationabiliter excusato, ordinamus dictam missam per Dominum Viziliacensem celebrandam, et per eundem Dominum Viziliacensem sermonem dicta die faciendum.

Item praecipiendo mandamus quatenus omnes et singuli quorum interest in singulis Ecclesiis cathedralibus, monasteriis et aliis locis conventualibus ipsius Ordinis seu Religionis dictae nostrae provinciae praedictas Constitutiones, ordinationes et statuta sub scriptura authentica perpetuo habeant et intendant, observent diligenter.

Item statuimus quod si aliquis monachus in suum abbatem per se vel per alium manus iniecerit temere, violenter vel procuraverit aut iniunctionem, captionem occasione sui factam, ratam habuerit, carceribus mancipetur, et sit perpetuo inhabilis ad omne beneficium adhibendum, et, si beneficiarius extiterit, quod sit suo beneficio vel officio privatus ipso facto; et nullus de sui genere usque ad quartum gradum in suo monasterio vel membris ipsius recipiatur. Illi vero qui abbatem vel alium cui hoc esset commissum impedirent ne dictus monachus incarceraretur, illi etiam qui non iuvarunt, tamen prius requisiti, ad dictum monachum incarcerandum, excommunicationi subiaceant ipso facto. Hoc enim observari volumus in omnibus casibus in quibus abbas cum consilio maioris partis sui Conventus aliquem de suis monachis vel conversis incarcerandum iudicaret. Incarcerandus pro iniunctione manuum in suum abbatem, nisi de misericordia nostra praesidentium praedictorum, de suo carcere aliquo modo non valeat liberari.

Item statuimus quod si monachus qui in suum commonachum manus iniecerit temere violentus, si prior aut obediensarius existat qui violentiam intulerit, prioratu suo, officio aut administratione per annum, ipso facto, existat suspensus.

Si vero claustralis fuerit iniuriam irrogans in aliquo de societatibus (Ecclesiae) mittatur per annum continuum vel amplius prout suo Superiori visum fuerit ibidem moraturus.

Si vero laycus in abbatem vel monachum, alicuius motu, manus iniecerit temere violentus, nullus de suo genere usque ad quartum gradum in dicto monasterio vel loco alio eidem subiecto in monachum vel conversum recipiatur quousque iniuriam irrogans ex inde monasterio vel monacho iniuriato emendam fecerit competentem.

Item inhibemus quod nullus monachus vel conversus alium monachum vel conversum de suo monasterio conveniat vel conveniri faciat coram aliquo iudice ecclesiastico vel seculari nisi de sui abbatis vel superioris licentia speciali, vel nisi abbas aut superior antea requisitus fuerat in negligentia aut defectu.

Item excommunicamus omnes monachos cessationem a divinis facientes, procurantes et consentientes nisi de praelatorum suorum iussu aut voluntate.

Item statuimus quod cum litterae aliquae in monasterio sigillo conventus fuerint sigillandae super aliquo concentu utili vel necessario, si abbas vel qui pro eo erit et maior pars conventus ut sigilletur consentiant sine conditione qualibet sigillentur. Contradicentes vero sententiam excommunicationis incurrant ipso facto et sigillum dimittere teneantur. Et alio ad custodiendum tradatur.

Item quia infamibus portae dignitatum patere non debent, statuimus quod si aliqui monachi de casu criminati convicti vel confessi fuerint quod in contractibus Capituli voces pe-

nitus non habeant, nec maiorem missam vel aliam publicam celebrent in conventu, et semper ultimi in choro, capitulo et aliis locis maneant et existant, neque ad beneficia vel officia valeant promoveri, donec cum eis fuerit legitime dispensatum.

Item statuimus quod omnes monachi etiam obedientiarii, saltem semel in anno abbati suo sua peccata confiteantur nisi abbas alio hoc decreverit committendum. Proprium vero si quid habeant priores, officarii vel alii obedientiarii suo abbati sine fraude revelare teneantur.

Item statuimus et in virtute sanctae obedientiae inhibemus quod nullus monachus de alieno monasterio in monachum recipiatur in aliquo monasterio sine nostra licentia praesidentium praedictorum.

Item statuimus et ordinamus quod omnes abbates et priores abbates proprios immediate non habentes, teneantur apportare ad quodlibet nostrum provinciale capitulum omnes breves monachorum suorum defunctorum ab uno capitulo usque ad aliud, ut de suffragiis animarum eorundem commodius in dicto capitulo valeat ordinari.

Item hospitaliis et cameris in monasteriis dictae nostrae provinciae interdiciamus et inhibemus expresse ne comedatur nec pernoctetur in eisdem nisi quibus competit iuxta et secundum formam Constitutionum Domini nostri Papae Benedicti vel nisi cum eis ex causa legitima fuerit dispensatum.

Item ex absentia beneficiatorum reperimus quam plura beneficia magnam pati iacturam, et eleemosynas in dictis beneficiis faciendas defraudari, hospitalitatem non teneri in eisdem. Hinc est quod nos omnes priores et aliis beneficiatis nostrae provinciae tenore praesentium monemus ut ipsi infra unum mensem a tempore publicationis statutorum sibi factae ad dictos suos prioratus seu alia beneficia quae obtinent, vadant et in eis resideant assidue seu continuo ut tenentur,

nisi licentiam sui superioris obtineant, vel aliis legitime fuerit dispensatum cum eisdem, alioquin nos contrarium facientes a sui beneficiis suspendimus donec paruerint cum effectu. Et, suspensione durante, regimen et administrationem dictorum beneficiorum committi volumus per Superiores eorundem prout eis videbitur faciendum. Et si resistantiam aliquam per se vel per alium praestiterint, volumus et statuimus ipsos manere excommunicatos.

Item omnes constitutiones, diffinitiones et statuta a praedecessoribus nostris seu a nobis sub quacumque forma verborum editae, exceptis his praesentibus statutis, tenore praesentium revocamus et penitus adnullamus, omnimodam autem iurisdictionem, potestatem, dispositionem seu absolutionem praedictorum penes quemlibet nostrum praesidentium praedictorum totaliter et in solidum de consensu abbatum praesentium in dicto nostro capitulo notum remanere.

Item praecipimus quod ordinationes et statuta per nos memoratos praesidentes facta in praesenti capitulo ab omnibus et singulis quorum interest recipiantur et diligenter observentur.

Item praecipimus et expresse iniungimus quod praedictae Constitutiones dicti Domini nostri Papae Benedicti et ordinationes et statuta per nos facta in singulis ecclesiis, monasteriis et locis aliis conventualibus ipsius ordinis seu religionis nostrae provinciae praefatae bis anno quolibet legantur diligenter et de verbo ad verbum describantur.

Item statuimus et ordinamus librum dictarum constitutionum, ordinationum, Domini nostri Papae bullarum in monasterio Trenorchensi debere fideliter conservari.

Item quum, secundum constitutiones dicti Domini nostri Papae Benedicti, conspiratoribus seu illicitis coniuratoribus certa poena (non) profligatur, nihilominus tales coniuratores

et conspiratores publicos vel secretos necnon et eisdem consilium, auxilium vel favorem praestantes et tales ab illis excommunicatos in monasteriis et locis conventualibus volumus publice nuntiari.

Item quia intelleximus, quod dolentes referimus, nonnullos monachos vel per alios nostrae provinciae damna et multiplicia gravamina monasteriis et aliis locis eiusdem monasteriis subiectorum et personarum eorundem diversis modis procurare seu aliquibus procurantibus dare auxilium, consilium, iuvamen vel assensum malitiose et scienter; hinc est quod nos, volentes quanto est nobis pro possibilitate huic morbo mederi, propterea fieri de caetero sub excommunicationis poena prohibemus expresse; quum excommunicationis sententiam contra vim facientes, consilium, auxilium, favorem vel assensum praestantes incurrere volumus ipso facto.

Item prohibemus quod nullus monachus vel conversus panem, vinum, vel pictanciam contra voluntatem administrantium cupiat. Et si contrarium faciat vel aliquem ad hoc induxerit, consilium vel auxilium sibi dederit vel coadiutus fuerit, excommunicationis sententiam incurrat ipso facto.

Item excommunicamus et excommunicatos volumus publice nunciari, videlicet quibuslibet ieiuniis Quatuor Temporum, omnes conspiratores et libellos diffamatorios facientes seu confici procurantes et in publico proiicientes ac etiam latrocinia gravia in monasteriis et prioratibus nostrae provinciae facientes.

Item statuimus quod si aliquis monachorum vel conversorum incarcerari contingit pro tali crimine pro quo, si esset laycus, mortem deberet incurrere corporalem quod sine licentia praesidentium praedictorum a dicto carcere nullatenus distrahatur.

Item visitatores deputamus monasteriorum et aliorum locorum conventualium dictae nostrae provinciae Dominos inferius

nominatos, et primo in Lugdunensi, Masticonensi et Cabilonensi diocesisibus duos Saviniacensem et Sancti Rigaudi abbates aut alterum eorumdem, qui anno ultimo et in quadragesima, si sit eis possibile, visitabunt. Et monasteriorum dictorum dominorum Saviniacensis et Sancti Rigaudi ordinamus per Dominum Sancti Regnoberti Iurensis fore visitandum se per dominum abbatem Ambroniacensem volumus dictum monasterium Sancti Regnoberti Iurensis visitandum.

Item visitatores in Lingonensi et Eduensi diocesisibus deputamus dominos Viziliacensem et Sancti Leonardi de Corbigniaco abbates, Eduensis diocesis, aut alterum eorumdem. Et ipsorum duorum Viziliacensis et Sancti Leonardi monasteriorum dictus dominus Sancti Rigaudi visitabit.

Item in provincia Bisuntinensi visitatores ordinamus dominos Luxoviensem et Lutrensem abbates dictae Bisuntinensis diocesis, et eorum quemlibet in solidum. Quorum dominorum Luxoviensis et Lutrensis abbatum monasteria abbas Sancti Vincentii Bizuntinensis visitare. Et ipsum monasterium praedictum per Dominum abbatem Arelatensem volumus visitari. Verum quia relatione multorum intellexerimus nonnullos priores, officarios et monachos bona abbatum nostrae provinciae quomodoque occupare et nonnullos dicta bona sibi appropriare quod redundat in maximum praeiudicium monachorum praedictorum, hinc est quod nos volentes huic morbo celeri remedio providere, monemus, in virtute sanctae obedientiae, omnes et singulos occupatores praedictorum bonorum ut omnia bona per eos occupata infra quindecim dies post publicationem praesentium statutorum abbatibus ipsorum monasteriorum integraliter restituant, et a talibus occupatoribus omnes et singuli abstineant, si qui vero fuerint qui nostrae monitioni minime paruerint, vel bona ipsorum abbatum quaecumque fuerint de caetero occupaverint, excommunicationis sententiam incurrant ipso

facto, a qua non possunt nisi facta primitus restitutione plenaria beneficium absolutionis obtinere. Et tunc per aliquem nostrum praesidentium absolutionem studeat impetrare.

Datum et actum cum nostrorum praesidentium praedictorum appensione sigillorum anno, diebus, loco et praesentibus quibus supra.

In robur et testimonium omnium praemissorum.

In silvis mirandae altitudinis habet hoc autoritatis arbor fixa per propagationes dilatari, filiis novellae plantationis foecundari proleque exultare honoris progenie laetabunda. Ne seges dominicae sanctionis indecenter tribulis suffocetur, mittit pater operarios in vineam religionis, fodit torcular ut apprehendat tritura messorem, a finibus terrae clamans mulier Chananaea, scilicet illius Sisarae, quia salutis uberi refectione excludere cupit cunctos nequitia serpentina, suggerit in proclivum falso applaudere sui iugis et sacrilega praevaricatrix et obedientiae mandatorum. Igitur nobis cum profusis iam genis lacrimis sit necessarium profiteri quod Lucifer matutinus, apostolica sancta sedes, in vicem eripere contendebat lumen sub modio, iam non lucet nubes candida¹ sed sensu nubilo obscuratur, quibus possumus statutorum retinaculis talia amputamus districtius et expressius statuantes ut in habitu decentiae et honestatis tum in calceamentorum materia tum in factura incedere studeant monachi iuxta statuta apostolica et mandata.

Et ut pastores vigilant sollicite circa gregem, cunctis abbatibus et prioribus in virtute sanctae obedientiae sub excommunicationis poena quam illico secus facientes incurrant, mandantes praecipimus ut suis monachis et conversis sub praelibatis poenis praecipiant et iniungant ut infra sexaginta dies post

¹ D. Etiennot remarque que le texte de ces considérations préliminaires est corrompu. Par le fait, il est inintelligible.

quae haec in eorum monasteriis fuerint publicatae, vestes, capucia, sotulares errantes in praedictis colore, materia vel in forma ipsi praelato vel priori tradant, simpliciter reddant et libere dimittant. Qui praedicti habitus per iam dictos abbatem vel priorem in praesentia omnium publice erogentur. Quod si beneficiati intitulati aut alii obedientiae rebelles contradictorum aut alii inobedientes rebelles extiterint ipso facto privatos suis beneficiis vel officiis in alios idoneos praecipimus ordinari. Quod si dicti abbates circa hoc fuerint negligentes aut remissi, collationem dictorum beneficiorum ad nos penitus retinemus ut possimus de ipsis canonice ordinare. Si vero claustrales fuerint sic rebelles, non ficto carceri usque ad unum annum diffinimus et praecipimus mancipandos. In quo die Lunae, Mercurii et Veneris aqua et pane doloris et angustiae sustententur ut admissa defleant et ea postmodum non admittant. Caeteri vero hebdomadae dies pro incarcerationis talibus deputandi abbati reservari.

Item statuimus et ordinamus quod abbates non facientes observare constitutiones Domini Papae a subditis suis videlicet in eo quod camerae non teneantur in monasteriis neque pro iacendo, neque pro comedendo, nisi quibus conceditur a constitutione, una decima puniantur persolvenda ab eis in proximo capitulo provinciali, a loco ubi tenebitur dictum capitulum non recessuri, donec satisfactione facta. Si vero fuerint beneficiati cameras tenentes, in quibus conceditur a Constitutione vel ex licentia sui abbatis concessa, a beneficiis vel officiis suis privati, illa conferenda infra tempus iuris per abbates eorumdem. Comedentes vero et iacentes sine licentia, nisi competat eisdem ut supra, tribus diebus in pane et aqua, et nihilominus de inobedientia corrigantur nec possit in his poenis supradictis per abbates eorum dispensari.

Item quod aliquibus monachis prae bendae non distribuan-

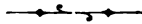
tur extra refectorium vel infirmariam, nisi qui de licentia abbatis comedent.

Item praecipimus quod monachi in abbatiis suis degentes et venientes in quatuor locis principalibus floccum suum deferant neque septa monasterii exeant sine flocco, alias de inobedientia graviter puniantur.

Item prohibemus monachis ne camisiis lineis utantur.

Item poenas a iure statutas in non venientes suspendimus quoad abbates qui ad praesens capitulum non veniunt usque ad immediate (sequens) capitulum celebrandum, et ex causa.

Item statuimus et ordinamus pro statu venerabili religionis unam centesimam tam a nobis quam a subditis nostris nec a subditis eorundem beneficiatis ubicumque consistent levare, medietatem in proximo festo Sancti Michaelis et aliam medietatem in proximo festo Paschae.

PAPERS RELATING
TO
BLESSED JULIANA OF COLLALTO.

XIV.

PETITION OF THE VENETIAN AMBASSADOR.

Cum piissimus N. N. Orator Serenissimae Reipublicae Venetiarum Sanctitati Tuae sequentes preces obsequii et amoris plenas, zelo suo impellente, porrexerit « *Orator Serenissimae Reipublicae Venetae ob venerationem et devotionem qua fertur erga Beatam Iulianam Collalto, cuius affinitate gloriatur, et simul unitis precibus Mariae Caeciliae Corner Abbatissae et omnium monialium monasterii S. Blasii, ubi ab anno 1262 eiusdem Beatae corpus requiescit, humiliter exponit S. V. plurimum in optatis habere ad maius devotionis incrementum, ut officium cum lectionibus proprius et propria oratione in posterum de eadem recitetur; hactenus enim solum de communi unius Virginis dici solet, et Oratio propria, quae a Patribus Bollandianis pag. 310 refertur magis antiquitatem redolet, quam videtur apta ad exprimendas eiusdem Sanctae virtutes et Patrocinium. Insuper supplicatur S. V. pro extensione Officii et Missae eiusdem Sanctae ad Feuda eiusdem Familiae Collalto, in quibus locis magna etiam viget erga eandem devotio. De hac Beata, praeter alios agit Ferrarius de Sanctis in Martyrologio non descriptis, et Patres Bollandiani Tom. I Septembris pag. 309. Quod vero de hac Beata Officium proprium obtineri possit eruitur ex doctrina S. V. de Canoniz. Sanctorum, Tom. iv, parte 2, cap. 5, attenta praecipue devotione monialium, populi con-*

cursu, imo totius civitatis erga Beatam affectu huius denique praesenti ope et impetrandis a Deo beneficiis. At vero quod ita conveniat et fieri debeat, ostendit Sanctitas Vestra in Tom. x, lib. 3 aurei sui operis, in quo de Sanctis agit, qui in dioecesi Bononiensi coluntur, quorum illos, qui prius Officio de Communi celebrabantur, propriis officiis in posterum celebrandos Sanctitas Vestra in Pontificatum assumpta se decrevisse testatur. » Et Sanctitas Tua rescribere dignata fuerit: « A Monsignor Promotore della Fede, che consideri, e ne parli. » Supremis mandatis obtemperatus, eo, quo par est, obsequio, perspicacissimo atque incomparabili Sanctitatis Tuae iudicio quae sequuntur perpendenda propono, eo libentius, quo in ipso relationis limine solidissima Sanctitatis Tuae doctrina ad dicendum mihi viam aperit, me edocet et manuducit.

Beatam Iulianam ex nobilissima Familia Comitum de Colalto, quae e vivis excessit anno 1262, recensendam putarem in eorum numero Beatorum, de quibus loquitur Sanctitas Vestra lib. iv, parte 2, cap. 5 per tot.; qui scilicet cum antiquam certamque possessionem cultus habuerint, etsi in eorum causis nullus confectus processus fuerit super casu excepto a Decretis Sa. Me. Urbani VIII, iis nihilominus Apostolica Sedes indulgere in eorum solet officium et missam, dummodo cultus concludenter fuerit comprobatus. Verba Sanctitatis Vestrae sunt sequentia loc. cit. num. 1 ibi. « *Cum superius ageremus de Beatificatione aequipollenti, diximus nonnullos reperiri Beatos, qui sunt in possessione certa cultus immemorabilis, vel qui antiqua quaedam habent indulta venerationis et cultus, quibus irreligiosum esset cultum subtrahere, licet nunquam Causa Canonizationis ipsorum fuerit introducta, atque idcirco neque confectus Processus super casu excepto a Decretis Urbani VIII. Itaque cum aliquando ab eadem Sacra Congregatione facta sit, et fiat concessio officii et missae in honorem Beatorum, operae pretium est de hisce concessionibus in praesenti habere sermonem. »*

Plura autem sunt, quae a Postulatoribus adducuntur, ut praestitum ab antiquo tempore Beatae Iulianae cultum evincant.

1. Altare eiusdem Beatae nomini dedicatum, super quod anno postquam obierat trigesimo quinto, qui fuit 1297, collocatum fuit illius corpus in capsula elegantissima, apposito ex anteriori parte christallo, ex quo corpus ipsum introspecti posset.

2. Vetustissimae Beatae Imagines cum radiis atque splendoribus circa caput una cum tabellis octo quadratae formae vitam et facta eiusdem repraesentantibus, quae circa ipsum altare apte dispositae etiam nunc visuntur ab omnibus.

3. Eiusdem Beatae festivitas, quae Venetiis magno populorum concursu ab antiquissimo, ut volunt, tempore celebratur in Ecclesia SS. Blasii et Cataldi cum officio et missa de Communi Virginum sub ritu duplici.

4. Beatae titulus, quo coli et invocari vetustissimo eodem tempore solita fuit. Si tempus hoc ipsum, quo huiusmodi cultus incepit ad examen vocemus, non potest quidem certo determinari, quodnam fuerit eiusdem initium; attamen talia documenta referuntur a Bollandistis, aliisque, ex quibus liquide appareat, antiquissimum fuisse, et relata Urbani VIII decreta aliquo saeculo antecessisse. Primum monumentum a Bollandianis adductum situm est in Vita eiusdem Beatae ab anonymo Auctore conscripta, quae in codice hedino in monasterio Sanctorum Blasii et Cataldi religiose asservabatur; et ab iisdem integra recitatur, Tom. 1 Septembris pag. 312 et seqq. editionis Antuerpiae, ubi agunt de hac Beata. Quo saeculo vixerit Author eius vitae, plane non constat: colligere tamen licet ex stylo recensendum inter antiquos et fortasse paulo post annum 1400, decimo quinto saeculo floruisse. Etsi vero negari non possit, aliquot saeculis post obitum Beatae Iulianae eum vivere debuisse ex sequenti, qua circa finem utitur expressione, « *Propterea a saeculis elapsis kalendis Septembris per immemorabilem cursum de Beata Iuliana celebratur missa, officium recitatur, festumque praeclaram decantatur.* » Non ideo tamen consequens est, ut integro saeculo, imo superiore etiam tempore ante Urbani VIII Decreta in vivis esse nequiverit. Cum enim obierit Beata Iuliana anno 1262, quatuor ante Decreta Urbani VIII saeculis, etiam si demus post duo ab

eius obitu saecula fuisse eam vitam ab eo Auctore conscriptam, adhuc tamen eadem Urbani Decreta duobus quasi integris saeculis praecessisset, ut est manifestum. Quin etiam ab iis verbis satis validum eruitur argumentum ad antiquitatem cultus Beatae Iulianae ab immemorabili tempore comprobendam. Si enim illo anno quo auctor ille scribebat, missa de Beata Iuliana celebrabatur, officium recitabatur, festumque praecclarum decantabatur per cursum immemorabilem, nemo non videt ante Urbanum VIII per saecula cultum publicum Beatae Iulianae a fidelibus praestari debuisse. Adhuc enim dato, quod auctor ille vitam edidisset Beatae Iulianae duo, imo tria post eius obitum saecula, cum tamen eiusdem cultum, immemorabilem ante illud ipsum, quo scribebat, saeculum fateatur, nequit omnino fieri, quin idem cultus Urbani VIII Decreta a duobus saltem saeculis antecesserit. Cui quidem Auctori eo maior fides est adhibenda, quo eum cultum, qui Beatae Iulianae suis temporibus missae celebratione, officii recitatione, Festivitatibus solemnitate, maximoque concursu populi praestabatur, non auribus sed oculis suis exceperit; ex quo illud saltem certissime sequitur opinionem de immemorabili cultu erga hanc Beatam praestito fuisse apud omnes sua aetate constantissimam.

Secundum argumentum a Bollandianis adductum, est arbor genealogica nobilissimae Familiae, ex qua prodiit Beata Iuliana, quae in hedino volumine delineata, et in eodem monasterio asservata magnam prae se ferre videtur antiquitatem.

Tertium est vetustissima inscriptio in hedina pariter carta, quae columnae prope aram eiusdem Beatae solet appendi, in qua sic legitur: « *Hic requiescit corpus Beatae Iulianae Col-laltae Virginis vita functae 1262 die prima Septembris.* »

Quartum est Ligna Capsa, in qua cum clausum fuisset post eius obitum Beatae Iulianae corpus, terraeque in humidissimo loco mandatum, post annos triginta quinque repertum est integrum incorruptumque, quemadmodum etiam nunc visitur. Capsa haec magnam referens antiquitatem in sacello eiusdem Virginis nunc custoditur.

Quintum est antiquissimum altare ligneum, in quo inter

caetera simulacrum etiam spectatur Beatae Iulianae radiis splendoribusque circumdatum, et in eo octo illae tabulae, de quibus supra, dispositae sunt, principales gratias, quas a Deo Beata acceperat, et peculiaria miracula, quae ab ipsa perpetrata dicuntur, cum viveret, referentes.

Sextum demum est Hymnus, seu potius Rythmus, cum oratione propria eiusdem Beatae, quae ad implorandam eius meritis opem Dei a fidelibus canebatur. De eius Rythmi antiquitate sententiam suam Bollandiani minime aperiunt. Huiusmodi tamen Rythmos magnam praeserre antiquitatem, et saltem ad quintumdecimum saeculum referendos satis liquet ex stylo ab eo omnino diverso qui sequentibus saeculis in usu fuit, ut nemini ignotum est, et observavit apud Dominicum Georgium in historica Dissertatione de Cathedra Setina, appendice 4 eruditissimus Iustus Fontaninus Archiepiscopus Ancyranus in sua recognitione ms. Setini codicis de vita Sancti Lidani Abbatis, occasione alterius Rythmi, qui in honore eiusdem Sancti Lidani in eo codice legitur. Quo autem appareat, quam sit Rythmus ille diversus ab iis hymnis, quibus peculiare etiam Ecclesiae utuntur a pluribus saeculis, operae pretium duxi hic eum apponere: itaque talis est:

*Iesu dulcis Iulianae merx Christe
Iesu Redemptor, da tuis famulis
Precamur humiles praecibus solitis:
Tu conculcatis inferni jaculis,
Tu iam deletis culparum maculis,
Et resolutis poenarum debitis
Tuam nobis infunde gratiam
Fidem, pacem, ac indulgentiam,
Iulianae meritis defer clementiam,
Gloriosam nobis praebe victoriam,
Plenariam cunctis largiaris veniam,
Paradisi condones gloriam.*

Ÿ. *Iuliana Christi famula succurre nobis miseris.*

R). *Ne damnemur cum impiis in adventu Iudicis.*

OREMUS.

Deus, qui Beatam Iulianam Virginem tuam, spreto saeculo, ad almam devoti famuli tui Benedicti Religionem vocare dignatus es, tribue nobis, quaesumus, ut eius meritis et exemplis digne tibi servientes, cum ipsa in aeterna gloria te perfrui mereamur. Per Dominum etc.

Asservatur hic Rythmus apud idem monasterium in codice hedino, eiusdem cum aliis antiquitatis, quo quae modo dicta sunt confirmantur.

Monumentis his rite perpensis in ea opinione sunt Bollandiani, Iulianam ab auctoribus, qui eius praeclara gesta scripserunt, in Beatorum numero fuisse merito recensitam his verbis quae loco citato leguntur num. 7, « *Recte igitur Hagiologi non pauci Beatam hanc intexuerunt fastis sacris.* » Bollandiorum et aliorum Hagiologorum iudicium quam rectum fuerit, ea confirmant quae iussu meo non ita pridem Venetiis peracta sunt. Cum enim in monasterio Sanctorum Cataldi et Blasii plures conserventur antiquae picturae Iulianae effigiem cum radiis atque splendoribus, et Beatae titulo repraesentantes, quarum aliquae visuntur in iis ipsis monumentis appositae a Bollandianis commemoratis, eas ego per egregiores in urbe peritos examinandas curavi, ad eam aetatem qua confectae fuerint, dignoscendam. Unanime tamen fuit eorum iudicium, eas picturas, partim decimo quarto ineunte, partim saeculo decimo quinto, plura ante Urbanum VIII saecula elaboratas fuisse. Cuius iudicii testimonium est apud me. Sed ad Hagiologos illos redeo, de quibus Bollandiani mentionem faciunt. Quinam sint hi hagiologi, qui vitam huius Beatae ediderunt eamque sacris fastis adscripserunt, post recitata monumenta referuntur a Bollandianis; suntque qui sequuntur, scilicet Arnoldus Wionus, Darganius, Menardus, et Ferrarius. Et quia observatum ab ipsis fuit, a Castellano in suis additionibus et correctionibus, pag. 979, additam quidem fuisse Iulianam Kalendis Septembris, sed solo *Venerabilis* titulo decoratam, ipsum notant tanquam minus peritum, et gnarum eorum, quae ad

Beatam hanc Virginem spectant his verbis: num. 7, « *Verum quia illam (Iulianam) haud satis norat (Castellanus) minus ei benignus fuit, Venerabilem dumtaxat appellans.* » Quo profecto Bollandiani se in ea esse opinione apertissime confirmarunt, Iulianam Beatae titulo iure meritoque gaudere, cum honorem hunc peractae vitae sanctimonia meruerit, eumque ab immemorabili tempore a fidelibus obtinuerit. Auctoribus his alii adduntur a Bollandianis, paulo post scilicet recensitas plures gratias recentioribus temporibus obtentas ope Beatae huius Virginis imploratas, et sunt sequentes, qui omnes de ea tamquam Beata mentionem faciunt Bernardinus Scardeoneus Canonicus Patavinus, qui in libro edito Basileae anno 1560 Beatae huius cultum exponit tamquam antiquum. In quo illud notandum est obiter, quod cum annus 1560 non multum distet ab eo centum annorum spatio, cui Urbanus VIII haberi rationem voluit in suo Decreto, et in eo Scardeoneo teste, traditio de cultu huius Beatae iam esset antiqua, magnum hinc eruitur argumentum de cultus huius vetustate supra illud tempus, quod ab Urbano VIII statutum fuit. Franciscus Sansovinus in libro Venetis typis impresso anno 1551, cui titulus *Venezia città nobilissima*, Arnoldus Wionius, idem qui supra, in notis *ad diem Septembris primam*, ubi et Bernardinum Scardeonium, et Ioannem Bonifacium in sua *Historia Urbis Tarvisinae*, lib. 6, fol. 293 citat. Hector Bellirottus in libro *La Vita della Beata Vergine Giuliana*, Patavii impresso anno 1614. Quam vitam eam ipsam ibi asserit esse, quam edituus quidam inscripserat anno 1544, edideratque anno 1605. Angelus Portinarius in libro, cui titulus *Felicità di Padova*, in ea urbe impresso anno 1623. Iacobus Philippus Tommasinius Episcopus Civitatis Novae in libro cui titulus *Istorie di Treviso*, Tarvisii publici iuris facto anno 1591. Auctor tandem anonymus eius vitae, de quo nos satis supra.

Praeter Bollandianos eosque auctores, qui ab eisdem referuntur, egregiam etiam de eadem Beata Iuliana mentionem facit Bucellinus in Menologio Benedictino ad diem Iulii 22, pag. 514, his verbis: « *In monasterio S. Blasii de Cataldo*

Venetiis in Iudaica, inventio Sanctae Iulianae Virginis et Abbatissae. Fuit sanctissima haec Abbatissa ex perillustri Collaltorum (de Collalto) Comitum genere oriunda, admirabilis et in vita et post mortem omnibus visa, cuius sacrum corpus post quinque et triginta annos, hac die elevatum, purissimum, integerrimum, atque incorruptissimum divina virtute repertum est, monstraturque summa cum omnium admiratione in hodiernam usque diem ab omni corruptionis labe alienissimum, plurimio miraculis coruscum, » et ad diem secundam Septembris commemorationem de eadem Beata repetit eius vitam exponens, quam se affirmat habuisse ab antiquissimis manuscriptis monasterii, ab Arnaldo Duacensi, a Marchesio, aliisque, eique finem his verbis imponit pag. 609: « *Decessit feliciter hac die anno 1267 (legendum 1262), ad cuius sacrum funus illico Episcopus ingensque populi multitudo convolvavit. Translata fuit An. Chr. 1299. (lege 1297) Iulii die 22 in elegans sepulchrum, repertaque incorrupta uti et hodie apparet supra altare »* et ibi non solum Beatae, sed etiam Sanctae titulo eam nominat: « *Venetiis etc. depositio Sanctae Iulianae.* » Denique ab eodem auctore renovatur Nostrae huius Beatae memoria in Annalibus Benedictinis part. 2, ann. 1262, pag. 36, aliis his verbis: « *Implet hoc ipso etiam anno coelum gaudio gratulationeque ob felicem transitum suum Beata Iuliana Collaltina etc. Huius sanctissimum corpus* (verba martyrologii Benedictini sunt) *adhuc ibidem visitur ita integrum, ut nihil desit, quam si his proxime diebus e vita migrasset, dictu certe mirabile, visu tamen mirabilius.* » Menologium suum auctor hic terminavit ad annum 1631, eumque edidit anno 1665.

Antonius quoque Arcoleus anno 1693 Viennae Austriae compendium edidit vitae Beatae Iulianae, in quo praeter praeclara eiusdem viventis gesta eos auctores diligentissime memoravit, qui de illa scripserunt, et nonnulla protulit monumenta, quae eius cultum ab immemorabili tempore comprobant. De auctoribus nihil addam, cum iidem omnino sint, qui supra recensiti iam sunt ex Bollandianis. Praetereunda vero non sunt quaedam monumenta, quae praeter ipsum nullus adhuc adduxit.

Itaque pag. 22, num. 65, sic inquit: « *Adhuc est apud illustrissimas matres Sancti Blasii antiquissimus liber in pergamena carta, in quo omnium monialium nomina conscripta sunt, quae ex hac vita migrarunt: mense, et die quibus obierint adnotatis. In eo autem sic legitur: – Mense Septembris obiit soror mater Apollonia, die Beatae Iulianae.* » Ut verum fatear, liber hic etsi antiquissimus dicatur, autographum tamen esse non potuit; sed est autographi exemplar; illud enim incendio periisse, litteris humanissime datis, testatus est praestantissimus ac nobilis vir oculatus inspector Flaminius Cornarius, cuius doctrinam eruditionemque admiratus sum in perlegendis ingeniosis responsionibus ab eodem datis ad animadversiones, quas nuperrime in muneris mei adimplementum exaravi super dubio virtutum in Causa Vicentina V. S. D. Ioannae Mariae Bonomi, quae in SS. Rituum Congregatione pendet. Libet autem argumentari autographum ipsum magnae fuisse antiquitatis, finemque illi impositum anno 1497, cum ut ex annorum datis constat ultra dictum annum non progrediatur.

Et proseguitur pag. 24: « *In eodem praeterea monasterio asservatur alter liber, in quo, sicuti in aliis ad annum usque 1502 Iuliana legitur cum Beatae titulo inscripta.* » Hic autem libeat obiter adnotare, annum 1502 non solum centum, sed centum et triginta duobus annis antecedere Urbani VIII Decreta, cum ea edita fuerint anno 1634.

Eadem pagina 24 inscriptionem vetustissimam refert existentem in ea ipsa lignea capsula, in qua Beatae Iulianae corpus ab anno 1262, quo sepulturae mandatum fuit, clausum mansit ad annum usque 1297, quo incorruptum repertum est, atque translatum. Inscriptio vero latine reddita sequens est: « *Beata Iuliana evolavit ad coelum anno Domini 1262. Eius corpus repertum est anno 1297 die Sanctae Mariae Magdalenae, 22 Iulii.* » Si bene inscriptionis huius expressio consideretur, videtur scripta eo ipso tempore, quo corpus ipsum inventum fuit atque translatum, anno scilicet 1297, a quo ad Urbani Decreta triginta septem supra tercentum anni enumerantur.

Ibidem insuper habetur: « *Conservant eadem Matres alium antiquum librum in quo legitur, celebrari in Ecclesia Sancti Blasii die prima Septembris festiva solemnitate Missam et Officium Beatae Iulianae super altare eidem dicatum anno 1552.* »

Anno igitur 1552 qui fuit decimus octavus post annum 1534, a quo ducit initium centum annorum spatium ab Urbano VIII in suo Decreto determinatum, festum Beatae Iulianae cum Officio et Missa commemorabatur tanquam antiquum.

Haec sunt, Beatissime Pater, quae ad comprobendam cultus huius Beatae antiquitatem a me colligi potuerunt. Precibus Oratoris Veneti atque Monialium SS. Blasii et Cataldi, aliae accedunt Veneti Patriarchae, data ad Sanctitatem Vestram epistola, quas ut roboraret adiecit distinctam et ponderosam informationem easdem, quas supra referentem cultus species, quibus ab immemorabili tempore Beatam hanc a Fidelibus veneratam fuisse testatur.

Ad lectiones peculiare quod pertinet, a Postulatoribus exhibitae, videntur egregie, et ecclesiastico simul latinoque stylo contextae. Facta in eis expressa, excerpta sunt ex Beatae vita ab anonymo auctore, de quo supra, conscripta. In quibusdam nihilominus locis ad maiorem cautelam addendae proponuntur expressiones: *ut fertur, ut tradunt*, aliaeque consimiles, praecipue in tertia lectione, in qua quaedam miracula referuntur.

In consequence of this petition an Office was granted, which was printed at Rome in 1753, *Typis Rev. Cam. Apost.* and is identical with that now recited in the Diocese of Venice. The Rescript is as follows:

Venetiarum. — Sanctissimus Dominus Noster Benedictus Papa XIV ad humillimas preces equitis Andreae Capelli Oratoris Serenissimae Reipublicae Venetiarum apud Sanctam Sedem, accedentibus etiam supplicationibus Mariae Caeciliae Corner, et Monialium monasterii Sancti Blasii, praevia informatione Reverendissimi Patriarchae Venetiarum; auditoque R. P. Ludovico de Valentibus fidei Promotore, facultatem indulsit recitandi officium in honorem Beatae Iulianae de Collalto

Virginis Ordinis Sancti Benedicti, cum lectionibus secundi nocturni ac oratione propriis sub ritu duplicis minoris monialibus monasterii Sancti Blasii, et Missam respective in earum ecclesia celebrandi, necnon pro extensione eiusdem officii, et missae praedictae, Beatae Iulianae ad omnia feuda familiae de Collalto.

Die 30 Maii, 1753.

D. F. Card. TAMBURINUS *Praef.*

M. MAREFUSCUS S. R. C. *Secretarius.*

UNA LETTERA INEDITA
DI
D. BENEDETTO BACCHINI

INTORNO
ELENA LUCREZIA CORNARO PISCOPIA ¹

Li 3 Maggio 1688.

Serenissima Altezza

Non ho potuto a meno di non lasciarmi persuadere a presentare in segno della mia profondissima riverenza a V. A. Serma un esemplare del saggio ch'è potuto haversi dell'opere già composte da Elena Cornaro Piscopia, imperocchè ho fermamente creduto, che quantunque l'A. V. Serma intorno a volumi di maggior peso si trattenga, debba non pertanto conforme all'istinto della Magnanimità di Lei propria, degnarsi di rivolgere un'occhiata su queste pagine, che attestano l'abilità e l'eruditione d'una Vergine notissima a letterati, a nobili e agli ecclesiastici per la sua dottrina, per la chiarezza di sangue e la bontà dei costumi. Questi lustri d'Elena Cornaro hanno fatto dimenticarmi le tenebre della mia bassezza,

¹ Dal carteggio del Card. Francesco M^a dei Medici, Arch. di Stato in Firenze Fil. 5767. Dobbiamo questo documento alla gentilezza del Sig. Prof. Dante Castellacci, custode del R. Archivio di Stato di Firenze, al quale porgiamo i più sentiti ringraziamenti.

onde mi sono ardito di inoltrarmi con tal congiuntura al bacio della Sacra Porpora. Nel che non potendo a meno di non confessare esserci qualche peccato d'arroganza supplicandone di perdono con ogni profondissimo rispetto mi inchino e mi soscrivo

Di V. A. Serma

Humiliss° Devmo Servitore
Benedetto Bacchini Cassinense.

[TRANSLATION.]

3rd May.
Most Serene Highness

I hasten with all respect and gratitude to thank your Serene Highness for the flattering permission I have received to present you with a copy of the works of Elena Cornaro Piscopia which I have been fortunate enough to procure, and I venture to think that your Serene Highness will for a time lay aside the voluminous works you love to study, in order to bestow some time and attention upon these pages which by their talent and erudition do such honour to their author; to whose nobility of character worthy of her grand descent, her wonderful powers of mind, and her holiness of life men of all ages witness, whether they are of rank in the world, distinguished for learning or science, or holy ecclesiastics.

My insignificance being lost in the brilliant light of her greatness, I venture to approach and kiss your sacred purple.

Acknowledging the pride I feel in addressing your Eminence, with deepest respect I subscribe myself etc.

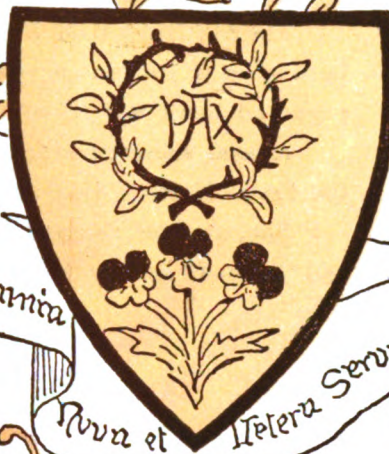
IMPRIMATUR

Fr. Albertus Lepidi Ord. Praed. S. P. A. Magister.
Franciscus Cassetta Patr. Antioch. Vicesgerens.

Printed at the Vatican Press.

Cogitavi dies antiquos et
annos reterens in mente habui

Ps. LXXVI

N° 15

Spicilegium Benedictinum

S^r. Benedict's

Rome

The SPICILEGIUM BENEDICTINUM appears every three months. Each number contains an illustration. At the end of a year a title-page and index will be issued.

Annual subscription 4s, or 5 francs, free by post to all countries in the Postal Union. Single number, 1s, or fr. 1,25.

Subscriptions received by Messrs Desclée, Lefebvre et Cie, Rome and Tournai; and by Messrs Burns and Oates, London.

NO. 15. SEPTEMBER, 1899.

CONTENTS.

Blessed Euphemia Giustiniani. — Frontispiece.	pag.
Blessed Euphemia Giustiniani.	81
Continuation of Provincial Chapters of the Black Monks in France.	88
Blessed Lorenzo of Stia, Camaldolese Hermit	94
Correspondence of D. Benedetto Bacchini, O. S. B.	
58. Bacchini to Gleichs.	98
59. " Heckel.	100
60. Signature not given	101
61. Bacchini to Ippolito Pugnetti	103
62. " Students of Sacred Philology in St. Peter's Monastery, Modena.	104
63. " College of Modena	106
64. " Fortunato Tamburini.	107
65. " College of Modena	109
66. " Fortunato Tamburini.	111

Appendix.

Laudes S. P. N. Benedicti, ex Disquisitionibus Haefteni.

Cap. XXVIII. De visione, quae in transitu S. P. N. Benedicti apparuit.	75
--	----

LIBER SECUNDUS.

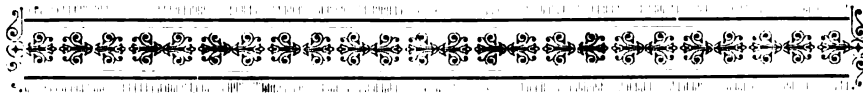
Cap. I. De forma corporis S. P. Benedicti.	83
Cap. II. De S. Benedicti vestibis	85
Cap. III. Sacrae Scripturae ad laudes S. P. N. Benedicti applicatio.	87
Cap. IV. Tabella praecipuarum virtutum S. P. N. Benedicti	89
Cap. V. Quomodo S. Benedictus spiritu omnium iustorum plenus fuisse dicatur.	97
Cap. VI. De caelesti gloria S. P. N. Benedicti	101
Cap. VII. De Sanctissimi S. P. N. Benedicti aureolo	104
Cap. VIII. De S. P. N. Benedicti festivitate, cultu et invocatione.	106
Litaniae de S. Benedicto	111

LIBER TERTIUS.

Cap. I. De ipsa Regula, cur, quando, et quo loco scripta?	117
Cap. II. De praestantia Regula S. Benedicti	120

Note. The Papers relating to Blessed Juliana of Collalto will be continued in the next number.

VITA B. EUPHEMIAE IUSTINIANAE

ABBATISSAE VIRGINIS ¹

Ex nobilissima Iustinianorum familia praeclara primum apud Graecos, unde eius origo, et postmodum celebri apud Venetos, inter quos in ipsis surgentis Reipublicae exordiis domicilium fixit, ortum habuit Euphemia, cuius parentum nomina negligentia illorum temporum deperdita, nunc sunt oblivioni donata; hoc solum de eius gente constat, eam S. Laurentii Iustiniani neptem fuisse, eique spirituali amore coniunctam, utpote quæ S. Patriarchae non solum sanguinis cognatione, sed magis aemulatione virtutum carissima fuit.

Haec ab ineunte aetate in Domini sortem vocata, post traductam in poenitentiae, aliarumque virtutum exercitiis laudabiliter adolescentiam ad perfectiorem vitam se a Domino Virginum Sponso invitari intellexit: idcirco ipsi sacrum Virginitatis lilium offerre gestiens, relicto saeculo, caduca spernens, letalia carnis, et sanguinis vincula abrumpens, anno aetatis suae decimo septimo sacrum religionis institutum Venetiis in Monasterio S. Crucis in Insula Iudaicae, ubi austerioris vitae observantia sub regula S. P. Benedicti maxime vigeat, amplexa

¹ « Venetae Ecclesiae Illustratae ». Auctore Flaminio Cornelio, Senatore Veneto.

est; indeque solenni emissa votorum professione die 28 Iunii anni 1426 aetatis suae 18 in manibus Margaritae a Fosta Abbatissae, arctius se Deo consecravit in ipsius Monasterii septis, ubi per annos sex supra quinquaginta Domino summa cum vitae integritate deserviens, omnibus Monialibus se ipsam verae sanctitatis quod sequerentur, exemplum exhibuit.

Cum vero incredibili animi fervore, iugique orationis studio quotidie proficeret, et virtutum omnium splendore caeteris praeluceret, a sanctimonialibus Monasterii, quae eius caelestem prudentiam perspectam habebant, invocata prius per assiduas preces divini Flaminis gratia, prout illis praescripserat Sanctus Praesul Laurentius ¹ 36 aetatis suae anno Abbatissa enuntiatur; quod onus utpote eius humilitati contrarium invita, et moerens, tandem ex obedientia, ne divinae resisteret ordinationi, suscepit, anno 1444 die 1 iunii, summaque cum laude, et sollicitudine ita gessit, ut omnium filiarum suarum cordibus in Dei amorem, et in sui admirationem conversis, unanimi earum consensu per 40 annos ipsi Coenobio coacta sit praesidere, eo Sororum fructu, ut illi potius opus fuerit piarum Virginum fervori in nimio austeritatis exercitio leges discretionis imponere quam ad viam mandatorum Domini stimulos adhibere.

Singulari tamen charitate erga filiarum necessitates, aegrotantium in primis maxime enituit, quas continuo invisens non

1

Jesus Christus.

Venerabile ancille di Christo essendo occorso secondo la voluntate de Mis. Jesù el caso della ABB. Vostra, e credendo vui quella portar pazientemente non me par neccessario confortarve a pazienza. Mà la caxon perchè io scrivo questa poliza xe per debito mio e conservazion della fama e paxe vostra per la elezion dovreste far de una altra abbadessa. Unde per schivar ogni scandulo comandove a tutte sub pena excommunicationis che non dobbiate dir alguna cossa di fati vostri fuori del Monasterio, ni pratichar fra vui più d'una persona che dell'altra ma sinceramente commetter la elezion a mis. Jesu che cognosce ottimamente quello ve xe debisogno. E axiò che questo vadi secondo Dio commandove strictamente per obedientia che cadauna de vui ogni dì debbia far singular orazione al Sig. Dio

corporalibus tantum pharmacis, quae propriis manibus sumenda praebebat, sed dulcissimis monitis, et spiritualis vitae colloquiis recreabat. Tum infima ministeria sibi assumens, eas, quas vel

che si degni d'illuminareve eligger persona grata a lui e utile a vui fin al di della elezion. Nella qual elezion cadauna che hà voxe vada cum humilitate sdogliandose dogni afexion propria; et abbiando solo Dio dinanzi da ssi el ben commun. E quella che habbiando più voxe fara electa quella confirmerò. Offerando la mia picolezza a darve ogni Conseio favore et agiutorio a mi possibile per conservazion e ben vostro. Recordandove che se io sentirò che el se contrafazi a quel hò scritto di sopra per alguna di vui overo chel se fazi algun scandalo ne farò sì dura punicion chel serà in exemplo alli altri monasteri. Recomandome alle vostre Orazion.

Lorenzo indegnissimamente chiamato Vescovo di Venezia
scrisse di sua mano propria.

Eadem latine reddita.

Venerabiles Christi Ancillae; cum ex voluntate Christi Domini acciderit obitus Abbatissae vestrae, cumque id aequae animo tolerandum vobis videatur, necessarium non est vos ad patientiam adhortari. In causa itaque tantummodo erit, ut vos per epistolas alloquar, muneris mei officium, et pacis vestrae bonique nominis cura in proxima alterius Abbatissae electione. Quapropter, ne quid scandali inde exoriat, vobis sub excommunicationis poena praecipio, ut hac super re extra Monasterii vestri septa ne verbum quidem cum quopiam faciatis, neve alicuius personae partes studiosius sequamini, quinimmo omnem electionis curam in Iesum Christum proiciatis, qui probe novit, quo indigeatis. Utque hoc ex Dei voluntate proveniat, iterum per obedientiam vobis praecipio, unaquaeque vestrum per singulos dies assidua sese exerceat oratione Dominum Deum obsecrando, ut lumine gratiae suae vos illustrare dignetur, quatenus electio secundum eius beneplacitum, in utilitatem vestram redundet. Ad hanc igitur electionem quaecumque dandi suffragii ius habet in spiritu humilitatis accedat, omnes terrenas affectiones abiiciens, nihilque praeter Deum, et commune bonum prae oculis habeat. Eam in quam plura suffragia convenient, Abbatissam confirmabo. Quaecumque autem seu pro consilio, seu pro adiutorio ex tenuitate mea provenire possunt, ea omnia ad felicitatis vestrae conservationem libenter offero. De hoc interim certiores vos esse velim, quod si ad meas aures pervenerit aliquam unam ex vobis huius epistolae mandatis non stetisse, aut aliquod scandalum exoriri, profecto reas ea castigatione mulctabo, quae aliis Coenobiis exemplo sit futura. Mementote mei in orationibus vestris.

Laurentius quamvis indigne appellatus
Episcopus Venetiarum scripsit m. p.

diuturnae infirmitatis taedium, vel ulcerum sanie manantium horror maioris pietatis servitio reddiderat dignas, praecipuo sectabatur amore; ulcera enim earum propriis manibus tergens, et medicamenta liniens, dolorum asperitatem operis diligentia, et sermonum dulcedine solabatur. Quamvis autem omni aetatis suae tempore sibi in hisce exercitiis constans fuerit; maiora tamen argumenta praestitit anno 1464 quo fuit gravissimo pestis flagello Civitas Venetiarum afflicta. Nam saeva lues ipsa sacra Monasterii septa ingressa, quatuor ex sanctimonialibus e vestigio infecit, ex cuius insanabili acerbitate paucis post diebus e vita migrarunt, caeteras dolore non minus, quam terrore affectas relinquentes. In hac morborum congerie grassante, sola Abbatissa et timoris et periculi nescia, animam suam pro sibi credito grege ponit, et pro singulis nocturnas ducens excubias ad extremum usque spiritum assidua adstat vigilantia, quibus potest humanis remediis corporis quaerit sanitatem, sed praecipue spiritualibus auxiliis, aeternaeque vitae monitis animas firmat, et roborat; quo pacto maximam erga omnes charitatem usque ad integram morbi extinctionem constanter exercet; ex cuius contagii furore quinque tantummodo e sanctimonialibus obdormierunt.

Quantum Misericordiarum Patri Sponsae suae labores grati et accepti fuerint, insigne ostendit miraculum. Defunctis iam quatuor Monialibus luctabatur in extremo mortis agone quinta, quum quadam die ignotus iuvenis, Nobilis Equitis habitu, clausam locutorii, ut aiunt, fenestram festinanter pulsavit, et ostiariae, cui nomen Scholastica, de more dicenti *Deo gratias*, magno devotionis sensu per tres vices respondit *Deo gratias*; moxque eam de afflictionis, tristitiaeque suae causa interrogavit. Talem Viri postulationem admirata sanctimonialis (nullatenus enim, clausa penitus fenestra, poterat iuveni apparere eiusdem squallor in vultu) quis ipse esset, sciscitata est; cui ille: « Is

sum, ait, qui afflictionis vestrae causam cognoscere cupio, ut ei remedium afferendo vos pristinae quieti, et tranquillitati restitutam ». « Moeroris mei origo, Soror respondit, lues haec pestifera est, quae in sacri huius coenobii claustra subrepens adversus nos quoque desaevit, iamque quatuor extinctis, quinta etiam nunc agit animam inter piae nostrae Abbatissae amplexus, quae in singulis filiarum morbis novum vitae suae sacrificium Domino imperterrita offert ». Ad haec iuvenis: « Quae sit lacrymabilis malorum vestrorum causa, iam ex te didici; tu vero ex me intellige, quam incomprehensibilia sint iudicia Dei, et investigabiles eius vias humilis, et ad terram te prosternens adora. Pestis flagellum in manu Domini, ira est in indignatione eius adversus impios, ut vitiorum corruptio corporum perditione sanetur, et vita est in voluntate eius circa iustos, ut educat eos morte praeoccupatos, de medio iniquitatum in refrigerium; tu autem, et quae tecum degunt sorores tuae benedicite Domino ad omnes voluntatem eius viam adimplendam paratae; ipse enim amat vos, et si ad modicum terrenis vos afflixit incommodis, bona est vobis tolerandi causa; Patris enim vulnera non iracundiae, sed amoris sunt pignora ». His dictis ense, quem manu tenebat, terram percutiens; « ne una quidem, inquit, ex vobis posthac pestis morbo tolletur, neque ullo umquam tempore lues vestra claustra ingreditur. Matri tuae Euphemiae refer valde accepta esse Deo eius, quam exercet, charitatis opera, confortetur cor eius in Domino, et in sanctitate viarum suarum, bonoque certamine usque ad finem certare non desistat; his enim charitatis ornamentis circumdata praeparabit se, veniente Domino, ad aeternas nuptias; *ubi dabitur lugentibus corona pro cinere, oleum gaudii pro luctu; pallium laudis pro spiritu moeroris* »; et his dictis abcessit.

Tunc Scholastica festiva hoc nuncio verba ignoti iuvenis

detulit ad Moniales, quae unanimiter confortatae Domino benedicentes, et miserationes eius collaudantes gratias egerunt.

Interea dum haec aguntur, novo personante strepitu ad fenestram locutorii accurrit ostiaria, maiorique stupore perculsa proprio se nomine audit interpellari. « Soror Scholastica, ait, rursus Eques, praebe mihi aquae tuae poculum, non quo sitis meae ardorem refrigerium, sed quo potius concepta in me vestrae felicitatis augeam desideria ».

Hisce ex verbis, et mira nominis sui appellatione, quod certe extero viro, nec eius faciem videnti, ignotum penitus erat, agnovit Sanctimonialis, non esse huius saeculi, qui haec loqueretur, nec potu visibili, aut corruptibili aqua indigere. Attamen ex obedientia cyathum per tornatilem rotam illi porrexit, quem, pergustato prius ab ignoto iuvene modico haustu, recepit cum hoc superno monito: « fidem Dei habeatis, sine tali enim fiducia divinae misericordiae munera in homines non derivantur »; et continuo evanuit. Mirabilem caelestis Viri apparitionem consequutae sunt divinae benedictiones; nulla etenim ab eo tempore monialis in illo coenobio peste laboravit, et quamvis anno 1576 dirissima lues per totam Urbem Venetam grassaretur, plurimique ab ea infecti non in domibus tantum, sed per vias, et plateas miserrime interirent; attamen Coenobium totum illaesum a ferali flagello fuit; cuius gratiae donum aquae ab ignoto equite haustae memoriam renovavit, atque ex hac opportuna admirabilis facti recordatione non Veneti solum, sed propin quarum etiam civitatum incolae ad aquam illam tamquam singulare adversus pestem seu remedium, seu praesidium recipiendum concurrebant, cum prius ipsa aqua ex Patriarchali Decreto a Divae Euphemiae V. et M. Plebano contactu Reliquiarum S. Sebastiani Mart. benedicta fuisset, eo potissimum consilio, quod a plurimis piis viris putabatur, ipsum S. Martyrem sub iuvenis equitis specie

Moniali Scholasticae apparuisse, et Monasterii prodigiosam liberationem praedixisse, quo etiam tempore ad eius honorem composita fuit sequens Antiphona, qua plurimi mirabili utilitate contra pestem usi sunt.

Beatissime Christi Martyr Sebastiane, salva nos a peste, tua sanctissima intercessione, qui hanc gratiam a Deo tuis devotis supplicibus meruisti obtinere.

Ÿ. Ora pro nobis Beate Sebastiane,

R). Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Oremus.

Omnipotens, et Misericors Deus ineffabilem clementiam tuam supplices exoramus, ut meritis, et precibus Beatissimi Martyris tui Sebastiani nos a pestifera clade misericorditer liberare digneris, et flagella tuae iracundiae, quae pro peccatis nostris meremur avertere.

Per Christum Dominum Nostrum. Amen.

Note. The frontispiece to this number of the *SPICILÆGIUM BENEDICTINUM*, is from a family portrait in the palace of the Counts Giustiniani Recanati, Venice, to whose kindness we owe it.

PROVINCIAL CHAPTERS OF THE BLACK MONKS IN FRANCE.

DECRETA CAPITULI GENERALIS MONACHORUM PROVINCIARUM BITURICENSIS ET BURDIGALENSIS CELEBRATI IN MONASTERIO SANCTI AUGUSTINI LEMOVICENSIS, ANNO MCCCLXVII.

(Sequitur)

Ad honorem Virginis gloriosae et omnium civium Superiorum factae sunt ordinationes infrascriptae per venerabiles Patres Abbates Sancti Iovini de Nantolio ¹, Sancti Augustini ², Sancti Maxentii ³ praesidentes in Capitulo provinciali Lemovicis celebrati, praesentibus et consentientibus venerabilibus Patribus Dominis Sancti Cipriani prope Pictavis ⁴, Sancti Ioannis Angeliacensis ⁵, Sancti Benedicti ⁶, Sancti Savini ⁷, San-

¹ Le monastère de Nanteuil en Vallée diocèse de Poitiers, était placé sous le patronage de la B. Marie et de Saint Benoît. Il y avait dans le même diocèse un monastère sous le vocable de Saint Jouin, Saint Jouin dès Marnes. Il faut voir ici non une seule abbaye, mais deux.

² Saint Augustin de Limoges.

³ Saint Maixent, diocèse de Poitiers. La *Gallia Christiana* t. II, col. 1258, ed. Palmé, signale l'abbé Guillaume IV de Vezencay comme ayant présidé ce chapitre général.

⁴ Saint Cyprien de Poitiers.

⁵ Saint Jean d'Angély (dioc. de la Rochelle).

⁶ Saint Benoît de Quinçay (dioc. de Poitiers).

⁷ Saint Savin sur Gartempe (idem.).

ctae Crucis Talmundi ¹, Nobiliacensis ², Sancti Sulpitii ³, Sancti Martialis ⁴, Sancti Amantii ⁵, Sancti Martini de Maimaco ⁶, de Bassaco ⁷, Sancti Genulfi ⁸, et de Vallibus ⁹ monasteriorum abbatibus, nec non venerabilibus prioribus claustralibus Lucionensis ¹⁰ et Sarlatensis ¹¹, provinciarum Bituricensis et Burdigalensis.

In primis statutum est, quod, licet in canone missae de Domino nostro Papa habeatur mentio specialis, tamen hac filiali affectione in quolibet provinciarum monasterio huius ordinis, singulis mensibus, a modo missa Sancti Spiritus celebretur, in qua convenient abbas et alii administratores et monachi pro salute et incolumitate sanctissimi in Christo Patris et Domini Urbani Papae et sui sancti Collegii Dominorum Cardinalium, et post decursum vitae praesentis perveniant ad vitam sempiternam.

Item, quia quanto administratores huius ordinis administrationibus et bonis temporalibus specialius praedotantur, tanto debent se ostendere morum et obedientiae prae aliis dono fulgere, statutum est quod ipsi in monasteriis ad divina officia convenient, videlicet ad nocturnas vigilias sive matutinas, primam, tertiam, missam, vespers et completorium,

¹ Sainte Croix de Talmond (dioc. de Luçon).

² Saint Junien de Nouaillé (dioc. de Poitiers).

³ Saint Sulpice de Bourges.

⁴ Saint Martial de Limoges.

⁵ Saint Amant de Boisse (dioc. d'Angoulême).

⁶ Il doit y avoir ici le nom de deux monastères Saint Martin de Limoges et Meymac (diocèses de Limoges) placés sous le patronage de B. Marie et de Saint Léger.

⁷ Saint Etienne de Bassac (dioc. de la Rochelle).

⁸ Saint Genou de Lestrée (dioc. de Bourges).

⁹ Saint Etienne de Vaux (dioc. de la Rochelle).

¹⁰ Luçon.

¹¹ Sarlat.

nisi ex causa necessaria Priori claustrali primitus exposita abstinerint et de ipsius licentia speciali, quam tamen licentiam ipse per se concedat, alioquin dicti officiales in capitulis quotidianis, quibus adesse tenentur, nisi ex causa, ut praemittitur, et de licentia abfuerint, veniam petere et disciplinam regularem recipere teneantur; quod si forsam contempserint aut inobedientes extiterint in disciplina huiusmodi recipienda humiliter et devote, administrationibus et officiis eo ipso priventur et ex tunc vacare censeantur, nonobstantibus quibuscumque consuetudinibus, quae reputantur verius corruptelae.

Item prohibetur quibuscumque monachis, officiariis et aliis administratoribus ne infra septa monasterii iaceant aut comedant in cameris, sed in dormitorio vel domo ad hoc per abbatem ordinata soli iaceant et cum aliis monachis comedant communiter, quacumque consuetudine non obstante nisi ex causa necessaria et cum licentia, ut praemittitur, antedicta, alioquin disciplinae subiaceant antedictae, vel portionem quotidianam non recipiant consuetam in usus pauperum convertendam; quod si obstinati et inobedientes extiterint, in praemissis eo ipso poenae subiaceant in articulo proximo contentae.

Item quia fraudari non debent denario in vinea Domini operantes, statutum est quod administratores et priores et alii huius ordinis, denaria et pensiones ac alia onera sive messagia subire debentes pro abbate, conventu aut singulis de conventu seu familiaribus eorumdem, integre satisfaciant vel amicaliter conveniant cum eisdem, alioquin si inobedientes extiterint in praemissis, post monitionem abbatum certo tempore pro eorum arbitrio moderandam, administrationes et officia supradicta perpetuo eo ipso interdicanter eisdem et abbates iuxta facultates administrationum praedictarum erptarum defectum per eos supplere tenentur, et ipsis sic revo-

catis ad claustrum sicut uni ex aliis claustralibus providere, vel illis claustra in aliquo de prioratibus assignare.

Item statutum est, quod omnes alii et singuli monachi administratores, praepositi et alii huius Ordinis iuxta professionem emissam caste vivant et honeste in locis sibi commissis, quanto cum Deo potuerint, conversentur, alioquin si diffamati publice de adulterio aut lapsu carnis fuerint, eo ipso a suis prioratibus, administrationibus et officiis quacumque appellatione post posita priventur omnino, ne sacer ordo propter talium dissolutionem aliquod dispendium patiatur; et alii administrationes, prioratus aut officia non habentes reddantur inhabiles ad habendum. Sed et aliis poenis quae pro gravioribus culpis consueverunt infligi puniantur, et si incorrigibiles fuerint, perpetuo carcere mancipentur.

Item statutum est, quod omnes et singuli monachi teneantur semel in anno quaecumque bona detinent, etiam non requisiti, in capitulo suo generali revelare suo abbati, et realiter et veraciter assignari, alioquin reputentur inhabiles et indigni ad quodcumque beneficium ecclesiasticum obtinendum, et alias ut proprietarii puniantur. Administratores, priores vero et alii officarii computum et rationem de bonis per eos quoquomodo detentis et officiis antedictis reddere teneantur in capitulo praelibato, quod, si in fraude fuerint deprehensi, tertiam partem mobilium per se detentorum in fabricam monasterii infra octo dies post deprehensionem huiusmodi convertere teneantur. Alioquin subiaceant poenae contentae in articulo primo.

Item statutum est, quod omnes alii et singuli monachi mantellos fissos, vestes superiores curtas et fissas, nec non caputia non fissa cum corneta, et alias inordinata a cetero non portent, et alii gutesdinatas habentes, in manibus abbatum vel priorum claustralium atque per abbates commissorum,

infra mensem a tempore publicationis huius, resignare et tradere, teneantur, secundum dispositionem eorum in usus pios convertendos; alioquin quoniam talibus utentes publice facti sunt in Ordinis nostri et opprobrium et derisum, beneficiis et officiis eo ipso priventur, et alii non habentes per annum reddantur inhabiles ad habendum.

Item statutum est, quod illi qui de Ordine Mendicantium ad ordinem nostrum sunt translati infra mensem a tempore publicationis huiusmodi legitimam licentiam translationis suae praesidentibus vel eorum alteri exhibere et copiam de ea tradere teneantur; de qua traditione fiet scriptura authentica vel publicum instrumentum; alioquin ex tunc de ipso Ordine ipso facto penitus sane expulsi, nec in aliquo gaudebunt ex tunc vel uti potuerunt ceu abuti privilegio monachali.

Item quod priores teneantur in prioratibus sibi commissis cum suis claustralibus non obstante quacumque consuetudine residere, et ad reparationem aedificiorum intendere diligenter. Quod si prioratus non sufficiant illis, inhabitantes resideant in monasterio vel aliquo prioratum et serviant ut claustrales, quibus provideatur de fructibus prioratum praedictorum, et residuum, si supersit, ponatur in reparationibus et utilitate ipsorum per manus abbatis vel eorum quibus ipsi hoc duxerint committendum. Quod si inobedientes extiterint in praemissis, ipsis prioratibus et beneficiis eo ipso priventur.

Has autem ordinationes et statuta voluerunt, ordinaverunt, decreverunt supradicti abbates firmiter et inviolabiliter observari, poenis aliis et constitutionibus apostolicis in suo robore duraturis.

Capitulum generale erit Lemovicis die lunae post *miseri-*
cordias Domini anno MCCCLXIX. Dominus abbas sancti Martialis celebrabit missam, Dominus abbas Sancti Maxentii faciet sermonem; praesidentes erunt Dominus abbas Sancti Iovini, Do-

minus abbas Casae Dei ¹, Dominus abbas Sancti Michaelis in Eremo ², Dominus abbas Sancti Martini Lemovicensis.

Visitatores Dominus abbas Sancti Salvatoris de Blavia ³ visitabit Burdigalensem, Sarlatensem et Petragoriensem dioeceses et ipsum visitabit Dominus abbas de Aqustris, ⁴ Dominus abbas Sancti Amantii visitabit Xantonensem et Engolismensem dioeceses, et ipsum visitabit abbas Sancti Eparchii ⁵, Dominus abbas Sancti Savini visitabit Pictaviensem, Malleacensem et Lucionensem Dioeceses, et ipsum visitabit Dominus abbas Nobiliacensis, Dominus abbas Sancti Genulfi visitabit dioecesim Bituricensem, et ipsum visitabat Dominus abbas Sancti Sulpitii Bituricensis, Dominus abbas Solemniacensis ⁶ visitabit dioecesim Lemovicensem et ipsum visitabit. Dominus Prior claustralis Tutellensis ⁷, Dominus abbas de Menato ⁸ visitabit Claromontanensem et Aniciensem dioeceses, et ipsum visitabit Dominus Prior de Clambonia? ⁹

Prior ¹⁰ visitabit Rutenensem et sancti Flori Dioeceses et ipsum visitabit prior Sancti Flori, Dominus abbas de Marseillaco ¹¹ Cadurcensem visitabit dioecesim et ipsum visitabit abbas de Turbariaco.

Datum Lemovicis cum sigillo capituli, in talibus consueto, die 11 mensis maii, stante et durante dicto Capitulo, anno Domini 1367.

¹ La Chaise Dieu (dioc. du Puy).

² Saint Michel en L'Erm (dioc. de Luçon).

³ Saint Sauveur de Blaye (dioc. de Bordeaux).

⁴ Sainte Marie de Guistres (id.).

⁵ Saint Cybard d'Angoulême.

⁶ Solignac (dioc. de Limoges).

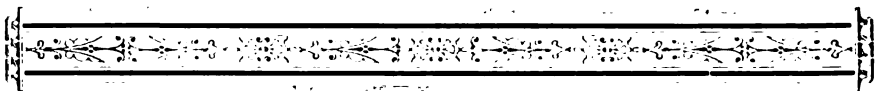
⁷ Tulle.

⁸ Menat (dioc. de Clermont).

⁹ Chambon (dioc. du Puy).

¹⁰ Nom illis Ille.

¹¹ Marsillac (dioc. de Cahors).

VITA
DEL
BEATO LORENZO DA STIA¹
EREMITA CAMALDOLESE

Stia nel Casentino, oggi decoroso castello e già nei scorsi secoli una di quelle ville ed appartenenze della terra di Poppi, accennate nel diploma di Carlo IV, imperatore fatto l'anno 1356 nel quale assegna lo stato d'Arezzo, ci porge motivo di scriver del Beato Lorenzo nato già fra le sue mura, poi eremita di singolar santità nell'eremo di Camaldoli, abbenchè poco si possa scrivere di questo Anacoreta piissimo. Quanto siamo ben certi della patria del nostro Beato, tanto siamo all'oscuro dei suoi genitori e del tempo de suoi natali che ponno supporsi circa l'anno 1430.

Lorenzo ancor giovinetto udita la fama sparsa d'ogni intorno della santità degli eremiti e monaci di Camaldoli, santuario non più di cinque miglia distante dalla sua patria, ne prese per consiglio del Cielo la sacra veste, ne professò l'instituto e fu destinato a dimorare nel monastero degl'Angeli di Firenze eretto dalla pia carità di F. Guittone d'Arezzo Cavalier gaudente e celebre poeta del 13° secolo. Non era

¹ LAMBARDI, *Vite dei SS. e BB. Aretini tom. II. Arezzo.*

però del tuttò quieta la dimora del pio monaco in tal monastero, perchè bramava il ritorno al solitario Camaldoli ove lo chiamava il suo spirito di solitudine. Quivi pertanto ritornò circa l'anno 1465 e vi fece ben presto conoscere di qual carattere fosse la sua virtù. La sua innocenza molto preziosa nel cospetto del Signore, colla quale visse per tutto il corso della sua vita eremitica, lo rese degno di venerazione a tutta la comunità dell'Eremo. Servivagli d'incitamento a mantenere l'innocenza la meditazione della morte pensiero ed oggetto qual teneva di continuo nella sua mente come un'abituale disposizione a non compiacere in ogni tempo. Recitava i sacri psalmi con una divozione tenerissima e con tale spirito di pietà che il tempo in cui recitavali parve a Dio il più opportuno adeguato per inviargli la morte. Onde meritò di morire nell'esercizio di quest'angelico ministero. Pertanto nell'anno 1499 cantando egli cogli altri eremiti nel Coro l'ora di Terza colla solita tenerezza di spirito, nel pronunziare quelle parole del Salmo: *Deprecatus sum faciem tuam* etc. dolcemente spirò fra le lodi del suo Signore a di 20 d'Ottobre, per quanto credesi. Questa morte improvvisa qual pareva che dovesse mettere in costernazione i piissimi Anacoreti, gli obligò a farle plauso ed invidiarla come felice e beata, perchè l'innocenza e la santità di lui colla quale aveva servito a Dio per 30 anni e la continua preparazione alla morte, promettevano loro che egli fosse comprensore nel Cielo e già passato dalle lodi terrene del suo Signore a lodarlo in Paradiso cogli Angeli.

Il Mannucci nella sua storia del Casentino scrive del nostro Beato.

Il celebre P. Grandi ne fa menzione nel suo Menologio Camaldolese.

[TRANSLATION] ¹

Stia in Casentino now a flourishing village was formerly part of the territory of Poppi, and is mentioned in the charter given by Charles IV, in 1356 assigning its rank to Arezzo. It was here that Blessed Lorenzo first saw the light. Very little is known of this pious Anchorite, who became noted for singular sanctity in the Camaldolese hermitage: the place of his birth is well authenticated, but of his parentage we are left in ignorance, and can only surmise from the circumstances of his life that he must have been born about the year 1430.

While still quite a youth Lorenzo attracted by the wide spread fame of the sanctity of the monks and hermits in the sanctuary of Camaldoli, which was only five miles distant from his home, and inspired with the desire of joining the holy brotherhood asked and obtained their holy habit. After his profession he was sent to the monastery of the Angels at Florence. This house was built by the pious charity of the blithe and celebrated poet of the 13th century, Cavalier F. Guittone of Arezzo. But the devout young monk was not at rest in this monastery, he sighed after the solitude of Camaldoli where alone his soul, formed for retirement and contemplation, found its rest and nourishment. He would seem to have returned there about 1465 and soon gave proof of no ordinary virtue.

The innocence and purity of his life during the whole course of his eremitical sojourn was most precious before God, and won for him the veneration of the entire Community.

One chief means he used for the preservation of his innocence was the constant meditation upon death which he kept ever in his thoughts and before his mind, that so he might never be tempted to take pleasure in the things of earth. Meditation on the psalms was also one of his favorite devotions, and so pleasing and precious before God would seem to have been the pious and prayerful spirit in which he recited them, that it was while thus engaged that He chose to call him to Himself in death: and thus B. Lorenzo merited the grace of dying in the very exercise of this angelic ministry.

It was at the hour of Tierce while in choir with the other monks, and singing with his wonted fervour of devotion the words *Deprecatus sum faciem tuam*, that he gently breathed forth his holy soul into the

¹ From the lives of Aretine Saints and Beatified by F. Carlo Lambardi, Capuchin, tom. 11, Arezzo.

Hands of the God he was praising, in the year 1499, the 20 th of October, as far as we know.

This sudden death, instead of causing any consternation among the holy anchorites, was an occasion of joy and holy envy as being most happy and blessed, for the purity and the sanctity with which for thirty years he had served God, was an assurance to them that he had gone to heaven and passed straight from the praises of the earthly Choir, to sing to his Lord with the angels in Paradise.

We find mention made of B. Lorenzo in the history of Casentino by Mannuccius, also in the Camaldolese Menology of the celebrated Père Grandi.

CORRESPONDENCE

OF

D. BENEDETTO BACCHINI O. S. B.

58.

Io. Andreae Gleichio

Serius sane quam optassem redditae sunt mihi literae tuae mittente Illustrissimo ac Doctissimo Viro Antonio Magliabecchio una cum epistola humanissimi Io. Frider. Heckelii. Quippe ipse tuas dederas die 20 Febr., Heckelius vero suas die 3 Augusti anni elapsi 1695. Sed et nunc quidem cum demum literas recipio nondum reddita sunt schediasmata quae misisse asseris, licet idem Magliabequius reddenda se missurum promiserit. Vide humanissime vir regionum spacia quantum commercia literarum impedian, et cave, ne me rudem adeo, et barbarum reputes qui tanto tempore humanitati eximiae tuae silentio responderim. Ita me porro comparatum credas velim, ut summopere afficiar erga quoscunque qui quomodolibet mihi favent, quanto magis erga te, Virum et ob munus, et ob summam eruditionem summe colendum? Novi haec tum ex praeclari Viri Magliabequii testimonio tum ex ipsis literis tuis omni candore, cum summa eruditione coniunctis. Nec nisi primo loco inter benignitatis tuae argumenta illud

reponendum est, quod ipse prior literis datis, volueris memet nullius pretii hominem inter clientes (et ut placet nominare) et inter amicos cooptare. Quibus vero rependendo par sim his quibus in mei laudes effunderis? Ita me Deus amet, ut totus rubore suffundor, qui probe scio quantum sit mihi curta supellex; nec tanti me velim existimes, qui existimationi tuae nullus sim respondendo. Utinam proprius tui et praeclarissimi consanguinei tui Heckelii commercio frui possem, talis enim redderem qualem me ais. Nunc autem et regionis longinquitas et commercii impedimenta inde promanantia ferenda sunt. Vide tu quid hic loci praestare queam, ut opere comprobem quanti faciam, quod nominis tui accessione in posterum gloriari possim, et ut iure glorier, saepius iube, quae in tui obsequium exequar.

Diarii literatorum opus, quod multis praepeditus intermiseram hoc anno reassumpsi, licet alias suaderent, et negotia, et parum sana valetudo, et novorum librorum apud nos raritas. His non obstantibus, editae sunt Ephemerides mensium Ianuarii, Februarii, Martii, Aprilis, et coeteris exarandis incumbo. Quinque priores libri Historiae Italico sermone conscriptae quibus narro res inclyti Monasterii Padolyronensis, sub praelo sunt, et iam volumen ad lit. Q. Regesti excrevit. In illis acta Comitissae Mathildis, quae eius stirpem, et quae apud nostros adulationis studentes summis tricis implicita sunt, veritati studens explicui ex Archivorum notitiis; et eam in rem Historiae ipsi documenta accedere volo, quae narratis fidem faciant. Habeo etiam parata latine scripta nonnulla ad illustrandas Antiquorum Romanorum Vias per Italiam, at haec seculo accuratissimo an propinam usque modo anceps haereo. Interim cogito in eam rem Iter Neapolim usque facere, et tunc demum decernam quid mihi de his agendum sit.

Haec sunt de quibus certiore reddere habeo, utque pos-

sum modo ostendam quantum cuperem et tuo et Eruditissimi Heckelii commercio frui. Tu equi bonique consulas, et ut coepisti, me tui devinctissimum amare perge.

Admonet Clarissimus Heckelius te propediem editurum celeberrimi Daumii Epistolas ad se conscriptas. Id ut matures rogo etiam atque etiam, ut rogem facit Eruditissimi eius tui consanguinei celebris apud nos fama.

59.

Io. Friderico Heckelio.

Post novem pene menses redditae sunt humanissimae litterae tuae cum Eruditissimi Consanguinei tui Gleichii Epistola. Utriusque officia magnae mihi fuerunt voluptati, maiori fuissent si citius ad me pervenissent. Receperam sane antea alias ex te literas amore plenas. Receperam opuscula nonnulla de quibus summa delectatione lectis aliquid obiter dixi in Diariis ubi egi de D. Cinelli, Scantia (ut vocat) XI nuperrime edita, in qua eorum aliqua refert. At dum variis in diversa distrahor, dies post diem habetur, nec ut debueram rescribo haerens anceps qua tandem via mittendae litterae essent. Nunc cl. Magliabequius ultro qui mittat semet exhibet, et ego demum gratias humillimas reddo pro officiis, pro literariis muneribus, pro tuo erga me amore, illudque rogo ut credas me, licet serius quam debueram prioribus tuis literis nunc respondeam, ita tamen comparatum ut pluris aestimem eruditorum et Amicorum Epistolas quam Principum familiaritatem. Quid ni vere summo apud me loco sint officia humanissima, quibus et tu et Clar. Gleichius ultro prosequimini me nullius pretii hominem, triobolarium? Nimis rudis ac barbarus essem si alia mens mihi adesset.

Adiunctam hisce literis habes Epistolam cl. Gleichio responsoriam. Cum quod in ea scripsi, et tibi etiam illud ipsum scriptum velim omisi ceram obsignare. Ipse postquam legeris obsignare ne graveris, et ut reddantur curare. Interim vale vir humanissime et qui tanta humanitate voluisti me devincire frequenter imperatis mihi favere ne dedigneris. Iterum vale.

60.

Gratissima mihi fuit Historiae Monasterii S. Benedicti Padolinorensis pars prior a Doctissimo Bacchino edita; tum quia tractat argumentum a me quoque occasione originum Estensium non nihil expensum, tum quia iudicium eius studium veritatis, ex sinceris testimoniis eruendae, ubique apparet. Expecto avide reliqua quoque, cum in praefatione promittat lib. sexto sese ex Archivii Padolinorensis Documentis etiam de Fulcone et Ugone Azonis Magni Marchionis filiis nonnulla daturum. Gaudeo adeo iudicio eius comprobari, quae a me in epistola nuper edita de connexione Rami utriusque Estensis eam in rem sunt prolata. In quo tamen Schediasmate nonnulla in melius mutari possunt; atque illud in primis, quod insinuari videtur Ugonem in Comitatum Cenommannorum venisse vivente Guilhelmo Conquaestore, cum factum sit ipso demum extincto, deinde quod Hugo collocatus est ante Fulconem quod melius contra fiet.

Vellem discere posse, quibus modis indiciisque Estenses derivent ex Sigefredo Mathildis progenitore, quod his verbis innuit. *M'è ben noto con quanta giustizia tragga da esso la chiarezza della sua discendenza la Ser.^{ma} Casa d'Este*, id mihi tanto futurum esset gratius, quanto minus ipse mihi in hac,

quae celebratur a scriptoribus, cognitione Estensium cum Mathilde hactenus satisfeci.

Quaedam inter legendum incidere obiter, quorum nonnulla Claris. Viri venia notabo. Dicitur P. 3, *Attone da Alardo Vescovo di Reggio ottenne per gli stipendii di molti anni, ne quali l'haveva servito di soldato la Rocca di Canossa*; vereor tamen cum Atto apud Domnizonem miles Episcopi dicitur, non intelligatur soldato sed vassallus nobilis, sive Eques Feudatarius pro illorum temporum stylo. Dubitare etiam cogor an Richiletis prior coniux Bonifacii Marchionis fuerit nata ex Gisberto fratre S. Cunigundis Imperatricis, licet Florentinus etiam eo inclinet, cum ipsa in Diplomate p. 24 exhibito, dicat, se ex natione sua vivere lege Longobardorum; ex sua inquam natione non ex lege mariti, quod verum erat si Salicae fuisset nationis.

Dubito etiam an Azo Progenitor Estensium proprie fuerit Marchio Estensis, idest, an illo psaesertim tempore ulla fuerit Estensis Marchia, tametsi fuisse Marchionem et Castrum Este tenuisse sciam. Et puto praeter Veronensem seu Taurisinam, alias Marchias tunc in illis oris fuisse, unde potuit Azo Marchionis (et primarii quindenî) iure uti. Coeterum dignum inquisitione foret ex qua stirpe fuerit Obertus Marchio, de quo agitur p. 85, et qui fuerint Marchiones Atalbertus et Reginenis p. 89.

Dum diplomata egregia operi subnexa percurro, observari aliquoties quis poni pro qui S. idest *qui supra*, sic p. 20. *Ego quis*, Bonifacio Marchio et p. 46. *Ego quis*, Mathilda Comitissa et rursus p. 96. *Ego quis*, Mathilda Comitissa ubi semper ponendum puto: *qui s^a*. idest in Mathilde, *quae supra* nam; solecismos tunc parum vitabant Diplomatum concinatores.

Postremo praeterire non debeo, valde mihi placuisse, quae

vir doctissimus eruit de ramo quorundam Comitum Mathildi Magnae sanguine iunctorum. Sane et Contelorius in vita Mathildis Attonem Parmensem Atalberto qui et Atto Mathildis proavo consobrinum notaverat ex documento quod libro suo subiecit; sed de Attonis illius Parmensis posteris nihil ipsi innotuit. Hoc ergo in solidum praeclarae Bacchini Nostri operae debetur. Dubitat interim Contelorius, sic duo Attones eiusdem fuerint stirpis, atque adeo, an ex fratribus vel ex sororibus, aut ex fratre, et sorore fuerint nati; et si fratrum filios fuisse concedamus rursus dubitari poterit, utrum si patrem an matrem habuerint communem. Malim tamen eos cum D. Bacchino eiusdem stirpis credere, vel ob nominum similitudinem.

Haec notare volui, ut virum praeter eruditione per tot alia studia diffusum, etiam inter paucissimos Italicae historiae mediae recte tractandae parem, qualibuscumque cogitatis meis iuvare, et vicissim ubi occasio erit, ab eo iuvare possim.

61.

Hippolyto ¹ Opt. Spei Monacho.

Benedictus Bacchinius

S. D.

Pergratae mihi fuerunt literae tuae, quibus te propediem inter auditores meos affuturum significasti, ac affecisti, ut in magnam spem venirem habiturum me, qui votis meis, et animi

¹ *Ippolito Pignelli* was sprung from humble parents of Placenza, his birth taking place in the year 1677. He was brought up by the Jesuits, displaying from his earliest years a great leaning towards the liberal arts. Becoming, however, in 1687 a monk of the Monastery of S. Maria de Coesena, he devoted himself to the study of Sacred Literature, Greek, Hebrew and other higher studies. Under the celebrated Bacchinus, whose first monk pupil he is said to have been,

dotibus, et studiorum sedulitate, respondeat. Coetera quae in mei laudem effudisti ita comparatus legi, ut ea tuae humanitati accepta referam, cupiamque id esse, quod me esse reris. Accede propius, et minuet praesentia famam. Id unum te expertum iri confido, hominem me nempe, qui nil antiquius habet, quam alienis commodis servire. Quam potes itaque citissime adveni, ut coram experiare verbis facta respondere. Vale.

Mutinae III Kal. Iunii MDCCV.

62.

Dilectissimis Philologiae Sacrae Candidatis
In S. Petri Mutinensis Monasterio degentibus
D. Benedictus Bacchini S.

Quam aegre a vobis discesserim nullis verbis explicare potis sum; illud pro comperto asseverem quod licet securus sciam vos de me abeunte admodum doluisse, certus sum

he studied Ecclesiastical philology for six years, attaining a thorough knowledge of that science. A great lover of solitude and silence he was noted for his gifts of contemplation, as well as for his assiduous application to sacred and profane studies, the fruit of which erudition he has given forth in some valuable works. Pugnetti was also noted as a preacher and while still young gave a course of lectures yearly in the Cathedral of Coesena. He did not always remain in the Monastery of his profession, but spent some time also in the Monasteries of Modena, Placenza, Perugia and Assisi. At the last mentioned place he spent eleven years as Parish priest, displaying in the fulfillment of that office great zeal for souls and the beauty of God's house.

The most important of his works are :

1. *Maxima Collectio Synodorum Italiae*, together with a letter de *Re Synodica Italiae*.
2. *Bibliotheca Synodica*.
3. *Bibliotheca Tridentina Selecta*.

He also composed about twenty two works in manuscript.

tamen maiori me ob itineris necessitatem dolore affectum. Solatii loco sit de me quid agatur vos brevi monere. Die Veneris elapsa vesperi huc perveni omnique humanitate exceptus sum ab huius Monasterii Abbate. Patris Quirini doctrina, et humanitate fruor, qui incredibili comitate me devincire sibi pergit. Magliabequius, ut alias, honore eximio me afficit, Nuncii Apostolici humanissimis favoribus pene obruor, qui mihi rheda sua uti vult quotidie. Quod autem omnium primum dicendum erat, Dei Opt. beneficio, prospera salutis valetudine fruor. Cras Aretium versus discedam, inde Perusium, quo tamen nonnisi proximi Mercurii die perveniam. Inveni hic Epistolas Grimaldi Neapolitani contra litteras apologeticas Benedicti Aletini, unque duo exemplaria, quarum unum spectat ad D. Doctorem Fidelium Collegii S. Caroli Rectorem, quem si de ea re vestrum quisquam monebit, profecto rem mihi pergratam faciet. Eadem exemplaria P. Quirino commendabo, ut data occasione Bononiam transmittat ad P. Vallisnerium. Praedictus P. Quirinus ostendit mihi optimam Cartarum Geographiae antiquae collectionem a seminario Patavino editam, rogatusque, ut me eius compotem faceret, promisit proximo tabellarii publici cursu se ob eam rem Venetias scripturum, ut exemplar unum Mutinam mittatur D. Fortunato directum. Is itaque id aget.

Plura ad literariam rem spectantia scribenda suppeterent, at prae temporis angustia minime vacat. Vos omnes itaque complector, et saluto, rogoque ut in vestris ad Deum precationibus mei memores sitis. Valete.

Florentiae VI. Idus Novembris MDCCV.

Collegii Mutinensis Sociis
Benedictus Bacchini S.

Vestrum nomine a D. Hippolyto scriptas binas accepi literas, pro quibus gratias ago. Etenim, et vos mei memores esse agnosco, et studiorum rationem praescriptam observari percipio. Ut aliquid literarii communicem, mitto schedam nuperrime typis traditam, in qua de difficillima quaestione agitur. Id vos exercitii occasio erit.

Ego hic in hanc diem nil ago praeter id, quod maxime mihi iniucundum est, officia videlicet reddere, ac vicissim accipere. Illū D. S. Officii Assessor diem proximam Veneris statuit, qua significabit quid circa Agnellum Meum mihi agendum sit. Interim de ea re Sanctissimum Pontificem monebit, et oracula excipiet. Videbimus quid sera ferat dies. Interim vos bono animo esse iubeo, etenim licet eo consilio vocatus sim, ut hic degam, nullus tamen dubito, quin ad vos reverti permittar. Utinam crastina die statim fieri posset.

Egi cum Rñō P. Procuratore pro obtinenda facultate legendi libros proscriptos; de ea etiam re sermonem habui cum Rñō Vicario Generali PP. Iesuitarum. Horum uterque rem obtentu difficillimam dicunt. Minime tamen ab spe excido. Alia via pergere coepi, qua et me, et vos voti compotes futuros credo.

D. Hippolytum monitum volo me alteram eius epistolam accepisse a D. Antonio M.^a a Bergamo redditam; ea tamen nec cera obsignata erat, nec inscriptione munita.

Dolui regionum circa Padum sitarum calamitatem, ob aquarum incredibilem copiam. O utinam tot aerumnis finem imponat Deus.

Hoc tabellariorum cursu nulli praeter vos, et praeter D. Antonium Furnium | cui adnexas literas reddendas curabitis | scribo. Itaque ut plurimum fratrem meum meo nomine salutetis opto, cuius tandem epistolam habui. Item obsequia mea Rñño P. Abbati, Adm. Rñño P. Priori, omnibusque amicis meis reddatis rogo. Vos interim mei apud Deum nemineritis, et studiis incumbite. Valet.

Romae VII Kal. Decembris MDCCV.

64.

D. Fortunato Tamburino ¹
D. Benedictus Bacchini S.

Quantum prae temporis angustia licet, tuis literis brevi respondeo. Intellexisti, ut puto, duo, ut aiunt, Brevia requiri ut, et aetatis veniam, et Interstitiorum dispensationem obti-

¹ *Fortunato Tamburini* was born at Modena, 11 th Feb. 1683. His father, Simon, was Counsellor to the Duke of Modena and his uncle, Michael Angelo, was prefect General of the Jesuits. When not quite sixteen Fortunato entered the Benedictine Monastery of St. Peter's of his native place, but was professed in the Monastery of St. John the Evangelist at Parma. Having spent a few years here, he returned to Modena, where he became acquainted with Bacchinus and under the guidance of the latter attained such a thorough knowledge of Philosophy and Theology, that in a short time he became professor of these subjects in the Monastery at Parma. Coming to Rome he taught Theology for some time in the College of St. Anselm. Then made prior of the same Monastery of St. Paul he was so esteemed as to be advanced to every honour, receiving eventually the title of Abbot. Moreover he distinguished himself here for his love of letters, receiving in the same College the chair for Canon Law, which he taught with the greatest success.

His prudence and judgment were held in such repute that Sovereign Pontiffs had recourse to him with confidence in the weightiest matters. He was one of the first theologians in the Roman Lateran Council of Benedict XIII, the same Pontiff making him a member of the Congregation of the Sacred Index and of the Inquisition, while Clement XII admitted him into the Congregation of Sacred Rites.

neas, et proinde pecuniam ei rei obtinendae gratia mihi traditam non sufficere, sed oportere, ut tantundem mitti cures. Coeterum de ea re cum R^mo Abbate Mutinensi egi, qui libentissime annuit, et R^mus P. Procurator, cum rescripseris, aget strenue quod facto opus erit.

Pro obtinenda licentia legendi libros proscriptos, ea via pergere coepi, quam mihi facile id crediderim obtineri posse. Utor viro ad id obtinendum aptissimo; expectandum tamen. Id in omnibus negotiis Romae omnino necessarium est.

Quibus honoribus a R^mo P. Societatis Generali Vicario affectus sum, nullis verbis explicem. Misit medius tertius humanissimum pretiosum munus, Tabulam videlicet, reliquiis Venerabilem, intra christallinam coronidem affabre compactam occhisiis, et simul dulciaria exotica, in primis vero chioccolatae optimae quantitatem, quae in plures menses sufficiat. Vide quibus vinculis erga humanissimum virum obstringar.

Quod ad me praecipue pertinet; misit Ill^mus ac R^mus D. S. Officii Assessor hac ipsa die schedulam, in qua descriptum est quid me in Agnellum meum scribere oporteat. Rem ipsam statim aggrediar, idque pro viribus curabo, ut citissime opus impositum exornem, ut quamprimum ad vos revertar. Te id cum sociis tuis desiderare confido me enixe petere certo scio. At cum pro viribus, quae expetuntur scripsero, rursus censores scriptis meis recognoscendis addicti moras iniicient, et reditum retardabunt.

Cum hocce Tabellariorum cursu nullam praeter hanc epistolam scribam, oro ut plurimum socios tuos meo nomine salutes, et ut obsequiorum meorum erga Adm. R. P. Priorem testem te geras. Illud etiam velim, ut argenteum numisma, quod extare adhuc autumo supra Camini Coronidem eidem P. Priori des, ut occasione R^mi P. Abbatis Malaspinii ad nos venientis transmittat; illud enim Illmo D. Commendatori Sa-

luzio promisi. Numisma Friderici Imper. effigiem praefert, et in aversa parte Bergomi Urbem.

Fratri meo me optima valetudine gaudere, nuntiare ne graveris, omnesque Amicos sincere meo nomine saluta, sed in primis D. Doctorem Gherrardum, coeterosque socios prae-dilectos. Vale.

Romae Postr. Kal. Octobris 1705.

65.

Collegii Mutinensis Philologis.

D. Benedictus Bacchinius

F.

Hoc Tabellariorum cursu totius vestri Collegii nomine accepi literas, quibus ut alias, aptissime sum delectatus. Quid de me agatur brevi accipite, etenim temporis angustia premor. A R^mo S. Officii Assessore octo abhinc diebus transmissa est Scheda, cum praescripto eorum, quae a me exiguntur circa Agnellum facienda. Ipse, ut quam citissime me expediam, diu noctuque libris, et scriptioni incumbo, etenim vellem ante SSⁿⁱ Natalis festa quod ad me spectat effecisse. Interim nullus dubito quin, quod in primis cupio, ad vos revertar.

Gaudeo, letorque, ac etiam gratias vobis ago, quod nil de mutua inter vos caritate, nil de sedulitate erga studia remiseritis. In primis id officii actum velim cum D. Doctore Gherardo cui me plurimum et vos debere agnosco.

Pro obtinenda facultate legendi libros proscriptos laboro, et quamvis difficultates abiiciantur, animis haud despondeo. Officium fortassis necessarium erit istius R^mi P. Inquisitoris, pro quo obtinendo scripturum me sciatis proximo cursu, et oraturum ut literas meas reddat Admo. Rev. P. Priorem vestrum. Hunc interim plurimum salutatum meo nomine velim.

Ex literis a S. Benedicto huic Rñno P. Procuratori datis intellexi incredibiles eius Monasterii et regionis calamitates. Porro id summo me moerore affecit.

Expectamus Rñnum P. S. Pauli Abbatem, at ille ut audio longius ad Affines perrexit; si istic est in praesentiarum estote apud eum mei humillimi obsequii testes.

Plura rei literariae nova vobis communicanda essent, at tempus defecit. Gruteri ¹ Thesaurus inscriptionum recusatus est in Ollandia, sicut et Photii Bibliotheca in Anglia. Expectamus hic in dies novam S. Gregorii Magni editionem adornatam a Nostris S. Mauri Monachis. Praetium eius erit scutorum Ro-

¹ *Jéan Gruter* (more properly Gruytère), was a native of Antwerp where he was born in 1560. When he had reached the age of seven his parents went over to England to fly from persecution and young Jéan consequently received his early education in that country. It is said moreover that his mother, who was English and a woman of genius and learning, was his first instructress. Having studied at different universities, he taught a Wittenberg where the Duke of Saxony gave him a chair for history. At Heidelberg besides acting as professor he had the direction of the magnificent library, which was afterwards transferred to Rome. His death took place at Heidelberg in 1627, at the age of 66.

Gruter was a great student, remaining at his books all the day and a great part of the night.

His enemies accused him of atheism, but he seems to have been too much attached to protestantism to merit this imputation.

The most important of his works are :

1. *Inscriptiones Antiquae*, which he dedicated to the Emperor, Rodolph, receiving from him in acknowledgment a general license for all his books, with the power to extend the same privilege to other authors, together with the title of Count of the Empire, his death taking place however before he was invested with this honour.

This work was added to by Graevius.

2. *Lampas, seu Fax Artium*; that is *Thesaurus Criticus*, containing treatises of some of the best critics of the 16th century.

3. *Deliciae Poetarum Gallorum, Italicorum, Belgarum*, which was continued by others.

4. *Historiae Augustae Scriptores*.

5. *Chronicon Chronicorum*.

He also published many editions of the ancient Classics.

manorum viginti quinque. Heu quis tot necessariis expensis sufficit? Plures circumferuntur libri in causis P. Quesnelii et Archiepiscopi Sebasteni, quae quales sint doceri poteritis a docto et Amicissimo Muratori, quem salutatum, et monitum de suis a me receptis literis vehementer cupio. At ab aliis a scribendo retrahor. Valete dilectissimi, meque amare pergite.

Romae P. Id. Decembris 1705.

Proxima Natalis SS^mi Festa et anni novi primodia feliciss. vobis omnibus auguro. Iterum valete. Quaeso salutem plurimam Adm. R. P. Priori dicatis, moneatisque Fratrem meum de mea salute. Ei rescripsi externa die, et aliam accepi cui respondebo quam primum.

66.

D. Fortunato Tamburinio

D. Benedictus Bacchini S.

Literis tuis Italice scriptis, latine respondeo, ut noveris id quidem ipsum a te praestari posse, qui in minori quam ego temporis angustia versaris. At ad rem obsequia mea reddes D. Candrino, eumque plurimum meo nomine salutabis. Vadem te etiam praestabis me omnem moturum Lapidem ut sanctionales Ordinis nostri voti compotes fiant; at res plurimis difficultatibus impiedietur.

Florentiae pretium Cartarum Geographicarum P. Quirinio persolvi, qui in se recepit agere ut quantocius ad te per solitum cursorem Venetiis mitterentur. Scribit ille eas ad te non pervenisse ob aquarum exundantium calamitates. Tu monere ne omittas F. Alexandrum ut de praedicti Cursoris adventu aliquid rescire curet.

Alia plura toti vestrum Collegio scripsi. Dispensatio pro venia aetatis ut ad S. Praesbyteratus ordinem promoveri possis obtenta est. Scribe an probes ut mittam per Rmum Abbatem Mutinensem. Quod spectat ad Interstitia non credo D. Episcopum posse dispensare, nisi pro sex mensium spatio. Vide itaque quid agas. Haec quae responderem habui. Tu plurimum obsequia mea reddas velim meo nomine Illmo D. Consiliario, et omnibus affinibus tuis. Cura ut bene valeas, et me ama. Vale.

Romae Pr. Id. Decembris MDCCV.

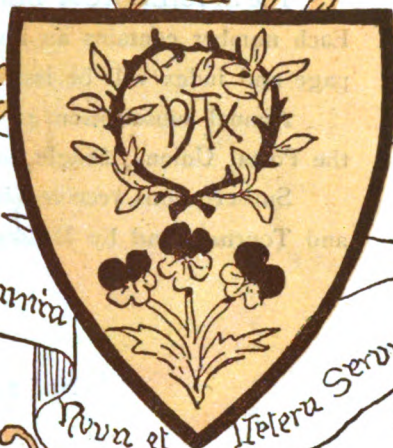
IMPRIMATUR

FR. ALBERTUS LEPIDI, O. P. S. P. A. Magister.
IOSEPHUS CEPPETELLI, Archiep. Myr. Vicesgerens.

Printed at the Vatican Press.

Cogitavi dies antiquos et
annos veteres in mente habui

Ps. lxxvi

N° 16

Spicilegium Benedictinum

S^t. Benedict's

Rome

The SPICILEGIUM BENEDICTINUM appears every three months. Each number contains an illustration. At the end of a year a title-page and index will be issued.

Annual subscription 4s, or 5 francs, free by post to all countries in the Postal Union. Single number, 1s, or fr. 1.25.

Subscriptions received by Messrs Desclée, Lefebvre et Cie, Rome and Tournai; and by Messrs Burns and Oates, London.

NO. 21. DECEMBER, 1899.

CONTENTS.

Venerable Dame Mary Adeodata Pisani, O. S. B. — Frontispiece.	pag.
Venerable Mary Adeodata Pisani O. S. B.	101
Sketch of the Lives of three Scottish Hermits, O. S. B.	109
Papers relating to Blessed Juliana of Collalto.	

XV. Petition of the Abbess and Nuns of S. Biagio to the Doge	132
XVI. The Venetian Ambassador to Abbess Corner	134
XVII. P. Lombardi to Flaminio Corner.	136
XVIII. The Ambassador to Abbess Corner.	137
XIX. Abbess Corner to the Pope	139
XX. Ambassador	141
XXI. " "	141

Correspondence of D. Benedetto Bacchini, O. S. B.

67. Bacchini to Gherardi	144
68. " to College of Modena	146

Appendix.

Laudes S. P. N. Benedicti, ex Disquisitionibus Haefteni.

LIBER TERTIUS.

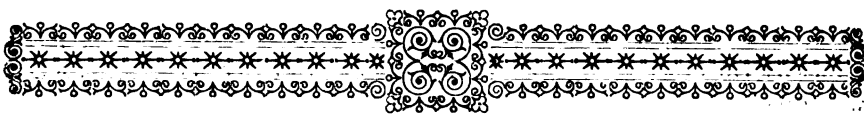
Cap. III. De utilitate Regulae S. Benedicti	125
Cap. IV. Quam late Regula S. P. N. Benedicti propagata	141
Cap. V. Quinam Ordines sub Regula S. Benedicti militent?	142
Cap. VI. Quantum Regula et Ordo S. P. N. Benedicti aliis Ordinibus profuerit	144
Cap. VII. Quis sit finis aut scopus Regulae S. P. N. Benedicti	146
Cap. VIII. De obligatione et observantia Regulae S. P. N. Benedicti	150
CATECHISMUS MONASTICUS.	156
Cap. IX et ultimum. Quibus stimulis S. Benedictus ad Obedientiam et Regulae observantiam urgeat.	161

Note. The Provincial Chapters of the Black Monks in France and the Life of Blessed Euphemia Giustiniani will be continued in the next number.

VERA EFFIGIES
OF THE
VENERABLE ADEODATA PISANI O. S. B.

From an oil painting at St. BENEDICT'S, ROME.

SKETCH OF THE LIFE

OF THE SERVANT OF GOD

DAME MARY ADEODATA PISANI O. S. B.

As all the Benedictine Monasteries scattered over the world are eagerly looking forward in to the coming year for the furtherance of the process of canonization of the Servant of God, Dame Mary Adeodata Pisani, a Benedictine nun of the Monastery of St. Peter in the City of Notabile, Malta, it will be of interest to give a short sketch of her life in this number of the *Spicilegium*.

Teresina, as the Servant of God was called, was born in Naples on the 29th of December 1806, the only child of illustrious parents, her father being Signor Benedetto Pisani Mompalao, Baron of Frigenuini, and her mother Donna Vincenza Carrano of Naples.

It might have been expected that Teresina, as an only child, would have been surrounded in her early years with all the joys and helps of a mother's and father's care. But it was not so. Soon after her birth her father's excesses brought shame on the name of the Pisani, causing such sorrow to his wife that she was forced to leave him. Later on getting embroiled in political riots the Baron Pisani was exiled from Italy.

Nor was it the lot of the Servant of God to remain under her mother's care. Her paternal grandmother, the Baroness Elisabeth, having expressed a wish to educate her, Teresina went to live with her. Here she remained till the death of the latter, when being only eleven years of age she was sent to the College of *Santa Maria dei Miracoli* in Naples.

From her earliest years the Servant of God seems to have been an example of docility and gentleness, and her life both at home and at school can be summed up in that highest eulogy passed on our Lord

Himself: *Subditus illis*, or in the words of one of her mistresses: « She was good and obedient ».

Teresina was eighteen when she left school, and she went forth into the world full of the love of God, it is true, and desiring to submit herself in everything to His will, but apparently with no decided leaning towards serving Him in any more perfect way. Indeed, she seems rather to have shrunk from a life spent in religion, and we have her own words for it, that one day gazing from the College window that overlooked a Convent of Poor Clares, she saw the novices at recreation, and was surprised to find that separation from the world was compatible with real happiness.

As soon as Teresina returned home, her mother spared no pains to settle her daughter in marriage, suitably, and as soon as she could. But her efforts were very often unsuccessful, perhaps because the Servant of God suffered from a slight deformity.

And it was not then that the Spirit of God spoke within the heart of this chosen soul, saying that He wanted that heart entirely for Himself, and for three years Teresina remained in the world, most of which time was spent in her father's native place, Malta.

But at length there came the gentle call to follow the Lamb and generously and quickly her young heart responded, and never for an instant swerved from her purpose, although for a long time she met with firm opposition from her mother.

Teresina dutifully waited for that consent and it was given at last in answer to unshaken perseverance. And here we are at once reminded of the very laudable trait in her character; of respect and submission towards her parents. At Malta, where she again found her father after so many years, she would go up to him in the streets, accompanied though he was by people of the lowest character with whom he loved to associate, and reverently kissing his hand would ask for his blessing. Or again seeing him in the wine-shops, although blushing with shame, she would show him all the respect due to the most admirable of parents. As might have been expected this conduct drew exclamations of wonder from the bystanders, such as: « Look what a good child that is. »

At the age of twenty-two, Teresina entered the Benedictine Monastery of St. Peter. in the city of Malta, Notabile, because she expected to find there regular observance. Yet with knowledge came love and we learn that the Rule of the Holy Patriarch was her delight, that its praises were always on her lips, and that moreover she had an intense personal devotion to St. Benedict.

Of the life of the Servant of God during her Noviceship we are not told much, but it is sufficient to show us how great was her ear-

nestness. One of her contemporaries says: « The Novice Adeodata (for so she was called in religion) was exact in all things and very obedient and pious. » And another: « The Servant of God during her year of Noviceship showed herself always prompt in Community duties, and very observant of the Rule. » Moreover we are told that her Mistress of Novices, having accompanied her on one occasion to the parlour observed to the visitor at a moment when Sr. Adeodata was not attending, that her novice taught her rather than learned from her.

Meanwhile it was with great contentment of heart that the happy novice saw approaching the day of her Profession - the day she had so longed for - the day which was to bind her finally and with indissoluble bonds of love to the Spouse of her soul whom she loved with all the affection of her heart. She thanked Him continually for having made her defective in person, for being on this account despised by the world, she was able to unite herself more closely to Him. We have the testimony of one of those present of the impression made upon her by the Profession of the Servant of God. She says: « On the 8th of March, 1830, Dame Mary Adeodata made her Profession, at which I was present. The ceremony had been some time delayed on account of business connected with the family. The Servant of God was much grieved at the delay of her profession which however she made with sentiments of great happiness and piety. » Then the same person adds: « From this moment the Servant of God tried more and more each day to reach the perfection of her state, » thus striving to carry out that peculiarly Benedictine vow of Conversion of Manners.

The love with which Dame Adeodata gave herself to God on this happy day did not grow less cold as the day of consecration grew more distant. After a long experience of religious life she was heard to say: « See, I am here many years and yet I only seem to have come yesterday: » adding: « Oh, if people in the world but knew the sweetness of monastic life, they would run to embrace it ».

But « He who loves desires nothing more than to work for the beloved, » and this was certainly true of the Servant of God.

Her zeal for souls was intense, as well as her active charity towards her neighbour. Reluctant as she was to abandon her beloved solitude and go to the parlour, she generously acquiesced when by so doing she might promote the interests of God and souls. She tried to inculcate into all with whom she came in contact a spirit of prayer, and for this purpose established pious associations among ladies of her acquaintance. She was also untiring in her zeal to promote devotion to frequent Communion, and so firm was she on this point, that once, when abbess, having frequently rebuked a laysister for her negligence

about approaching the Sacred Table, she said to her: « Know that the keys of the Monastery are hanging by my side ». Again to a Sister whom she found timid about going to Communion frequently she said: « My Sister, do not neglect to approach daily the Eucharistic Banquet, if you want to attain to perfection, for daily Communion nourishes the soul continually, and fortifies it so that it may not fall into any fault. Therefore receive into your heart every day our loving Jesus, and when He has entered say to Him in the secret of your soul: « My God, behold I receive Thee into my heart as a Father to embrace me, as a Lord to enrich me, and as a Shepherd to feed me ».

The poor were treated by the Servant of God with the greatest love and care. She would deprive herself of necessities of food and clothing, asking to bestow them upon the needy, and once on the occasion of a feast day seeing some extra dishes being prepared for the nuns, she said: « These are not for us but for the poor ». She was unsparing in the time she gave to them, always treating them with the greatest courtesy, and this in spite of the ill-will of some who blamed her for bringing crowds of mendicants about the Monastery. There was in particular one poor diseased old woman Saveria Debono, whom we shall hear of again, to whom Adeodata showed the greatest tenderness, and, kissing her hands, used always to call her mother.

Of Adeodata's charity towards her sisters in religion we have said all if we say that she fulfilled perfectly that precept of St. Benedict's Rule: « Let Monks bear patiently with each other's infirmities, whether of body or of mind Let no one follow what he thinketh profitable to himself, but rather that which is profitable to another; let them show unto each other all brotherly charity with a chaste love » ¹. And still more especially did she make her own the same Holy Patriarch's precept with regard to the sick Brethren: « Before all things, and above all things, special care must be taken of the sick, so that they be served in very deed as Christ Himself » ². Directly the Servant of God heard that anyone in the Monastery was ill she would hasten to her and beg to be allowed to render her assistance, and once gave up her cell to an invalid sister, going herself to sleep in the laysisters' dormitory. She eagerly sought out the afflicted in spirit, and once, when she found herself unable to give relief of a sister troubled with scruples, generously offered to suffer in her stead.

¹ Holy Rule, Ch. LXXII.

² Idem. Ch. XXXVI.

To speak more in detail in this short sketch of the other virtues of the Servant of God would be impossible, yet we cannot pass them over entirely.

Of Obedience Adeodata made a special study. Here are her own words to her Abbess: « I have no will of my own, do with me as you will, I am ready for everything ». Again speaking of this virtue to one of her companions the Servant of God said: « See, my Sister, Obedience is not like going shopping, it must be blind ».

Of her Poverty we will only quote what the Abbess, Dame Mary Consolata Scicluna, said to her Nuns when being asked by Mgr. Sant for a relic of the Servant of God, after her death: « What can I offer to the Bishop? for Dame Mary Adeodata who was so poor during her life has left nothing now that she is dead ».

Of the spirit of Mortification of the Servant of God her contemporaries have much to say. In spite of her delicacy of health and frequent sufferings she chastised her body severely. She would hardly allow herself enough food to sustain life, so that her Superiors, seeing that in the refectory she hardly tasted anything, were often obliged to command her to take other food. Moreover she preferred the coarsest of everything and would gather up the bread left by her sisters at table, and showing the pieces to them would say: « See, these are for Dame Adeodata ».

Her Humility led her to prefer the lowest offices in the Monastery, and she often relieved the laysisters of their occupations, telling them to go and rest. If anyone injured her she made it a rule with herself to consider that she had inflicted a wrong instead of having received one.

Such examples of virtue were not, as we may suppose, without having their effect in raising the standard of observance in the Community, and it was chiefly, perhaps, through the good influence of the Servant of God, that soon after her profession the Abbess Balzan was able to introduce into the Monastery in all its force the « Common Life », which at that time had either fallen into disuse, or had never been firmly established. Dame Adeodata seconded her Superior by every means in her power, by her exhortation and gentle persuasion overcoming all opposition. The Servant of God held many offices of trust in the Community. She was Portress, three times Sacristan and for a long time Mistress of Novices. So well did she fulfil the last charge that Mgr. Sant, Bishop at that time, wished that she should hold the office *in perpetuum*, « for » he said « she knows well how to water her little plants ». In 1851 the Servant of God was elected Abbess. She felt keenly being raised to this dignity, and implored

that it might be conferred upon some one more worthy, but finally accepted trusting entirely in God, when she saw that the Bishop insisted.

On assuming the government of the Monastery the Servant of God took as her motto: « Severe with thyself, be gentle with thy subjects », and she is said never to have departed from this wise rule during her two years of office, although she met with much opposition through the jealousy of some who wished to occupy her exalted position. Towards these she behaved with the greatest kindness, showing her generosity by placing many of them in some of the highest offices: to one especially who had shown her great disrespect and said: « Know that the Archbishop is coming to-day to depose you from your office », she only replied: « Let him come, I am ready to submit myself to the wishes of Monsignore ».

Of some of the devotions of the Servant of God we would like to say a little.

As a true child of Saint Benedict, Adeodata had an intense devotion to the Sacred Liturgy, and not only did she love the praise of God herself, but did all in her power to implant that love in the hearts of others. It seemed as if she could not restrain her joy when the hours of its celebration came round, and would urge on the devotion of her companions in such words: « That bell is calling us to praise God, the one of you who arrives first in choir will obtain the crown ».

Coupled with her devotion to the Sacred Liturgy was Adeodata's love of the Blessed Sacrament. It was said of her that she could always be found in one of two places, the Choir or her cell, and more often in the Choir.

She often spent whole nights keeping watch beside the Tabernacle, and once having fallen asleep and being found by one of the sisters she at first showed great grief, but then added: « Sister, it mattered little that my body should fall asleep if my soul was in the presence of my dear Lord ».

Other notable devotions of the Servant of God were to our Lady and the Saints. She established the custom of singing twelve masses with sermons in the church of *Santa Maria del Gesù* in Rabato, annually, on the twelve Saturdays which precede the Feast of the Immaculate Conception. With true liturgical spirit she made special preparation for all her feasts. Indeed, her confidence in the Blessed Virgin was unbounded: she sought her protection on all occasions. Placing herself before her statue with tears in her eyes, she would thus address her: « My Mother, do not allow the demon to triumph over me, my Mother help me, for I am all thine ».

As well as a special devotion to St Joseph and our Holy Father St Benedict, the Servant of God had great confidence in the assistance of all the Saints. She was wont to say: « Without the protection of the Saints we cannot enter Paradise », and exhorting her friends outside the Monastery to practise a spirit of prayer she would say: « When you go through the streets and happen to pass before images of Our Lady and the Saints bow to them reverently. At the sound of a clock salute with an Ave the most holy Virgin, Queen of Heaven, that this tender Mother may keep you always under protection ». This pious custom was first introduced into the Monastery of St Peter by the Servant of God and is still in practice. Another practice of Adeodata in preparation for Our Lady's Feasts, was to write on pieces of paper several ejaculations suitable for the coming feast, she would then make each sister draw one ejaculation on each of the nine days of the novena, so that every nun might frequently repeat during the day the ejaculation which had fallen to her lot.

These are some of the devotions of the Servant of God, and, if space permitted, we should like to speak of them more at length, as well as of that intense Faith, Hope and Charity of which they were the outcome.

Of her Faith, let it suffice to say, as others have attested of her; « Dame Adeodata had lively Faith ».

Of her Hope we have proof in her own words. « Let us suffer here that we may enjoy God in Heaven. Let us die to the world, that we may attain to Paradise for which we were created », and again: « Walk constantly on the road to virtue, and hold it certain that God will repay with usury the fatigues you endure for love of Him ».

Of her Love of God, her holiness is a sufficient proof, yet we have the attestation of one who knew her, who on being questioned whether she desired to see Dame Adeodata raised to the altars of the Church, answered: « Yes, Dame Adeodata had rendered herself worthy of so great an honour, on account of the love towards God and her neighbour with which her heart was melted ». Indeed so intense was that love that she seemed at times unable to restrain it, and would exclaim. « Let us love God, Let us love God, let us love God ».

It was on the 25th Feb. 1855 that Adeodata was called to sing the Praises of God in Heaven; she had prayed that she might be able to continue her duties up to the last day of her life and this request was granted her. Moreover she had a foreknowledge a little while before of the exact day when the last summons should come, and said to her Confessor who was about to leave the neighbourhood on a journey: « I shall die before you return to the city ».

When the last day of her life came, she begged permission in imitation of her Holy Father, St Benedict, to be allowed to receive Holy Communion as Viaticum in the Choir; having received the Blessed Sacrament she fainted. Seeing this her sisters bore her to her cell, although she earnestly entreated to be allowed to die there like her Holy Father. But it was not granted to her to yield up her soul to her Creator on the spot, where for so many years she had loved to sing His praises. Reaching her cell she rapidly grew worse and Extreme Unction was soon administered. Between seven and eight o'clock of that day she breathed her last, embracing her Crucified Spouse.

The death of the Servant of God caused great grief both within and without the Community. The children went about the streets crying: « The Saint is dead »; while the Monastery was soon surrounded by those who begged for a relic of her.

Moreover, two wonderful things happened at Dame Adeodata's death, by which it seemed as if Almighty God wished to give His approval of the general recognition of her sanctity.

Owing to the intense pain which she suffered, the eyes of the Servant of God remained opened after her death, and the infirmarian having used every means possible to close them, at length thus addressed the deceased: « Dame Adeodata as you have alway obeyed in life, obey even now and close your eyes and mouth ». Immediately the Servant of God closed them.

The other instance is of the poor old woman, Saveria Debono, to whom, as we have said, Adeodata had showed special affection. She asserts that about the time of the death of the Servant of God, the latter appeared to her resplendent in brightness and flooded with holy joy and to said her: « Mother Saveria, I am going to enjoy God in Heaven ».

Those who knew the Servant of God affirmed that she often foretold the future, and we know that since her death a miraculous cure of a Benedictine Abbess has been entirely attributed to confidence in her intercession,

We cannot do better in closing this short sketch, than to quote the encomium passed upon the Servant of God after her death by her fellow-religious: « In her, holiness shone in its fullest splendour, for she united all those virtues, which in others are found singly in their various beauty; but the virtue standing foremost was that which the Gospel calls the *Vinculum perfectionis* ».

SYLLOGE HISTORICA ¹

DE

TRIBUS SANCTIS HEREMITIS DE NATIONE SCOTIS, MARINO, ZIMIO PRESBYTERIS AC VIMIO LAICO, ORDINIS S. BENEDICTI, GRISTETAE IN RATISBONENSI DIOECESI CULTU DULIAE IAMDUDUM HONORATIS.

[We have given in this document the portions reprinted by the Bollandists, so as to make it complete].

1. Celeberrimam olim Sanctimoniae famam, ubique obtinuisse Monachos Scotos, nemo inficias ibit; atque ipsam Dioecen en Ratisbonensem sua Sanctitate illustrasse, fatentur omnes Hagiographi, qui vitas B. Marini, ad S. Petrum consecrati Abbatis, et B. Murecherodachi, inclusi in Superiore Monasterio, scripserunt, prout ab Eximio Boicae sanctitatis Illustratore, Mathaeo Radero, in sua Bavaria Sancta instruimur. Horum igitur piorum Monachorum intaminatis moribus excitati, ex prima nobilitate viri praestantissimi in civitate Ratisbona, duo erexerunt coenobia, unum S. Petro Apostolorum principi, alterum S. Iacobo Maiori Apostolo sacrum, ubi Monachi Scoti, iuxta Regulam S. Benedicti, Deo in arctiori disciplina Monastica inservierunt, per plura retro saecula.

¹ From authenticated copy in the archives of S. Paolo fuori le mura.

2. Et quamvis primum coenobium in cineres sit redactum, attamen et alterum S. Iacobo Sacrum, post varias temporum vicissitudines, etiamnum hodie ad eiusdem nationis Monachis Benedictinis, cum magna vicinorum aedificatione inhabitatur. Ex quo quidem prodiit Beatus Marinus, qui ac Martinus dicitur, morum sanctitate arctioris disciplinae Monasticae observantia praeeminens, et ideo Monasterii Prior constitutus, in locum Beati Macharii, primi Abbatis Herbipolensis. Nam circa annum MCXXXVI Herbipolim missus est B. Macharius, Prior Ratisbonensis, cum duodecim sociis, ad occupandum novum Monasterium, ab Embrichone Episcopo, erectum pro iisdem Monachis Scotis, prout testatur Trithemius.

3. Dum igitur B. Marinus Prioris officium piissime perageret, accidit, quod duo Sancti Peregrini, natione Scoti, post visitata Sanctorum Apostolorum limina, aliaque pia loca peregrinationibus clara, in reditu ad patriam, Bavariam accesserint, ubi in nemore, iuxta quoddam vacuum rusticanum Predium, tunc Wide appellatum, haud procul ab Altmillii fluvio, pernoctantes, in somno divinitus admoniti sunt, ut ibidem vitam solitariam deinceps ducerent, et superstites annos divinarum rerum contemplationi consecrarent. Qui expergefacti et locum recessui aptissimum invenientes, decreverunt, in eadem Solitudine fixas Sedes ponere, praesertim certiores facti, locum illum ad Scotos Monachos Ratisbonae pertinere.

4. Igitur Ratisbonam ad suos populares properant, a quibus liberaliter suscepti, facile obtinuerunt licentiam habitandi, debitamque opem vitae heremiticae necessariam impetrabant. Imo B. Marinus, tunc Monasterii Prior, horum Peregrinorum pietate captus, obtenta prius Abbatis licentia, ipsorum consortio coniungi voluit, et sic iuxta perfectum ternarium numerum, emanavit Trias Sanctorum Scotorum, postea ad Gristetten celeberrima, quarum agmen duxit B. Marinus supra designatus.

5. Erat autem B. Zimius iam Monachus et presbyter, in in celeberrimo coenobio Dunfermlensi Ordinis S. Benedicti, moderna Scotia, professus, qui ad sacra Apostolorum limina peregrinaturus sibi itineris comitem adiunxit Beatum Vimium adhuc Laicum, sed ex nobili Vimiorum gente oriundum, moribus et vitae Sanctimonia, verum Monachum Benedictinum. Hi ergo tres viri Sanctissimi, uno corde et uno animo coniuncti ad Deo arctissime serviendum, vitam heremiticam in praedicto loco inierunt, circa annum MCXL Dermitio Abbate Monasterii Ratisbonensis, Secundo, quem Hundius male Mauritium nominat, eumque primum Abbatem facit.

6. Nam, circa annum MCL eiectus est in Abbatem III praedicti coenobii, vir piissimus, nomine Christianus; sub cuius regimine, hi tres Sancti Heremitae, ad coelestia gaudia sunt translati, quorum Sacrae exuviae in Ecclesia Parochiali de Gristetta conditae sunt, et locus habitationis ab ipsis Heremitis deinceps nomen accepit, vulgo Einsidl, id est, Heremitagium nuncupatum est, modo Praedium rusticum, a duobus colonis inhabitatum et iure fundo ad praefatum Monasterium etiamnum pertinens; prout Privilegium Friderici II Imperatoris, confirmans terras Monasterii, testatur, Praedium illud exserte Einsidl, sive Heremitagium nominans.

7. Et quidem nostri Annales, pro erectione ecclesiae Gristettensis assignant annum MCLIV, quam in honorem S. Martini Episcopi condere mandavit praedictus Christianus Abbas, sacraque trium Sanctorum corpora successive ad eandem, summa cum veneratione, transferri curavit. Non enim uno eodemque anno debitum naturae persolverunt, quia annus MCLIII pro Obitu B. Marini assignari solet, qui proin in Eremita Oratoriolo sepultus iacuit, donec Ecclesia Gristettensis sartum tectum obtinuit. Sic namquam in antiquo Registro causam erigendi Ecclesiam inveni notatam, nimirum,

quod locus primae sepulturae in eremo positus, nimis angustus et inconueniens fuerit, ad recipiendum frequentem populum ad sacras Reliquias in dies concurrentem et ne Beati Socii a solita caelesti quiete, aliquantulum disturbium paterentur, per crebrum fidelium talem concursum.

8. Pro morte quippe Beatorum Zimii et Vimii annus MCLV praefigitur, quamvis certus et determinatus dies non praescribatur, quando vel B. Marinus, vel hi duo Sancti nominati, peregrinatione terrestri finita ad coelestem patriam pervenerunt. Cum autem iam a pluribus saeculis, maximus fidelium concursus, ad Sacram trium Sanctorum tumbam fieri soleat, eunte mensi Novembri, sic facile ominari possumus, circa hoc anni tempus B. Marinum ad coelestem patriam emigrasse, quia ad eiusdem Sacras Reliquias honorandas, praedicta Ecclesia fuit erecta, et Magno S. Martino Turonensi Episcopo dedicata, cuius festum undecimo die eiusdem mensis celebratur. Et quidem in quodam antiquo Registro notatum inveni, quod in ipso festo S. Martini, Sacrum B. Marini corpus fuerit cum magna veneratione translatum ex Oratoriolo Eremi ad novam Ecclesiam, quia erat dies Obitus anniversarius, ubi etiam additur: *Quam primum Ecclesia Griestettensis sartum tectum obtinuit, et Sacrae B. Marini Reliquiae ad eandem translatae sunt, tantus quotidie fidelium concursus erat, ut ipsa Ecclesia vix sufficeret ad suscipiendum populum ex vicinia venientem.*

9. In eodem quoque Registro, Ordo Sepulturae sic describitur: Imprimis B. Marinus sepulturam meruit ante Summum Altare, ad cornu Evangelii, quasi in primo loco ob merita insignia, et quia ibidem primus est tumulatus. Deinde ad cornu Epistolae, supra Gradus Chori, tumulati sunt B. Zimius et B. Vimius, iuxta quidem invicem, sed distinctis sarcophagis; quia nonnisi anno MCLV ibidem sepulti sunt, Ecclesia iam perfecta et quidem unus post alterum defuncti, eodem tamen

anno, etiamsi nullus dies obitualis notetur. Cum vero duo primi, Presbyteratus gradu praeminebant, sic Sacerdotalibus vestimentis coopertis habitu Benedictino induti sunt, quia Presbyteri et Monachi eiusdem Ordinis extiterunt. Tertius autem, nimirum B. Vimius in habitu Heremitaе Benedictini sepultus est, quia nullis Sacris Ordinibus initiari voluit, quamvis in vitae Sanctimonia, Sociis aequalis extiterit.

10. Adeoque haud supra quindecim annos, in illo eremo, vitam heremiticam duxerunt hi tres Sanctissimi viri, tot enim anni effluerunt, ab anno MCXL ad MCLV licet B. Marinus biennio ante Socios defunctus vix decimum tertium Vitae Heremiticae annum compleverat, anno MCLIII mortuus; ad cuius sacras recipiendas Exuvias, Christianus Abbas istam Ecclesiam erexit, ubi omnes tres simul requiescunt, ut qui in vita adeo fuerunt coniuncti; ita nec in morte sunt separati.

11. Est autem Griestetta, pagus ad Monasterium S. Iacobi Scotorum Ratisbonae pertinens, situs ad confluentiam rivuli Grisce in Altmilii fluvium, unde et nomen traxit, Griestetten appellatus. Lacus quidem amoenus, ex quo ad Dietfurtum, oppidum Bavariae Superioris haud ignobile, fit iter per pontem ligneum, ubi facilis accessus ad Ecclesiam S. Martini, nunc in elegantio rem formam redactam, in qua Sacrae trium Sanctorum Scotorum reliquiae Summa cum devotione coluntur, corruscantibus in dies miraculis.

12. Haec sane omnium ex antiquis monumentis collecta, confirmat Publicum Instrumentum Elevationis Sacrorum corporum, anno MDCLXXXIX confectum et ad doctissimos Hagiographos Bollandi socios transmissum, qui et illud inter sua erudita Sanctorum Acta retulerunt, in Tomo secundo Iunii ad diem XII eiusdem mensis. Quo sane die auctoritate Reverendissimi Ordinarii Ratisbonensis, sacra ossa de terra elevata sunt, et ad honorabiliorem locum translati, nimirum retro

Summum Altare. Est autem instrumentum hoc tenore descriptum.

13. Anno Domini Millesimo sexcentesimo octogesimo nono die undecima Iunii, Illustrissimus et Reverendissimus Dominus Suffraganeus, mane profectus cum Amplissimo Domino Abbate S. Iacobae Ratisbonae Scotorum Placido, ad prandium divertit in Hermmau, vesperi in Dietfurt disquisiturus dubia super locum sepulturae Sanctorum ac beatorum Eremitarum et Confessorum Scotorum Marini seu Martini, Zimii et Vimii quiescentium ibidem ad iactum lapidis in pagi Griestettensis ecclesia, Decanatus Riedenburg, ad S. Iacobum Scotorum in Ratisbona pertinente, ibidem miraculis corruscantium, quorum plurima litteris conscripta asservantur. Perantiqua enim et constanti traditione receptum, hos Sanctos ante sexcentos et amplius annos ad pagum Griestett sive Grienstett, ut in antiquis litteris invenitur, peregrinos, ad sacra loca obeuntes, quod tunc frequens erat, divertisse, noctu per somnium admonitos; hic illos vitam ponere et transigere debere. Mane suturem surgens et locum vitae Solitariae aptissimum intuentes, intellexisse ad Scotos Rabisbonenses, quo tendebant, pertinere, atque iam tunc Abbatis S. Iacobi obtenta venia, in nemore prope habitare coepisse, quos Marinus Prior eiusdem Monasterii, ex Abbatis voluntate, visitans; et ipsa bona sui Praesulis venia, etiam se illis aggregavit, ubi omnes tres, miraculis clari in vita et post mortem in Domino quievere. Quorum corpora S. Iacobus Abbas Christianus in Ecclesiam hoc in pago Griestettensi suo fundo exaedificatam, S. Martini Nomine, ex eremi incommodo coro venerabiliter transtulit, ubi hactenus magna miraculorum fama culti ab accurrentibus populis, in terra sepulti remanserunt. Sed iniuria temporis sic exoleverat eorum memoria, ut nesciretur, ubi vel utrum adhuc eo loci conditi essent, uti hactenus contigerat eorum sepulchra honorari, unde

factum, ut antiquae traditionis constantior ratio inquireretur, qua expetita, altera die locum adeuntibus memoratum, olim in extrema parte chori, supra gradum ad templi tholum, horum Sanctorum nomina fuisse muro inscripta, ad dexteram Evangelii partem, S. Marini, ad laevam Epistolae, Sanctorum Zimii et Vimii, unde aliis occasio sumpta, ut recentiori tempore, foris supra portam Templi, idem Sancti fuerint depicti, ut primum locum Marinus, secundum Zimius, tertium Vimius occuparet; quae pariete dealbato fuissent extincta vel decidissent; quo Ordine et iidem Sancti, in novo altari in choro ex sumptibus Sororis Serenissimi Maximiliani Emanuelis Electoris Bavari, nunc magnae ducissa Hetruriae ex praesenti periculo vitae ac morbo erepta divinitus, sic sculpti cernuntur. His insuper praesens Dominus Carolus Widmann, *aedilis loci vulgo supra murum*, Praetor Dominae Baronissae de Muggenthal praesentibus quoque Venerabilibus Mag. Ioanne Dobbler Parrocho et eius praedecessore Ioanne Baur modo Plebano in Jackhausen et actuario civitatis Diefurt Ioanne Fackler, et aliis honestis viris, iuratus deposuit, quod non tantum a quinquaginta annis locus ille ad gradum chori nomine Sepulturae S. Marini indigitatur ad Evangelii cornu, veri sepulchri magnitudinis formam lateribus ultra infractam graviter et ad normam referens [visus sit]; sed ex altero [etiam] cornu Epistolae, duae magnae cavitates contiguae sepulchra innuentes, saepius (quod templi computus testarentur), sed ab ipso complanari iussae ac studio reparatae noviter iterum ad priores sic memoratas formas, a nobis coram inspectas, ultro et sponte sic lateribus infractas, subsederint, et chorum adeuntibus periculosum lapsui in confluxu populi ac per incommodum redderet. Initium ergo Operi datum a dextero cornu Evangelii, ubi extrema illa forma Sepulchri exstabat, ultro et praeter naturam effigiata, S. Marini nomine vocata. Nec multum in terram

itum est et efosum, quin Sarcophagus delegeretur ex crassis asseribus, operculo consummato, ceteris partibus utcumque exstantibus, in eoque corpus suo Ordine, depositum terra mixtum, sed per omnia olim veneranter compositum. (Nam et habitus Ordinis S. Benedicti agnitus est, et) Rosarium sive decas ex Granadillo mirae ac recentis fragrantiae, tam Sacerdotalis [Alba] ex serico et optimo lino constitisse [cernebatur], quod reverenter sublatum in tumba, litteribus testibus, cuius esset donec caeteri quoque quaererentur, repositum seorsim fuit. Maior pars tumbae, cui corpus incubuerat, servata populi pietate, foris Sanctos adeuntis (et cupidi) eius attactu Sanctae virtutis aliquid attrahendi. Iudicatum inde non immerito, ceteros quoque e regione inveniendos, cum primus antiquissimae traditioni sic inventus responderit. Quamvis autem multa alii causarentur, nihilominus duae ceterae cavitates ad Epistolae cornu erui coeptae fuerunt, ac statim Sepulturae deprehensae sunt. Nam murus se prodidit, qui duo sepulchra contigua separabat, in quibus prior S. Zimius et olim supra in muro Scriptura referebat. Presbyter, idque Ordinis S. Benedicti, capite versus altare; alter vero S. Vimius, capite versus populum, laicus, decore conditi exstiterunt. De illis tamen, praeter corporis ossa et capita nihil quam minima habitus Benedictini pars, et eorum peregrinantis palloli inventum. Sublatum itaque utrumque corpus in eadem tumba cum S. Martini, quodvis seorsim litteris testibus reverenter repositum, cum magno astantium gaudio retro maius altare templi collocata fuere, ac muro reclusa; ut fidelium populorum venerationi digne constarent, nec non impedimentum omne ac dubium praesentiae, tum irreverentiae pedibus conculcantium tum ad chorum et sacram Synaxim accedentium, firmiter complanato pavimento sublatum esset etc.

14. Cum igitur hoc instrumentum publicum confectum in tam solemni elevatione corporum Sanctorum, conveniat in

omnibus, cum antiquis monumentis apud Scotos Benedictinos conservatis: sic nullus dubitandi locus relinquitur, quin illi tres Sancti Heremitaе Benedictini Ordinis per plura Saecula cultu Duliae fuerint honorati. Nam auctoritate Reverendissimi Ordinarii Ratisbonensis, haec sollemnis sacrorum corporum de terra ad honorabiliorem locum, facta est elevatio sive translatio anno praedicto et quidem die XII Iunii quae fuit dominica, ut maior Sanctorum illorum cultus excitaretur. Deinde, eadem auctoritate, lingua vulgari, approbata est sequens Antiphona cum oratione ad Dominum coeli et terrae, ad implorandum trium Sanctorum Patrocinium fuit confecta. Quam, iidem Erudissimi Bollandi Socii, in linguam latinam sic verterunt.

15. ANTIPHONA. Amavit eos Dominus et ornavit eos.

R) Stola gloriae induit eos, et ad portas paradisi coronavit eos.

ORATIO. Omnipotens, aeterne Deus, qui famulos tuos et Confessores Scotos Zimius atque Vimjus, tam mirabiliter ad-amasti eisque locum, in quo tibi deinceps servirent, commonstrasti atque Marinum eorum conterraneum, eodem in Spiritu ipsis consociaste, ut in sancta conversatione ac studio Solitudinis et austeritate Eremum istum illustrarent, quorum tibi beneplacita vita omnibus Christi fidelibus ipsos visitantibus gratiam tuam divinam conciliat; te suppliciter deprecamur, cum intimo de nostris peccatis dolore, ut istorum famulorum tuorum intercessionem pro nobis velis hoc loco suscipere et eis, qui te in tuis Sanctis honorare student, atque ad eorum confugiunt patrocinium, fontem misericordiae tuae largiter manare facias, per quam in omni adversitate confortati, divinam tuam implere voluntatem possimus, et post vitam hanc gaudii atque beatitatis esse consortes. Amen.

16. Nec ambigere licet, quin Omnipotenti Dei potentia, apud horum Sanctorum Sacram tumbam, plura patrata sint miracula,

cum per tot saecula, locus tamquam Sacer a frequenti populo frequentatus fuerit; et cum antiquissima traditione referatur, hos tres Sanctos apud Griestetten, plurimis miraculis, in vita et post mortem corruscasse. Quod autem omnia Scriptis non sint notata, hoc temporum iniuriis referre debemus; nam grassante per viciniam haeresi Lutheriana, omnis cultus divinus languescere coepit, atque Reverentia Sacris locis debita quasi extincta iacebat. Ineunte quoque saeculo decimo septimo adeo oppressa est nostra Bavaria, perpetuis Suevorum aliorumque hostium incursionibus, quod Ecclesiae ubique sacris spoliatae ornamentis, destructis etiam et combustis antiquis documentis, et miserum redactae sunt statum, ita ut plerumque Sacrorum miraculorum memoria exoleverit.

17. Interea, post Solemnem Sanctorum Elevationem publica auctoritate factam invenio sequentia duo insignia miracula, publice patrata ibidem, authentica quidem, et a saepe laudatis Bollandi Sociis inter horum Sanctorum trium Acta fideliter revelata. Sic enim primum Miraculum proferunt: Anno Domini millesimo sexcentesimo octogesimo nono comparuit Andreas Piller coram Parocho in Eggerberg totaque collecta hominum Parochia, dum templum egredi festinabant, ac Parochia Parsbergensi, obtestans, quomodo tribus annis totus membris contractus, et epilepsia fuisset infirmatus: postquam tribus se devovit Sanctis his, munere aliquo cereo deferendi, quotidie coepit melius se habere, et sine ulla Ope humana, eodem anno ad integram sanitatem fuit restitutus, Suaque ibidem reliquit fulcra: quod idem testantur eius Parochiani, illum sic constitutum fuisse. Addunt deinde iidem Hagiographi, quod etiamsi dies contestati miraculi non exprimatur, verosimile tamen sit, a die nuncupati, voti ad plenam Sanctitatem et hinc ad declarationem praeannotatam aliquantos menses intercessisse.

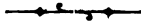
18. Denique secundum Miraculum ita referunt: Interim ex

ore Illustrissimi et Reverendissimi Domini Suffraganei et Coadministratores Ratisbonensis, a letali morbo convalescentis, accepit Ioannes Federer, collegii S. T. Ratisbonensis Rector, et scripsit anno MDCXCIV die X Martii, quod cum Serenissima Magni Hetruriae ducis nurus Violanta, Soror Serenissimi Electoris Bavariae Maximiliani Emanuelis, insanabili ulcere in genis a medicis deponeretur, facto voto a Serenissima Matre Adelaide, fuerit absque alia Medicina sanata; Unde et novum in loco erectum Altare, cum insignibus eiusdem Principis ad perpetuam memoriam.

Acta haec descripta cum originalibus in nostro archivio contentis fideliter congruere testor.

Ratisbonae X. Kal. Decem. 1850.

Nomine Venerabilis P. Prioris aegrotantis
Fr. Anselm. Robertson.

PAPERS RELATING
TO
BLESSED JULIANA OF COLLALTO.

X.

PETITION OF THE ABBESS AND NUNS OF S. BIAGIO
TO THE DOGE.

Serenissimo Principe,

Quest' illustre e pio Governo abbracciò sempre con sommo piacere tutti gli incontri, ne' quali con la gloria di Dio Signore, si accrescesse la venerazione de' Santi, e di quelli principalmente, che hanno qualche relazione con questa Metropoli di V. Serenità, in cui sono venerati i sacri loro depositi. Il conoscimento di una tal religiosa pubblica massima, della quale si frequentemente ne compariscono luminose prove, eccita ed anima l'umiltà di noi umilissime sue serve, Abbadesse e Monache de' Santi Biagio e Cataldo, tutte figlie amatissime, ed ossequiose di questa piissima Republica, dal di cui sangue Patrizio riconosciamo tutte la nostra origine. La Beata Giuliana Collalto, Vergine, nostra fondatrice, e prima Abbadesse, ottenne dalla pietà di questo Dominio, il luogo in cui è fondato il nostro monastero, ed in cui avendo dato tanti

esempi di santità, volò al cielo lasciando per argomento di sua predilezione e protezione a questa città le sacre sue spoglie mortali, che tuttavia si conservano incorrotte. Godiamo noi il vantaggio di poter celebrare ogn'anno con Ufficio e Messa propria le glorie della Beata nostra Madre. Ma è troppo scarso al merito delle di Lei virtù il recinto di un chiostro, che però supplichevoli al regio trono di V. Serenità umilmente imploriamo, che un publico comando dell'Eccmo Senato, tanto propenso agli atti di Religione prescriva al Regio Suo Ambasciatore in Roma l'ottener dal Sommo Pontefice l'estensione dell'Ufficio al Clero secolare e regolare di questa Metropoli (oppure di questo Serenissimo Dominio, come meglio crede V. Eccellenza che si debba dimandare) acciò si dilati il culto, e la gloria di questa santa nostra concittadina, che accoglierà dal cielo un atto cotanto pio della Serenissima Repubblica, diretto alla di Lei gloria, ed impegnerà la valida sua protezione per i vantaggi sempre maggiori dello Stato, e per la prosperità della Serenità Vostra, e di VV. EE. Ed a tal oggetto non cesseremo noi giammai di porgere a Dio Signore fervorosissimi voti.

[TRANSLATION].

Most Serene prince.

This illustrious and pious Government has always embraced with the greatest pleasure every occasion of giving glory to God by increasing the honour shown to His Saints, especially those connected with this Metropolis of Your Serene Highness, where their sacred remains are venerated. A conviction of this so great religious feeling, of which we have clear and frequent proofs, is a spur to the diffidence of your most humble servants, the Abbess and Nuns of SS. Biagio and Cataldo, most loyal and respectful daughters of this most pious Republic to whose Patrician blood we all owe our birth. The Blessed Juliana Colalto, Virgin, our first Abbess and Foundress, obtained from the piety of this dominion the land on which our monastery has been built, and

whence having given so great proofs of sanctity she has taken her flight to heaven, leaving to this city, as a mark of her love and protection, her sacred remains which are still incorrupt. As we have the happiness of celebrating every year the glory of our Blessed Mother, with proper Office and Mass, and seeing that the limits of the cloister are too poor an acknowledgment of her merits, kneeling before the royal throne of Your Serenity we humbly implore the favour that the most Excellent Senate, ever willing in matters of religion, would by a public act ordain the Royal Ambassador at Rome to obtain from the Sovereign Pontiff the extension of the Office to both the secular and regular clergy of this Metropolis (or of this most Serene dominion, as best Your Excellency thinks should be petitioned for), in this way spreading the *cultus* and the glory of our venerable citizen, who will receive from heaven so pious an act of this most Serene Republic, directed as it is to her glory, and will insure her most valuable protection for the greater advantage of the State, as well as for the prosperity, of your Serene Highness and Your Excellencies. And for this same intention we shall never cease to offer to God our most fervent prayers.

XVI. The Venetian Ambassador to Abbess Corner.

Roma, 9 Giugno 1753.

Illma e R^{ma} Signora,

Spero di aver servito in tutte le circostanze alle intenzioni di V. S. Illma. Ecco l'ufficio e il Decreto per la messa nella Festa della Beata Giuliana. È però necessario che lei non ne faccia uso, nè comunicazione ad altri, sino che il Sig. Flaminio a cui dirigo l'autentica non l'abbia fatto osservare, e non venga a renderla ragguagliata di ciò che ulteriormente occorresse in Venezia. Non si può maggiormente avvicinarsi al Decreto della ricognizione del Culto: anzi il solo passo che manca sarà a pochi mesi avanzato. Spero che poca sarà la spesa; ma ne sarò assicurato, onde se fosse grave supplicare il Collegio. Questo primo Decreto ha completa la grazia, onde la spesa è ristretta a soli scudi sei, bajocchi 72, dei quali a suo arbitrio potrà spedirmi cambiale. Questa spesa

era necessaria molto più che comprende la stampa, che diversi riguardi mi persuasero di far eseguire nella Stamperia Camerale. Rileverà distinte tutte le partite nell'annessa ricevuta; onde non mi resta che accertarla delle sollecitudini mie a tutte le occasioni di apparire.

di V. S. Illma D. Aff. S. e P.

Pier Andrea Capello.

Ho trattenuto la metà delle stampe per spedirla in Italia e Germania alli Feudi Collalto compresi tutti nel Decreto.

[TRANSLATION].

Most Illustrious and Rev. Lady

Rome, 9 June, 1753.

I trust that I have acted in everything according to the intentions of Your most Illustrious Ladyship, and present you now with the office and the decree for the Mass on the Feast of Blessed Juliana. Nevertheless you may not make use of it, nor make it known to others until Signor Flaminio, to whom I am sending the authentication, has seen it, and gives you notice of what may happen in Venice. A nearer approach cannot be made to the decree of the recognition of the *cultus*, and so the little that is still wanting will be accomplished in a few months. I hope that the expense will be small, but I will make sure, and if it be heavy a petition shall be sent to the College. This first decree has completed the favour, and so the cost is reduced to only six *scudi*, seventy two *bajocchi*, which you can send me at your pleasure. The expense was much greater as the printing was included, which for different reasons I thought better to have done in the *Stamperia Camerale*. You will find the different items separate in the annexed receipt. Nothing remains now for me to say except to assure you of my willingness to serve you on all occasions.

I am Your Ladyship's etc.

Pier Andrea Capello.

I have kept back the half of the printing to send into Italy and Germany to all those fiefs of Collalto, which are named in the decree.

XVII. P. Lombardi to Flaminio Corner.

Eccellenza,

Il Signor Ambasciatore mi ha comunicata l'idea di V. S. circa l'Ufficio della Beata Giuliana da chiedersi per la città di Venezia: ma io mi sono consultato, non bisogna metter tanta carne al fuoco. La grazia che abbiamo ottenuta ha fatto stupire tutti della Congregazione dei Riti, ed è singolarissima: onde per non poco bisogna star quieti per non parer indiscreti, e non far pentir il Papa della grazia concessuta. Già si pensa a far inserire nel Martirologio la nostra Beata. Se ne prepara una relazione al Promotore della Fede, che equivalerà a nuova approvazione di culto. Dopo un altro poco si estenderà l'Ufficio alla Religione Benedettina, e poi alla città di Venezia, e anche allo Stato, e se succederan miracoli penseremo alla canonizzazione. Intanto V. E. non si perda di coraggio per le dilazioni che occorrono, queste son molto necessarie in questo clima.

Vorrei che V. E. mi mandasse queste notizie: Primo. Nel monastero di S. Biagio si trova un antichissimo libro, dove sono registrati i nomi delle monache defunte, nel quale così si legge: Nel mese di Settembre passò da questa vita la suor Madre Appollonia nel giorno della Beata Giuliana. Si vorrebbe sapere da qualche perito di che antichità presso a poco sia detto libro. Secondo. Nel detto monastero si conserva un altro libretto, dal quale come da altri si scorge sino al 1502 Giuliana scritta col titolo di Beata. Anche questo libro si desidera sapere di che antichità sia. Terzo. L'iscrizione esistente nel sepolcro anche questa quanto sia antica. Così la pittura dove son descritti i miracoli e la immagine della Madonna

dell'Orto di quanto sien antiche. Devo terminare. In tutta fretta mi rassego.

di V. E.

Roma, adi 23 Giugno, 1753.

Uñño Ossñño e Dñño servo
G. D. Lombardi.

[TRANSLATION].

Excellency,

The Lord Ambassador has communicated to me the intentions of Your Lordship to ask for the recitation of the Office of Blessed Juliana in the city of Venice. But I have deliberated with myself, and think that you ought not to put so much « fat in the fire ». The favour which you have received has filled with amazement the whole Congregation of Rites, for indeed it is most singular; and therefore for a long while yet you ought to keep silence, so as not to give an appearance of indiscretion, and so make the Pope repent of the favour which he has granted you. Already they are thinking of inserting our Blessed in the Martyrology, and an account is being prepared for the Propagator of the Faith, which will be equivalent to the new approval of the *cultus*. After another while the Office will be extended to the Benedictine Order and then to the city of Venice, and even to the whole State, and if miracles follow we will think about the Canonization. Meanwhile let Your Excellency not lose courage because of the delays that take place, as they are unavoidable under the circumstances.

I would wish Your Excellency to send me the following information:

1. Whether there is in the Monastery of S. Biagio a very old book, in which the names of the deceased nuns are registered, having this entry: « In the month of September there passed from this life the Sister Appolonia on the Feast of Blessed Juliana ». We would like to know from some expert the nearest estimate of the antiquity of the said book.

2. Is there also kept in the same Monastery another small book, not more modern than 1502, where as in the others the name of Juliana is found written with the title of Blessed. It is desirable to know the antiquity of this book also.

3. Also the age of the inscription on the tomb, as well as the picture describing the miracles and the statue of the *Madonna dell'Orto*.

I must conclude and in all haste sign myself etc.

Rome, 23 June, 1753.

G. D. Lombardi.

XVIII. The Venetian Ambassador to Abbess Corner.

Illma e Preg^{ma} Signora,

Roma, 13 Luglio, 1754.

Nel mezzo a tante mie troppo frequenti disgrazie riconosco il pregio delli benignissimi sentimenti di V. S. Illma e Preg^{ma}. La Signora Andriana può spiegargli qual colpo abbia io risentito nell'anima onde ne ha sofferto anche la salute. Mi deriva perciò la giustificazione di restringere in breve cenno li sinceri riverenti miei ringraziamenti.

Oggi spedisco al Senato la estensione dell'Ufficio e della Messa della beata Giuliana a tutta la città, e diocesi di Venezia come scrivo al D. Flaminio Corner onde assicurare la pronta esecuzione. In caso simile pure del Beato Angelo Cane-
tolo li Padri Canonici di S. Salvatore fecero solennità nella chiesa. Desidererei che V. S. Illma ne prendesse informazione, giacchè può essere facile che giovi la imitazione. Nella presente incertezza conviene trattenere l'idea che dopo la informazione io gli scriva l'opportuno suggerimento.

Sono di V. S. R^{ma}

D^{ño} fr.^e e P.^e

Pier Andrea Capello

[TRANSLATION].

Most Illustrious and Rev. Lady,

Rome, 13 July, 1754.

In the midst of my but too frequent misfortunes I recognize the worth of the most kind sentiments of Your most Illustrious and Reverend Ladyship. The Signora Andriana can explain to you what a

great blow my soul has received, leaving its effect also on my health. And so I may be pardoned for assuring you in so few words of my sincere and reverent thanks.

To-day I am sending to the Senate the extension of the Office and the Mass of Blessed Juliana to the whole city and diocese of Venice, and I am writing to D. Flaminio Corner to secure its prompt execution. On a like occasion in case of the Blessed Angelo Canetolo the Canons of S. Salvatore kept a solemn feast in the church. I should wish Your most Illustrious Ladyship to obtain information about this, as it is better to suspend your immediate intentions, so that having received information I may write you a suitable suggestion.

I am etc.

Pier Andrea Capello.

XIX. Abbess Corner to the Pope.

Beatissimo Padre,

Maria Cecilia Corner, Abbadessa del monastero de' SS. Biagio e Cataldo dell' ordine di S. Benedetto in Venezia, umilissima oratrice della Santità Vostra, avendo destinato di fare un triduo di solennità con esposizione del Venerabile, Musica, e Panegirici in ringraziamento a Sua Divina Maestà, e per la conservazione della Santità Vostra, che si è degnata grazia il prefato monastero dove riposa il corpo della Beata Giuliana Collalto, amplificando il culto della suddetta Beata coll' approvazione dell' officio proprio, e dell' estensione del medesimo alla città e diocesi di Venezia; però supplica divotamente la paterna clemenza della Santità Vostra a voler rendere le sue grazie compite accordando l' Indulgenza plenaria a chiunque confessato, e comunicato visiterà nel suddetto Triduo la Chiesa de' SS. Biagio e Cataldo nominata, cominciando dai primi Vespri del primo giorno, sino al tramontare del sole del terzo giorno, e ultimo del Triduo. Che della grazia etc.

Alla Santità di Nostro Signore Benedetto XIV Papa.

[TRANSLATION].

Most Holy Father,

Maria Cecilia Corner, Abbess of the Monastery of SS. Biagio and Cataldo, of the Order of St. Benedict, in Venice, most humble petitioner of Your Holiness, having arranged for a solemn Triduum, with Exposition of the Blessed Sacrament, Music, and Panegyrics, in thanksgiving to the Divine Majesty, and for the preservation of Your Holiness, who has deigned to favour this monastery where the body of Blessed Juliana of Collalto reposes, by raising the cultus of the Blessed with the grant of a proper office, and extending the same to the city and diocese of Venice; devoutly petitions Your Paternal clemency to complete your favour by the grant of a Plenary Indulgence to all who, after confession and communion, shall visit the church of SS. Biagio and Cataldo, during the Triduum, beginning from first Vespers of the first day, till sunset of the third and last day of the Triduum.

To His Holiness, Pope Benedict XIV.

Tho this was given the following Rescript:

Ex Audientia Sanctissimi die 27 Iulii 1754.,

Sanctissimus annuit pro indulgentia plenaria semel lucranda per sacramentaliter confessos, et sacra communione refectos Ecclesias SS. Blasii et Cataldi, a primis Vesperis prioris diei usque ad completum triduum, de quo in precibus, devote visitantes, ibique Deum Optimum Maximum iuxta mentem Sanctitatis Suae orantes: pro hac vice tantum.

I. C. Boschi Secretarius.

1754. B. Agosto in Call.^e

Visto e licenziato per l'esecuzione.

Girolamo Alberti, Segretario.

Die 18 M. Augusti 1754.

Viso lecto et admisso controscripto Decreto, mandavit eundem publicari prout stat, et iacet, designatis pro indul-

gentia plenaria semel lucranda diebus ultimo currentis, ac primo atque secundo mensis Septembris, et ita omni.

M. Mainardi, Vic. Genlis.
Ioannes Fricelle, Canc. Patrlis.

XX. Ambassador to.

Illmo Signore,

Roma, 5 Febbraio, 1756.

Dalle accluse la Signoria V.^a rileverà quali carte o attestati occorrono inanzi di progredire a processi sopra li miracoli che meritano esame della Beata Giuliana. Quando me li spedirà, raccoglierò le istruzioni ai passi ulteriori.

Intanto mi pregio ancora onorarmi. Di ec

Devmo Osmo S.
Pier Andrea Capello.

[TRANSLATION].

Most. Illustrious Sir,

Rome, 5 February, 1756.

From the enclosed Your Lordship will learn what documents and proofs are necessary before preceeding to the Processes concerning the miracles of Blessed Juliana that merit examination. When You send them to me I will gather information with regard to further steps.

I am etc.

Pier Andrea Capello.

XXI. Ambassador to.

Illmo e Pregmo Signore,

Roma, 22 Febbraio 1756.

Sperava in questa settimana di serbargli ragione delle attenzioni mie nel servire alle religiose sante sollecitudini di V. S. P. verso la Beata Giuliana. Differitami la risposta sopra

le direzioni, che convengono relative a quei miracoli, mi restringo oggi nel ramemorargli la sincerità del mio impegno nel progredire alla maggiore estrema esaltazione di quella Beata, sino alla santificazione. Là da dove ritrae quell'impegno la origine, sà l'Illmo V. P. li miei passi; ma sa egualmente li ritardi di simili affari egualmente differiti dalla diversità delle mani ehe devono cooperare. La Vita da presentarsi al Papa, sta quasi pronta alla stampa, ma questo quasi nelle distrazioni del P. Lombardi non sarà breve. Intanto scriverò forse nella ventura quanto attiene alli medesimi miracoli, e le mie idee per alleggerirne la spesa, ed abbreviare il tempo. Iddio doni salute al Papa troppo indebolito dalla sofferta non ben sanata malattia. Ed io avrò la consolazione di rendere a V. S. li riscontri. Intanto mi do l'onore di ringraziarla per li benigni suoi sentimenti, e di protestarmi.

Di V. S.

Dev.º Os. S.

Pier Andrea Capello.

[TRANSLATION].

Most Illustrious and Rev. Sir,

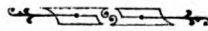
Rome, 22 February, 1756.

I hoped this week to be able to give you an account of my endeavours to carry out your religious and holy desires with regard to Blessed Juliana. But as the reply has been differed concerning the steps to be taken as to these miracles, I restrict myself to-day to reminding you of the sincerity of my endeavour to obtain the highest honour for Blessed Juliana, even Sanctification and Your most Illustrious paternity knowing the reason of this my interest can argue the earnestness of my endeavours, while at the same time you know the delays caused in such things by reason of the very diversity of the character of those working together. The copy of the Life to be presented to the Pope is almost ready for the press, but this « almost », in the present distractions of P. Lombardi, will not be short. Meanwhile I

shall write to you, perhaps in the following week, regarding these same miracles, as well as my ideas with regard to lessening the expense and shortening the time. May God restore to health the Pope, already too much weakened by the sickness which he has gone through, and from which he has not entirely recovered. I shall have the consolation of sending Your Lordship an account of what I do.

Meanwhile I have the honour of thanking you for your kind compliments, and of protesting myself etc.

Pier Andrea Capello.

CORRESPONDENCE

OF

D. BENEDETTO BACCHINI, O. S. B.

67.

Cl. V. T. Doct. D. Petro Herculi Gherardo
D. Benedictus Bacchini F.

Binas literas abs te datas per Mediolanensem Cursorem nuper accepi earum aliae latino, aliae Italico sermone conscriptae sunt; in utrisque autem amoris erga me tui signa videt, ob quae in dies novis nominibus tibi soli obstringor. Gratulor autem in Latino idiomate, te admodum profecisse, epistola enim modo ad me data nil fere habet, quod reprehendam. Gratulor etiam ob sedulitatem erga incoepta studia, qua non modo exerceris, sed ut se exerceant Monachi Collegii nostri operose curas. Ego in id incumbo, ut cito possim ad vos reverti. Die Lunae proximo deferam ad sacrum Tribunal Agnellum meum probe mulctatum. Expectandum inde erit ut denuo a Dominis Censoribus recognoscatur.

Quod petis ad demortuum Abbatem spectans, an videlicet testatus decesserit, quaesivi ab Aulicis Em. Pan-

ciatici¹. Respondent autem Communi opinione credi² tabulas testamenti conscriptas fuisse, promittunt tamen se certiora significaturos, quae cum me rescire contigerit, novas ad te epistolas dabo.

Rogo te ut plurimum meo nomine Erudit. Amico D. Muratorio salutem dicas, qui, quod vobis libris, et consilio subsidio est novis me titulis sibi devincit. Felicissima tibi tuisque Parentibus, fratribusque, Dominis meis Sanctissima festa Au-

¹ Bandino Panciatici a Florentine of noble rank was famous for his knowledge of law under De Luca. Clement IX to whom he was related made him paymaster of Campidoglio and afterwards *audilore della camera* which office however his feelings of justice and honour induced him to resign when he saw that he should have to pronounce judgment between Clement X and the Colonna in the feud of Carbognano. Under Innocent XI he became Commendatory of S. Spirito and Secretary of the Bishops and Regulars, while Alexander VIII made him Chancellor and Patriarch of Jerusalem and in 1690 created him Cardinal Priest of S. Tommaso in Parione. Innocent XII confirmed him in the Chancellorship but afterwards regretted it as Panciatici and he held difference of opinion on the cost of Bulls, thus causing the Pope much dissatisfaction; Clement XI wished to make him Secretary of State but he refused and accepted instead the Prefecture of the Council. Panciatici had a magnificent library, rich in manuscripts and commemorated by Piazza in his « Eusevoglio ». He died at Rome in 1718 and was buried in the Church of S. Pancrazio, of which he was titular, in front of the high altar, where a plain marble slab prepared by himself bears the following epitaph.

D. O. M.

BANDINUS S. R. E.

TITULI S. PANCRATII

PRAESBITER

CARDINALIS PANCIATICUS

MORTIS MEMOR

VIVENS SIBI POSUIT

OBIIT ANNO SAL. MDCCXVIII

DIE XXI APR. AET. SUAE LXXXIX

gurator, et ut meo nomine angureris D. Doctoris Regiano¹
coeterisque Amicis precor. Vale.

Romae 19 Decembris 1706.

68.

Mutinens. Collegii

συνεργοις

D. Benedictus Bacchinius τὴν εὐπράξιν.

Accepi legique summa cum voluptate literas collegii vestri nomine graece scriptas. Quamvis enim nonnulla et Orthographiae et grammaticae pro modulo meo offenderim sphalmata, per gratum tamen fuit vos aliquid ausisse, βαμβάινειν ἔξεστι ἕως ἔνθα λαλεῖν δύναμεθα. Cum rediero literarumstrarum crissim agere iuvabit, unde magis proficiatis. Vos me impatienter expectatis, ego impatientissime veniendi tempus expecto, qui ματτεύω ἰαύω θεωρῶς. Interim ne omnino otiose hic sum ex plurimis optimis libris huc recens advectis plura optima delibo.

Omnem lapidem iam movere coepi ut legendorum librorum

¹ Camillo Affarosi sprung from the noble family of the Lepidii-Regii, became a monk in St Peter's Monastery, Reggio, in 1699. Having been raised to the diaconate, he filled for some time in the monastery the office of Procurator: then going to Rome he was created in 1725 Penitentiary of St Paul's Basilica. Camillo, a pupil of Bacchini, gave himself up to learning with the greatest avidity, pre-

pro vobis licentiam obtineam. Egi de ea re cum Illmo Casono,¹ et reddita istius Rev^{mi} Inquisitoris Epistola F. M. Marium τὸν ἐπιμελετὴν constitui. Res undique difficultatibus inpeditur, ὕδατος πέτραι κοιλαινουσιν αἱ σταγόνες.

Haec summa cum festinatione in praesens scribenda habui. Vos quod coepistis agite, et qui vos diligit amate. Amicos omnes meo nomine salutate et si isti Rev^{mo} D. Inquisitori obsequia mea retuleritis pergratam rem facietis.

Valete.

Romae vi. Id. Ianuar. 1706.

ferring always ancient studies. He was the author of a history of his monastery entitled « *Memorie Istoriche del Monastero di S. Prospero di Reggio* », brought out at Padua in 1733.

¹ Lorenzo Casoni of noble parentage was born at Sarzana in 1644. He began his career apparently under Innocent XI who sent him in company with the nuncio to attend the European negotiations for peace at the Congress of Odenheim. Returning to Rome he became Canon, first of S. Maria in Via Lata, then of S. Maria Maggiore, and under Alexander VIII was sent as nuncio to the court of Naples. Here he remained for more than ten years, when being recalled to Rome under Clement XI his special friend, he was loaded with honours. In 1701 he was nominated Assessor of the Holy Office and in 1706 created Cardinal with the title of S. Bernardo alle Terme, obtaining at the same time the protectorate of the Minor Observants and the embassy of Ferrara. By his vigilance in the discharge of the latter office he warded off the attacks of the Imperialists who having occupied Comacchio laid siege to Ferrara. Seeing however that the climate did not suit his health he changed, with the consent of the Pope, this embassy for that of Bologna, much to the satisfaction of the inhabitants as he preserved the province from want and at the same time rid it of the plague among the animals. It was here that he received the abjuration from Lutheranism of Frederic Augustus Elector of Saxony and King of Poland. In the cathedral of his native place he built a splendid Chapel of the Crucifixion, rich with marbles and paintings and containing two magnificent monuments in gratitude for the favour which he had received from Innocent XII and Clement XI. His death took place at Rome, in 1720, and he was buried in the church of S. Pietro in Vincoli, to which title

he had acceded, not far from the high altar, the following epitaph having been written on him.

D. O. M.

LAURENTIO CASONIO

VIRO ACRI INGENIO ET AD LITTERAS COMPARATO

QUI PRIVATUS AD NOVIMAGENSEM CONVENTUM MISSUS

PACIS ET BELLII NEGOTIUM

INTER POTENTISSIMOS REGES SAPIENTER CURAVIT

TUM AD URBEM EVOCATUS

MINORIBUS MAGISTRATIBUS CASTE INTEGRE QUE FUNCTUS

A CLEMENTE XI P. M.

PRESBYTER CARDINALIS RENUNCIATUS EST

IN QUA DIGNITATE PRIMUM FERRARIENSIBUS PRAEFECTUS

PROVINCIAM IMPETU BELLII VEXATAM

IN DIFFICILLIMIS TEMPORIBUS FORTITER ADMINISTRAVIT

INTER ALTERO LEGATIONIS OFFICIO

IN GRAVI ANNONAE CARITATE ET PECORUM CAEDE

BONONIAM RECENS

FRIDERICUM AUGUSTUM REGIUM SARMATARUM PRINCIPEM

A LUTHERANIS AD ROMANOS DESCISCENTEM

SACRIS CAEREMONIIS EXPIAVIT

HOMINI UNIVERSI IURIS SCIENTISSIMO ET AD SUMMA NATO

NICOLAUS CASONIUS

EX COLLEGIO XII VIRORUM PRO FISCO PRINCIPIS

REI MILITARI PRAEPOSITUS

ET LEONARDUS COMES VILLANOVAE FRATRES

PATRICII GENUVENSES. MAGNO PATRUO POSUERUNT

VIX ANN. LXXV MENS. I DIEB. III

DECESSIT. XIII KAL. DEC. ANN. MDCCXX

IMPRIMATUR

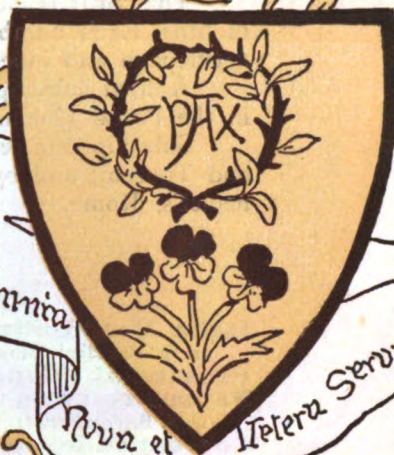
Fr. ALBERTUS LEPIDI, O. P. S. P. A. Magister.

IOSEPHUS CEPPETELLI, Archiep. Myr. Vicesgerens.

Printed at the Vatican Press.

Cogitavi dies antiquos et
annos relictos in mente habui

Ps. lxxv.

N° 17

Spicilegium Benedictinum

S^t. Benedict's

Rome

The SPICILEGIUM BENEDICTINUM appears every three months. Each number contains an illustration. At the end of a year a titlepage and index will be issued.

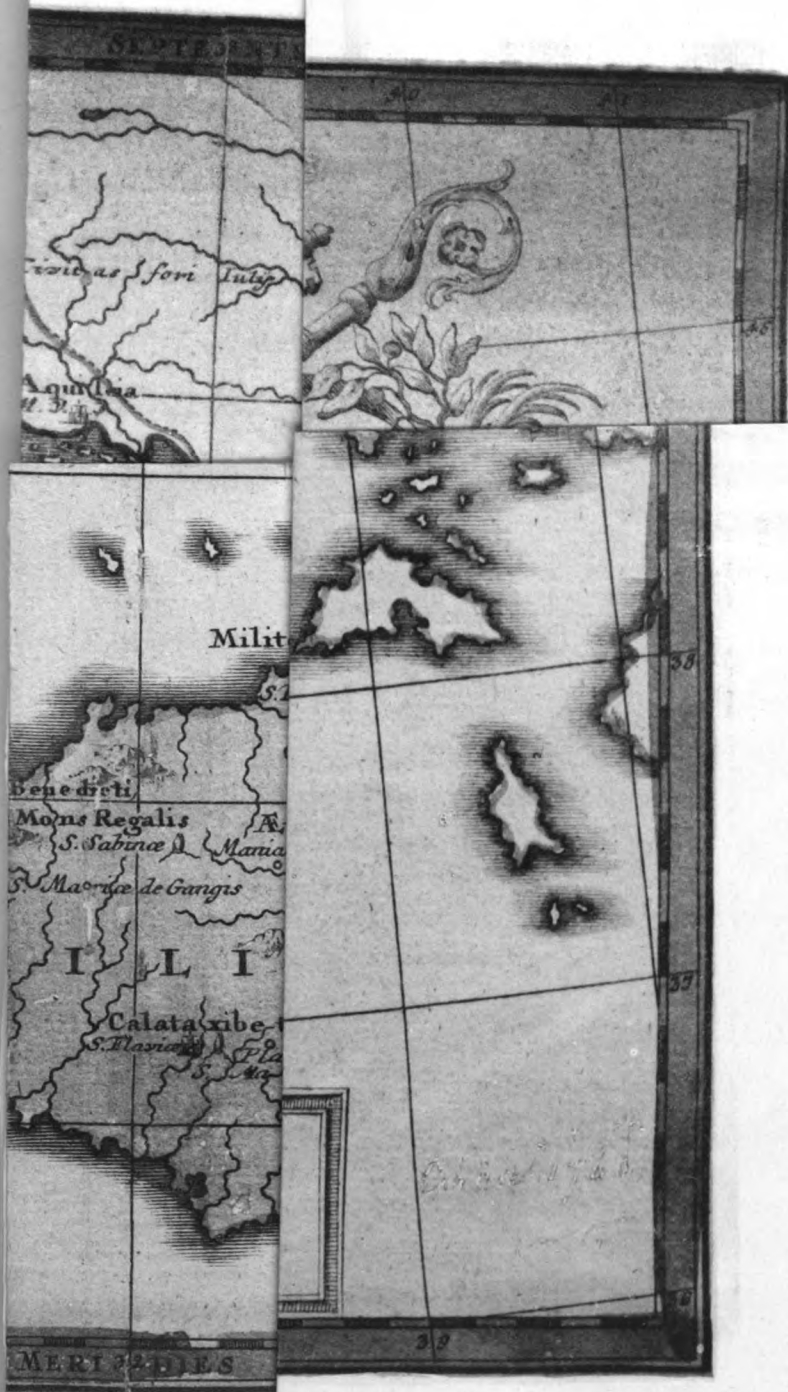
Annual subscription 4s, or 5 francs, free by post to all countries in the Postal Union. Single number, 1s, or fr. 1.25.

Subscriptions received by Messrs Desclée, Lefebvre et Cie, Rome and Tournai; and by Messrs Burns and Oates, London and St Benedict's, Rome.

NO. 17. MARCH, 1900.

CONTENTS.

Italia Benedictina delineata A. P. R. C. P. W. — Frontispiece. Original in St. Benedict's Monastery, Rome.	pag.
Provincial Chapters of the Black Monks in France (<i>continued</i>)	1
Papers relating to the three Scottish Hermits Marinus, Zimius et Vimius O. S. B. (<i>continued</i>)	11
Correspondence of D. Benedetto Bacchini O. S. B.	
69. Bacchini to Gherrardi	16
70. » » Pugnetti	21
Vita B. Euphemiae Justinianae (<i>continued</i>)	23
Appendix.	
Tabula Votiva appensa tholo S. Scholasticae Sanctissimi Patriarchae Benedicti Sororis.	
Ad Eminentium et Revmum Dominum Franciscum Cardinalem Barberinum.	v
Ad Lectorem	vii
Iacobi Albani Gibbesii Brit. Med. Doct. Hymnus in Laudem S. Scholasticae Virginis	xi
Caput I. Iusta querimonia S. Scholasticae de filiis suis, qui merita ipsius maxima, minime pro merito prosecuti sunt.	1
Caput II. Correctis proxime dictis, exemplo S. Historiae, quae paucissima, sed praestantissima de B. Virgine commemoravit, ostenditur, Gregorium magnum S. Scholasticae laudes paucis verbis eo extulisse, ut altius nemo potuerit.	3
Caput III. Sancti Benedictus et Scholastica mutuo sese invisentes, colloquium instituunt de morte, supremo iudicio, poenis inferorum, peccato, vaecordia eorum, qui terrenis aeterna post habent, vitae mortalis periculis, immortalis securitate, mali daemonis astutiis, supernae civitatis felicitate.	6
Caput IV. S. Benedictus incoeptum prosequitur argumentum de coelestis patriae atque incolarum eius felicitate, quam ipse suspirans, Scholasticae suspirandam proponit.	11
Caput V. Scholastica tam dulcium sermonum epulis nondum satiata, Benedictum orit, tota velit nocte cum ea commorari divinis colloquiis et laudibus peragenda; et negantem, petito e coelis subsidio, expugnat, compellitque ad assentiendum.	14
Caput VI. S. Benedictus, obiurgata leniter S. Scholastica, quod subsidiaria arma e coelo evocasset, sententiae ab illis pronuntiatae se domum permittit, noctem divinis colloquiis cum ea traducit atque illa ad monasterium redeunte, revertitur ad sua.	17
Caput VII. Cum amor, teste Bernardo, mensura existat magnitudinis animae et christianae perfectionis, ex hisce Gregorii Magni Verbis, <i>Iusto valde iudicio Scholastica plus S. Benedicto potuit, quae amplius amavit</i> , ostenditur eximia illius sanctitas et demonstratur, omnia huius facta egregia, et commendationes in illius cedere laudem, illique triumphum parere.	21
Caput VIII. Occasione eorum, quae superius dicta sunt de amore divino, disputatur de virtute et excellentia illius, quo, cum Scholastica tam copiose dotata fuerit, nihil mirum, si quae commemoravimus, potuerit.	25
Caput IX. Sancta Scholastica, quod habet excellentiae acceptum ferens sancto, post Deum, Benedicto, nihil ipsi laudis detractum vult hac ad ipsum comparatione, qua ne quidem indiget, abunde suis decora ornamentis, adumbratis in columba divinis humanisque testimoniis dilaudata.	28

Gaeta 3 m
 S. Maria
 S. Angelo
 S. Trinità

PROVINCIAL CHAPTERS

OF THE BLACK MONKS IN FRANCE.

(Les Statuts des Abbés de la Grande Sauve.)

Les grandes abbayes du moyen âge avaient sous leur dépendence des prieurés plus ou moins nombreux. Il fallait entre eux et l'abbaye mère des liens de subordination. Le chapitre général était le plus important. Cîteaux en popularisa l'usage. Cluny l'adopta définitivement sous Pierre le Vénérable. La plupart des abbayes suivirent cet exemple.

Ces chapitres généraux, qu'il ne faut point confondre avec les chapitres provinciaux, où se réunissaient les abbés et les prieurs conventuels d'une même province, se composaient des moines de l'abbaye, des prieurs et des officiers de ses dépendences. L'abbé en était le président et l'autorité principale. Dans ces réunions, qui devaient être annuels, l'abbé renouvelait les officiers, s'il y avait lieu, punissait les coupables et promulguait des règlements. Les statuts formaient le complément de la règle et des coutumes ; ils en modifiaient ou déterminaient l'application. Ils ont joué un grand rôle dans l'évolution de la discipline monastique, à tel point qu'il est impossible d'écrire l'histoire de cette discipline sans connaître au préalable ceux de ces statuts, qui ont échappé aux injures du temps. C'est donc faire œuvre utile que de publier ces

documents. Espérons qu'un moine laborieux s'occupera un jour de dresser la bibliographie de ceux qui ont été publiés déjà, et de donner au public ceux beaucoup plus nombreux qui renferment encore les archives et les bibliothèques.

Nous publions aujourd'hui les statuts de trois abbés de la Grande Sauve. Ceux des deux premiers ont été promulgués pendant les chapitres généraux. Il est probable qu'il en fut ainsi des autres.

Cette abbaye, fondée dans le diocèse de Bordeaux par saint Gérard (1080), comptait un grand nombre de prieurés. Le saint fondateur réunit un chapitre peu de temps avant sa mort (1095) ¹ en la fête des saints Simon et Jude. Il y proclama solennellement les observances particulières, qu'il avait introduites à la Grande Sauve et dans ses fondations. Nous n'en connaissons pas le texte. Pierre I d'Amboise, son septième successeur (1126), publia une série de 27 statuts, dont l'abbé Cirot de la Ville a donné la traduction française ². Pierre II de Didonie, gouverna la Sauve après lui (1155), dans deux chapitres, tenus, l'un, le jour de l'Assomption, en présence de 80 moines, l'autre la veille de Noël, porta deux décrets contre les fugitifs, nous en donnons le texte, d'après la copie qu'en a faite Dom Etiennot sur un manuscrit de la Grande Sauve ³.

Le lundi de Pâques, 1188, son successeur, Raymond de Lambesc, publia dans un chapitre général, auquel assistaient environ soixante-dix religieux, plusieurs statuts, relatifs, sauf les deux derniers, aux prieurs et aux officiers de l'abbaye et de ses dépendances. Dans un autre chapitre, tenu le lendemain de la fête de saints apôtres Simon et Jude, avec une

¹ Cirot de la Ville, *Histoire de l'abbaye et congrégation de Notre Dame de la Grande Sauve*, Paris, 1844, t. I, 380.

² *Ouvrage cité*, t. II, 74-80.

³ *Fragmenta Historiae Aquitaniae*, t. IX, Bque Nle Paris, fond latin. 12771 ff. 348. L'abbé Cirot de la Ville en a publié la traduction française, *ouv. cité*, t. II, 109-110.

assistance de quatre-vingt-cinq moines, le même abbé promulgua de nouveaux statuts pour supprimer quelques abus qui s'étaient glissés dans l'administration des biens du monastère. Nous les publions toujours d'après Dom Etiennot, ceux que nous donnons à la suite seul de Pierre III de Lambesc, élu en 1194. Ils ont en règle général trait à l'observance monastique. Quelques unes de ces prescriptions avaient été portées déjà par Pierre II de Didonie.

Abbaye S. Martin de Ligugé.

Dom. J. M. Besse, M. B.

STATUTA ABBATUM SILVAE MAIORIS PRO BONO REGIMINE
EIVSDEM CONGREGATIONIS

Statuta Petri, octavi Abbatis Silvae Maioris.

Ego Petrus, octavus abbas Silvae Maioris, residens in capitulo in die solemni Assumptionis Beatae Dei Genitricis Mariae et fratres qui tunc ferme lxxx aderant, decrevimus pariter ut quicumque monachus de hoc monasterio fugit vel a modo fugerit ne ulterius recipiatur ut ad ordinem quo prius fuit ulterius minime revertatur, sed in eo quo revertitur manens numquam altius promoveatur. Si qui autem hoc commune decretum violare et destruere tentaverit, alienus ab ecclesia Dei existat, anathematizatus a nobis et excommunicatus sit.

Ego Petrus, octavus abbas Sylvae Maioris cum communi assensu capituli decrevi in vigilia Natalis Domini nostri ut si quis monachus ab hoc monasterio fugiens res nostras vel aliorum qui quodlibet nobis damnum inferant furtum secum detulerit, nequaquam in nostra congregatione suscipiatur nisi prius ex integro restituantur ea quae ante male subtraxerat.

Statuta Raymundi Abbatis IX.

Ad evita^{da} varia et non minima quae solebant emergere verum incommoda simulque animarum pericula, communicato prius praesentibus et longe positis fratribus consilio, et summa atque diuturna consideratione celebrata, residens in capitulo Raymundus Abbas nonius et cum eo fratres ferme lxx feria ii Paschae, Incarnationis Dominicae anno mclxxxviii, constituerunt universaliter in perpetuum etiam sub poena excommunicationis et periculo nostrae societatis ne quis prior vel obedientiarius aut monachus sive quilibet fratres huius ecclesiae redditus aut terras aut possessiones et iura ecclesiae quae possidet aut quae possidere debet sive quae in futurum de donis et de eleemosynis vel quae de feudis ipsius ecclesiae pro defectu legitimi haeredis in proprietatem Ecclesiae devenerint, dare, vel vendere, obligare pignore, vel infeodare, seu commutare sive de iis colludere vel componere aut aliquo modo ea alienare sive contractus quoslibet cum aliquo circa immobilia propria vel aliena facere aut etiam circa mobilia unde deberet Ecclesia multum gravari vel laedi, sine consilio abbatis et capituli huius ecclesiae praesumat.

Praeterea in Ecclesiis vacantibus capellanos instituere et episcopo praesentare, pignora facta ecclesiis dare ad solvendum et pecuniam pignorum expendere sine consilio huius ecclesiae in provinciis Auxitana et Burdigalensi in quibus facile potest haberi recursus ad nos, nullus praesumat. Praecipientes fratribus nostris qui remotiores sunt in aliis provinciis ne aliquis eorum super duobus ipsis capitulis pignorum videlicet, sicut expressum est, et institutionis capellanorum de quibus facile non possent assidue nos consulere, sine consilio fratrum in eadem vel vicina provincia commorantium, eorum saltem qui maioris et sanioris sunt inter eos consilii aliquid disponere vel facere attentet. Praecipientes etiam ut ubi maximum eminet periculum, et si in talibus consilium nostrum

desiderent, et nos citius consulere studeant. Quod si quis in aliquo supradictorum huius constitutionis reus et transgressor repertus fuerit, a consortio huius ecclesiae secludatur nec recipiatur in capite vel in membris huius ecclesiae donec rem aliquo praedictorum modorum alienatam liberam ex integro et integre quietam restituat; et tunc liber sine alia satisfactione in ordine suo recipiatur, nisi forte tempore suae deiectionis habitum dimiserit, in quo culpam fugitivi incurrerit, aut turpiter et inhoneste vixerit.

De prioribus vero vel obedientiariis mutandis idipsum constitutum est quod si quis eorum cum se suspicatus fuerit aut senserit amovendum debita contraxerit vel eis ultra quam debeat falso supermiserit, et de his vel aliis questionem malitiose movere fecerit et nos inquietari, sive res obedientiae aliquo modo alienaverit scienter et de his aliquid defraudaverit aut retinuerit, excommunicatus quidem olim a praedecessoribus nostris et universo capitulo huius ecclesiae, praedictam cum alienatoribus possessionum huius ecclesiae, sic ut expressum est, sortiatur vindictam.

Constitutum est praeterea in eodem capitulo communi assensu decretum de obedientiariis huius monasterii qui receptores sunt et participes inter se eleemosynarum et proveniunt huius ecclesiae quae solent inter eos dividi, quod cellarius habeat in participatione sua proprias res conversorum et condonatorum qui panem et vinum acceperint assidue de cellario.

Ceteri vero obedientiarii habeant suos conversos et res eorum quibus in necessariis providerint in obedientiis suis. Res autem servientium suorum morientium omnes communiter obedientiarii participes talium rerum ad invicem partiantur, excepto quod cellarius ante omnia debet panem et vinum accipere.

In eodem quoque capitulo perpetuo et generaliter omnibus inhibetur ne aliquis de cetero praeter fratres huius ecclesiae aliquem aliquo modo communicare praesumat, nisi de man-

dato prioris aut subprioris; in diebus tamen solemnibus et generalis communionis subprior huius ecclesiae servientes huius domus quos ei constiterit bene esse confessos peccata sua, de quibus oportet cum providentia ante tempus per quatuor aut octo dies habuisse, faciat ipsis servantibus in capella de infirmaria missam celebrari ab aliquo fratrum in talibus discreto et apto cum ministris pariter discretis et aptis et faciat omnes ibi generaliter communicari ita quod nullus eorum in monasterio communicetur.

Constituuntur etiam in generali capitulo ne unquam de cetero in ecclesia ista fiat pigmentum, sed in crastinam festivitatem sancti Pauli, et sancti Geraldii, et sanctae Crucis subprior et caementarius et sacrista pro pigmento conferant generale piscium.

In crastinum quoque festivitatis apostolorum Simonis et Iudae sub eodem tempore residens in capitulo Dominus Raymundus abbas et cum eo lxxxv fratres communiter certis convergentibus causis, compatiens ecclesiae suae, quae modicos nimis et insufficientes necessitatibus suis habet redditus et proventus, et praecaventes in futurum indemnitati ipsius ecclesiae, constituerunt communi decreto, in perpetuum inhibentes etiam praesentibus et futuris sub interminatione anathematis et periculo ordinis et praelationis suae ne quisquam ministrorum huius ecclesiae interius manens vel exterius, abbas videlicet, prior, obedientiarius, aut monachus sive quislibet alius redditus praecipue ecclesiarum huius villae qui specialiter ad sustentationem conventus pertinent aut redditus quamvis modicos quibus fratres et hospites ac pauperes et domus in necessariis suis debent sustentari, assignare praesumant vel dare, et ad tempus per medium personarum saecularium et extraneis ecclesiasticis videlicet vel laicis, sive escam religiosarum familiaribus vel consanguineis favore cuiuslibet personae aut gratia, respectu vel spe utilitatis alicuius consequendae, sive cuiuslibet evitans necessitatis incommoda, minuere aut aliquo modo alie-

nare adtemptet; sed omnia integra et illibata permaneant, iuxta mandatum et constitutionem apostolicam, eorum pro quorum gubernatione et sustentatione a fidelibus collata sunt usibus omnimodis profutura. Indignum enim valde videtur et, si subtilius discutiatur, rapinae instar est et sacrilegii, si ea quae ex devotione fidelium sunt oblata ob remissionem peccatorum suorum et offeruntur servientibus ecclesiae et in sustentatione et receptione hospitem et pauperum recreatione debeant dispensari, eis subtrahantur et aliis in periculum animarum utrorumque, dantium videlicet et accipientium, distribuantur.

Hoc etiam universaliter omnibus ac perpetuo constitutum est de inferioribus prioratibus et domibus ac locis ad hoc monasterium pertinentibus ut nullus aliqua de causa eosdem prioratus vel domos sive loca aut redditus eorum et proventus aliquibus familiaribus et consanguineis, suis quibuslibet personis ecclesiasticis vel saecularibus assignare vel commendare praesumat, nisi forte locus qui commendandus necessario videtur, ita demolitus esset egestate et attritus defectu et inopia rerum urgenti ut nullus monachus possit ibi vivere. Et tunc communicato omnibus consilio et communi tractatu habito de assensu universorum alicui familiari et fidei ad tempus certum commendari posset, quo per eum locus ipse posset relevari et in pristinum statum restitui.

Statuta Petri abbatis ante annum MCXCVIII condita.

Frater Petrus miseratione divina abbas humilis monasterii Silvae Maioris Ordinis Sancti Benedicti.

Monemus et hortamur quod omnes et singuli nostri subditi mense quolibet omnia peccata sua et singula confiteantur priori vel subpriori vel aliis a nobis super hoc deputatis, et priores forenses suis sociis et socii suis prioribus, et nulli alii, excepta causa necessitatis, sine nostra licentia speciali, quibus super hoc committimus vices nostras, exceptis casibus

nobis et nostris maioribus reservatis, qui quidem eorum confessionibus diligenter pro modo culparum vice nostra eisdem absolvant et imponant poenitentiam salutarem.

Item monemus et hortamur ut cum diaconus et subdiaconus ad quamlibet missam maiorem conventualem fuerint re-vestiti, Corpus Domini suscipiant reverenter.

Item monemus et hortamur ut nullus extra dormitorium iaceat sine nostra licentia speciali, exceptis illis quibus competit ratione officiorum suorum ab antiquo.

Item monemus et hortamur ut omnes priores forenses in una domo simul cum sociis suis iaceant, ut omnis tollatur suspicio et frequentius possint divinis laudibus intendere vacare, exceptis infirmis et alias debilibus, quos ad hoc nolumus obligare.

Item monemus et hortamur quod omnes supradicti, ubicumque fuerint, vestiti stamineis, femoralibus et caligiis iaceant, ut est moris,

Item volumus et districte praecipimus ut nullus subditorum nostrorum de cetero lineis utatur camisiis, exceptis infantibus sub disciplina constitutis.

Item volumus et praecipimus districte, ut singuli nostri subditi vestibus apertis coloratis, seu alias inordinatis in forma vel colore depositis et abiectis, vestes ordinatas celeriter reasumant et continuo deferant, et haec in virtute sanctae obedientiae et sub administrationum periculo ab omnibus et singulis nostris prioribus et administrationem habentibus praecipimus observari.

Item prohibemus omnibus et singulis nostris in virtute sanctae obedientiae et sub poena excommunicationis, quam transgressores volumus incurrere ipso facto ne cum taxillis ludant, nec ad alios ludos *crebatos*, *moathete*, seu *poing* de *sessaquier* vulgariter appellatos.

Item monemus et hortamur ne aliquis subditorum nostrorum gladios cuspidatos, enses, misericordias, massas, vel alia

illicita arma in monasteriis vel dormitoriis teneant vel secum deferant.

Item monemus quod ab esu carnum ab omnibus nostris subditis abstinence prout olim a nostris subditis existit consuetum.

Item hortamur ne subditi nostri in saecularibus domibus carnes comedant nisi in longo itinere constituti causa infirmitatis vel laboris nimii hoc faciant, et hinc taliter ne possit scandalum suboriri.

Item monemus omnes et singulos subditos nostros administrationem non habentes vel prioratus ut nullus arcam cum clave habeat seu armarium, nisi pro necessario suo teneat et pro aliquo officio sibi commisso.

Item monemus et hortamur ne aliquis monachus nobis subiectus aliquem vel aliquam de sacro fonte suscipiat ita quod compater fiat, si poenam a nostris praedecessoribus constitutum evitare voluerit, videlicet sententiam excommunicationis quam incurrit ipso facto.

Item praecipimus et mandamus in virtute sanctae obedientiae et sub poena excommunicationis ne aliquis monachus nostri ordinis comedat, bibat, vel iaceat in villa Silvae Maioris vel aliis villis ubi habemus prioratus.

Item monemus omnes nostros subditos in sacerdotio constitutos psalterium et ter in septimana missarum solemniter studeant celebrare.

Item monemus omnes et singulos nostros subditos qui non sunt in sacerdotio constituti ut in qualibet die dominico Corpus Domini recipiant reverenter.

Item monemus omnes et singulos in nostro monasterio commorantes ut nullus extra refectorium comedat sine licentia speciali.

Item volumus et constituimus omnes abbas et conventus insimul ut est ordinatum et consuetum in monasterio isto quod abbas non possit recipere seu creare monachos sine voluntate conventus.

Item simul abbas cum conventu constituimus, et sicut est ab antiquo ordinatum, quod abbas non conferat aliquod beneficium sine habito prius consilio cum conventu.

Item praecipimus ne aliquis subditorum nostrorum vadat ad communicandum vel confitendum, inungendum seu purificandum personam aliquam nisi mortis periculo imminente, vel nisi de licentia ordinariorum locorum ubi degunt.

Item monemus et hortamur quod ubi sunt duo monachi quolibet die missa celebretur ibidem, nisi impedimento aliquo occurrente.

Item monemus omnes subditos nostros quod caputiis, cucullis et aliis vestibus ordinariis assumptis, omnino dimittant caputia inordinata, vestes apertas, manichas inordinatas, et omnes alias vestes indecentes et inordinatas.

Item hortamur omnes subditos nostros et maxime obedientiaros et priores et administrationem habentes ne sine cappa vel frocco in civitatibus, villis magnis, vel castris ire vel equitare praesumant.

Item praecipimus et mandamus quod audita morte nostrae congregationis fratris alicuius sine intervallo fiat servitium, ut est moris, nisi ex causa aliqua differatur, et dicantur septem psalmi in choro per octavas prout est in nostro ordine consuetum, et nomen eius et dies obitus eius in libro capituli conscribantur etc.

Totaliter super hoc vos habete ne de negligentia seu inobedientia a Deo et a nobis possitis merito redargui vel puniri.

PAPERS RELATING
TO THE THREE SCOTTISH HERMITS
MARINUS, ZIMIUS ET VIMIUS O. S. B.

(*Sequitur*)

INSTANTIA SUPPLEX EPISCOPI RATISBONENSIS [J. B. WEIGL.]

Sanctissime Pater,

Apostolicae Sedis sententiam, in dubio, quem exposituri sumus, casu humillime expetimus.

Quum veneratio et cultus sanctorum trium Scotorum Marini seu Martini, Zimii presbyterorum ac Vimii laici Benedictinorum, qui vulgariter a populo *die elenden drei Heiligen* i. e. peregrini¹ seu alienigenae tres Sancti dicuntur, (quorum recognitio et translatio per Illmum fel. rec. Dm Ernestum comitem de Wartemberg Epm Laodicenum et Coadministratorem Ratisbon. anno Dni 1689 pridie Iduum (12) Junias facta in adjacenti plaga, etiam Actis Sanctorum Bollandianis inserta fusius narratur), atque pia fidelium fiducia in meritis et patrocinio eorum in dies augeatur, quandoquidem praeter duo miracula in prae-

¹ Celto germanice *Elend*, Ausland; *Elilende* vulgo *elende*, peregrinum seu alienigenam denotabat.

dicto folio recensita integri duo libri germanice scripti Nobis exhibiti sunt testantes prodigia, quibus fideles omnis generis et conditionis varia per deprecationem horum Sanctorum religiose imploratam auxilia et morborum aliorumque sive in corpore sive in animo incommodorum levamina nullo non tempore experti esse dicuntur, etsi critica horum quae asseruntur miraculorum disquisitio a Nobis jam fieri nequeat.

Idcirco humiliter ab actuali Vicario parochiae et a fideli populo Grienstettensi Nobis supplicatum fuit, ut sacras reliquias, quae in arca cum sigillis bene custodita ad latus Evangelii asservantur, singulas seorsim thecis corporum figuras exhibentibus decenter inclusas, auroque et argento gemmis et unionibus ornatas, Marini quidem ad cornu Evangelii, Zimii vero et Vimii ad Epistolae latus in altaribus ad dextram sinistramque interioris ecclesiae constitutis collocari publicaeque fidelium venerationi exponi bona Nostra venia liceret, quem in finem generosorum par conjugum prolibus carentium Joannes et Walburga Oexl sanctos istos quasi haeredes scripturum, i. e. sumptus, qui necessarii sint, additis etiam expensis itineris, si quod ad recognoscenda haec sacra λειψανα a Nobis fieri oportet, suppeditaturum sese coram iudice obstrinxit.

Pio huic parochi et fidelium desiderio libenter assensuri eramus, nisi aliqui decretum Urbani VIII. iii. Non. Jul. 1634 objecissent, quo Sanctis a Sede Rom. non canonizatis publicus cultus praestari vetatur, nisi hunc jam ante annum 1534 exhibitum fuisse constet, asserentes recurrendum esse ad apostolicam Sedem, ejusque in re hac saltem dubia sententiam expectandam, praesertim quum in honorem istorum Sanctorum sacrae quoque Missae celebrari velint, quod quidem factum inde a tempore, quod hominum memoriam excedit ex duobus illis miraculorum libris supra memoratis cernimus, etsi de cultu, qui his Sanctis jamdudum ante annum 1534 sine dubio praestitus fuit, authentica documenta haud amplius supersint, ut mox dicetur.

Dum igitur submissis precibus benignam Sanctae Sedis de-

cisionem expetimus et praestolamur, aliqua credidimus addenda esse, quibus relatio operi Bollandiano ad diem pridie Idus (12) Junii inserta compleatur.

Nimirum quod Matthaei Raderi in colligendis Sanctorum Bavaricorum Actis solertiam haec Beatorum Trias fugerit, id non uno ex capite explicamus. Etenim vel ipsemet non credit, in recondito Provinciae Bavaricae angulo, nempe Griens-tetten, seu Griestetten, qui ne in mappa quidem geographica expressus cernitur, talem thesaurum latere, unde fortassis nec ad eos, qui rem scire poterant, literas suas direxit; vel tristissimo illo tempore, quo post celebratum praetensae reformationis Lutheranae primum saeculare, eheu nimis flebile jubilaeum, mox Germaniam primum motus Bohemici, deinde infaustum et nefastum triennale bellum, igne, ferro, peste vastabant, silentio inter arma Musis indicto; litterati quique potius securitati salutique suae consulere, quam de perscribendis Sanctorum Actis cogitare debebant. Accedit, quod Ratisbona 1635 a Suecis sub Bernardo Vimariae Duce occupata non Clerici tantum saeculares ac regulares urbe ejecti atque huc illuc errare coacti, sed pretiosissimi et etiam antiquissimi quique Archivorum codices, imprimis illa documenta, quae aliquam de Sanctis notitiam continerent, direpta, distracta, lacerata a militibus civibusque Lutheranis fuerint¹; unde factum, ut memoria horum quoque Sanctorum fere exolesceret, praesertim quamdiu pagus Grienstetten bello, incendio, pestilentia vastatus atque desertus jaceret.

Quidquid ergo veri ex paucis quae supersunt vetustis documentis, tam ipsius monasteri S. Jacobi Scotorum quam civitatis Ratisbonensis erui potuit, id ad sequentia redigitur.

Annus agebatur Salutis 1064 quum sedente in Solio apost. Alexandro II, Beatus Marianus, Scotus, pietate non minus ac doctrina clarus, (plane diversus ab illo Mariano historico Mo-

¹ In sola Bavaria Sueci 3000 pagos incenderunt Suevi (sic).

guntino) cum nonnullis popularibus suis Ratisbonam venit, primum Abbatissarum Superioris et Inferioris Monasteriorum largitate sustentus, deinde cum sociis inquilinus parvi cujusdam coenobii, quod prope aediculam Divi Petri extra muros opulentus quidam civis Sebastianus Beer suis sumptibus extruxerat. Hi viri quum singulari in exponendis sacris literis eruditione et sapientia emerent, atque clericos vel adolescentes ad Clericatum aspirantes disciplinis ecclesiasticis sedulo magnoque cum fructu imbuerent, paulatim civium Ratisbon. animos adeo sibi devinxerunt, ut, quia sensim pluribus supervenientibus Scotis parvum coenobium haud amplius sufficeret, ineunte saeculo XII, (B. Mariano ejusque amico Murchenthal dudum in odore sanctitatis ad Superos evocatis), complures divitiis et potentia pollentes tum viri tum matronae majus quoddam in ipsa civitate monasterium, S. Jacobi Scotorum nuncupatum, aedificarent una cum insigni Ecclesia, quae anno IV tunc existente Ratisbon. Episcopo Hartwico ¹ solemni ritu dedicata fuit. Inter benefactores eminuit Otto, caesareus comes castrensis vulgo Burggrafius Ratisbonensis et Dynasta Riethenburgensis, qui novos Sancti Benedicti discipulos pecuniis, decimis, et praediis quoque ditavit, inter quae curtis illa Grienstettensis occurrit, in qua duo isti pii peregrinantes Zimius et Vimius divino consilio consederunt, vitam solitariam acturi, quibus annuente Abbate suo, tertius Marinus monasterii Prior, ut aiunt, socium se adjunxit.

Hoc verosimiliter factum sub primo Abbate Domnello, qui anno 1121 mortuus in Monasterii Necrologio asseritur.

Quo praecise anno tres illi Sancti rebus humanis erepti ad Deum excesserint, deficientibus ob causam, quam supra diximus, authenticis monumentis non liquet. Abbas tamen Christianus I, qui ad Sacellum seu parvam Ecclesiam in fundo suo Grienstettensi recens aedificatam tres illos Beatos Eremitas

¹ Hartwicus in serie Episcoporum Ratisbon. XVIII est et ab anno 1106 usque 1122 rexit ecclesiam suam alias XX.^m

colas transtulit, tertius in Abbatum serie numeratur et anno 1172 diem supremum obiit, regiminis abbatialis vigesimo tertio.

Haec Ecclesia una cum domo parochiali in Grienstetten a Suecis anno 1633 incendio vastata et fere penitus diruta, ipse Parochus neci fuga se subtrahere coactus est. Dirutam Ecclesiam utcumque restituit ipsemet propter exactiones bellicas aere alieno pressus Abbas Placidus Fleming, anno Dni 1672 electus, qui munus Benedictionis auctoritate apostolica ab Alberto Episcopo Suffraganeo die 25 Aug. 1692 accepit.

Ab anno 1651 ad 1714 cura animarum in Grienstetten inter parochos locorum Mulbach, Dietfurt et Zell variavit. Anno 1714 Abbas Placidus Fleming tamquam parochus principalis curam animarum per Vicarium Patrem Maurum Stuart exercuit, simulque ibidem parvum Seminarium puerorum Scottorum sub Directore P. Bernardo Baillie erexit, quod postea, aucta per p. m. Epm Suffrgg. Gothfridum de Simmern dote, Ratisbonam translatum monasterioque unitum est.

Aedes sacra, quae nunc Grienstetten est, formam rotundam referens et mediocribus in udo tectorio picturis insignita, intra annos 1740 et 1752 ab eodem Bernardo Baillie tunc temporis Abbate et ejus successore Bernardo Stuart aedificata, seu potius ex antiquiori transformata, et demum 1836 a fel. rec. Epo Fr. Xav. Schwabl rite inaugurata fuit.

Hodierno tempore Franciscani Dietfurtenses curam animarum modo provisorio administrant, nomine Parochi in Altmühlminster, cui inde ab anno 1806 ordinaria cura commissa est.

In conclusione hujus epistolae addimus vota animi Nostri, ut Te communem omnium fidelium Parentem Deus ter O. M. quam diutissime superstitem et incolumem servet, atque ut Nobis Nostraeque curae commissis bene in Domino preceris, enixis precibus flagitamus.

Sanctissime Pater

Tuus in Xto obedientissimus Filius

Dabamus Ratisbonae Kal. Febr. 1848.

CORRESPONDENCE

OF

D. BENEDETTO BACCHINI, O. S. B.

(Continued)

69.

Cl. I. V. Dno Petro Herculi Gherrardo

Benedictus Bacchinus S. P.

Quod per acceptissimam epistolam die 12 affecti iam mensis datam petis, ut videlicet indicem ubinam sit Gisberti Cuperi epistola cum adnexa responsione, et eam tibi describam cum coeteris exhiberi iubeam, libentissime facio. Puto itaque, si bene recordor, me illam reposuisse in quadam capsula, in qua aliarum literarum fasciculi servantur, quamque fratris mei fidei commendavi. Age itaque eum conveni, cui ut tibi morem gerat, et capsulam perlustrandam exhibeat scribo. Optassem aliam eiusdem Cuperi cum mea item responsione invenire epistolam, quae utpote ante illam quam quaeris scripta, ei praeponi debuisset; verum diligenter inter schedas requisita minime inveniri potuit. Si lubet etiam eam quam optas, in cubiculo meo

Agnellus meus ad manus D. Abbatis Zaccagnii ¹ rediit, denuo examini subjectus. Eius censoris expectanda est sententia, quam illum intra Januarium daturum esse spero. Paucorum dierum spatium requireret iter ad Monaster. Cassinens, quo ut secum irem obtinuit D. Abbas Passioneius ², cui incredibile est quantum debeo. Haec tene, nec sollicitus sis.

¹ Laurence Alexander Zaccagni. The following inscription is found in the church of *S. Giovanni Decollato*.

LAVRENTIO ZACCAGNIO.

PATRIA ROMANO
FLORENTIAE ORIVNDO
RIBLIOTHECAE VATICANAE
PRAEFECTO VIRO ET
PARTIS ET NEGLECTIS
HONORIBVS LIBRISQVE
QVA EDITIS QVA PARATIS
APVD ITALAS GENTES
FT EXETERAS
QVOQVE
CELEBERRIMO
QVI INSPERATO
SVBLATVS
TVNC CVM MAJORA
LITERATORVM REIPVBLICAE
PROMITTERET ET A
SVMMIS PONTIFICIBVS
EXPECTARET HIC
SE HVMANDVM
IUSSIT . D.ª ANNA
SOROR ET HAERES
FACIENDVM
CVRAVIT OBIIT
DIE XXVI. JANVARI

ANNO MDCCXII
AETATIS SVAE
LV

² Dominick Passionei was born of noble parents at Fossombrone, in the Duchy of Urbino, in 1682. Displaying at an early age great aptitude for learning he was sent to Rome to study under the best masters, and soon distinguished himself by his knowledge of general literature and ecclesiastical history. He was known to the Ven. Cardinal Tommasi,

Tandem ab amico rescivi Abbatem Tassium certo nullis ultimis tabulis conscriptis decessisse, remque eius familiarem

who was his special guide and friend, and to Fontanini, with whom he revised the work *Liber diurnus Romanorum Pontificum*. As early as 1701, his success in sustaining some philosophical theses dedicated to Clement XI brought him under the notice of that Pope who employed him in many important offices, sending him as secret nuncio to Holland, Utrecht and Baden, where he distinguished himself by the success of his negotiations for the general peace, and obtained the evacuation of the Papal territories then occupied by the German troops. In 1714 he was sent to the Congress of Bâle, and in 1715 to Soleure. In 1719 he became Secretary of Propaganda. After the death of Clement XI, Passionei was equally favoured by Innocent XIII, who made him Archbishop of Ephesus and Papal nuncio to Switzerland. It was on a journey to this country in 1721, that Passionei stopped at Bologna with a commission from the Pope to summon Bacchini to Rome, that his great genius and learning might be at the service of the Apostolic See, but he only arrived in time to learn the sad news of the learned Benedectine's death. In 1730 he went as nuncio to Vienna, and by his influence won back from their errors the Prince of Wurtemberg and the historian Eckard. Having been made Secretary of the Briefs he was raised to the Cardinalate in 1738 with the title of *S. Bernardo alle Terme*, and in 1755 Benedict XIV made him librarian of holy Church. The latter office gave full scope to his literary talents, and, with a knowledge gained from visits to the principal libraries of the Continent, he collected at Frascati manifold treasures of learning. His home was the resort of men of genius, Montfaucon being amongst those who expressed a special admiration for his library, while his universal fame for learning gained him admittance to the conclaves of Benedict XIV and Clement XIII as well as affiliation to the first academies of Europe. His principal works are the *Acta legationis Helveticæ* and the funeral oration on Prince Eugene, translated into French by Madame du Bocage.

Passionei died of apoplexy at Frascati the 5th of July, 1761, accelerated it is thought by the violence he did himself in signing the bull condemning *l'Esposition de la doctrine chrétienne* of the jansenist Mésenguy. He was buried in *S. Bernardo dei Cisterciensi* where the following epitaphs were written on him.

BIBLIOTHECAM
S. R. E. CARDINALIVM
EX NOSTRA CONGREGATIONE
BONÆ ET GABRIELLII
MVNIFICENTIA EXCITATAM
LIBRIS INSTRVCTAM
DOMINICVS TIT. S. BERN. AD THERMAS
PRESBYTER CARD. PASSIONEVS
NOVARVM AEDIVM ACCESSIONE
EXORNAVIT
ANNO DOM. MDCCXL

The above inscription was seen in the Monastery by Galletti.

(Cod. Vat. 7905, e 25, n. 53, 7908, c. 27, n. 85).

hic per superstitem eius nepotem administrari. Ita prorsus res se habet.

Multam meo nomine D. Muratorio salutem dicas qui cum tibi Graecam Inscriptionem communicavit, facit quod mihi pergratum est. Haec cursim ut soleo scribo, itaque familiariter et minime accurate. Tu ut soles me ama et vale.

Romae, 20 Januar. 1706.

D. O. M.

DOMINICO · PASSIONEO · FOROSEMPRON.
S. R. E. BIBLIOTHECARIO
TITVLI · S. LAVRENTII · IN · LVCINA
PRIMO · INTER · CARDINALES · PRESBYTERO
S. BERNARDI · AD THERMAS · COMMENDATARIO
CLEMEN. XII · BENED. XIV · CLEMEN. XIII
BREVIVM · A · SECRETIS
VLTRAJECTI · ET · BADENS · CELEBERRIMIS · IN · COMITIIS
APOSTOLICAE · SEDIS · NOMINE
PVBLICAE · TRANQVILLITATIS · AC · PACIS · CONCILIATORI
LEGATIONIBVS · AD · HELVETIOS · ET · CAROLVM · VI . IMP.
PRAECLARE · GESTIS
• GENERIS · SPLENDORE · MORVM · GRAVITATE
RELIGIONIS · STUDIO
SPECTATISSIMO
LITERARVM · AC · BONARVM · ARTIVM
CVLTORI · FAVTORI · EXIMIO
DOCTORVM · VIRORVM · GRAVI · CONSTANTIQVE · IVDICIO
DOMI · FORISQVE · SAPIENTIAE · LAVDE · ILLVSTRI
PAVLVS · BENEDICTVS · LVDOVICVS
PATRVO · BENEMERENTISSIMO · MOERENTES
P. P.
OBIIT · TERTIO · NON. JUL. A. R. S. C[15]. [1000. LXI
AETAT. A. LXXIX · M. VII · D. II]

Among other tributes to his genius are the *Memorie per servire alla storia del Cardinal Domenico Passionèi Segretario dei Brevi e Bibliotecario della S. Sede*, of Pier Luigi Galletti, and *L'Eloge Historique de M. le Cardinal Passionèi Secrétair des Brefs*, of Le Beau.

D. HIPPOLYTO PLACENTINO ¹ ALIISQUE IN MUTIN. COENOBIO
 SACRAE PHILOGOGIAE ADDICTIS, DILECTISSIMIS COLLEGIS
 • D. BENEDICTUS BACCHINIUS S. P.

Diuturnae nimis, qua hic detineor morae, taedium vestrae cum ad me perferuntur literae mirum in modum levant, qui enim a tot hebdomadibus et spe, et desiderio afficio ad vos regrediendi, ut vobiscum inceptorum studiorum lineam quiete, pacateque ducam, quandoquidem nondum eius votis potiri conceditur, solatio est quid de vobis agatur per epistolas intelligere. Ex postremis autem, ipsis huius mensis Kalendis datis, video vos praescripta studiorum methodum tenuisse, Hebraicae, Graecaeque linguae studuisse, Chronologiae regulas exercitatione coluisse, Historiae Graecae spectatissimos auctores legisse et Xenophontis historiam propediem finiendam. Auctor itaque sum, ut Diodori ² Siculi Bibliothecam post praedicta legatis, quod cum factum fuerit, ipse ut quidem spero, potero

¹ Ippolito Pugnetti.

² Diodorus, the Sicilian, so called because he was a native of Agira in Sicily, flourished under Julius Caesar and Augustus. His famous work, *Biblioteca Istorica*, consisting of forty books of which only fifteen now remain to us, comprises the histories of almost all the nations of the earth. It is written in a clear and intelligible style, but, while often prolix in the most fabulous and frivolous details, it passes over important items of history. The work on the whole throws light on ancient history, and so the loss of the remaining books is to be regretted. It has been translated into Latin by Poggio Bracciolino (according to Manni at the command of Nicholas V.), into German by Hérôld, and into French by the Abbé Terrasson, whose apparent motive however seems to have been to exhibit the credulity of the Ancients, one of his favourite maxims being: *Qu'y a-t-il de plus crédule? L'ignorance. Qu'y a-t-il de plus incrédule? L'ignorance.*

Although the *Biblioteca Istorica* well exhibits the credulity of Diodorus, yet it shows him to be less credulous than Ctesias and Herodotus, a fact which elicited from the Elder Pliny the remark: *Primus apud Graecos nugari desiit Diodorus.*

It is interesting to note here that it is Diodorus who tells us that king Osimand of the ancient race of the Pharaohs of Egypt and a contemporary, it is believed, of Abraham, was the first to collect a library from which he drew so much pleasure that he had the words: *medicina animi* inscribed in it.

praesens, quae praestanda erunt, praescribere. In linguae Graecae studio vellem ut diligenter accentuum et spirituum collocandorum regulas observaretis, id enim omnino est necessarium.

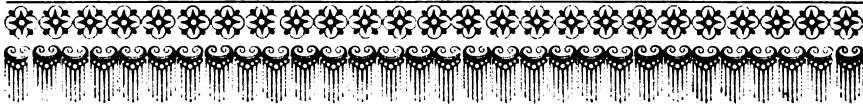
Quo loco Agnelli mei res sint uno verbo accipite. Censores qui prima vice illud oblivioni tradi obtinere, id etiam ut rursus fiat omnibus nervis contendunt. Sunt tamen doctissimi Amici qui strenue contrahuntur, et efficiunt ut sperem sacros Orbis et Urbis Patres huiusmodi rebus praepositos, minime discessuros a sententia, qua librum edendum, certis adhibitis emendationibus, censuerunt. De quaestione, hac ipsa die agi debuisse, accepi; quid autem de ea re decretum fuerit minime rescire potero, nisi post aliquot dies. His interim distineor, quae aequo animo ferre satius omnino est, cum omnino declinari superarique nequeant.

Ex fratre meo accepi D. Pompeium nudius tertius acri febre correptum. Id enim vero admodum me angit. Te itaque D. Hippolyte etiam atque etiam rogo, ut de statu aegritudinis eius me monitum velis, idque circa eum cum coeteris Collegii praestes, quod presens opportunum cognoscas. Spero autem numinis ope, eundem quam primum in pristinam bonam valetudinem restitutum iri

Omnem lapidem movens, ut concederetur vobis librorum damnatorum lectio, nihil obtinere potui. Mihi tamen concessum est, quidquid cuipiam cuiusque dignitatis homini concedi solet. Nihilominus vos bono animo esse iubeo; quod enim modo negatum est, amicorum ope aliquando obtinebitur.

D. Episcopo Aureolensi, quod praescribit D. Hippolytus, officia praestabo; rarius tamen ut praestantissimum praesulem videam, faciunt curae, et studia quae me tibi obligant. Dilectissimi discipuli valete.

Romae VI. Id. Martii Anno MDCCVI.

VITA

B. EUPHEMIAE IUSTINIANAE

ABBATISSAE VIRGINIS

(Sequitur).

Nec multo post civitate liberata, pium Veneti Senatus votum in aedificatione Templi Redemptoris adimpletum est: sed ad Euphemiam redeamus.

Haec igitur in Praesulatus officio, quasi rationem pro se et filiabus suis redditura, Crucis mortificationem in suo corpore iugiter deferebat, et omni virtutum genere ut Domino placeret enixe studebat, inter praecipuas autem eius virtutes eminebat non intermissum ferventis orationis studium, a quo numquam nec inter attentiores gregis sibi commissi curas, nec inter frequentes erga infirmas sorores sollicitudines invictum relaxavit Spiritum; prima enim, et devotior in coro ecclesiastica Divinorum officiorum solemnia nunquam sua praesentia, (nisi aliter morbis, quibus identidem afflictabatur exposcerent) fraudavit; eiusque orationis meritum beneficia, non infra Coenobii moenia solum, sed et in extraneos amplissime diffusa manifestissime comprobarunt. Quin immo singulari Deus misericors idipsum illustravit miraculo; cum enim ob extremam Monasterii inopiam quadam die non dapes solum, sed et panis ipse, quo Moniales alerentur, penitus defecisset, B. Abbatisa de hac rerum inopia admonita, sororibus primum ad fiduciam

in Deo reponendam efficaci sermone dispositis, ferventi potius, quam longa oratione caelestem imploratura providentiam, ad Deum se convertit, ipsius largitati non suam, sed filiarum necessitatem commendans. Nec mora: eodem momento duo iuvenes specie decori, candida veste induti, tanquam duo angeli a Domino missi, pulsato, quod ad adiacentem lacunam situm est, Monasterii ostio, apertoque, duos in ipsius aditu canistros pane candidissimo refertos collocavere. Quo facto statim evanuerunt, Monialibus omnibus gratias Deo provisorii agentibus, et in hoc divinae largitatis munere, precum B. Praesidis efficaciam admirantibus. Praeclaris quoque charismatum donis sponsae suae animam cumulavit Dominus, inter quae spiritus prophetiae mirifice effulsit; quo praeter caetera, pluribus seu nautis, seu mercatoribus itinerum suorum conditionem praedixit; spernentesque ipsius verba per infelicem itineris exitum, verum in hac Virgine praedicationis spiritum agnoverunt. Hoc autem prophetiae donum manifestius apparuit hoc modo. Mercator quidam Sacram Deiparae Iconem sibi acceptissimam possidens, designaverat in corde suo statuta die eam Monasterio S. Crucis offerre, Deo tantummodo huius consilii sui conscio. Cum autem praefinita dies advenisset, vix egressus erat pius vir domus seu limina, cum Euphemia congregatis Monialibus continuo eis indixit, ut tempore, quo prima horarum Canonicarum in choro persolvitur, cum luminaribus accensis paratae essent ad pulcherrimam B. Virginis effigiem recipiendam, qua vir devotus Monasterium locupletare decreverat. Iussis igitur Beatae praesulis obtemperantes, Moniales portam Coenobii circumstant: et statim adveniens devotus vir, ut sacrum munus offerret, cum ad ianuam adstitisset, ex praeparata Monialium caterva sibi ex inopinato occurrentium rei novitatem admirans, in Dei laudes voces resolvit, propheticumque B. Euphemiae spiritum celebravit. Tabella haec Deiparae Virginis, quae in interiori Ecclesiae choro Euphemiae iussu collata fuit, lampade continuo ante ipsam ardente insigni veneratione colitur. Nec defuere

etiam miracula; etenim quaedam Coenobii huius Sanctimonialis Pacifica nomine auxilium ante istam, de qua loquimur, Deiparae Iconem implorans, pro salute cuiusdam Nepotis sui, cui propter gravissimi sceleris accusationem ex Iudicum sententia mors turpissima imminebat, practer omnium expectationem eum vita donatum videre meruit.

Nec futura tantum praedicere, sed et abdita cordium penetrare fuit illi pluries concessum; unde patefactis secretioribus mentium sensibus, saepius eius filiae vel a malis deterritae, vel ad perfectiora sunt excitatae, plures etiam ex saeculo ad eam accurrentes non consiliis solum, sed rerum praedicationibus iuvabantur; inter quos quidam Princeps se B. Abbatissae vitam debere confessus est, dum ipsi detestabilem proprii filii prodicionem ea conditione aperuit, ut propriae consulens incolumitati, a filii punitione absteret.

Talia charismatum dona, virtutumque insignia, quae in omnium ore versabantur, sanctum quoque tunc Venetum Patriarcham Laurentium Iustinianum eius secundum carnem patruum non latebant, qui in Nepte, non quae carnis, aut sanguinis erant, sed quae Christi respiciens, eam pio complectebatur amore: unde eo frequenter ad Monasterium accedente per sacra spiritualis vitae colloquia sese mutuis officiis recreabant. Ex hoc porro geminato sanctitatis splendore magnum etiam reliquae Virgines charitatis exceperunt incendium, quo flagrant, et in via Dei mirabiliter proficientes. non minus S. Patriarchae, quam B. Matri laetitiam afferebant, et gloriam. Earum austeritates, eo discretionis spiritu, quo imbutus erat S. Praesul, aliquando temperavit, praecipiens eis, ut eo tempore, quod inter septuagesimam, et quadragesimam intercedit, carnibus uterentur, quibus confortato corpore alacriores proximi ieiunii tempus susciperent ac sustinerent; hoc etiam adiiciens, ut in die Parasceves ad panem, et aquam, quibus utebantur, vini quoque cyathum propter stomachi debilitatem adiungerent, utque demum sub lanei habitus asperitate linea pectoralia adhiberent.

Contigit autem, ut inter tot piaе conversationis officia gravi morbo Euphemia decumberet, iamque de vita ipsius ex Medicorum sententia actum erat, cum S. Praesul Laurentius, cui proxima Abbatissae transmigratio nunciata fuerat, ad Coenobii confessarium Antonium Palma nomine, ¹ qui ei triste nuntium detulerat, conversus: forti animo esto, inquit, et ad Moniales revertere, easque lugentes solare; devicto enim morbi impetu vivet Euphemia, nondum enim boni eius certaminis cursus consumatus est, ut modo recipiat coronam gloriae, quam per reliquae vitae merita gloriosiore reddet Deus iustus iudex. Huic autem S. Viri praenotioni salus Euphemiae recepta re-

¹ Antonius Palma Presbyter egregiae virtutis per plurimos annos hoc Coenobio confessarii munere functus est, B. Laurentio Iustiniano ob eximiam pietatem in primis acceptus; huius morientis extrema voce Commissarius institutus, mandatum habuit, ut privato funere elatum eius cadaver ad suae Congregationis commune sepulchrum deduci curaret, tennesque, quae ex eleemosinis supererant, substantias, in pauperes et viduas erogaret. Cum autem de S. Patriarchae corpore humando inter Canonicos Patriarchalis Ecclesiae, et D. Georgii in Alga Congregationem lis orta esset, accedente populi fervidiore desiderio primis adiudicatum est; ex qua proinde sententia graves Commissario angustiae, cuius animus in ancipiti nutabat, anne pecuniam ex inope substantia redactam, in funeris expensas potius impendere, quam in sibi demandata misericordiae opera insummere teneretur. Quapropter de hoc negotio Fantinum Dandulum Antistitem Patavinum virum prudentia, et religione spectatissimum, utpote defuncti amicissimum consulendum censuit missa Epistola, cuius simplici et devoto, quamvis minus ordinato stylo mira scribentis sacerdotis integritas denotatur.

AMOR JESU FIDELIS AMOR *

Reverendissime Pater Domine Domine noster. Jesu Christus Crucifixus.

Paternitatem vestram supplex exoro ut anxiae menti meae propter Reverendissimi Patris nostri obitum gravi anxietate percussae succurrere dignetur. Praecipit ille, ut quidquid ex ejus substantiis supererit, hoc omne in pauperes tridui spatio erogetur, corpusque ejus apud Sanctum Georgium de Alga in communi Fratrum sarcophago tumuletur. Res e contrario evenit, siquidem ex consensu Domini Francisci Capilistei cadaver ejus Patriarchali Ecclesiae adjudicatum est, ex Veneti, et praecipue Castellani populi studio illud per vim, nisi alia ratio suppeteret, retinere parati. Ut ut res sit, corpore in Patriarchio reposito, mihi funebris pompae apparatus incubit, quod quidem onus gravissimum ex inopinato hu-

* We have not given the original old Italian of the above letter, as it would take up too much space.

spondit, cuius etiam praevisionis spiritum alterius Sanctimonialis insperata sanatio demonstravit, quae mirabili prorsus modo, dum in extremo spiritu conflictaretur, pristinae sanitati restituta est. Haec autem S. Viri praeclara vaticinia in eleganti ipsius vita Bernardus Iustinianus ex Fratre Nepos testatus est ita scribens. « Vitam SS. Abbatis a Medicis derelictam dilatam a Domino dixit, et paucis post diebus liberata est; *et post pauca*. In eodem monasterio Sororem mirae sanctitatis comploratum, et iam pene exanimem, lugentibus aliis bono animo esse iussit, et illa triduo liberata est ».

Hanc autem in rebus secundis laetitiam amarissimo nuntio

meris meis impositum sentio. Reverendissimus Pater me ad se vocari jussit, pecuniamque propriis manibus tradens, quid de ea boni agerem utcumque ei placuit mandavit, adjecitque, ut reliqua ejus substantia in assem redacta, inter quinque feminas (explicatis earum nominibus) divideretur, tridui tempore ad hanc rem distributionem assignato; cumque eum sciscitati fuissent circa funeris expensas, ille, ex praedicta pecunia pauperibus designata extrahendas, reposuit. Sequenti die evocatis mulieribus, tradita est eis statuta pecunia, reservata tamen ob corporis repositionem aliqua parte, quod quidem aequum est credere, ipsum quoque jussisse, si ei de Patriarchali sepultura innotuisset. De funere nobis agendum erat, irritato de dispositione ad S. Georgium ejus mandato, attamen hae feminae post acceptam pecuniae, farinae, et vini dispensationem, redierunt, nummos quoque jam ad funeris expensas reservados postulantes, et intentionem defuncti mihi exprobanter per quam omnia bona sua pauperibus assignavit. His ego repono; me gravis noxae reum futurum arbitrari, si earum votis obsisterem, dummodo demortui corpus in S. Georgium inferretur; cum vero nullum inveniam, qui vel nummum vel facem offerat ad funus, multo minus pro depositione ejus impensas praebet, puto equidem me teneri ad mandata Dei observanda, in quibus scriptum est: Honora Patrem tuum. Si autem in vos haec pecunia insumatur, quomodo debitus ei honor reddetur? nec in consanguineis ejus (ut fatentur) spes ulla, renunt enim in funus quidquam impendere, ne unquam hoc eos fecisse in vulgus credatur ex ambitionis impulsu, ad obtinendam ejus apotheosim; Canonici vero ad ejusmodi opus nec aereum denariolum insumerent; si autem Reverendissime Pater spes omnis adempta est, ut per alterius subsidia corpus sacrum Reverendissimi Patris condigno honore tumuletur, quomodo pecunia haec inter inopes distribui potest? Si pauperibus erogari debet, hoc tibi notum sit Reverendissime Pater, ipsius corpus nudum omnino relictum nihil habere, non calceos, non sandalia, non chirothecas, non biretum, nec vestes, omnia jam in frusta divisa, et in populi devotionem distracta, casula ipsa lacerata, cingulumque disruptum; Pallium tantummodo superest, et unica Alba, quae tamen non de jure haereditatis est, sed ad Sanctimoniales Sanctae Crucis pertinet, ita ut vix sciam, an in hac vita pauperior esse potuerit, quamvis aliis thesauris ditior fuerit dum viveret. Attamen bonae feminae hanc pecuniam exposcunt, quibus respondeo, et pari modo vestrae Reverendissimae

perturbavit Laurentius, manifeste asserens Abbatissae se a Deo ad Caelum vocari; ideoque non amplius in hoc saeculo faciem ab illa suam visum iri. Servantur adhuc praecipua veneratione veluti sacri amoris pignora in ipso Coenobio Ecclesiastica S. Praesulis vestimenta, quibus utebatur, dum in earum Ecclesia frequens sacrum offerret, visiturque brevis epistola Sancti Viri manu exarata, in cuius humili, ac pio stylo dignoscitur, quali simplicitate inter se agant etiam de terrenis rebus ii Sancti, quorum mens semper una est in Domino, Epistolae autem tenor hic est.

Paternitati repono. Ita in conspectu Iudicis sui munda, et pura inveniatur anima mea, ut cor meum mundum pariter, et purum ex totis visceribus exoptat in egenos pecuniam hanc distribuere; dummodo ex servorum Dei consilio mihi constet ad hoc me teneri, quod equidem libenter ex toto corde perficiam. Totius rei negotium ad plerosque Dei famulos detuli, et ita Dominus Lauterius, Dominus Valerius Prior Sancti Salvatoris, Jesuati, Pauperes Sancti Raphaëlis, (sic vocabantur Eremitae Congregationis B. Petri de Pisis) et plerique alii Venerabiles viri, Plebani, Sacerdotes, et Patritii unanimiter asserunt, mei muneris esse ut condigne honorificetur, et in hoc pecuniam istam esse insumendam. Ex tantorum numero unus tantummodo ad eleemosinam cohortatus est hoc titulo, ne anima ejus detrimenta patiatur. Reverendissime Pater, si cor meum ex malitia aliqua coinquinatum, aut minus rectum putarem, supplicium animae meae metuerem potius, quam quod ex tali re ipse gravaretur. Mihi incredibile omnino est Dominum nostrum Jesum Christum tot mirabilia ejus intercessione patrasse, si anima ejus in purgatorio ureretur; attamen quantum mihi fas erit, omni meliori modo hoc exequar, ut conscientiae meae satisfaciam. Quapropter ad pedes Reverendissimae Paternitatis tuae provolutus, hoc enixe exoro, ut in hac re quid agendum sit mihi tamquam filiorum tuorum minimo prudentiae tuae consilio manifestes, paratus ad omnia, quaecumque mandata fuerint pro viribus exequenda atque utinam modo Venetiis degeres, ex tantis utique angustiis ereptus essem. Jam, ut dixi, omnes in hoc consentiunt, ut de tumulo parando cogitemus, expectantes interim adventum Patris nostri Domini Maphaei, ut per ipsum decenter et honorifice tumuletur. Corpus usque adhuc nullum corruptionis inditium praebet, quid autem eventurum inde sit, si mora longior fuerit, nescio; si aliquid evenerit, tunc utcumque res postulaverit agendum erit. Hoc etiam Paternitati Tuae Reverendissimae notum facio; duas intra horas dilectus filius tuus Dominus Petrus Valerio, magna Dei gratia, ut censeo evolavit ad Patrem; anima ejus, precor, tibi sit commendata. Parce Reverendissime Pater, si quid propter me patiaris incommodi: meque tibi ex toto corde comendans, ad tuos pedes veluti famulorum minimus me prosterno. Ven. 17 Febr. 1455.

ANTONIUS indignissimus sacerdos Confessor
ineptissimus Monialium Sanctae Crucis de Judaicha.

Iesus

Io vado per la grazia di Dio ogni zorno meorando, ma lè si poco che non sò mai dir piú, spero in Dio, che fremandose el tempo in ben io vegnirò presto a vedervi, sel bisogna niente in questo mezo avisate.

Per grazia mandatemi per el portador 2. pillole de hiera asairet semplice senza agaricho.

Pregate Dio per nui.

Lorenzo Iustinianus Patriarcha ¹.

Que latine reddita sic sonant

Iesus

Ego Dei Gratia quotidie convalesco, attamen adeo lente, ut exprimere verbis satis nesciam; spem habeo in Deo, quod aeri inclementia cessante cito veniam ad vos; interim si quid vobis opus est, notum facite.

Mittite deprecor per nuncium duas pillulas de Hiera Asairet simplici sine agharico.

Orate Deum pro nobis.

Laurentius Iustinianus Patriarcha.

Nec de Euphemiae sanctitate solus Laurentius testimonium perhibuit, qui animae eius arcana noverat, et vias dirigebat; tota fere civitas, ut supra diximus, virtutum eius fama repleta ad ipsam ventitabat, ut vel consiliorum auxilio, vel orationum suffragio iuvaretur. Cuius praeclarae existimationis illustre fuit testimonium sacri munus thesauri ab ea receptum, exuviae nempe Venerabiles Sanctissimi Praesulis, et Doctoris Athanasii Alexandri, quas ab urbe Constantinopolitana mirabili prorsus modo delatas non sine prodigiis, quae tunc et postea contingere, Dominicus Zottarelli mercator Venetus fama sancti-

¹ The seal appended to B. Laurence's letters is a circle with a figure of our Lord in the centre, and the words: *Tibi honor et Gloria*.

tatis, quae de Euphemia percrebuerat excitatus, Ecclesiae monasterii S. Crucis in ipso itineris sui exordio designavit, et ne ullus mutandae voluntatis daretur locus, de statuta ad eam ecclesiam donatione voto se obstrinxit.

Illustria sanctitatis argumenta, quae in alios diffuderat, in seipsa quoque experta est Euphemia; siquidem cum in obeundis Coenobii ministeriis fortuito super eius dexteram aqua, quae de subiecto igne vim urendi conceperat, cecidisset, nihil ab ea laesa est, superstite solummodo in duobus digitis, quasi memoriale prodigii, tenui offensionis indicio, quod etiam modo in eius sacro exanimi corpore manifeste apparet.

Etsi vero per omne aetatis suae tempus fulgentia prae-buerit Venerabilis Virgo virtutum exempla, maiora tamen in extremi morbi incommodis patientiae, et demissae humilitatis praestitit argumenta, quo ingravescente ad ultima vitae momenta redacta, diebus et meritis plena migravit ad Dominum, die 2. Iunii anno Incar. Dom. 1487 aetatis suae 79 ¹. Ipsius autem funera non filiarum suarum tantummodo lacrymis, sed et oratoria panegyri, et Angelicis concentibus decorata fuerunt, qui et inter eius humationis officia, et supra tumuli locum

¹ At the end of the form of B. Euphemia's vows is added the number of years she ruled as abbess. We give the form below together with the form of Profession.

(a)

DOMINUS JESUS MCDXLIV.

De anni 36, die primo Mensis Junii.

Ego Soror Eufemia Abbatissa Monasterii S. Crucis promitto Deo et Sanctis ejus et huic sororum congregationi solemnem fidelitatem dignamque subjectionem, obedientiam, et reverentiam matri meae Ecclesiae S. Petri Castellanae Diocesis, tibi que Reverendissimo Patri et Domino nostro Laurentio ejusdem Ecclesiae Episcopo et successoribus tuis secundum sanctorum statuta Canonum, et prout praecepit inviolabilis auctoritas Pontificum Romanorum, et hoc manu propria super hoc Altare ad Sacrosancta Evangelia jurejurando firmo.

Ha visuto Abb. anni 42.

(b)

MCDXXVI. Die XXVIII. Mensis Junii.

Ego Soror Eufemia promitto stabilitatem meam et conversionem morum meorum, et obedientiam secundum regulam Beatissimi Patris Nostri Benedicti, coram Deo et sanctis ejus, quorum reliquiae hic sunt in hoc Monasterio S. Crucis. In praesentia Venerabilis Monasterii Dominae sororis Margaritae Abbatissae hujus Monasterii, et aliorum sororum.

divinas laudes canere (quod etiam in Sancti Patruī sui obitu accidisse testati sunt Monachi Carthusienses) frequenter auditi sunt, quibus prodigiis, et mirabili ipsius cadaveris incorruptione caelestem sponsae suae gloriam Deus omnibus voluit esse testatam.

Quamvis autem benedictae illius animae gloriam tantis caelum enuntiasset prodigiis, eius tamen corpus sub aperto aere in nuda terra, inter alia defunctorum cadavera tumultatum est; quod propterea ex communi carnis conditione, accedente etiam soli humiditate, brevi redigendum erat in pulverem; sed Dominus qui sponsam suam, dum in vivis ageret, tantis gratiae suae privilegiis ornaverāt, et virgineum corpus eius admiranda integritate donaverāt, eam in minus decenti loco ultra iacere non passus, Angelorum psalmodiis, et facibus de nocte supra sepulturae locum frequenter apparentibus voluntatem suam monialibus manifesto indicavit; qua prodigiorum voce excitatae, corpus defunctae Abbatissae in capsā repositum, decentiorem in locum transtulerunt. Ex eo deinde (iteratis hic quoque et concentuum, et luminum apparitionibus (certiores de divina voluntate factae, rursus extractum, vividumque, et tractabile, in dormientis formam compositum, quale repertum est, in interioris ecclesiae sacrarium deduxerunt; ibi eam amplectentes ut Matrem, et ut Sanctam venerantes, in marmorea arca decentissime collocarunt, in qua reverenter asservata est, donec, de piorum et prudentum Virorum consilio ad interiorem ecclesiae chorum transtulerunt, eo praecipue intuitu, ut praesente charissimae matris pignore accenderentur ad pietatem, utque etiam frequentioribus eorum precibus, qui eam devotionis causa visere, et venerari cupiebant, minori cum difficultate satisfacere possent; ex quo saepius accidit, ut per integros dies absque ulla vel veli, vel crystalli custodia aeris pateret incommodis, absque minima tamen admirandae suae incorruptionis laesione; quod ex Physicorum consensu miraculo attributum est. Corpus enim defunctae nullo artis medicae beneficio dispositum sub

aperto caelo in humido solo tumulatum, et toties humanis manibus contrectatum per saecula manere incorruptum solius divinae est virtutis, quod caelestis gratiae munus ad haec usque tempora perseverat.

Ob haec et alia gratiarum argumenta, quibus ancillae suae sanctitatem Deus ostendere voluit, longe lateque ita eius fama pervaserat, ut quoties alicuius viri principis occurso, corpus eius ostenderetur, toties ad illud visendum immensus fieret populorum concursus, ecclesiamque custodibus munire oportet, ne forte nimio turbae festinantis impetu aliqui opprimerentur.

Ea itaque fuit eius sanctitatis constans, et universalis opinio ut non a Monialibus tantum, sed ab exteris, iisque gravissimis viris passim Beatae titulo, et nominaretur, et coleretur, ex eo praesertim tempore, quo coelum ipsum emissis splendoribus, et angelicis concentibus in Dei Aeterni sinu Beatam quiescere enuntiarint, quam caelestis loquelae veritatem, et gloriosa corporis habitudo, et subsequencia sanitatum signa declararunt.

Sanctissimam, ut diximus, eam in gestis S. Laurentii appellat Bernardus Iustinianus, et Beatam plures ex Venetarum rerum scriptoribus nominant, inter quos Fidelis Onofrius, Nicolaus Doglioni, Daniel Rosa olim Canonorum Saecularium S. Gregorii in Alga Generalis, Fortunatus Ulmus Abbas Casinensis, et piissimus Venetiarum Patriarcha Ioannes Theupolus, qui eam in suo mss. indice Sanctorum Beatorumque Venetorum titulo Beatae decoravit, hoc potissimum, quod mox describam, compulsus miraculo.

(to be continued).

Imprimatur :

FR. ALBERTUS LEPIDI O. P. S. P. Ap. *Magister.*

JOSEPH CAPPETELLI, Archiepiscopus Myrensis, *Vicesgerens.*

NOTE. The Papers relating to Blessed Juliana of Collalto will be continued later.

APPENDIX

TABVLA VOTIVA
APPENSA THOLO
S. SCHOLASTICAE
SANCTISSIMI PATRIARCHÆ
BENEDICTI
Sanguine & Sanctitate
SORORIS GERMANAE.

A P. IOANNE RVBE O
Congregationis Angliæ ordinis S. Benedicti Monacho,
atque Hospitij S. Gregorij eiusdem Ordinis
in Vrbe Abbate.

III. REGUM, CAP. X. VERS. X. ET XIII.

*Non sunt allata aromata tam multa;
quam ea quæ dedit Regina Sabæ Regi Salomoni.
Rex autem Salomon dedit Reginæ Sabæ
omnia, quæ voluit & petivit.*

ROMÆ

Ex Typographia Iacobi Dragondelli, MDCLIX.

Superiorum permissu.

CURIS

Monialium Monasterii S. BENEDICTI de VRBE, iterum edita.

AD EMINENT^{ISS} ET REV^{EREND} DOMINUM
FRANCISCUM CARD. BARBERINUM
S. R. E. VICECANCELLARIUM
MAGNAE BRITANNIAE, ATQUE ORDINIS S. BENEDICTI
PROTECTOREM.

NEQVE prodire voluit Scholastica, Eminentiss. et Rev. Domine, neque illam potui ego emittere, alio sub nomine, quam Tuo. Tua est, et iure patrocinii, quod in illius familiam, summa fide, atque æquitate exerces, et quia eo tempore concepta, quo Embryon, ut loquuntur, fætusque mansisset imperfectus, nisi tuo beneficio in lucem venisset. Fateor, non eum mundum habet, qui aut tantam virginem deceat, aut aspectum et patrocinium tuum. Sed Eminentia Tua pro innata sua benignitate, et probato tot documentis in me affectu permittet, ut eam iusto licet destitutam ornatu, nec Tuo dignam nomine suspendam qualemcumque tabellam indicem obsequii, quod maximum Tibi a me meisque debetur. Romanus populus Bere-

cynthiam, falso creditam deorum matrem, e Pessinunte Roman delatam, excipi voluit a Scipione totius civitatis optimo viro: Ego Scholasticam, cum tot incolas transmiserit Cœlo, quot illa animas Orco detrussit, matrem divorum (si ita liceat loqui) meliori dictam Iure, apud Te depono; supplici orans prece Eminentiam Tuam, ut eam velis, qua soles literaria munera, (præsertim quæ res cœlitum gestas illustrant) benignitate excipere.

Eminens. et Rev. Dominationi Tuæ.

Addictissimus

P. IOANNES RUBEUS.

AD LECTOREM.

QUOD facere machinatores consuevere, cum spatio exiguo amplum aliquid repraesentant, mihi illud, praesenti in opere conandum fuit. Colores illi eo inducunt artificio, ut his lumine distinctis, opacatis umbra illis, orisque diductis modo, modo collectis, trium non semel pedum areola, cum fontibus prata, villas cum aedificiis, cum hortis palatia, sylvas, montes, maria, summa cum spectantium voluptate exhibeant. Mihi quidem modicus contigit fundus, duobus capitibus, veluti totidem palmis a Gregorio Magno divisus; sed impari vereore successu, quae umbra opacare debui, offuscavi tenebris, quae lumine apto distinguere, inepto confudi, mutilavi, quae contrahenda erant, quae diducenda dissolui. Feci tamen quod vires tulere, ut saltem *alios*, velut apud Ciceronem Antipater *admonerem, ut accuratius scribant*, de argumento omni digno laude, nulla autem digno satis praedicando. Quidni enim sperem, futurum aliquando aliquem, haec qualiacumque cum legerit, et summam celeberrimae virginis sanctitatem, excitandum, ut magnificentius tholo eius anathema suspendat, augustamque oratoriae artis opere vermiculato basilicam extruat, quod ipse dum fecerit his fruire, atque architecturae nostrae hanc accipe rationem.

Colloquium S. Patris Benedicti cum S. Matre Scholastica, quod S. Gregorius duabus lineis descripserat, per duo capita

Cicero, *De leg.*, lib. 1.

diducimus, ampliori substructione, non tamen ut mihi visum inconcinna, neque enim aliam conuexi materiam a congesta, tum ab ipso Gregorio, dum narrat *eos totum diem in dei laudibus sacrisque colloquiis duxisse, et tota nocte pervigiles, per sacra spiritualis Vitae colloquia sese Vicaria relatione satiasse*; tum a Cardinale Alberico, qui collocutos ait *de contemptu presentium de spe futurorum, de falsitate regni, de terrore supplicii, de insidiis hostium, de iudicio magno iudiciorum dei, de scripturae sacrae mysteriis, de divinorum operum Sacramentis, de molestiis, et miseriis vitae praesentis de gaudio et foelicitate perenni, quis metus in morte sit, quis tremor in iudicis visione? quae in discussione districtio?* Ex hac autem subministrata ab illis materia aedificium si attollam, et quod illi contraxerunt producam, et pro viribus ornem, nihil a me dictum aexistimo, cuius illi dicendi semina non iactarunt.

S. Gregor. 2.
Dialog. c. 33.

Alberic. Card.
In Vita S.
Scholasticae.

S. Benedictum sic loquentem induco, ut omnia, sacrae, e profanae eruditionis aerario nihil proferat; scilicet ut sibi constet praecipienti, *Abbatem doctum esse debere lege divina, ut sciat unde petat nova et vetera.*

S. Bened. in
Reg. c. 64.

Virtutes S. Scolasticae comparatas columbae, seu variis coloribus, sive excellentiis a sacra laudatis pagina, obumbratis conspiciendas propono, tolerabiliter dicam, an frigide? LECTORIS esto iudicium; posterius ego facilius dixerim qui satisfacere mihi ipsi non potui, neque propecto iratus penicillo, quae non placebant emendare. Et dum conquiro aliunde vigorem varietatemque orationi, LECTORI autem nauseanti oblectamentum, atque ad oratoris mentem a propriis personis et temporibus controversiam avoco atque ad thesim traduco, longius forsitan iusto evagor omni illius patientia abusus, sed vicit amor matris laudandi quae illius immensa cupido, cui libenter meum omne

posthabui, et cui si ulla in parte satisfacerim videbor mihi votorum summa potitus. Ipsa ut matres solent affectum in illam meum intuita, balbutientem libenter audiet filium, dictaque a me imperfectius interpretabitur benigne, et suum mihi impertiet patrocinium, et tuam, Lector, benevolentiam impetrabit; Ego rursus dei benignitate, et praesidio illius e gravissimo erutus periculo, hoc illi quod solum potui, tanti memor beneficii anathema suspendo.

E Breviario Suminiacensi.

Cum Imperator Carolus, cum uxore Richilde in monasterio S. Dionysii commoraretur, cupiens inibi more solito, sanctos dies transigere, atque iis ad prandium sedentibus venisset Lector iuxta consuetudinem ad legendum, allatoque libro dialogorum ventum esset ad locum in quo refertur quod Sanctus Benedictus, visitandi gratia, venisset ad sororem, sicut solebat in anno, atque ad monasterium reverti cupiens, a sorore rogaretur, ut ea nocte, cum ea domino vacaret, nihil valuisset obtinere; ipsaque preces tacite fundens pluviam magnam cum coruscationibus a domino impetrasset: Regina Richildis, tanto amore illius accensa fuit, ut nihil boni adesse crederet, si non pignora eiusdem Virginis promereri posset, et in honore eius monasterium strueret in rebus a parentibus originaliter relictis.

*Isaac Vacheus In Rege Platónico pag. 46.
editione 5. Oxoniae anno 1635.*

Verum si quis miretur, cur, doctoratus honore recens in auguratis ocrearum symbolum, praeter Academiarum omnium ut arbitror aliarum consuetudinem adhibeamus? Intelligat is nullam uspiam caeremoniam academicam hac antiquiorem ut-

pote, quam ipsi Sancti Benedicti saeculo acceptam referimus. Cuius discipuli, cum Augustino monacho Angliam ingressi anno 596, institutum a primo moderatore habuerunt, ut ocreati incederent, et hoc sui ad nos accessus testimonium reliquerunt.

Ex antiquis
Academiae
monumentis.

Tantumque olim etc. Benedicti familiae, neoto praesertim Aluredi adiutori, atque Alcuino Academia nostra (Oxoniensis) tribuit, ut Sanctae Scholasticae (quae S. Benedicti soror erat) celebritatem religiose imprimis coluerit, et antiqua Benedictinorum apud nos benemerita literis antiquitus consignarit.

Ex Abb. literarum antiq.
Academ.

IACOBI ALBANI GIBBESII BRIT. MED. DOCT.

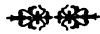
ac in Rom. Sapientia Eloq. Professoris

HYMNUS IN LAUDEM

S. SCHOLASTICAE VIRGINIS

TRIPARTITUS AD LECTIONES

D. GREGORII PAPAE

ODE I.

QUALIS *vaniloquis credita gentibus*
Solis Luna soror, pro facis aemulae
Aspectu vegeto, thus quoque supplicum
Fraternis tulerat sacris:
Talem te Benedicti, alma SCHOLASTICA,
Germanam recolit turba fidelium;
Aris imposita suavis hostia
Tutelam rogitat tuam.
Sol mundi occiduis, ast oriens tamen,
Vere frater erat partibus, ut nigras
Peccati tenebras verteret igneae
Virtutis iubare aureo.
Illi mente pia, ut sanguine, proxima
Ibas, Virgo, sacri prodiga luminis
Late per populos: Stella velut comes
Aurorae decus aggerat.
Aeterno Superum gloria sit patri,
Aeternique patris gloria filio,
Aequaevo pariter gloria flamini
Seclis longior omnibus.

ODE II.

QUOD videre patres, discite posteri,
 Docturi sobolem, nobile virginis
 Certamen; rutilae quo meruit domus
 Victrix tangere verticem.
 Exemploque ducis maenia foeminae
 Coelestis patriae tundite machinis
 Votorum atque precum, non sine fletibus
 Offensi querulis Dei.
 Fluxi divitias, ac bona seculi,
 Nativas et opes, et genus, et lares
 Aspernata, oculos fixit in aethere,
 Non nostri mulier luti.
 Hinc prona obsequiis sidera debita
 Parebant dominae, per liquidum diem
 Quaerenti reditus obstruere hospitis,
 Fusis largiter imbribus.
 Aeterno Superum gloria sit patri,
 Aeternique patris gloria filio,
 Acquaevo pariter gloria flamini
 Seclis longior omnibus.

ODE III.

NUNC inter roseos candida Coelites
 Quid non Diva potest? candida; turturis
 Auras nam specie dissecuit leves,
 Pictum cum peteret polum.
 Mirum, quam niveae simplicitas avis
 Agno conveniat velleris integri:
 Mirum, quam cupido forma decentior
 Sponso lampade prodeat.
 O! venti, pluviaeque, atque hyemis ferae
 Rauco cum tonitru, si libuit, potens
 Olim; signa boni iam refer indiges
 Axis lacta clientibus.

*Da mentis placidae gaudia libera,
Da tranquilla vagi tempora corporis;
Extinctisque parem concilies statum,
Solemnis petimus chorus.
Aeterno Superum gloria sit patri,
Aeternique patris gloria filio,
Aequaevo pariter gloria flamini
Sectis longior omnibus.*

Imprimatur, si videbitur Reverendiss. P. Mag. Sac. Pal. Apost.
M. A. Hierap: *Vicesg.*

Imprimatur.

Fr. Donatus Carnesechius Mag. et Socius Reverendissimo P. Mag.
Sac. Pal. Apost. Ord. Praed.

Fr. Laurentius Raynerius Congregationis Angliae Ordinis S. Benedicti Praeses concedo Adm. R. P. Ioanni Rubeo eiusdem Ordinis et Congregationis Monacho et Hospitii S. Gregorii in urbe Abbati facultatem typis edendi *Tabulam Votivam appensam Tholo S. Virginis Scholasticae etc.* sic tamen ut (cum eam propter loci distantiam legere ipse, aut nostris legendum committere non possim) requisitae ecclesiasticis sanctionibus approbationes et licentiae prius accedant. In quorum fidem etc.

Datum in monasterio Dei custodiensi in Lotharingia 23. Februarii anno duo 1658.

*Fr. Laurentius Reyner, Congr. Angliae
Ord. S. Benedicti Praeses etc.*

(Locus sigilli).

De mandato R. Adm. P. Praesidis.
Serenus Cresy Prosecretarius.

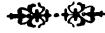
Ego infrascriptus diligenter legi Librum, cui Titulus est: *Tabula Votiva appensa tholo S. Virginis Scholasticae, Sanctissimi Patris ac Patriarchae Benedicti sanguine et sanctitate sorori Germanae, a P. Ioanne Rubeo Congregationis Angliae Ordinis S. Benedicti Monaco atque Hospitii S. Gregorii eiusdem Ordinis in urbe Abbatis, nihilque in eo deprehendi quod Orthodoxae fidei vel bonis moribus ulla ex parte repugnet; imo plurima pietate Christiana et eruditione referta, ac proinde in lucem edi potest. Ita salvo meliori iudicio censui Romae.*

IV. Id Novemb. MDCLVIII.

Ego Gulielmus Artius S. Theologiae
et Philosophiae Professor etc.

P. Bernardus de Palmis Congregationis Angliae ordinis S. Benedicti in urbe Procurator legi librum R. Adm. P. Ioannis Rubei Congregationis Angliae ordinis S. Benedicti Monachi atque Hospitii S. Gregorii in urbe eiusdem ordinis Abbatis, cui titulus: *Tabula votiva appensatholo S. Scholasticae etc.* et cum nihil non habeat in fide sanum, et moribus probum, praelo permittendum censeo XVII. Maii MDCLIX.

P. Bernardus e Palmis Cong. Angliae ord. S. Benedicti,
Monachus atque in Urbe Procurator.

LAVDES

S. P. N.

BENEDICTI

ABBATIS MONACHO-
RVM IN OCCIDENTE
PATRIARCHÆ.

Eiusque sanctissimæ Regulæ, & Ordinis.

Ex Disquisitionibus Monasticis R. P.
D. BENEDICTI Hæffteni, Præpositi Affligentis
concinnatæ, & in tres libros distributæ,

per

R. P. D. CAROLVM
STENGELIVM ABBATEM
Anhufanum Ord. S. Bened.

AVGVSTÆ VINDELICORVM, TYPIS
Andreæ Apergeri.

ANNO M. DC. XLVII.

EGo infrascriptus legi tractatum latinum in tres libros distinctum adm. R. Dn. Caroli Stengelij Abbatis Anhusani Ord. S. Benedicti, cujus titulus: Laudes S. P. N. Benedicti Abbatis Monachorum in occidente Patriarchae, ejusque Sanctissimae Regulae et Ordinis. Qui tractatus praeterquam, quod nihil orthodoxae fidei, aut bonis moribus adversans contineat, etiam pia, virtuosa, praeclara, et scitu digna complectitur, unde typis eum tradi posse censeo. - Actum 9. Aprilis. Anno 1647.

GEORGIUS KRAVS D.
Poenitentiarius.

DAmus facultatem, ut tractatus; cui titulus est. Laudes S. P. N. Benedicti Abbatis, Monachorum in Occidente Patriarchae, eiusque sanctissimae Regulae et Ordinis. etc. à Theologis lectus et census, (sicut alia auctoris opera) multa eruditione, pioque labore collectus in lucem prodeat. Augustae 11. April. 1647.

GASPAR EPISCOPUS
Adramytenus Vicarius
Generalis.

REVERENDISSIMIS & AMPLISSIMIS
IN CHRISTO PATRIBVS ac DOMINIS
D. ALBERTO
ANTIQUISSIMI MONASTERII S. PETRI
SALISBURGI ABBATI, PRÆSIDI
Benedictino - Salisburgensis Congregationis,
nec non
D. VRBANO
NOBILISSIMI CÆNOBII AD MONTES
Abbati, ejusdem Congregationis
VISITATORI.

Dominis suis observandiffimis

F. CAROLVS ABBAS ANHVSANVS F. P.

 Vamquam tot tantique viri hactenus extiterint, REVERENDISSIMI DOMINI PRAESVLES, qui de sanctissimo, totoque Christiano orbe celebratissimo Patriarcha nostro BENEDICTO scripserint: illud tamen commendatione summa dignissimum mihi visum est, quod illius vita non abs vulgari quopiam Scriptore, sed a summo Christi in terris Vicario, eodemque Gregorio M. sit litteris consignata. Alexander M. Achillem fortunatum exclamavit, qui praeconem Homerum reperisset. Auctor Flavius Vopiscus in Probo. Idemque, ut Horatius ait:

*Edicto vetuit, ne quis se, praeter Apellem
Pingeret, aut alius Lisippo duceret aera
Fortis Alexandri vultum simulantia.*

Quid ni beatum etiam dixerim Patriarcham nostrum, qui virtutum suarum nactus est praeconem Gregorium, maximum Ecclesiae Doctorem? cui ut Isidorus Hispalensis loquitur, “ non modo praesentium temporum quisquam, sed ne in praeteritis quidem par fuerit unquam. Aut, ut Ildephonsus Toletanus, nihil illi simile demonstrat antiquitas. Ex abundanti igitur est, teste B. Petro Damiano, post vocem tanti viri aliquid addere, in cuius comparatione nos non solum ineloquentes, sed et mutos esse non ignoramus ”.

Attamen, cum multa ab hoc sanctissimo Viro praeterita sint, quae nostri saeculi clarissimus Scriptor Benedictinus D. Benedictus Haefftenus ex aliis auctoribus suis inseruit locis, quae Nos (diuturnum hoc nostrum exilium aliquatenus consolaturi) ex eodem Laudes S. P. N. et SS. Regulae ejus concinnare volentes, compendio descripsimus, in gratiam eorum, quibus ipsum magum et spissum opus aut legere non vacat, aut comparare non libet; praesertim vero Tyronum nostrorum, qui recte vivendi exempla ex hujus lectione haurire possunt. “ Tota enim S. Benedicti vita informativa est Monachorum, potissime quaedam ejus gesta ”, inquit Dionysius Carthusianus.

Qualemcumque autem hunc laborem, cui melius inscribere aut dedicare possim, quam iis, qui novellae, imo potius inventatae Benedictinae Congregationis instauratores, bases et columnae estis? qui id effecistis vestris conatibus, quod alii diu quidem desideraverunt, sed ad effectum deducere non potuerunt. Praeivistis itaque exemplo Vestro, et docuistis non semper verum esse illud vulgatum: “ Qui potuerunt, noluerunt; qui noluerunt, non potuerunt. ” Voluistis Vos, et potuistis, volente DEO, et gratiam praestante; annuente, imo promovente et urgente Reverendissimo et Illustrissimo Salisburgense Archiepiscopo, PARIDE Ordinis nostro Patrono maximo.

Privatae etiam me caussae urgent, ut argumento aliquo gratitudinem animi in Vos mei tester, pro Vestra in me singulari, et supra omne meritum meum propensa voluntate, qua me Uterque Vestrum in exilio persecuti estis, Vera exulum

refugia et asyla, et olim vicissim in aeternum tabernaculum recipienda.

Certe Tu ALBERTE clarum sidus nostri Ordinis, quadrimestri circiter tempore, non ut exulem, sed ut domesticum liberaliter aluisti, abundanter fovisti, omni honore et amore, quo ipse dignissimus es (quemque Tibi debent tota monasteria, quae jam tot annis sustentasti, verus Pater pauperum) prosecutus es. Possem hic, imo deberem gratitudinis lege, prolixè in laudes Tuas excurrere, liberalitatem Tuam deprædicare, atque ut oculatus testis virtutum Tuarum Catalogum pertexere: nisi me praevertisset clarissimus Dominus frater meus P. Georgius Stengelius S. J. qui se tamen affectu suo pulcherrimis meritis Tuis agnoscit et fatetur satis respondere non potuisse. Quae ipsa laus maxima est, cum ostendat, Te magis rerum bene gestarum, quam alios verborum copia abundare.

Tu vero VRBANE in Monasterio tuo non solum omni Officiorum genere me prosecutus es; Sed altera vice omnibus rebus spoliatum, ne postliminio domum cogitans redire, pedibus iter conficere cogerer, tribus non contemnendis equis instruxisti, quo insigni beneficio me perpetuo Tibi obligatum habes. Neque enim viam duntaxat mihi fecisti faciliorem; sed insuper caussa fuisti, ut redux domi eorumdem iumentorum opera me familiamque alere possem, remque domesticam restaurare. Multa hic dicenda forent, de Religionis, quo flagras studio: de Benedictini Ordinis, quem ornas, ut quaedam stella Caelum amore, de pietatis quo in DEVM exaestuas, ardore; non pauca de praeclaro Tuorum regimine, quibus non verbis magis, quam exemplo praeis; sed orbi nota omitto: id non omnino silentio praeterire possum, quod me aliosque complures summopere delectavit Templum Tutum splendidissime exornatum, cui vix simile artificio picturae et plastices, in ullo Germaniae Monasterio comparandum sit. Taceo pretiosissima cymmelia, non describam nobilissimum altare ex puro argento constans, et Christi patientis imagines artificii manu expressas, repraesentans, non depingam lampadem XIII. lumina ferentem. Longum esset referre pulcherrima aedificia elegantissime a Te

constructa; non arces et integra dominia a Te comparata enarrabo. Privata haec sunt: venio ad ea, quae utrique vestrum communia sunt, et his longe praestantiora. Viget quippe in Caenobiis vestris, sicubi usquam perfecta regularis disciplinae observantia, summa votorum monasticorum integritas, mutua fraternaue charitas, pietatis ardor, primigenii fervoris vigor, Benedictinus spiritus, perfectionis studium, vestigiorum, quae maiores instituerunt aemulatio, in divinorum officiorum celebratione gravitas, Chori assiduitas, litterarum divinarum amor, denique Religiosa in Choro, veste, incessu, mensa et actionibus omnibus modestia, ut quisquis Caenobia Vestra videt, cum Jacobo Patriarcha exclamare possit: "Vere Dominus est in loco isto, non est hic aliud nisi Domus Dei et porta coeli". An non ergo merito vobis inscribo librum de S. P. N. BENEDICTI laudibus? quae ideo ad Vos spectant, quia et vos ad illas. Estis enim et Vos laus, neque sane exigua, BENEDICTI, cuius gloria ingens est, tales Orbi terrarum filios reliquisse.

Plura non addo, sed cum S. Brunone concludo: "Utinam B. BENEDICTI nomen et memoriam semper in corde habeamus, quatenus dum ejus memores sumus, ejus vitam et sanctam conversationem imitari semper et tenere possimus". AVGVSTAE Vindel. Cal. Maii.

M. DC. XLVII.

CAPVT I.

QVAE SIT S. P. N. BENEDICTI PATRIA.

I.

Sanctus GREGORIUS, alique auctores magno consensu eum Nursiae Sexortum scribunt: et hinc Nursinus passim appellatur. Fuisse autem Nursiam sancto Patri terram nativitatis, arguunt "ruinae palatii parentum eius, cum aedicula prope maenia Nursinae urbis sita", ut ait Adrevaldus. a) Testatur quoque Arnoldus Wion. b) Riguardatorum illustrem familiam in hodiernum usque diem in civitate Nursiae conservari, quae alio nomine familia S. BENEDICTI nuncupetur.

Nursia S. Benedicti patria.

a) Lib. 1. de mir. S. Bened. cap. 1.

b) In Martyrolog. 21. Martii.

II. Nursiae vero situm ita exprimit Philippus Ferrarius, c) Nursia, "NORCIA, Civitas olim Episcopalis Sabinae in valle inter montes excelsos, perstricta, apud Piceni Umbriae et Aprutii confinia, inter Reate et Camerinum: a quo in Austrum supra viginti millia passuum abest, a Reate ad triginta in Boream, atque inter Fulginium et Asculum: a Fulgino in Ortum ad viginti millia passuum, ab Asculo in Occidentem viginti quinque recedens".

Nursiae situs.
c) Topogr. 10 Mart. Rom.

III. Ferunt in vicino monte excelso unam ex Sibyllis habitasse: cujus antrum occlusum, propter magos, qui eo confluentes horribiles tempestates concitabant, magno incolarum detrimento, monstratur. Ad hanc Sibyllam allusit Baptista Mantuanus de S. BENEDICTO ita canens: d)

Antrum sibyllae.

d) Fast. lib. 5.

*Nursia montanae, si vera est fama, Sibyllae
Proxima, nunc tendit vicos aulea per omnes.*

IV. Nursinos porro Scipioni milites ad instruendas naves Africano bello paratas misisse narrat Livius. e) "Plurimos haec urbs, ut Leander scribit, illustres praeclarosque viros in lucem edidit; inprimis Sertorium illum militari gloria celeberrimum apud Romanos, uti a Plutarcho, Livioque monumentis proditum est. Item D. BENEDICTVM Monachorum patrem, cujus vitam elegantissime descripsit Gregorius Pontifex in Dialogis, Benedictum Reguardatum hominem eruditissimum ex nobili

e) Lib. 38. Nursia illustrium virorum parens.

quoque D. BENEDICTI stirpe, Vespasiam Pollam Imperatoris Vespasiani Matrem, ut Svetonius testatur, plurimosque praeterea tum eruditione, tum aliis nominibus patriae suae perhonestos ". Haec ille.

Sancti apud
Nursiam cele-
bres.

V. Sancti apud Nursiam hi celebrantur. Romanum Martyrologium 28 Martii ita legit: " Apud Nursiam S. Spei Abbatis, mirae patientiae viri, cuius anima cum ex hac vita migraret, in columbae specie a cunctis fratribus visa est in caelum ascendere " 23 Maii: " Apud Nursiam SS. Monachorum Eutychii et Florentii, quorum meminit B. Gregorius Papa ".

f) Lib. 3. cap.
15. Dial.

f) Dignissimi porro sunt hi, quorum hic fiat memoria, quia non tantum communem habuere cum S. BENEDICTO patriam, sed ejusdem etiam fuerunt filii religiosi, eundemque sortiti sunt vitae suae descriptorem, magnum scilicet Gregorium. Eandem patriam sanctitatis suae gloria non parum illustravit Sanctulus, Provinciae Nursinae Presbyter, qui singulis annis S. Gregorium invisere solebat, ut ipsemet testatur, g) de quo Volateranus scribit, h) quod Nursiae peculiari veneratione colatur.

g) Ibid. c. 17.
h) Lib. 6.

VI. Hi igitur viri sancti velut sidera quaedam Nursiam condecoraverunt. Sed eminet inter illos, velut sol quidam S. P. BENEDICTVS, qui hinc ortus mundum universum radiis suae sanctitatis collustravit. " Sol quidem fuit fulgentissimus, inquit Archangelus Castivilius, i) jubar-que caeleste sanctissimus BENEDICTVS, splendore gratiae, virtutum lumine, ac spirituali benedictione illustratus. Hunc nobis olim urbs vetustissima Sabinorum inclyta Nursia feliciter dedit. Quae cum frigida sit, ferventem animo, alta humilem, aspera blandum, rudis sapientem nobis misit alumnum ".

i) Hist. Ca-
mald. lib. 1.
cap. 2.

*Nursia quo genitrix tanto laetatur alumno;
Et se sideribus caeli sublimibus infert,*

inquit Laurentius Gambara Brixianus. k).

k) Lib. 1. cr.
sacr.

VII. Sed non tantum splendorem nominis, et famam apud posteros Nursia a viro sancto est consecuta, sed quod longe utilius, efficax etiam contra hostes praesidium et patrocinium apud Deum in suo alumno invenit. Quod in Hispanis contra adversarios dimicantibus subinde praestitit S. Jacobus Apostolus, et post eum S. Abbas Aemilianus, idipsum Nursinis suis in simili occasione S. Patriarcha noster exhibuit. Referunt siquidem Annales Nursini S. BENEDICTVM in praeliis et obsidionibus pluribus, quas civitas ea sustinuit, sublimem in aëre apparuisse atro indutum cucullo, concivibus suis auxilia ferentem, cujus praesentia et ope crebras retulerint ab hoste victorias. Idipsum confirmat Petrus Recordatus Dieta prima, additque variorum olim principum armis Italianam tyrannice occupatam et subactam, Nursiam tamen exiguum licet oppidum, a populatione et vastitate permansisse immunem, quod nimi-

rum eam S. BENEDICTVS sua tutela semper defenderit atque servaverit. Non immerito igitur tanto cive ac patrono exultat, sibi que plaudit Nursia.

*Nursia plaude satis tanto sublimis Alumno,
Astra ferens mundo, Nursia plaude satis.*

CAPVT II.

QVO TEMPORE NATVS SIT S. BENEDICTVS?

I.

Quoties Ecclesia magnis impiorum tempestatibus est agitata, Deus non modo viros insigni sanctimonia praestantes caelitus ad illam iuvandam misit ex illa potissimum parte qua volebat illi opem ferre, et in ea loca, quibus incolumitatem salutemque summam cupiebat, sed huiusmodi misit, qui religiosos Ordines instituerent, unde acies multae Sanctorum pro recta doctrina et pietate pugnantium temporibus iis turbulentis prodierunt; verbi gratia, cum pestis Ariana pervasisset Orientem, Deus extulit in lucem Antonium illum Magnum in Aegypto, unde erupit Ariana lues, et Basilium in Cappadocia ambos non modo caelestis innocentiae, et puritatis viros, sed auctores Ordinum religiosorum, e quibus monachi innumeri pro vero Dei cultu praeliaturi, postea sunt exorti.

*Tbo. Botz. lib.
9. de fig. Eccl.
cap. 4.*

*Antonius et
Basilus Arianæ
haeresi oppositi
in Oriente.*

II. At cum tabes eadem sese effudit in Occidentem, Wandalis Africam, Ostrogothis Italiam occupantibus, Africae quidem Deus Augustinum, Italiae BENEDICTVM largitus est, utrumque plurimorum sanctitate summa excellentium Patrem. Agnovit hanc natam toti Ecclesiae in S. BENEDICTI nativitate felicitatem S. Bertharius Cassinensis Abbas, eamque versibus ita est prosecutus:

*Cui et Augu-
stinus in Africa,
Benedictus in
Italia.*

*Ille nimirum Benedictus est: quem
Acta casuro per iniqua mundo
Subdidit tamquam solidam creator
Aëre columnam.*

*Bella per totum Latium fremebant;
Hinc fames, illinc fera saeviebat
Pestis, horrebat furor Arianæ
Tabis ubique.*

*Ecce dum tantis agitata monstros
Nocte sub tellus scelerum profunda,
Mergitur foede, canis in trifaveis
Ora dehiscens.*

Cap. II. Quo tempore natus sit.

Nascitur caeco BENEDICTUS orbi
Mox salutaris, referens fugatis
Nubibus lucem per aperta Coeli
Astra sereni.

Qualis est Titan: ubi post dierum
Plurimum nimbos radiosus ore
Prodit illustri: mare, terra, coslum
Ridet et aether.

III. Ut autem in particulari magis appareat quam salutaris universo orbi fuerit S. P. N. BENEDICTI nativitas, miseranda Reipublicae Christianae facies, et ea temporum, in quam incidit, iniquitas, satis manifestant. Natus est enim anno Dominicae Incarnationis 480, Pontificatus Simplicii Papae 14. Imper. Zenonis Imp. 7, Chliderici Francorum Regis 24, Odoacris Erulorum regis, Italiae invasoris. 5. De his legendus Card. Baronius Anno Christi 476, et 529.

IV. Tantos sane fructus Ecclesiae Dei eiusdem Ordo attulit, ut quidam nostri temporis magnae auctoritatis scriptor dicere non dubitavit: "post sanctissima et sacratissima Ecclesiae Sacramenta, nihil ita in Ecclesia utile fuisse, ac sanctorum Monachorum Benedictinorum Ordines et instituta". Bonifacius quoque Simonetta ait, a) "a Benedicti agro tot amaeni flores, tot segetes, animarumque viatica, a Benedicti fonte tot rivuli, tot flumina emergere, ut fides Catholica tali irrigatione uda, nullam amplius sterilitatem possit sentire".

a) Lib. 4. Epist. 20.

CAPVT III.

DE S. BENEDICTI PROGENITORIBVS.

I.

S. Benedicti progenitores eorumque nobilitas.

S. P. N. BENEDICTVS ortus traditur ab Arnolfo Wion, eumque sequitis S. Antonio de Yopez, et Simone Milletio, ex antiquissimo et illustrissimo Aniciorum sanguine, de quo Hieronymus ad Demetriadem: "Nunc mihi Proborum et Olybriorum clara repetenda sunt nomina, et illustris Anicii sanguinis genus, in quo aut nullus, aut rarus erit, qui non meruerit consulatum". Et Claudianus: a).

a) de cons. Probinii et Olybrii.

Quemcumque requires
Hac de stirpe virum, certum est de Consule nasci.
Per fasces numerantur Avi semperque renata
Nobilitate virent, et prolem fala sequuntur,
Continuum simili servantia lege tenorem:
Nec quisquam procerum tendat licet aere velusto
Floreat, et claro cingatur Roma Senatu
Se iactare parem: sed prima sede relicta
Anniciis, de iure licet certare secundo.

Vocabantur enim hi Consules, Sextus Anicius, Hermogenianus Olybrius, et Sextus Anicius Probinus; atque Claudianus, Aniciis, propter nobilitatem generis, illud a Senatu privilegii concessum, ut dicendae primo loco sententiae jus haberent.

II. Sed illud quam eximium, quod primi, qui post Constantini Magni baptismum, Christianam amplexi sunt fidem, fuerint Anicii, ut canit Prudentius: b)

Anicii primi e
Senatu Christiani.

b) Lib. 1. contra Symmachum.

*Fertur enim ante alios generosus Anicius urbis
Illustrasse caput: sic se Roma iuclyta iactat.
Quin et Olybriaci generisque et nominis haeres,
Adiectis fastis, palmata insignis ab aula
Martyris ante fores Bruli submittere fasces
Ambit, et Ausoniam Christo inclinare securim.*

Refert id Baronius ad Christi annum 312. Verum Laelius Bisciola b) priorem putat Flavium Clementem virum consularem ad Christi fidem convolasse, ut ex Dione Cassio colligit, et Acilium Glabrionem qui cum Trajano consulatum gesserat. De eadem familia Cassiodorus. e) Erant olim in proverbio opes, aedificiorum moles, et splendor aedium familiae Anicianae. Hinc Secundinus ad Augustinum: "Ego namque fateor, non tali diligentia, nec tanta industria Anicianae domus micare marmora, quanta tua scripta praelucent eloquentia".

b) Lib. 4. hist.
subsec. cap. 4.

c) Lib. 10. ep.
11 et 12.
Anicianae fa-
miliae splendor.

III. Vocatur in Romano Martyrologio 13 Maii, illustris Aniciorum progenies in notis: "Fuit ea familia illustrata non tantum Consulibus et Imperatoribus, sed et nobilitata Martyribus et Confessoribus." Ex hac enim fuere SS. Martyres Cantius, Cantianus et Cantianilla fratres. Ille item pietate atque doctrina celeberrimus Consul ordinarius et Confessor illustris, Anicius Manlius Severinus Boetius, martyrio coronatus sub Theodorico Gothorum Rege. Ex eadem stirpe fuit et Symmachus vir Consularis praedicti Boethii socer, et in passione socius. Ex Aniciano quoque genere feruntur nostri Martyres S. Placidus cum fratribus Victorino, Eutichio, et Flavia sorore. Quare de Macchabaeis Martyribus S. Gaudentius Brixianus Episcopus ait: "Nemini absurdum videatur, quod eos paulo ante Aniciis comparavi. Anicii quippe ex Graeco sermone a nobis nuncupantur invicti".

Ex ea Marty-
res.

IV. Confessores et Sancti ejus stemmatis recensentur S. Paulinus Nolanus Episcopus, Felix Romanus Pontifex S. Gregorii Atavus, ipse S. Gregorius, et praeter S. BENEDICTVM, S. Maurus, Felicissimus Monachus, de quo Petrus Diaconus. d) Habuit et illustres faeminas sanctis annumeratas, Probam, Iulianam Demetriadem. S. P. N. sororem Scholasticam, Tarsillam, et Aemilianam Magni Gregorii Amitas, ut manifestum sit non in terra tantum, sed et in caelo splendere illustris hujus familiae sidera.

Confessores.

d) De SS. M.
Cas. c. 5.
Illustres fae-
minae.

Ataus illius.

e) *Tom. 4.*

Proba Faltonia, quam sancti Patres istius temporis, Augustinus f) Chrysostomus, g) Hieronymus, h) commendant plurimum. Filiam etiam habuit Iulianam matrem Demetriadis, quae fuit huius seculi suis ornamentum, virginitatis decus, quae Christo cum se dedicasset Hieronymi et Augustini aliorumque literis honorata fuit. Mirandum vero in Proba rarum et elegans ingenium; erat enim Graece et Latine (inquit Sixtus Senensis i) ad summum erudita, divinarum litterarum amantissima, et quasi Christianorum Sappho: prima omnium excogitavit ex verbis Virgilii, quem totum memoria tenebat, varios utriusque testamenti locos, metrice describere. Quod opus Virgilio Centonas inscripsit.

f) *Epist. 121.*

g) *Epist. 168.*

h) *Epist. 8.*

Graece Latineque docta.

i) *Lib. 4. Biblioth.*

V. S. BENEDICTO Atavus fuit Sextus Anicius Petronius Probus, divitiis et auctoritate Imperatori proximus. De cujus dignitatibus et magnificentia vide Baronium. e) Uxor ei fuit ex eadem prosapia, Anicia Proba Faltonia, quam sancti Patres istius temporis, Augustinus f) Chrysostomus, g) Hieronymus, h) commendant plurimum. Filiam etiam habuit Iulianam matrem Demetriadis, quae fuit huius seculi suis ornamentum, virginitatis decus, quae Christo cum se dedicasset Hieronymi et Augustini aliorumque literis honorata fuit. Mirandum vero in Proba rarum et elegans ingenium; erat enim Graece et Latine (inquit Sixtus Senensis i) ad summum erudita, divinarum litterarum amantissima, et quasi Christianorum Sappho: prima omnium excogitavit ex verbis Virgilii, quem totum memoria tenebat, varios utriusque testamenti locos, metrice describere. Quod opus Virgilio Centonas inscripsit.

Avus.

Pater.

Mater.

VI. Probae autem filius Probus, filium habuit Iustinianum Avum S. P. N. BENEDICTI. Alius porro hic fuit ab Iustiniano Imperatore, quem male Trithemius et eum secuti dixerunt nostri Patris BENEDICTI Avum: cum fuerit cognatus germanus. Iustinianus enim sancti Patris Avus tres habuit filios, Anicium germanum, qui ducta Iustini Imperatoris sorore genuit Iustinianum postea Imperatorem. Secundus fuit Anicius Eupropius S. BENEDICTI parens: Tertius fuit Anicius Tertullus, Pater S. Placidi. Eupropius uxorem duxit piam et nobilem Dominam Abundantiam, ex illustri Riguardatorum familia, unicam Nursini Comitis filiam, et facultatum eius ac cognominis haeredem. Unde Eupropius hoc conjugio Nursiae Comes factus, in familiam uxoris suae transiens, Riguardati sibi agnomen, pervetusto aliarum nationum more, assumpsit.

Benedictus et Scolastica uno partu editi.

k) *Lib. 4. Epistol. 20.*

Benedictus adhuc in utero psallere auditus.

VII. Periclitata autem in partu Abundantia, geminos enixa est, Sanctum scilicet BENEDICTVM et sororem eius Scholasticam; quibus editis mortua est: quasi jam satis vixisset, cum tantos talesque relinqueret posteros, nec alia videretur nupsisse caussa, quam ut talium Sanctorum fieret Mater. Addendum hic vero, quod Bonifacius Simonetta k) scribit: " Quidam, inquit, Benedictum in alvo Matris sancta praecinere auditum aiunt, si non fabulantur, illius sanctitatis fuit prognosticon. " Materno conclusus utero in angustissimo claustro chorum velut erigit qui in eremi caenobiique clausura, vitam totam canticis hymnisque spiritualibus consecraret.

l) *Lib. 1. de mir. S. Bened. cap. 1.*

VIII. Porro " quantae dignitatis parentibus progenitus fuerit ", ait perantiquus scriptor Adrevaldus, l) " testantur ruinae palatii eorum, cum aedicula prope Maenia Nursinae urbis sita: tantae quippe magnitudinis, perplexique operis ex fundamentis constitisse convincitur, ut quaelibet palatia potentissimorum superaverit Regum, nec modicis queat reparari impensis ". Verum " generosius elegit, Aniciana posteritas tam illustrem

familiam beare nuptias nesciendo, quam multiplicare pariendo; et in carne iam imitari vitam Angelorum, quam ex carne adhuc numerum augere mortalium »; inquit S. Augustinus. m).

m) Ep. 170.

IX. S. BENEDICTI Patrem Eupropium tradit Wion nomen et insignia uxoris suae Abundantiae Riguardatae assumpsisse. Gessisse autem ait pro insigni leonem argenteum in campo rubro, avitis armis Anicianis relictis. Quae quidem eodem auctore habebant turrim argenteam in campo rubro, quae annis trecentis ante Christi nativitatem, An. scilicet ab urbe condita 450 Quinto Anicio Praenestino (qui primus in historiis Anicii condecoratus est nomine) assignat. De gentilitiis autem S. BENEDICTI armis, sic Anonymus quidam cecinit:

*Signa Riguardati Eupropii faelicia, campus
Extollit rubicans, candidus atque leo.
Ex quo par Mosi Benedictus nascitur almus,
Pro quo totus ovat mundus, et astra simul.*

CAPVT IV.

DE SVAVI S. BENEDICTI NOMINE.

I.

Sanctorum quorundam haec praerogativa est, ut ne ipsum nomen vacuum sit luce laudis. Fuit et S. P. N. BENEDICTO ipsum hoc nomen sanctioris vitae, et amplissimae, quam a Deo accepturus erat, benedictionis omen, quare passim ab hac appellatione ipsum parentem nostrum Scriptores, qua veteres qua Neoterici celebrare consueverunt. PRIMA autem huius nominis excellentia est, quod hoc ipsum nomen sit Dei, quo nihil sublimius cogitari potest, cum toties Deus in sacra scriptura vocetur BENEDICTVS? Hic antiquus Floriacensis Poeta Gauzbertus, apud Aimoinum his versibus eum celebravit:

Nomen Benedictus, benedictionis praesagium.

Eius Excellentiae.

*Quem Deus aeterna faciens de sede potentem
Haeredem proprii nominis esse dedit.
Nam fuit, est, et erit BENEDICTVS iure vocatus etc.*

SECUNDA deinde excellentia est, quod BENEDICTI nomen Christo peculiariter competens, nostro parenti communicatum sit. Quod suaviter expendit et expressit S. Aldhelmus Orientalium Saxonum Episcopus, a) sic loquens: "Nec praetereundum arbitror beatae memoriae Benedictum, quem ab ipsis infantiae cunabulis ita fortunatum vocabuli praesagium poscebat ut penitus aliter in proposito divinae religionis vivere nequi-

a) Lib. de laud. Virg. cap. 15.

ret, quem propriae appellationis dignitas et caelestis εὐλογία praerogativa permetteret. Nam supernae liberalitatis munificentia, cum actus puer pollesceret, et secundis meritorum successibus per augustum Hesperiae regnum late crebresceret: haud frustra faelix vocabuli privilegium participavit, cum Advocato et Redemptore nostro, de quo laetantes Evangelici consona voces harmonia psallentes concorditer cecinerunt: Benedictus qui venit in nomine Domini ". Quae verba, ait Dionysius Carthusianus, b) " ad litteram de Christo conscripta, de B. P. N. Benedicto congrue exponuntur, quoniam gratiose Benedictus, id est, multiplici gratia decoratus ac repletus fuit à Spiritu Sancto ".

b) *Ser. 2. de S. Bened.*

III. TERTIA nominis hujus excellentia desumitur a Benedictione, quia Deus Sanctissimo Patri benedixit in omni gratia spirituali: Unde Guarricus Abbas ait: c) " S. Pater noster gratia Benedictus et nomine, cujus memoria in benedictione est, ipse profecto fuit Benedictus vir, qui confisus est in Domino. Quem enim Dominus praevenit in benedictionibus dulcedinis, ut in Domino confideret, jam benedicit omni benedictione spirituali in caelestibus in Christo, quia in Domino confisus est. Nec solum in caelestibus benedictionem omnium Angelorum, sed etiam in terrestribus benedictionem omnium gentium dedit illi Dominus. Ubi enim gentium non benedicitur hodie benedictus Domini Benedictus? Plane benedictio Domini super caput justī, quem tot benedictionibus caeli et terrae gratia Dei cumulavit ". Eodem sensu S. Odo Cluniacensis, Ioannes Raulinus, e) Thomas de Trugillo f) ipsum laudibus cumulant. Iacobus de Voragine g) Abrahae Patriarchae sanctum comparat BENEDICTVM, et quod huic non minus quam illi, postquam de modo Patris sui et cognatione sua exiens venit in terram et solitudinem a Deo sibi praeparatam dixerit Deus: h) " Faciam te in gentem magnam et benedicam tibi et magnificabo nomen tuum, erisque Benedictus ". Vere enim BENEDICTVS in magnam excrevit gentem qui tot millium Pater extitit Monachorum, et magnificatum est nomen ejus coram oculis divinae Majestatis descriptum in libro vitae, et nunc honorabile in tota Ecclesia: estque benedictus tam in hac, quam in altera vita.

c) *Ser. 2. de S. Bened.*

S. Benedicti abundans et multiplex benedictio.

d) *Ser. de S. Bened.*

e) *Ser. de eod.*

f) *tom. 2 lres. sencion.*

g) *Ser. 3. de S. Bened.*

h) *Gen. 12.*

IV. Applicare praeterea licebit illa Deuteronomii verba: i) " Benedictus eris tu ingrediens et egrediens ". Benedictus siquidem fuit ingrediens Romam, ut parentibus obediens literis operam navaret. Benedictus Roma egrediens, ut scienter nescius, et sapienter indoctus, despectis litterarum studiis, relicta domo, rebusque Patris soli Deo placeret. Benedictus cum Nutrice sua Enfidem locum ingrediens, benedictus ab eodem loco, ne vitae huius favoribus extolleretur egrediens. Benedictus Sublacum et Speluncam ingrediens, benedictus ab eadem egrediens, ut posita super candelabrum lucerna omnibus qui in domo Dei sunt

i) *Cap. 28.*

S. Benedicti ingressus et egressus tropologice explicatus.

luceret. Benedictus urticarum et veprium densitatem ingrediens, benedictus ab eisdem egrediens, ut quasi spinis erutis exulta terra virtutum segetes feracius daret. Benedictus fratrum congregationem, ut eos ad regularis vitae perfectionem duceret ingrediens, benedictus ab eadem ad locum dilectae solitudinis digrediens, ut solus in superni Spectatoris oculis habitaret secum. Benedictus e Sublacensibus locis duodecim jam exstructis Monasteriis egrediens, benedictus Cassinum montem ingrediens. Benedictus in cordis sui secretum ingrediens, et cum Fratribus ad labores agrorum egrediens. Benedictus abyssum sapientiae increatae, ut Dionysium Carthusianus ait, et contemplationis secretum revelationumque altitudinem divinarum ingrediens et ad charitatis erga proximum opera ingrediens, et inter orationis verba ex hoc mundo egrediens. Denique benedictus ingrediens in gaudium Domini sui, a quo nunquam egredietur.

V. Benedicti quoque filii ejus qui ab eo benedictionis nomen haereditarunt, et BENEDICTI Patris sequuntur vestigia, ut et ipsi aliquando audire mereantur: "Venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi". Nimirum hoc Benedicti nomen ab omnibus Benedictinis merito exigit:

Ut tantum nomen virtutibus aequent.

CAPVT V.

VARIA S. BENEDICTO ATTRIBUTA ELOGIA.

I.

Nemo laudabilior, inquit S. Ambrosius, a) quam qui ab omnibus laudari potest. Nullus commendabilior, quam quem Deus commendat. Proinde:

a) Lib. 2. de Virg.

A summo hoc sumam Principe principium.

DEUS PATER apud S. Hildegardem b) hoc sancto Patri nostro perhibet testimonium: "Sol discretam et bene dispositam viam in servo meo BENEDICTO declarat, quem ego per ardentem ignem traduxi docens eum in vestitu conversionis suae incarnationem filii mei colere, et in abnegatione voluntatis suae passionem illius imitari, quia ipse BENEDICTUS est quasi alter Moses in lapideo foramine jacens, et corpus suum in multa asperitate ob amorem vitae crucians et constringens".

b) Lib. 2. Vis s. n. 21.

De S. Benedicto testimonium Dei Patris.

II. DEIPARA VIRGO MARIA apud S. Brigittam c) haec de servo Dei magnalia enuntiavit: « Bonus ille Abbas BENEDICTVS, donum gratiae

c) Revel. l. 3. cap. 20. Deiparae Virginis.

quod acceperat multiplicavit, quando omne contempsit quod transitorium erat, quando carnem suam servire coegit animae, quando nihil praeposuit divinae charitati. Mundus ei erat mortuus, et cor ejus totum plenum Deo. Sed placuit Deo BENEDICTVM vocare in montem, ut cum pluribus innotesceret, plures ejus exemplo ad perfectionis vitam incitarentur. Huius beati viri corpus erat quasi saccus terrae, in quo claudebatur ignis Spiritus Sancti, qui exclusit ab ejus corde diabolicum ignem ». Deinde capite proximo ait: « Ejus animæ erat quasi Angelus, qui dedit ex se calorem magnum et inflammationem. De sacco B. BENEDICTI spirabat dulcedo Spiritus Sancti, per quem multa monasteria innovantur ».

III. Descendit dehinc Auctor in coelesti illa ac triumphante Ecclesia ad militantem in terra, atque ab omnibus Ecclesiasticae hierarchiae statibus ea quae Sancto huic ascripserunt elogia, colligit. Quae quia multa et proluxa sunt, apud ipsummet Auctorem legi poterunt.

CAPVT VI.

S. P. N. BENEDICTI PUERITIA.

I.

a) *Lib. 6. de Repub.*

S. Benedictus domi educatus.

A Patre studiorum caussa Romam mittitur.

Veteri adagio, ut est apud Platonem, a) Senes bis pueri dicti: at puer BENEDICTVS bis senex iure vocari potuit, quem Graeci uno verbo dicerent, *παίδισιογέρων*. Siquidem Magno Gregorio teste, "ab ipso pueritiae tempore cor gerens senile", agebat senem moribus. Primis annis cum sorore Scholastica in parentum aedibus educatus est. Septimum vero aetatis agentem annum, ob relucens in eo ingenii vivacitatem, Pater Romam misit liberalibus artibus imbuendum. Non mediocres eum fecisse progressus, et solidae illius eruditionis, quam postea in scriptis suis ostendit, iecisse fundamenta credi potest. Sperabat quidem Pater eum tractandis Reipublicae negotiis studiorum cultura aptum reddi: verum qui ad maiora eum destinaverat Deus, eum mundi vanitates fastidire fecit.

II. Nam "relicta Domo, rebusque Patris, soli Deo placere desiderans sanctae conversationis habitum quesivit". Quenam haec Domus Patris, quae res a S. BENEDICTO relictæ, pulchre exponit Reverendiss. Abbas D. Constantinus Caietanus, b) quem hic disserentem audi: « In alma hac, inquit, urbe, orbis regina fulgentissima, sanctissimi ipsius viri Patriciæ et Augusta Anicianæ Cunabula etiamnum venerabili paene confecta senio se conspicienda praebeant in eiusdem nomine insignita S. BENEDICTI in Piscinula trans-Tiberim Ecclesia. Sed eo in vetustis monumentis Ar-

b) *Epist. de Colleg. Greg.*

chivii Cassinensis Monasterii, cuius iuris haec eadem Ecclesia iam tunc erat, dicitur S. BENEDICTVS sub MONTE LYCAONIS; quandoquidem monticulo cuidam iuncta, brevissimo spatio distat ab ea Insula, quae in mediis Tiberinis fluctibus assurgens, Insula Iovis Lycaonia etiam appellatur. In hac trans Tiberina regione, eo loco, Piscina dicto, olim superbissima et marmorea assurgebant Palatia Anicianae familiae, quorum magnificentiam effossa hoc seculo rudera passim demonstrant, quod confirmatur ex eo, quod contigua iis sit Domus S. Caeciliae ex eadem familia oriundae, quae triduanas a Domino poposcit inducias, ut Domum hanc suam Ecclesiam consecraret. Has maiorum suorum aedes S. BENEDICTVS origine Romanus, Romanisque parentibus Nursiae Domini natus, litterarum studiis incumbens, incolebat. Unde postea quaedam earumdem aedium pars, ac ea forte (non praeter rationem dixerim) quae familiariter sancto Dei viro quotidie usui erat, primis illis temporibus a piis ipsius Alumnis in Ecclesiam conversa, gloriosissimo eius nomini consecrata fuit. Et quae hodie B. Virginis imago eleganter depicta a Fidelibus in Oratorio ipsi Ecclesiae contiguo religiose colitur, ea esse circumfertur, quam adhuc puer idem BENEDICTVS venerari consueverat: unde ipsum Oratorium hodieque S. BENEDICTI Oratorium denominatur". Haec porro Domus satagente eodem Abbate Caietano, beneficio Gregorii XV erigendo Collegio sive Hospitio Benedictinorum concessa est, ut ex ipsius Pontificis diplomate constat. c)

Domus S. BENEDICTI in trans-Tiberina regione sita.

Consecratur in Ecclesiam.

c) Tom. 4 Bullarii.

Nutrix comes individua S. Benedicti.

III. Porro S. BENEDICTO, studiorum tempore addita fuerat Nutrix (Cyrillam vocant) comes et directrix, ut illi in necessariis deserviret, curamque gereret, ne quid deesset tam ingenuo puero, quod pro suo erga illum affectu praestiterit diligenter. Tenero enim alumnos suos, etiam adultos, amore prosequi solent Nutrices, et hinc reciprocos eorum erga illas affectus. Hacc ergo BENEDICTVM Roma profugientem sola secuta est. "Hunc Domini servum, inquit Goffridus Vindocinensis, sola Nutrix sua qua eum tenere nutriebat et quam ipse satis pie diligebat, secuta est, non quidem sanctitatis amore flagrans, sed ei etiam nolenti carnalis affectionis studio ministrare desiderans. Sed vir beatus Deo potius ministrare volebat, non sibi ministrari ab homine. Erat tamen in utriusque pectore pietas, at diversa valde intentio, licet amica videretur, dum illa carni, ille spiritui servire minitatur. Ibant ambo simul tamquam Mater et filius, donec ventum est ad locum, qui Effide dicitur. Quo in loco a quodam paupere viro, pro Christi amore, pauper Christi cum sua Nutrice hospes suscipitur. Nutrix vero illius cum a vicinis mulieribus capisterium accepisset, quo modicum tritici, quod eis pro Christi amore collatum fuerat, purgare debuisset, vas ipsum super mensam non bene collocatum cecidit, et ita confractum est ut in duas partes inveniretur divisum». Sunt, inquit Yepez, Capisteria

Capisterium quid? hoc quale.

(scilicet potius schaphisteria) haec hodieque in usu rotunda et plana, limbo circumquaque ad duorum digitorum altitudinem cincta, nulla tamen habentia foramina: hisce dum frumenta et legumina expurgantur, in altum mittuntur, ut ventus paleas auferat. Hoc tempore ex ligno plerumque fiunt, olim erant fictilia; ut mirum non sit e mensa decidens hoc, de quo agimus, Capisterium fuerit confractum.

S. Benedictus
capisterium fractum
redintegrat.

IV. Quod mox rediens nutrix illius, ut ita invenit, vehementissime flere coepit, quia vas quod praestitum acceperat, fractum videbat. BENEDICTUS autem religiosus, et pius puer, cum nutricem suam flere conspiceret, eius dolori compassus, ablatis secum utrisque fractis capisterii partibus, sese cum lachrymis in orationem dedit, qui ab oratione surgens ita iuxta se vas sanum reperit, ut in eo inveniri fracturae nulla vestigia potuissent: moxque nutricem suam blande consolatus, ei sanum capisterium reddidit, quod fractum tulerat. "Non erat, inquit Salius, a) tanti illa iactura fictilis vasculi, ut prodigio illo reparari mereretur, sed tanti erat dulcissimi in dilectum puerum amoris demonstratio". Ex primo autem hoc miraculo, S. Odo b) animos nostros excitat ad magnam de tanti Patris patrocinio concipiendam fiduciam. "Si enim, inquit, adhuc puerulus ita capisterium reparavit, ut ne scissura quidem appareret, nos qui vasa ad honorem in domo Dei per gratiam vocati sumus, quia multas peccatorum scissuras incurrimus, per eundem medicum, qui iam suo Regi sociatus est, reparari poterimus".

a) *Lib. 5. de amore Dei. cap. 12.*

b) *Serm. de S. Bened.*

Effide nomen
et situs.

c) *In epist. de col. Greg.*

Ecclesia S. Pet.

d) *In Vita S. Disib.*

V. Ubi autem situs sit ille locus Effide, aliis Enfide, Afile et Aufidena dictus, noster D. Constantinus Caietanus indicat: c) "Est, ait, in Aequicolis, sive Latio, triginta Italicis fere miliaribus Roma distans, a sacro autem S. BENEDICTI Specu et Sublacensi monasterio duobus". Ecclesiam autem S. Petri, cuius hic fit mentio, oppido adjacere scribit. Hanc autem Roma discedens S. BENEDICTVS, "ab ipsa infantia (ut S. Hildegardis scribit) d) sancti Spiritus gratia perfusus" adivit, "duobus etiam Angelis, Cyrilla eius nutrice vidente, comitantibus" ut Calixtus auctoris vetustissimus tradit.

VI. "Hunc porro locum, inquit idem Caietanus, et S. Petri Ecclesiam illustrissimus, idemque benignissimus Dominus, D. Cardinalis Bandinus, Praenestinus Episcopus, in eius dioecesi existentem, mihi tamquam Abbati Praesidenti Collegii Gregoriani, meisque in eodem successoribus dono concessit: quamquam aevi vetustate ruinosa, nobis tamen pretiosissimam ob sacras tot nobilium monumentorum reliquias Patriarchae nostri. Qui merito regionis huius etiam Apostolus dicendus est, cum eos populos (ut S. Aldelmus testatur) a daemonum cultu liberaverit. Cuius maximi beneficii ipsi adhuc memores, Ordinem nostrum summa benevolentia et observantia prosequuntur. Qua impulsu praeser-

Cedit in vitam
Collegii Grego-
riani.

tim Aufidenates, nunc quoque egregiam navarunt operam, ut in eorum patriam postliminio reverteremur ”.

Haec ille.

CAPVT VII.

S. BENEDICTI VITA EREMITICA.

I.

“**B**onus ille Abbas BENEDICTVS, ait ipsa Christi Mater apud S. Birgittam, a) timens ne aures macularentur additu inani; oculi, visione delectabilium, fugit in Eremum; imitans illum, qui nondum natus exultando intra viscera materna cognovit adventum sui piissimi Redemptoris”. Et quidem anno 14 aetatis ipsius id contigisse communis habet opinio. Hinc S. Odo Cluniacensis ait: b) “Adhuc tenerrimus grandaevo animo, iam tunc eremi vastitatem subire ausus est. Quod nec ipse quidem Martinus toto orbe mirabilis fecisse refertur. Et quia iugum non solum ab adolescentia, sed etiam ab ipsa infantia portavit”. Unde S. Bertharius Abbas: c)

a) *Lib. 3. Revel. c. 20.*

Qua aetate eremum adierit.

b) *Serm. de S. Bened.*

c) *Hym. ad noct.*

*Et licet vixdum puer attigisset
Puberes annos: nec adhuc recepto
Membra clemento sua ferre pondus
Grande daretur.
Attamen non est veritus, sed annis
Caepit in primis adolere Christo.*

II. Locus autem quem primitus incoluit, Sublacus vocatur quadraginta fere millibus ab Romana urbe distans, in Latio situs est, in territorio Aequicolarum; “in ipsa ripa Anienis dextra, XX millia passuum supra Tibur, in colle edito; infra quem amnis per cataractam praecipitatur”. d) Oppidum est multa plebe refertum; rupem domus obsedere, altera super alteram sitae, in summo cacumine arx est propemodum inexpugnabilis, nisi valle interiecta rupes altior immineret. Anio magnam Oppidi partem ambit, ex Oppido ad Monasterium Sublacense, via est duorum milliarium per abruptas petras, et difficiles aditus, quos facile liceat hosti praeccludere. Ubi ad Monasterium ventum est, ibi tantum in plano spatii repertum, quantum ad Ecclesiam, claustrum, et officinas caenobio necessarias constituendas opus fuit, quae omnia magno sumptu construxere priores. In hisce locis sanctissimus Pater BENEDICTVS Eremiticam et austeram incepit vitam: hic sacrae religionis suscepit habitum, et Ordinis sui prima jecit fundamenta. Qui ex parvo fonte,

Sublaci situs.

d) *Cluer. lib. 2. cap. 10.*

in magnum excrevit fluvium, qui totam deinde irrigavit superficiem terrae.

III. Porro S. BENEDICTVM "ad spiritualis agonis tyrocinium prope-
rantem", Romanus Monachus reperit, eiusque cognito proposito, sanctae
conversationis habitum tradidit, "eius Alumnus, et in rebus divinis
exitit cooperator ac socius (verba S. Bertharii sunt haec) et tamquam
miles emeritus, et diutina iam exercitatione instructissimus praeliator,
doctrina instruxit, pane aluit, exhortatione firmavit. Vere felix, vere
gloriosus, cui concessum est, ut illius educator existeret, qui mona-
sticae religionis arcem, iam super Christum fundatam, quaquaversum
per orbem nobiliter excoleret, proveheret, sublimaret».

IV. Hoc autem loco, quo B. BENEDICTO Romanus obviam venit,
et sanctae conversationis habitum tradidit, extractum deinceps est ad
tantae rei memoriam sacellum in honorem S. Crucis, quod Sublaco,
sive a S. Scholasticae, ut nunc vocatur Monasterio, ad sanctum specum
euntibus occurrit. Porro iuxta huius sacelli fores hodieque ostenditur
columna lapidea striata, altitudinis circiter pedum quinque, sed tempo-
rum iniuria et vetustate plurimum exesa. Huic tradunt S. BENEDICTVM
saeculares vestes, dum Monasticas a Romano acciperet, imposuisse.
Discedens autem S. BENEDICTVS ad sinistram, meridiem versus, prae-
dictum intravit specum, Romanus vero suum repetiit coenobium; ad
dextram in summitate montis situm, ubi hodieque est sacellum, ab eius
nomine S. Romani dictum, cui unum alterumque adhaeret cubiculum,
ab uno e S. Scholasticae Monachis inhabitatum.

V. Praeparavit quidem divina bonitas S. BENEDICTO, incommodam
habitationem, eique pro domicilio Specum obtulit, quae continuam ei
adferre posset molestiam, eam vero libenter incoluit veterum Anacho-
retarum aemulatus studia. De his enim Nicephorus: e) "Aliqui seipso
a multis segregantes, solitarii degunt, exiguis maxime aediculis se inclu-
dentes, quae ea sunt latitudine et altitudine, ut neque directe stare,
neque facile cubare possint, speluncis quibusdam et terrae cavernis,
sicuti Apostolus inquit, incubantes". Sed iam ipsum quem S. BENEDICTO
Deus praeparavit locum contemplerur. Eum hodie vocant SACRAM SPE-
CVM, quam Yepez sepulchri potius formam, quam humani domicilii referre
ait: in longum enim non ultra septem, in latum vero non ultra quatuor
spitamas se extendit. Hinc in ea consistere nemo erectus potest, sed
tantum procumbere aut genuflectere. Pavimentum ipsum asperum et
scabrosum; ut silvestrium animalium non male quis latibulum dixerit.

VI. Sed audiamus de eo oculatum testem, et fide dignum sacrae
Theologiae Doctorem Thomam Stapletonum, qui in Promptuario mo-
rali, f) sic ait: «Sed et hodie (quod enim vidimus testamur) in spelunca
S. BENEDICTI in rupe altissima iuxta Sublacum oppidum quadraginta

e) *Lib. 14.*
cap. 50.

Specus descri-
ptio.

f) *Dom. inf.*
o. l. Nativ.

milliaribus ab urbe Roma distans, cum angustus adeo sit. locus, ut nec erecto corpore stare, nec in genua se erigere quis posset, in longum tamen sit porrectus quantum humani corporis longitudo requirit; locus ipse ubi S. BENEDICTVS oratione continua se prostravit, triennium ibi agens, politissimus nimis est, et prae nimia aequalitate lubricus, cum tota reliqua speluncae pars tam intus quam extra, saxum sit longe asperrimum ». Haec ille: In aspero hoc et pleno horroris loco, suam sanctissimus Adoleſcens incepit paenitentiam, ibique triennio permanens, eam huic loco sanctitate attulit, quam miracula postea declararunt. In hac enim caverna, ut in fine libri videbimus, insana mulier casu obdormiscens, evigilans postea mentis sanitati est reddita.

VII. Quin et sequentibus temporibus, miracula ibi facta, Antonius de Yopez in Chronico refert, ut non immerito Petrarcha g) spelaum hoc ita commendaverit: "Petitque puer non modo solitudinem, sed desertum, et illud inane, sed devotum SPECVS, quod qui viderint, vidisse quodammodo paradisi limen credunt". Speluncam hanc animo oculisque sibi obiciebant primi Clarevallenses monachi, nam (ut habet Wilhelmus S. Theodorici Abbas) h) "loci illius solitudo inter opaca sylvarum et vicinorum hinc inde montium angustias, in quo servi Dei latebant, speluncam illam S. BENEDICTI Patris nostri quodammodo repraesentabat, in qua aliquando a Pastoribus inventus est, ut cuius imitabantur vitam, habitationis eius solitudinis formam aliquam habere viderentur. Omnes quippe etiam in multitudine solitarii ibi erant". Haec ille.

g) Lib. 2. de vit. fol.

h) Lib. 1. cap. 7. vita S. Bernardi.

VIII. Specus vero sanctitatem, extructo qua licebat monasteriolo, posteri venerati sunt. Quod quale quantumque Anno Christi 1461 fuerit, audi Bzovium ita narrantem: l) "Pars Monachorum dies ac noctes gratissimas Deo laudes canit in ipso Monasterio Sublacensi: pars in altero quod SPECVS vocitant, ad quod mille passibus ascenditur, via difficili, et ferro facta, adeoque praecipiti, ut absque horrore adiri nequeat, hinc profundissima in Anienem descendente rupe, inde altissimo imminente saxo; nec accessibilis ullo pacto, nisi modo ad dexteram, modo ad sinistram varios agens flexus in anguis morem ab imo usque ad summum ducta, et plerisque in locis muro defensa fuisset, Monasterium ab altissimo saxo aedificatum est, ita ut magna pars eius vicem tecti gerat; partem exterius construxere: aedes ipsa sacra, et officinae Monachorum multa intra saxum patent. Sicut in altis scopulis nidos videmus hirundinum in crepidine lapidum; ita est hoc monasterium cernere affixum sublimi saxo, ex quo saepe frustra concidunt, quae aut Monachos perimunt, aut aedificiorum ruinam faciunt. Multa hic sancti viri BENEDICTI miracula referentur, et tintinnabulum ostenditur quo diabolus illuisse bonis operibus conatus est. Monachi circiter viginti hic degebant, numquam carnes edebant, vinum multa domabant aqua,

Et Monasteri in ea extructi.

i) Annal tom. 17.

Monachorum Specuensium austeritas.

Pius II. Specum invisit.

ieiunia longa producebant. Luxuria erat duo ova comedisse, oleribus et pane vescebantur, vel leguminibus. His epulis mensam onerabant, brevissimum tempus cibo dabant, nec multo maius somno: reliquum in oratione consumebant, rem divinam peragebant summa devotione, psallebant Deo confidenter. Maior pars senum erat, quorum plerique inoffensa valetudine ad octuagesimum annum pervenerant, vultu alacres, et alloquio venerabiles, quorum unica cura fuit, dissolvi tandem, et esse cum Christo. Huc cum Pius Papa II. pervenisset, omnia loca exosculatus, quae fama vulgaret S. BENEDICTI corpus tetigisse, spiritualesque gratias, quas Monachi petivere, elargitus est”.

IX. Huic descriptioni conformis est ea, quam adfert Simon Milletius, qui anno 1605 loca haec invisit, et de hoc monasteriolo agens, ait “ Ecclesiam habet valde exigua, choro instructam et sacellis, huc illuc, prout rupis concavitas permittebat, sparsis, his, quidem sursum, aliis vero vergentibus deorsum. Sacra Specus sita est ad sinistram chori, qua itur ad summum altare. Pendet in ea argentea lampas continuo ardens, clauditurque cancellis ferreis, ante quos pulchrum conspicitur altare. Est porro loci situs aspectu adeo horridus, ut si in Ecclesiae consistens ostio, sursum eleves oculos, grandem et quae nubes videatur attingere, aspicias rupem: rectam illam, et secti instar lapidis planam. Deorsum vero despiciens profundum cernas praecipitium: sin huc illuc lateraliter lumina convertas, montes occurrent undique, et vasta solitudo; intro vero si ingrediaris, verissimum tibi et pietatis plenum apparebit Sanctuarium, marmore ut quovis rigidior sit, qui illud visitans, nullo compunctionis tangatur affectu. Degunt ibidem pro sacrae SPECVS custodia quatuor vel quinque Religiosi, quibus ex S. Scholasticae monasterio necessaria deferuntur. Distincta olim fuere bina haec monasteria, nunc uni subsunt Abbati S. Scholasticae. Singulis autem feriis sextis Sublacensis huius Monasterii Caenobitae ad sacram pergunt Specum, divinumque ibidem celebrant Officium”. Haec fere ex Milletio.

X. Sylvii Antoniani Card. in S. Specum adfectus, et Carmen,

*Praerupta saxa et invia,
Caelo minantes horridae
Rupes, ferarum inhospita
Et alitum cubilia.
Ut laetus, et libens diu
Oplata conspicio loca,
Humique stratus spiritu,
Haec lesqua sancta exosculor.
Ignotus hic et abditus,
Athleta Christi nobilis,
Serpente cum Saevissimo,
Miranda gessit praelia.*

*Attritus hisce cautibus,
Spinis cruentus asperlis
BENEDICTVS in terra iacens,
Coeli pererrabat Choros.
Tandem velut sol aureus
Surgit marino ab aequore,
Hinc sol novus clarissimo
Complevit orbem lumine.
Sublimis o vitae et viae
Dux, et Magister optime,
E summo Olympi vertice
Audi precantem Sylvium.*

XI. Sed religio mihi paene fuerit hoc loco praetermittere, quo animo ac cultu sacram hanc Specum complexa fuerit Venerabilis Mater ANTONIA AURELIANENSIS DE S. SCHOLASTICA. Haec enim ex illustri Longe-villiorum et Borboniorum stirpe edita; ut coniugali expedita fuit iugo, primum Ordinis Fuliensis Monialis, Tolosae professa, deinde mandato Pauli V. Pontificis Maximi, ad Fontis-Ebraldi caetum translata, fundatrix extitit Congregationis B. MARIAE DE MONTE CALVARIAE et S. SCHOLASTICAE, sororis et primae discipulae S. BENEDICTI. Voluit autem in omnibus Congregationis suae monasteriis secreto in loco cellulam construere, quae nomen formamque SPECVS S. BENEDICTI exprimeret. Hic Sublacensis solitudo adumbrata, incommodam sanctissimi Patris vivendi rationem, paupertatem, et inediae intuentium oculis obiciebat. Hic Asceterium erat, in quo sorores peculiare et extraordinarias fundebant preces. Ipsa Mater Specum hanc animo insculperat suo, hanc itentidem cogitabat, hac se oblectabat plurimum, in hac, ut solidissima petra, post Calvariam prima congregationis suae fundamenta collocavit.

Antoniae Aurelianensis in S. Specum devotio

CAPVT VIII.

S. P. N. BENEDICTI EXERCITIA IN SPECU,
EJUSQUE SUPPELLEX.

I.

Sed quid speluncam, quam hactenus descripsimus, ingressus fecerit S. Puer iam tandem videamus. Exponit illud Thomas de Trugillo: a) "Ingressus speluncam, inquit, flexit genua sua, supplicesque tendens ad Deum palmas, caepit cum eo colloqui, et gratias ei magnas agere, quod ipsum erepisset e mundo, et perniciosus eius laqueis. Hic, inquit,

a) *Thes. Conc. tom. 2.*

Quid S. Benedictus in spelunca fecerit.

solus tecum conversari volo, hic jam neque me parentes, neque mundi voluptates, neque divitiae a tuo suavissimo colloquio complexuque avocabunt. Propitius ergo mihi esto, Domine, et conatibus meis tuum sanctum favorem gratiamque impertire, si enim in locum tam abstractum, desertum ac solitarium me abdidi, id quidem factum est, quia in tua misericordia perpetuo confidi, et speravi; quia tuum patrocinium et praesidium praesto semper affuturum firmissime credidi. Numquam igitur animo suo satisfaciebat Eremita in reddendis Deo Opt. Max. gratiis, sed potius perpetuo in eis occupabatur et versabatur, propter tantum beneficium, quod ei Deus concesserat". Haec ille.

Quid secum
supellectilis in
specum intule-
rit.

Crux Christi
Liber S. Bene-
dicti.

b) 1 Cor. 2.

c) Ioan. 19.

d) In Prolog.
Reg.

Eius cilicium.

Quo perpetuo
inducbatur.

e) Lib. 4. c. 27.

II. Sed bona sancti Patris venia liceat et nobis sacrum hoc antrum subintrare, omnem eius scrutari supellectilem, et sanctissimi pueri viriles et plane heroicos intueri actus. Aliud in hoc sibi a Deo praeparatum habitaculum non invenitur intulisse, nisi aeneam crucem, cum crucifixi imagine, in quatuor angulis totidem habentem dependentia numismata: quod in superiore erat parte, Salvatoris repraesentabat imaginem; ad dexteram effigies erat beatissimae Virginis MARIAE, ad sinistram S. Ioannis Baptistae, cui peculiariter erat addictus: quod inferiorem occupabat locum, sanctum quemdam referebat Anachoretam, scipionem manu tenentem, quae S. Antonii, aut veteris cuiusdam Patris forma fortasse fuerit. Atque hic liber erat, unde profundam illam mysticae Theologiae hausit scientiam, abunde se doctum reputans, si cum S. Paulo nihil aliud sciret, nisi Christum, et hunc crucifixum. b) Ex hoc enim libro ut caetera desint, omnia discuntur. Hic enim est LIBER VITAE, cui titulum quidem Pilatus, sed ex Dei inspiratione inscripsit; IESUS NAZARENUS REX IUDAEORUM: c) compositus autem est totus ex membranis immaculati Agni, qui tollit peccata mundi, exaratus et clavis ferreis, et characteribus sanguineis, impressus prope Ierusalem, in Officina montis Calvariae, ad signum τάν. Hunc librum quotidie legebat sanctus hic Tyro, ut quod postea docuit, d) passionibus Christi per patientiam participaret, et regni eius mereretur consortium.

III. Corpus affligebat asperrimo ex equorum pilis cilicio, multis nodis intricato. Omnis illi annona erant herbae et aqua, cum tantillo panis, quod furtim sibi Abbatisque sui oculis subtractum, certis tantum diebus Romanus deferebat. Haec porro Crux, cum cilicio et tintinnabulo, quod daemon iactu lapidis confregit, hodieque in Sublacensi S. Scholasticae Monasterio asservantur. De S. Patris autem cilicio, non illo tantum, sed reliquo etiam vitae tempore ad eo gestato, plures testes sunt. Quin hoc ipsum Christus Dominus, in Revelationibus S. Birgittae e) attestari videtur, dicens: « S. BENEDICTVS famulus meus habuit corpus suum quasi saccum et prima vestis eius fuit, tunica aspera, qua

domuit carnem, et motus inordinatos, ne lasciverent, et non excederent metas suas ».

IV. Corporis etiam diverberatione sanctum Patrem, dum in specu degeret, sese afflixisse, insinuat S. Bertharius, ubi sic canit:

*Nulla nix illum domuit, nec Euris,
Non fames, aestus, sitis aut cubile
Saxeum vicit, neque disciplinae
Flagra severae.*

V. Qua ratione vero Romanus S. BENEDICTO panem deferret, narrat S. Gregorius; quae ut paulo melius capiantur, notandum: S. BENEDICTVM e sacra Specu per xxx gradus ascendisse ad quamdam planitiem, in quam summo montis, sive rupis cacumini Romanus incumbens longissimum, ut Gregorius ait, funem demittebat; erat enim xxx hexapodum perticarum, sive CLXXX pedum. Resti autem cophinus tenuem annonam devehens alligatus erat, et tintinnabulum illud, in quod daemon lapidem conjiciens, particulam quamdam huius propemodum figurae abstulit. Hinc signum campanae in antiquis Caenobiis Monachorum esse vel fractum, vel perforatum, ut sonum emittat terribilem, idque ut Monachi recordentur terribilis illius vocis: Venite ad Iudicium, vel insignum, ait Petrus Boerius, f) " quod sumus de Ordine S. BENEDICTI, cuius tintinnabulum diabolus jactu lapidis fregit ".

Cur campana fracta in antiquis caenobiis.

f) Cap. 43 Reg.

VI. Narrat diende Gregorius quomodo Presbyter quidam Dei monitu ei cibum attulerit in solennitate Paschali, deinde pastoribus aliisque vicinis manifestus factus fuerit.

CAPVT IX.

DE CARNIS TENTATIONE SUPERATA.

I.

Totam hanc viri sancti contra daemonem, propriamque carnem pugnam, et quae mox secuta est victoriam, eleganter in suo Niceta et rethoricis flosculis descripsit, meus a iuventute amicus R. P. Hieremias Drexelius p. m. in cuius gratiam non pigebit eam hic inserere.

S. Benedictus gravissimam carnis tentationem patitur.

II. Adest avicula, sed nigella, et quales in Plutonis cavea sunt. Adest ex Orco submissa, tamquam una ex velitibus, et quae praelio exordium daret, docta prius a nigro illo Magistro, qui ipsi Stygium AVE expedit. Exequitur ergo quae jussa, et vices suas belle fungitur. Vultum viri sancti circumvolat, alis decore remigat, et nescio quid

Daemon aviculae specie.

Crucis signo
fugatur.

blandum susurrat. Blandiri eam diceret, quae insidias struebat, iugulum et salutem petebat. Pergit illa, et circa BENEDICTI caput, assiduo volatu auram circinat. Corvum crederes qui esurienti Thesbitae Cere rem deportarat. Nec sese ingerere cessat vel invito, adeo ut manu capi posset; sed cruce, quam manus bene cauta efformarat, cedere cogitur, et in infernas caveas, unde subvolarat, remeare. Pugnam finitam creditis? nondum caepit. Anteludium hoc fuit et initium pugnae: lusoriis tantum telis ater ille cornicen pulsus: et nondum vulnus, neque vera congressio purae solum a ferro hastae, ut olim, et obtusi gladii in auras jactati. Iam primum decretorios stylos et pugnatorios mucrones cernetis, et a ludicris transitum ad vera et versa arma.

Subsequitur
gravis tentatio.

III. Vix avolavit illa Cocyti merula, cum Acherontis imperator classicum canere, omnem Veneris exercitum convocare, inflammare in praelium, instigare in BENEDICTVM: illatam saepius ab illo iniuriam exaggerare, praedicare suorum vires, BENEDICTI extenuare, omnes dolis et fraudibus armare, tandem amandare, et victoriam polliceri. Ruit immunda phalanx ipsa Cypride duce, et facibus Avernali sulphure stipatis, casti pectoris maenia it expugnatum. Ah, BENEDICTE, in te vadit pedes iste Venereus, ni validus occurras, victus es, plures in te convolant Cupidines, quam olim Arcesilaus circa marmoream leaenam effigiarit. E poesi hoc natum putas, et unum aliquod e caeteris figmentis? rem dixi, de modo quo dixi, non laboro, nec aliud sacri codices loquuntur, qui saepe plures cacodaemonas; quid aio? legiones totas in unum hominem immissas asserunt. Et certe in BENEDICTVM non ab uno tantum impetus; acies totae in illum videntur pugnasse. Adeo enim faces illas tartareas sensit; adeo pectus exaestuavit flammis non puris, ut vix amplius durare sibi visus, contra tam late populans incendium. Et prope fuit ut loca illa deserta desertum iret, et in urbem rediret.

Contra obfir-
mat animum.

IV. Sed adest auxiliatrix manus, et qui voluit BENEDICTVM impugnari, expugnari vetuit. Adest Numen, et animum fatiscentem in praelium restaurat. Mox ipse Divus recepto animo, et quasi aqua e languido refocillatus, semetipsum affatur, et BENEDICTE, inquit, cedis? et potior tibi fugacissimae voluptatis umbra quam caelum, quam Deus? nec exitum spectas? quo ruis? haec olim polliceris, nempe cessurum voluptati, quae paene antequam venit, aufugit. Tam vile tibi caeli praemium? tam iucunda inferorum incendia? ubi robur, ubi per tot annos sapientiae meditata studia, ubi ille animus, qui possit dicere: si fractus illabatur orbis, non expavescam. Et quaeso, pudorem longa inedia, crebra insomnia, multa tolerantia adhuc servatum, momento perdes? Non ita. Et tu pecus (carnem suam compellat) haec adfectes contra rationem, contra leges, contra Deum? haec in me cudas pericula?

tu me hosti prodere, caelo extrudere, infero draconi glutendum obijcere? mercedem feres, ne dubita, te dignam: Mulceberis: et curabo, ut hodie bene tibi sit. Dum haec fatur, obliquos utrinque secus dimittit oculos, et arma circumspicit, quibus in rebellem carnem vindicet. Et en tibi, proxime circumspicientem densi spinarum nexus, et crudele senticetum, quod sine contactu sauciet vel tantum spectantes oculos. Et bene est, inquit **BENEDICTVS**, etiam de lectulo tibi provisum, mea Caro; blanditer per illum volutaberis, quin ergo te, dignam hoc toro, molliuscule illic repono?

V. Primi quidem in omnibus praeliis vincuntur oculi: et saepe prius fugae quam pugnae locus quaeritur. At **BENEDICTI** oculi etsi dumorum aspectu pavidi, non tamen fugitivi. Neque ullus cunctationi locus in eo consilio, quod non potest laudari nisi peractum. Mox enim **BENEDICTVS**, post amarulentos in carnem jocos, pie iratus et sancte crudelis, vultum asseverat, virum se gerit, et laciniis devestit, neque latus obdit, ut olim pugiles, sed toto corpore ad veprium ictus expositus, nullam partem spineto interdicit. Et videte quam non haereat, quam secum non multa putet, quam sibi non ignoscat: Melius est, inquit, corpus ardeat quam animus, laceretur illud quam iste. Vix haec fatus, inerme corpus et nudum, hilari jactu in horridum dumetum praecipitat, et sacros artus horrentibus undique paliuris fortissime induit. Currunt ex omni parte cruoris rivuli, et virides spinarum gladios liberaliter purpurant.

Oculi omnium
primi vincuntur.

Se volutat in
spinis.

VI. Huc jam oculos, et spectate mihi purpureum corpus in mucronato hoc lectulo. Huc et aures, non quae lamenta et quaestus, sed quae herois invictas voces audiant et adorent. Iacet inter spinarum scorpiones; non lacrimat, non ejulat; nec ingemit quidem. Sed ipse sui tortor et spectator, quod olim gladiatoribus Romani: Repete ictum, repete; hoc ipse sibi acclamat, et suae voci obsecundans, transfixa membra magis versat, et quasi extricando se labore, altius intricat, sentesque toto et profundo corpore admittit, et nova vulnera infligit, sive ampliat antiqua. Nec satis. Corpus quod vepres: etiam verba lancinant: Iam, mi care aqualicule, inquit heros, iam volutari licet et satiari. Explica tenellos artus, amplexare hos flores, et petulantiae tuae hic indulge, quantum satis. Tandem, uti solebant Quirites victo gladiatore, exclamat, Hoc habet.

Romani quomodo
gladiatores animant.

VII. Ah, **BENEDICTE**, (sed quid triumphis ingemisco?) o magne athleta, jam tibi licet vocem illam emittere: Vici; et quidem victores gentium, ardores pravae. Et tu ille sapiens es, qui licet uratur, crucietur, in Phalaridis tauro sit, dicat tamen: Quam suave est hoc; quam hoc non curo? beatus sum. Hae voces in ipsa officina voluptatis auditae; cur ergo incredibiles sint apud eos qui virtutem colunt? Quam bene Seneca:

Licet corpus, plenum bona conscientia, stillet, placebit illi ignis, per quem bona fides collucebit, vere:

Latus est, quoties magno sibi constat honestum.

Incendium
extinxit igne.

Et Christianus Doctor haec consignans Ambrosius: "Non frangitur, inquit, sapiens doloribus corporis sed etiam in aerumnis beatus manet". Etiam et tu BENEDICTE: imo beatus non mansisses, nisi quam sibi corpus beatitudinem fingit, abjecisses: Vicisti peccatum, quia transtulisti incendium. O rubi, nulli minus quam BENEDICTO erubescendi? vos Veneri pudorem incussistis et ruborem. Illa in rubis victa, quae rubos venerat satura. Flammam ex Ida tulit in Cassinatem, sed flammis pulsa est; aestuabat in voluptates BENEDICTI animus, sed hic aestus urticarum incendio repressus. Sentibus impune licuit venas rimari, ne mersa visceribus libido, penitas medullas sorberet.

Insigni victoria.

VIII. Fingit Theocritus impurum Cupidinem ab apicula punctum, flentem ad Cytheren rediisse, et voces illas, Perii mater, occidi; saepius iterasse. Quam verius ego: Cupidines omnes quotquot BENEDICTO insultarunt, a suo victore discessisse, nec sine amaro ploratu. Et hoc illud e carduis vallum est, in quo vir sanctus hostem suum, seipsum, exarmavit: sanguinem suum senticeto gustandum propinavit, triumphavit Venerem, turpemque ignem frigere jussit. Sic miles iste, vulnerato corpore animum reddidit invulnerabilem, incendium non quidem evitavit, sed mutavit, mentem servavit, cum calcavit carnem. Quod si huic pepercisset, tyrannus fuisset in illam. Vulneribus ergo vulnera persanavit, et flammis restinxit flammam. Iracundis tribulorum manibus corpus objecit lacerandum, ut ab uredine integrum servaret animum. Quod si noluisset esse saucio corpore, fuisset anima, et hunc non fecisset sanum, nisi prius insanum illud. Mirum et novum sanandi genus, sanitatem amittere, et o novum artificium lucrandi, jacturam facere, quamvis hic nec jactura quidem nisi luti sanguine mixti, Corporis. Etsi damnum corpus hoc, quod Solone teste, cum oritur, putredo; cum vivit bellua; cum moritur vermium esca est: sit, inquam damnum, hanc belluam, an escam belluarum? laedere: quantum hoc est, et quam nihil prae victoria, quae ex hoc nascitur. Bis vincit, qui se vincit: neque pulchrior, addo neque opulentior est victoria, quam de seipso. Innumerae sunt qui urbes, qui populos habuere in potestate, paucissimi qui se. Neque mihi iactes ustulatam tuam dexteram Scaevola. Facesse: talis actor non fuisses, nisi tales Spectatores habuisses. BENEDICTVS, Nicetas, sexcenti alii, teste caelo, spectatore Deo, et solo, non aspirarunt gloriam, sed profligarunt, tanto illa digniores, quanto minus esse voluerunt. Ite Mutii, ite Lucretiae, vos violentas vobis manus attulistis iam

violatae. Nostri hi athletae ne violarentur. Non disputo, quo jure sibi vitam eripiat, qui non dedit. BENEDICTVS, Nicetas, sexcenti alii, seruarunt vitam, vel rectius vivam mortem membris intulerunt, ut animi mortem effugerent, tanto clariores cunctis aliis, quanto fortiores. Secum luctati sunt; spinas et supplicium sibi attemperarunt; pigrum illis visum sudore acquirere, quod possent sanguine; vere petierunt

pulchram per vulnera mortem :

Mortem, ara non corporis, sed Cupidinis impuri; mortem omnium vitiorum. Viam ad caelum non voluptariam, non stratam rosis, non quae plano pede aditur, sed dumis asperam ostenderunt: nec ostenderunt solum; sed iverunt illam; pervenerunt per illam, quo plerique cupiunt pervenire, non ire. Sinitur nimirum per blandimenta corpus valescere, languescere animus. Vegetandus est hic, fraenandum illud. Atque uti pugio vetustate obtusus asperatur saxo, et mucro ardescere iubetur sic corpus saepe quo non vult, stimulis adigendum. Turpe certe est comitatu; ut recte Tacitus, virtutem principis non adaequare. Factum BENEDICTI aut Nicetae admiramur? etiam imitari possumus. Neque ulli, Iobo sic proclamante, missio prius indulgetur ex hac militia, quam e vita. Inquietus puer est, imo ipsa inquires, caecus ille deus, quietos tamen et caecus ferit. Impia sagitta BENEDICTVM tetigit, non prostravit. Infamem sibi repulsam tulit, telumque retulit retusum, imo fractum, et pro victoria lacrimas habuit et pudorem, qui illum extorquere voluit. At nimium durum est, inquis, rubos insilire membra spinis amicare, excire sanguinem. Vis leniora? Aude hunc hostem serio fugere, et vicisti. Hactenus Drexelius.

Cuius exemplum imitandum.

IX. Sed illud neutiquam praetereundum putaverim, quod de S. Francisco Minorum Patre, vepretum hoc S. BENEDICTI visitante, litteris traditum. Haec enim de eo Lucas Waddingus tom. I. Annal. Ord. Minorum, anno Christi 1222: "Ab urbe recedens (S. Franciscus) in regnum Parthenopaeum S. BENEDICTI specum voluit visitare, cuius rei praeter constantem traditionem, quae habetur in sacri specus et S. Scholasticae Sublacensis caenobiis, apparet adhuc vestigium in sacello sanctorum Angelorum, et S. Gregorii a Gregorio IX consecrato, ubi a dextris altaris idem benignus Francisci Fautor et amicus Gregorius depictus est; a sinistris autem Franciscus schedam manu tenens, exaratis his verbis: Pax huic domui; quibus semper domum quamcumque ingrediens incolas salutabat. Sacellum hoc supereminet illi hortulo seu viridario, in quo S. BENEDICTVS molestum carnis incitamentum spinarum cruento superavit volutabro. Digne autem sanctae rei contemplatione Franciscus immersus sanctitatemque insignem magni secum expen-

S. Franciscus S. Benedicti specum invisit vepretumque.

Quod signo crucis in rosarium vertit.

dens Patriarchae, qui tam duro et diro succurrit remedio, dumeta attrectans et exosculans, demum signo crucis afficiens, in rosarium pulcherrimum divina vertit virtute. Quo factum est, ut deinceps ille locus in maiori haberetur reverentia, et rosetum utriusque Patriarchae religione sacratum, mirae virtutis rosas producat, quae multam ubique infirmitatum medelam attulerunt. Caelestem hanc metamorphosim perbelle et docte quidam eruditus Poeta, hoc carmine depinxit:

*Virgineum saepit florem BENEDICTVS aculis
Vepribus, et proprii rore cruoris alit.
Hinc dumeta novas, tanto faecunda liquore,
Franciscique manu culla tulere rosas,
Falsa quidem roseo cecinere e germine Vales.
Sed latuit falso carmine vera fides.
Scire cupis rosei flos exeat unde pudoris?
Sola rosas potuit gignere puncta Venus.*

CAPVT X.

DE S. BENEDICTI ABBATIALI DIGNITATE,

PRIMORUMQUE PER EUM MONASTERIORUM FUNDATIONE.

I.

S. GREGORIUS praeter jam commemoratam, alias tentationes, quas triennio illo, quo in specu degit, superavit S. BENEDICTVS non commemorat, neque etiam quos ibidem habuerit, discipulos. Iam tum enim, ut ipse ait, "nomen ejus per vicina loca innotuit cunctis: factumque est ut ex illo iam tempore a multis frequentari caeperit". Post narratam autem de tentatione victoriam, haec iterum subjicit: "Caeperunt postmodum multi jam mundum relinquere, atque ad ejus magisterium festinare. Liber quippe a tentationis vitio, vero jure jam factus est virtutum Magister". Habuit ergo etiam in specu degens suos BENEDICTVS discipulos, de quorum tamen vita, nominibus, et successu, cum altum ubique sit silentium, nihil adferre possumus.

Monasterii
ubi postulatus
fuit, descriptio.

II. Non longe autem Monasterium fuit situm intra Sublacum et Tibur urbem in Latio ad Anienem fluvium, non longe a loco quem Vicoverram, sive Varronis vicum dicunt, cuius Monasterii hodieque exstant vestigia. Fuisse illud postea Regulae S. BENEDICTI subditum, et SS. Martyribus Cosmae et Damiano dedicatum, tradit Constantinus Caietanus; a) Varronis autem ille vicus dicitur, "vicus Valerius, vel Vari", de quo Bzovius: b) "Oppidum, inquit, est in alta rupe situm, trianguli

a) Lib. 2. pro
Ioann. Diac.

cap. 7.
b) In *Annal.*
Eccles. Anno
1461.

formam gerens; duo latera, praerupta tuentur saxa, hinc rivo scissa perenni, inde ad Anienis cursum usque protensa: tertium latus altissima turris, et arx munitissima defendit, et fossa manufacta. Adsunt vestigia priscae nobilitatis, magna pars muri ex quadratis ingentis molis lapidibus quales in antiquis operibus cernimus ”.

III. Huius igitur Monasterii Abbate defuncto, “omnis ex illo congregatio ad eundem venerabilem BENEDICTVM venit, et magnis precibus ut eis praesse deberet petiit. Qui diu negando distulit, suis illorumque fratrum moribus se convenire non posse praedixit”. Zacharias Pontifex in tractatione Graeca, ex humilitate hanc praefecturam recusasse asserit; ita enim ait: “Ipse vero sibi a pueris coadulescentem Deumque imitantem humilitatem relinquere non ferens, eorum eiusmodi supplicationem reiecit, se peccatorem et indignum dicens”. Victus vero precibus, mox ut Abbatis officium admisit, Subditis se omnis virtutis et sanctitatis speculum exhibuit, exemplo suo illos docens cellam amare, otium fugere, silentium tenere, laetari laboribus, jeuniis, vigiliis, et paenitentiae operibus. Ad continuam eos incitabat orationem et meditationem, ad amorem mutuum obloquii et detractationis declinationem, ad sanctae paupertatis studium, qua omnia Monasterii sunt omnium, et nihil alicui proprium. Aegris ipse inserviebat, et ab aliis visitari, et ministrari volebat. Hospitet magna excipiebat charitate. Singulari mansuetudine tolerabat subditorum defectus, quos et suaviter admonebat, et cum res exigeret, puniebat graviter. In omnibus se praebens pium Patrem, perfectum Magistrum, et Superiorem Zelosum.

In Caenobiar-
cham eligitur
S. Benedictus.

Quomodo et
in praelatura
gesserit.

IV. Sed argumentis disciplinam dissoluti fratres ferre non poterant, quare inito consilio veneno illi mortem machinari decreverunt. Igitur “cum vas vitreum in quo ille pestifer potus habebatur, recumbenti patri, ex more monasterii, ad benedicendum fuisset oblatum, extensa manu BENEDICTVS siguum crucis edidit, et vas, quod longius tenebatur, eodem signo rupit”. Ipse vero illico surgens, vultu placido, mente tranquilla, fratres increpat, deferitque atque amicam solitudinem repetit. Crediderim divinam bonitatem id ei accidere permisisse, ut solatio esset aliis post eum secuturis Superioribus, si quando ob disciplinae regularis observantiam, aut odio haberentur, aut variis modis exagitarentur. Sic enim Christus c) suis praedicebat discipulis: Non est servus major Domino suo, si me persecuti sunt et vos persequentur.

Mortem sibi
machinantes fra-
tres deserit.

S. Benedictus
Praelatis pro regu-
lari disciplina
patientibus so-
latium.

c) Io. 35. 20.

V. Quis vero non miretur religiosos hos, qui tanta instantia, tot precibus Abbatem sibi postulabant S. BENEDICTVM, idque solum propter vitae sanctitatem, postea tamen tanto odio in mortem eius conspirasse. cum non ignorarent aliter sibi sub hoc, quem elegissent Abbate vivendum? Unde hoc quaeso accidit? nisi quod quidam malunt reformati dici, quam esse, et nomine potius gloriari, quam vita, qui ut aliquid

Detegitur ra-
dix odii, quo sti-
mulantur in bos
nos Praelatos
discoli religiosi.

d) *Epist.* 137.

videantur, Magistrum eligunt perfectissimum, eius tamen doctrinam non sequuntur. Cum enim mores mutandi, passiones mortificandae, propria deserenda voluntas, solitudo, silentiumque servandum accurate, aliaque quae cum assueta ipsorum libertate ex diametro pugnant, facienda, tum vero repugnantem spiritui sentiunt carnem, cui obsequentes insiliunt in Magistrum, et quomodo se ab eo queant expedire, tractare incipiunt. Atque hinc patet optime dixisse S. Augustinum: d) "Simpliciter fateor charitati vestrae coram Domino Deo nostro qui testis est super animam meam ex quo Deo servire caepi, quò modo difficile sum expertus meliores, quam qui in monasteriis profecerunt, ita non sum expertus peiores, quam qui in monasteriis ceciderunt, ita ut hinc arbitrer in Apocalipsi scriptum: Iustus justior fiat, et sordidus sordescat adhuc".

Prima Ordinis
Monasteria.

VI. Pergit Gregorius: "Cum sanctus vir in eadem solitudine virtutibus signisque succresceret, multi ab eo in eodem loco ad Omnipotentis Dei sunt servitium congregati: ita ut illic duodecim monasteria cum Omnipotentis IESV Christi Domini opitulatione construeret". Fuerunt autem duodecim haec monasteria surgentis Ordinis nostri fausta exordia, et totidem velut lapides fundamentales, quibus magnum illud aedificium postea supraedificatum fuit. Parva autem haec fuisse, ex numero Monachorum duodenario in singulis collocato, possumus intelligere. Diversitas porro aliqua est in horum Monasteriorum nominibus, et serie assignanda. Arnoldus Wion ita enumerat:

Eorum series.

1. S. Maria in Primerana, hodie S. Laurentius.
2. Vita aeterna.
3. S. Michael Archangelus.
4. S. Archangelus.
5. S. Angelus.
6. S. Angelus de Threni.
7. S. Ioannes Baptista.
8. S. Clemens.
9. S. Blasius, hodie S. Romanus.
10. S. Donatus.
11. SS. Cosmas et Damianus, hodie S. Scholastica.
12. S. Hieronymus.

Prudentius Sandoval, Antonius de Yopez, et Simon Milletius hoc fere ordine recensent.

Primum. Quod dicebatur olim Columbaria; postea S. Clementis. In hoc Monasterio ex eorum sententia, ordinarie residebat S. P. BENEDICTVS, et in eodem S. Maurus et S. Placidus habitu donati sunt Monastico.

Secundum. SS. Cosmae et Damiani, hodie S. Scholasticae huic Mona-

sterio valde afficiebatur Silvia S. Gregorii mater, multosque ei attribuit reditus, cum autem a Barbaris esset destructum, eiusdem liberalitate dicitur restauratum. Ad hoc Caenobium satis magnum caetera sunt reducta, fuitque olim celebre a regulari observantia, et viris illustribus, qui ex eo prodierunt.

Tertium, fuit iuxta S. Specum, S. Michaelis Archangeli.

Quartum, S. Donati Episcopi et Martyris, situm in eremo a Tertullo Patre S. Placidi S. BENEDICTO donata.

Quintum, quod Wion vocat S. MARIAE in Primerana, Sandoval appellat S. MARIAE de Morrebota, alias Portiunculae, ad cuius exemplar aliud eiusdem nominis aedificatum fuit in agro Assisinate, quod a nostris S. Francisco deinde donatum fuit. Nunc S. Laurentii dicitur, quod ibidem conditum sit corpus S. Laurentii Monachi et Martyris, qui (ut habet historia Sublacensis) triginta tribus annis in eodem multis coruscans miraculis tempore Innocentii IV. et Gregorii IX. vixit, ut patet ex processu Canonizationis, per Ioannem Episcopum Arelatensem Anno 1244. instituto. Abest hoc Monasterium a sacra specu, quingentis circiter passibus, versus montem a latere orientali tendens. Ubi etiamnum extat sacellum cum quibusdam mansiunculis.

Sextum, S. Ioanni sacrum, alterumque ex iis, quae in montis Caerule mine exstructa aquae penuria laborarunt. Hoc in loco, S. BENEDICTVS aquam e rupe precibus suis scaturire fecit.

Septimum, S. Hieronymus, tertium, post duo praecedentia, in montis fastigio collocatum, cuius etiamnum extant ruinae.

Octavum, dicebatur Vita aeterna.

Nonum, S. Victorini (Sandoval Victoriani) Martyris. Constantinus Caietanus e ait, hoc Monasterium in Provincia Valeria fuisse situm. Quod enim Amiterni, quae urbs Valeriae Provinciae caput fuit princeps S. Victorinus miraculorum gloria illustris, atque Patronus esset, ut civitatis et provinciae Divo Tutelari grati animi censum penderet piissimus BENEDICTVS, ex suis in Valeriae provincia aedificatis monasteriis, unum S. Victorino, provinciae Patrono dedicavit.

Decimum, eo loci situm est, ubi olim oppidum Trebarrum fuit.

Undecimum, S. Angeli olim dictum, iuxta Sublacum, ubi nunc sacellum S. Mauro sacrum.

Duodecimum, adhaerebat Castro, quod Rora de Boso appellatur, ubi fons ab incolis in magna habetur veneratione, quod S. BENEDICTVM ex eo frequenter bibisse credant.

VII. Quamvis autem in duodecim hisce Monasteriis uberrima liceat spectare Ordinis nostri, praesertim sub initium, incrementa; notat tamen Caietanus Abbas f) S. GREGORIUM non omnium a S. BENEDICTUM (priusquam Cassinum peteret) erectorum Monasteriorum meminisse, sed

e) Lib. de S. Greg. Monach. sect. 4.

f) Lib. 2. pro Ioan. Diac. cap. 7.

Alia insuper
monasteria re-
gulae S. Bene-
dicti subduntur.

eorum tantummodo, quae prope annum Christi quingentesimum, Valeriae provinciae terminis continebantur. Praeter haec vero alia insuper Monasteria eiusdem sanctissimi Patriarchae leges (ut tam illud, cuius abbatem Adeodatus ante egerat, quam aliud Vicovariense, hoc est, iuxta vicum Varronis in tractu Valeriae, a qua ille vicus etiam Valerius fuit denominatus) et amplexata fuisse, et observasse. Adeoque dubium non esse S. BENEDICTVM antequam ad montem Cassinum migraret, alia itidem monasteria hinc inde passim crexisse, et sacrae suae religionis Regulis informasse.

Cur 12. tan-
tum monachos
singulis Mona-
steriis deputa-
vit.

VIII. Quaerat aliquis, cur non plures in singulis caenobiis colloca-
verit Monachos; aut quare pauciora non excitavit monasteria, quae si
maiora fuissent et ampliora, maiorem licuisset in unoquoque admit-
tere religiosorum numerum. An forte duodenarium Apostolorum nume-
rum, cui, Christus, ut Pater praeerat, voluit imitari? An exprimere
numerus duodecim millium signatorum, quae Ioannes in Apocalypsi
vidit? Quot enim ibi nominantur millia signatorum, tot in duodecim
his Monasteriis (si Abbates excipias) fuerunt Monachi, centum nimirum
quadraginta quatuor. Ex quo iam facile colligas, quam multi tam brevi
tempore, S. Patris disciplinae se subdiderint, ut tamquam ex alveario
excrecentia apum examina in alia vasa oportuerit inferre, quae duo-
decim haec repleverint monasteria. Unde praeterea constat, quam excel-
lenter sanctissimus Pater illa donatus fuerit gratia, quam in Novi-
tiorum Magistro requirit, nimirum, ut aptus sit ad lucrandas animas,
cum ipse undequaque venientes suciperet; et convenientissime quemque
pro sua institueret capacitate.

CAPVT XI.

*S. BENEDICTVS MAVRVM ET PLACIDVM IN SVAM DISCIPLINAM
ET CONSORTIVM SVSCIPIT.*

I.

Monasteria
sua pietatis non
tantum bona-
rum artium vo-
luit esse gymna-
sia.

“**C**AEPERE etiam tunc ad eum Romanae urbis nobiles et religiosi con-
currere, suosque ei filios Omnipotenti Deo nutriendos dare”, in-
quit Gregorius. Videas hic errare Novatores, qui veterum monasteria,
non nisi bonarum artium Gymnasia et scholas fuisse cavillantur. Romani
enim hi nobiles, si praeter scientiam nihil spectassent, commodius,
meliusque filios suos Romae, quam Sublaci in eremo erudiendos tradi-
dissent. Cum et ipse S. P. BENEDICTVS, Romae liberalibus studiis traditus
fuerit, indeque recesserit scienter nesciens, et sapienter indoctus. Et

ex ipsa SS. Mauri et Placidi vitae historia facile constat, qua mente et fine S. Patri fuerint oblati. De Mauro enim Faustus ait: "Duodennis sanctissimo BENEDICTO, Omnipotenti Deo sub regulari nutriendus institutione a parentibus est traditus. Hunc S. BENEDICTVS prae omnibus semper charius dilexit et instruxit, atque ita in Omnipotentis Dei informavit servitio, ut nemini post ipsum in coenobiali sacrosancta benedictione fuerit secundus". Recensitis autem eius abstinencia vigiliis, precibus, lacrymis, silentio et lectione, ait: "His ergo, aliisque, quas enumerare longissimum est, eo succrescente virtutibus sanctissimus de illo BENEDICTVS plerumque in conventu fratrum, suppresso eius nomine, quasi de alio loquebatur, iunioribus et negligentioribus illum proponens sequendum. Vidimus, aiebat, nostra aetate, quemdam strenuissimae nobilitatis iuvenem infra annos adolescentiae, ita omnis monasticae religionis subito arripuisse perfectionem, ut alicui ex prioribus similis, imo aequalis per omnia dignissime iudicetur". Haec ille.

S. Mauri commendatio.

II. Paria de S. Placido habet Gordianus; quem a Patre ait, "oblatum S. BENEDICTO erudiendum secundum regularem normam institutionis; eumque vir Dei, de his quae Dei sunt sollicite instruere coepit, ac contra tentantia praemunire vitia, qui ab ipso pueritiae suae tempore abstinenciam et vigiliis est secutus. Obedientiae vero ita sibi callem vendicavit, ut pro hoc ipsi sanctissimo BENEDICTO admirabilis haberetur".

Item S. Placidi.

III. Hinc porro patet, qua doctrina iuvenes hi a S. Patre fuerint imbuti, qua forma ille suos erudiret Tyrones, de qua et ista Faustus narrat: "Cernens beatissimus Pater me per omnia saluti propriae et regulari institutioni operam dare, multis saepissime argumentationibus propositum animi mei nisus est experiri, etiam de his, quae ipse homini impossibilia ac importabilia esse sciebat. Sed ubi per gratiam Omnipotentis Dei, qui omnes homines vult salvos fieri, me paratissimum atque promptissimum ad omne quidquid illud erat aggrediendum ac attentandum, sive etiam perferendum esse pervidit, ilico specialius praecaeteris obsequiorum meorum uti servitiis caepit".

Monasteria Benedictina gymnasia fuere sed praecipue pietatis.

IV. Docuit igitur S. BENEDICTVS verbo et exemplo ea, quae postmodum Regula sua praescripsit. Unde satis patet, quo fine extracta olim monasteria, qua se candidati mente illis offerrent, ut a veritate alienum sit illud haeretici Poëtastri distichon:

*Quod fuerintque Scholae, aut fuerint exempla Scholarum,
Et doctis tantum lecta habitata viris.*

Gasp. Rudolpb.
Carm. ad lib.
Bruschii de Mo-
nast. German.

Ita scilicet de Monasteriis, in suo Parnasso somniant Novatores, qui veterum historias recensentes, cum Caenobium aut Monasterium

occurrit, Scholam rescribunt, et Religiosorum conventus in litterarum gymnasia reformant. Sed contra hoc alii ex professo egerunt.

V. Quod S. BENEDICTVM spectat non negaverim, quin in suo monasterio, quod ipse Dominici scholam servitii appellat, etiam humaniores explicaverit litteras, vel aliis id muneris delegaverit. A quo enim Faustus et Gordianus, alique, qui etiamnum pueri in ordine recipiebantur, eas didicissent? Quanta autem affulserint scientia, eorundem testantur monumenta. Gordianus enim Graece et Latine, et satis quidem diserte scripsit. Fausti eruditionem, S. Mauri vitae historia commendat.

Placidus S. Benedicto oblatus.

VI. De Placidi oblatione, ita Gordianus in vita: "Tertullus Patricius cum optimatibus Romani imperii divinae Incarnationis anno vigesimo secundo ac quingentesimo ad Patrem sanctissimum BENEDICTVM pervenit, vir excellentissimus, et Imperatoris in orbe Romano praecelsus ac singularis, purpura indutus, gemmis et auro radians, pedibus eius provolvitur, utque pro suis commissis Domini flagitaret clementiam, cum lacrymis atque singultibus exposcebat. Vir autem Domini BENEDICTVS, Patricii humilitatem advertens, e terra eum levavit, et de his quae ad aeternam vitam attinent, sufficienter instruxit. Idem vero Patricius servi Domini doctrina delectatus, eo die obtulit Deo, et eidem Patri BENEDICTO Placidum filium suum septennem nutriendum, et erudiendum, secundum regularem normam institutionis, sicque benedictione munitus ad urbem reversus est".

CAPUT XII.

ALIQVOT S. BENEDICTI MIRACVLA.

I.

NARRAT deinde S. Gregorius, quomodo Monachus orationis tempore vagus, quem diabolus abstrahabat: Virgarum percussione ad orationis studium reductus fuerit. Item S. BENEDICTI oratione fons e rupe manarit. Contigit hoc miraculum in sexto e duodecim Monasteriis, S. Ioanni sacro, ubi hodieq; extat fons ille, S. BENEDICTI precibus e rupe eductus, eodemque loci nunc sacellum est, cum cellula quadam, quam Eremita habitum S. Francisci deferens incolit, vocaturque hoc sacellum a Monachis S. Scolasticae, S. Ioannis ab Aqua, ut testatur Simon Milletius. Rursum, quomodo ferrum ex aquae profundo manubrio reiunctum fuerit.

II. Describit iterum, qualiter S. BENEDICTI iussu Maurus Placidum in aquas lapsum, super eas currendo eduxerit. Gordianus in vita S. Placidi, divina id revelatione S. Patrem asserit agnovisse. "Mox, inquit, ut sanctus in aquam Placidus cecidit, eventum rei spiritus sanctus, qui in sanctorum cordibus principaliter obtinet locum BENEDICTO Patri sanctissimo revelavit". Caeterum scribit hic Milletius. Lacum iam pridem desiisse, tantumque superesse rapidum quemdam rivulum: reliquum vero spatium aquis olim contextum, nunc esse pratum; et eo loci, ad quem S. Maurus super aquas cucurrit ad miraculi tanti memoriam insigne exstructum esse sacellum S. Placido sacrum. Divina porro bonitas (ut idem Auctor tradit) alterum etiam adiunxit prodigium. Lapis enim, cui Placidus aquam hausturus suam imposuerat hydriam, pedis eius impressum retinuit figuram, non secus ac si cera fuisset: hodieque in eodem sacello Petram hanc videre licet, cum circulo pedis amphorae, cuius diameter sex plus minus est digitorum.

III. Hoc exemplum passim ab Auctoribus produci videmus, ad commendandum caecae obedientiae meritum. Fusius prae reliquis id fecit Teophilus Bernardinus, a quem hic deinceps audi: "Obedientia caeca est quae, ut divine docuit S. BENEDICTVS, IN AUDITU AVRIS OBEDIT, non in contuitu oculi. Auris est quae audit, auris quae sequitur; quae obsequitur; et obsequendo sensus caeteros imperiose urget, ut et ipsi toti ad obsequium contendant, et unum obsequium tanto nisu praestent, ut in id unum se totos quasi exhauriant. Itaque in eiusmodi obsequente, intellectus iuberi audit, iudicat: imaginatio nihil nisi iussionem solam audit, nihil repraesentat aliud: nihil oculus, nihil manus, nihil pedes, nihil totus homo conatu suo ardet, nisi quod audit exequi: ita ut solius auris dominetur auditus, et ad praepositi vocem, quasi entheatae corporis animique vires, mirabili velocitate rapiantur".

IV. "Olim aquarum vortices arreptum, in presens exitium Placidum puerum devolvebant, cum id animo providens S. BENEDICTVS ad Maurum; Curre, inquit, et periclitanti Placido succurre. Dixit, et ut Maurus Magistri loquentis vocem audit, Placidum auribus, Placidum oculis Placidum tota cogitatione unum ferebat, periculorum, undarumque oblitus, vitae prodigus, obedientiae tenax, concitus excurrit, volat potius sanctas obedientiae alas affinxit, inscius calcatur aquas, perque liquidas vorticosi lacus undas quasi per solidatam aream, victrix tutus obedientia, et Praepositi voce pondus corpori detrahente progressus, apprehensum effert Placidum, parique securitate et celeritate emensum per undas iter remittitur, nec, nisi post obedientiae peractae exitum, aquas se calcare cognoscit: totos in auribus oculos, pedes totos, totum hominem eo usque esse diceret, dum obedientiae iura compleret. Quid est caecum esse, si id non est? nec enim vel oculus corporis, aquarum rapi-

S. Benedictus Placidum in aquas lapsum divinitus cognoscit.

a) Lib. II. de relig. persever. praest. cap. 8. Caeca obedientiae paraphrasis.

S. Maurus caecae obedientiae exemplar.

ditatem, et insidiosam profunditatem, vel animi cogitatio periculi magnitudinem videbat, hoc videbat, hoc volebat, hoc contendebat unum, obedire ut imperantis voci posset ”.

V. “Hoc obedientiae caecae exemplum, latius, planeque ad historicae veritatis normam descripsi, ut ex eo quod omnium propemodum ore celebratur, de natura caeterorum coniecturam capere possimus. Sic ille, qui et cap. 10 addit in S. Mauri facinore necesse fuisse, ut unicus hic actus mirum in modum eius in Deum fiduciam auxerit, animos addiderit, ac in obedientiae amore, tutela veneratione, perfectione firmaverit. Faxit divina bonitas, ut tam sanctorum exemplorum, post tot saecula vigente commemoratione commoti, eius quod arripuimus; quodque totum obedientia nititur, Instituti numeros omnes, perfecte obediendo expleamus ”. Hactenus ille.

CAPVT XIII.

QUAE CAUSSA S. BENEDICTO SVBLACVM DESERENDI ET CASSINVM VENIENDI.

I.

a) 13. Moral.
cap. 5.

Florentius,
eiusque domus.

NVLLVS unquam a Deo religiosus Ordo excitatus est, cui dum tener adhuc esset perdendo, vel deformando, atque adeo praefocando, omnes inferni exercitus non totas vires intenderint. “ Illos praecipue reprobi in sancta Ecclesia persequuntur, inquit noster S. Gregorius, a quos multis conspiciunt esse profuturos ”. Ita malignorum spirituum instinctu S. P. N. **BENEDICTO** suscitatus est aemulus cuiusdam Ecclesiae presbyter Florentius, cuius aedes sitae erant iuxta primum, ex duodecim supra memoratis monasteriis, quod S. **BENEDICTO** ordinaria erat sedes, adeo ut inter illud, et Florentii domum fluvius tantum intercurreret. Visuntur hodieque eiusdem domus vestigia in declivo cuiusdam collis, duodecim aut quindecim a flumine passibus.

Panis in amicitiae signum
olim dari solitus.

II. Cum vero inter Eulogias, quas veteres olim amicitiae causa sibi invicem trans mittebant, **PANIS**, quod unitatis et unanimi- tatis esset symbolum, non infrequens esset, Florentius sub specie **BENEDICTIONIS** (Eulogiae habet Zacarias) infectum veneno **PANEM** S. **BENEDICTO** misit: ille vero Monacho eum usque ad refectionis horam custodiendum tradidit. More solito autem e sylva veniente corvo hora refectionis, S. Pater eundem veneno imbutum panem corvo proiecit, et in ignotum locum deferre praecepit.

III. Florentius autem videns se Magistro nocere non posse, eius discipulos impudico spectaculo pervertere nititur. Siquidem fratribus in horto

laborantibus, "ante eorum oculos nudas septem puellas" misit, quae immodeste se gererent et luderent coram Monachis, Sanctus Pater vero "lapsus adhuc tenerioribus discipulis pertimescens" invidiae locum dare constituit, atque dum sollicita mente secum cogitaret, hanc ei caelitus factam revelationem tradunt S. Placidi acta. "Ut quid dulcissime ac dilectissime BENEDICTE tristaris? numquid iam reminisceris illud, quod ego discipulis meis locutus sum dicens: Si me persecuti sunt, et vos persequentur? tibi enim alia est eligenda via, aliud iter quaerendum. Te namquam elegi ex omnibus incolentibus orbem. Tu evangelii mei tuba caelestis existens, spiritu es meo repletus. Surge iam, et vade ad castrum Cassinum, et populum eiusdem provinciae, qui adhuc idolorum nefandis cultibus servit, et in quorum praecordiis sathanae versutia regnat, qui nihil sciunt aut dicunt, nisi quod in cordibus eorum veter-nosi serpentis versutia scripsit, sermone verifico praedicans, meum ad cultum convertere stude, quia tecum ego ero, et non te deseram, et confundam omnes adversarios tuos. Proficiscere idolorum ad pugnam, confortare et esto robustus, quia Castrum tibi tradam, et illic sedes nominis tui in perpetuum erit".

S. Benedictus
revelatione cae-
litis recreatur,
instruiturque.

IV. Itaque ut Florentii declinaret invidiam, et divino pareret monito, fratribus valedicens, sic eos fuisse allocutus fertur: "Audite me fratres et filii, cohaeredes et socii in promisso Regis aeterni, nam mihi Dominus meus IESVS Christus praecepit, ut ad culturam idolorum exterminandam, aeternaeque oblivioni tradendam, Castrum petam Cassinum, ideoque voluntas Dei nostris voluntatibus modis omnibus anteponenda est. Nostis praeterea, et bene nostis quantos dolos, quantasque insidias Florentius Presbyter intulit, qui me veneno interficere, et discipulorum meorum Placidi et Mauri animas extinguere voluit. Quapropter cedendum loco est, iuxta illud aeterni Regis eloquium. Si vos persecuti fuerint in una civitate, fugite in aliam. Et quia ita est, iussioque eiusdem Domini nostri IESV Christi imminet, parere debemus, eundum est. Super hoc autem et illa nobis lex est, ut viscera pietatis omnibus aperiamus, et fraterno charitatis amore omnibus mortalibus iuvamen conferamus, sicut et nos accepimus a Domino IESV Christo. Vos autem state et permanete in gratia, et conversatione sancta religionis procul dubio scientes; quia quanto studiosius in spiritualibus disciplinis permanse-ritis, tanto maiora praemia in futuro examinis die percipietis."

A sublaco di-
scedens fratri-
bus valedicit.

V. "Haec cum dixisset, Oratoria cuncta, quae construxerat; adiunctis in unoquoque duodenis fratribus statutis Praepositis ordinavit, et duobus Angelis, tribus corvis se comitantibus ad Cassinum castrum pergere caepit". Angelorum hunc et corvorum comitatum a S. Gregorio praetermissum, plures expriment, Paulus scilicet Diaconus, b) Leo Ostiensis, c) et S. Petrus Damiani, d) quem operae pretium fuerit

Caenobiis
praclatos prae-
ponit.

b) *Lib. 1. bist.*
Longob. cap. 26.
c) *Cbron. lib. 1.*
cap. 1.
d) *Ser. in Vi-*
gil. S. Ben.

Angelos in
comitatu habet.

Item corvos.

hic audire: "Cum per ignota loca, inquit, solus viator incederet, ubicumque bivium occurrebat, duo protinus iuvenes videbantur assistere, qui sibi, quo gressus dirigere debeat, indicarent. Qui nimirum iuvenes, qui alii sunt credendi, nisi angelici spiritus ad sancti viri custodiam deputati? Quid autem mirum, si Angeli sanctorum videlicet hominum amatores, iter edocebant. ne vir sanctus erraret, eum et bruta animalia eius vestigia sequerentur, ne solus abiret? Nam tres corvi per omnem viam individui sibi comites fuerunt, eius assidue vestigia prosequentes: hodieque in silva, quae venerabili Monasterio Cassini montis adiacet, duo, sive, ut ferunt, tres corvi annua semper revolutione nidificant, quos ab illis antiqui temporis corvis nonnulli prodire per traducem seminis asseverant. Et revera quotidie monasterii foribus advolant, ut crocitanter, et alas, ac rostra pandentes, solitam escam, velut debitum censum ex vetustae possessionis iure deposcant. Et, ut clarius innotescat, quam pervigil super beatum virum divina gratia coruscaverit, sanctus quidam vir in praedicti Cassini montis tunc arce degebat, cui divina voce praeceptum est, ut abscederet; aliique, qui novus habitator accederet, locum daret. Hac plane de Marci, eiusdem videlicet beati BENEDICTI discipuli, venusto carmine iam defloravimus: quia in veneranda Gregoriana historiae serie minime reperimus". Sic ille. Marci vero Poëtae, cuius meminit, carmen Aimoinus Floriacensis, suo de S. BENEDICTO sermoni intexuit, estque tale:

*Ad quam, tu ex alio monitus cum monte venires,
Per deserta tibi, Dux fuit ipse Deus.
Namque duos Iuvenes bivium perduxit ad omne
Qui te firmarent, quod sequereris iter.
Hoc quoque viventi iustorum dixerat uni,
His tu parce locis, alter amicus adest.
Credeque ficta loqui, nisi ternis solus abiret
Tres subito corvi promeruisse sequi.*

Quis ille Eremita?

e) Lib. 3. Dial.
cap. 16.
Illius exercitatio.

S. Benedictus
Marcium catenam
pedi illigatam
deponere vult.

VI. Eremitam porro qui BENEDICTO cedere iussus sit acta S. Placidi vocant "Martinum, qui divinis iussionibus aurem accommodans, montem Marsicum petiit, ibique vitam virtutibus gloriosam sancto fine conclusit". Sic ibi. Yepez autem hunc ab aliis Marcium, et vero nomine appellari tradit. Vitam eius describit Gregorius, e) in qua quod S. BENEDICTI vitam spectat, haec de eo narratur historia. "Hic cum primum se in eundem montem contulit, necdum clausu specu habitans, catena sibi ferrea pedem ligavit, eamque saxo ex parte altera affixit, ne ei ultra liceret progredi, quam catenae eiusdem quantitas tendebatur. Quod vir vitae venerabilis BENEDICTVS audiens, cuius superius mentionem feci, ei per discipulum suum mandare curavit: Si servus Dei es, non

teneat te catena ferri, sed catena Christi. Ad quam vocem Marcius protinus eandem compedem solvit, sed numquam postmodum solutum pedem tetendit ultra locum, qui hunc tenere ligatum consueverat, atque in tanto se spatio sine catena coërcuit, in quanto et antea ligatus mansit ”.

VII. Ex eo autem quod Marcius hic S. BENEDICTO statim paruerit, nonnulli colligunt eum Ordinis nostri fuisse professorem, unumque ex Anachoretis, qui variis in locis sub S. BENEDICTI disciplina vivebant. Petrus Diaconus eum annumerat catalogo Sanctorum Montis Cassini, nostroque Ordini accensent Arnoldus Wion, Antonius de Yopez, Simon Milletius. Festum eius Romano Martyrologio habetur adscriptum 24 Octobris.

Marcius Benedictinus.

CAPUT XIV.

MONTIS CASSINI DESCRIPTIO.

I.

ADrevaldus Floriacensis: a) “ Cassinum, ait, quinquaginta ferme milibus a Sublacu distare, nec fortuito celsa Cassini petiit iuga, in cuius recessu sinuato, castrum olim conditum a veteribus incolis HARVM vocabatur ”. Quod ex Paulo Diacono b) descripsit. Philippus porro Cluverius c) notat ultimum novi Latii, seu Volci agri in via Latina fuisse Cassinum oppidum, quod in multis Auctorum exemplaribus gemino, SS. invenitur Cassinum. Sed inscriptiones antiquae, quotquot in meam pervenerunt notitiam, simplex habent S. Memoratur Catoni, Varroni, Ciceroni, Livio, Columellae, Straboni, Silio, Plinio, Itinerariis antiquis. De nominis origine ita legitur apud M. Varronem de lingua Latina. d) Cascum vetus significat, Ennius cum ait: “ Quam primum Casci populi genuere Latini. Item ostendit, quod Oppidum vocatur Cassinum. Hoc enim a Sabinis orti Samnites tenuerunt; et nunc nostri: Unde et Cassinum forum, vetus est ”.

a) Lib. 1. de miracula S. Ben. cap. 4.

Cassini descriptio.

b) Lib. 1. de gest. Longob. cap. 25.

c) Ital. ant. lib. 3. cap. 8.

d) Lib. 6.

II. Fuit olim Romanorum Colonia, teste Frontino e), Municipium etiam postea factum, ac ut Philippus Ferrarius ait: f) “ Civitas olim fuit Episcopalis Samnii, apud Campaniae fines, ad fluvium eiusdem nominis iuxta radices labentis, nunc civitas iacet, successit fanum S. Germani ad montis radices aedificatum, inter Neapolim a qua ad 48 millia passuum abit, et Sulmonum longius distantem ”. Antiquum autem Cassini oppidum, Cluverius ait eo loci fuisse, quo suum S. BENEDICTVS extruxit Monasterium. quod et ipsum nomen Castri Cassini, tum situs in

e) Lib. de colon.

f) Topogr. Mart. Rom.

Cassini monasterium in loco civitatis destructae, erectum.

sublimi, quem veteres Auctores Cassino tribuunt, aperte declarat. Silius: g)

g) *Lib. 4.*

Et nebulosi rura CASINI.

Varronis villa.

h) *Philip. 2.*

III. Ceterum sub Cassino oppido fuit Varronis villa, de qua Cicero h). “Ab hac perturbatione religionum advolas in M. Varronis sanctissimi et integerrimi viri fundum Cassinatem”, quem sane contaminatum ac velut profanatum a M. Antonio deplorat, cum paulo post ista subdit: “At quam multos dies in ea villa turpissime es perbacchatus? ab hora tertia bibebatur, ludebatur, vomebatur. O tecta ipsa misera, quam dispari Domino? Quamquam quomodo iste Dominus? sed tamen, quam a dispari tenebantur? Studiorum enim suorum M. Varro voluit esse illud non libidinum diversorium. Quae in illa villa ante dicebantur? Iura populi Romani: Monumenta Maiorum: omnis sapientiae ratio, omnisque doctrina”. Villam hanc amnis perfluebat, qui idem forte fuerit, quem Plinius i) Scatebram nominat. “In Cassinate, inquit, fluvius appellatur Scatebra, frigidus, abundantior aestate”. Cluverius notat hac natura, hodieque amnem in ipso S. Germani oppido, et sub maenibus eius plurimis, uberrimisque fontibus erumpere, et post duo ferme millia passuum in maiorem influere fluvium. Loci ea commoditas eruditos inviterit viros, ut eo se conferrent, atque hinc Apollini sacer fuit. Unde Silius ait: k)

i) *Lib. 2. c. 103.*

k) *Lib. 12.*

Nymphisque habitata CASINI

Rura evastantur.

IV. Civitati huic successit hoc Monasterium, a sanctissimo Patre BENEDICTO extructum, quod totius deinde Ordinis, omniumque Monasteriorum caput est, quia ut Urbanus II ait “ex eodem loco de BENEDICTI pectore monastici Ordinis religio, quasi de paradisi fonte emanavit”. Monasterium hoc cum omnibus suis aedificiis et locis prout anno 1605 se habebat, fuse exacteque, uti praesens ipse vidit, descripsit Simon Milletius, aitque in Samnitum esse provincia, sive in terra LABORIS. Distare Roma 72 Milliaribus sive 36. Leucis Francis. Neapoli Milliaribus 50, Capua 26, Caieta 25, Sora 14, Aquino 9. Plinio autem l) Terra laboris vocatur LABORIA et LABORIVS CAMPVS, quod ad sui cultum laboris exigit plurimum: quamvis mirae sit fertilitatis.

Illius status modernus.

l) *Lib. 8. c. 11. et lib. 17. cap. 4.*

V. Addit porro S. Gregorius Cassinum in excelsi montis latere situm fuisse: At vero montium cacumina Monachos ad habitandum eligere solere, non semel observatum a Chrysostomo, qui de iis loquens, m) “Forum, inquit, et urbes et tumultus platearum fugientes in montibus vivere maluerunt, ubi nihil sibi cum his secularibus rebus commune est”. Idemque: n) “Monachi turbulentae conversationi renun-

m) *Hom. 69. in Matth.*
n) *Ser. 2. de rein. tom. 5.*

cientes et istius mundi delitias abdicantes, libertatis amaenitate illecti, montium cacumina postularunt: et tamquam tutum portum beatitudinis eligentes, ibi receptacula, tabernaculaque componunt". Sic olim Elias et Helisaeus in Carmelo monte habitarunt. Et Christus Dominus pro orationis loco montem eligebat: in monte docuit suos discipulos, pluresque sancti montana ad inhabitandum elegerunt, ut a terra remoti, Deo per contemplationem essent viciniore. Notat vero Yepez Anno Christi 532 c. 1. S. BENEDICTVM solitudinis amantem, pleraque Monasteria in desertis et montibus aedificasse, ut ita Anacoreticam vitam perfectioribus qui eam desiderabant, posset indulgere. Iam in monte Maiella ut Gordianus auctor est, o) ab eodem P. BENEDICTO monasterium Domini Liberatoris constructum est. In hoc porro monte (ut ex Leone Ostiensi p) colligitur) Eremitae, qui Deo secretius serviebant, sub Prioris directione debebant.

Montes enim libenter habitati a Monachis.

o) In vita S. Placidi c. 12.

p) Lib. 3. c. 5.

VI. Viguit et alibi hic mos S. BENEDICTI aevo, Cassiodorus q) enim de suo Vivariensi monasterio ait: "Si vos in monasterio Vivariensi, sicut credere dignum est, divina gratia sufflante caenobiorum consuetudo competenter audiat (forte arrideat) et aliquid sublimius defectos animos optare contingat: Habetis montes Castelli secreti, ut vel Anachoretae praestante Domino faeliciter esse possitis. Sunt enim remota et emicantia eremi loca quando muris pristinis ambientibus probantur inclusa". Ex quibus verbis facile apparet, quo animo et intentione nostri montium iuga praelegerint. Si quis vero historias evolvere voluerit, in singulis pene regnis et provinciis reperiet monasteria nostri Ordinis in montibus extructa, sine illo, quem diximus: et videre est hodieque eius exemplum in Monte Serrato, ubi plures in Monasterio Caenobiticam ducunt vitam, alii sparsis hinc inde cellulis Anachoreticam exercent. Sed nunc ad Cassinum montem, cuius occasione nonnihil digressi sumus, revertamur.

q) Divin. lect cap. 29.

VII. Tanta ibi viguit pietas, et religiosae vitae observantia, ut Carolus Magnus Imperator, versibus ad Paulum Diaconum huius Monasterii Monacum scriptis eam celebrarit, quos Leo Ostiensis ita describit: r)

Huius monasterii olim pietas.

r) Lib. 1. c. 17.

*Hinc celer egrediens, facili mea charta volatu,
Per sylvas, colles, valles quoque praebere cursu,
Alma Deo chari BENEDICTI lecta require,
Est nam certa quies fessis venientibus illuc.
Hic olus hospitibus, piscis, hic panis abundat,
Laelus amor, cultus Christi simul omnibus horis.
Pax pia, mens humilis, pulchra et concordia fratrum.
Dic Patri, et sociis cunctis: salve, valete:
Colla mei Pauli gaudento amplecte benigne:
Dicito multociens, Salve Pater optime, salve, etc.*

Potentia.

VIII. Venerandum autem hoc monasterium admirabilis olim fuit potentiae: feruntur enim subiecti ei olim fuisse Episcopatus quatuor, Principatus duo, Comitatus viginti, Civitates triginta sex, Castella ducenta et quinquaginta, Villae quadringentae quadraginta, Curtes trecentae triginta sex, portus maritimi viginti tres, Insulae triginta tres, Molendina ducenta, Territoria trecenta, Ecclesiae mille sexcentae sexaginta duae: sed magna ex parte sive temporum iniquitate sive iure belli haec ablata sunt, quae autem modo possidet, vide apud Wion). Encomia huius Monasterii ita quidam Abbas Cassinensis congregationis versibus expressit:

f) In Martyr.
21 Martii.

*Haec est illa domus montis veneranda CASINI,
Unde iter ad superos, lactea plaga capit.
Haec est illa domus, haec est illa inclita sedes
Terra ingens, caelis proxima, grata Deo.
Haec est illa domus, qua sanctior altera non est,
Angelici reparans agmina lapsa chori.
Humanae speculum vitae, virtutis alumna,
Haec est mortales, quae facit esse Deos.*

Sanctitas.

IX. Denique ut multa, quae de hoc monasterio dici possent, paucis absolvam, aliud non dicam, nisi quod Cardinalis Baronius anno Christi 716 litteris commendavit: "Sed et illud, inquit, secure, et absque ulla trepidatione mendatii asseri iure potest, nullum unquam Christiano orbe extitisse aliquando monasterium, ex quo tot viri sanctitate conspicui, atque doctrina, tanta numerositate, ad regimen sanctae et Apostolicae Sedis asciti fuerint: ut plane dici possit, fuisse idem SEMINARIUM SACRORUM ANTISTITUM".

CAPVT XV.

S. P. BENEDICTI ACTA IN MONTE CASSINO.

I.

S. Benedictus
idola destruit.

BARONIVS anno 529 agens de S. P. BENEDICTO, ista subnectit: "Ut autem ad Cassini montem Christi Athleta divinitus vocaretur, certamen quod adversus daemones, mox ibi esset initurus, caussa fuisse videtur. Nescio enim qua in curia dormitantium Episcoporum, quae longe lateque in Christiano orbe extincta erat idololatria, in monte illo altioribus fixa radicibus, adhuc vigeat. Ibi namque fortis armatus, tamquam impietatis arce munitus, cultum a sibi subditis, infoeliciter exi-

gebat. Sed cum fortior ipso venit, penitus cedere cogitur. At quomodo id acciderit a S. Gregorio paucis accipe. Ibi vetustissimum fanum fuit, in quo antiquorum more gentilium a stulto rusticorum populo Apollo colebatur. (Visitur adhuc in Caenobio Montis Cassini basis illa porphyretica, cui superpositum erat idolum Apollinis: cuius loco sanctissimum Crucis vexillum a sancto Patre appositum est.) Circumquaque etiam in cultu daemonum luci succreverant, in quibus adhuc eodem tempore infidelium insana multitudo sacrificiis sacrilegis insudabat ”.

II. Porro circa praedicta Eminentissimi Cardinalis verba nonnulla annotat Mathaeus Lauretus, quae hic addenda putavimus. Primum est beatissimum Patrem BENEDICTVM divinitus electum, atque ad Cassini montem destinatum, ut incuriam et negligentiam dormitantium Episcoporum Cassinensium suppleret, atque idolorum cultum, adhuc hoc in monte vigentem, sua sollicitudine et vigilantia radicitus extirparet, aboleretque, quod Deo praestante, et adiuvante faeliciter adimplevit. Destruxit enim idolum, subvertit aram, succendit lucum, et sua suorumque alumnorum continua praedicatione commorantem circumquaque multitudinem ad Christi fidem convertit.

Episcoporum defectum supplet.

III. Secundo notandum. Hanc divinam missionem et directionem qua almus Pater BENEDICTVS, ad hoc munus Apostolicum in his partibus obeundum, directus ac destinatus est, fuisse veluti quamdam electionem, qua idem Pater sanctissimus, ad regimen et gubernationem animarum Cassinensis Dioecesis, (quae proprio pastore et Episcopo destitutae, sive neglectae infernalis leonis unguibus laniabantur) assumptus est. Quarum salutem per se, suosque discipulos, omni studio, et sollicitudine, curare non destitit: sicque dormitantiam et incuriam Cassinensium Episcoporum supplevit.

IV. Habuisse vero priscis illis temporibus Ecclesiam Cassinensem suum proprium et particularem Episcopum, nullo modo est ambigendum, cum legamus, a) Severum Cassinatem Episcopum subscripsisse cuidam Concilio, Romae in Basilica Constantiniana, sub Felice III circa Annum Domini 483 celebrato; cuius quidem Severi vitam, Petrus Cassinensis Diaconus descripsit: atque in eodem Monasterio Severi festum, die 20 Iulii celebratur. Thomas Bozius quoque meminit Fortunati Episcopi Cassinensis, qui ex tempore, quo floruisse dicitur, videtur fuisse praefati Severi in Episcopatu successor.

Episcopatus Cassinensis:
a) *Tom. 2. Concil.*

V. Postquam vero S. P. BENEDICTVS ad Cassini montem venit, ibique sedem fixit, non amplius legimus Episcopos Cassinenses, ut vel hinc appareat, ex illo tempore Episcopatum Cassinensem in Abbatiam S. BENEDICTI transmigrasse: quod nutu et dispositione divina contigisse, ex praenarratis possumus rationabiliter affirmare. Ex quibus evidenter apparet Abbatiam Cassinensem numquam extitisse intra fines alicuius

In Abbatiam versus videtur.

b) *Opusc. 19. cap. 4.*

Dioecesis, sed ab initio suae foundationis habuisse proprium et distinctum territorium, illud videlicet, quod prius ad Cassinensem Dioecesim pertinebat. Constat proinde S. BENEDICTVM, ut ait D. Thomas b), “divino iudicio reputatum fuisse idoneum, ut ei immediate a Deo praedicationis committeretur officium”.

S. Benedictus praedicator Apostolicus.

c) *De gest. Angl. lib. 2. c. 13.*

VI. Fuit igitur S. BENEDICTVS Praedicator Apostolicus, imo fuit vere Apostolus, cum fuerit homo missus a Deo, ad disseminandam fidem Catholicam, in iis regionibus idolorum cultui deditis, munusque sibi divinitus traditum, virtutibus ac signis mirabilibus confirmaverit. Quod si vere dixit noster S. V. Bedae) B. Gregorium Magnum Apostolum esse Anglorum, quia per discipulos suos Augustinum, Mellitum, aliosque Monachos gentem illam ab infidelitate ad fidem Catholicam reduxit: non minori iure, et ratione dicimus nos, B. BENEDICTVM Apostolum esse harum regionum, cum non solum per discipulos, sed praecipue per seipsum idola contriverit, aras subverterit, lucos succenderit, Ecclesias fundaverit, et commorantem circumquaque multitudinem praedicatione continua ad fidem vocaverit. d)

d) *S. Greg. 2. Dial. cap. 8.*

Oracula idem quod Capellae.

VII. In ipso vero templo Apollinis, oraculum B. Martini, ubi vero ara eiusdem Apollinis fuit, Oraculum S. Ioannis construxit. Quod spectat ad situm utriusque huius, non longe a se invicem distabant. Scribit enim Milletius, Idolum Apollinis in ipso cacumine montis olim collocatum fuisse, ac ibidem nunc esse summum Altare, sub quo in crypta, est sepulcrum S. P. BENEDICTI, et S. Scholasticae. Oratorium vero S. Martino olim dedicatum fuisse, ubi nunc fere est sacristia versus septentrionem.

e) *Hist. Longob.*

VIII. Quid autem, cum Cassinum appulisset, Sanctus egerit Pater, aperit Paulus Diaconus: e) “Hic autem beatissimus BENEDICTVS, in arcem Cassini perveniens, in magna se semper abstinencia coarctavit, sed praecipue Quadragesimae tempore inclusus, et remotus a mundi strepitu mansit”. Acta S. Placidi ita habent: f) “Cumque ad Cassinum Castrum, BENEDICTVS Pater pervenisset, per quadraginta dies, non longe a templo Apollinis, Deum Omnipotentem orans permansit”.

f) *Cap.*

CAPVT XVI.

S. BENEDICTI MONASTERIUM CASSINENSE CONSTRUIT ET VARIIS MIRACVLIS EFFVLGET.

I.

In constructione Monasterii Cassinensis S. Benedictus architectus, fratres vero fabri.

CASSINENSE Monasterium, quod fortissimum adversus antiqui hostis machinationes futurum erat castrum, non ab aliis, quam ab ipsis religiosis, dirigente S. Patre BENEDICTO, fuit extractum. Ex quo simul

colligas, nulla curiositate, aut exquisita arte; sed ad religiosam modestiam et simplicitatem aedificatum fuisse. Infra quoque videbimus ipsum S. P. BENEDICTVM, fratribus qui iuxta Tarracinensem Urbem monasterium aedificaturi erant, addixisse venturum se, et designaturum loca singula, ubi construere Oratorium, Refectorium, et susceptionem hospitem deberent. Quod noctu in somnis Abbati et Praeposito apparens, perfecit, et postea mandat eis: "Ite et sicut Dei visionem vidistis, omne habitaculum Monasterii construite. Qui haec audientes, et vehementer admirati, ad praedium sunt reversi, et cuncta habitacula, sicut ex revelatione didicerant, construxerunt". Sic ibi.

II. Quod a sancto Patre acceptum exemplum merito sibi imitandum proposuit Wilhelmus Hirsaugiensis Abbas, cui cum in votis esset "Monasterium construere, id novem annis per Monachos suos perfecit, quippe cum ferme essent ducenti numero, erant inter eos latomi, fabri lignarii, ferrarii et Architecti in omni arte et scientia architecturae peritissimi, qui totum opus sine adiutorio saecularium artificum egregio tabulatu, ut hodie cernitur Ecclesia, consummarunt". Ita Trithemius a). Et iam olim sibi ipsi Monachi claustra, cellasque aedificabant, quod plurimum commendat D. Bernardus. b)

a) Chron. Hirsaug. an. 1082.

b) Epist. ad frat. de mont. Dei. Lapis diaboli operatione immobilis Sancti oratione motui restituitur.

III. Dum itaque nostri Cassinenses in sua substructione alacriter pergerent, lapis in medio iacebat, qui diabolica virtute immobilis redditus erat, sed S. Patris oratione mox motui restitutus est. Superesse hoc saxum usque in hodiernum diem, scribit Simon Milletius et etiam num videri in lata illa et quadrata area, quae Cassinense monasterium ingredientibus est ad dexteram, ex opposito cellulae S. P. N. BENEDICTI. "Vidi, inquit, ipsum et tetigi, nec est ut quispiam in devastatione ac direptione monasterii credat ablatum: cum eodem modo, quo columna, cui Apollinis imposita erat statua relicta fuit, et hic remanere potuerit lapis, quem ut ex crassitie colligere licet, apparet duorum circiter Modiorum vini pondus habere". Sic ille.

IV. Notat porro Christianus Massaeus c) ad annum Christi 530, multos nobiles ad S. BENEDICTVM in montem Cassinum, relicto saeculo commigrasse. Quod hoc loco annotandum fuit, habita ni fallor, temporis ratione; quamvis ex omni hominum genere plures ad eum confluxisse discipulos, postquam Cassinum inhabitare caepit, minime sit dubitandum.

c) Lib. 12.

V. Porro sublato illo saxo, BENEDICTI iussu terram fodientes fratres aereum illi idolum invenerunt. Quo in culinam proiecto, exire ignis visus est, quasi omne aedificium absumeret. Superveniente autem S. Patre phantastico illo igne liberati sunt. Ex quo videre licet, quot hostis antiquus S. Patri moverit praelia, a quo, ut supra dixit Gregorius, magnis clamoribus vim se perpeti conquerebatur. Et quidem a

Fratres phantastico igne a diabolo delusos liberat.

tanto Patre gloriose devictus, filios ac discipulos aggressus est, id quacumque tandem ratione posset, monasterii substructionem, in quo tot futuri erant Sancti, impediret. Sed misericors Deus gravia non est passus inferri nocumenta: etenim cum daemone, permittente Deo, difficile non fuisset verum excitare incendium; et aedificia subruere; id illi minime concessum fuit. Phantasticus enim hic fuit ignis, et mera diaboli illusio: non enim S. P. BENEDICTI, sed fratrum tantum oculos potuit perstringere. Exarsit autem adversus hunc locum diaboli invidia, tum quod fortis armatus, qui ibi sub Apollinis nomine sedem cultumque habuerat, atrio suo pulsus esset: sine quod non ferret commorantem circumquaque multitudinem, continua S. BENEDICTI praedicatione ad Christi fidem vocari, sive quod, ut diximus, futuram monachorum sanctitatem, et continuas Dei laudes, quae ibidem tot inde seculis frequentarentur, ferre non posset. Docet autem Petrus Tyraeus d), daemones inter caetera illa potissimum infestare loca, in quibus gentilium viguere superstitiones, atque illa, in quibus insignis sanctimoniae et pietatis homines commorantur, quod Maiorum historiae et exempla demonstrant.

d) *Lib. de loc. infest.* p. 2. c. 1 f.

VI. Narrat praeterea Gregorius qualiter Diabolus muri eversione monachum operarium, interemerit contriveritque: quem oratione S. BENEDICTVS vitae, operique suo restituerit. Eum Severum fuisse dictum, alii prodidere.

VII. Insuper exponit quomodo prophetico claruerit spiritu, eoque cognoverit, quos itinerantes fratres cibos, calicesque contra Regulae prohibitionem percepissent, et cuidam ad se venire solito obiecerit, quod absens commiserat. Solebant autem tunc temporis viri Sancti a secularibus visitari, "ut fruerentur, atque emolumentum caperent ex eorum doctrina," animae perquam utili, eorumque orationem perciperent. De S. BENEDICTI vero hospitalitate, ita in Regulae explicatione S. Hildegardis: "Illo tempore, monachi tumultum supervenientium extraneorum nondum sentiebant, sed qui eos adibant Christum et non aliud ibi quaerebant, quem etiam in sanctis operibus ibi inveniebant". Quomodo venientes hospites vir sanctus excipere soleret, ex iis, quae in regula praescripsit, non difficulter potest intelligi; cum ut scripsit, ita etiam vixerit. Sed lubet S. Hildegardis hic apponere testimonium, quae citato loco, sic ait: "S. P. BENEDICTVS cum hospites quos susceperat, comesturi essent, aquam manibus eorum porrexit: et cum a mensa surrexissent pedes eorum lavit: et hoc propter exemplum filii Dei, quod in caena discipulis exhibuit, fecit: exceptis mulieribus, quarum pedes non tetigit, sed contemptum mundi, et in habitu, et in sancta conversatione sua eis ostendebat".

S. Benedicti
erga hospites
officium.

CAPVT XVII.

DE TRANSMISSIONE S. PLACIDI IN SICILIAM, EIUSQUE MARTYRIO.

I.

“**C**VM ad aures Tertulli Romanae curiae Patricii pervenisset, quod sanctus Domini **BENEDICTVS** una cum Placido eiusdem Patricii filio, et discipulo suo Mauro in sua possessione, Cassini monasterium construxit, gavisus est gaudio magno filioque suo dirigere studuit, ut Patris **BENEDICTI** voluntatem super suo adventu perquireret, et sibi remitteret. Velle enim se aiebat, si id servo Domini placeret, et Cassinense Caenobium et Placidum filium suum videre. Quae cum idem sanctus Placidus Patri **BENEDICTO** reserasset, vir Dei respondit sibi placere, ut tam idem Patricius, quam amici eius ad monasterium visendum venirent. Placidus autem certum diem Tertullo Patri suo, quo ad caenobium visendum venire deberet, et iuxta quod Pater **BENEDICTUS** in mandatis dederat, transmittere, studuit. Qui confestim accersitis ad se nobilissimis de civitate Romae viris Boëtio, scilicet, Symmacho, Vitaliano, Gordiano, atque Equitio, ascensis equis concito gradu ad praedium possessionis suae, quod ei de paterna haereditate obvenerat, Cassinum pervenit. Cuius adventus dum Patri **BENEDICTO** nunciatus fuisset, cum discipulis suis Placido et Mauro ante ianuam monasterii in eius pergit occursum. Patricius autem beatissimum Patrem **BENEDICTVM** corpore prae abstinencia exhaustum perspicuens, de equo, quo insederat celeriter descendit, et ita ut erat auro gemmisque ornatus in terram corruens, deosculabatur vestigia eius. Quem Pater sanctissimus a terra elevans et ad pectus suum constringens, deosculatus est. Demum vero in Ecclesiam sancti Confessoris Christi Martini inducens et prae gaudio in fletum prorumpens, illum et reliquos in fratrum conventum deduxit. Tertullus vero deosculata omni congregatione rogavit Patrem **BENEDICTVM**, quatenus eum fratres dignarentur in suam recipere societatem. Qui cum celeriter ea, quae summa devotione poscebat, una cum Patriciis, Consulibus, ac Senatoribus, qui cum eo venerant, impetrasset, Deo, et eidem Patri beatissimo **BENEDICTO** totum ex integro Cassinum montem cum universis pertinentiis suis, atque a suo proprio iure abscindens, eidem Patri tradidit in perpetuum possidendum: Convocansque ad se Reipublicae primiscrimum, testamentum iuxta morem Romanum conscribi fecit ab omnium mortalium iure atque dominio locum eundem perpetuo mansurum alienum decernens”.

Ex actis S.
Placidi.

S. Placidi Pater alijq; consanguinei Cassinum veniunt.

Occurrit Benedictus.

Mutua in congressu charitatis officia.

Tertullus Cassinensium confraternitatem expetit.

Eorumq; possessioni Cassinum montem tradit.

Religiosorum
confraternita-
tem ambire an-
tiquum.

a) *Lib. de bon
viduit.*

S. Placidus à
S. Benedicto in
Siciliam mitti-
tur.

II. Vides hic benigne Lector, pervetustam consuetudinem petendi a Religiosorum Antistitibus confraternitatem, ut aiunt, et societatem, sive omnium laborum, precum et mortificationum, quae in Ordine fiunt, communionem, quam passim legere est, magnos etiam viros ambivisse, et impetrasse. Sic quoque legimus Theodebertum Francorum Regem a beato Mauro petisse, ut fratres eum in suam recipere dignarentur societatem, et nomen eius inter sua nomina scribere, ut loquitur Faustus in vita S. Mauri. Eodem forte spectat et illud, quod habet Augustinus: a) “Obsecro vos, inquit, per illum a quo donum accepistis, et huius doni praemia speratis, ut me quoque orationibus vestris memineritis inserere cum tota vestra domestica Ecclesia”. Sed plura de his vide in pererudito Opusculo P. Antonii Rutei ordinis Minimorum, de participationibus seu communione bonorum operum Religiosorum. Sed nos ad S. BENEDICTUM revertamur.

III. Prosequitur deinceps Gordianus enumerare alias villas, cortes, et praedia quae B. BENEDICTO tam ipse TERTULLVS, quam Equitius, et Gordianus tum temporis perpetuo iure possidenda tradiderunt. Praeter alia vero, iam dictus Tertullus decem et octo patrimonii sui cortes, quas in Sicilia habebat viro detulit possidendas. Inter haec cum B. Placidus robusta aetate vir, angelicam in terris vitam praeclare aemularetur, accidit ut quidam in Sicilia, nefanda avaritia provocati, per fas, perque nefas collatas possessiones diriperent, suisque cupiditatibus aggregare vellent. Quae ubi sancto nunciata essent BENEDICTO, toti ea pandit congregationi Cassinensi, atque ex eius consulto Placidum sanctissimum discipulum suum, ad tantum laborem sustinendum aptissimum iudicat, illum ad tuitionem direxit, et sic allocutus est.

IV. Ad suscipiendum militiae laborem, dilectissime, accinge sicut vir lumbos tuos, quem per me nunc tibi dat Rex omnium Christus, qui factus est obediens usque ad mortem. Reminiscere igitur sermones eius dicentis: Non veni facere voluntatem meam, sed eius qui misit me Patris. Non te longi itineris conturbet austeritas, recordare illud Apostolicum, quia non sunt condignae passionis huius temporis ad futuram gloriam, quae revelabitur in nobis; et per varias tribulationes oportet nos introire in regnum Dei. Pro Christi namque nomine qui in hac vita decertaverint, in futura aeternam remunerationem accipient, illam scilicet, quam nec oculus vidit nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quae praeparavit Deus diligentibus se. IESVS Christus autem filius Dei semper sit tecum, perducatur te ad vitae aeternae consortium. Haec dum perorasset, dedit commilitiones tanti itineris Gordianum et Donatum, mandans ut ita beato Placido unico sibi ac charissimo, sicut et sibi eatenus in omnibus obsequerentur, osculansque beatum Placidum et benedicens dimisit a se.

V. Itinere porro suscepto, passim per loca, quae B. Placidus transivit, plurima edidit miracula. Messanam cum appulisset, a Messalino, aliisque benigne exceptus, de condendo extra civitatem caenobio cum illis agit: quo inter annos quatuor absoluto, pluribusque sibi aggregatis Monachis, tandem Martyrii palmam est consecutus Christi anno 541 superstita adhuc B. P. BENEDICTO, qui ex Messalini litteris de morte S. Placidi certior factus, palmas ad alta sustollens, gratias egit Redemptori omnium dicens:

Messanam appellit.

Fit martyr.
* al 539.

“Grates tibi nunc promo cunctorum vita salusque, qui fructum laborum meorum dilectissimum Placidum singularem et unicum mei pectoris filium, ad tuum fecisti conscendere solium. Haec Pater sanctissimus proclamans, et super beatissimi Martyris passionem ultra modum spirituali laetitia congaudens, omnem Cassinensem convocans concionem, talem ad eos protulit orationem: Sicut Patris est gaudere in suorum profectibus filiorum, ita et filiorum est augmentum Patris sua lucra reputare. Quapropter noveritis dulcissimum filium in eum Placidum martyriali trabea adornatum migrasse ad Dominum. Iam enim meis interioribus oculis eius immaculatam hostiam, et Deo beneplacentem, deduxi in alta caelorum. Hunc nempe, tempore quo illum a Patre suo suscepi, memineram esse mortalem, nec fefellit opinio. Nunc non est quod conquerar. Habeo in quo Deo gratias agam, quia semper optavi, ut de fructu cordis mei omnipotenti Deo sacrificium offerretur. Nihil enim hoc sacrificio habui pretiosius, nihil amabilius, nihil carius. Elegit namque Placidus pro Christo momentaneam mortem; et pervenit ad eum in caelesti solio ad dextram Patris regnantem. Ob id enim Christus pro omnibus mortuus est, ut nos non nobis, sed Cristo viveremus. Grates autem omnium Redemptor refero, quia ingratus esse non possum. Congaudendum enim mihi, scilicet quod talem discipulum habuerim, non dolendum quod amiserim. Nam illud munus fuit, hoc debitum, scilicet quod functus sum famulatu Placidi discipuli mei quamdiu Deus voluit, et post qui dedit, recepit. Quod naturae communis fuit, Placidus pro Christo posuit, et quod singularis est gratiae, meruit. Cur autem doleam ego, mihi Placidum filium meum ereptum, cum ad salutem nostram Deus filio suo non pepercerit, sed pro nobis omnibus tradidit illum? Quis unquam exceptus est a conditione moriendi, qui non est exceptus a conditione nascendi? Non ergo defleam Placidum filium, quem scio transisse de morte ad vitam. In illius namque morte gaudendum est, non dolendum, quia illam pro veritate et aeterni Regis fide gustavit. Nam cur ego te, Placide fili charissime, defleam, qui mihi sic ereptus es, ut omnium esses? non enim perdidisti usum naturae tuae, sed cumulasti. Ante corpore inseparabilis a Deo existens, nunc individuus cum Deo es permanens. Foelicia verba quae in te

Quare S. Benedictus Deo grates reddit.

Super illius morte coram fratribus peroravit.

expendi, foelices labores quos in te sustinui, dum viveres mecum. Non te Tertulli Patris tui amor a me divellere potuit, nec ipse mihi unquam Patrem praetulisti, quousque ad aeternam vitam migrasti”.

Alios monachos in Siciliam mittit.

VI. Haec et his similia Patre BENEDICTO proloquente, ex consilio totius Cassinensis congregationis, quosdam ex discipulis suis ad Siciliam direxit, praecipiens illis eos citius properare ad praedictam insulam, ad Monasterium beati Martyris Placidi restaurandum, et cortes ac villas Tertulli Patricii gubernandas.

CAPVT XVIII.

S. BENEDICTVS SIMVLATVM REGEM DEPREHENDIT IPSIQVE
REGI TOTILAE FVTVRA PRAEDICIT.

I.

“**A**NNO Christi 542 belli Gothici septimo occiso in Italia Rege Theobaldo, Gothi evexerunt in regnum Alaricum, eodemque paucos post menses perempto, Totilas Theobaldi nepos, ingenio et viribus praestans in flagellum dominantium in occidente Graecorum Rex creatus est. Qui hoc ipso anno non amplius quam quinque millium Gothorum collecto exercitu, bis collatis signis Romanorum exercitum superavit”. Ita C. Baronius. Magnis vero laudibus Procopius a) hunc Totilam extollit, velut liberalitate ac aliis animi virtutibus praeditum, sed S. Gregorius perfidae mentis fuisse insinuat. Et ipse S. BENEDICTVS hic increpat, quod multa mala faceret ac fecisset. Et alii (ut Volateranus ait) crudelem ac singulari arrogantia virum taxant.

a) Lib. 2. de bell. Goth.

II. Hic ergo cum percepisset S. BENEDICTVM prophetiae spiritu pollere, huius rei experimentum capere volens, Rigonem Spatharium suum regalibus indumentis calceamentisque ornatum in locum suum substituit. Spatharii porro sunt ensiferi sive satellites, quorum dignitatem “maximi honoris fuisse ex eo constat, quod multos Duces ac Comites hanc gessisse inveniamus”. Praeterea Totila suos Rigoni calceos exhibuit (siquidem digniores olim etiam calceis a vulgo fuere secreti) ut eorundem indicio Spatharius hic, Rex crederetur. Coccinea fuisse verosimile est: tum quod purpureis vestibus Rigonem hunc indutum Gregorius scribat; tum quod Imperatorum calceos purpureos probet Lipsius. b)

Spatharium dignitas.

Totilae calcei purpurei, ut et Imperatorum.

b) Elect. lib. 1. cap. 13.

III. Atque ut nihil intermitteretur, quo minus Rex credi posset, praebuit ipsi multos satellites, et cum ipsis etiam Comites misit, scilicet

Vultericum, Rudericum et Blindinum. Erant enim hi tres, qui Totilae prae caeteris adhaerere consueverant, dignitate Comites, et non qualescumque stipatores aut asseclae, unde Zacharias Pontifex habet: "A dextris etiam ipsius et sinistris multitudinem Principum et militum ire imperavit, putans per fictum hoc, et mendax spectaculum Servum Dei seducere". Quod si quis curiosior personati huius Regis, eumque stipantium spectare velit ornatum, coniiicere enim utrumque licebit ex iis, quae de Sigismere Athalarici Regis Conite scripsit Sidonius: c) "Illum, inquit, equus quidem phaleris comptus, imo equi radiantibus gemmis onusti antecedeabant, vel etiam subsequebantur; cum tamen hoc magis ibi decorum conspiciebatur, quod praecursoribus suis, sine pedissequis, pedes et ipse medius incessit, flammeus cocco, rutilus auro, lacteus serico tum cultui tanto, coma, rubore, cute, concolor. Regulorum autem sociorumque comitantium forma et in pace terribilis: quorum pedes primi perone setoso talos adusque vinciebantur, genua, crura, suraeque sine tegmine, praeter hoc vestis alta, stricta, versicolor, vix appropinquans poplitibus exertis, manica sola brachiorum principia velantes, viridantia saga limbis marginata puniceis. Penduli ex humero gladii baltheis supercurrentibus strinxerant, clausa bullatis latera rhenonibus. Eo quo comebantur ornatu muniebantur; lanceis uncatis securibusque missilibus dextrae refertae, clypeis laevam partem adumbrantibus, quorum lux in orbibus nivea, fulva in umbonibus, ita censum prodebat ut studium".

c) Lib. 4. e
pift. 20.
Vestitus, comitatus et arma Gothorum plenius descripta.

IV. Ut autem monasterium accessit stipatus agmine Militum, et virorum in dignitate constitutorum praedictus spatharius, S. BENEDICTVS eminens sedebat. "Quem venientem conspiciens, cum iam ab eo audiri potuisset clamavit, dicens: pone fili, pone, hoc quod portas non est tuum. Qui Riggo protinus in terram cecidit. Et quia tanto viro illudere praesumpsisset, expavit, omnesque qui cum eo ad hominem Dei veniebant terrae consternati sunt. Surgentes autem ad eum appropinquare minime praesumpserunt, sed ad suum Regem reversi nuntiaverunt trepidi, in quanta velocitate fuerant deprehensi".

V. "Tunc per se idem Totila ad Dei hominem accessit, quem cum longe sedentem cerneret, non ausus accedere, sese in terram dedit. Cui cum vir Dei bis terne diceret: Surge, sed ipse ante eum de terra erigere se non auderet, BENEDICTVS Christi IESV famulus per semetipsum dignatus est accedere ad Regem, prostratumque de terra levavit, et de suis actibus increpavit, atque in paucis sermonibus cuncta, quae illi erant ventura, praenuntiavit, dicens: Multa mala fecisti, iam aliquando ab iniquitate conquiesce. Equidem Romam ingressurus es, mare transiturus, novem annis regnans, decimo morieris. Quibus auditis Rex, vehementer territus, oratione petita recessit, atque ex illo iam

Totila S. Benedictum adit. In terram se prosternit.

A sancto viro increpatur et futura discit.

Ex eius congressu mansuetus et clementis factus.

d) Lib. 3. de bel. Goth.

tempore minus crudelis fuit". "Cum Romanis enim, ut ait Marianus Scotus, et Sigebertus, aliquamdiu tamquam Pater cum filiis habitavit. Hanc illi, ut dicitur, animi benignitatem, qui nimiae antea crudelitatis fuit, B. Patris BENEDICTI, quem, cum Romam venire vellet, adierat, monitio contulit: quando Totilam increpavit, et de sua morte post decem annos sibi futura praedixit". Baronius vero, anno Christi 543 mansuetudinis et clementiae exempla a Totila exhibita commemorat. Atque illud imprimis ex Procopio, quod "faeminas quasdam Patricias captis in oppidis per suos comprehensas, nulla prorsus affecerit iniuria, sed summa cum diligentia libere abire permiserit. Neapolitanis deinde superatis tantam humanitatem praestitit, non parcendo tantum, sed alendo et commeatum eisdem praebendo; ut neque aliquis propinquorum vel intimorum amicorum talia illis officia exhibere valuisset. Hinc plane apparuit quantum ex S. BENEDICTI congressu, atque monitis barbarus profecisset, effectus insuper summae iustitiae cultor, cum videlicet anno sequenti in armigerum suum animadvertit, quod virgini vim intulisset, cui et morte affecti Armigeri bona dari voluit". Haec omnia fusius Procopius".

CAPVT XIX. •

S. BENEDICTI'S PLURA SPIRITU PROPHETICO PRAEDIXIT: ITEM
MONASTERII CASSINENSIS DESTRUCTIO ET INSTAURATIO ENARRATUR.

I.

Canusii situs.

S Sabini gesta nonnulla.

S. SABINVS Canusinae Ecclesiae antistes (est porro Canusium rutilae lanae ferax, situm a Aufidum fluvium in mediis Apulis: ab hoc xxv. stadiis haud procul et Cannae sunt vicus, igenti illa Romanis illata clade nobilitatae) pluribus legationibus Romani Pontificis illustratus fuit, iamque senio viribus corporis fractus, sed animo vjgens, et cum oculorum luce privatus penitus esset, spiritu tamen futura noscens, Prophetiae et videntis nomen fuerat consecutus, ut ait Baronius: "festum eius 9 Februarii tabulis Ecclesiasticis invenitur adscriptum. Fuit hic Episcopus, qui S. Placidum ob reverentiam et amorem S. BENEDICTI triduo hospito excepit, et per intervalla horarum interrogabat illum de virtutibus, quas per beatissimum Patrem BENEDICTVM divina exercuerat maiestas, simul etiam de vita, et melliflua ac discretissima eius doctrina, ut in actis eius legitur a)".

a) Cap. 36.

II. Hic S. BENEDICTVM visitare consueverat: cumque aliquando cum illo de ingressu Regis Totilae et Romanae urbis perditione collo-

queretur, inter caetera dixit: "Per hunc Regem civitas ista destruetur, ut iam amplius non inhabitetur". Cui vir Domini respondit: "Roma a gentibus non exterminabitur, sed tempestatibus, coruscis turbinibus, ac terrae motu fatigata, in semetipsa marcescet". Cuius prophetiae mysteria S. Gregorius suo tempore circa annum 590 adimpleta pluribus locis demonstrat. b)

III. Alia vice cum religiosus vir Theoprobus S. BENEDICTVM amarissime flentem reperisset, futuram Cassinensis monasterii eversionem ab eo intelligit: porro divina revelatione didicisse S. Patrem futuram monasterii destructionem, satis innuit Gregorius, et pluribus tradit Faustus: c) "Cum, inquit, Deus eidem sanctissimo Patri suum monasterium in loco superius iam dicto ab ipso constructum, occulto suo iudicio destruendum evertendumque prodidisset, et Vir Domini inconsolabili pro hoc afflictione fletus indesinenter afficeretur, revelatio illum caelestis tali relevare et confortare est dignata oraculo. Noli, ait, probatissime ac electissime Deo BENEDICTE pro his, quae huic eventura didicisti loco, moestum ullo modo gerere animum, quoniam quod semel praefixum atque decretum est, inscrutabili summae deitatis consilio, intransibile atque irrevocabile sine dubio patrabitur, solis tibi tuo merito cunctorum concessis habitantium animabus. Sed aderit Omnipotentis, quam nuperrime divina propitiatio et consolatio, quae et locum hunc in pristinum, imo in ampliorem, quam nunc videtur tuis nihilominus meritis restituet gradum, et aliis perinde nationibus huius lumen religiositatis de hoc eodem irradiabit loco". Hanc vero revelationem, ultimo vitae suae anno, sancto Patri factam censent Yepez et Milletius.

IV. Quo autem anno, sacrum Cassinense Monasterium a Longobardis fuerit eversum, etsi nonnihil varient sententiae, probabilius tamen est, accidisse Anno 589. Haec quomodo gesta sint, narrat Anastasius senior S. R. E. Bibliothecarius: d) "Fugientes, inquit, ex Caenobio (Cassinensi) fratres Romam profecti sunt: et librum Regulae, quam P. BENEDICTVS manu sua scripserat, et pondus librae panis et mensuram vini nec non et vestimenta, ac calceamenta eiusdem Patris eiusque Sororis secum ferentes; atque ex concessione S. Pelagii Papae II et Tiberii Mauriti Imperatoris iuxta Lateranense Patriarchium monasterium construxerunt ad honorem S. Ioannis Baptistae et Evangelistae, et Pancratii Martyris". Sic ipse.

V. Illud porro hic addendum, non omnes Monachos cum Abbate tunc Romam profectos, sed quosdam timore perterritos, fugam arripuisse, atque diversis in locis, sedes sibi ad Deo serviendum quaesivisse. E quorum numero fuit insignis ille Dei famulus Antoninus, de quo in Martyrologio Romano ad diem 14 Februarii haec habentur. "Apud Surrentum S. Antonini Abbatis, qui e monasterio Cassinensi

S. Benedicti de Româ vaticinium.

b) *Lib. 2. Dial. c. 15. Hom. 1. in Evang. lib. 1. Epist. 3.*

S. Benedictus Cassini eversionem praedicit: c) *In Prologo vit. S. Mau.*

Quam revelatione divina didicit.

Monasterium Cassinense quando destructum.

d) *in Chron. Cass.*

Monachi Cassinenses fuga evadunt, et Romae morantur.

Sed non omnes Romam petiere.

a Longobardis vastato, in solitudinem eiusdem Urbis secedens, ibidem sanctitate celebris obdormivit in Domino, cuius corpus multis quotidie miraculis, et praesertim in liberandis energumenis effulget”.

S. Benedicti
sepulchrum in
hac vastitate
numquam fuit
derelictum.

VI. Relictos autem ibi aliquot fratres, qui corpus S. BENEDICTI custodirent, observat Baronius anno Christi 716. “Exploratissimum, inquit, est a tempore eversionis Cassinatis Monasterii a S. BENEDICTO constructi, usque ad erectum a Petronace monasterium locum illum destitutum fuisse, sicut Monasterii habitatione ita et monastica Regulari institutione, cum tamen nunquam defuerint, qui illic habitaverint servi Dei excubantes ad sepulchrum S. BENEDICTI”. Sic ille.

e) Chron. l. 2
c. 4.

Monasterii
Cassinensis re-
stauratio.

VII. Quem admodum vero prima haec Cassinensis Monasterii facta sit restauratio, ita narrat Ostiensis: e) “Cum autem Omnipotens Deus memoratum S. BENEDICTI Caenobium, miseratione illa sua omnipotentissima instaurare decrevisset, et caenobialem institutionem, quae inde principium sumpserat, per orbem propagare: Contigit disponente Deo, ut Petronax quidam Brixianae urbis civis valde religiosus divino instinctu Romam pergeret. Quem reverendissimus Papa Gregorius tertius caelitus inspiratus, admonuit, ut hoc Cassinum castrum peteret: atque monasterium beati BENEDICTI, quod multis iam annis eversum iacebat, omni studio reficere ac resarcire satageret. Quo annuente, mox idem venerabilis Pontifex aliquot ex Lateranensi Monasterio fratres secum direxit: et alia quoque nonnulla sibi solatia contulit. Qui cum ad sacram beati BENEDICTI sedem pervenisset, una cum his, qui secum venerant fratribus, aliquantisper simplicioribus viris, quos ibi dudum resedissee cognoverat, habitare communiter caepit, anno Domini septingentesimo atque vigesimo. Is autem ab eisdem fratribus Abbas constitutus, adiuvante Deo et beati BENEDICTI suffragantibus meritis, constructis decenter habitaculis, ac multorum ibi fratrum congregatione statuta, sub sanctae Regulae institutione vivere studuit”.

Zachariae Pa-
pae liberalitas.

Monasterii
Cassinensis e-
xemplo.

Caroloman-
nus Franciae Re-
gis filius, et, Ra-
chis Longobar-
dorum Rex fiunt
Monachi.

Promovit porro Petronacis studium Zacharias Pontifex, qui in ipsa die dedicationis Ecclesiae iam restauratae “obtulit libros sanctae Scripturae, et librum Regulae, quam piissimus Pater manu propria scripserat. Pondus etiam librae panis et mensuram vini, nec non diversa ad Ecclesiasticum ministerium ornamenta, et possessiones Apostolica liberalitate concessit”. Idemque Pontifex monasterium Cassinense ab omnium Episcoporum iurisdictione exemit; auctorque fuit Carolomanno, Caroli Francorum Regis filio, quem Clericum fecerat, ut ad beati BENEDICTI Monasterium, Domino sub regulari Magisterio serviturus transiret. Eiusdem hortatu Rachis Longobardorum Rex, Perusinam solvit obsidionem et non multo post relinquens regalem dignitatem, ab eodem Apostolicae sedis Praesule attonsus, et Clericus factus, Monachico etiam habitu simul cum uxore et filia est indutus. Moxque

ad Monasterium S. BENEDICTI, eodem Apostolico transmittente perveniens, sub Regulari Magisterio instituendum se tradidit.

IX. Quare non immerito illustrissimus Cardinalis Baronius anno Christi 716 haec de hac monastica instauratione scribit: "Mirum, inquit, dictu, quanta mox ex nova plantatione Petronacis fuerint propagata eo in loco germina Monachorum, et aucta ipsorum examina, instar apum, quae ex turgentibus alveariis prodeuntes, in diversa loca ad faetus multiplicationem volaverint". Haec Baronius.

Cassinensis
Monasterii fae-
cunditas.

X. Anno 843 Siconulphus (sive Sigenulphus) Beneventi "Dux mutui specie diversis vicibus sacrilege abstulit universos fere thesauros, quos Francorum Reges, aliique Principes Cassinensi Monasterio contulissent; videlicet in vasis aureis, centum triginta libras auri purissimi, in vasis argenteis, circiter nongentas argenti libras; in auro signato, triginta et duo millia solidorum aureorum; in gemmis, tredecim millia eorumdem solidorum".

Siconulphus
Cassinum expi-
lat.

XI. Anno deinde 884 Saraceni Campaniae partes ingressi, caedeque et igne miscentes omnia, cum ad Cassinense pervenisissent Monasterium, illud totum com busserunt (excepta sola Ecclesia Salvatoris, quae divinitus incendium evasit) multosque perimentes, ipsum etiam Abbatem S. Bertharium, iuxta altare beati Martini, gladio trucidare. Monachi vero quidquid suppellectilis surripere potuerunt assumentes, Theanum habitaturi proficiscuntur. Ubi cum aliquot annis resedissent, Monasterio illo Theanensi, occulto Dei iudicio, cum omnibus suis opibus combusto, Leo Abbas, Cassinense Monasterium, per unum et viginti annos habitatoribus destitutum, reaedificare caepit. Sed successoris eius suasu, Monachi Theani commorantes Capuam transmigrarunt, ibique per aliquot annos habitare. Sed Aligernus Abbas post septem et sexaginta circiter annos (a tempore scilicet quo a Saracenis sub abbate Berthario incensum fuerat Monasterium) cum illud ex integro restaurasset Monachos Cassinum reduxit, floruitque deinceps magna religione et pietate.

Saraceni in-
cendio tradunt.

XII. Anno deinde 1045 a Nortmannis bona huius Monasterii plurimum imminuta sunt. Eius enim vicos et oppida occupabant, sed a Monachis ope divina, ipsoque S. BENEDICTO pro suis pugnante, reortis in eos suis eorum telis, debellati sunt, et omni monasterii iurisdictione expulsi, quam rem gestam memoria dignam pluribus narrat Leo Ostiensis. f)

Iterum restau-
ratur.

A Nortman-
nis rursum di-
ripitur.

XIII. Circa annum deinde Domini 1239 graviora a satellitibus Frederici secundi imperatoris sacrum hoc monasterium damna accepit. Aurea enim et argentea vasa fregerunt, et in nummos conflaverunt, Monachisque eiectis illud ipsum incenderunt. Non modicum porro eidem postea caenobio Guelphorum et Gibellinorum factio obfuit, atque ad

f) *Lib. 2. c. 71.*
et. seq.
Ab aliis mi-
serè affligitur.

eam redegit miseriam, ut prioris fortunae statusque nondum oblitis, commiserationem et lacrymas movere potuerit.

Caelestinus V. suae illud Religioni unire contendit.

XIV. Anno 1294 Caelestinus V. venit ad Monasterium Cassinense, ut illud suae uniret Religioni. Et maiorem quidem Monachorum partem induxit, ut sui Ordinis reciperent habitum, qui erat coloris camelini vilissimi panni, et misit de Monachis suis quasi quinquaginta, et mutavit nomen Decani, qui post ipsorum adventum vocatus est Prior. Sed Bonifacius VIII. omnia acta Caelestini revocavit.

Vestitur in Ecclesiam cathedralam, Iterum in Abbatiam.

XV. Ioannes deinde Papa XXII extincto nomine Monasterii, Cassinum erexit in Ecclesiam Cathedralam, habuitque deinceps Episcopos novem. Verum Urbanus V considerans non levia damna Monasterio accidisse ob Abbatialem dignitatem sublatam, eam, Episcopali extincta, in integrum restituit anno 1365.

Unitur Congregationi S. Iustinae de Padua.

XVI. Anno vero Domini 1454 de Scylla velut in Charybdim incidens, traditum est Monasterium illud in Commendam, ut loquuntur, Ludovico Scarampo, Patriarchae Aquilegiensi, et S. R. E. Cardinali, Episcopo Albano, habuitque commendatarios quatuor, quorum ultimus fuit Ioannes de Medices Cardinalis, qui iubente Iulio II. Abbatiam in manus eius resignavit, anno Domini 1504 die 22 Novembris: quo ipso die Iulius Papa II Cassinense Caenobium univit Congregationi S. Iustinae de Padua, eumque honorem huic Monasterio haberi voluit, ut deinceps ea Congregatio Cassinensis alias S. Iustina de Padua nuncuparetur.

Nullum ibi in mortali peccato mori traditur.

g) *Opusc.* 36. cap. 16.

XVII. Porro asserunt Cassinensis Monasterii Caenobitae pia vetustaque traditione quasi certum istic haberi, nullum ibidem mori in statu peccati mortalis, idque variis experientiis fuisse comprobatum. Nonnullos enim seculares gravibus sceleribus irretitos, insigni dum istic esset, paenitentia ad Deum sese convertisse, priusquam e vivis excederent. Idipsum Sacratissimi huius Caenobii privilegium saltem pro degentibus in eo Religiosis agnovisse videtur B. Petrus Damiani g) Desiderio Abbati, totique Conventui ita scribens: "Beati qui vobiscum vivunt: beati qui inter vos et in sanctis operibus vestris moriuntur, Pia nimirum fide credendum est, quia scala illa, quae de Cassino monte olim in caelum videbatur erecta, adhuc palliis strata lampadibusque coruscat. Sicut tunc excepit Ducem, ita nunc exercitum transmittit ad caelestia subsequente[m]".

h) *Opusc.* 33.

XVIII. Merito proinde iam olim magni habita fuit ad montem Cassini peregrinatio, cuius amore ita reficiebatur idem Petrus Damiani ut Desiderio Cassinensi Abbati scribere non dubitaverit: h) "Si per tam longinqui itineris ductum S. BENEDICTI Patris nostri limen attingere licuisset, ego non parvae mercedis cumulum deputarem. Et certum teneo, quia si in illius peregrinationis itinere me obire contingeret,

non tam proprii reatus me gravaret exitium, quam illius dignitas meritum ”.

XIX. Asserunt praeterea Cassinenses, in sacrum illum Montem non decidere fulmina aut fulgura. Et sane iam olim comprobata fuit divina circa hunc locum meritis S. BENEDICTI protectio. Refert enim citatus antea S. Petrus Damiani, in gravi iuxta Cassinum excitato incendio, quo adiacentia Monasterio loca passim conflagrabant, subito in aeris vastitate exilem apparuisse nubeculam, quae paulatim in ampliora se porrigens, in pluviam denique resoluta, incendii flammam extinxerit, ita ad Monasterii mensuram nubecula cohibita, ut finitima quaelibet loca aquarum fluentis minime perfunderentur.

Mons Cassinensis a fulmine immunis.

i) *Ser. in Vigil. S. Ben.*

CAPUT XX.

QUOMODO S. P. BENEDICTVS TEMPORE FAMIS SE GESSERIT?

I.

ACCIDIT haec fames iuxta Baronii calculum Anno Christi 539. Gothici belli 4. quae Italiam mirum in modum vexavit. Nam ut Procopius a) scribit, “ex his qui montes incolerent, frumenti in modum e glandibus commolitis confectum panem edebant. Unde vulgatis velut in pecua morbis, uti par erat, multi mortales capiebantur, et paucis superstitibus interibant. In Picenis autem tradunt non minus quinquaginta millia hominum prae inedia interiisse, et longe plures extra Ionicum sinum. Faeminas duas tunc tradunt, quae viros septemdecim interfectos absumpserint. Hae namque, ut ferunt, cum solae et residues domi, caeteris mortuis superfuissent, divertentibus ad se peregrinis, noctuque dormitantibus interfectis divescebantur: septem itaque et decem diversis temporum spatiis in cibum absumptis, octavus ac decimus, qui ad has forte diverterat, somno tunc subito experrectus, cum in se eadem quae et in caeteros fecerant, molirentur, cognita primum facti ab his ratione, utrasque obtruncat. Sed eo iam alibi evaserat famis necessitas, ut quidquid ubique herbarum esset, celerius nonnulli adirent, et genu in terram nixi, cum avellere has niterentur, deficientibus viribus (nam e corporibus vigor omnis abscesserat) porrectas ad herbas solo moribundi procumberent, insepultique passim manerent, cum hos nemo humo contegeret: non enim erat, qui sepulturae rationem haberet”. Hactenus de fame Procopius, horum inspector ac deplorator.

Quando haec fames acciderit.

a) *Lib. 2. de bel. Gotico.*
Illius calamitosi effectus.

II. Porro Miscellae Auctor coniungit famem hanc, cum ea quam urbs passa est, dum obsideretur: sed quam atrox ista fuerit, testificatione S. Dacii Mediolanensis Episcopi, ita paucis describit: "Tanta siquidem per universum mundum eo anno, maximeque apud Liguriam fames excreverat, ut (sicut vir sanctissimus Dacius Mediolanensis Antistes retulit) pleraeque matres infoelicium natorum comederent membra". Haec ipse.

b) 2. *Dial.*
cap. 28.
c) *Ibid.* c. 21.

III. Hoc igitur tempore cum S. BENEDICTVS, "(ut S. Gregorius loquitur) b) diversis indigentibus Monasterii sui cuncta tribueret, contigit triticum Monasterio deesse. c) Panes vero paene omnes consumpti fuerant, ut non plus quam quinque ad refectionis horam fratribus inveniri potuissent. Cumque eos venerabilis Pater contristatos cerneret, eorum pusillanimitatem studuit modesta increpatione corrigere, et rursum promissione sublevare dicens: Quare de panis inopia vester animus contristatur? hodie quidem minus est: sed die crastina abundanter habebitis. Sequenti autem die ducenti farinae modii ante fores cellae in saccis inventi sunt, quos Omnipotens Deus, quibus deferentibus transmisisset, nunc usque manet incognitum. Quod cum fratres cernerent, Domino gratias referentes, didicerunt iam de abundantia nec in egestate dubitare".

Farina divinitus allata.

d) *Lib. 1.*
Chron. Cassin.
cap. 41.

IV. Hosce saccos, divinae erga suos servos providentiae testes, reliquiarum instar Cassinates Monachi longo tempore asservarunt, tandemque in Theanensis Monasterii conflagratione anno 897 cum pluribus aliis incendio consumpti sunt, ut refert Leo Ostiensis. d)

V. Eodem famis tempore "quidam Subdiaconus, Agapitus nomine advenit, magnopere postulans, ut sibi aliquantulum olei dari debuisset. Vir autem Domini, qui cuncta decreverat in terra tribuere, ut in coelo omnia reservaret, hoc ipsum parum, quod remanserat olei, iussit petenti dari. Monachus vero, qui cellarium tenebat, audivit quidem iubentis verba, sed implere distulit. Cumque post paululum, si id quod iusserat, datum esset inquireret, respondit Monachus se minime dedisse: quia si illud ei tribueret, omnino nihil fratribus remaneret. Tunc vir Dei iratus, aliis praecepit, ut hoc ipsum vas vitreum, in quo parum olei remansisse videbatur, per fenestram proiicerent, ne in cella aliquid per inobedientiam remaneret. Factumque est. Sub fenestra autem eadem ingens praecipitium patebat, saxorum molibus asperum. Proiectum itaque vas vitreum venit in saxis, sed sic mansit incolume, ac si proiectum minime fuisset: ita ut neque frangi, neque oleum effundi potuisset". Addit vero Milletius, (quod miraculum augeat) vitreum hoc vas non secus, ac si ferrum fuisset, ipsis saxis quasi in speciem cerae mollitis suam impressisse figuram, quae hodieque appareat. Porro vas illud "vir Domini praecepit levare, atque ut erat integrum, petenti tribui.

Vasis vitrei
in saxa projecti
et illaesi insigne
miraculum.

Tunc collectis fratribus, inobedientem Monachum de infidelitate sua et superbia coram omnibus increpavit ”.

VI. “ Qua increpatione completa, sese cum iisdem fratribus in orationem dedit. In eo autem loco, ubi cum fratribus orabat vacuum erat ab oleo dolium et coopertum. Cumque sanctus vir in oratione persisteret, caepit operimentum eiusdem dolii oleo excrescente, sublevari. Quo commoto, atque sublevato, oleum, quod excreverat, ora dolii transiens, pavementum loci in quo incubuerat, inundabat. Quod BENEDICTVS Dei famulus, ut aspexit, protinus orationem complevit, atque in pavementum oleum defluere cessavit. Tunc diffidentem inobedientemque fratrem latius admonuit, ut fidem habere disceret et humilitatem”. Neque vero mirum censi debet quod S. BENEDICTVS inobedientem Monachum de eadem culpa bis admoneat; prius scilicet publice, ac deinde privatim: studebat enim non tantum eum corripere, sed et corrigere, non obducere vulnus, sed sanare.

Corripit ut
corrigat.

CAPUT XXI.

DIABOLVS VARIE A S. BENEDICTO PROFLIGATVS.

I.

QVOMODO Monachus tempore orationis vagus, quem diabolus abstrahabat, virgarum percussione ad orationis studium per Sanctum BENEDICTVM reductus sit, narrat S. Gregorius, a). Idem narrat, b) quomodo Aquinensis Ecclesiae Clericum a daemone obsessum curaverit, eidemque sanato praeceperit, dicens: “ Vade, et posthac carnem non comedas, ad sacrum ordinem numquam accedere praesumas, quacumque autem die ad sacrum ordinem accedere praesumpseris, statim iuri diaboli mancipaberis”. In quo visus est sanctissimus P. Noster ordinis sui observantiam aliquo usque saltem praescripsisse, ad humilitatem siquidem spectat sacris ordinibus abstinere, adeoque in infimo Clericatus subsistere gradu: carniū vero abstinentia Regulae ipsius auctoritate demandata est. Sane perspexerat S. BENEDICTVS, “ hunc Clericum idcirco diabolo traditum, ne ad sacrum ordinem auderet accedere”. In quo per superbiam forte, aut aliam iniquitatem fuerat peccaturus. Unde sicut Christus c) triginta octo annis languido dicebat: “ Ecce sanus factus es, iam noli peccare, ne deterius aliquid tibi contigant”. Ita S. BENEDICTVS peccandi materiam Clerico huic sustulit, cum or-

a) *Lib. 2. Dial. cap. 4.*
b) *Ibid. c. 16.*

Prohibendi
carnes, sacros-
que ordines, ve-
terum Patrum
consuetudo.

c) *Ioan. 5. 16.*

dinibus interdixit, et piam Regulae suae observantiam in aliquam grati animi declarationem, indixit.

Quae huius
clerici obsessi
culpa.

II. Post multos vero annos, cum ad sacrum ordinem accessisset, iterum diabolus ipsum invasit, ob propriam nempe culpam. Quenam autem illa? duplicem fuisse apparet. Prior fuerit superbia, qua aegrius tulit "minores suos sibimet superponi in sacris ordinibus" ut ait Gregorius, et hinc, scilicet ille, "qui est Rex super omnes filios superbiae" sedem in eo potestatemque accepit. Posterior, superbiae pedissequa inobedientia fuit, "qua verba viri Dei quasi ex longo tempore oblitus, postposuit, atque ad sacrum Ordinem accessit".

d) *Lib. I. c. 12.*
e) *Lib. I. de*
vir. illustr.
f) *Lib. 21.*
spec. hist. cap. 8.
S. Benedictus
puellam sibi vi
a daemone libe-
raret oblatam
S. Remigio re-
mittit.

III. Opportunum hic fuerit inserere non dissimile miraculum, quo Deus duos Sanctos illustravit B. scilicet BENEDICTVM, et S. Remigium Episcopum Rhemensem. Quod Hincmarus, et ex eo Flodoardus Ecclesiae Rhemensis historiae, d) Petrus Diaconus, e) Vincentius Beluacensis, f) aliique commemorant. His autem verbis narratur a Flodoardo. "Quaedam puella praeclaris ab urbe Tolosa natalibus orta, maligni spiritus ab infantia tenebatur obsidione captiva. Quam cum tenero genitores amore diligerent, ad sepulchrum S. Petri Apostoli cum magna devotione duxerunt. In eisdem namque partibus enitebat tunc virtute venerabilis BENEDICTVS plurimis effulgens virtutibus. Cuius comperta fama, puellae parentes hanc ad eundem ducere satagunt, qui multis ieiuniis et orationibus pro ipsius emundatione laborans, cum diri serpentis virus ab ea non valisset eiicere hoc tantum responsi nominis divini obtestatione ab antiquo extorquere potuit hoste, quod numquam alterius de eodem habitaculo nisi huius beatissimi Remigii Pontificis orationibus posset expelli. Tunc parentes eius, tam ipsius beati BENEDICTI quam etiam Gothorum Regis Alarici affatibus suffragati, eorumque litteris ad Remigium datis (ut traditur) freti ad eundem sanctum Antistitem cum devincta sobole pervenerunt, virtutem deprecantes eius in purgatione prolis agnoscere, quam latronis iam praesciverant confessione. At beatissimus Remigius cum diuturna reluctance se non esse dignam assereret, et humilitate solita repugnaret, precibus est populi supplicantis evictus, ut orationem pro ipsa funderet, ac parentum lachrymis condoleret. Meritis itaque sanctitatis armatus, verbi praecepit imperio, ut iniquus praedo per quod ingressus fuerat discedens Christi famulam relaxaret. Sicque cum nimio vomitu et obscaeno faetore, per os quo fuerat intromissus abscessit". Subdit postea, ut eadem puella extincta S. Remigii precibus in vitam fuerit revocata.

A quo libe-
ratur.

S. Benedicti
ad S. Remigium
litterae.

IV. Litterae vero S. P. N. BENEDICTI ad S. Remigium datae, ita recitantur ad calcem Chronici Cassinensis.

Domino Sacerdoti Remigio Frater et conservus in Christo IESV

Caenobialis vitae humilis * cultor BENEDICTVS, aeternae benedictionis munus. Sanctissimo tuo congratulans profectui Sacerdos Regis summi, quia sumi capitis membra sumus, quod mihi deesse sentio in me, totum, laus Deo, possidere me credo in te. Ecce quod mea peccata fieri prohibuerunt, tuae auctoritatis Sacerdotalia habent merita? * et desinant amodo circa me rumores hominum. Cum apud te constet omnium esse perfectionem virtutum, hanc captivam et ab antiquo hoste obsessam tuae delego celsitudini, quatenus pro eius liberatione sacram hostiam offerre Deo debeas, et meam parvitatem victoria ipsa non minimum laetifices. Vale Sacerdotum Christi limpidissime rivule.

* alia lectio institutor.

* alibi deca etc.

V. "Cum vero signatis idem litteris hospitibus valesceret, proprium nuntium cum illis in Galliam destinavit: qui beato Remigio tantae humilitatis munus offerret. Cumque Rhemensium urbem intrarent, et sanctus Pontifex tanti Patris apices providisset, lacrymis uberrimis perfusus in haec verba prosilivit. Gratias tibi Christe Redemptor clementissime, qui nostra tempora tanta sublimasti gloria, ut in speciali famulo BENEDICTO tota te per orbem magnificet Ecclesia. Surrexitque continuo gloriosus Archimandrita Remigius, et episcopali se infula more solito trabeavit. Cumque miserabilis illa parentum solatio in Ecclesiam venisset, versipellis, vafer ille per os puellae haec verba invitus protulit. O Sacerdos Remigi, noli adversus BENEDICTUM gloriari quia non per tuum imperium, sed per eius humilitatem exire cogor. His dictis liberata est mulier, et omnes qui audierunt, dederunt gloriam Deo, qui est mirabilis in Sanctis suis, et benedictus in secula".

S. Remigii de S. Benedicto testimonium.

VI. Narrat praeterea S. Gregorius, g) quomodo Daemon sub medici specie monasterium petierit, unum seniore Monachum invaserit, a quo cum alapa eum S. BENEDICTUS expulerit.

g) Lib. 2. Dial. cap. 30.

CAPUT XXII.

MIRACULA NONNULLA S. BENEDICTI NARRANTUR.

I.

REFERENTE S. Gregorio a) didicimus, S. BENEDICTI oratione fontem e rupe manasse. Contigit hoc miraculum in sexto e duodecim Monasteriis, S. Ioanni sacro, ubi hodieque extat fons ille S. BENEDICTI precibus e rupe eductus, eodemque loci nunc facellum est, cum cellula quadam, quam Eremita habitum S. Francisci deferens incolit, vocaturque hoc facellum a Monachis S. Scholasticae, S. Ioannis ab Aqua.

a) Lib. 2. Dial. cap. 5.
Locus ubi S. Benedictus fontem e rupe produxit.

b) *Ibid.* c. 6.
Falcastrum
quid?

c) *Lib.* 20, O-
rig. c. 14.

II. Idem b) memoriae prodidit "ferrum ex aquae profundo manubrio reiectum" quod conversus quidam natione Gothus e falcastro perdidit. "Porro falcastrum a similitudine falcis vocatum" ait Isidorus. c) "Est autem ferramentum curvum cum manubrio longo, ad densitatem veprium succidendam. Hi et Runcones dicti, quibus vepres secantur, a runcando dicti".

d) *Lib.* 2.
Chron. Cassin.
cap. 63.

Simile mira-
culum ferri de
profundo ad ma-
nubrium ascen-
dentis.

III. Caeterum miraculo huic quod vivus Patriarcha noster dedit, subiiciamus aliud non absimile, ab eodem post mortem patratum. Narrat illud Leo Ostiensis, d) hoc modo: "Tunc temporis constructa est a fratribus huius Monasterii intra Caietae moenia Ecclesia, in honorem B. Virginis Christi Scholasticae, iuxta veterem, quae ibi fuerat eiusdem nominis Ecclesiam. Quae dudum illis a bonae memoriae Stephano ipsius civitatis Episcopo idcirco fuerat benigne concessa, ut si quando Monasterii fratres illuc emendi aliquid causa diverterent, propria illic sede, hospitioque fruerentur. Ibi quale, quantumque miraculum B. BENEDICTI meritis effecerit Deus, pro illius gloria tacendum non est. Nam die quadam, cum aliquis ex operariis de monte, qui mari proximus imminet saxa quibus Ecclesiae ipsius parietes construerentur, excideret; subito ferrum, quo lapides summa virtute cadebat, manubrio lapsum, in maris voraginem decidit. Hoc fratres eo cui contigerat referente comperto, alium pro illo malleum, quo coepto instaret operi, fieri continuo decernunt. Cum repente unus ex illis fide ferventior, nequaquam ita fiat, inquit, sed omnes simul ad locum, ubi ferrum decidit, fiducialiter accedamus: manubrioque in aquam misso, imraculum quod in Gothi falcastro BENEDICTUS Pater exhibuit, per eundem Patrem, et in malleo fieri plena fide speremus. Quid plura? placuit omnibus divinitus inspiratum consilium: atque ad mare descendentes omnes, conscensa navicula sinumque girantes ad locum, quo ferrum deciderat, veniunt. Quo in loco licet immensum aquarum profundum inesse conspicerent: nihil tamen Deo impossibile esse fideliter credentes, ac de Patris BENEDICTI meritis praesumentes constanter in mare manubrium mittunt, moxque divino imperio ferrum ad manubrium ex profundo reversum, non absque summa omnium admiratione recipiunt".

e) *Lib.* 2, *Dial.*
cap. 27.

Locus ubi le-
prosum curavit
S. Benedictus.

IV. Quomodo S. BENEDICTUS veneno infectum sanaverit, narrat saepicitatus D. Gregorius. e) Quo id contigerit loco, aperit et velut digito indicat Simon Milletius. "Cassinus mons, inquit, ad tria milliaria, satis magna in altitudine se extollit. In inferiori autem montis parte, Capucinos inter et S. Germanum, pulcherrimum extat sacellum: uno deinde milliari superius, tria sub uno tecto coniuncta reperiuntur, quorum primo versus S. Germanum, locus is est, ubi quondam leprosum hunc S. BENEDICTUS curavit".

V. "Ab antiquis etiam usque ad nos processit opinio, inquit Roffredus Cardinalis Abbas Cassinensis, f) quod cum vellet vir Dei mulae insidens montem scandere, in scabrosum lapidem impingens, mula corruit: Sed ne vir sanctus, vel animal quo vehebatur laesionem aliquam pateretur, in cerae mollitiem resolutus lapis, carnis teneritudini cessit duritia eius: et signi huius memoriam omnibus locum visentibus dereliquit, est quoque non modicum medicinalis Febribus lapis iste, prout testantur multi, qui de illo in remotissimas deferunt regiones". Eo loco adscendentibus ad Monasterium Cassinense per viam S. Germani in medio fere itineris occurrit quoddam Sacellum, titulo sanctae Crucis insignitum, indulgentiis a Caelestino V donatum.

f) *In epist. ad Ioan. de Salerno Card.*

Lapis in quem corruit mula cui Sanctus insidebat mollescit.

Sacellum S. Crucis.

VI. Item narrat D. Gregorius g) qua ratione B. P. Elisaeum expresserit; iisdemque ritibus parvulum rustici filium resuscitaverit. Ad portam autem Monasterii, ubi puer hic resuscitatus fuit, etiamnum apparent signa cubitorum S. BENEDICTI saxis impressa, et genuum patris pro defuncto filio supplicantis, ut refert Simon Milletius. Cui fidem non denegabit, qui alias id pluribus concessum sanctis meminere.

g) *Loc. cit. cap. 32.*

S. Benedictus infante mortuum resuscitat.

Cubitorum genuumq; signa solo impressa.

CAPUT XXIII.

EXEMPLA, QUIBUS PROBATUR S. BENEDICTUM HABUISSE SPIRITUM PROPHETIAE.

I.

PRIMUM sit miraculum, de quo supra diximus, de quo Gordianus:

a) "Mox, inquit, ut sanctus in aquam Placidus cecidit, eventum rei Spiritus Sanctus, qui in sanctorum cordibus principaliter obtinet locum, BENEDICTO Patri sanctissimo revelavit".

a) *In vita S. Placidi.*

S. Benedictus Placidum in aquas lapsum, divinitus cognoscit.

b) *S. Greg. lib. 2. Dial. cap. 12.*

c) *Ibid. c. 13.*

d) *Ibid. c. 18.*

e) *Ibid. c. 19.*

S. Benedictus ut Elisaeus prophetiae pollet spiritu.

II. Sic absens cognovit Monachos extra Monasterium cibum sumpsisse contra Regulam: b) item alium, qui ad eum ieiunus venire consueverat; c) pariter furtum vidit in spiritu eius, qui flasconem unum in via absconderat: d) item eius delictum, qui mappulas, sive strophila a sanctimonialibus acceperat. e) Ubi vides, quod saepius in hac vita observare licet, et huic sanctissimo Patri nostro idem, quod olim Elisaeo communicatum privilegium. Nam cum Giezi ab Naaman Syro clam accepisset duo talenta argenti, et duplicia vestimenta, factumque id negaret, increpans cum Propheta, ait; f) "Nonne cor meum in praesenti erat, quando reversus est homo de curru suo in occursum tui". Eodem modo S. Paulus, ex mente Chrysostomi g) "absens corpore, praesens autem spiritu, iudicavit ut praesens incestuosum".

f) *4. Reg. 5.*

g) *1. Cor. 5.*

Tripliciter
prophetæ vi-
dent absentia.

h) *Lib. 12. de
Gines. c. 7.*

III. Quod si quaeras; quomodo Prophetæ et viri Sancti absentia videant? Respondemus breviter, triplici modo fieri, secundum triplicem in homine potentiam cognoscitivam, sensum videlicet, imaginationem et intellectum. Vident ergo Prophetæ, vel per oculos corporis, vel per spiritum imaginarium, vel per intuitum mentis: de quibus vide S. Augustinum. h) Fuerit ergo hæc visio imaginaria, vel intellectualis vel ex utraque mixta.

i) *Lib. 2. de
stud. perfect. c. 2.
n. 12.*

Ordinum Pa-
triarchæ subdi-
torum actiones e
caelo intuentur.

k) 2. q. 83.
a 4. ad 2.

IV. Ulterius porro hoc annotandum, S. BENEDICTO etiamnum vi-venti concessum, quod Ordinum Fundatoribus iam caelo receptis, et cum Deo regnantibus probabiliter tribui solet. Hinc Ioannes Crombeccius i) expedire ait, Religiosi ut omnes, sui Ordinis Patriarchas semper habeant præsentis, nec falso id quidem: est enim admodum probabile, singulos Ordinum Fundatores, non modo actiones suorum alumnorum cognoscere externas, sed et totius Ordinis ac singularum personarum mutationes videre, cogitationumque secreta rimari: hoc enim Auctore B. Thoma k) aliisque Doctoribus, ad statum illorum pertinet, ut non tantum Dei conspectu fruantur (quod omnibus beatis commune est) sed etiam quæ in Ordine a se fundato fiunt, singulari Dei privilegio, tamquam et Ordinis totius Rectores, et tutores singulorum perspecta habeant. Quare, etiamsi velimus tegere occulta conscientiarum nostrarum, ipsos latere non possunt. Discant ergo Religiosi, Fundatores suos velut præsentis revereri, seque ab illis credant observari.

l) *loc. cit. c. 20.*

Quomodo
sancti cognos-
cant cordis ar-
cana.

m) *Cap. 4.
caelest. hierar.*

n) 1. Cor. 12.

o) *Lib. cit.
cap. 22.*

Quomodo vi-
ventium in som-
niis apparatio-
nes fiant.

V. Rursum notat S. Gregorius, l) B. P. BENEDICTUM vidisse occultas superbi Monachi cogitationes, sibi ante mensam lucernam tenentis. Quaeres forsitan, quomodo S. BENEDICTUS, aliique Sancti mentium cogitationes penetraverint, cum solus ille noverit abscondita cordis qui finxit singulatim corda hominum, Spirituum Ponderator et discretor cogitationum Deus? Respondentur: Sanctos arcana cordis cognoscere per lumen divinum, quo aliorum ipsis cogitationes manifestantur a Deo, non quidem immediate; sed per Angelos, quos Dionysius Areopagita m) ait, per excellentiam cognomen illud meruisse, quia ipsi primo a Deo illuminantur, et per ipsos nobis nostræ revelationes transmittuntur. Cognoscere porro occulta cordium spectat ad discretionem spirituum, ut docet D. Thomas. n) Hinc Antonius Yopez, ex hoc exemplo, inter caetera probat S. BENEDICTUM habuisse etiam gratiam gratis datam, quam S. Paulus n) discretionem spirituum appellat.

VI. Narrat denique saepe memoratus S. Gregorius, o) quomodo S. P. BENEDICTUS adhuc vivens in somnis apparuerit monachis iuxta Taracinensem urbem monasterium aedificaturis eosque docuerit quæ promiserat. Si quaeras quomodo possint hæc fieri? Respondebit D. Augustinus se credere Angelicis operationibus illa fieri, per dispensationem providentiae Dei, bene utentis et bonis et malis, secundum inscrutabi-

lem altitudinem iudiciorum suorum. “Visa igitur sunt ista, inquit, quae non praestantur in ipsis rebus ut sunt, sed in quibusdam rerum imaginibus adumbrantur”. Eamdem sententiam sequuntur recentiores. Petrus Tyreus p) ait: “In iis apparitionibus, in quibus vivi quandoque absentibus visi sunt, praeter rerum imagines nihil fuit, quod ipsi spiritus vendicare sibi possint”. Martinus Delrio. q) “Imaginaria, inquit, apparitio et spiritualis illa est, in qua spiritus sui quasdam ideas in hominis phantasia efformant, et sic immutant atque afficiunt internum sensum: non sua ipsi vi, neque per se, sed Angelorum vel daemonum ministerio; nequeunt enim tales imagines, sine eximia quadam potestate et scientiae praestantia, in hominum imaginatione effigiari”. Et paulo post: “Non ergo apparitiones imaginariae sunt impossibiles; et modus iste facilis est apparendi etiam vivis”. Cornelius Cornelii: r) “Nota, inquit, Angelos subinde induere speciem et personam suorum clientum, similitumve hominum, ut eorum res curent et negotia peragant”. Subiicit deinde plura exempla.

p) *Lib. de Appar. spir. cap. 12.*

q) *Disquisit. Magicar. l. 2. q. 26. sect. 2.*

r) *In 1. 12 Act. v. 15.*

VII. Angelico igitur et incorporeo penicillo, S. BENEDICTI simulacrum, in tabula imaginationes dormientium fratrum depictum fuerit, quod ille Prophetiae spiritu futurum praenosces, promittere potuerit, aut sane a Deo, ut ita fieret, quod promiserat, impetravit, quod insinuat Gregorius dicens: “Quid mirum, si BENEDICTUS Pater obtinuit, quatenus iret per spiritum, et fratrum quiescentium spiritibus necessaria narraret?”

VIII. Atque haec pauca e multis, (quae apud S. Gregorium fusius describuntur) compendio huic inserere volumus, nobis enim propositum non fuit omnia, quae ipse prolixè narrat, sed tantum rariora, aut ab aliis adiecta, quae passim non extant, hic describere, et ad laudem S. P. N. enarrare. Qui plura desiderat, auctores ipsos hic notatos consulere poterit.

CAPUT XXIV.

DE TRANSMISSIONE S. MAURI IN GALLIAM.

I.

CUM ultimo quo S. P. BENEDICTUS e vivis excessit anno, S. Maurum ad excitanda Ordinis sui Monasteria in Franciam transmissit: inserenda hic historia transmigrationis eius, ut ea quae circa illam S. P. BENEDICTUS egit, hic commode repraesententur.

S. Maurus quae de caussa in Galliam missus.

II. Transmittendi S. Maurum in Galliam caussam dedisse scribitur

Bertringrannus Caenomanensis Episcopus, qui missis ad S. BENEDICTUM Legatis ac litteris, discipulos sibi rogabat destinari, qui Galliam sanctitatis exemplo illustrarent. Rem totam narrat oculatus testis, et itineris comes B. Faustus in vita S. Mauri, qui in praefatione refert S. BENEDICTO divinitus revelatam Cassinensis Monasterii destructionem, cumque ob hoc maestus inconsolabiliter fleret S. Pater, caelesti recreatus fuit oraculo, quo ei promittebatur locum illum in pristinum, imo et ampliorem restituendum gradum, et aliis quoque nationibus lumen suae religionis de eodem inferendum loco. Unde ei in eadem revelatione dicebatur; ut quos probabiliore in suo haberet grege eo transmitteret, quo deposcerentur, sciens laboris eorum fructus uberrimos, qui et illi ad cumulum accederent praemiorum.

S. Benedictus de Ordinis propagatione caelestus recreatur.

Ad S. Benedictus veniunt e Francia Legati.

Petuntq; ad fundandum Monasterium illuc fratres dirigi.

S. Maurus alijq; comites in Galliam destinantur.

Fratres Sancti Mauri discesum graviter dolent.

Quos S. Benedictus consolatur.

III. "Per idem tempus (ad annum scilicet 542, ut annotat Yopez) Legati ad nostrum advenerunt Monasterium, missi a beatissimo Bertringranno Caenomanicae Civitatis Episcopo. Nam idem Sanctissimus Pontifex, audita fama sanctitatis eximii Patris nostri, Flodegarium Archidiaconum, et Harderadam vicedominum suum, strenuissimos scilicet atque clarissimos viros, a latere suo cum xeniis magnis ad eundem Patrem nostrum transmisit, omnibus eum exorans precibus, ut illi perfectissimos dirigeret fratres, qui Monasterium illi secundum regularis ordinem observationis in fundo Ecclesiae, quam regebat, aedificare deberent. Perfectissimus vero Pater noster, iuxta rationem et revelationem, quae in praefatione huius operis a nobis pleniter est exposita, quamquam finem dierum suorum iam iamque sciret imminere, secundum quod Spiritu Sancto didicerat revelante, Legatis supradicti Antistitis tam beatissimum Maurum, quam nos quatuor Simplicium, Antonium, Constantinianum, et me Faustum assignavit, praeci piens nobis ut non minus ipsi beatissimo Mauro, quem nobis Magistrum constituebat, quam ei eatenus in omnibus pareremus".

IV. "Iam vero quis digne explicet, quantus maeror, quantusque luctus totam sanctissimam nostram subito corripuit Congregationem? Quia enim S. Pater eis iam obitus sui reseraverat diem, spes et consolatio totius congregationis in beatissimo Mauro pendeat, illum se patrem, illum se gaudentes post eius transitum habere Rectorem. Sanctissimus autem Pater noster tantis fletibus et suspiriis motus, omnem evocans congregationem, talem ad eos protulit orationem".

V. "Si tristandum dilectissimi fratres ac filii, pro tali esset negotio, mihi magis, quam vobis hinc esset maerendum, qui quantum ad praesens, magis videor destitui solatiis. Sed quia dicente Apostolo: Caritas benigna est, benignitatem charitatis nostrae omnimodis impendere debemus his, quos aliquo modo ea indigere cognoscimus, nec nostra tantum, quam aliorum quaerere. Qua propter vos amoris paterni soli-

citudine a fletibus et maerore temperare deposcimus, quia potens est Deus meliores nobis post huius depositionem corporis huic sanctae immittere Congregationi, quorum meritis et exemplis longe praestantius quam nostris aedificemini. Sed et illud summopere nobis est procurandum, ne versutia antiqui hostis, unde aliis salus acquiritur, inde nobis tristitiae malo detrimentum in aliquo ingeratur: nos etenim quos unitatis semel in sancta charitate iunxit concordia, numquam vel longissima dividendae terrarum spatia: quoniam semper interioris hominis aspectu, qui renovatur secundum imaginem eius, qui creavit eum, nos quoad vixerimus tempore, invicem intuebimur. Vos autem, fratres charissimi, quos ad opus Domini construendum ad illas dirigimus partes, viriliter agite et confortetur cor vestrum in sancto proposito et religione: procul dubio scientes, quia quanto austeriora causa salutis aliorum in huius via saeculi pertuleritis, tanto maiora a Deo recipietis caelestium gaudia praemiorum. Nec vos ullo modo resolutio huius nostri maestificet corpusculi, quoniam praesentior vobis, carnis deposito onere, ero, vestrique Dei per gratiam cooperator existam assiduus”.

S. Benedictus post mortem se suis affuturum spondet.

VI. “ Et haec dicens dans osculum nobis, persecutusque nos cum omni congregatione, usque ad ostium monasterii osculatis rursum nobis, ac benedictione super nos tradita, dedit sanctissimo discipulo Mauro librum Regulae, quem ipse sanctus manu sua scripserat, proferrique iussit pondus librae panis, et vasculum aeneum, vini heminam capiens, et ita nos sivit abire, dans mandatum missis. supradicti Praesulis ad eundem Pontificem, ut sua vice paterno affectu nos suscipiens, tractaret, ac nobis aptum locum ad aedificandum, sicut pollicebantur, caenobium traderet”.

S. Mauro abeunti Regulam aliaq; secum ferenda tradit.

VII. “ Igitur nos quinta Epiphaniarum sabbati iter arripientes, primam mansionem in possessione nostri monasterii in villa, quae Encheia nuncupatur, habuimus. Quo advenientes honorifice satis a duobus fratribus nostris Probo videlicet et Aquino suscepti sumus, quos S. Pater noster huius rei gratia pridie illuc direxerat. Ea nocte celebrantibus nobis nocturnale officium, advenerunt illuc duo nihilominus ex fratribus nostris Honoratus beatæ recordationis vir, ac Felicissimus egregiae indolis adolescens, consobrinus S. Mauri, missi a sanctissimo Patre nostro BENEDICTO. Quos ut vidimus, gaudio non immodico gavisus sumus, certum tenentes apud nos, aliquid magni de parte eiusdem Patris nostri nos ab eis vel audituros, vel percepturos. Nec nostra frustrati sumus aestimatione. Nam ut completis hyninis matutinalibus in unum convenimus, Honoratus monachus magnifica a pectore suo B. Mauro protulit munera, capsulam scilicet eburneam, et paginam epistolae, brevia quidem continentem verba sed amore prophetiae, et sanctae charitatis

S. Mauri iter describitur.

S. Benedictus S. Mauro S. Reliquias mittit.

dilectionis graviora satis ac desiderabilia, quae idem sanctissimus **BENEDICTUS** ipsi deportari antequam de loco egrederemur, perneciter iusserat. Scilicet tres portiunculas ligni salutiferae Crucis, et reliquias sanctae Dei genetricis, sanctique Michaelis Archangeli, ex palliolo sanctae scilicet eius memoriae, Stephani quoque protomartyris, ac beati Christi Confessoris Martini, in ipsa posuerat capsula". Palliolum hoc memoriae S. Archangeli Michaelis Naveus a) interpretatur esse illud Palliolum, quod super altare in Gargano monte ei dedicatum repertum fuit; ut inde S. P. **BENEDICTUS** portionem accipere meruerit, cum paulo post Apparitionem in Gargano, S. Maurum in Gallias transmiserit.

a) *Lib. 3.
Chron. S. Michael. c. 25.*

VIII. Textus vero epistolae quam et conspeliare sibi amore Patris sui beatus iussit Maurus, haec continebat.

Et Epistolam.

"Accipe, dilectissime, extrema institutoris tui dona, quae et longum nostrum testentur amorem, et tibi ac commilitonibus tuis contra omnium perpetim munimen praebeant impedimenta malorum. Post expletam enim totam trinam vicenorum decursionem annorum, ex quo monasterialem adisti perfectionem, in gaudium Domini tui es introducendus; ut nobis Dominus hesterno die postquam a nobis degressus es, ostendere est dignatus. Praedico etiam tibi, moram vos ineundo esse passuros, ac cum difficultate habilem locum inventuros, pro his, quae et Deo ordinante perficientur, et quae inimicus humani generis molimine calliditatis suae in vos concitabit. Nusquam tamen benignitas misericordiae Dei vobis deerit, sed potius differendo licet, ac desiderium animi vestri in longum experiendo, aliorum quam speravimus aptissimam dignabitur largiri mansionem. Iamque vales felix in profectioe, felicior futurus in perventione".

In qua revelatum sibi illius obitum praenunciat.

IX. Hic beatus Maurus recitatis, et abundantissime pro his, quae et merebatur, et praemonebatur, hilaris effectus ad P. **BENEDICTI** praesentiam eosdem cum gratiarum actione remittit fratres, adolescenti iam dicto Felicissimo, quinquies sine septies perfectioris normae religionis operam dare inculcans.

Quid in reliquo itinere factum?

X. Recenset deinde, ut contractum Haderadi brachium S. Maurus oratione integritati restituerit, et quinto decimo die Vercellis discedentes; Alpes transmiserint, et Agaunense S. Mauritii et sociorum eius visitaverint monasterium. Inde digressi appropinquante solemnitate Paschali, feria quinta in Caena Domini in pagum venerunt Antisiodorensem, ibi B. Romanum, qui S. **BENEDICTUM** olim in specu aluerat, quique per revelationem Gallias petens, Cagnobium in eodem pago, in loco, qui Fons Rogi dicitur, aedificaverat, invisit, ut ibidem sacrosanctum Pascha cum sociis celebraret. Apud quem existens, S. **BENEDICTUM** splendenti et ornata semita caelum vidit petentem, ut dein-

ceps videbimus. Reliqua quae spectant ad vitam S. Mauri, ex Fausti historia petenda sunt.

CAPUT XXV.

DE S. P. N. BENEDICTI SORORE S. SCHOLASTICA.

I.

S. SCHOLASTICA beatissimi P. N. BENEDICTI soror germana et uterina fuit; uno enim partu Abundantia Mater, geminos hos edidit Ecclesiae flores, et puerperii superatis molestiis ex hac vita migravit. Cur hoc ei parentes indiderint nomen, non admodum difficile fuerit indagare. Honorificum enim SCHOLASTICI fuit nomen, et a litterarum scientia pluribus tributum. Ipso ergo nomine caelestem, qua deinceps imbuenda erat doctrinam expressit. Nam ut Beda ait: a) “Scholastica a schola derivatur, quae est sapientiae nutrix: ab ipsa autem omnis doctrina surgit, ab ipsa virtutum omnium norma concrescit. Ista non Philosophorum schola Scholastica facta sed Christi, mundi ludibria, ab infantia fugiens, caelestem sibi sponsum aptavit. Faelix Mater, quae tali germine, soboles mundo dedit, id est, benedictionis et sapientiae”. Ita Beda.

S. Scolastica
foror S. Bene-
dicti.

Scholasticum
titulus honoris.

a) *Ser. 2. in-
ter. Var.*

II. S. Bertharius ait, hoc nomen sanctam hanc virginem habuisse, quod scholas aperire deberet, in quibus infinita multitudo animarum ad Dei servitium instrueretur, et quia futurum erat, ut multae sanctae et doctae virgines quae in Ordine S. BENEDICTI fuerunt, doctrinam caelestem et divinam religiosae vitae, quam haec Sancta doceret, addicerent. Ypez agens de Plumbariola S. Scholasticae monasterio, ita scribit: “S. BENEDICTUS proprio nomine inscriptam gerebat benedictionem caelestem, qua plenus erat; ita et soror eius re et nomine erat Schola virtutum. Haec S. Scholastica non erat edocta in scholis philosophicis, et scientiis humanis, quas etiam frater eius deseruerat, a Civitate Romana profugiens, sed ab infantia studuit, in schola Iesu Christi quem elegit non solum in Magistrum, sed etiam in sponsum: unde se illi consecravit, promittens virginitatem et perpetuam religionem”. Ita ille.

S. Scholastica
nomen cur hoc
fortita.

III. Porro insinuare videtur S. Gregorius sanctam hanc Scholasticam, adhuc infantem, more et ritu in Ecclesia tunc usitato, omnipotenti-Deo in aliquo monialium monasterio fuisse oblatam et consecratam. Quae puerorum oblatio, cum ex SS. Mauri et Placidi ad Ordinem admissione, tum etiam ex Regulae cap. 59 evidenter colligitur, aevo

In monialium
monasterio o-
blata et conse-
crata.

isto viguisse. De Sancta vero Scholastica scribit R. D. Henricus van den Zippe Abbas Monasteriis S. Andreae iuxta Brugas facile colligi oblationem eius factam, non ab ipsamet, quia erat infans, sed a Patre, mater enim iam defuncta erat. Cuius obitus merito existimari potest patri causam dedisse, infantem ut hanc materna custodia destitutam, in Ecclesia alicuius Monasterii, coram testibus Deo censuerit offerendam. Sic ille. Sed quid vetat dicere, etiam propria voluntate dedicatam Deo, cum etiam S. Euphraxia septennis puella Christo se sua sponte devoverit? b) Et Caesarius Arelatensis in Regula Monialium praescripserit, "parvulam infantulam in Monasterio non suscipiendam, nisi ab annis sex aut septem, quae iam et litteras discere, et obedientiae possit obtemperare".

b) *Vit. PP.*
lib. 3.

IV. Ad religionem ergo, non ad scholam septennes hae puellae suscipiebantur: quod alio sine vetat fieri; unde subdit: "Nobilium filiae sive ignobilium ad nutriendum aut docendum penitus non accipiantur". Fuerit igitur septennis, aut octennis beata haec virgo, cum Domino dedicata fuit, a quo non multum dissentire videtur Antonius de Yopez, qui in Chronico ad annum 532 ait, eam in paterna domo per id tempus fuisse commorantem, quo S. BENEDICTUS studiorum causa Romam missus fuit. Cum autem Nursiae fama detulisset S. BENEDICTUM solitudinem petisse, fraterno exemplo incitatam Scholasticam patri supplicasse, Deo ut se consecraret, qui eam ab infantia vocasset. Filiae precibus pater acquievit fuitque deinde religiosa in quodam Caenobio, cuius nomen incognitum. Postea vero, cum celebre nomen fratris, eiusque Regula et discipulorum inaudisset, sedem fixit iuxta montem Cassinum, ubi novum excitavit Monasterium Plumbariola appellatum, situm ad meridionalem plagam Monasterii Cassinensis, occidentem versus, ab eoque tribus, ut Wion ait, distans milliaribus.

Iuxta Cassinum novum excitavit Monasterium.

V. Destructo autem per Longobardos, iuxta S. BENEDICTI vaticinium, Cassinensi Monasterio per centum et quadraginta annos, cum illud reaedificaretur, tandem etiam et hoc S. Scholasticae monasterium restauratum fuit, ut Leo Ostiensis Auctor est. c) Narrans enim Rachin Longobardorum Regem monitionibus Zachariae Papae conversum monasticum habitum suscepisse, et in Cassinensi Monasterio pie deinceps vixisse; haec subiicit: "Uxor illius nomine Tasia, et filia Ratruda, concedente et adiuvante praefato Abbate monasterium puellarum non longe a Cassino, in loco qui Plumbariola vocatur, propriis sumptibus exstruxerunt, multisque ditatum opibus, ibi sub magna cautela et districtione regulari vitam agentes ultimum diem clausurunt".

c) *Lib. I. c. 8.*
Chron. Cass.

S. Scholasticae annui ad S. Benedictum accessus causa.

VI. Porro Scholastica ad fratrem semel per annum venire consueverat, Caussam assignans noster V. Beda: "Sororem, ait, accessisse ut semel in anno bonus frater rore verbi caelestis faecundaret mentium

prata, ita ut hoc sufficeret ad incrementum salutis”. Tam bonae autem et optimae terrae proculdubio satis erat, verbi Dei semen, semel quotannis inspersione, quod illa deinceps conservans et conferens in corde suo, fovebat et ruminabat, ut fructum plurimum adferret. Quamvis etiam credi possit S. BENEDICTI Monachos non raro exhortationis gratia sororem Scholasticam; illiusque Sanctimonialia accessisse. Quod ex eo colligas, quod Gregorius narrat, in vico non longe a Monasterio fuisse Sanctimonialia feminas: Et crebro istuc pro exhortandis animabus fratres suos mittere BENEDICTUM Dei famulum curasse. In hoc Monasterio, ut diximus, probabiliter, degebat S. Scholastica: aut si forsitan in alio, eidem iure merito tantundem, et aliquid etiam amplius impensum fuerit: ut proinde nihil instructionis S. Scholasticae, eiusque sororibus defuerit.

VII. “Ad quam vir Dei, non longe extra ianuam, in possessionem Monasterii descendebat”. Mansit apud Cassinenses celebris huius rei memoria, et extat hodieque exstructum hoc loco Sacellum, colloquii huius inter S. BENEDICTUM et Scholasticam perpetuum monumentum. “Quadam vero die venit ex more, atque ad eam cum discipulis venerabilis eius descendit frater”. “Quam sanctus, inquit Beda, quam pudicus, quam discretus accessus ut fragilis sexus non lassesceret, obviis frater occurrit, ne forte labor itineris frangeret mentis devotionem”. Sed alias duas potiores deinde assignat causas. Prior quod illicitum cerneret, ut tanti limen Caenobii femineo calcaretur pede. Mulieres igitur Cassino exclusae. Quod in Fuldensi olim Monasterio tam rigide servatum, ut ne Imperatrici quidem in Ecclesiam permitteretur ingressus. Idipsum autem S. Bonifacius a Zacharia Papa privilegii loco impetraverat, et alii deinceps Pontifices confirmarunt. Cum autem Bonifacius IX certis diebus feminis aditum ad templi atria indulsisset, coelesti igne Fuldensis Ecclesia conflagravit, et totaliter consumpta est, ut pluribus refert Brouverus. d) Similiter credendum a S. Scholasticae monasterio exclusos viros atque hinc fratrem et sororem in destinatam quandam Cassinensis Monasterii possessionem ad spirituale convenisse colloquium. Alteram causam Beda assignat, ut saecularium scilicet vitarent latratus, qui bonos Monachorum mores canino more devastant. “Idcirco, subdit, non in saecularium, sed in propriis possessionibus descendebat Pater Almificus”.

Cur ad eam cum fratribus descendit S. Benedictus.

Ipsi imperatrici Monasterii Fuldensis ingressus negatur.

d) *Antiq. Fuld.*
lib. 1, cap. 8.

VIII. “Qui totum diem in Dei laudibus sacrisque colloquiis ducentes, incumbens iam noctis tenebris simul acceperunt cibos. Cumque adhuc ad mensam sederent, et inter sacra colloquia tardior se hora protraheret, eadem Sanctimonialis femina soror eius eum rogavit dicens: Quaeso te, ut ista nocte me non deseras, et usque mane de caelestis vitae gaudiis loquamur”. Digna utriusque pietati sacrorum col-

loquiorum materia, non minus tempori, quam personis conveniens. Quid enim aptius loquantur illi "quibus ad vitam aeternam gradiendi amor incumbit" e) quam de perpetuis illius vitae gaudiis? huc enim totius vitae regularis tendit cursus, huc tota nos dirigit Regula, ut vel ipsius legislatoris constat sententia: f) "Quisquis, inquit, ad patriam caelestem festinas, hanc minimam inchoationis Regulam descriptam adiuvante Christo perface". Cum autem S. Pater insigniter dotatus esset gratia privati sermonis, sive talento spiritualiter et fructuose colloquendi, atque hoc nomine ab aliis frequentaretur, videtur saepius cum iis de aeterna beatitudine, eiusque felicitate contulisse. Opportuna quoque erat haec tempori, et colloquentium dispositioni materia, cum enim esset haec ultima inter eos conferentia, et SCHOLASTICA triduo post, esset moritura; S. vero BENEDICTUS trigesimo nono die eam subsequetur, conveniebat omnino, ut de illius vitae dissererent gaudiis, ad quam celeri gressu properabant, et cui iam tum erant vicini. Quod quidem B. Patrem non latebat, qui obitus sui diem et praesciebat, et quibusdam suis discipulis denunciaverat, et verisimiliter eundem dilectissimae sorori suae patefecit.

Precibus S. Scholasticae maxima tempestas excitata.

Sanctitas S. Scholasticae, et in Deum fiducia singularis.
g) Lib. de perf. Amor. Dei c. 29.

IX. "Cui ille respondit: Quid est, quod loqueris Soror? manere extra cellam nullatenus possum. Tanta vero erat coeli serenitas, ut nulla in aere nubes appareret. Sanctimonialis autem femina, cum verba fratris negantis audisset, insertas digitis manus super mensam posuit, et caput in manibus Omnipotentem Dominum rogatura declinavit. Cumque de mensa levaret caput, tanta coruscationis et tonitruum virtus, tantaque inundatio pluviae erupit, ut neque venerabilis BENEDICTUS, neque fratres, qui cum eo aderant extra loci limen, quo consederant, pedem movere potuissent. Sanctimonialis quippe faemina caput in manibus declinans, lacrymarum fluvium in mensam fuderat, per quas serenitatem aeris ad pluviam traxit". Quis non videat hic promptissimam Domini benignitatem, tam facile amantis se famulae audientis preces? Miratur Ludovicus Granatensis g) profusam hanc Dei clementiam, et recitata hac de S. Scholastica narratione, subiungit: "Nescio profecto, quid hic primum mirari debeam, celeritatemne, qua cum infinita bonitas illa exaudivit famulam suam, non tantum in re necessaria, sed etiam in ea, quae ad solam eius consolationem spectabat: an vero fiduciam huius virginis, quae tam brevi tempore, tamque succincta oratione ausa est sperare Dominum caelos et elementa moturum, ut hanc consolationem virgini adferrent. Quantum, quaeso, pignus supernae illius bonitatis habebat anima illa sancta, et quae amoris in illam indicia, cum in tam brevi temporis spatio, absque ulla haesitatione speraverit se accepturam quod petebat? Quid amplius sponsa posset a suo postulare sponso? aut filius a Patre dilectissimo?" Similiter fere Iacobus Salius h) ex

h) Lib. 5. de amore Dei c. 12.

hoc miraculo probat S. SCHOLASTICAM suaviter admodum a Domino Deo fuisse dilectam: "Obtinuit, inquit, a Deo mulier quod a fratre obtinere non potuit, dulcior nimirum ac facilius est in divino pectore, quam in humano divinus amor. Sed quid mirum, perturbatum divinitus aerem, ad uberiores ancillae suae consolationem, cum perturbatos sciamus, aut retardatos omnes caelestium orbium motus, ad primam Iosue imperantis vocem, obediens Domino voci hominis i) integram optantis de hoste victoriam, quam nihilominus postridie obtinere potuisset: sed ita factum oportuit, ut clarius intelligeretur, quam lenis ac facilis sit divinus amor in gratiam amicorum suorum. Scriptum est enim. k) Voluntatem timentium se faciet, nuncquid et amantium?" Sic ille.

i) Ios. 10. 12.

k) Psal. 144. 19.

X. "Tunc vir Dei inter coruscos et tonitruos, atque ingentis pluviae inundationem, videns se ad Monasterium non posse remeare caepit conqueri contristatus dicens: Parcat tibi omnipotens Deus, Soror, quid est quod fecisti? Cui illa respondit: Ecce te rogavi, et audire me noluisti: rogavi Dominum meum, et audivit me. Modo ergo, si potes, egredere, et me dimissa ad monasterium recede. Ipse autem exire extra tectum non valens, quia manere sponte noluit in loco mansit invitatus. Sicque factum est, ut totam noctem pervigilem ducerent, atque per sacra spiritalis vitae colloquia sese vicaria relatione satiarent. Cumque die altero eadem venerabilis faemina ad cellam propriam recessisset, vir Dei ad monasterium rediit. Cum ecce post triduum in cella consistens, elevatis in aera oculis, vidit eiusdem sororis suae animam de eius corpore egressam, in columbae specie coeli secreta penetrare". Pulchre autem, quae Spiritus sancti habitaculum vivens fuerat, in illius volucris specie animam ad caelum transmittit, in qua super baptizatum Salvatorem Spiritus sanctus descendit. Quam congrue, quae instar Columbae vixerat in foraminibus petrae, in caverna maceriae, iam veluti pennis columbae deargentatae ad caelestem transvolat patriam. Ecce fidelis Columba cum in huius diluvio non inveniret ubi requiesceret pes eius, regressa est in arcam regni caelorum. Notat autem Simon Milletius per occidentalem fenestram cellulae S. BENEDICTI (quae nunc sacellum est) vidisse S. Patrem sororis suae animam in caelum ferri, et hos iam ibi legi versus fenestrae subscriptos:

Virgo COLUMBINA specie Nursina per aethram
Migrat in Angelicos, fratre vidente, choros.

S. Benedictus
videt sororis
animam in co-
lumbae specie
caelum petere.

XI. S. BENEDICTUS vero "tantae eius gloriae congaudens omnipotenti Deo in hymnis et laudibus gratias reddidit, eiusque obitum fratribus denunciavit. Quos etiam protinus misit, ut eius corpus ad monasterium deferrent, atque in sepulchro quod sibi ipse paraverat,

SS. Benedi-
ctus et Schola-
stica sepulchris
coniuncti.

ponerent. Quo facto contigit, ut quorum mens una semper in Deo fuerat, eorum quoque corpora nec sepultura separaret". Addit Wion: " Ut sicut eodem die et partu nati, eodem spiritu et conversationis modo fuerant coniuncti, ita et post mortem nec corpore separarentur ". Adde, quod eodem anno ex hac vita ad caelestem commigrarint, quadraginta enim diebus ante fratrem Scholastica obiit, decima scilicet Februarii; cum ille vigesima prima Martii decesserit.

CAPUT XXVI.

S. P. N. BENEDICTI RAPTUS ET VISIONES QUAEDAM ENARRANTUR.

I.

S. Benedictus
totum mundum
sub solis radio
contemplatur.

ALIIQUANDO " cum vir Dei BENEDICTUS quiescentibus adhuc fratribus instans vigiliis, nocturnae orationis tempora praevenisset, ad fenestram stans, et Omnipotentem Deum deprecans, subito intempesta noctis hora respiciens, vidit fusam lucem desuper, cunctas noctis tenebras effugasse, tantoque splendore clarescere, ut diem vinceret lux illa, quae in tenebris radiasset. Mira autem res valde in hac speculatione secuta est quia, sicut post ipse narravit omnis etiam mundus, velut sub uno solis radio collectus ante oculos eius adductus est. Qui venerabilis Pater dum intentam oculorum aciem in hoc splendore coruscae lucis infingeret vidit Germani Capuani Episcopi animam in sphaera ignea ab angelis in caelum ferri ". Raptus hic S. P. BENEDICTI, et obitus S. Germani Episcopi, contigerunt Anno 536. Porro ex hoc loco et tota S. Gregorii deductione, disputant Doctores, num S. BENEDICTUS divinam in terris viderit essentiam. Et quamvis Angelicus Doctor, a) et passim id negent Commentatores, non desunt tamen, qui singulare hoc et eminentissimum privilegium Patriarchae nostro tribuunt, quorum verba hic ascribam.

Videt Germani Episcopi
animam caelis
inferri.

a) 2. 2. q. 80.
c. 5.

Divinae essentiae visio
S. Benedicto attributa a S. Bernardo.

II. S. Bernardus in sermone super illud: Audiam quid loquatur in me Dominus, sic habet: " Quemadmodum creatura caeli, id est, Angelica natura, sic creatura mundi, id est homo, post hanc vitam iam non per speculum, et in aenigmate sed facie ad faciem Deum videbit, et sapientiam eius in seipsa ad liquidum contemplabitur. Interim vero opus habet humana anima, velut quodam vehiculo, creatura, ut ad cognitionem Creatoris assurgat: cum e contra longe beatius perfectiusque Angelica natura in Creatore notitiam habeat creaturae: ad quam mirum excellentiam, licet ad modicum rapta fuisse videtur anima illa, quae collectum sub uno solis radio mundum universum conspexit. De

quo miraculo beatus Papa Gregorius in libro Dialogorum scribens: Videnti, inquit, Creatorem angusta est omnis creatura”. Hactenus Bernardus. Quibus verbis plane indicat D. BENEDICTUM Angelorum more, id est, sine ullo creaturae vehiculo ac phantasmatum nutibus, mundum universum conspexisse sub uno solis radio.

III. Rupertus Tuitiensis lib. 12, de gloria et honore filii hominis distinctionem faciens inter eum modum, quo diabolus imaginario et phantastico modo IESU Christo de monte ostenderit omnia regna mundi et gloriam eorum, et eum quo Deus S. BENEDICTO sub uno solis radio totum mundum ostendit collectum; ait, in prima visione mundum visum exterioribus et corporalibus oculis, in secunda vero interioribus, quod probat ex S. Gregorii verbis dicentis: “ In illa ergo luce, quae exterioribus oculis fulsit, lux interior in mente fuit, quae videntis animum cum ad superiora rapuit, ei quam angusta essent omnia inferiora, monstravit”. Quibus mox subiicit: “ Cum, inquam, haec dicit palam astruit quia prospectus ille mentis magis quam oculorum fuit”. Adductis deinde aliis S. Gregorii verbis, ita demum concludit: “ Illud mirantes veneramur, quod cum homine fecit Omnipotens Deus”. Haec Rupertus in hac materia fide dignissimus, quia visionibus et revelationibus divinis fuit valde assuetus.

Ruperto.

IV. S. Bonaventura b) exponens haec eadem Gregorii verba, ait: “ Mundus non fuit coangustatus in uno radio solis, sed eius animus dilatatus, quia vidit omnia in illo, cuius magnitudine omnis creatura angusta est et parva et modica”.

S. Bonaventura.
b) *Lib. de Luminar.*
Eccl. Serm. 20.

V. Dionysius quoque Carthusianus, vir sapientissimus, atque in materia raptuum exercitatissimus, c) S. Gregorii verbis ista subiicit. “ Sed et in divitiis gloriae Dei fuit uberrime raptus et in lumine Creatoris ita expansus, quod faciliter in eius luce conspicerere quivit quidquid sub illo fuit”.

Dionys. Cart.
c) *Serm. de S. Ben.*

VI. Antonius porro Ypez testatur nostros monachos Collegii Sancti Vincentii Salamanticae ob praedicta testimonia, et tantorum Doctorum auctoritatem in publicis universitatis actibus, hanc de intuitiva Dei visione S. BENEDICTO concessa defendere sententiam. Idemque facere Vallisoletanos, in publicis disputationibus tempore Capituli Generalis fieri solitis. Hinc P. Thomas a IESU ait: “ De BENEDICTO multi eiusdem Ordinis filii divinam essentiam vidisse pie suspicantur et credunt, ea solum ratione adducti, quod D. Gregorius eum universum mundum quasi sub uno solis radio collectum in Deo vidisse fateatur”.

Et aliis tam domesticis, quam externis.

d) *Lib. 6. de Contempl. div.*
cap. 3.

VII. Sed non solum nostros in hac sententia habemus patronos, verum eam probabilem quoque pronuntiavit Maximilianus Sandaeus e) dicens: “ ut eius, inquit, responso ad quaesitum Petri collocutoris, colligunt non infimae notae Auctores”. Sciscitante enim Petro: “ Quo

e) *In Theol. Car. lib. 3. comment. 42. Exercit. 2.*

ordine fieri possit, ut mundus omnis ab uno homine in solis radio collectus videatur?" Respondet Gregorius: "Fixum tene Petre, quod loquor, quia ANIMAE VIDENTI CREATOREM ANGUSTA EST OMNIS CREATURA. Proinde non obstat totius mundi moles, vastitas et amplitudo, quo minus in Deo videri possit". Sed dices: "An ergo mundi machina contracta est, ut parva appareat?" Respondet Gregorius: "Non caelum et terra contracta est, sed videntis animus est dilatatus, qui in Deo raptus, videre sine difficultate potuit, omne quod infra Deum est". Non obstat proinde angustia humanae mentis ad videndum totum mundum, quia, ut rursum Gregorius. Ipsa luce visionis, intimae mentis laxatur sinus; tantumque expanditur in Deo, ut superior existat mundo. "Ex alto igitur humilem, et iacentem mundum despicit". "Quid mirum, ait Gregorius, si mundum ante se collectum vidit, qui sublevatus in mentis lumine extra mundum fuit? Si quaeras, quomodo haec possunt fieri?" Respondet Gregorius: "Haec procul dubio cernere, non nisi in Dei lumine poterat. "Non vidit oculis corporalibus, nec viribus intellectus nec lumine naturali, nec sola fide, aut per speciem creatam, sed lumine gloriae divinam essentiam, in cuius Oceano coelum et terram simul contemplatus est".

VIII. "Itaque D. Gregorius, ait Sandaeus, existimavit omnino visionem illam spiritualem fuisse, et satis insinuat fuisse coniunctam cum visione essentiae divinae. Quod nisi indicare voluisset, neque quaestioni proponentis satisfacisset: neque simpliciter proprieque fuisset locutus, neque denique confirmationis vice illud adducere potuisset, in quo robur responsionis consistit: Animae videnti Creatorem, angusta est omnis creatura. Ita censent recentiores aliqui".

Unde tantum
S. Benedicto
privilegium.

f) *Matth. 5.*

g) *Proem. in
Isaiam.*

IX. Ulterius porro quaerenti, ex quo fonte tanta divini favoris praerogativa in B. P. BENEDICTUM profluxerit? Responderi probabiliter potest, evenisse id primum ex ea, qua plurimum nitebat cordis munditia: "Beati, enim mundo corde, inquit Salvator, f) quoniam ipsi Deum videbunt". Secundo, accidit haec illi gratia ex indefesso orationis studio, quo Deo iugiter adhaerere, et cum illo colloqui satagebat. Tertio, donum hoc profluxit ex ardenti in Deum amore. Hinc S. Basilius g) tradit: "Ex vehementissima in Deum intentione, et arcano amore animam Numine afflatam dignam Prophetiae dono reddi, Deo divinam virtutem impertiente, animique oculos aperiente ad intelligendas quas velit speculationes".

h) *Instit. c. 12.*

X. Caeterum exemplo huius tam sublimis S. BENEDICTO concessi spectaculi, Misticae Theologiae deditos instruit Ioannes Thaulerus. h) "Ut spiritus intellectuali sua consideratione Deum magis ac magis magnum, abyssalem, immensum comprehendat et intelligat, idque non cum opinione, sed reipsa ita sentiat: atque iuxta hoc suum dirigat intel-

lectum, quantum potest, et quantum Deus illi hac caliginosa luce, et lucida caligine seipsum cum actuali bonitate exhibere dignabitur. In hoc, inquit, interiori spiritus incremento omnis externa creaturarum cedit consideratio. Quanto namque Deus spiritui fit magnus, tanto omnes ei creaturae decrescunt, et evanescunt. Denique in hac luce gloriosus Pater BENEDICTUS totum mundum, velut sub uno solis radio ante se ductum vidit: Hic amor omnis creaturae exiit: atque in hoc supermirabili spiritus miraculo, ubi ipse supra omnem sensum ac intellectus capacitatem, a Deo in admirabilem lucem suam deducitur, rapiturque ita ut supra naturam et etiam supra seipsum, extra id quod factus est in quendam Deiformitatem elevetur: ibi plane spiritus prae lumine absque luce, prae cogitatione absque cognitione, et prae amore absque dilectione efficitur: non quod absque dilectione sit, sed in sua cognitione, ubi contemplationis oculum ad sese reflectit, omnis ei essentia, vita, vitres, cognitio, amorque suus, nimis parva videntur ad summum Deum comprehendendum”.

CAPUT XXVII.

*DE FELICI S. P. N. BENEDICTI TRANSITU EX HOC MUNDO,
EIUSQUE SEPULTURA.*

I.

S. P. BENEDICTUS ante sextum obitus sui diem, Dominica scilicet palmarum, quae tum in 15 diem Martii inciderat, iussit aperiri sepulcrum, quod sibi iam pridem destinaverat, sanus ut apparet et incolumis, mortis tamen ex divina revelatione praescius. Nam post apertum eo iubente sepulchrum subiicit Gregorius: “Mox correptus febribus, acri caepit ardore fatigari”; ut ita passioni Christi, quam illa hebdomada Ecclesia solemniter recolit, per patientiam participaret.

Sanus existens
tumbam sibi pa-
rari iubet.

Disceret et Christo cum moriente mori.

II. Circa quod praecise tempus S. P. obitus sui Deus revelaverit diem, non omnino certum est. Yopez anno Christi 543, cap. 3, ait divinam maiestatem inter caetera, quae S. BENEDICTO indulsit privilegia, quodque in obitu S. Scholasticae ultimum in eius rei miserit nuntium, et iam tum ad portam pulsaret. Faustus in vita S. Mauri refert iam tum cum Legati Caenomanensis Episcopi religiosos “in Galliam mitti peterent, scivisse finem dierum suorum, iam iam imminere secundum quod Spiritu sancto didicerat revelante”. Quodque S. Pater idipsum toti reserverat Congregationi, quae ob decretum S. Mauri decessum vehe-

Quo tempore
de obitus die,
edoctus.

menter lugebat. Cum autem Legati venerint sub finem anni 542, tribus aut ad summum quatuor mensibus obitus sui diem fratribus intimavit, quem et S. Maurus, eiusque sodales tum praesentes, antequam in Galliam abirent cognoverunt. Non videtur antea de sua morte certiores fecisse discipulos, ne nimis forsitan eos contristaret.

In oratorium deportari se fecit: et S. Eucharistia muniri.

III. "Cumque per dies singulos languor ingravesceret, sexta die portari se in oratorium a discipulis fecit, ibique exitum suum Dominici corporis et sanguinis perceptione munivit". Quanta id factum devotione, a tanto praesertim viro, cogitari potest, explicari non potest. Fratrum quoque eum in illa hora munitum fuisse precibus, dubitandum non est; imo id asserit compilatio quaedam Chronologica, in qua dicitur: S. Pater "inter manus orantium et psallentium discipulorum accepta communione sacra, stans ante altare emigrasse". Idipsum S. Maurum, Romanum, alioque in Gallia fecisse legimus.

Inter fratrum orationes manusque expirat.

IV. Igitur "inter discipulorum manus imbecillia membra sustentans, erectis in caelum manibus stetit, ultimum spiritum inter verba orationis efflavit. Invictus igitur Athleta, morbo, et morte fortior, illo non superatus, hanc stans excepit. Ita nimirum Flaviorum ille primus dicere solebat, Imperatorem stantem mori oportere. Ita quoque Rex Regum et Dominus Dominantium Christus IESUS stans expiravit. Moriturus Martinus supinus decumbere volebat, ut caelum intueretur; quo anima iamiam erat emigratura. S. Amator (ut refertur in vita S. Germani) in episcopali sedens solio mortuus est. Paulis Eremitarum principis corpus exanime ab Antonio inventum est, genibus complicatis, erecta cervice extensisque in altum manibus, ita ut vivere crederetur. Idipsum accidit S. Homobono, qui genibus flexis, dum Missae interesset officio, Spiritum reddidit Creatori. At gloriosus noster Patriarcha non iacens, non sedens, non genuflectens, sed erectus stetit, tamquam succinctus viator caelestem intraturus Ierusalem.

Sepultus in sacello S. Io.

Descriptio cryptae ibidem.

V. "Sepultus vero est in oratorio beati Ioannis Baptistae, quod destructa ara Apollinis, ipse construxit". Erat tum hoc S. Ioannis Christi Prodromi Oratorium extra Cassinensis Monasterii ambitum, nunc vero summum eo loci est altare, in ipso culmine montis: verum sub ipso hoc altari spatiosa et illustris est crypta, habens fenestras orientem versus, in quam descenditur per duas portas, et unum et triginta gradus, qui sunt hinc inde in extremitatibus suppedanei maioris Altaris. Dextrae autem portae incisum hoc distichon:

Quisquis es ingredi, et BENEDICTI corpus honora,
Corde humili, flexo poplite, mente pia,

Sinistrae vero istud:

Aede sub hac celebri SCHOLASTICA virgo quiescit,
Quam tibi fauturam sollicitato prece.

DESCLÉE, LEFEBVRE & C.

ROMA

VIA SANTA CHIARA, 20-21.

[N° 12] **Missale Romanum, in-foglio piccolo** ($34\frac{1}{2} \times 23\frac{1}{2}$). — Bellissimo ed elegante Messale in grossi caratteri con ricchi ornamenti tipografici, numerose sacre incisioni, testate di pagina e riquadratura in rosso e nero. — Sciolto, L. 30.

Leg. N. 6. . L. 45	N. 16 (rosso). L. 68
8 bis.. 54	17 bis. 70
14 sp.. 54	21 e 27. 100

Tutte queste legature hanno il taglio concavo, la cucitura su nervi e il dorso pieghevole.

SUPPLEMENTI CHE AUMENTANO IL PREZZO DEL MESSALE:

Missae propriae Congr. Sanctimonialium O. S. B. Adorationis perpetuae SS. Sacramenti L. 1,25

Missae propriae sancti Archicoenobii Cassinensis. L. 0,75

[N° 33] **Breviarium Romanum**, 4 vol. in-8 piccolo ($20\frac{1}{2} \times 13$). — Belli, nitidi e grossi sono i caratteri di questo Breviario Benedettino in rosso e nero con riqua-

dratura rossa ad ogni pagina ed ornato di molte illustrazioni speciali per l'Ordine. Sciolto, L. 50.

Leg. N. 6 sp. L. 64	N. 13 sp. . . . L. 72
6. 70	14 sp. 76
8 bis . . 80	17 (rosso). . . 104

In seguito ai Decreti che permettono la recita de' nuovi uffici Votivi, abbiamo pure stampato gli OFFICIA VOTIVA PER ANNUM JUXTA RITUM MONASTICUM. Sciolto, L. 1. Gli opuscoletti contenenti gli UFFICI VOTIVI e le LEZIONI COMUNI *ad libitum* sono indipendenti dal Breviario, ma possono esservi uniti dietro richiesta.

SUPPLEMENTI CHE AUMENTANO IL PREZZO DEL BREVIARIO MONASTICO:

Officia pro Congr. Anglo-Benedictina. L. 2,50

Pro Sanctimonialibus Adorationis perpetuae SS. Sacramenti. 2,50

Pro Congregationibus Cassinen. primaevae Observantiae 8 —

Pro Congr. Austriae, Germaniae, Helvetiae, Americae. 8 —

CANTO GREGORIANO

[N° 379] **Melodie (Le) Gregoriane** SECONDO LA TRADIZIONE, per il Rev. Padre Don G. POTHIER, Monaco Benedettino, della Congregazione di Solesmes (*Francia*) in-8 grande ($25\frac{1}{2} \times 16\frac{1}{2}$). Testo francese. — Sciolto L. 10. — Legato in tela, taglio rosso, ornati a freddo, L. 12.

[N° 380] **Il medesimo**, edizione popolare, in 8 piccolo (20×13), senza riquadratura. Testo francese. — Sciolto, L. 5. — Legato N° 2, L. 6,50.

Melodie (Le) Gregoriane SECONDO LA TRADIZIONE. — Testo italiano tradotto dall'edizione francese, coll'approvazione dell'autore. — Un vol. in-8 piccolo (20×13). — Sciolto, L. 5.

[N° 381] **Etude sur le Chant Grégorien**, par THIÉRY, in-8 piccolo. — Un grosso volume di 825 pagine. Testo francese, adatto in special modo ai Seminari e Scuole di canto sacro. — Sciolto, L. 10.

[N° 382] **Théorie et Pratique du Chant Grégorien**, in-8 (21×14). — Manuale ad uso de' Seminari, delle Scuole normali e Accademie di canto, di Don AMBROGIO KIENLE, Monaco Benedettino della Congregazione di Beuron, testo francese; tradotto dal tedesco da Don LORENZO JANSSENS, dell'Abbazia di Maredsous (Belgio), della medesima Congregazione. Nuova edizione interamente riveduta e corretta L. 3,50.

ST. BENEDICT'S SERIES

Life of St. Mechtildis iust out, with frontispiece of the Saint. Cloth, gilt, 3s. 6d.

The Life and the Rule of St. Benedict. Being the Second Book of the Dialogues of St. Gregory the Great, with the Rule of the same holy Patriarch. In Latin and English. Cloth, gilt, 5s.

Life of Helen Lucretia Cornaro Piscopia, Benedictine Oblate, and Doctor of the University of Padua with 8 illustrations. Cloth, gilt, 4s. 6d.

Life of Blessed Joanna Mary Bonomo. With portrait. Cloth, gilt, 3s. 6d.

St. Benedict and Grottaferrata. Cloth, gilt, 1s.

A visit to Subiaco, the cradle of the Benedictine Order. Wrapper, 6d.

Compendium of the life of the servant of God, Dame Mary Adeodata Pisani O. S. B., by the Rev. Paolo Galea. Translated at S. Benedict's. Wrapper, 6d.

The Monastery of St. Benedict, Rome. Third Edition. Wrapper, 6d.

Medal Cross and Scapular of St. Benedict. Wrapper, 1d.

Thoughts on St. Gertrude by Aubrey de Vere. Reprinted for St. Benedict's Series by permission of the Author. Wrapper, 6d.

A brief Sketch of the History of Benedictine Oblates. Wrapper, 6d.

Vita B. Justinæ Aretinae, Virginis Ordinis S. Benedicti. Frontispiece of the Saint surrounded with scenes from her life. Wrapper, 6d.

Joannis Tritemii Abbatis Ordinis Sancti Benedicti ad Monachos Dehortationes. Reprinted from the edition of Milan 1644. Original frontispiece. Bound, 10s.

Spicilegium Benedictinum. A Periodical appearing every three months. Published in Rome. Single numbers, 1s each. Annual subscription, 4s.

A few bound copies of the numbers of 1896, 1897 and 1898 may be had for 8s. each.

S. Metilde di Hackeborn. Cenni storici, 2d.

Silvester Maurolycus tradit sepulcrum S. P. N. olim hoc Epitaphio exornatum fuisse:

NVRSA ME GENVIT, SPECVS OBTVLIT ALTA, CASINI
ME RAPVIT VERTEX, AVLA BEATA TENET.

VI. De die obitus S. P. N. tria asserit Faustus; primum fuisse 21 Martii, sive duodecimo Kalend. April. secundum fuisse Sabbatum: tertium fuisse vigiliam Paschatis. Si quacras ulterius, qua diei vel noctis hora, idem sanctissimus Pater caelestem adierit patriam. Aperit hanc Faustus in vita S. Mauri, dicens: "Transacta iam hora quasi tertia ipsius sacratissimae diei (Sabbati videlicet sancti) beatissimus Maurus in Ecclesia consistens, et raptus in spiritu vidit sannctum BENEDICTUM in caelum tendentem". De anno ipso plures referuntur sententiae, sed verior est, mortuum S. BENEDICTVM anno Christi quingentesimo quadagesimo tertio, quae multis argumentis astrui potest.

Qua diei obie-
rit.
Qua die hora?

VII. Non omitam hic attexere, quae S. Gertrudis a) scribit: Cum enim in eius festo videret in Spiritu ipsum Patrem gloriosum in conspectu fulgidae Trinitatis honorabiliter stantem venustum forma, aspectuque decorum, et responsorium cantaretur (Grandi Pater fiducia, morte stetit pretiosa) ista dixit ad eum: "Quid Pater sancte obtines dignitatis, quod tam glorioso fine ab hoc transisti saeculo?" Respondit: "Hoc, inquam, quod adhuc ex eo quod ultimum spiritum inter verba orationis efflavi, tam suaviter spiro prae aliis sanctis, quod omnes in afflatu meo mirifice delectantur. Tunc orabat, ut propter gloriam pretiosae mortis suae dignaretur cuilibet de congregatione in hora mortis suae fideliter adesse". Cui venerabilis Pater respondit: "Quicumque me admonere studuerit illius dignitatis, quo me Dominus meus tam glorioso fine dignatus est honorare ac beatificare, huic ego in hora mortis suae tali fidelitate volo adesse, quod certe opponam me illi ex omni parte, qua videro insidias inimicorum nocivius contra ipsum sacvire, ut mea praesentia munitus, laqueos inimicorum evadat securus, ac coeli gaudia petat sine fine beatus".

a) *Lib. 4. Di-
vin. insinuat.
cap. 11.*
De gloria S. Be-
nedicti insignis
visio.

CAPVT XXVIII.

DE VISIONE, QVAE IN TRANSITV S. P. N. BENEDICTI ALPARVIT.

I.

"CUM transacta hora quasi tertia ipsius sacratissimae diei (Vigiliae Paschae) uti scribit Faustus in vita S. Mauri, beatissimus Maurus in Ecclesia consisteret, ut transitum eius (S. BENEDICTI) quali-

cumque eveniret hora orando et psallendo praemunire, longe licet positus satageret, seque pavimento in orationem dedisset, raptus spiritu subito se transpositum in loco, de quo egressi fueraus, vidit, conspexitque viam palliis stratam ac innumeris coruscam lampadibus, recto orientis tramite ab eius cella in caelum usque tendentem. In qua etiam visione duos congregationis nostrae fratres socios habuit, cum quibus simul eandem visionem conspexit”. Et postea subiicit: “Hanc visionem, unus ex illis duobus fratribus nostris, qui eam simul cum B. Mauro viderunt in nostro morabatur caenobio, alter vero, ut B. scripsit Gregorius, longius positus vidit”. Commemorata porro hac visione, subiicit Faustus, ut eam S. Maurus aliis indicarit. “Mox, inquit, ut Beatus ad se reversus est, Maurus, ocyus sanctum Romanum ad nos evocans, cuncta quae viderat, lucide nobis per ordinem retulit, diem ibi illam et sequentem Dominicam, qua specialiter dies Resurrectionis Dominicae celebratur, solemnem et celebrem omni cum gaudio et laetitia peregrimus”.

De S. Benedicti in caelum ascensu, insignis apparitio.

II. Visio autem referente S. Gregorio talis erat: “Viderunt namque quia strata palliis atque innumeris corusca lampadibus via, recto orientis tramite ab eius cella in caelum usque tendebatur. Cui venerando habitu vir desuper clarus assistens, cuius esset via quam cernerent, inquisivit. Illi autem se nescire professi sunt. Quibus ipse ait: **HAEC EST VIA, QVA DILECTVS DOMINI COELVM BENEDICTVS ASCENDIT**”. Animadvertis, credo, Lector triumphalem beatissimi Patriarchae in caelum ingressum: quem admirans condigno elogio prosecutus est Aimoinus a): “Gloriosus, inquit, in Sanctis Deus assidue sibi placitos mirificans famulos, huic egregio Patri excellentius caeteris iure praebeuit iter ad se perveniendi: qui in convalle positus lacrymarum ascensiones virtutum suo in corde disposuerat, scalam Iacob, per quam ascendentes Angeli monstrati sunt suis proponens sectandam sequacibus. In cuius autem (ut pace omnium loquar Sanctorum) non dicam Martyris, verum et Apostoli transitu, tam innumeris divini fulgoris splendens apparuit via luminaribus vestibisque ornata nuptialibus. Neque enim in eo calle textile credendum est apparuisse pallium, quo aeternae incorruptionis migrabatur ad regnum. Nihil porro mirandum hunc divinae latorum legis, hanc in assumptione spiritus promeruisse gloriam: qui corruptibilis adhuc circumamictus tegmine carnis tantis effulsit miraculorum signis, ut nisi vir toto venerabilis orbe, Papa videlicet Gregorius eius esset vitae relator, simulque assertor eximius, profecto ab infidelibus tam mirandis derogaretur actibus”. Ita ille.

a) Lib. 2. de gest. Franc. cap. 22.

b) Ser. de S. Bened.

III. Idem b) hunc S. BENEDICTI ascensum confert, imo praefert raptui Eliae ad coelum: “Licet, inquit, in transitu Eliae eum comparasse visi sumus, hoc tamen humanis sensibus excellentius fore credi-

tur, quod hic amantissimus BENEDICTVS, non subvectus aut raptus esse, sed conscendisse perhibetur". Illustrem porro hanc et inusitatis ornatam tapetibus viam S. Bernardus in declamationibus, nihil aliud esse ait, quam vitae formulam ab eo institutam, quam ut ille servans ascendisset in caelum, sic omnes, qui eum sequerentur. "Ille, inquit, iustorum omnium spiritu plenus, et vere per omnia BENEDICTVS spiritualement nobis erexit scalam, cuius utique summitas caelos tangit, quod in eius glorioso transitu evidenti legimus miraculo commendatum". Allata autem S. Gregorii narratione, verbis tandem illis, "Haec est via, qua dilectus Domini caelum BENEDICTVS ascendit", et subiungit: "Quae est enim via ab eius cella progrediens, nisi Ordo quem idem vir beatus instituit, et forma vitae quae ab eo sumpsit exordium? Qua nimirum via Domini dilectus ascendit, quia non potuit vir sanctus aliter docere, quam vixit. Et haec quidem eorum vel maxima fiducia est, qui ipsius utcumque student inhaerere vestigiis, ipsum Praeceptorem praeuiumque sequuntur. Neque venire aliquatenus in dubium potest: quin omnino sit sacer modus conversationis, et divina magis inspiratione atque consilio, quam humana prudentia vel adinventionem formatus, quo nimirum tantam in vita gratiam sanctitatis, tantam post obitum gloriam faelicitatis idem BENEDICTVS obtinuit". Ita Bernardus. Cui consentit piissimus Cardinalis Petrus Damianus: c) "Pia, inquit, fide credendum est, quia scala illa, quae de Cassino monte olim in coelum videbatur erecta, adhuc palliis strata, lampadibusque coruscat. Sicut tunc excepit Ducem, ita nunc exercitum transmittit ad caelestia subsequentem: nec ab eius glorioso tramite exorbitant declinantes iam defuncti, cuius dum in hoc exilio viverent, vestigia sunt secuti." Ita ille.

Quid haec via significet.

c) *Opusc. 36.*
c. 16.

IV. Neque nova est horum Sanctorum haec expositio, ut per Scalam Crdo religiosus eiusque Regula et disciplina intelligantur: Nam et Basilius: d) "Studium pietatis, ait, assimilari Scalae illi, quam vidit Iacob". Et Oresiesis Patris sui Pachomii Regulas Scalam appellavit, dicens. "Traditiones Patris nostri Scalas putemus ad caelorum regna tendentes". Et Climacus opusculum suum variis virtutum exercitiis seu gradibus instructum, Scalam appellavit. Huc spectat Scala S. Romualdo per visum ostensa, per qua homines in veste candida ascendebant et descendebant, eoque Camaldulenses Monachos designari mirabiliter agnovit.

Per scalam religiosum institutum frequenter significatur.
d) *In Psal. 1.*

V. Gloriantur igitur Benedictini in Domino, quod in Regula Sancti BENEDICTI lucidam habeant ad supernam patriam viam, et erectam Scalam, per quam post Ducis sui vestigia in caelum ascendant. Licet hic cum S. Climaco Confratres nostros exhortari: "Ascendamus, quaeso prompte atque fideliter intellectualem hunc atque caelestem ascensum,

Regula suis observatoribus est via scalaque ad caelum.

cuius quidem initium est terrenorum omnium abrenunciatio, finis vero charitatis Deus. Ascendite fratres, ascendite, ascensiones in corde prompte disponentes, eiusque memores, qui ait: Venite ascendamus ad montem Domini, et in domum Dei nostri: qui perfecit pedes nostros sicut cervi et super excelsa statuit, ut vivamus in via sua". Hactenus ille.

VI. Hoc igitur pacto gloriosus mundi, carnisque triumphator BENEDICTUS per fulgidam hanc exornatamque viam, "Comitantibus, (ut inquit S. Petrus Damianus) hymnidicis Angelorum caetibus, ad caelestia regna migravit. Quis vero explicet quanta supernorum civium congratulatione gloriae caelestis inductus est claritati? Quanta exultatione ab Angelis in aeterna tabernacula susceptus sit? Quid enim mirum si caelestis curiae Senator insignis post faelicem obitum, Angelorum petat contubernium, quandoquidem et in carne adhuc corruptibili constitutus, eorum tam saepe promeruit familiare colloquium,,

VII. Omittendum hic non videtur, Oraculum illud celeberrimum, quod divinitus S. P. N. BENEDICTO factum fuisse perhibetur; atque in hunc modum narratur a Prudentio Sandovallo. d) Dicit Auctor historiae Sublacensis, et habetur in pervetusto codice eiusdem domus (qui et alium citat, qui extat in Francia in Monasterio Lirinensi; et velut certissimum asseverat) S. P. N. BENEDICTO in oratione existenti in Monasterio Narrebotensi, apparuisse Angelum, eique dixisse: quod Deus illum exaudisset, utque eam, quam vellet peteret gratiam aut beneficium. At Sanctus humilians se respondit, tanta beneficia sibi, tanquam indigno a Deo collata, seque tam ignorantem, ut propterea forte minus exaudiretur petitio, faceretque Deus commiserando illius, quod sibi utilius aut convenientius foret.

VIII. Dixitque Angelus: Sunt quinque quae tibi concedit Deus cui proprium est audire et exaltare humiles.

1. Quod Ordo suus videlicet, usque ad finem stabit.
2. Quod in eius fine pro Ecclesia Romana stabit fidelissime, et plures in fide confortabit.
3. Quod nullus in eo morietur, nisi in statu salutis: et si male incipiet vivere, et non desistet, vel confundetur, vel ab Ordine eiicietur, vel per se egredietur.
4. Quod omnis qui Ordinem suum persequetur, nisi resipiscat, vita sibi abbreviabitur, vel mala morte morietur:
5. Quod omnes qui Ordinem suum diligent, bonum finem habebunt.

Non dissimilia sunt Privilegia Ordini S. Francisci communicata, quae libro singulari propugnavit R. P. Angelus de S. Francisco Angelus, Ordinis Fratrum Minorum strictioris observantiae; cuius scuto et haec nostra protegentur.

d) *Lib. de Fundat. Monast.* p. 1.
5. 6.

Quinque promissa a Deo facta S. Benedicto.

ENCOMION S. P. N. BENEDICTI

PER IOAN. BAPTISTAM MASCVLVM S. I.

*Quid tanto parente dignum eloquentia pariet?
gaudet ille faecunda sobole, nil et praeclara;
ambit ipsi corona Ducum, Dynastarum, Regum;
ornantur lituo manus, pedes sceptris.*
BENEDICTUM virtus a puero statim extulit;
inter virgula viruit, inter dumeta floruit;
ne flos iuventae quicquam deberet Veneri,
cruore florem purpureum fecit suo;
virtutis iactum semen in spinas,
adverso more naturae,
et feracius provenit et pulchrius:
acuit pudorem inter aculeos
sed hic, qui sagittas Cupidinis fregit,
etiam Apollinis contempsit arcum;
e Cassinensi eum ara deiecit, cassum honore;
contrivit tripodes, scidit cortinam,
lucos in lucem protulit, ut falsum extingueret Solem:
edentem oracula dubia
perculit, et comminuit ictu certo,
idem simulati Regis purpuram lusit, veri sprevit;
vidit Italiae fulmen ad pedes abiectum suos,
quid mirum? et Erebi tyrannum domuit,
immo ex hominis corpore impacta fugavit alapa:
ita hostis, qui ad eius prodigia didicerat expallescere,
ad sua probra didicit etiam erubescere.

CHRONOTAXIS VITAE S. BENEDICTI.

Anni Chri.	anni aeta- tis S.Be ned.	
480		Nursiae ex Patre Anicio Eupropio, et Abundantia matre S. BENEDICTVS nascitur, eodem cum Sorore S. SCHOLASTICA, partu quo et mater defuncta.
481	1	Agit, absolvitque aetatis annum primum.
482	2	A nutrice Cyrilla educatur.
483	3	His annis usque ad septimum degit in domo paterna.
484	4	
485	5	
486	6	
487	7	Circa haec, ut creditur, tempora, cum Nutrice Romam studiorum causa mittitur.
488	8	Litterarum studiis hoc, et sequentibus annis usque ad decimum tertium fere completum Romae operam navat.
489	9	
490	10	
491	11	
492	12	
493	13	Romam cum Nutrice deserit, solitarium Deo vacaturus locum quaerens. In Enfide fractum precibus restaurat Capisterium.
494	14	Deserta Nutrice clam SVBLACVM petit, habitu monastico a Romano donatur, Specum incolit.
495	15	
496	16	
497	17	Paschatis sacro die Presbyter ei divino monitu cibos defert?
498	18	— Invenitur a Pastoribus. Gravissimam carnis tentationem in spinis se volutans superat.
499	19	
500	20	
501	21	
502	22	
503	23	
504	24	Constantinus Bellotus hoc anno accidisce vult supradictam tentationem, eaque superata.
505	25	Postulatum Abbatem.
506	26	
507	27	
508	28	

509	29	Multi relicto mundo viri sancti Magisterio se subiiciunt.
510	30	A Monachis in vico Varronis degentibus in Abbatem eligitur, a quibus veneno appetitus, discedens, adamatam repetit solitudinem.
		Nascitur S. Maurus.
511	31	Hoc undeviginti annorum spatio ab anno scilicet Christi 510, usque ad 529, excitata sunt in Sublacensi solitudine duodecim Monasteria.
512	32	
513	33	
514	34	
515	35	Natus est S. Placidus.
516	36	
517	37	
518	38	
519	39	
520	40	Initia Congregationis Specuensis hoc anno reponit Wion.
521	41	
522	42	Maurum et Placidum ad monasticum habitum suscipit S. Benedictus
523	43	Ambulans super aquas S. Maurus Placidum educit.
524	44	
525	45	
526	46	
527	47	Circa haec tempora antequam S. Pater Cassinum peteret, ordinatus fuerit S. Maurus Praepositus sive Prior Claustralis.
528	48	Florentius Presbyter diabolico stratagemate S. Patri, eiusque discipulis insidias struit.
529	49	Sublacum deserit, montem Cassinum adit, a Tertullo, aliisque Nobilibus visitatur.
530	50	Hoc et consequentibus aliquot annis aedificatur Cassinese Caenobium, quod bienno absolutum Bellottus tradit.
		Multi Nobiles ad S. BENEDICTVM in montem Cassinum relicto saeculo commigrarunt
531	51	
532	52	
533	53	
534	54	
535	55	

536	56	S. Placidus mittitur in Siciliam, multisque claret miraculis. Eodem hoc anno ponitur obitus S. Germani, et mirabilis illa S. Benedicti visio, qua totum mundum in solis radio collectum vidit.
537	57	Quadriennio toto S. Placidus monasterium Messanae construit.
538	58	
539	59	Fame Campaniam vastante, indigentibus S. Benedictus subvenit, erogatoque omni tritico, ducentos farinae modios caelitus accipit. Vas vitreum in saxa proiectum non frangitur. Oleum ex vacuo vase precibus scaturire facit. Hoc anno Breviarium Romanum, et Baronius in notis ad Martyrm ponit Martyrium S. Placidi.
540	60	Praeest S. Placidus constructo a se S. Ioannis Baptistae monasterio.
541	61	S. Placidus cum sociis martyrio coronatur.
542	62	Sub finem huius anni Legati ex Francia Cassinum veniunt, discipulos a S. BENEDICTO petentes.
543	63	Totila S. BENEDICTVM invisit, quem detecta eius fraude, vir sanctus obiurgat, eique futura praedicit. Futuram sui Monasterii praevidet vastationem. Solo aspectu ligata rustici brachia dissolvit. Ultimo hoc anno 10 ianuarii S. Maurus Cassino discedens, Galliam petit. Sexta Februarii ultimo cum sorore Scholastica colloquitur. Decima Februarii vidit in columbae specie sororis suae animam in caelum deferri. Decima sexta Martii mortis praescius suum sibi S. Pater iubet aperiri sepulchrum. Vigesima prima Martii hora tertia matutina stans inter discipulorum manus efflat animam, quae illustri via ad caelum deduci visa est.

BREVIOR ANNORVM S. BENEDICTI PERIODVS

Habitavit S. BENE-	$\left\{ \begin{array}{l} \text{Nursiae 7} \\ \text{Romae 7} \\ \text{Sublaci 35} \\ \text{Cassini 14} \end{array} \right\}$	Annis
dictvs.		

Summa annorum mortalis vitae 63.

LIBER SECVNDVS.

DE S. P. N. BENEDICTI

Qualitatibus internis & externis.

CAPVT I.

DE FORMA CORPORIS S. P. BENEDICTI.

I.

Primum agam de corporis statura. Quamvis enim parum referre videatur, brevisne an longus aliquis fuerit sanctus, in quo non corporis moles, sed animi praesertim spectantur dotes; quia tamen, ut inquiebat ille:

Gratior est pulchro veniens e corpore virtus;

in externam quoque sancti Patris nostri speciem inquirendum duximus. Communi autem traditione procerae fuisse dicitur staturae, quaeque ad longiorem accederet proprius, ut mentis celsitudinem ipso praeferre corpore videretur. Corporis autem magnitudo pulchritudinis magna pars esse dignoscitur. Aristoteles enim ait: “ a) Magnanimitas in magnitudine consistit, perinde ac pulchritudo in magno corpore: nam parvi elegantes et concinni, non autem pulchri dicuntur. Etiam barbaris hominibus ” inquit Curtius “ in corporum maiestate veneratio est, magnorumque operum non alios capaces putant, quam quos eximia specie natura donare dignata est ”. Et iunior Plinius: “ Proceritas corporis, honor capitis, et dignitas oris, longe lateque Principem (Traianum) ostentabant.

S. Benedictus procerae fuit staturae.

a) *Ethic. lib. 4. cap. 3.*

II. Proceritatem autem S. BENEDICTI, et dignam imperii formam probat Prudentius Sandoval, b) ex signo rupi cuidam impresso. Declinans enim Florentii invidiam, cum Cassinum montem ascenderet, dae-

Eius rei indicia.
b) *p. 1. fund. Monast. Hisp.*

mon boni osor sanctum virum apprehendit, et magno impetu rupi cuidam allisit, quae quidem servo Dei adeo se mollem praebeuit, ut corporis formam cerae instar retinuerit impressam. Quod quidem ea loca invisentibus, a Monachis passim ostenditur, et in veneratione habetur: spectare autem licet tibias, musculos, humeros, aliasque corporis partes ita distincte expressas, quasi saxo forent insculptae.

III. Alterum non dissimile signum Sublacensis populus, quem Ruytam (vulgariter Roiate, oppidum maenibus cinctum) vocant, ostendunt. Cum enim hos sub vesperum S. BENEDICTVS adiret, ceu contagio laborans ab illis reiectus est. In proximum igitur se conferens campum, in aspera quadam decubuit rupe, quae mollem ei exhibuit lectulum, inditamque retinuit corporis figuram, hodieque limpidissimum desudat liquorem, quo in morbis, et oculorum praesertim imbecillitate uti consueverunt. Utraque haec corporis forma saxo impressa septem pedibus paulo maior est.

IV. Laudantur autem a corporis proceritate etiam SS. Patres, Gregorius Magnus, Basilius, Augustinus; et quod caput est ipse hominum et Angelorum caput, CHRISTVS IESVS, quem fuisse staturae mediocriter procerae, ait Epistola Publii Lentuli, cuius ex Eutropio meminit Antoninus. c) Consonat et altera epistola Pontii Pilati apud Hegesippum, d) et Franciscum Samarinum, e) quae ait "Christum fuisse hominem prae caeteris mediocre". Beatissima virgo apud S. Birgittam f) dicit Christum "inter medios moderni temporis fuisse magnum". Nicephorus porro g) ex antiquis monumentis tradit Christum fuisse septenum palmorum, sive ternum cubitorum et semis, id est, statura satis proceram, nam maxima non solet octavos palmos, siva quaternos cubitos excedere, ut ex Aben-Ezra tradit Genebrardus h).

V. Ad Salvatoris ergo nostri staturam S. BENEDICTVS proxime accesserit, vel eam etiam modice excesserit, de qua Yepez noster ita ait: "Fuit S. BENEDICTI corporis statura proceram; sed quae iustam non excederet proportionem, visus ei gravis et severus, subinde tamen gratus et hilaris: crines tam capitis quam barbae albi, tam decenter compositi ut non modicam ei conciliarent auctoritatem, maiestatemque". Vultus ergo compositio, et totius corporis habitus, probitatem indicabant mentis: quod et indicat Ecclesia in Officio ita canens: "Erat vir Domini BENEDICTVS, vultu placido, canis decoratus angelicis (sic habet Breviarium Cluniacense et Cassinense, nunc in Monastico legitur, moribus decoratus angelicis) tantaque circa eum claritas excreverat, ut in terris positus, in caelestibus habitaret". Sic et de S. Stephano Hilarius Arelatensis i) ait: "Abscondita pectoris ornamenta speculum frontis irradiasse et, cum haberet in se Spiritum sanctum, os prae se gestasse Anglicum ».

Christi Domini et aliorum Sanctorum proceram forma.

c) In Chron.
d) Lib. de Excid. Hier.
e) 4. p. Sacer.
f) lib. 4. Ren. cap. 70.
g) lib. I. c. 40.

h) In Ps. 44.

i) In Homil.

VI. "Iusti aspectus, ait Ambrosius: k) perfectioribus laetitia est, aliis vero admonitio correctionis". Apparuit id in S. BENEDICTO, ad quem videndum plurimi accedentes, non modicam retulerunt consolationem, aliis porro terrorem incussit. Nam qui solo aspectu ligata rustici brachia exsolvit, idem Zallam ad terram prostravit, et rigidae crudelitatis cervicem suis subiecit vestigiis. Totilae quoque Regis Spatharius ad aspectum, et vocem viri Dei consternatus cum sociis in terram cecidit, nec ullus ad eum appropinquare praesumpsit. Ipse Totila eminens sedentem intuitus, non ausus fuit accedere, sed in terram se prostravit, e qua nec surgere ausus fuit, nisi eum vir Sanctus erexisset. Sed in his fatendum externam vultus maiestatem morumque decentem gravitatem a divina plurimum gratia adiutam.

k) *Psal.* 118.
Externa S. Benedicti species aliis solatio, aliis terrori fuit.

VII. De sermone autem quid dicam? cum constet eum blande et placide fuisse locutum, cuius colloquium omnes passim ambiebant, et D. Gregorio teste: "vix ipsa communis eius locutio a virtutis erat pondere vacua, quia cuius cor sese in alta suspenderat, nequaquam verba de ore illius incassum cadebant".

VIII. Curiosior quispiam interrogaverit, an S. BENEDICTO promissa fuerit barba. Variant hic picturae, etiam satis antiquae, ut hic usurpare illud Venusini Vatis liceat:

S. Benedicti barba non promissa, sed tonsa aut rasa.

*Pictoribus atque Poetis
Quidlibet audendi semper fuit aequa potestas.*

Quamquam vero crediderim similis, eum ritum aevi sui securum, et barba tonsum aut rasum fuisse, prout in Occidente passim Monachi, et praesertim in Italia et Roma. Sed et inde colligere liceat S. BENEDICTI barbam fuisse rasam, quod discipuli eius passim ita depinguntur, et ab illis monastica tonsura ad alios plerosque Ordines, qui deinceps in Ecclesia sunt instituti, translata sit.

CAPVT II.

DE S. BENEDICTI VESTIBUS.

I.

Vt de S. BENEDICTI vestibus, quantum quidem cognoscere datum fuerit, agamus, illud ex Magni Gregorii testimonio supponimus, sanctum virum, "nullatenus potuisse aliter docere, quam vixerit: omnesque Magisterii illius actus, mores, vitamque eius in institutione Regulae inveniri". Fuerit proinde, tot, talibusque indutus vestibus, quot qua-

S. Benedictus vestibus quas in Regula praescripsit, usus.

- a) *Reg. c. 55.* lesque in ipsa sua Regula expressit. In ea autem a singulis Monachis assignat a) "Cucullam, et Tunicam, et scapulare propter opera. Indumenta pedum, pedules et caligas, de quarum omnium rerum colore, aut grossitudine non caussentur Monachi". Zonam autem sive cingulum his addendum ait: b) "singuli dormiant vestiti cincti cingulis, aut funibus.

c) *Lib. 4. Revel. c. 127.*

II. Habuisse porro S. Patrem haec ipsa, quae Monachis suis praescribit indumenta apud S. Birgittam c) Filius DEI his verbis declaruit: "BENEDICTVS famulus meus habuit corpus suum quasi saccum, qui habuit quintuplicem vestem. Prima fuit tunica aspera, qua domuit carnem et motus inordinatos, ne lascivirent, et non excederent metas suas. Secunda vestis fuit Cuculla simplex, non accurata, nec rugosa, quae tegetet et ornaret, et calefaceret carnem, ne videntibus horror esset. Tertia fuit scapulare, quo ad laborem manuum promptior et expeditior inveniretur. Quarta vestis fuit, munimentum pedum, ut esset agilior, et humilior ad abulandum in via Dei. Quinta fuit cingulum humilitatis, quo praecinctus restingeret superflua, et expeditius laboraret consuetum et iniunctum laborem". Sic ibi.

Vestes S. Benedicti ex lana.

Qualis forma?

III. Circa haec autem inquiri posset de earumdem vestium materia, forma et colore. Materiam supponunt passim fuisse ex panno laneo. De forma, verosimile arbitror eam talem fuisse, qualem nunc fere conspicimus in antiquis picturis, quamvis non nesciam varie a variis repraesentari. Extat porro in sacra S. BENEDICTI specu, antiquissima, quantum apparet pictura in pariete cuiusdam porticus, iuxta Oratorium delineata. In ea S. BENEDICTVS cum aliis pluribus cernitur Monachis. Habitus autem eius est lanae nigrae non tinctae sive fuscae; gestatque scapulare mediocris latitudinis, ad pedes usque protensum: Caputium quod caput proxime ambit, et fere stringit, est nonnihil acuminatum, instar Carthusianorum: sunt in eadem pictura Monachi plerique eodem modo induti. Videre tamen est et varie vestitos, nigro, tincto, albo, caeruleo, griseo, castaneo, aliisque quibusdam coloribus. Omnes autem scapulare habent, prout S. BENEDICTVS. Nigrum autem S. BENEDICTI habitum fuisse, ex perantiqua Ordinis nostri traditione confirmat Petrus Venerabilis, Cluniacensis Abbas. d) Intelligunt quidam, indumenta S. BENEDICTI nigri coloris naturalis fuisse, et sine ulla tinctura: cum enim voluerit vestium materias eligi, e) "Quales inveniri possunt in Provincia in qua degunt, aut quod vilius comparari potest, ,, nativus autem color adventitio vilior, minorisque sit pretii, hinc probabiliter colligas usum S. BENEDICTVM nativo vellerum colore. Atque ita eum repraesentabat pictura illa, quae in sacra Speco visitur.

Nigro colore usus S. Benedictus.

d) *Lib. 4. Epist. 17.*

e) *Reg. c. 55.*

CAPVT III.

SACRAE SCRIPTURAE AD LAUDES S. P. N. BENEDICTI APPLICATIO.

I.

Praeventum in benedictionibus dulcedinis B. P. **BENEDICTVM** omnium gentium benedictione repletum omnium virtutum effulsisse insignibus, haud quaquam inficias ibit, qui eundem Magni Gregorii elogio, "Omnium iustorum spiritu plenum" fuisse consideraverit. Quod enim de Simone Oniae filio Siracides olim cecinit, id S. P. nostro non incongrue accommodavit Ecclesiasticum Officium, in quo sic canimus: "Ecce confessor magnus, qui quasi stella matutina in medio nebulae, et quasi luna plena in diebus suis lucet. Et quasi sol refulgens, sic iste effulsit in templo Dei" a) Paulo post: "Quasi vas auri solidum, ornatum omni lapide pretioso".

S. Benedictus
omni genere vir-
tutum claruit.

a) *Eccles. 50.*

II. Fuit enim **STELLA MATUTINA IN MEDIO NEBULAE**, quia in tetrae noctis profunda caligine toto Christiano orbe sub haereticorum Principum dominio constituto (uti supra b) diximus) cum gravissima passim grassarentur scelera, clarissimum hoc sidus Pietatis, Sapientiae, Discretionis, mundi contemptus, Mortificationis, Zeli divini honoris, veluti sex praeclarissimis radiis in medio nebulae effulsit, et mundum illustravit universum,

Stellae com-
paratur.

b) *lib. 1. c. 2.*

III. **QVASI LVNA PLENA IN DIEBUS SVIS LVCET**, quia ut illa totum lumen accipit a sole, ita S. **BENEDICTVS** ad Christum iustitiae solem continuo conversus, eiusdem recepta luce, in nocte huius seculi resplenduit. Quod quidem apud S. Birgittam c) Sanctissima Dei Mater luculenter satis insinuat, cum ait: "B. **BENEDICTVS** etiam sine eremo obtinisset caelum, quia mundus erat ei mortuus, et cor eius totum plenum Deo". Sic nimirum a Sole suo illustrata spiritualis haec Luna, plena omnino fuit, et lumen post se ambulantibus praebeuit. Aliam comparisonem instituit Iacobus de Voragine Episcopus Ianuensis: d) "Sicut, inquit, Sol ocumbens dimittit nobis lucem in Luna, et Luna nos illuminat, sic B. **BENEDICTVS** ocumbens post mortem corporis dimisit nobis Lunam, id est salutarem Regulam; quae illuminat religionem monasticam.

Et Lunae.

c) *Lib. 2. Revel. cap. 20.*

d) *Ser. 2. de S. Bened.*

IV. Tertio. **QVASI SOL REFVLGENS, SIC ILLE EFFVLST IN TEMPLO DEI**. Etenim ut Sol suo splendore rebus omnibus lucem, calorem, laetitiam et vitam communicat, sic et B. **BENEDICTVS** Religionem Monasticam luce caelestis doctrinae, et vitae illuminavit, exhilaravit, amore

Soli.

divino accendit, eique vitam aspiravit caelestem. Caelesti hoc plane dignum comprobare testimonio, quod Deus Pater apud S. Hildegardem e) ita extulit. "Sol discretam et bene dispositam viam in servo meo BENEDICTO declarat". Alibi f) eadem virgo lucem et calorem huius Solis, ita commendat: "Lucidissima dona et mystica spiramina Spiritus sanctus B. BENEDICTO operatus est, ita quod mens ipsius in amore Dei rutilabat". Et Deipara Virgo apud S. Birgittam: g) "Anima S. BENEDICTI erat quasi Angelus, qui dedit ex se calorem magnum et inflammationem". Quibus consentit Episcopus lanuensis dicens: h) B. BENEDICTVS habuit ignita eloquia, succensa desideria, et ferventia opera". Denique Cardinalis Baronius: i) "Tantus, inquit, splendor ex viro Dei BENEDICTO ad Ecclesiam illustrandam divinitus emicuit, ut radios suos a solis ortu usque ad occasum, a Septentrione in Austrum longe lateque diffuderit". Sic igitur quasi Sol refulgens, effulsit B. Pater in templo Dei.

V. Cum autem hic progressio quaedam lucis innuatur. Stella enim matutina lucis est initium, Luna quoddam lucis incrementum, Sol autem eiusdem plenitudo; non incongrue dicere posse videor S. BENEDICTVM Stellam matutinam fuisse in spelunca, Lunam in Sublaco, Solem in Cassino. Stella matutina fuit in specu, quando ut Gregorius loquitur, "nomen eius per vicina loca innotuit cunctis, caeperuntque multi mundum relinquere, atque ad eius Magisterium festinare". Fuit Luna in solitudine Sublacensi, ubi virtutibus signisque succrescentibus, "multi ab eo ad Omnipotentis Dei sunt servitium congregati, ita ut illic duodecim monasteria exstrueret", et Romanae urbis nobiles suos ei filios omnipotenti Deo nutriendos darent. Fuit tandem Sol in monte Cassino, "ubi commorantem circumquaque multitudinem praedicatione continua ad fidem vocabat". Ex quo etiam loco per totum terrarum orbem monasticus Ordo est dilatatus. Sed ad Ecclesiastici testimonium revertamur.

VI. Quarto, fuit QVASI VAS AVRI SOLIDVM ORNATVM OMNI LAPIDE PRETIOSO. Fit enim B. BENEDICTVS capacissimum vas, in quo divitias gratiae suae divina bonitas largissime infudit, animi constantia et fortitudine solidum, divino amore aureum, ornatum insuper omni lapide pretioso, omnium omnino virtutum gemmis splendide coruscans; quare a Gregorio virtutum Magister iure appellatur: Unde autem ei virtutum omnium plenitudo, nisi a Deo, quo cor eius erat plenum? Unde vitae summa perfectio, nisi a Spiritu sancto, a quo omnium charismatum dona in electos emanant? B. autem P. BENEDICTVS, ut Hildegardis k) loquitur: "Gratia Spiritus sancti hoc modo perfusus erat, quod in nullo opere suo velut in puncto momenti, et ictus oculi virtute Spiritus sancti caveret". Brevem porro virtutum omnium S. Patris statim

e) *Lib. 2. Vis. 5.*

f) *In Expos. Reg.*

g) *Lib. 3. Revel. c. 21.*

h) *Luc. de Vot. rag. ser. de S. Ben.*

i) *An. 529.*

k) *In Expos. Reg.*

subiungit syllabum, ita scribens: "B. BENEDICTVS doctrinam suam in timore Dei mitissime hausit, et in pietate praecepta Dei docuit, et in charitate murum sanctitatis Regulae constituit, et in castitate omnibus pompis et delitiis terreni saeculi peregrinus fuit. Et quia filius Columbae erat, sanctitate praedictarum virtutum plenus erat".

S. Benedicti
virtutes genera-
tim ostensae.

VII. Noster quoque Trithemius 1) Magni Patriarchae virtutes ita recenset: "Quantum ad conversationem S. BENEDICTI pertinet, fuit fide firmus, spe robustus, gemina charitate fervidus, mente purus, devotione praecipuus, in oratione ardens, in meditatione accensus, in lectione sanctorum Scripturarum sedulus, in contemplatione altus: et ut breviter concludam, omnium virtutum ornatu insignis. Ad exteriorem conversationem totus erat igneus, totus exemplaris, humilis, charitativus, benignus, mansuetus, ovium Christi pastor vigilantissimus: qui amoris Dei nihil unquam praeposuit. Et tamen cum ratio exigebat, Zelo disciplinae accensus, perversorum vitam constanter arguebat". Sic ille.

1) *Lib. I. c. I.
de Vir. illust.*

CAPVT IV.

TABELLA PRAECIPVARVM VIRTVTVM

S. P. N. BENEDICTI.

I.

Verum quia praestantissimarum exempla virtutum, non ita animos permovere solent, si generatim tantum oculis obiiciantur; utilius ad particularia descendentes, praecipuas Fundatoris nostri virtutes deinceps considerabimus, quas, ne longius evagemur, duodenario comprehendemus numero. Visus enim est S. Pater numero hoc delectari, cum duodecim instituit Monasteria, et in singulis duodenos deputavit Monachos. In divino officio duodecim instituit Psalmos cum suis antiphonis, duodecim lectiones, duodecim responsoria. Etiam in eius vita legimus duodecim ei divinitus transmissos solidos. Proinde et nos ex magno virtutum omnium, quibus ornatus fuit, numero, duodecim potissimum expendemus, velut Ligni vitae, cui non immerito comparatur, fructus duodecim, aut totidem spiritualis Zodiaci signa, quae magnus hic sol percurrit. An non licebit virtutes has, duodecim appellare gemmas Rationalis, quibus Legislatoris nostri sacratissimum pectus, ut olim Pontificis, exornatum fuit.

Prima Virtus.

S. Benedicti
virtus.

Mundi con-
temptus.

a) *Lib. 3. Re-
vel. cap. 20.*

II. Est perfectissimus **MUNDI CONTEMPTVS**, quo in omni vita maxime excelluit, quem et in ipso narrationis de vita eius exordio spectandum Magnus exhibet Gregorius. Ita enim de eo ait: "Aetatem moribus transiens nulli animum voluptati dedit, sed dum in hac terra esset, quo temporaliter libere uti potuisset, despexit iam quasi aridum mundum cum flore. Qui liberiori genere ex provincia Nursiae exortus Romae liberalibus studiis traditus fuerat. Sed cum in eis multos ire per abrupta vitiorum cerneret, eum, quem quasi in ingressu mundi posuerat, retraxit pedem: ne, siquid de scientia eius attingeret, ipse quoque in immane praecipitium totus iret". Ex quibus verbis liquet, quo fine mundum deseruerit, nimirum ut peccati illecebras fugiens, immaculatum se custodiret ab hoc saeculo. Quare S. Hildegardis scripsit, quod "omnibus pompis et deliciis terreni saeculi peregrinus fuit". Diva Virgo apud S. Birgittam a) ait eum "omne contempsisse quod erat", quando carnem suam servire coegit animae: et mundus erat ei mortuus. Auctor vitae S. Adelberti eundem nuncupat: "Magistrum mundi morientium, et tota mente caelestia quaerentium". Nimirum, ut illis qui in altissimi montis consistunt fastigio, et inferius iacentia respiciunt, valde exilia ac paene nulla esse videntur, quae alias notabiliter magna sunt: ita S. **BENEDICTUS**, qui a tanta perfectione incepit, ut dicere cum Paulo posset: "Nostra autem conversatio in caelis est"; cuncta quae in mundo sunt, et a saecularibus magni fieri solent, velut res nihili, et contemptibiles excelso animo despexit: et hinc forte est, quod sub uno solis radio totum mundum collectum aspicere meruerit. Quo autem mundum fugiens se receperit, aperit

Secunda Virtus.

Secunda S. Be-
nediti virtus.
Solitudinis
amor.

b) *Ser. 2. de
S. Beuct.*

c) *Lib. 6. E-
pist. 12.*

III. **SOLITVDINIS** scilicet **AMOR**, quo vitam Christi absconditam et solitariam cum primis honoravit et imitatus est. Nutricem enim suam occulte fugiens deserti loci secessum petiit, et in specu arctissimo tribus annis, omnibus hominibus, excepto Romano Monacho, incognitus vixit. Unde de eo b) Dionysius Carthusianus ait: "Fuit Eremita et Anachoreta soloque pane contentus in eremo". Cum autem Carthusiani vitam ex solitaria et caenobitica mixtam degant, hinc S. **BENEDICTVM**, qui in utraque excelluit, idem Dionysius "specialem, foelicissimum et beatissimum Patrem nostrum" appellat. Et ante eum S. Petrus Damianus c) scribit: "Hoc praeterea novimus, quia B. **BENEDICTUS** eremi cultor exstitit, et hoc certe nos optavit esse, quod fuit". Qua autem mente

Eremum petierit, beatissima Virgo MARIA apud S. Birgittam d) ita exponit: " Bonus ille Abbas BENEDICTVS, donum gratiae quod acceperat multiplicavit, quando omne contempsit quod transitorium erat, quando carnem suam servire coegit animae, quando nihil praeposuit divinae charitati, qui insuper timens ne aures macularentur auditu inani oculi visione delectabilium, fugit in eremum, imitans illum, qui nondum natus exultando intra viscera materna cognovit adventum sui piissimi Redemptoris. Qui quidem BENEDICTVS etiam sine Eremo obtinisset caelum quia mundus erat ei mortuus, et cor eius totum plenum Deo. Sed placuit Deo vocare BENEDICTVM in montem, ut cum pluribus innotesceret, plures eius exemplo ad perfectionis vitam incitarentur". Sic ibi. Ubi plura S. Patris virtutum indicantur insignia. Sed quod ad solitudinis amorem spectat, quantum in eius corde exarserit, vel inde apparet, quod cum Monachos, qui mortem ei machinati fuerant, desereret; " Ad locum dilectae solitudinis (ut Gregorius loquitur) rediit, et solus in superni spectatoris oculis habitavit secum". Postquam in Cassini arcem penetravit: si Paulo Diacono credimus: " In magnam se semper abstinenciam coarctavit, sed praecipue Quadragesimae tempore inclusus et remotus a mundi strepitu mansit". Nescio autem an maius recollectionis et solitudinis studium declarare potuerit, quam quod cellam, in qua quiesceret, in superioribus cuiusdam turris elegerit. Quid enim in ea egerit, ita narratur: e) " quiescentibus fratribus instans vigiliis, nocturnae orationis tempora praeveniebat, et Omnipotentem Deum deprecabatur".

d) *Lib. 3. Revel. cap. 20.*

Qua mente eremum petierit.

c) *5. Reg. lib. 2. Dial. c. 35.*

Tertia Virtus.

IV. Quid in solitudine praeter iam dicta potissimum egerit, exponit. Gregorius enim caussam reddens, cur desertis discolis fratribus, dilectam sibi repeteret solitudinem; ait id eum fecisse, ne " sui vigoris usum et modum tranquillitatis abscinderet, atque a contemplationis lumine suae mentis oculum declinaret". Declarans deinde illud, quod ante dixerat, " habitavit secum, subdit: f) Hunc venerabilem virum secum habitasse dixerim: quia in sua semper custodia circumspectus, ante oculos Conditoris se semper aspiciens, se examinans, extra se mentis suae oculum non divulgavit". Et paucis interdictis: " Venerabilis igitur BENEDICTUS in illa solitudine habitabat secum, in quantum se intra cogitationis claustra custodiunt, nam quotiescunque hunc contemplationis ardor in altum rapuit, se proculdubio sub se reliquit". Quibus verbis et quotidianum CONSCIENCIAE EXAMEN, et DIVINAE PRAESENTIAE ac CONTEMPLATIONIS EXERCITIVM exprimitur. Voluit enim Dei, suique notitiam coniungere, ut eundem disceret et timere et amare, nam qui se ignorat, Deum non timet, qui Deum nescit, Deum non amat. Optime

Tertia, divinae praesentiae contemplationisque exercitium.

f) *Dial. lib. 2. cap. 3.*

g) *Ser. 8. in Vigil. S. Ben.*

proinde S. Pater et se aspicebat, et Conditozem suum, ut humiliaret se et hunc diligeret, cui soli desiderabat placere. Quare mirandum non est, si eum in hac vita angelico refocillatum alloquio asseramus, quod S. Petri Damianus verbis adstruitur, qui haec habet: g) "Quid mirum, si caelestis curiae Senator insignis post foelicem obitum, Angelorum petiit contubernium: quandoquidem et in carne adhuc corruptibili constitutus, eorum tam saepe promeruit familiare colloquium". Potissimum ergo S. P. N. exercitium fuit, divinam ubique cogitare praesentiam. Quod pluribus nobis primo humilitatis gradu, et cap. 19. Regulae suae inculcavit.

Quarta Virtus.

Quarta virtus
studium orationis.

h) *Cap. 15.*

i) *Dial. lib. 2.*

cap. 5.

k) *Ibid. c. 11.*

l) *Ibid. c. 35*

m) *Ibid. c. 3*

n) *Cap. 8.*

V. EST ORATIO, quae Gregorio Nysseno tractatu de scopo Christiani: "Veluti chori virtutum Antista" quaedam est, et per sanctitatem arcanam et spiritalem, et affectum inenarrabilem Deo coniungit eum, qui in prece perseverat, qui desiderio fervens satietatem precationis non invenit. Quam autem familiaris, aut potius quam continua haec S. Patri fuerit exercitatio, quis verbis consequi queat? Bernardus sane Cassinensis firmiter credit, S. BENEDICTVM, psalterium die quodlibet decantasse, ad imitationem Sanctorum Patrum, quorum eam fuisse consuetudinem ipse Legislator in sua Regula scribit. At non vocabiliter tantum orasse beatissimum Patriarcham credimus, sed eum meditationi et contemplationi tribuisse arbitramur plurimum. Et merito quidem existimare ita possumus; nam Gregorius commemorat eum frequentius orasse. Nocte enim cum Placido montis rupem ascendit, ibique diutius oravit. Dum fratres parietem erigerent, in orationis studio intra cellae suae claustra morabatur. k) Consueverat autem in psiatho sive matta, quam in cella habebat, orare, atque inter orandum plangere. Praeveniebat quoque nocturnae orationis tempora. Atque haec de mentali oratione et contemplatione crediderim intelligi non incongrue posse. De qua et haec Gregorius: m) "Quotiescunque hunc contemplationis ardor in altum rapuit, se procul dubio sub se reliquit. Ad Cassinum castrum (ut habent Acta S. Placidi n) cum pervenisset, per quadraginta dies non longe a templo Apollinis Deum Omnipotentem orans permansit". Quid porro ultra dicemus, cum ultimum spiritum inter verba orationis emittens eandem velut testamento suis legaverit discipulis?

Quinta Virtus.

Quinta virtus
Mortificatio.

VI. EST MORTIFICATIO, individua orationis comes, quae illi etiam vires praebet, quo enim magis deprimitur caro, eo liberius se extollit

Spiritus. Non neglexit hanc virtutum combinationem Pater noster beatissimus, quod non obscure indicatum in Magno Gregorio, quiantomastice eum vocat, "arcissimae vitae Magistrum optimum". Nam quidquid austeritatis in ea, quam praescipsit Regula inveniri potest, illud non modo servavit exacte, sed plura etiam pro flagranti suo in Deum amore adiecit:

*Edomans carnem subigensque Christo
Tortor acerbus.*

Quanta enim districtione usus est triennio toto, quo in Sublacensi spelunca degit, cum antrum ei angustissimum prae amplissimo placeret palatio, et rude saxum prae molli lectulo? Quam rigide autem saeviente carnis tentatione corpus affligeret, tum vel maxime demonstravit, cum nudum se in spinarum aculeis, et urticarum incendiis diu volutavit. Quo nomine dicitur o) sanctissimo "Gregorio Papae virtutum Magister, et spinis erutis exulta terra, quae de virtutum segete feracius fructus dedit".

Vide quae de his supra diximus lib. 1.

o) Lib. 2. Dial. cap. 2.

Sexta Virtus.

VII. ABSTINENTIA et SOBRIETAS est, mortificationi valde affinis aut eius quaedam filia, S. Patri BENEDICTO perquam familiaris: nam quod Regula sua praescipsit; p) "Delicias non amplecti, ieiunium amare", atque ita corpus reficere "ut numquam subrepat Monaco indigeries", q) id ille servavit exactissime, et plura etiam abstinentiae opera supererogavit. Qualis enim ei victus in specu fuit, cum tribus annis aliud non gustavit, quam modicum panis, quod certis diebus Romanus ei deferebat? Cum autem hoc labore Romanus esset absolutus, quanta premeretur inedia, ipse Dominus testatus est, cum presbytero refectionem sibi in paschali festivitate paranti per visum apprensus, dixit, r) "Tu tibi delicias praeparas, et servus meus, illo in loco fame cruciatur." Cum a Tertullo Patricio in Casinate monte inviseretur, animadvertit ille (ut Gordianus in vita S. Placidi scribit) beatissimum P. BENEDICTUM corpore prae abstinentia exhaustum. Confirmari haec etiam, ampliusque possunt illustrari ex iis, quae S. Maurum ad imitationem Patris sui fecisse, Faustus condiscipulus refert. "Quis inquit, austerius corpus ieiuniis, abstinentia ac vigiliis, squaloribus quoque et nimis edomuit frigoribus? Frequenter enim cum vidimus in diebus sanctae quadragesimae nec tunica, nec cuculla, nisi solummodo sacco uti cilicio, et duabus tantummodo vicibus in hebdomada parvissimum potius praegustare, quam sumere cibum. Iste quippe mos in omni vita sanctissimo

Sexta virtus, abstinentia et sobrietas.

p) Cap. 4.

q) Cap. 39.

r) Lib. 2. Dial. c. 1.

fuit BENEDICTO: cuius ille exemplo provocatus, afflictione pervalida carnem macerabat, in quantum illi eiusdem Patris sui permittebat licentia". Haec ibi.

Septima Virtus.

Septima virtus, Humilitas.

Quae in Regula maxime elucet.

f) *Opus.* 13, cap. 6.

g) *Greg. lib. 2. Dial. c. 32.*

VIII. HUMILITAS, virtutum caeterarum fundamentum est; quantum autem in Humilitatis profecerit schola, illa demonstrat Scala duodecim Humilitatis Gradibus instructa, quam capite septimo Regulae suae erexit. Nemini vero dubium est, quin omnes S. Pater ascenderit, cum Bernardo teste, "prius eos in corde suo disposuerit", et Christi exemplo prius caeperit facere quam docere. Humilitas autem S. P. BENEDICTI vel ex ipsa Regula elucet; cum enim illa tota a Deo sit, atque ab eo, tanquam organo Spiritus sancti conscripta, eamque ipsemet ex hoc capite SANCTAM semel iterumque nominaverit; eam tamen MINIMAM INCHOATIONIS REGVLAM appellat, ut EAM OBSERVANTES IN MONASTERIIS ALIQUATENVS VEL HONESTATEM MORVM, AVT INITIVM CONVERSATIONIS NOS DEMONSTREMVS HABERE. Aliorum vero Regulas, et Scripta Sanctorum adeo suis non praefert, aut confert, ut etiam eorum comparatione sua existimet minima; et eos, qui maioris perfectionis cupidi sunt, ad SS. Patrum doctrinas, et S. Basilii Regulam remittat. Unde merito a B. Petro Damiano vocatur, VIR SANCTVS TANTAEQUE CVLTOR HUMILITATIS. f) Et a Zacharia Papa, GLORIAE OSOR. Siquidem ex humilitatis fonte processit, quod cum ad eius mandatum obediens Maurus super aquas ambulasset, non suis id humilis Magister meritis, sed discipuli adscripserit obedientiae. Cum tamen in hac mutuae humilitatis et amica contentione arbiter Placidus, id Patri suotribuendum significaverit. Rogatus porro ut extinctum rustici puerum oratione sua ad vitam revocaret, quanta humilitate respondit? valde enim contristatus dixit: t) "Recedite fratres, recedite, haec nostra non sunt, sed sanctorum Apostolorum. Quid nobis onera vultis imponere, quae non possumus portare?" Eius vero, quam in resurrectione infantis fudit oratio, quam demissa et humilis fuit: "Domine, inquit, non aspicias peccata mea, sed fidem huius hominis, qui resuscitari filium suum rogat, et redde in hoc corpusculum animam, quam abstulisti". Placuit haec humiliantis se, Altissimo, deprecatio, et vitam mortuo impetravit.

Octava Virtus.

Octava virtus, Mansuetudo.

IX. MANSVETVDO est et animi lenitas, humilitatis soror germana. In omni S. BENEDICTI vita haec virtus clarissime effulsit, ut pluribus epithetis Papa insinuat Zacharias, qui modo "passionibus vacuum,

Patrem patientissimum et lenissimum” appellat. Hinc Moysi eum S. Gregorius confert, qui commemorato illo execrando malorum monachorum flagitio, subdit S. Patrem illico surrexisse, et “vultu placido, mente tranquilla”, convocatos fratres ita allocutum fuisse: “Misereatur vestri, fratres, Omnipotens Deus, quare in me facere ista voluistis?” Quid lenius aut blandius respondere potuisset? Eluxit quoque alias spiritus Mansuetudinis in mitissimo hoc viro: Cum enim sanctis eius studiis aemulus Florentius Presbyter, ei infectum veneno panem quasi pro benedictione transmisisset, eum vir Dei, (ut S. Gregorius scripsit) cum gratiarum actione suscepit, licet, quae pestis lateret in pane, eum non lateret. Quare miraculo etiam a corvo eum in incognitum locum deferri fecit. “Venerabilis autem Pater contra vitam suam inardescere Sacerdotis animum videns, illi magis quam sibi doluit”. Zacharias habet. “Pro illo magis quam pro se oravit. “Quantae vero illud Mansuetudinis exemplum est, quod cum idem Florentius, ut discipulorum mentes ad libidinem inflammaret, septem nudas puellas horto immisisset, B. vir lapsum tenerioribus discipulis perhorrescens invidiae locum dederit, habitationem mutaverit, et iniqui hominis odia humiliter declinauerit? Deo porro scelus illud vindicante, impiumque sacerdotem solarii ruina conterente, tantum abest ut inimici nece laetatus sit, ut potius Mauri discipuli laetitiam castigarit. Audito enim Presbyteri casu, “sese in gravibus lamentis dedit, vel quia inimicus occubuit, vel, quia de inimici morte discipulus exultavit. Qua de re factum est, ut eidem quoque discipulo poenitentiam indiceret, quod mandans talia, gaudere de inimici initeritu praesumpsisset.

Nona Virtus.

X. EST PAUPERTAS rerumque paene omnium inopia, a qua suae conversationis perfectionem incepit. Nam, ut Goffridus Vindocinensis ait: “Christi diuitias paupere vita lucrari desiderabat; et cum omnibus derelictis, cum nutrice sua fugeret; in loco, qui Effide dicitur, a quodam paupere viro, pro Christi amore, pauper Christi cum sua nutrice hospes suscipitur”. Triticum vero pro quo purgando nutrix Capisterium mutuo acceperat, idem Vindocinensis ait, eis pro Dei amore collatum, ut intelligamus mendicato tum S. Patrem vixisse pane, quod et in specu fecit, ex modica, quam ei Romanus adferebat, vivens elemosyna. Ipsum porro in monasterio postea cum monachis degentem non raro penuria laborasse, satis est manifestum. Aliquando enim triticum omne deerat, et ad refectionis horam non nisi quinque panes poterant inveniri. Tanta alias laboravit inopia, ut duodecim solidos, quos debitis oppresso erogare volebat, non haberet. Quo tempore fames Campaniam

Nona virtus,
paupertas.

affligebat, paene nihil in Cellario nisi parum olei in vitreo vase remanserat. Sed quis paupertatis eum negaverit fuisse studiosum, qui monachos suos voluit omni vilitate et extremitate esse contentos?

Decima Virtus.

Decima virtus, Benignitas in pauperes.

XI. EST LIBERALITAS, et BENIGNITAS in PAVPERES; quam ipse pauper pro suo modulo aliis impendebat, vigente (de qua statim diximus) alimmentorum per "Campaniam inopia, Vir Dei diversis indigentibus monasterii sui cuncta tribuerat. Et, qui cuncta decreverat in terra tribuere, ut in coelo omnia reservaret, hoc ipsum parum, quod remanserat, olei, iussit petenti dari". Cum autem mandatum hoc negligeret Cellarius, et vitreum vas ex mandato S. Patris e fenestra proiectum mansisset incolume praecepit illud egeno dari, quod ideo fortassis servatum fuerit, ne S. Patris in pauperes misericordia ullatenus impediretur. Nam et tredecim solidos, cum antea non haberet, divinitus oratione sua impetravit, ut eos afflicto tribueret petitori, "dicens ut duodecim redderet, et unum in expensis propriis haberet". Largiebatur ergo plus, quam ab eo petebatur. Nec dubito, quin alias saepius in pauperes benignus fuerit, qui maximum erga illos amorem et sollicitudinem se habuisse ipsa Regula pluribus locis declaravit u).

u) Reg. c. 66.
c. 53. c. 31. c. 55.

Undecima Virtus.

Undecima, zelus animarum.

x) Lib. 1. in
Ezech. hom. 12.

XII. Quae a charitate et in Deum religione proficiscitur, flagrans est ZELUS ANIMARVM, "gratissimum Omnipotenti Deo sacrificium", ut Gregorius scribit: x) "Quemadmodum autem Monachos suos bonum zelum ferventissimo amore exercere voluit, et zeli huius commendatione, velut sigillo, Regulam suam obsignavit: ita eundem perfectissimo, ut credi fas est, modo omnibus exhibuit. Neque enim ullam lucrandi Deo animas praetermisisse videtur occasionem, quantumvis solitudini, ut vidimus addictissimus".

Duodecima Virtus.

Duodecima, Regulae observantia.

y) Cap. 36.

XIII. Quae plures alias complectitur, REGVLAE est OBSERVANTIA in tanto Legislatore plane singularis; de qua ita magnus Gregorius: y) "Scripsit BENEDICTVS, Monachorum Regulam, discretionem praecipuam, sermone luculentam. Cuius si quis velit subtilius mores vitamque cognoscere, potest in eadem institutione Regulae omnes magisterii illius actus invenire: quia sanctus vir nullo modo potuit aliter docere, quam vixit". Quibus verbis sanctissimus Pontifex plane innuit, S. BENE-

dictum omnibus illis ornatum virtutibus, quas in Regula sua Discipulis ant praescripsit, aut commendavit. Atque hanc allegat S. Gregorius, velut sufficientem causam, cur quaedam de hoc venerabili Patre studiose praetereat, quod eius vita, virtus, et mores in Regula tamquam lucidissimo speculo clarissime appareant.

XIV. Hae igitur sunt, non quidem omnes, sed praecipue S. Patris nostri virtutes, quas aliud esse non dixerim, quam magni cuiusdam ignis exiguas scintillas, immensi Oceani pauculas guttas, et lucidissimi solis exiguos quosdam radios. Quod si omnia S. Patris exercitia actusque virtutum conscripta essent, absolutissimam religiosae perfectionis habuissemus ideam, et consummatae sanctitatis speculum lucidissimum.

*Hoc Speculum Monachus BENEDICTI de grege cernat,
Et studeat similis filius esse Patri.*

CAPUT V.

QUOMODO S. BENEDICTVS SPIRITV OMNIVM
IVSTORVM PLENVS FVISSE DICATVR.

I.

DEUS uti singulis, prout vult, sua communicat charismata, ita uni BENEDICTO tot, tantaque largitus est, ut quae miramur in diversis hic simul habuisse videatur omnia. Goffridus proinde Vindocinensis a) Spiritum hoc ita expendit "Omnes sanctos ac venerabiles Patres, quotquot ab initio saeculi fuerunt imitatus veraciter cognoscitur, qui aut aequale, aut opus simile, quod illi fecerunt, fecisse minime dubitatur. Unde merito non omnium iustorum habuisse tantum sed OMNIVM IVSTORVM SPIRITV PLENVS FVISSE, in secundo libro Dialogorum S. Gregorii laudabilis vitae Doctoris, qui venerabilem vitam illius scripsit, praedicatur". Eodem sensu, Ecclesia in hymno ad Matutinum:

a) *Serm. de
S. Bened.*

Omnium Iustorum spiritu
plenus.

*Quidquid antiqui cecinere vates,
Quidquid aeternae monimenta legis
Continet nobis celebranda summi
Vita Monarchae.
Extulit Mosen pietas benignum,
Inclytum proles Abraham decorat,
Isaac sponsae decus, et severi
Iussa parentis.
Ipse virtutum cumulis onustus,
Celsior nostri Patriarca cactus,
Isaac, Mosen, Abraham sub uno
Pectore clausit.*

Veteris testa-
menti Patribus
comparatur.

II. Hinc, ut Magnum olim Basilium Gregorius Nazianzenus, omnibus propemodum veteris testamenti comparat Patribus; Et Possidius de Augustino affirmare non dubitavit, quod esset "par Angelis in fervore, par Prophetis in absconditorum mysteriorum revelatione, par Apostolis in praedicatione, par Martyribus in desiderando passionem, par Confessoribus in disciplinarum traditione, et par Virginibus in continentiae observatione" non secus nostrum BENEDICTVM plerique, qui de eo scripserunt, eisdem conferre non dubitarunt ex quibus breviter nos parallela quaedam proponemus.

Abrahae.

III. Abrahae comparatur, quia eum imitans, et divino obsequens instinctui, exivit de terra sua, et de cognitione sua. Deinde et illius instar factus est in gentem magnam, ordine suo per universa mundi climata diffuso.

Isaac.

IV. Isaac non omnino absimilis fuit. Etenim ut ille Patri obediens, Deo immolari paratus fuit; ita BENEDICTVS soli Deo placere desiderans, totum se et irrevocabiler divino obtulit servitio, in eoque perseveravit usque ad finem.

Iacob.

V. Scala Iacob laudatur, et duodecim, quos genuit Patriarchas: mysticam quoque scalam duodecim humilitatis gradibus instructam erexit BENEDICTVS, ipseque visus est per viam quae recto Orientis tramite ab eius cella in caelum usque protendebatur, veluti per scalam quandam, caelestem intrare Ierusalem Duodecim, quae excitavit Monasteria Ordinis sui fundamina, et monasticae Reipublicae capita, non incongrue duodecim tribuum Israel typo exprimuntur.

Ioseph.

VI. Morum candore et castitate Iosephum imitatus est, dum per vepres et spinas carnis superavit incendia; ut ille relicto pallio Dominae suae manus evasit.

Iob.

VII. Iobi patientiam expressit, quando non carnem tantum et mundum, sed ipsum malitiae Magistrum, qui corporalibus eius oculis apparebat, et ore oculisque flammantibus in eum saeviebat, gloriose devicit, ita, ut Gregorio teste, antiquus hostis ei pugnam quidem volens intulerit, sed occasiones victoriae ministraverit invitus.

Moysi.

VIII. Cum Legislatore Moyse Patriarcham nostrum S. Odo et S. Hildegardis contulerunt: Sufficerit hic Angelici Doctoris, in sermone primo de illo, brevis inter Moysen et BENEDICTVM collatio. "Ille Aegyptum deseruit, iste mundum: ille desertum dilexit, iste eremum: ille filios Israel in desertum introduxit, iste Monachos: ille dedit legem, iste Regulam: ille multa miracula fecit, et iste: ille fuit Moysen re et nomine: fuit enim assumptus de aquis carnalis concupiscentiae. Haec de Moyse in Exodo, et haec de BENEDICTO in Dialogo." Sic ibi.

Gedeoni et
Sampsoni.

IX. Aimoinus Gedeoni et Sampsoni comparat, quem suis iuverit verbis audire loquentem: "Aequetur, inquit, forti Gedeoni, qui Israeli-

ticae plebis praelia aggressurus, prius aram Baal de paterna exterminavit domo, nemusque illi sacratum extirpavit: Sic et iste fortis miles **CHRISTI**, aereis potestatibus bellum in castro Cassino indicturus, oraculum Apollinis evertit; lucum succidit, ac fanum eius, templum vivo praebebat esse Deo. Samson ille virorum fortissimus, mirabilium eius invidet virtutibus. Ipse etenim pro avulsione oculorum, deiecto solario tria millia secum delevit inimicorum. Hic autem Deo amabilis **BENEDICTVS**, armis patientiae fultus, inimicum suum Florentium et devitavit vivum et solarii ruina contritum, flevit fuisse defunctum. Samson nervos et vincula quibus ipse ab inimicis alligatus erat, rupit, ac si stuppea fila. Mitis Pater **BENEDICTVS**, aliena, et quod mirabilius est, solo intuitu, solvit ligamina ”.

X. Davidi comparatur ob mansuetudinem. Hic enim Saulem inimicum suum b) planxit mortuum, et in Amalecitam, qui prospera se nunciare putabat, animadvertit. Sic etiam **BENEDICTVS**, et Florentium luxit occisum, et iniuncta paenitentia Discipuli sui castigavit laetitiam.

Davidi.

b) 2. Reg. 1.

XI. Salomoni eum confert, imo et praefert Carthusianorum Institutiorum S. Bruno, c) ei accommodans illa de Evangelio: “ Ecce plusquam Salomon hic, inquit, Christus de seipso, et ego dico, et veraciter dico, non de ipso, sed de servo eius beatissimo **BENEDICTO**, ecce plusquam Salomon hic. Quaeris fortassis in quo maior sit iste? in sapientia, in iustitia, in fortitudine, in temperantia, et super haec omnia ditior illo, et potentior illo. Non dico de sapientia huius mundi, quae stultitia est apud Deum. Ad quam iste numquam accedere voluit, sed de illa sapientia quae vera est, et quae ducit hominem ad vitam aeternam. Neque dico de divitiis temporalibus, quae de templo sublatae sunt ab Aegyptiis et Chaldaeis, sed de divitiis aeternis semperque mansuris, quae ab Angelis reponuntur in caelis. His divitiis abundavit beatus **BENEDICTVS**, his semper ditissimus fuit, ibique eas reposuit, ubi fures non effodiunt nec furantur ”. Et post pauca: “ O si Regina ista Saba venisset ad beatum **BENEDICTUM**, et audivisset sapientiam ex ore eius, et si vel nunc venire posset, et videre domos eius, famulos et ministros eius, filios et fratres eius, mensas et cibos eius: qualiter omnia sunt ordinata, quam bene disposita, quomodo omnibus est cor unum, et anima una, et nemo dicit aliquid esse suum, sed sunt illis omnia communia: quomodo se diligunt ut omnes: quomodo sibi invicem obediunt omnes: quantus amor: quanta charitas est inter omnes: quanta dilectio: Si inquam, illa Regina Saba tam prudens, tam sapiens, tam religiosa, tam Deo devota, haec omnia videre potuisset: vere totum priorem spiritum amisisset, quia sancti Spiritus gratiam suscipere meruisset ”.

Salomoni.

c) *Ser. 2. de Confessorib.*

Eliae.

XII. De Elia, ita citatus Aimoinus:

Eliam corvi quondam pavere ministri.

“ B. BENEDICTVM Patrem iter agentem, sunt circumvolitantes secuti. Eliae ad solos ciborum ministraverunt vsus: BENEDICTO Patri non solum in transportatione venenati panis, verumetiam in comitatu servierunt itineris. Elias curru igneo raptus est in caelum. Amabilis Pater BENEDICTUS, via palliis strata, ac innumeris corusca lampadibus alta conscendit polorum ”.

Eliseo.

XIII. Nemini vero tam simili apparet quam Elisaeo, ut fusius prosequitur Aimoinus, nam in multiplicato oleo, mortui pueri suscitatione, leprosi curatione, deprehensis mappulis, ferro ex aquarum profundo ad manubrium redeunte, aliisque miraculis, eum veluti redivivum orbi repraesentavit.

Isaiae.

XIV. In prophetia destructionis Monasterii sui, ut inquit Aimoinus, seu sub versione Romanae urbis, Isaiae vel potius Ieremiae, qui ruinam urbis Ierosolymorum, duplici planxit alphabeto coaequetur.

Tobiae.

XV. Pergit idem Aimoinus: “ Tobias iunior, Archangelum Raphaellem meruit itineris habere ducem: B. P. BENEDICTO, duo Angeli in figura iuvenum apparentes; ostendere ei viam, qua ad castrum Cassinum pergere deberet ”.

Danieli.

XVI. “ Daniel vir desideriorum, sagacitate astutae mentis furtiva Sacerdotum Belis deprehendit convivia. Strenuus BENEDICTUS Spiritus sancti illustratus gratia, absentium fratrum sumptuosa cognovit, et detexit convivia. Ille Draconem extinxit, iste fugitivo fratri, Draconis speciem obiecit, et antiqui hostis, qui in serpente figuratur, callidas persuasiones, in eius corde mortificavit ”. Et sicut Deus Danieli in lacu leonum, per Habacuc Prophetam prandium misit: ita et BENEDICTO in specu latitanti paschali festo per Presbyterum divina pietas cibaria transmisit.

S. Joanni Baptistae.

XVII. CHRISTI prodromo similis fuit, quod in ipsa pueritia deserti solitudinem elegerit. In conversatione Eremitae, ait saepe citatus Aimoinus, a pueritia, Eliae, vel Baptistae Joanni coaequetur. Sed et apud S. Birgittam d) ipsa Christi Mater, hanc comparisonem fecisse legitur, sic enim ait: “ Bonus ille Abbas BENEDICTVS timens ne aures macularentur auditu inani; oculi, visione delectabilium fugit in Eremum, imitans illum, qui nondum natus exultando intra viscera materna cognovit adventum sui piissimi Redemptoris ”. Haec ibi. Quae primam S. BENEDICTI pietatem valde commendant, et rationem etiam assignant, cur in desertum Deo Auctore secesserit; ut nimirum ibidem suum inchoaret Ordinem.

d) Lib. 3. Revel. cap. 20.

XVIII. Nec deest in quo Apostolorum Principi assimilari queat, ut enim ille Christo iubente super aquas ambulavit: ita ad S. P. BENEDICTI mandatum S. Maurus solido pede labiles calcavit undas. Tabitham ad preces discipulorum Petrus excitavit a mortuis. Idem beneficium pluribus praestitit BENEDICTVS.

Petro.

XIX. Denique Doctori Gentium illum coaequat ipse Gregorius, cum cognita divinitus Cassinensis Caenobii desolatione, animas habitatorum eius loci cum obtinuisse narrat.

S. Paulo.

XX. Ex his patet, quam vere omnium Iustorum Spiritu plenus fuisse dicatur. Antonius tamen Yepez, eumque secutus Simon Milletius asserunt sanctissimum Patriarcham omnium iustorum Spiritu posse dici repletum; quod in eo fuerint omnia fere gratiae gratis datae munera, quae Apostolus ita enumerat: e) "Alii quidem per spiritum datur sermo sapientiae: alii autem sermo scientiae secundum eundem Spiritum: alteri fides in eodem Spiritu: alii gratia sanitarum in uno spiritu: alii operatio virtutum: alii prophetia: alii discretio spirituum, alii genera linguarum: alii interpretatio sermonum". Haec autem omnia, si donum linguarum excipias, in S. P. N. fuisse pluribus praedicti Auctores ostendunt, et ex huius historiae decursu utrumque potest intelligi.

e) 1. Cor. 12.

CAPVT VI.

DE CAELESTI GLORIA S. P. BENEDICTI.

I.

VERVM avet iam forte animus partem aliquam illius spectare foelicitatis, ad quam Patriarcha sanctissimus est translatus, et de torrente voluptatis illius, quo aeternum potatur, colligere stillicidia aliqua stillantia super terram. Excepit illa nobisque propinavit beatissima Gertrudis: a) BENEDICTI, inquit, "Patris nostri sanctissimi festo praeclaro, dum sub Matutinis sancta Virgo Deo intenderet devotius ob honorem et reverentiam tanti Patris, vidit in Spiritu ipsum Patrem gloriosum in conspectu fulgidae semperque tranquillae Trinitatis honorabiliter stantem, venustum forma, decorumque aspectu. Ex cuius singulis articulis membrorum videbantur mirabiliter germinando prodire rosae pulcherrimae, mirae virtutis et vernantiae, fragrantiaeque singularis, sicque quodlibet membrum ipsius vernabat velut amoenissimum rosetum, quia quaelibet rosa de medio sui producebat aliam rosam, et illa ultra aliam, sicque plurimae prodibant de qualibet, quarum quaelibet alteri venustate, virtute et vernantia sua praepollebat et diversae

a) *Lib. 4. Insin. div. piet. cap. 11.*
S. Benedicti caelis illati gloria.

diversas amoenitatis suae odorifero virore praecelebant, sicque totus floridus et amoenus sanctissimus Pater gratia et nomine BENEDICTUS, semper venerandae Trinitati, omnique militiae caelesti mirae et inaeestimabilis delectationis incitamentum ministrabat, et ad tantae beatitudinis suae congratulationem provocabat. Itaque per flores rosarum quae de singulis membris eius efflorebant, notabantur singula exercitia, quibus ipse carnem suam domando spiritui subiugaverat, et omnia opera virtutum, quae peregerat per omnem conversationem suam sanctissimam, et etiam opera omnium imitatorum suorum, qui eius exemplo et doctrina provocati saeculo abrenuntiantes sub regularis discretionis tramite, via regia ipsum sequentes, iam ad portum patriae caelestis pervenerunt, et adhuc usque ad consummationem saeculi perventuri sunt. De quibus singulis idem venerabilis Pater singularem obtinuit dignitatem. Pro qua universitas omnium Sanctorum ipsius claritati et faelicitati congaudens Dominum sine fine collaudat. Gestabat quoque beatus BENEDICTVS velut pro baculo sceptrum quoddam decentissimum gemmis pretiosissimis mire coruscantibus ex utraque parte mirabiliter perornatum. Quod cum manu teneret, a parte ad se versa ex gemmis sceptri arridebat ei felicitas omnium, qui per regularem discretionem Ordinis sui, unquam sunt correcti et emendati, ex qua etiam inaestimabili delectatione divinae pietatis afficiebatur. A parte vero altera, quae scilicet versa videbatur ad Dominum, resplendebat decor divinae iustitiae in hoc, quod illos ad tanti Ordinis dignitatem gratuita sublimaverat dignatione, culpis eorum exigentibus iusto iudicio condemnando, supplitiis deputavit aeternis. Quia quanto quis ad digniorem Ordinem a Domino sublimatur, eo iustius indigne vivens condemnatur". Hactenus S. Gertrudis.

Sanctorum accidentalis gloria ex animarum lucro.

b) *Serm. de S. Bened.*

c) *Hom. 17. in Evang.*

II. Quod autem ait S. BENEDICTVM singularem obtinuisse dignitatem ex singulis, qui eius vestigia per regularis vitae tramitem sunt secuti, et quod ex eorum foelicitate inaestimabili delectatione divinae pietatis afficiebatur, eam nobis innuit sententiam, quae tradit Sanctos in coelis eorum cingi corona, quos in terra ad meliorem vitam converterunt. Quod apertis verbis asseruit S. Odo. b) dicens: "Denique fidelis opinio est, quod unusquisque Sanctorum, cum illis surget in regeneratione; quos Domino acquisivit". Et ante eum Gregorius, ita ait: c) "Quale ei (Deo) animarum lucrum de nostra negotiatione monstrabimus? Quot eius conspectui animarum manipulos de praedicationis nostrae segete illaturi sumus? Ponamus ante oculos nostros illum tantae districtiois diem, quo Iudex veniet, et rationem cum servis suis, quibus talenta credidit, ponet. Ecce in maiestate terribili, inter Angelorum atque Archangelorum choros videbitur. Ibi Petrus cum Iudaea conversa, quam post se traxit, apparebit. Ibi Paulus conversum,

ut ita dixerim, mundum ducens. Ibi Andreas post se Achaïam, ibi Ioannes Asiam, Thomas Indiam in conspectum sui Iudicis conversam ducet. Ibi omnes Dominici gregis arietes cum animarum lucris apparebunt, qui sanctis suis praedicationibus Deo post se subditum gregem trahunt". Sic ille.

III. Quo sensu fatetur Cornelius a Lapide accipi posse, quod Paulus Philippensibus dicit: d) Gaudium meum et corona mea. Et Thessalonicensibus. e) "Quae est enim nostra spes, aut gaudium, aut corona gloriae? nonne vos ante Dominum nostrum IESUM Christum estis in adventu eius?" ubi Corona accipi potest pro ipsis Philippensibus et Thessalonicensibus a Paulo conversis; qui cum in die iudicii stipaturi sunt instar coronae, de qua gloriabatur coram Deo, Angelis, et hominibus. Si enim in hac vita parens corona filiorum cingitur, et, ut sapiens ait, f) "Corona senum filii eorum". Si Princeps suorum corona stipatur, et ut de se sanctus Iob, ait: g) Sedes quasi Rex circumstante exercitu: quid ni Parentes spirituales, qui filios in aeternum victuros caelo genuerunt, eorum vallentur et ornentur corona? Ita S. Amandus moriens, et ad caelum conscendens apparuit B. Aldegundi absenti et oranti, augusta specie, cinctus corona albatorum, cumque illa percunctaretur, quis ille esset, reverendus, in quem albat omnes respicerent, ab Angelo audivit: "Hic est amabilis Deo Amandus, qui a saeculo migrat ad caelum, stipatus sanctis animabus, quas verbo et exemplo ad omnem virtutem instituit, ac proinde ab eis quasi Pater colitur, et cum eis ad gaudia Domini tam gloriosus ascendit". Testis est Auctor vitae S. Gisleni, h) et auctor vitae S. Aldegundis.

IV. Hac porro supposita sententia, expendit S. Odo k) magnam gloriam et dignitatem S. P. N. BENEDICTI. "Illius, inquit, laudes, non una vox, non una congregatio, neque una urbs vel provincia proclamant, sed ubicumque sancta Ecclesia diffunditur per tribus, per nationes, per linguas laus BENEDICTI frequentatur. Si enim in multitudine populi dignitas Regis est, ut ait Salomon, l) quantam putamus esse dignitatem istius Regis quem tam numerosus prosequitur exercitus Monachorum. Quis umquam Rex aut Imperator in tantis mundi partibus imperavit, aut ex tam diversis nationibus sibi tantas legiones conduxit, quantas videlicet iste, cuiuslibet sexus et aetatis, in Christi militia, voluntarie iuratas disponit? Quem quasi praesentem intuentes, et vexillum institutionis sequentes, diabolicas acies viriliter infringunt. Quibus illud Propheticum coadaptatur". m) Erunt oculi tui videntes Praeceptorem tuum. "Denique fidelis opinio est, quod unusquisque Sanctorum cum illis surget in regeneratione, quos Domino acquisivit. Cum igitur universi huiusce institutionis eius sequaces, in unum coacti fuerint: quale signum Apostolatus BENEDICTO, tunc ille copiosus exercitus, seipsum exhibebit?"

d) Cap. 4.

e) 1. Thessal.
cap. 19.

f) Prov. 17. 6.

g) Iob. 28. 15.

h) Cap. 12.

i) Cap. 17. ad
Saurium.k) Ser. de S.
Bened.

l) Prov. 14. 28.

m) Isa. 30. 22.

n) *Homil. 9.*
de S. Bened.

V. Sanctus vero Petrus Damianus n) eodem sensu, ita de suo Parente loquitur: "Hoc solum dixisse sufficiat, quia solus iste militarem manum excelso Principi caeteris abundantius praesentabit, et monachorum turmis, Angelorum more viventibus, caelorum adimplebit palatia. Quam igitur refulgens et splendidus miles astat imperatorio tribunali, plenus infinitis virtutibus, agminibus innumeris conitatus, consiliarius Regis, Iudicis amicus, unicus hostis hostis antiqui.

CAPVT VII.

DE SANCTISSIMI P. N. BENEDICTI AVREOLA.

I.

QUID actum sit in caelo, cum gloriosus Monachorum Patriarcha BENEDICTVS, qui caelestem in terris vitam duxerat, in eo receptus est memoriae tradere non incongruum foret, si qua ratione illud cognoscere, aut eloqui imbecillitati nostrae concederetur. Attulimus iam nonnulla superius, quae gloriam et magnum decorem, quem in caelesti illa Beatorum curia assecutus est, aliquosque adumbrent. Nunc de Aureola eius, sive accidentali praemio, quantum caligantibus oculis per angustas quasdam rimas licuit intueri, hic repraesentabimus.

Vincentibus
aeternae gloriae
corona promissa.

a) *Timoth. 2. 5.*

b) *Apoc. 2. 10.*

c) *Iac. 1. 12.*

d) *2. Timoth. 4.*

Aureola quibus sanctis attribuitur.

S. Benedictus aureola Virginitatis decoratur.

II. Decretam esse Sanctis tamquam victoribus aeternae gloriae coronam, pluribus sacrae Scripturae instruimur auctoritatibus. "Non enim coronabitur, nisi qui legitime certaverit. a) Et Christus dicit: b) Esto fidelis usque ad mortem, et dabo tibi coronam vitae. Et Iacobus Apostolus ait: c) Beatus vir qui suffert tentationem, quoniam cum probatus fuerit, accipiet coronam vitae, quam repromisit Deus diligentibus se. Et Paulus in Domino gloriatur repositam sibi iustitiae coronam, quam reddat ei iustus Iudex, nec ei solum sed et iis qui diligunt adventum eius. d) Sed ut non omnium Sanctorum aequalia sunt merita, ita nec praemia. Sunt in caelo peculiaria quaedam Sanctorum gaudia, quae Theologi Aureolas nuncupant, specialis dignitatis et excellentiae, quae illis ob illustrem competit victoriam, testimonia. Destinantur autem Martyribus, Virginibus et Doctoribus.

III. Nunc itaque videndum an Sanctissimo Patri BENEDICTO, ex accidentariis hisce praemiis unum, aut duo, aut tria possint assignari. Antonius Yopez anno Christi 543 infine, ait S. BENEDICTVM in caelesti gloria duabus coronatum coronis, quarum altera Virginitatis, altera Doctoratus sit insigne, cumque eminenti loco Apostolis Iudicem super duodecim tribus Israel assidere. Quod quidem etsi nullo probet testimonio credi tamen probabiliter potest. Quod enim Virginitatis spectat

Aureolam, non videtur ambigendum, quin illa fuerit decoratus; cum iuvenis admodum Eremum petierit, et carnis tentationi tam heroice restiterit, "ut ex eo tempore, sicut discipulis ipse perhibebat, ita in eo fuerit tentatio voluptatis edomita, ut tale aliquid minime sentiret". Unde apparet eum perpetuam mentis et corporis servasse virginitatem; eiusdemque in caelo frui gloria. Quod quidem in alba veste, in qua subinde apparuit, designari revelatum est S. Mechtildi. Et S. Elisabeth e) vidit beatissimam Virginem MARIAM in aere cum duobus comitibus gloriosis uno a dextris, et altero a sinistris. "Qui a dextris erat, cuculla Monachi indutus esse videbatur, candidissima tamen; et baculum monastici Patris manu gestare visus est: Unde, inquit, menti meae incidit, hunc esse venerabilem Patrem nostrum beatum BENEDICTVM". Haec pro corona virginea.

e) *Lib. 1. Vision. c. 5.*

IV. Doctoratus porro Aureola eidem Sanctissimo Patri deneganda non videtur, cum non suos tantum docuerit Monachos, eisque velut Legislator et Doctor perfectionis monasticae Regulam praescripserit: verum etiam Daemonum cultum destruxerit, "et commorantem circumquaque multitudinem praedicatione continua ad fidem vocaverit, ut S. Gregorius ait: f) "Et in quodam vico non minimam hominum multitudinem ad fidem Dei ab idolorum cultu BENEDICTI exhortatione conversam" cap. 16 legitur. Praedicationi autem et Doctrinae Aureolam deberi, sicut Virginitati et Martyrio docet S. Thomas, g) quo loco etiam tradit scribentibus sacram doctrinam deberi aureolam: "quia scripta componere quidam modus docendi est": quod cum sua Regula, ut dicebamus, abunde praestiterit S. BENEDICTVS, quid ni Doctoratus insigni fulgeat in caelo, sicut stella in perpetuas aeternitates.

Et Aureolam Doctoratus.

f) *Lib. 2. Dial. c. 8.*

g) *In 4. distinct. 49. q. 5. ar. 3.*

V. Sed enim videamus, num et Martyrum corona ei aliquomodo competat. Licet enim proprie et stricte loquendo Martyr non fuerit; fuit tamen per aliquam similitudinem; propter austeritatem vitae, poenitentiae laborem, et multa quae in vita passus est. Unde Bernardus sermone in octava Paschae: "Est Martyrii genus, et quaedam effusio sanguinis, in quotidiana corporis afflictione. Idemque: h) Genus martyrii, ait, est spiritu facta carnis mortificare, illo nimirum quo membra caeduntur ferro horrore quidem mitius, sed diuturnitate molestius". Et Hieronymus in Paulae Epitaphio "Non solum, inquit, effusio sanguinis in martyrio reputatur, SED DEVOTAE QVOQVE MENTIS SERVITVS IMMACVLATA QVOTIDIANVM MARTYRIVM EST: illa corona de rosis et violis textitur, ista de liliis". Religiosam autem vitam esse spirituale quoddam Martyrium docet Hieronymus Platus; i) et fusius post illum Theophilus Raynaudus in Disquisitione de Martyrio per pestem. k) Huius ergo Martyrii gloriam tanto perfectius S. BENEDICTVS obtinuit, quanto acrioribus se ieiuniis, vigiliisque confecit.

Aureola martyrii num S. Benedicto competit.

h) *Serm. 30. in Cant.*

Martyrium mortificationis.

Et Religionis.

i) *Lib. 2. de bon. stat. Relig. c. 12.*

k) *p. 1. c. 3.*

VI. Quamvis autem in rigore Theologico, et stricte loquendo Martyrum aureola ei tribui non possit, a martyrum tamen praemio non prorsus exclusum, S. Mechtildi revelatum aliquando fuit. Vidit enim inter Confessores, peculiariter gloriosum S. BENEDICTVM Patrem excellentissimum, indutum toga candida, puniceo colore variegata. In candore, illius designabatur Virginitas: colore puniceo significabatur ipsum verum esse Martyrem ob poenalitates et labores in Ordinis rigore toleratos, et quod gloriose de omnibus difficultatibus triumphaverit. Sic ibi. Unde in Bursfeldensi Breviario, in hymno ad Nocturnum, ita de eo canitur.

*Plus currit in certamine,
Confessor iste sustinens,
Quam Martyr ictum sufferens
Mucrone fundens sanguinem.*

Quod exponens Iudocus Clichtoveus in Elucidario Ecclesiastico, inter caetera ait: "Posset quispiam diutius afflictionibus pressus, quas aequo tolerat animo pluris apud Deum haberi, et ampliore compensandus praemio, quam alter compendiarium pro CHRISTO mortem sustinens. Quis enim dubitat S. Iob sublimiore apud Deum loco censi, quam plerosque Martyrum brevi morte consummatorum? Idcirco de S. Martino canit Ecclesia, quod etsi eum gladius persequentium non tetigit, palmam tamen Martyrii non amisit". Haec ille. Quid? quod Alexander III in Bulla Canonizationis de S. Bernardo dicat: "In afflictione corporis sui usque adeo sibi mundum, seque mundo reddidit crucifixum, ut confidamus MARTYRVN quoque eum merita obtinere sanctorum, quem confessionis ordine, et parsimonia vitae, tam longum constat duxisse MARTYRIVM". Quae eadem quoque et de SS. Patre BENEDICTO vere posse affirmari, nullus, ut arbitror, dubitaverit.

CAPVT VIII.

DE S. P. N. BENEDICTI FESTIVITATE, CVLTV ET INVOCATIONE.

I.

SOLENNITATIS eius memoria tam in Orientali, quam in Occidentali Ecclesia tabulis Ecclesiasticis adscripta legitur, Romanum Martyrologium 21 Martii, non sine laude ita hoc festum recenset: "In monte Cassino natalis S. BENEDICTI Abbatis, qui monachorum disciplinam in Occidente pene collapsam restituit, et mirifice propagavit". Menolo-

S. Benedicti
Festivitas in Ec-
clesia Latina
Graecaque cele-
bris.

gium Graecorum die 14 Martii, his verbis festum hoc recenset: "S. P. N. BENEDICTI multorum Monasteriorum Patris celeberrimi, pietate et miraculorum multitudine illustris". In Gallia celebratur etiam Translatio eiusdem 11 Iulii, quo die in Germania passim solemniter cum integra octava peragitur Commemoratio eiusdem, sive, ut nonnulli vocant, Festum S. P. N. solemnius repetitum. Nec stetit hic nostrorum erga meritissimum Parentem affectus: nam et quotidianam Commemorationem, et hebdomadariam ei decretam venerationem reperias. Inter suffragia enim, quae singulis diebus matutinis laudibus et vespers subiunguntur, suum post Virginem Matrem et Apostolos S. BENEDICTVS sortitur locum, ut constat ex Breviariis. Et quemadmodum singulis paene septimanis non impeditis Romana Ecclesia celebrat Officium B. MARIAE in Sabbatho, cum tribus lectionibus: non secus apud nostros viget quot hebdomadibus peculiare de S. BENEDICTO Officium. Quod aliquamdiu intermissum, postliminio restitutum est Romae a S. Rituum Congregatione die 1 Aprilis anno 1634.

II. Quo vero loco a nobis haberi, quoque cultu et veneratione excipi debeatis, qui in Christo Iesu per Regulam suam nos genuit, vix equidem explicare sufficiens fuero. Maiores quidam nostri cum Apostolis, aut primo post illos loco venerandum censuerunt. Unde Diedericus Monachus praefatione ad librum de illatione S. BENEDICTI ad monasterium Floriacense: "Dignum, inquit, et aequum omnino fore censeo, ut post primos et beatos Apostolos sanctissimum Patrem nostrum, cuius magisterio colla subiecimus, omni honore et gaudio veneremur praestantius". Verum, nonnullis Auctor hic profusior in sui parentis laudes videri forsitan queat, et ex affectu ultra meritum suum extulisse patronum. Sed ne miremur, et alii his institere vestigiis. S. Odo a) "Constat inquit, quod unumquemque sanctorum Christiana pietas tanto venerabilius colit, quanto coelitus hunc a Deo decoratum cognoverit. Unde et istum Patrem divino quodam instinctu specialius amat, eiusque memoriam dulcius recenset: nimirum non nescia, quod illum Omnipotens Deus, inter summos et electos sanctae Ecclesiae Patres, mirum in modum provexit, et inter sanctae fidei fundatores ac caelestis disciplinae censores insigniter sublimavit. Quippe quem sancti Spiritus charisma, tum miraculorum signis, tum virtutum exercitu adornavit: ut dignus in mundo appareret, per quem excelsioris ordinis multitudinem informaret". Sic ille, sanctus de sancto. Quam magnifice quoque gloriosus Carthusianorum Patriarcha Bruno de nostro locutus est Legislatore? b) "Quid dicam, inquit, de beato BENEDICTO, qui tam egregium nobis puteum fecit: cuius aqua saluberrima atque dulcissima omnibus sitientibus, et bibere volentibus et refectioni proficit et saluti. Nullus post Apostolos et Evangelistas puteus factus est, qui

S. Benedictus
quo cultu hono-
randus.

a) *Serm. de
S. Bened.*

b) *Ser. 4. de
Confess.*

tot homines satiasset, et a mortis periculo, cunctisque animae passionibus liberasset”.

III. Concludamus cum praecipuo S. P. BENEDICTI discipulo S. Mauro, qui praeconio exhortationem admiscens, ita olim suos socios, et in iis nos omnes allocutus est. “Itaque et nos per omnia vestigia Patris nostri sanctissimi BENEDICTI imitari satagamus, qui relictā domo et rebus Patris, et ad ultimum nutricem suam occulte fugiens ac soli Deo placere desiderans, tantam a Domino promeruit gratiam, ut nemini post beatos Apostolos unquam fuerit secundus, sed potius Deo se iuvante, tot Sanctorum extiterit Fundator Caenobiorum, tantaque Domino acquisierit millia perfectorum Monachorum”. Neminem credo offendent illustria haec S. Patris elogia, neque enim in immensum gloriati sunt viri sancti, sed intra mensuram Regulae.

Hugo Capetus
et Adelais S. Be-
nedicti cultores.

IV. Cultum autem et invocationem magni huius et potentissimi apud Deum Patriarchae, non Monachi tantum suis inculcarunt discipulis, sed quod mireris, Rex Francorum Hugo Capetus cum coniuge Adelaide specialiter addicti erant venerationi S. BENEDICTI, in cuius honorem plura erexerant monasteria, de quo audiendus Helgaldus, sincerus (ut Baronius c ait) historicus. “Fertur, inquit, dixisse moriens bonus Pater (Rex Hugo) optime fili, per sanctam et individua Trinitatem te obtestor, ne quando animus subrepat acquiescere consiliis adulantium, vel muneribus, donisque venenatis te ad vota sua maligna adducere cupientium ex iis Abbatiis, quae tibi post Deum perpetualiter delego; neve animi levitate ductus quolibet modo distrahas, diripias, aut ira excitante dissipēs. Specialiter vero tibi inculco, nullo pacto Ducem omnium, Patrem dico BENEDICTUM, a te patiaris divelli, illum apud communem Iudicem salutis adytum, tranquillitatis portum, postque carnis obitum securitatis asyllum”. Sic. ibi. Quibus ista subiicit Baronius: “Vidisti Lector, secundum illud Iob: d) Super quo bases illius regni solidatae sunt, nempe super sanctos, ut de eo dici iure possit; e) fundamenta eius in montibus sanctis”.

c) *Tom.* 11. *an.*
C. 1029.

d) *Iob.* 38.

e) *Psal.* 86.

V. Haec si rex moriens commendabat filio; quanto magis haec audire et facere oportet proprios tanti Patris filios, qui tanto Duce, Magistro, et Pastore gloriantur? “Hunc igitur (ut Gofridi Vindocinensis f) utamur verbis) Beatissimum virum, praecordiales amici et fratres, corde et ore suppliciter exoremus, quatenus Pater, Pastor, Medicus et Magister sic noster esse dignetur, ut pia paternitate nos nutriat, animas nostras pascat pane virtutum, vulneribus peccatorum et criminum nostrorum medeatur, et suo Magisterio diligenter edocti quae bona sunt operemur, et ad ipsum pervenire mereamur.

f) *Serm.* de
S. Bened.

S. Henricus
Imp. S. Benedi-
cti cultor exi-
mius.

VI. Illud postremo non omittendum; illustrem S. BENEDICTI cultorem fuisse S. Henricum Romanorum Imperatorem, qui eum inter

praecipuos sibi apud Deum patronos reposuit. In templo siquidem Basileensi ab eodem Augusto restaurata, multisque donariis condecorato, "eminet, (ut inquit Rhenanus g) lamina illa aurea, ligneae tabulae adhaerens, septem millibus florenorum aestimata, qua ipse privatim in lurario suo, cum viveret, usus est. Unde et tutelares Divos refert, quos ille praecipue coluit, nempe quatuor Angelos", Michaellem, Gabrielem, Raphaellem, Urielem et BENEDICTVM, "ac in horum medio stantem Christum cuius pedibus ipse cum uxore Cunigunde advoluitur". Sic ibi. Cur autem specialiter S. BENEDICTVM sibi delegerit patronum, ea refertur caussa, quod ab eodem miraculose a calculi doloribus in monte Cassino fuerit curatus; quem pluribus etiam honoravit donis, ut fusius narrat Leo Ostiensis, h) et ex eo refert Card. Baronius i).

g) *Rer. Germ.*
lib. 3.

h) *Chron. Cass.*
lib. 2. cap. 43.
i) *A. C.* 1022.

VII. Sed nec illorum hic praetereundum studium, qui nostra aetate S. Patriarcham eiusque Sororem, pio instituto Sodalitio honorandos curarunt. Laertius sane Cherubinus, et alii de terra Nursiae, quae S. BENEDICTO natalis est, Romano Pontifici Paulo V. A. C. 1615, supplicarunt pro erectione confraternitatis S. BENEDICTI et SCHOLASTICAE; quorum precibus benigne Pontifex inclinatus, ad augendum S. BENEDICTI cultum, et CHRISTI fidelium erga eundem devotionem postulatam confraternitatem in Ecclesia S. Eustachii de Urbe instituit, Indulgentiis et privilegiis, exornavit.

Lubet porro hic coronidis loco subiicere Orationem, et Praefationem de S. BENEDICTO, ex Missali Fuldensi, ante nongentos annos conscriptam, atque a Cornelio Schultingio editam, qui statim a Martyrio S. Bonifacii, Missale illud testatur conscriptum.

ORATIO.

Omnipotens aeternae Deus, qui radiantibus beati BENEDICTI Confessoris tui Exemplis, arduum tuis imitabile famulis iter fecisti, da nobis in offensis per eius instituta gressibus pergere, ut eiusdem in regione viventium mereamur gaudiis admisceri.

PRAEFATIO.

Honorandi P. BENEDICTI gloriosum celebrantes diem, in quo hoc triste saeculum deserens, ad caelestis Patriae gaudia migravit aeterna: qui sancti Spiritus repletus dono, decori Monachorum gregis divinus pater effulsit, et quod sacris monuit dictis, sanctis implevit operibus, ut quam divinis inchoaverat oraculis semitam, exemplis monstraret lucidis, et gloriosa Monachorum plebs, paterna intuens vestigia, ad perpetua lucis aeternae praemia venire mereatur, per Christum Dominum nostrum.

Haec Praefatio
etiam Tom. 2.
Liturgicorum
Pamelii.

ORATIO SVPER POPVLVM.

*Quae illis temporibus usurpabatur pro illis, qui non communicabant
in sacro, quod audiebant.*

Omnipotens et misericors Deus, qui beatum BENEDICTVM ad caelorum gloriam discipulis videntibus migrare fecisti, da nobis, ut sicut ille egregius Pastor extitit Monachorum, ita nos quoque orationibus eius adiuti, illius exempla sectantes, te ampliante ad vitam pervenire mereamur aeternam.

ADMONITIO.

“Privatae tantum devotioni, aut potius piae ac honestae Monachorum recreationi has LITANIAS concinnavit R. P. Haefftenus; non autem ut in Ecclesiis, sive Oratoriis, aut Processionibus ullo modo recitarentur. Neque enim ignorabat Clementis VIII. Decreto id esse prohibitum; quod, ut Pontifex loquitur”. Praetextu alendae devotionis iam prope innumerabiles formae LITANIARVM circumferantur, et in nonnullis ineptae sententiae, in aliis (quod gravius est) periculosae, et errorem sapientes inveniantur. “Ut autem hanc erroris, quantum liceret, auctor vitaret foveam, singulas beati Patris invocationes, sive Epitheta, suis ad marginalem oram munivit auctoribus, qui vel haec ipsa, vel eis sensu aequipollentia scriptis suis usurparunt. Consulto autem S. Patris invocationes ad LXIII, distica extensa sunt, ut singulis singulos aetatis eius annos veneraremur. Ne autem prolixitate sua fastidium Lectori generarent, in VII Enneades, per totidem hebdomadae ferias distinctae sunt”.

LITANIÆ De S. BENEDICTO.

Κ'ΥΡΙΕ παντοκράτωρ 'ΕΛΕΗΣΟΝ, ΧΡ'ΙΣΤ' 'ΕΛ'ΕΗΣΟΝ.

Κ'ΥΡΙΕ, ω Θεόν πνεύμα' 'ΕΛ'ΕΗΣΟΝ ἄε.

CHRISTE tuas, bone Pastor, oves, Vos quaesumus AVDI,

EXAUDI nostras CHRISTE benigne preces.

CÆLESTIS MISERERE PATER, misererier usque

Cui proprium, et miseris nolle negare Patrem.

SALVATOR MVNDI, MISERERE, ter optime, FILI

De Genitrice hominis, de Genitore Dei.

Patris amor, natiue Patris, sed utrique coeue,

SPIRITVS ALME DEVS, fons, MISERERE, boni.

SANCTA, hominum MISERERE, TRIAS, DEVS in tribus VNVS

O Pater! o Fili! o Spiritus adfer opem!

Ora pro nobis. {
SANCTISSIMA VIRGO MARIA,
SANCTA DEI GENITRIX.
CHRISTI purissima MATER,
VIRGINITATIS APEX.

DOMINICA

NOMEN ET SANCTAE CONVERSATIONIS PRIMORDIA

Ora pro nobis	{	O sancte Pater BENEDICTE a)	a) <i>Officium Ecclesiae.</i>
		Nomine digne tuo. b)	b) <i>Gregorius 2 lib. Dial. ut et pleraque alia.</i>
		Divini nominis haeres. c)	c) <i>Gauzbertus Floriae.</i>
		Nomine quod meritis. d)	d) <i>Paulinus de S. Felice Nat. 2 S. Odilo.</i>
		Nomen virtutibus aequans. Dux nove militiae. e)	e) <i>S. Odo, S. Bernard. Tur-recremata, Trithemius.</i>

Ora pro nobis	Nursinae gloria gentis. f)	f) <i>Gregor. et alii.</i>
	Nobilitatis honos	
	Transcendens moribus annos. g)	g) <i>Ibidem.</i>
	Vir, puer, atque senex. h)	h) <i>Gregorius.</i>
	Mundum cum flore relinquens. i)	i) <i>Idem, Petrus Damianus.</i> <i>Goffridus Vindocin.</i>
	Delicias fugiens.	
	Instaurans vas prece fractum. k)	k) <i>Gregor., cap. 1.</i>
	Vas cruce comminuens. l)	l) <i>Caq. 3.</i>
	Rigida sub rupe quiescens. m)	m) <i>Cap. 1.</i>
	Cum studium omne Deus.	
	Romani pauper alumne. n)	n) <i>Cap. 1, et Goffrid. Vin-</i> <i>docinens.</i>
	Nil nisi Numen amans. o)	o) <i>Gregor. in Praefat.</i>

FERIA SECVNDA

EXERCITIA MORTIFICATIONIS.

Ora pro nobis	Squalentis cultor eremi. a)	a) <i>Gregor. et Petrus Damia-</i> <i>nus et S. Thomas.</i>
	Vas sine labe nitens. b)	b) <i>Brev. Mon. ex c. 50. Eccli.</i>
	Abigens per vulnera vulnus. c)	c) <i>Greg. Zacharia, c. 2.</i>
	Cyprida vepre domans.	
	Rosa duris eruta spinis. d)	d) <i>Ibidem.</i>
	Carni nimice tuae. e)	e) <i>Breviar. Monast. Goffrid.</i> <i>Vindoc. et Birgitta.</i>
	Saecli calcator et hostis. f)	f) <i>Goffrid. Vindoc.</i>
	Grandis amice Crucis.	
	Crucifixi in vulnere degens. g)	g) <i>Idem.</i>
	Cui via trita Crucis. h)	h) <i>Hildegardis.</i>
	Excelsi culminis osor. i)	i) <i>Zachar. et Dionys. Car-</i> <i>thus.</i>
	Corde humili patiens.	
	Mundani pulveris expers. k)	k) <i>Goffrid. Vindoc.</i>
	Simplicitate placens. l)	l) <i>Zacharias.</i>
	Optans prae laude labores. m)	m) <i>Greg. cap. 1, et Goffrid.</i> <i>Vindoc.</i>
	Cui favor omnis onus.	
	Morum praeclare Magister. n)	n) <i>Gregorius et Zacharias</i> <i>cap. 2.</i>
	Plebis origo novae.	

FERIA TERTIA

VIRTVTES.

Ora pro nobis

Spirans VIRTVTIS imago. a)	a) Zachar. et Trithem.
Religionis apex. b)	b) Zacharias.
O paupertatis amator. c)	c) Goffrid. Vindoc.
Sobrie, iuste, pie. d)	d) Trithemius.
Taciturni norma silenti.	
Gemma pudicitiae. e)	e) Aimoinus.
Inimici funera plangens. f)	f) Gregor., c. 8.
Vincere docte malum.	
Inopum qui factus asyllum. g)	g) Hugo Capetus apud. Helgaldum.
Maxime spretor opum.	
Verum solamen egentum. h)	h) Greg., c. 28 et 29.
Firma columna Domus. i)	i) S. Bertharius Mart. Wern. Rolettinck, Baronius.
Altissime contemplator. k)	k) Gregor., c. 3 et 35. Dion. Carth. Trithem.
In prece pervigilans. l)	l) Greg. c. 35.
Dio succense calore. m)	m) Birgitta, Trithem.
Saucie amore Dei. n)	n) Zachar. et Petr. Venerab. et Hildegardis.
Columen, lumenque tuorum.	
Praesidium populi. o)	o) Hugo Capetus.

FERIA QVARTA

GESTA ET MIRACVLA.

Ora pro nobis

Pulsus cui cessit Apollo. a)	a) Cap. 8,
Fana profana movens. b)	b) Ibid.
Tellus c) cui paret, et d) unda.	c) Cap. 24, d) cap. 7.
Cui nigra paret avis. e)	e) Haec omnia ex Greg. et Zach.
Totilae formido tyranni. f)	f) Cap. 8.
Colla superba domans. g)	g) Cap. 14.
Venturi conscius aevi. h)	h) Cap. 15 et 17.
Cordis operata videns. i)	i) Cap. 20.
Alapa cacodemona pellens. k)	k) Cap. 30.
Quem stygis antra timent. l)	l) Cap. 8, 9 et 10.

Ora pro nobis	Nummos cui misit Olympus. m)	m) <i>Cap. 27.</i>
	Qui capis aethre dapes. n)	n) <i>Cap. 21.</i>
	Obtutu vincula solvens. o)	o) <i>Cap. 31.</i>
	Multiplicans oleum. p)	p) <i>Cap. 29.</i>
	Morbi genus omne repellens. q)	q) <i>Cap. 26 et 27.</i>
	Mortua vivificans. r)	r) <i>Cap. 11 et 32.</i>
	Requiem dans carne solutis. f)	s) <i>Cap. 23 et 24.</i>
	Daemona calce premens. t)	t) <i>Cap. 16.</i>

FERIA QUINTA

PRISCORVM IMITATIO.

Ora pro nobis	Sacri bone Pastor ovilis.	
	Optima forma gregis. a)	a) <i>Greg. cap. 3 et 36.</i>
	Veterum pius assecla Patrum. b)	b) <i>Goffrid. Vindoc.</i>
	Prole Abraham referens. c)	c) <i>Missale et Brev. Monast.</i>
	Ceu Moses Legifer alter. d)	d) <i>S. Odo, Bernard., Hildegard., Goffrid. Vindoc., S. Thomas.</i>
	Dux Gedeona sequens. e)	e) <i>Aimoinus.</i>
	Mitis Davidis ad instar. f)	f) <i>Gregor. cap. 8.</i>
	Nec Salomone minor. g)	g) <i>S. Bruno Carthus.</i>
	Thesbytae imitator Eliae. h)	h) <i>Greg. c. 8, Missale Mon.</i>
	Verbo operaque potens.	
	Elisaei facta reducens. i)	i)
	Spiritualis homo. k)	k) <i>S. Odo.</i>
	Renovans miracula prisca. l)	l) <i>Aimoinus.</i>
	In cruce victor ovans. m)	m) <i>Gregor. cap. 3 et 9.</i>
	Caelestis tramitis index. n)	n) <i>Paulus Diac.</i>
	Regulae imago tuae. o)	o) <i>Gregor. Zachar. cap. 36.</i>
	Totus cui panditur orbis. p)	p) <i>Gregor. cap. 35.</i>
	Cui patet aula Dei. q)	q) <i>Idem cap. 37, Aimoin., Diony. Carthus.</i>

FERIA SEXTA

COMPARATIONES VARIAE.

Ora pro nobis	Rutilans et amabile fidus. a)	a) <i>Paulus Diac. Goffrid. Vind. S. Odo. et S. Odilo.</i>
	Lucifer exoriens. b)	b) <i>Bonizo Sutriens. Episc. et Mart. Gord. in vit. S. Placid.</i>

Ora pro nobis

Face fulgens Cinthia plena. c)	c) <i>Missal. Monast. ex Eccl. 50.</i>
Sol nove, salque soli. d)	d) <i>S. Odo Baron.</i>
Fulvo vas dignius auro. e)	e) <i>Missale Monast.</i>
Fructuum Oliva ferax. f)	f) <i>Ibidem.</i>
Rectissima regula vitae.	
Nardus odore nimis. g)	g) <i>Brev. Monast.</i>
Speculum pietatis avitae.	
Fons salientis aquae. h)	h) <i>Missale et Hildegard.</i>
Vitae nobile lignum. i)	i) <i>Bernard. et Antonin.</i>
O Cyparisse virens. k)	k) <i>Missale Monast.</i>
Spacioso palmite vitis. l)	l) <i>Trithemius.</i>
De Libano alta Cedrus. m)	m) <i>Missale Monast.</i>
Myrrham redolens et aroma. n)	n) <i>Trithemius,</i>
Thuris odore fragrans. o)	o) <i>Missale Monast.</i>
Lumen venerabile mundi. p)	p) <i>S. Odo, et Baron.</i>
Gloria magna poli.	

SABBATO

SANCTORVM ORDINIBVS COLIATVS.

Ora pro nobis

Cherubim bene iuncte catervis. a)	a) <i>Breviar. Monast.</i>
Vir specie Angelica. b)	b) <i>Ibid. Zacharias, Goffrid.</i>
Caput Ordinis, et Patriarcha. c)	c) <i>Missale Breviar. Monast.</i> <i>Beda, Wern. Rolevinck.</i> <i>Baron.</i>
Magne Propheta Dei. d)	d) <i>Greg. c. 12, 13, 15, 17,</i> <i>18, 19, Breviar. Mo-</i> <i>nast. Trith.</i>
Vitae sectator IESV. e)	e) <i>Petrus Dam. et Hildegardis,</i> <i>Stephanus III, Papa.</i>
Doctor Apostolice. f)	f) <i>S. Maurus apud Faustum,</i> <i>Goffrid. Vindoc., Petrus</i> <i>Dam., Beda, Bonizo,</i> <i>Turrecremata.</i>
O gloria Confessorum. g)	g) <i>Breviar. Monast. Faustus</i> <i>et S. Bernard.</i>
Martyribus similis. h)	h) <i>Breviar. Bursfeld., S. Me-</i> <i>chtildis.</i>
Abbatum idea bonorum. i)	i) <i>S. Bernard. Steph. III.</i>
Caenobiale iubar.	
Monachorum cincte corona. k)	k) <i>Missale Monast.</i>

Ora pro nobis

Inclyte Dux ovium. l)	l) <i>Trithem.</i>
Non laese cupidinis aestu. m)	m) <i>Gregor. Zachar. c. 2.</i>
Virginitate cluens. n)	n) <i>Hildegardis.</i>
Iustorum pneumate plene. o)	o) <i>Gregor. c. 8. Goffrid. Vindoc.</i>
Numine plene Dei. p)	p) <i>Hildegardis, Birgitta, Dionys. Carthus.</i>
- Sanctissime Caenobiarcha.
 O BENEDICTE Dei. q) q) *Gregorius et alii passim.*
 Agne DEI, mundi qui tollis crimina, nobis
 Parce reis, nostrum dilue quaeso scelus.
 Agne DEI, mundi qui tollis crimina, nostras
 Exaudi facili mitior aure preces.
 Agne DEI, mundi fuso qui sanguine tollis
 Crimina, tu refugi nunc miserere gregis.
 ✠ Liliolum veluti producet germina iustus.
 ✠ Florebitque suum iugiter ante Deum.

ORATIO

Excita Domine etc.

Omnipotens, acterne Deus, nos Spiritus ille
 Qui BENEDICTI olim corde refusus erat
 Impleat, ut sancti Pastoris pneumate plenus
 Grex quod amavit, amet, quod Pater egit, agat.
 Per Dominum nostrum Christum rogitamus IESVM.
 Per, Pater, Unigenam Te Genitore fatum.
 Unus qui tecum Deus, et cum Flamine vivens
 Omnia saeculorum in saecula regnat. Amen.

ALIA ORATIO

Intercess. etc.

Abbatis sancti BENEDICTI quaesumus omnes,
 Nos tibi commendent, o Deus alme, preces,
 Ut quod nos meritis non obtinuisse valeamus,
 Impetret hoc eius grande patrocinium.

CONCLUSIO

Sancte Pater, BENEDICTE, Deum quem conspicias, ora,
 Ut tibi post mortem consociemur, Amen.

*Sit nomen Domini benedictum, ex hoc nunc
 et usque in saeculum.*

LIBER TERTIVS.

DE REGVLA S. P. N.
BENEDICTI.

CAPUT I.

*DE IPSA REGVLA, CVR, QVANDO, ET QVO LOCO SCRIPTA?
EIVSDEM CLASSES ET SVMMARIVM.*

I.

SCRIPTA S. BENEDICTI est Regula; Primo, ut eius vivendi forma hoc veluti speculo expressa, transiret ad posteros. Secundo ne inter eiusdem Ordinis religiosos, pro cuiusque voluntate, varius esset vivendi modus; neve de eo inter se, ut fieri solet, hinc inde disceptarent. Tertiam causam addit S. BENEDICTVS dicens: a) “Regulam hanc descripsimus, ut eam observantes in Monasteriis, aliquatenus vel honestatem morum, aut initium conversationis nos demonstramus habere”. Quarto peculiarem scripsit Regulam, quod Spiritus sancti instinctu, ut admodum est verisimile, moveretur: de eo enim S. Hildegardis ait: “Ipse gratia Spiritus sancti hoc modo perfusus erat, quod in nullo opere sui velut in puncto momenti, et ictus oculis virtute Spiritus sancti carebat”. Quare ad praecipuum hoc opus, eum ex Spiritus sancti impulsu accessisse, ambigi non debet. His accedat, quod Regulam suam S. BENEDICTVS ad Occidentalium mores, et incipientium capacitatem potissimum attemperaverit: non ut peculiare genus Monachorum, a reliquis diversum institueret, sed ut omnes omnino Monachos, qui tunc passim sine Regula certa in Occidente vivebant, certa fixaque disciplinae norma informaret. Quod S. Hildegardis b) verbis confirmari posse videtur, ita enim ait: “Ante tempora B. Patris huius BENEDICTI nulla certa regula Monachi confirmati, diversa incertitudine et instabilitate, hac et illac vagabantur, certo magisterio, et certa locatione carentes”.

Quatuor causas, cur scripta sit Regula S. P. N. Bened.

a) Cap. 73. Reg.

b) In expl. Reg. S. Ben.

Ubi et quando
scripta?

II. Quo vero loco et tempore scripta sit Regula S. BENEDICTI, num cum adhuc in Sublaco duodecim illa exstrueret, regeretque Monasteria, an vero postquam in Cassinum demigrasset montem? alii priorem, alii posteriorem tuentur sententiam; mihi videtur in mediam eundum sententiam: nimirum S. BENEDICTVM Sublaci quidem Regulam scribere exorsum, sed eam non omni ex parte perfecisse: Cassini autem auxisse, et omnibus numeris absolutam, velut ultima auctoris manu edidisse. Quod inde confirmatur, cum in ipsa Regula cap. 17 agat de maiore et minore congregatione, quod velit constitui Decanos, qui decem Fratrum curam gerant: disponat etiam, ut deni aut ut viceni cum senioribus pausent, agatque de senibus et infantibus, pluribusque Officialibus: ex his, inquam, non difficulter colligitur, placuisse Legislatori nostro in Cassino aliam Monasterii formam, quam olim Sublaci constituerat.

Regula expt.
est Sublaci, per-
fecta Cassini.

Regula insias
Scholae.

III. Totius vero Regulae Acoluthesis, sive ordinata capitum series ita concinnatur. Cum enim Monastici Ordinis Magister BENEDICTVS in scribenda Regula aliud sibi propositum non habuerit, quam ut constitueret SCHOLAM DOMINICI SERVITII, ut ipsemet in Prologo loquitur, idque eo fine, ut a IESU Christi "Magisterio nunquam discendentes, sed in eius doctrina usque ad mortem in Monasterio perseverantes, passionibus Christi per patientiam participemus, et regni eius mereamur esse consortes". Ut autem totam huius Scholae constructionem, debitamque singularum partium symmetriam et connexionem probe intelligamus: eam quatuor in Classes dividemus, quae erunt veluti quatuor tractatus generales, quibus tota Regulae nostrae disciplina absolvitur.

In quatuor
Classes divisae.

Prima.

IN PRIMA CLASSE tractatur in communi de virtutibus discipulorum huius Scholae, divino Officio, quod eorum pensum diurnum sanctus Pater vocavit, et delinquentium paenis a capite primo usque ad 31.

Secunda.

SECUNDA CLASSIS varia Monachorum Ministeria, et exercitia tradit certis personis, locis et temporibus designata, quibus ex occasione interserit modum satisfaciendi pro erroribus, qui in iis committi possunt: a capite 31, usque ad 58.

Tertia.

IN TERTIA CLASSE Novitiorum admissionem et Officialium Monasterii functiones describit, a cap. 58, usque ad 68.

Quarta.

IN QUARTA CLASSE velut ad principium rediens, omnes communiter instruit, ad perfectionem obedientiae, charitatisque Officia a cap. 68, usque ad finem explicat. Ut vero totius Regulae nostrae acoluthia, memoriae magis infigatur, iuverit eam brevi carmine comprehensam oculis ac memoriae Lectorum obiicere.

SVMMA REGVLAE CAPITA VERSIBVS EXPRESSA.

Est Scholas servitii, BENEDICTI Regula, Dii.

Prolog.

1. *Erudiens Monachos Caenobiale genus.*
2. *Rectorem sacri qualem decet esse Lycaei,*
3. *Consilia huic fratrum quando petenda, docet*
4. *Instrumenta piae mox plurima porrigit artis,*
5. *Et parere cito, et 6. rite lacere iubens.*
7. *Erigit inde Gradus umilis quos scandat, opusque*
Per capita exponit mox duodena, Dei.
- 20 *Orari vult mente Deum; 21. statuitque Decanos.*
22. *Atque modum somnus quo capiendus erit.*

*Ab 8. usque
ad 19.*

- Culparum poenas capita octo sequentia narrant,*
31. *Cellari, quae sint munia, deinde notat.*
 32. *Ferreu servari mandat, 33. propriumque repelli,*
 34. *Omniaque, ut fuerit cuique necesse, dari.*
 35. *Nullque culinare ut faciant opus hebdomadati n.*
 36. *Infirmis, 37. senibus consulit et pueris.*
 38. *Ad mensam Lector, 39. Victus mensura, 40. Merique,*
 41. *Et quae sumendi ponitur hora dapes.*
 42. *Completis precibus nocturna silentia servant.*
Pro culpis quae sit poena luenda docet.

*Ad 23. usque
ad 30.*

47. *Sedulus officii frater denunciet horas,*
48. *Cuique labor manuum quotidianus erit.*
49. *Quadragenorum servetur forma dierum.*
50. *In campis sacra, psallat ab aede procul.*
51. *Nil gustato foris, 52. domus Oratoria sit quod*
Dicatur, 53. Hospitibus magnus habendus honor.
54. *Munera non capiat Monachus, 55. sit Vestis honesta.*
56. *Ad mensam Abbatis pauper et hospes edant.*
57. *Instruit artifices, 58. Tyrones, suscipiendus*
Qui sit ab 59. Illustri, aut paupere stirpe satus.
60. *Presbyter, aut 61. Monachus peregrinus in ordine Fratrum*
Admitti, scribit, qua ratione quzat.
62. *Quidve Sacerdotes deceat, 63. quis fratribus Ordo.*
64. *Abbas quo fiat, 65. Praepositusque modo.*
66. *Tradit et ad portas quid agat Portarius, 67. et qui*
Sz geret emissus cum ratione foras.
68. *Parendum, quamvis faciendi parva facullas.*
69. *Nec fratrem frater qui luzatur erit.*
70. *Nemo alium caadat, 71. Fratri quoque frater obaudi.*
72. *Zelus et hinc Monachis debet inesse bonus.*
73. *Ut tamen haec facias quaz Regula praecipit, haud te*
Iustitiae culmen mox adiisse putes.

*Ab 43. usque
ad 46.*

FACIENTIBVS HAEC, REGNA PATEBVNT AETERNA

CAPVT II.

DE PRAESTANTIA REGULAE S. BENEDICTI.

I.

Regula S. Benedicti a Spiritu sancto.

a) *Revel. lib. 3. c. 20.*

b) *Cap. 8.*

c) *In Vit. Aegil.*

“**S**. PATER BENEDICTVS REGVLAM, quae spiritualibus hominibus esset accomodata, SANCTO SPIRITV DOCENTE ET OSTENDENTE condiderat”, inquit S. Hildegardis. Adfuit sane illi SPIRITVS SANCTVS, quia ut eadem Sancta alibi inquit: “Nihil ei (Regulae S. BENEDICTI) deest, quoniam in SPIRITV SANCTO facta et completa est”. B. V. MARIA sanctam Birgittam ita alloquitur: a) “Ut ignis ille bonus, qui erat in BENEDICTO, igniret plures, vocavit Deus BENEDICTUM in montem. Qui convocatis ad se pluribus scintillis, fecit, de eis PER SPIRITVM DEI maximum Rogum, et composuit REGVLAM DE SPIRITV DEI, per quam multi perfecti facti sunt sicut BENEDICTUS”. Concilium Duziacense II. b) “Beatus gratia et nomine BENEDICTUS, SANCTO SPIRITV INSPIRATVS consona Sacris Scripturis, et aliorum Orthodoxorum Patrum praedicationibus in Regula sua dicit. Et; SANCTVS SPIRITVS PER B. BENEDICTVM eodem spiritu, quo et sacri Canones conditi sunt, Regulam Monachorum edidit”. Ludovicus Imperator in allocutione ad Fuldenses Monachos: “Qui BENEDICTVS, hanc eandem Regulam Monachorum SPIRITV SANCTO repletus, cum magna discretionem conscripsit, suisque secum servandam mandavit alumniis”. Eadem his versibus, expressit Candidus Presbyter Fuldensis. c)

*Hanc BENEDICTVS orans SACRO SPIRAMINE plenus
Legem constituit, Monachorum rite Magister
Servandumque suis secum mandarat alumniis.*

Regulae Benedictinae suavitatis.

d) *Lib. 2. Vis. 5.*

II. Quam vero suavis sit eadem Regula, Dei ad S. Hildegardem verba audiamus: d) “Primus Moyses in lapideis tabulis ex praecepto meo, asperam et duram legem scribens, Iudaeis dedit; sed ut filius meus eandem legem per dulcedinem Evangelii perforavit, sic etiam BENEDICTVS famulus meus propositum huius Ordinis, quod ante ipsum diversissima conversatio fuit, per DULCEDINEM INSPIRATIONIS SPIRITUS SANCTI discretam et planam viam fecit: ac per hoc plurimam cohortem suae Religionis collegit, ut etiam filius meus per SVAVITATIS ODO-
RIS SUI, Christianorum populum sibi coadunavit. Smaragdus Abbas

Regulam S. BENEDICTI in initio difficilem, deinde vero facilem ac perquam suavem esse definivit. Ita enim cecinit:

*Est Monachis sancti BENEDICTI Regula Patris
Perfectis plana suavis et ampla via.
Aspera sed pueris, nec non tyronibus arcta,
Quos aluit gremio, lactea vili diu.*

Et post pauca:

*Hanc nullus nolens; cupiens implebit at omnis,
Estque gravis gravibus; suavis et apta bonis.*

III. Haec vero Regulae nostrae suavis consistit in eo: quod extremum rigorem veterum Monachorum, pro exigentia temporum et personarum, discretione maxima temperaverit; Qui scribens e) Vinum omnino Monachorum non esse, tamen quia id Monachis omnino persuaderi non poterat; parcum eis usum, et mensuram permittit. Ita quoque ciborum abstinentiam temperavit, taliaque ieiunia indixit, ut sine magna difficultate ea servari queant, saltem ab iis, qui integra vigent sanitate. Alias secundum antiquam Monachorum austeritatem loquens, ait: f) Omni tempore vita Monachi Quadragesimae debet observationem habere. Psalmodyiam vero, quae admodum prolixa olim erat, ita mitigavit, g) ut omni hebdomada Psalterium ex integro numero centum quinquaginta Psalmorum psallatur, cuius ordinationis eam rationem assignat, quod tantumdem veteres Monachi quotidie persolvere soliti fuerint.

Regulae suavis declaratur.

e) Reg. 40.

f) Reg. c. 41.

g) Cap. 18.

IV. Quam discreta vero S. BENEDICTI Regula sit comprobari potest ex eo, quod sanctissimae viduae Birgittae IESUS animarum sponsus aliquando dixit: h) "Monachus qui salvari desiderat, attendat quod Regula BENEDICTI mei permittit habere necessaria cum moderantia, utilia non superflua, honesta et expedientia, omnia humilia, nullaque superba. Quae sine dubio discretione temperata omnia Regulae praecepta arguunt. Nec aliud voluit S. Hildegardis, cum scripsit: Omnia quae in hac Regula (S. BENEDICTI) descripta sunt, nec nimis remissa, nec nimis constricta sunt, sed ad dexteram, et non ad sinistram respiciunt, quapropter ea conservantem ad caelestia mox producant". Apparet haec discretio ex Reg. cap. 48, 40, 39, 37, 53, 66, 35, 3 aliisq.

Discretio Regulae commendatur.

h) Lib. 4. re. vel. c. 127.

i) In expos. Reg.

V. Porro sancta Regula, ait noster B. Petrus Damianus: k) "quasi ampla quaedam, capax et spatiosa domus facta est ad omnia genera hominum capienda, pueros videlicet et senes, fortes et debiles, deliciosos et multimoda morum inaequalitate diversos". Tam librato quoque discretionis examine Sanctissimam Regulam suam B. BENEDI-

k) Opusc. 13. cap. 7. Omnibus convenire probatur.

Quae omnia bonorum operum exercitia admittit.

CTVS disposuit: ut omnibus bonorum operum exercitiis secundum eam vacare quis possit, adeo ut nulla propemodum perfectionis opera in aliis ordinibus fiant, quae per hanc Regulam excludantur, ita ex Historiis et Sanctorum vita constat Benedictinos suos habuisse Anachoretas, soli contemplationi rerum divinarum vacantes. Alios deinde habuerunt Evangelii praedicatores, et Regnorum Apostolos. Alii in ipsis Monasteriis misericordiae operibus dediti, Infirmis in hospitalibus, quae Monasteriis coniungere solebant, inserviebant. Alii in scholis iuventutem in bonis artibus erudiebant. Alii Academici Professores superiores scientias Philosophiam, Iuris prudentiam, Theologiam e cathedra docebant. Nec defuere qui captivis redimendis sese dedicabant: quae omnia ex Benedictino Chronico probari possunt. Ex quibus evidens sit, omnibus istis exercitiis, Regulam nostram contrariam non esse, sed cum iis etiam stare posse eiusdem observantiam.

Numerus eorum qui sub ea militaverunt innumerus.

IV. Verum et hinc probari potest, quam conveniens cuique hominum generi nostra sit Religio, et Regula; quod eius suavi iugo ex omnibus regnis et provinciis tot tantique se submiserint, ut prae multitudine numerari vix possint. Quos inter tamen illustrius emicant illi, qui firmioribus retinaculis saeculo alligati, minus apti videbantur disciplina et rigori monastico subeundo, Principes, inquam, viri ac mulieres, divites secundum saeculum, quorum difficilem admodum conversionem considerans Christus Dominus, dicebat: 1) "Amen dico vobis, quia dives difficile intrabit in regnum caelorum. Facilius est camelum per foramen acus transire quam divitem intrare in regnum caelorum". Verum quae miserentis Dei benignitas est, habet Ordo noster quam plurimos tales camelos, qui deposito gibbo divitiarum, per arctum foramen Benedictinae Regulae, intraverunt in regnum caelorum.

1) Matth. 19, v. 23.

Regum et Principum copiosus.

VII. Adhunc enim Ordinem e saeculi pompis convolarunt Principes, Duces, Marchiones, Comites ultra ducentos quadraginta tres, Regum et Imperatorum liberi centum quadraginta sex, Reginae quinquaginta et una, Imperatores quatuor, Imperatrices duodecim; quem numerum alii etiam augent, de quibus videndus noster Arnoldus Wion. m) Hi igitur pro regali paludamento, Benedictinam cucullam; pro militari Baltheo, Monasticum cingulum; pro corona regia, tonsuram religiosam assumentes; liquido satis probarunt quam bonum, et iucundum sit Benedictinos inter fratres habitare in unum. Est enim eorum Regula, "abundans pauperi, mediocri sufficiens, tolerabilis diviti: infirmis larga, delicatis compatiens, fortioribus moderata: poenitentibus misericors, perversis severa: bonis optima.

m) Lig. Vit. lib. 4.

n) Hug. lib. 1, de claustr. anim. c. 8.
Quam plena S. Benedicti Regula.

VIII. Porro sanctissimae Regulae nostrae ea peculiaris, ac veluti propria laus est, quod singula quaeque religiosam vitam concernentia, tam exacte, perspicue, ac luculenter tradat; ei ut nihil omnino deesse

DESCLÉE, LEFEBVRE & C.

ROMA

VIA SANTA CHIARA, 20-21.

[N° 12] **Missale Romanum**, in-foglio piccolo ($34\frac{1}{2} \times 23\frac{1}{2}$). — Bellissimo ed elegante Messale in grossi caratteri con ricchi ornamenti tipografici, numerose sacre incisioni, testate di pagina e riquadratura in rosso e nero. — Sciolto, L. 30.

Leg. N. 6. . L. 45	N. 16 (rosso). L. 68
8 bis. . 54	17 bis. 70
14 sp. . 54	21 e 27. 100

Tutte queste legature hanno il taglio concavo, la cucitura su nervi e il dorso pieghevole.

SUPPLEMENTI CHE AUMENTANO IL PREZZO DEL MESSALE:

Missae propriae Congr. Sanctimonialium O. S. B. Adorationis perpetuae SS. Sacramenti L. 1,25
Missae propriae sancti Archicoenobii Cassinensis. L. 0,75

[N° 33] **Breviarium Romanum**, 4 vol. in-8 piccolo ($20\frac{1}{2} \times 13$). — Belli, nitidi e grossi sono i caratteri di questo Breviario Benedettino in rosso e nero con riqua-

dratura rossa ad ogni pagina ed ornato di molte illustrazioni speciali per l'Ordine. Sciolto, L. 50.

Leg. N. 6 sp. L. 64	N. 13 sp. . . . L. 72
6. 70	14 sp. 76
8 bis. . 80	17 (rosso). . . 104

In seguito ai Decreti che permettono la recita de' nuovi uffici Votivi, abbiamo pure stampato gli OFFICIA VOTIVA PER ANNUM JUXTA RITUM MONASTICUM. Sciolto, L. 1. Gli opuscoletti contenenti gli UFFICI VOTIVI e le LEZIONI COMUNI *ad libitum* sono indipendenti dal Breviario, ma possono esservi uniti dietro richiesta.

SUPPLEMENTI CHE AUMENTANO IL PREZZO DEL BREVIARIO MONASTICO:

Officia pro Congr. Anglo-Benedictina. L. 2,50
Pro Sanctimonialibus Adorationis perpetuae SS. Sacramenti. 2,50
Pro Congregationibus Cassinen. primaevae Observantiae 8 —
Pro Congr. Austriae, Germaniae, Helvetiae, Americae. 8 —

CANTO GREGORIANO

[N° 379] **Melodie (Le) Gregoriane** SECONDO LA TRADIZIONE, per il Rev. Padre Don G. POTHIER, Monaco Benedettino, della Congregazione di Solesmes (*Francia*) in-8 grande ($25\frac{1}{2} \times 16\frac{1}{2}$). Testo francese. — Sciolto L. 10. — Legato in tela, taglio rosso, ornati a freddo, L. 12.

[N° 380] **Il medesimo**, edizione popolare, in 8 piccolo (20×13), senza riquadratura. Testo francese. — Sciolto, L. 5. — Legato N° 2, L. 6.50.

Melodie (Le) Gregoriane SECONDO LA TRADIZIONE. — Testo italiano tradotto dall'edizione francese, coll'approvazione dell'autore. — Un vol. in-8 piccolo (20×13). — Sciolto, L. 5.

[N° 381] **Etude sur le Chant Grégorien**, par THIÉRY, in-8 piccolo. — Un grosso volume di 825 pagine. Testo francese, adatto in special modo ai Seminari e Scuole di canto sacro. — Sciolto, L. 10.

[N° 382] **Théorie et Pratique du Chant Grégorien**, in-8 (21×14). — Manuale ad uso de' Seminari, delle Scuole normali e Accademie di canto, di Don AMBROGIO KIENLE, Monaco Benedettino della Congregazione di Beuron, testo francese; tradotto dal tedesco da Don LORENZO JANSSENS, dell'Abbazia di Maredsous (Belgio), della medesima Congregazione. Nuova edizione interamente riveduta e corretta. L. 3.50.

ST. BENEDICT'S SERIES

Life of St. Mechtildis just out, with picture of the Saint.
Cloth, gilt, 3s. 6d.

The Life and the Rule of St. Benedict. Being the Second Book of the Dialogues of St. Gregory the Great, with the Rule of the same holy Patriarch. In Latin and English. Cloth, gilt, 5s.

Life of Helen Lucretia Cornaro Piscopia, Benedictine Oblate and Doctor of the University of Padua with 8 illustrations. Cloth, gilt, 4s. 6d.

Life of Blessed Joanna Mary Bonomo. With portrait. Cloth, gilt, 3s. 6d.

St. Benedict and Grottaferrata. Cloth, gilt, 1s.

A visit to Subiaco, the cradle of the Benedictine Order. Wrapper, 6d.

Compendium of the life of the servant of God, Dame Mary Adeodata Pisani O. S. B., by the Rev. Paolo Galea. Translated at S. Benedict's. Wrapper, 6d.

The Monastery of St. Benedict, Rome. Fourth. Edition. Wrapper, 6d.

Medal Cross and Scapular of St. Benedict. Wrapper, 1d.

Thoughts on St. Gertrude by Aubrey de Vere. Reprinted for St. Benedict's Series by permission of the Author. Wrapper, 6d.

A brief Sketch of the History of Benedictine Oblates. Wrapper, 6d.

Vita B. Justinæ Aretinæ, Virginis Ordinis S. Benedicti. Frontispiece of the Saint surrounded with scenes from her life. Wrapper, 6d.

Joannis Tritemii Abbatis Ordinis Sancti Benedicti ad Monachos Dehortationes. Reprinted from the edition of Milan 1644. Original frontispiece. Bound in vellum, 10s.

Spicilegium Benedictinum. A Periodical appearing every three months. Published in Rome. Single numbers, 1s each. Annual subscription, 4s.

A few bound copies of the numbers of 1896, 1897 and 1898 may be had for 8s. each.

S. Metilde di Hackeborn. Cenni storici, 2d.

CHROMOLITHOGRAPHS

Our Lady of St. Benedict, St. Mechtildis, 1000, 25'; 100, 3'; 30, 1'.

PHOTOTYPES

Saint Benedict, B. Justina, B. Eustochium, B. Joanna Mary Bonomo, B. Santuccia, BB. Abbots and Companions, O. S. B., Martyrs, Helen Lucretia Cornaro Piscopia etc. etc.

SIXPENCE A DOZEN.

To be had at Messrs Desclée, Lefebvre et Cie, Rome and Tournai; and at Messrs Burns and Oates, London, and from St Benedict's Monastery, Rome.

videatur. Auctor libri "De conflictu virtutum et vitiorum", ita de S. BENEDICTI Regula loquitur. "Tu igitur iuxta regulas Patrum vivere semper stude, maxime autem S. Confessoris BENEDICTI: non declines ab ea quoquam, nec illi addas quippiam, nec minuas: totum enim quod sufficit habet; et nusquam minus habet, cuius verba atque imperia sectatores suos perducunt ad caeli palatia". S. Hildegardis: o) "Et quoniam, ait, ipse (S. BENEDICTVS) in timore, et pietate, in Caritate, et Castitate doctrinam suam scripsit; ideo nihil eidem doctrinae addendum, vel inserendum est: quia nihil ei deest, quoniam in spiritu sancto facta et completa est". "Traditur sane in ea, inquit Card. a Turrecremata, totius perfectionis Monasticae norma: cum universa virtutum instrumenta, ac religionis praecepta contineat, sicut apertissimum est singula ipsius regulae Capitula contemplantibus, ut de ea merito dicamus illud Sapientiae": p) Doctrix est disciplinae Dei, et electrix operum eius.

o) In expos.
Reg.

IX. Quod si diligentius oculos reflectere voluerimus ad eam perfectionem, cum qua omnia Monachorum suorum opera S. BENEDICTUS fieri voluit; sine dubio fateri cogemur, illa maxime esse spiritualia. Voluit enim S. Pater actiones nostras fieri in Dei praesentia, cum diffidentia de viribus propriis, et confidentia auxilii divini; cum humilitate item, et obedientia: utque totum opus tamquam a Deo et non a se factum, in eius solius gloriam referatur. Hisce enim conditionibus, velut spiritualibus quibusdam alis, opera nostra, ad longe eminentiorem dignitatem evehuntur, quam alias per se haberet. Fit enim hoc modo, ut ea quae indifferentia ex se essent opera, nihilque prorsus ab Ethnicorum, aut saecularium saltem actionibus distantia? iam praedictarum virtutum vera sint exercitia actusque multiplicium meritorum feracissimi. Et nescio sane an sublimius ac spiritualius quid praescribi, aut excogitari potuerit.

p) Cap. 8.
Regula S. Benedicti valde spiritualis.

X. Cardinalis a Turrecremata commendat Regulam nostram ab eminentia Evangelicae perfectionis: "Plane enim, inquit, nihil de voluntate propria, nihil de corporis proprii potestate, nihil de rerum mundanarum possessione, nihil de tempore dereliquit. Equidem perfectionem Paupertatis inclusive deduxit usque ad graphium: perfectionem obedientiae deduxit usque ad momentum, cuius exuberantissimae perfectionis gratia de huius perfectissimi et Deo acceptissimi Patris regula dicere merito possumus illud Ecclesiastici: q) BENEDICTIO illius quasi fluvius inundavit". Et Goffridus Card. Vindocinensis: "In regula eius, ait, invenitur omnis perfectio Monachorum". Horum si inhaerere vestigiis voluerimus absque veritatis praeiudicio addere licebit perfectionem *Paupertatis* non modo usque ad graphium, sed usque ad corpus proprium definitum; quod nimirum S. Pater neget esse in potestate Monachi. Similiter perfectionem *Obedientiae* non tantum usque ad momentum, verum usque

Regulae Benedictinae perfectio.

q) Cap. 49.

In paupertate.

Obedientia.

Silentio.

Cap. 6.

Humilitate.

Cap. 7.

ad impossibilia deduxit; neque eam tantum Abbati aut Superioribus, sed aequalibus, et sibi invicem voluit impendi. Modum vero obediendi exquisitum requisivit, ut non murmurationem modo, et responsum nolentis, sed malum etiam animum, et interiorem contradictionem excluderet. Addamus hisce quoque perfectionem *Silentii*, cui omni tempore studere voluit Monachos; atque propter taciturnitatis gravitatem etiam perfectis discipulis raram concedi loquendi licentiam de bonis quoque, et Sanctis ad aedificationem spectantibus eloquiis. Quae sane valde eximia taciturnitatis perfectio est. Quantae vero perfectionis est *Humilitas* illa duodenis gradibus descripta et pro totius perfectionis basi ac fundamento Religiosis proposita? ubi inter caetera vult: " Ut omnibus se inferiorem et viliorem non solum sua lingua pronunciet Monachus, sed intimo cordis credat affectu ". Ex quibus aliisque Regulae locis, satis superque constare puto, S. P. BENEDICTVM non qualescumque virtutum gradus a suis requirere discipulis sed eximios, heroicos, et maxime perfectos, neque paucis aliquibus virtutibus contentus fuit, sed omnes uno quasi fasciculo colligatas quarto Capite, exercendas praescripsit. " Itaque et nos, inquit S. Maurus, per omnia vestigia Patris nostri sanctissimi BENEDICTI imitari satagamus, qui relictā domo et rebus patriae, et ad ultimum nutricem suam occulte fugiens ac soli Deo placere desiderans, tantam a Domino promeruit gratiam, ut nemini post Beatos Apostolos umquam fuerit secundus, sed potius Deo se iuvante, tot Sanctorum exstiterit fundator caenobiorum; tantaque Domino acquisierit MILLIA PERFECTORVM MONACHORVM ".

r) Lib. I. de
Vir illustr. S.
Bened. cap. 2.
Regula passim
ubique recepta
in suo ortu.

XI. " Scripserunt multi sancti Patres Monachorum proposito Regulas, inquit Trithemius, r) sed BENEDICTI Regula iure omnibus praefertur, quae discretior, solidiorque in singulis comprobetur ". Quae statim ab ipsa condita Regula, passim ab omnibus paene Italiae Monasteriis, aliud ante Institutum profitentibus, recepta est. Similiter ubi in Galliam per S. Maurum haec Regula illata est, eam Monachi, qui ibi erant, passim admiserunt; ut de nobilissimo Monasterio Lirinensi clarissimum est: illud enim propriis dimissis Institutis, BENEDICTI Regulam a S. Mauro traditam suscepit observandam. Quinimo, S. Equitium, multorum Monasteriorum in Valeriae Provincia Patrem, Regulae Benedictinae observantiam suscepisse pluribus probat D. Henricus van den Zype. f) Quatuor Regulas inter se componens S. Antoninus ita scribit: t) " Regula S. Basilii satis intricata est. Regula Augustini multum generalis, et ad particularia parum descendens. Regula S. Francisci brevis, et propterea multa ibi praecepta scrupulis plena: Sed Regula sanctissimi BENEDICTI singula quaeque clare describit ". Merito proinde noster S. V. Beda u) nominandam censuit " Regulam Monasticae perfectionis "; quasi dicere voluisset illa contineri omnia ea, quae ad Religiosam perfectionem requiruntur.

s) p. 3. c. 7
de mon. ord. S
Greg.

t) p. I. lit. 15.
c. 12. § 2.

u) In Vit. S.
Cuth. c. 17.

CAPVT III.

DE VTILITATE REGVLAE S. BENEDICTI.

I.

NIHIL est quod adeo hominum mentes ad rei alicuius amorem et prosecutionem alliciat, quam probe cognita, atque expensa eiusdem rei utilitas. Adeo scilicet homo natura sua utilitatis avidus est, ut ei nil nisi quod prodest charum sit. Quod si, ut veritas ipsa dixit; ex fructibus arbor dignoscenda sit; luce meridiana clarius erit, Benedictinae Regulae arborem longe optimam esse; quae nimirum uberrimos fructus dominicis horreis intulerit. Ut igitur admirabiles hos Fructus duodenario numero comprehensos, uno veluti fasce colligatos, lectorum oculis obiciamus; fuit Sacratissima S. BENEDICTI Religio.

Utile trahit
homines.

Utilitas Regulae Benedictinae
ex fructibus variis et copiosis.

1. In universalis Ecclesiae gubernatione admirabilis.
2. In particularium Ecclesiarum et Dioecesium regimine sollicita.
3. In Gentilium conversione infatigabilis.
4. In haeresum oppugnatione et extirpatione invicta.
5. In Schismaticorum ad Ecclesiam reductione pacifica.
6. In Scholarum et Academiarum erectione utilis.
7. In Sacrae Scripturae Interpretatione assidua.
8. In Iuris Canonici collectione fidelis.
9. In Historiarum et veterum monumentorum conservatione incorrupta.
10. In Deiparae Virginis cultus propagatione pia.
11. In Caeremoniarum ac Rituum SS. Missae Sacrificii et divini Officii ac Festorum institutione devota.
12. In utilium rerum adinventione, ac disciplinarum illustratione ingeniosa.

Haec omnia magnalia Sacrosanctae Ecclesiae decora, et Reip. Christianae ornamenta Ordo dedit S. BENEDICTI

*Arbor una nobilis
Silva talem nulla profert
Fronde, flore germine.*

Sed Fructus hos sigillatim aliquosque, in gratiam, Nostrorum delibabimus.

PRIMVS FRVCTVS.

Ecclesiae universalis gubernatio.

II. Ordinis nostri emolumenta ab ea dignitate ordimur, quae parem in terris non habet, unique Deo tantum inferior est, Pontificia, inquam, quae universalis Ecclesiae molem humeris suis sustinet; ad quam ex nostro Ordine plures assumpti fuerunt, qui magna sapientiae et Sanctitatis laude, Petri naviculam direxerunt.

Quadraginta
Romani Pontifices.

Antipapae aliquot.

Cardinales Benedictini 200.

Sancti Romani Pontifices Ord. S. BENEDICTI XXV. non Sancti de quorum tamen Benedictino Monachatu constet, decem. Item alii quinque incertae professionis, faciunt simul quadraginta, quibus Deus statuit Sacerdotium hoc magnum, et beatificavit illos in gloria. Praetereo autem quinque Antipapas, qui ex Monachis ad summam Cathedram evecti, non recte se pro Pontificibus gesserunt: uti etiam sex illos Pontifices, Schismaticos, qui a sede sua deiecti, Ordinem Benedictinum profiteri coacti sunt, aut eiusdem habitu induti.

III. Pontificibus porro eos subiiciamus, qui in universalis Ecclesiae regimine iisdem dati sunt cooperatores S. R. E. Cardinales: quorum numerus ab Historicis probatae fidei ab ipso S. BENEDICTO, adusque Concilium Constantiense dicitur fuisse 184, quibus si adiungentur alii quatuordecim, a tempore dicti Concilii ad haec usque nostra tempora creati, omnino resurget numerus a Genebrardo proditus, a) Cardinalium videlicet fere ducentorum.

a) Lib. 3. Chronolog.

SECUNDVS FRVCTVS.

Aliarum Ecclesiarum Regimen.

IV. Ut iam ad particularium Ecclesiarum gubernationem descendamus, illi recensendi sunt, qui fuerunt Principes sacerdotum et fratres eorum in diebus suis. b) Patriarchae scilicet Archiepiscopi et Episcopi. Patriarcharum vero numerus fuisse refertur quinquaginta. Archiepiscoporum mille quingentorum et sexaginta quatuor, sive ut alii legunt, mille sexcentorum. At ultra quater mille Episcopos. Illi autem supra candelabrum positi, quantum aliis praeluxerint, et utilitates Ecclesiae Dei attulerint, vix oratione consequi datur. Ab his enim maxime, qui Ordine sequitur.

b) 2. Esd. 12.
Benedictini Patriarchae 50.
Archiepiscopi 1600.
Episcopi 4000.

TERTIVS FRVCTVS.

Gentium Conversio.

V. Duces ac praeceptores Gentium, magnos Ordinis nostri Apostolos, qui directi sunt divinitus in poenitentiam gentis, et tulerunt abominationes impietatis, prolixo sermone commemorare necessum foret; sed compendio utentes, eorum nomina, et Regnorum sive Provinciarum, quibus fidei lumen intulerunt, annotasse suffecerit.

Apostoli Ordinis S. Bened.

Anno igitur Domini 596. Augustinus, alique S. Gregorii discipuli in Angliam missi, Reges, Gentemque ad fidem converterunt; totamque Regionem Monasteriis repleverunt, quae magna parte Metropolitanae, et Cathedrales Ecclesiae fuerunt, quarum Praesules et Canonici aliquot saeculis non alii quam Benedictini Abbates et Monachi fuisse reperiuntur. Hi porro Christo plures lucrificantes discipulos, Evangelii lumen per totum Septemtrionem sparserunt.

S. Augustinus et Socii.

VI. Nam anno 683. S. Chilianus in Franconiam, sive in Orientalem Franciam a Conone Papa missus, Ducem Gentemque ad fidem adduxit. Circa eadem tempora duo Ewaldi Westphaliam Christo et Ecclesiae acquisierunt, Martyrio coronati an. 693. S. Lambertus Tungrorum Episcopus Taxandros, sive Kempinenses a gentilitatis errore revocavit, Martyrii palma donatus anno 698. Quid vero dicemus de S. Bonifacio Moguntino Episcopo et Martyre?

S. Chilianus.

Ewaldi duo.

S. Lambertus.

S. Bonifacius Mogunt. Epi.

*Quo duce Germanis pietas severa, fidesque
Insinuans, cepit ritus abolere profanos.*

Hic enim totius fere Germaniae et Frisiae Apostolus Martyrii gloria Apostolatus munus cumulavit, Anno Christi 754 ex eodem nostro Ordine S. Stephanus Upsalensis Episcopus, Sveciae, et Helsingae Apostolus extitit, Martyrio affectus anno 850. S. Wigbertus Sorabas, sive Frisio-Saxones ad fidei confessionem adduxit. Uti etiam S. Abbo Vascones convertit.

S. Stephanus.

S. Wigbertus.

S. Abbo.

VII. S. vero Adalbertus Pragensis Episcopus, in Bohemia, Hungaria, Polonia, Livonia et Prussia sacrae fidei cultum plantavit, quem continuis praedicationibus in Polonia S. Benedictus ex Monacho Sancti Alexii Romae ad Gentium conversionem Episcopus constitutus rigavit, adeoque ad maturitatem perduxit ut post S. Adalbertum Poloniae Apostolus dici meruerit. Eodem tempore ex eodem Monasterio S. Alexii eductus S. Bonifacius, primus Bosnensis Archiepiscopus, Hunnorum, Slavorum, et Russorum Apostolus fuit, S. vero Gerardus Hungaros

S. Adalbertus.

S. Benedictus.

S. Bonifacius.

S. Gerardus.

S. Bruno. in Pannonia Evangelica luce illustravit. S. Bruno Ruthenorum Archiepiscopus Prussos, et Lituanos Sarmantiae populos Sacro Baptismate tinxit, atque ipse, ut etiam praecedentes quatuor, Apostolatus gloriam etiam Martyrii laurea condecorarunt.

VIII. Longum porro foret alios omnes Apostolos nominatim suis elogiis exprimere: quare ut de Confessoribus Apostolis confertim dicamus; S. Chilenus Atrebatenses; S. Willibrordus Frisios, S. Amandus Brabantos, Flandros, Sclavos et Vascones; Vulfranus item Frisones; Wilfridus Hollandos, Rupertus Boios ad fidem adduxit. Franconiam secundo Willehadus Bremensis Episcopus Christo adiunxit. Frisiis, Hollandis, Saxonibus S. Wilbertus; Svecis, Gothis et Aquilonaribus S. Ansgarius; S. Ludgerus Saxonibus, et Frisiis Orientalibus; S. Vicelinus Wandalis et Slavis, S. Lebuinus Transiselanis; S. Wimo Gothis Aquilonaribus. S. Otho Bambergensis Episcopus, Pomeranis in Sarmatia Evangelium Christi annuntiavit.

Bueillus Americae Apostolus primus.

IX. In hisce Regionibus Christo iam subiugatis passim Monasteria, velut spiritualia militum Christi fortalitia, excitarunt, in quibus ad tuendam, ampliusque propagandam fidem Monachorum praesidia collocarunt.

X. Postremo loco adiciendus hic est D. Bueillus, qui penetrans inferiores partes terrae, Antipodum, sive novi orbis, et Americae Apostolus primus fuit. Ob singularem sanctitatem, et admirabilem doctrinam, Indiarum Archiepiscopus, et Patriarcha, summique Pontificis Vicarius apud illas Regiones constitutus anno Domini 1493 sub Alexandro VI. In Brasilia quoque Benedictinorum Monachorum exstrui caepere caenobia, uti testatur Petrus Iarricus in Thesauro Rerum Indicarum c).

c) *lib. 1. c. 27.*
Unde urbes aedificatae in Septentrione.

XI. Inter plurima vero quae Caenobitarum nostrorum Evangelicam messem consecuta sunt bona, non postremo loco habendum est, quod post illatum regis Christi Evangelium, populi ad voluntatem magis adducti, Oppida et civitates aedificare caeperint. Ut enim ex Strabone, Iulio Caesare, Tacito, Pomponio Mela, Seneca et Herodiano, Bozius probat, Germani olim, et Boreales populi in subterraneis specubus, aut sub frondibus cubabant; cum domos aut civitates non haberent, quas tamen magno numero postquam fide Christi imbuti sunt, construxerunt.

d) *Lib. 23. c. 6.*
Pleraque in Germania ex Monasteriis coaeruerunt.

Illud autem, ait Bozius, d) non pigebit repetere, plerasque Septemtrionis urbes iuxta Monasteria conditas, quod a) Monachis scilicet ad omne bonum populi olim Boreales inculti et agrestes instituerentur. Id haereticus Munsterus in descriptione Lucernae tradit: e) "Civitas, inquit, Lucerna post Monasterium, et partim ratione Monasterii est condita; id quod in multis Oppidis quoque videre licet, qua iuxta Monasteria successu temporis succreverunt, praesertim iuxta Monasteria D. BENEDICTI". Rhenanus, damnatae fidei scriptor, f) ait occasione Caenobiorum in Germanicis Provinciis oppida fieri caepta, eoque modo Argentoratum

e) *lib. 3. Greg.*

f) *Lib. 2. rer. Germ.*

fuisse restitutum, aedificato prius Monasterio, cui cupiebat optimus quisque aedes habere coniunctissimas, itaque ex oppidulo Caenobiali (nam Caenobium potior pars erat) contractis eo vicis proximis, tandem posteriori tempore esse urbem constitutam. Eadem ratione, inquit, nunc propius Rhenum visitur Magunciacum, quod olim plusculum distabat. Idem accidisse Spirae coniicio". Haec ille.

QVARTVS FRVCTVS.

Haeresum extirpatio.

XII. Non tantum eam in curam Benedictinorum Monachorum pia sollicitudo incubuit, ut fidem plantaret; verum etiam ut evelleret impietatem, opera diaboli destrueret, errores disperderet, haereses dissiparet. Fuit enim Ordo noster fidei fortalitium, S. Ecclesiae Armamentarium, et fortissima turris David, in qua omnis armatura fortium. Saevientibus haeresibus, ex nostris extiterunt, qui se opponerent murum pro domo Dei, et vel haereticos coram confutarent, vel eorum scripta absentes refellerent. Ita S. Gregorii industria Longobardi in Italia, et S. Leandri Hispalensis Episcopi Visigothi in Hispania, ad fidem Catholicam reducti sunt. Ita Martinus Dumiensis ab eadem secta Svevos partem aliquam Hispaniae incolentes revocavit. Et an non Benedictini nostri Sacramentariam haeresim in semine suo, et capita Berengario suffocarunt? Cum enim ille undecimo seculo cor et animam Religionis nostrae, veritatem dico Sacrosanctae Eucharistiae, impeteret; an non statim exsurrexerunt nostri, Fulbertus eius Magister, Lanfrancus, Albericus, Guitmundus, Guido, aliique? Quid vero de Paschasio Ratberto dicemus, qui prophetico spiritu necdum ortam haeresim, tanto tempore ante refutavit? vixit enim anno 880. Quod eodem spiritu etiam fecit Ratherius Veronensis primum, ac deinde Leodiensis Episcopus, qui insuper Anthropomorphitarum haeresim extirpavit. Gilebertus Porretanus, Petrus Bruisius, Abaelardus, Henricus et Arnoldus de Brixia haeretici, a quo refutati sunt nisi a nostris SS. Petro Cluniacensi et Bernardo Clarevalensi Abbatibus? Graecorum errores scriptis confutavit S. Anselmus, coram etiam mira facundia Humbertus Cardinalis Michaellem Constantinopolitanum, et Leonem Acridanum Episcopos, praesente Imperatore confudit convicitque; Albigenes quoque primos, ac praecipuos adversarios Benedictinos e Cisterciensi familia senserunt; ut pluribus refert Abraham Bzovius Anno Christi 1199. Lutheranis et Calvinistis strenue occurrit doctissimus Genebrardus noster, Archiepiscopus ad Aquas Sextias; et ut alios omittam, Gabriel Gifford, sive a S. Maria ex Benedictino Archiepiscopus Rhemensis, qui suis Concionibus Calvinum, eiusque sequaces validissime oppugnavit.

Benedictini
Monachi haere-
ticos confuta-
runt.

Arianos.

Sacramenta-
rios.

Anthropomor-
phitas.

Petrobussianos.

Graecos.

Albigenes.

Lutheranos
Calvinistas.

QVINTVS FRVCTVS.

Schismaticorum reconciliatio.

Benedictini
schismata sustu-
lerunt.

S. Bernardi in
hanc rem la-
bores.

XIII. Pacifici Regis filii ad pacem et unitatem S. Romanae Ecclesiae, quos schisma ab illa diviserat, reducere semper studuerunt. Quo in genere nostrorum industria maxime enituit. Petrus enim Damiani Mediolanenses ducentis annis a Romana Ecclesia abductos, Simoniacaque labe, ac Nicolaitarum haeresi infectos, ad Ecclesiae Catholicae gremium gloriosissime reduxit. Et memoratus supra S. Bernardus ingens illud schisma inter Innocentium II, et Antipapam Anacletum sua unius auctoritate et opera sustulit. Henricum Angliae Regem Pontifici conciliavit. Galliam ei, omnemque Germaniam coniunxit, urbem ipsam, totamque Italiam liberavit; Rogerium Siciliae Regem confutavit, Petri Leonis partes fregit: Guilielmum Aquitaniae Ducem, schismatis defensorem emollivit, et ad paenitentiam permovit. Idem etiam Mediolanensium schisma contra Ecclesiam sustulit.

SEXTVS FRVCTVS.

Scholarum ac Academiarum institutio.

g) Chron. Hirs-
saug. an. 890.
Scholae olim
variarum scien-
tiarum in Caenobiis.

Magistri Monachi ex aliis
Monasteriis petiti.

XIV. Inter praecipua Reip. Christianae bona sine dubio censeri debet Iuventutis institutio, quae tanti est, ut beneficio huic Philosophi testati sint, homines vicem reddere non posse. De quo, ne (quod dici solet) sine die et Consule loquamur, iuvat loquentem introducere nostrum Trithemium: g) "Erat, inquit, his temporibus in Monasteriis nostri Ordinis haec consuetudo celeberrima, ut Schola Monachorum in singulis pene Caenobiis haberentur, quibus non saeculares homines, sed Monachi moribus et eruditione praeficiebantur nominatissimi: qui non solum in divinis Scripturis docti essent, verum etiam in Mathematica, Astronomia, Arithmetica, Geometria, Musica, Rhetorica, Poësi, et in caeteris omnibus saecularis litteraturae scientiis eruditissimi haberentur. Ex his multi non solum in Romana lingua docti erant, sed etiam in Hebraica, Graeca et Arabica peritissimi. Quoties autem idoneum ad hanc subeundam provinciam in suo Caenobio Monachum Abbas minime habuisset, de aliquo alio Monasterio petere aptum, non erat verecundum. Sic namque doctissimus ille Monachus Gemblacensis, Sigebertus, multo tempore in Caenobio S. Vincentii Metensi, Monachorum Praeceptor, quamquam de alio Monasterio fuit. Ita Strabus Monachus Fuldensis in Hirsfeldia; Notgerus S. Galli in Stabulaus: Albinus Monachus An-

glicus in Fulda, Milo S. Amandi in Corbeia, atque alii complures in aliis Monasteriis, docendi ad tempus tenuerunt officium, ubi conversionis primordia non sumpserunt. Haec autem consuetudo sanctissima primum in Anglia caepit, ubi venerabilis ille Monachus et Presbyter Beda Monachorum institutor factus, multos post se doctissimos reliquit discipulos". Anno quoque 952, idem scribit, in omnibus Monasteriis fuisse Scholas litterarias, in maioribus autem Caenobiis fuisse generalia studia Sacrae Scripturae, et aliarum disciplinarum: ad quae ex aliis Monasteriis, tamquam ad Universitates, Monachi transmitti solerent. Et sane Alcuino, sive Albino Flacco Parisiensis Academia originem suam debet, de quo vetus Poëta.

Beda instituit.
Benedictini
Academias fundarunt.

*Quid non Alcuino facunda Lutetia debes?
Instaurare bonas ibi qui faeliciter artes,
Barbariemque procul, solus depellere coepit.*

Parisiensem.

Oxoniensem Universitatem noster Neotus Diaconus fundavit: in qua tria principio constructa erant collegia. *Grammaticis* unum, *Philosophis* alterum, *Tertium Theologis*. Quatuor alii Monachi Cantabrigiense studium excitarunt: Ticini, sive Papiæ in Italia Universitatem fundavit Ioannes Scotus, Venerabilis Bedae discipulus. Quorum exemplo Benedictini hodieque; variis locis e cathedra docent. In Hispania Vallisoletani Patres decreverunt, ut in Congregatione perpetuo sint tria Collegia, in quibus artes liberales, et Philosophia doceantur, et quartum, in quo Theologia. Pro Philosophia designantur S. Stephani de Ribas del Sil. S. Iuliani de Samos, et S. MARIAE de Yrache: pro Theologia, S. Vincentii Salmanticae. Praeterea designant 12 alia Monasteria particularia, in quibus Artes, et Theologia praelegantur; ut videre est in eorum Constitutionibus Barcinonae impressis. h) A Benedictinis quoque; regitur Salisburgensis in Bavaria Universitas. Parisiis in Gallia praelegunt Patres Congregationis S. Mauri, Duaci in Flandria, Vedastini, et Missionis Anglicanae; aliquot; alibi. Ex hoc porro fructu alii aliquot sequentes prodierunt, atque in primis.

Oxoniensem.

Cantabrigien-
sem.

Papiensem.
Ubi hodie doceant?

h) Cap. 113.
et seq.

SEPTIMVS FRVCTVS.

Sacrae Scripturae interpretatio.

XV. In hac sane adeo Nostri se indefessos exhibuerunt, ut aliis palmam praeripuisse videantur. Dedit enim Ordo noster S. Matri Ecclesiae decem Doctores, qui totam Sacram Scripturam a capite, quod aiunt, ad calcem suis lucubrationibus exposuerunt. Quorum primus sit V. Beda. Secundus Rabanus Maurus. Tertius Haymo Halberstandensis Episcopus.

Ex Benedictinis decem totam S. Scripturam interpretati sunt.

Quartus Strabo qui Glossam ordinariam, et Quintus, Anselmus Laudunensis, qui interlinearem composuit. Sextus, Rupertus Tuitiensis. Septimus, Petrus Berchorius, qui omnia paene Scripturae verba in suo Dictionario moraliter explicat, alteroque libro Moralitates totius S. Scripturae plano stylo interpretatur. Octavus, S. Paterius ex S. Gregorii Scriptis excerptiones in omnes veteris et novi Testamenti libros exhibuit. Nonus, Hieronimus Lauretus Silvam Allegoriarum ad totius sacrae Scripturae intelligentiam ex SS. Patribus conscripsit. Decimus, Isidorus Clarius Brixinensis, Graece, Hebraice, Latineque, doctissimus, ex Monacho Cassinensi Episcopus Fulginatensis, sacra Biblia, ad Hebraicam Graecamque veritatem castigavit, et scholiis locupletibus illustravit, in quo tamen quaedam corrigenda ex sententia PP. Concilii Tridentini annotata sunt.

Alii in hoc studio nobiles.

XVI. Praetereo nunc alios clarissimos Doctores, Gregorium Magnum, Alcuinum, Anselmum, Angelomum, Ambrosium, Ansbertum, aliosque innumeros in hoc studio diligentissime versatos. Neque defuit nobis alter Hieronymus, qui Hebraismos, Hebraeorumque Chronica, et Rabinorum aliquot tractatus Latinis auribus daret, Gilbertus Genebrardus haereticorum expugnator acerrimus, et scriptis suis orbi notissimus.

OCTAVVS FRVCTVS.

Iuris Canonici collectio et interpretatio.

Quae praestiterint Benedictini in iure Canonico.

Dionysius exiguus.

i) An. 527.

Martinus Dumienis.

S. Burchardus.

Gratianus.

Ioannes Abbas Nivicellensis.

Lapus.

Banormitanus.

XVII. Utilem toti Ecclesiae, ac praesertim Iurisconsultis operam navasse Benedictinum Ordinem, nemo non fatebitur, qui consideraverit ab eo profluxisse tot Canonum, ac decretorum Collectores, et clarissimos Pontificii Iuris Interpretes. Inter eos autem, qui sacros Canones collegerunt, primo loco Cardinalis Baronius i) ponit Dionysium Exiguum, nostri Ordinis Abbatem. Tertio loco Martinum Dumiensem ac Bracarensem Episcopum. His addendus sextus, S. Burchardus, qui libros viginti ex SS. Patrum, Generalium Conciliorum sententiis ac Pontificum Decretis composuit. Quantus vero fuit Gratianus, qui nobile illud opus de Concordantia discordantium Canonum, sive quod Decretum appellatur, compilavit: quo Iuris Canonici Professores, praecepto Eugenii III, in scholis utuntur. Cuius gloriam aemulatus est Ioannes Abbas Nivicellensis, qui praeclarum opus, et a nullo alio tentatum, Bibliae, scilicet et Canonum Concordantiam, posteris reliquit. Quem alius Abbas Lapus nomine, secutus est, qui omnium primus Sextum Decretalium, et Clementinas exposuit. His omnino par, vel etiam maior fuit Nicolaus Tudescus, Abbas Catanensis, et Archiepiscopus Panormi-

tanus, et S. R. E. Cardinalis, qui octo Tomis quinque, Decretalium libros, Clementinas, aliaque; multa ad Pontificium Ius spectantia explicavit.

NONVS FRVCTVS

Historiarum Conservatio.

XVIII. Ea fuit Benedictinorum Caenobitarum in annotandis rerum suo, et praecedenti tempore gestarum historiis, diligentia, ea in describendis, vel in Epitomen contrahendis priorum chronographorum monumentis fidelitas; ut penes eos veterum Annalium repositorium, et S. Ecclesiae Archivum fuisse videatur. Hinc scilicet prodierunt, Chronographiae et Chronica nostrorum Mariani Scoti, Hermannii Contracti, Reginonis Abbatis, Lamberti Schafnaburgensis, Anastasii Bibliothecarii, Sigeberti Gemblacensis, Leonis Ostiensis, Petri Diaconi, Dodechini, Roberti Montens, Aimoini, Roberti Remensis, Ioannes Tritemii, Helinandi, Matthaei Paris, Matthaei Westmonasteriensis, Thomae Walsinghami, Witichindi, Pauli Langii, Genebrardi et aliorum plurimorum. Quid, quod pleraequae Sanctorum vitae, quas Surius refert, a Benedictinis Monachis scriptae legantur.

Benedictinorum industriae servatam debemus Historiam.

XIX. Qui vero Martyrologia scripsere, soli paene Benedectini fuerunt. Venerabilis scilicet Beda, Florus, Usuardus, Wandelbertus, Ægidius de Dammiis. Addendum denique, quod ad omne disciplinarum genus spectat, tradi a nostro Wiono k) ex historicorum fide, fuisse nostri Ordinis quindecim millia Auctorum, scriptis et eruditione celebrium. Nec silentio praetereundum, a nostris veterum Patrum monumenta potissimum conservata esse, quae vel ipsi ante exortam typographiam describebant, vel a suis discipulis exarari curabant.

Ipsorum Martyrologia.

k) Lib. 2. c. 61. Scriptorum numerus.

Et litteras servandi ratio.

DECIMVS FRVCTVS.

Cultus Deiparae Virginis propagatus.

XX. Sanctissimam Deiparentem Virginem MARIAM praecipuo devotionis affectu nostri semper et coluerunt eiusque cultum quantum in ipsis fuit, longe lateque propagarunt. Atque ut Christus Dominus vitae suae scriptores quatuor habet Evangelistas, et Ecclesia quam acquisivit sanguine suo, totidem praecipuos agnoscit Doctores; ita a Benedictino ordine gloriosa Regina Coeli quatuor accepit laudum suarum egregios Praecones, et Doctores vere eximios: Ildephonsum Toletanum, Anselmum Cantuariensem Archiepiscopos, Rupertum Tuitiensem, et

Benedictinorum in propagando B. Mariae cultu studium.

Doctores Deiparae.

Bernardum Claravallensem Abbates, quos vulgo S. MARIAE Sacellanos nuncupant; et vere passis velis in eius laudibus deliciosissime spatiantur.

Gregorii Mag.
affectus in eam-
dem.

XXI. Nec defuit aliorum Nostrorum circa eiusdem Virginis venerationem studium. Atque ut ab Apostolica Sede incipiamus, S. Gregorius Magnus cum solemnes illas Supplicationes instituisset, in quibus B. Virginis Imago a S. Luca delineata praeferebatur, quae pestem quaquaversum avertibat, cum Angeli Canticum illud, "Regina Coeli laetare Alleluia etc." canerent, ipse subiecit: "Ora pro nobis Deum, Alleluia". Idemque in capite Litaniarum tertio eam invocare voluit, creberrimasque Stationes ad eius templum instituit. Officium Circumcisionis Domini, sive Octavae Nativitatis, cum collecta, "Deus qui salutis aeternae" ad eiusdem honorem composuit.

Bonifacii IV.
et aliorum Pon-
tif.

XXII. Bonifacius IV. Deorum templum quod Pantheon dicebatur, Deiparae Virginis, omnibusque Martyribus dedicavit: quod inde SANCTA MARIA ad Martyres dictum, nunc ab aedificii forma S. MARIA rotunda nuncupatur. Octavam "Assumptionis B. MARIAE Leo IV instituit. Officium S. MARIAE in Sabbatho, et praefationem illam, "et te in veneratione B. MARIAE, Urbanus II" cui etiam "parvum Officium" tribuitur; licet alii illud S. Petro Damiano itidem Benedictino adscribendum putent. Eiusdem inventum est pulsus matutinus et vespertinus, in honorem Virginis Matris, quem restituit, ac meridiano pulsu auxit Gregorius IX itidem Benedictinus. Abstinentiam a carnibus diebus Sabbathi, in honorem eiusdem sanctissimae Virginis Gregorius VII in Ecclesiam introduxit.

Festa pleraque
B. Virg. a Be-
nedictinis insti-
tuta.

XXIII. Innocentius IV ad Festum Nativitatis B. MARIAE Octavam adiunxit. S. Ildephonsus Festum Expectationis B. MARIAE Virginis in Hispaniae instituit uti S. Anselmus Festum Conceptionis; atque alius Abbas S. Nicolai, primarius auctor fuit institutionis Festi Praesentationis S. MARIAE Rosarii quoque inventionem, sive Coronae Marianae, cuidam Petro Monacho Benedictino tribuunt Pontacus in Chronologia, Polidorus Vergilius, et ex iis noster Wion. Quam vero gloriosum est, a nostro Hermannno Contracto dulcissimam illam Dei Genitricis salutationem, SALVE REGINA, Ecclesiam habere, et toties cum gaudio et fructu illi recitare? Postremum vero illud Epiphonema, "O clemens, o pia, O dulcis Virgo MARIA!" S. Bernardus Spirae existens adiecit. Idem Contractus alteram quoque Antiphonam, "Alma Redemptoris Mater, Sacratissimae Virgini merito consecravit, a qua ingenium, et sapientiam acceperat. Decantatissimum illum in tota Ecclesia Hymnum, "Ave Maris Stella" B. Bernardo acceptum ferimus.

1) De Invent.
rer. l. 20. c. 2.
§ 4.
Auctor Salve
Regina.

S. Gerardus
eximius B. Ma-
riae cultor.

XXIV. Admirabilis prorsus est pietatis affectus, quem erga Coeli Regina habuit, aliosque docuit S. Gerardus Episcopus Hungarorum

Apostolus et Martyr, qui consecrata in honorem sanctissimae Virginis pulcherrima Ecclesia eius devotione ita tenebatur, ut ne nominare quidem eam vel audire, sine lacrymarum perfusione valeret: et quod maius est, ad eiusdem Sacratissimae Virginis cultum promovendum, per singulas suae Diaecesis Ecclesias, Sabbatum diem in eius honorem sacrum instituit; et ut eundem omnes sub officio novem lectionum, sicut in die Assumptionis celebrarent, praecepit: tantamque in animis Hungarorum, ipsiusque Regis pectore, huius sanctae Virginis devotionem excitavit, ut et ipsius Regis familia totaque Pannonia S. MARIAE familia appellata sit: et insuper ab ipsis Hungaris, in quorum ore nomen eius non auditur, sed tantum DOMINA, pro Patrona et protectrice in perpetuum electa. Qui vero de ea loquens, Dominae nomen tacuisset, ei ex Gerardi lege genua illico flectenda erant, et corpus humi prosterendum. Ad eiusdem Virginis aram thuribulum argenteum collocavit, duosque provectae aetatis homines adhibuit, qui perpetuo vigilarent, darentque operam ne umquam thimiama deficeret. Ad eandem cum sacra pompa, et supplicatione post Matutinas et Vespertinas preces veniebat. Nihil unquam denegavit, quod S. MARIAE nomine peteretur; adeo ut sotes impunitos dimitteret, si errati veniam sanctae Virginis interposito nomine postulassent.

m) Sur. 24.
Sept.

Hungari B. Vir-
ginem Domi-
nam vocant.

XXV. Quid referam Ioscionem, Bertinianum Monachum, qui Sacratissimum Virginis nomen tot Psalmis, quot litteras continet, suo exemplo honorandum docuit? quam vero id gratum Virgini MARIAE fuerit, quinque Rosae, quae super demortui faciem inventae sunt, et in medio earum aureis litteris exaratum dulce nomen MARIA, satis superque declararunt.

Ioscionis in
eamdem pietas.

XXVI. Odiloni quoque Cluniacensi Abbati tanta in Virginem pietas fuit, ut cum in choro psallentium ad illum versum ventum esset "Tu ad liberandum suscepturus hominem non horruisti Virginis uterum" sese protinus in terram prosterneret; quod S. Lutgardem quoque fecisse, suumque confessorium Thomam Cantipratanum edocuisse, accepimus.

B. Odilonis.

XXVII. Solemne item Cluniacensibus fuit, quotidie sacrum de B. Virgine decantare, et in Ecclesia infirmorum quae in eius honorem consecrata erat, quotidie horae de Domina ab aliis, quam qui in conventu publico horas persolvebant, decantabantur. Ne longior sim, omitto plurium nostrorum Hymnos, Prosas, Cantica, Homilias, aliaque ad sanctissimae Virginis honorem excogitata; mira item obsequia a S. Petro Damiano, S. Gertrude et Mechtilde, aliisque pluribus delata. Haec autem paulo fusius prosecutus sum; ut Benedictam inter mulieres Matrem, a Benedictino Ordine maximi habitam, semperque cultam fuisse, nec posterioribus Ordinibus nostrum hac in parte quidquam cedere, sed exemplo potius praeluxisse, ostenderem.

Et Oluniacen-
sium.

Aliorumque.

VNDECIMVS FRVCTVS.

n) *Eccles.* 47.
c. 12.

Quae circa di-
vinum Officium
instituerit San-
cti Gregorii.

XXVIII. Quod in Regii Prophetæ laudibus positum legimus: n) "Dedit in celebrationibus decus". Id ad ordinem nostrum non iniuria transferre quoque possumus. Nam sacrosanctum Missæ sacrificium, et Horarum Canoniarum officium, eorundemque ritus et caeremoniæ potissimum instituta atque amplificata sunt a S. Gregorio, qui ex nostro ordine Pontifex Maximus exstitit. Ille vero *Introitus*, prout nunc dicitur, Alleluia, Tractus, Collectas, Orationes secretas, Postcommunem composuit. *Offertorium* post Evangelium fecit, et decantari iussit. *Praefationes* plures fecit: in Canone verba illa: "Diesque nostros in tua pace disponas etc." apposuit. *Orationem Dominicam*, cum humili prae-fatione; "Praeceptis salutaribus moniti, etc." in Missa dici instituit, et plura alia, quae in eiusdem Antiphonario, et Sacramentorum libro videre est.

XXIX. Breviarii totius ordinatio ab eodem facta est, atque ex B. BENEDICTI Regula sumpsit, ut Horis singulis praeponeretur: "Deus in adiutorum meum intende". Idem ieiunium Adventus, et Officium Dominicarum eiusdem, Officium item Commemorationis S. Pauli et Dedicationis Ecclesiae, Litanias maiores, Stationes ordinavit. Ab eodem habemus piam illam caeremoniam imponendi cineres in capite Ieiunii, Adorationis S. Crucis in Die Parasceves, Lotionis pedum in Caena Domini. Idem Cantum firmum, qui ab eo Gregorianus dicitur, in Ecclesiam invexit, et Cantorum scholas excitavit. Missæ triginta pro defunctis, ab eo etiam Gregorianae dictae inveniuntur.

Sequentiae in
Missæ, a Notke-
ro nostro com-
positae.

Et alia ab aliis.

XXX. Ut vero ad alios progrediamur, Notkerus, S. Galli Monachus, invenit composuitque Prosas, sive sequentias, quae inter Alleluia et Evangelium decantari solent: quas Nicolaus Papa I approbavit. Gregorius IV festum Omnium SS. S. Odilo Cluniacensis Abbas Commemorationem Fidelium Defunctorum, Guido ex Generali Cisterciensis Ordinis Abbas S. R. E. Cardinalis Diaconus pium ritum pulsandi campanulam ad elevationem sacrae Hostiae, et cum eadem ad infirmos defertur; adinvenit, Hymni "Ut queant laxis": Paulus Diaconus, Cassinensis Monachus auctor fuit. Theodulphus Aurelianensis Episcopus hymnum, "Gloria, laus et honor quem in Dominica Palmarum Ecclesia canit, itemque et alterum, "Vexilla Regis prodeunt" composuit. Officium SS. Trinitatis et S. Stephani Alcuinus Abbas Ecclesiae dedit. Atque alii alia.

DVODECIMVS FRVCTVS.

XXXI. Ultimus sic fructus variarum et utilium rerum, quas nostri vel adinvenerunt, vel illustrarunt, fasciculum floridum exhibebit, quorum in superioribus nulla facta mentio. Michael igitur Florentinus, Camaldulensis Eremita, Coronam Christi Domini invenit, qua triginta tribus Orationibus Dominicis, et quinque salutationibus Angelicis annos vitae Salvatoris nostri veneramur. Quod salutare inventum Leo X diplomate suo confirmavit, et Indulgentiis exornavit. Gerbertus Episcopus Rhemensis, qui postea Pontifex maximus, Silvester II appellatus, Horologia, et Organa hydraulica composuit. Et quamvis de iis Vitruvius o) meminert; neglectam tamen, et ab hominum memoria absconditam praxim Silvester in usum revocavit: qui etiam plura scripsit de Arithmetica, de Sphaera et compositione Astrolabii, Guido Abbas notas Musices, " Ut, Re, Mi, Fa, Sol, La ", adinvenit; manum praeterea, ut vulgo vocant, per litteras flexuris digitorum sinistrae manus adiungere docuit, ex quibus, ut omnes fatentur, facillima reddita est Musicae institutio.

Benedictinorum inventa.

Corona Christi.

Horologia.

o) Lib. 9. c. 9.

Musica.

XXXII. Dionysius Exiguus Cyclum Paschalem, et morem computandi annos a Nativitate Domini N. IESU CHRISTI primus excogitavit, quo duo bona Ecclesiae invexit: Primum, ut memoria Diocletiani tyranni, a cuius Principatus initio anni denominabantur, tolleretur, et beneficium Incarnationis menti nostrae obversaretur. Ptolomaei Tabulas, totamque Cosmographiam reparavit Nicolaus de Donis, Monachus Richebaccensis. At quantus, quaeso, fuit Constantinus Afer, sacri montis Cassini Monachus, vere Polyglottos, qui Hebraeam, Syram, Chaldaicam, Graecam, Latinam, Italicam, Persicam, Arabicam Aegyptiacam, Aethiopicam, et Indicam linguam perfecte noverat? Hic Grammatica, Dialectica, Rhetorica, Geometria, Mathesi, Astronomia, Musica, Physicaque, Chaldaeorum, Arabum, Persarum, Saracenorum per triginta novem annos edoctus, Orientis, et Occidentis Magister, novusque Hypocrates orbi effulsit. Factus enim Monachus, ex diversarum gentium linguis plurima transtulit, ipseque alia ad Medicinam pertinentia conscripsit. Ciceronianam Eloquentiam Ioachimus Perionius imitari studuit, dum quaedam Aristotelis et Porphyrii nitido et eleganti stylo e Graeco in Latinam linguam transtulit.

Cyclus Paschalis.

Illustrata Cosmographia.

Linguae Orientales.

Medicina.

XXXIII. Coronidis loco subiicio quinque prudentes Virgines, veterum Sibillarum aemulas, iisque Sanctitate longe maiores. S. Elisabeth Schönaugiae Abbatissam, S. Hildegardem, S. Gertrudem itidem Abbatissam. S. Mechtildem, et Rosweidem Sanctimoniales: quarum priores quatuor prophetiae spiritu, Sanctitatis gloria, et litteraru monumentis clarissimae fuerunt. Roswidis vero Poëtria, Graece et Latine doctissima,

Benedictinae Prophetides.

Roswidis doctissima.

Oratores dicendi arte supergressa, Poëtarum sui temporis nulli inferior, multa versibus composuit, Virginesque sacras ad continentiam hortando, Comaedias sex composuit, Laudes B. Virginis, et S. Annae, aliorumque Sanctorum diverso metri genere. Quamvis autem gentilis

p) *Iuvenal. Satyr. 6.*

p) vates cecinerit, haud sibi placere faeminam, quae

curtum sermone rotato.

Torqueat enthymema.

Nobis tamen haec, et quaecumque ei similis, merito videtur eximium Ordinis nostri ornamentum, et

Gloria faeminei, et decus admirabile sexus.

XXXIV. Verum omnium, quas hactenus enumeravimus Laudum atque excellentiarum, haec una facile princeps est, quod Regula S. BENEDICTI Observatorem suum recta ducat, atque etiam introducat ad Regnum Caelorum. Quantum enim exaltatur Caelum a terra, tantum haec praerogativa omnibus aliis antestat. Quid enim aliud est Regula, nisi spes salutis, archa gloriae, pactum aeterni faederis, Clavis Paradisi, via Regni caelestis? Spes, inquam, est salutis, quia ideo nos Regulae subdidimus, "ut ab ipsius Magisterio numquam discedentes, et in eius doctrina usque ad mortem in monasterio perseverantes, passionibus Christi per patientiam participemus, ut Regni eius mereamur esse consortes".

Caelum servantibus Reputam promissum.

Numerus Sanctorum Ord. D. Benedicti.

XXXV. Sed quis vel mente complectatur innumerabilem prorsus numerum SS. militum, qui Ducem secuti per hanc *Scalam* ad caelestia tabernacula ascenderunt? De sancto enim BENEDICTO ita cecinit Mantuanus: q)

q) *Lib. 3. Fast.*

*Progenies huius longos imitata per annos
Acta Patris Divos auxil, ditavit Olympum
Cive novo. Et alius quidam:*

*Iste quot Indigites? quot Divos protulit Ordo?
Vix fasti capiunt numerum; sunt aethere plures,
Quam qui Sanctorum sunt in monumenta relati.*

Vix iniri potest.

r) *Hom. 9. de S. Bened.*

Petrus autem Damiani r) multitudinem Sanctorum ex Ordine S. BENEDICTI admiratus, ita ait: "Solus iste militarem manum excelso Principi caeteris abundantius praesentabit, et Monachorum turmis, Angelorum more viventibus, caelorum adimplebit palatia. Quam igitur refulgens, et splendidus miles astat imperatorio tribunali, plenus infinitis virtutibus, agminibus innumeris comitatus?"

XXXVI. Antonio Yepez numerus quinquaginta quinque millium Sanctorum satis exiguus videtur, certoque credit multo plures omnino fuisse. Quod ne cui fidem excedere videatur, aut per hyperbolen nimia exaggeratione dictum duobus ex capitibus astruere conatur. Primum ex multitudine Monasteriorum, quae noster Ordo obtinuit. De quibus Folengius s) scribit: " Pontificia decreta referunt, uno eodemque tempore Benedictini instituti fuisse supra septem et triginta milia Caenobiorum, quae Abbatias vocari libuit ". Quibus Antonius de Yepez putat Prioratus, et Monialium Monasteria non connumerata, quorum illi quatuordecim millia, hae vero quindecim milla aliquando habuerint. Alterum caput statuit noster Chronographus infinitam quasi Monachorum multitudinem, quam partim ex iam dicto Caenobiorum numero, partim ex historiis colligere liceat; atque sine auxesi dici posse, fuisse tempus, quo tot fuerint nostri Ordinis Monachi, quot iam in omnibus aliis Ordinibus simul sumptis Religiosi numerentur. In Hispania enim in Monasterio S. Petri de Cardegna, reperit fuisse ducentos. In S. Petri de Arlanca, ducentos quadraginta. In Alcobastio, nongentos nonaginta novem. In Francia, ut ex vita S. Clari Surius refert, in aliquibus Monasteriis quingenti, aut sexcenti Monachi erant. Uno quoque tempore in sua Claravalle septingentos S. Bernardus habuit. In S. Germani de Pratis, centum vinginti nutriri solebant. In Dunensi Monasterio, refert Meyerus olim fuisse trecentos sexaginta. In Monasterio de Poblet in Cantalaunia, usque ad quingentos. In Luxoviensi Abbatia, tempore S. Columbani erant trecenti, et tempore S. Eustasii sexcenti. In Gemmetico, teste Meyero, erant nongenti ad chorum professi, ultra mille quingentos laicos. In Fuldensi Monasterio, exceptis conversis iisque qui divinis Officiis destinabantur, quadrigenti Monachi studiosi residebant. In Benchorensi Monasterio, ut S. Bernardus refert, tria millia Monachorum exstiterunt, qui succedentibus sibi vicissim choris continuarent solemnia Divinorum ita ut ne momentum quidem diei ac noctis vacarent a divinis laudibus: qui psallendi modus laus perennis dictus est, et in pluribus Ordinis nostri locis usitatus, nominatim in Agaunensi, quod S. Mauritii dicitur, et S. Medardi. Neque exiguus fuit Monialium numerus. Lugduni enim S. Salaberga sub se habuit trecentas. S. Flora Parisiis totidem, ut auctor est S. Antoninus. In Monasterio Wimbium, quingentae erant: et S. Florentia SS. Leandri et Isidori soror, praeerat mille Sanctimonialibus in quadraginta Monasteria distributis.

XXXVII. Ex his porro duobus capitibus colligi vult immensum Sanctorum numerum, cum magna passim viguerit sanctitas: quod si in singulis Monasteriis unus atque alter tantum fuisset sanctus; vel sic magnus conficeretur numerus. Quid igitur dicendum erit, cum aliqua centurias aliquot, et chiliades Sanctorum dederint? Sacrum enim Cas-

Videtur excedere 55.000.

s) In Psal. 101.
Probatur I. ex multitudine Monasteriorum.

II. Ex Monachorum infinito numero.

Et Sanctimonialium.

Sancti Montis
Cassini plures,
v. millibus.

sinense Monasterium quinquies mille, quingentos, et quinquaginta quinque Sanctorum numero adscriptos computat, ut antiqui versus indicant.

*Mitis, et invicte Christi verna BENEDICTE,
In Caelo sisti, tot Fratres promeruisti;
Quingentos quinque quingenos millia quinque,
Ad te translatos, prius omnes canonizatos.*

Alii aliorum
Caenobiorum.

Martyres.

XXXVIII. His porro iungamus Monachos nongentos in Benchorensi Caenobio a Pictis occisos fuisse, alios item nongentos a Danis in Gemeticensi, mille et amplius iterum a Danis in Anglia cum S. Leofrona Abbatissa, Turonis a Normannis centum et sedecim, Floriaci sexaginta; Messanae usque tertio a Piratis, et Lerini ab infidelibus, in S. Vincentio prope Multurnum a Saracenis, Nonantulae ab Hungaris, et aliis in Caenobiis, tam virorum, quam mulierum, infinitos fere per Martyrii gloriam ad caelos evolasse. Et iam dictum Gemeticum uno die quadringentos quinquaginta Confessores caelo dedit, quae res valde admirabilis legi potest apud Sūrium. t)

t) 15 Sept. in
vit. S. Aicardi.
Confessores.

XXXIX. Hisce demum si annumerentur Pontifices, Archiepiscopi, Episcopi, Abbates, Monachi, Sanctimoniales, et Conversi in numerum Sanctorum sub Confessorum nomine relati; quis non videat facile ad eum numerum summam perventuram, quem noster Historicus assignavit. Sed de toto numero nil certius affirmare posse arbitror, quam si cum Discipulo, quem diligebat IESUS, dixerimus esse turbam magnam, quam dinumerare nemo poterat, nisi ille, "cui soli cognitus est numerus electorum in aeterna faelicitate locandus"; qui omnium nomina in libro vitae descripta tenet.

Soli Deo co-
gniti.

Et nobis prae-
lucent.

XL. Atque haec quae de Sanctorum Ordinis nostri multitudine hactenus dicta sunt, non eo tantum faciunt, ut Ordinis splendorem magnifice commendent; sed insuper magnae omnibus in eo degentibus consolationi sunt, quod animadvertant se sub ea Regula Deo militare, per cuius observantiam tam innumerabiles cactus aeternae gloriae haereditatem adepti sunt. Quin et illud accedit, quod tot viae spiritualis habeant Duces ac spirantes Monasticae pietatis imagines, tot item apud Deum Patronos et Intercessores, quot eiusdem secum professionis in Caelo regnantes Sanctos venerantur ac colunt.

CAPUT IV.

QVAM LATE REGVLA S. BENEDICTI PROPAGATA?

I.

DE ordinis nostri longe lateque propagatione jam pridem specialem tractatum evulgavimus: ne tamen hoc argumenti genus hic omnino praeteriisse videamur, pauca delibabimus. Itaque per ITALIAM, in qua Ordo noster caepit, ab ipso sanctissimo P. N. BENEDICTO, eiusque Discipulis Regula promulgata est. Per SICILIAM ab eiusdem Discipulo Placido. De ordinis vero propagatione in Sardinia, et Dalmatia, et per totum Illiricum, agit Leo Ostiensis, a) et Petrus Diaconus b)

Ordo S. Benedicti plantatus in Italia.

a) *Chron. Cass. lib. 3. cap. 22.*

b) *L. 4. c. 82.*

II. De GALLIA idem Ostiensis sic ait: "Per S. Maurum eiusque discipulos, omnis Ordo, et regularis disciplinae norma, quae per sanctissimum P. BENEDICTVM fuerat constituta per totam Galliam diffusa ac disseminata est.

Propagatus in Galliam.

III. In HISPANIAM Monasticam Regulam detulerunt discipuli S. BENEDICTI ipso adhuc vivente, et iubente, circa annum Domini 540. Prae caeteris autem Institutum nostrum per Hispaniam magis propagavit S. Aemilianus, qui obiit circa annum Domini 674.

Hispaniam.

IV. In Germaniam primus omnium Benedictinos advocavit S. Disibodus. Eos vero mirifice auxit S. Bonifacius cum discipulis suis, fundato celebri Fuldensi Monasterio, e quo multis locis Caenobiorum Praesides, Gentium Apostoli, omnium disciplinarum Magistri prodierunt; a quibus Benedictinismus in varias oras delatus est. Per Alsatiam, Alemanniam, et Boiariam, Benedictina Monasteria fundavit S. Pirminius Monachus Benedictinus, ac deinde Meldensis Episcopus: quamvis in Alsatia iam tempore Gregorii Magni Benedictini fuerint.

Germaniam.

V. In Hungaria Benedictinas Colonias e Cassinate Monte, ad Monasteria construenda S. Stephanus Pannoniae Rex invitavit, ut auctor est Leo Ostiensis; c) et Bonfinius. d)

Hungariam.

c) *L. 2. c. 79.*

d) *L. 1. dec. 2. rer. Hung.*

VI. In Bohemiam idem Institutum advexit S. Adalbertus Pragensis Episcopus 2. qui ex Romano S. Alexii Caenobio sex secum Fratres deducens, in Breunoviensi Monasterio collocavit.

Bohemiam.

VII. Sex deinde eiusdem Monasterii Monachi in Poloniam solitudinis desiderio migrarunt. Et Boleslaus primus in eodem regno alia deinde Monasteria aedificavit. Casimirus vero Poloniae Rex, Cluniaco, ubi Monachus fuerat, duodecim Monachos evocavit, quibus domicilia et templa extruxit, ut refert Martinus Cromerus. e)

Poloniam.

e) *L. 4. Hist.*

Succiam.
Daniam.
f) *Chr. S. Lau.*
Angliam.

VIII. De Caenobiis Sveciae, Daniae, et partium Aquilonarium, legendi Albertus Krantzius, Ioannes Magnus, et Helmodus Presbyter. f)

IX. In ANGLIAM SS. Augustinus Mellitus aliique S. Gregorii discipuli, Regulam Ordinemque S. BENEDICTI intulerunt, qui mira ibi incrementa accepit. De Britannia, Scotia, et Hibernia, videndus Petrus Diaconus, etc. Et haec de Ordine S. BENEDICTI per Europam.

X. De Asia vero, et partibus Ultramarinis, ad quas propagines suas haec sacratissima plantatio emisit, agit Guilielmus Tyrius, g) Trithemius, h) Petrus Diaconus. i)

XI. Sed et Cluniacenses usque ad Vallem Iosaphat, et supulchrum Matris D. N. I. C. propagines suas extenderunt, obtinueruntque Monasterium, quod Civitot dicitur, in suburbio civitatis Constantinopolitanae. Penetrarunt etiam Benedictini invias Aegypti solitudines, ut in vita Bononii Abbatis legitur. k)

XII. Postremo Benedictinam Regulam Occidentales Indias, Regnum videlicet Peruanum, sive Americam, invexit Bueillus, primum Indiarum Archiepiscopus et Patriarcha circa An. 1493. Quin et nostro saeculo in Brasilia et Parayla Provincia extrui caepere Benedictinorum Monachorum caenobia, ut testatur Thes. rer. Ind. Ex hisce porro luculentissime patet, per universum terrarum orbem longe lateque Benedictinum Ordinem esse diffusum.

Benedictini in
Asia.
g) *L. 18. c. 5.*
bel. sac.
h) *L. 3. c. 23.*
de vir. illust.
i) *Catal. Abbat. Cassin.*

Aegypto.
Graccia.
k) *Ap. Sur.*
30 *Aug.*
Primus Indiarum
Apostolus
fuit Benedictinus.

CAPUT V.

QUINAM ORDINES SUB REGULA S. BENEDICTI MILITENT?

I.

Faecunditas
Ordinis S. Benedicti.

HAVD facile est recensere, quot ex uno Regulae nostrae fonte flumina sint derivata, quot ex tenui veluti surculo praegrandium exortae sint frugiferarum arborum silvae, universam Occidentalem Ecclesiam faecundo germine repleverint; quot, inquam, ex BENEDICTO diversorum ORDINVM sint progressa agmina MONACHORVM; qui licet diverso nomine in Ecclesia Dei circumamicta varietate censeantur, Instituti tamen se esse S. BENEDICTI, et ab ipso progredi gloriantur. De his autem Ordinibus sub sanctissimi Legislatoris nostri signis militantibus, cum fusius egerint complures; nos ex iis brevem hic Syllabum exhibebimus.

r. Cluniacenses.

II. Monastici igitur Ordines Benedictinam Regulam profitentes duodecim omnino numerantur: quorum primus est Ordo, seu Congregatio CLUNIACENSIS, quae a S. Odone Abbate anno Domini 913 exordium

sumpsit. Secutus est deinde anno 1012. S. Romualdus, qui Ordinem CAMALDVLENSEM, sub candido amictu, in Italia instituit. Tertium Ordinem, qui VALLIS-VMBROSAE, a loco dictus est, S. Ioannes Gualbertus Florentinus; qui obiit anno salutis 1073. Utitur vero hic Ordo Veneto seu griseo colore, et ab Alexandro II approbatus est. Quartus Ordo fuit GRANDIMONTENSIVM Monachorum, Auctore Stephano mirae sanctitatis viro circa A. C. 1080. Quintus Ordo, isque celeberrimus, est CISTERTIENSIS a S. Roberto Molismensis Caenobii Abbate An. Domini 1098 institutus: in quo Cuculla candida, nigro scapulari utuntur Monachi: Quem Ordinem plurimum auxit propagavitque S. Bernardus, Sextus Ordo FONTIS-EBRALDI, per Robertum Blaesetium Parisiensem An. Domini 1117 institutus. Septimus Ordo HVMILIATORVM per S. Ioannem Medam caepit in Insubria circa An. 1066. Octavus Ordo est MONTIS VIRGINIS, a S. Guilielmo Vercellensi institutus, qui obiit Anno 1142. Nonus Ordo EREMITARVM S. GVILIELMI, qui obiit Anno 1156. Decimus Ordo CAELESTINORVM a Petro de Morono, initium habuit: qui ad summum Pontificatum anno 1204 evectus, Caelestinus V dictus est. Undecimus Ordo MONTIS OLIVETI a B. Bernardo Senensi cognomento Ptolomaeo, cum aliis sociis originem duxit an. D. 1319. Duodecimus Ordo SILVESTRINORVM a B. Silvestro Vallis Umbrosae Monacho initium duxit, Anno Domini 1232. Hi sunt duodecim Ordines Monastici.

III. Porro inter MILITARES ORDINES, qui corporalibus armis contra Christiani nominis hostes cominus dimicantes se fidei defensores constituerunt. Primus est AVISIUS, vel de Avis dictus, ab Alphonso I Lusitaniae Rege an. Domini 1147 fundatus. Secundus ORDO CALATRAVAE a S. Raimundo Abbate, et Sanctio Castellae Rege anno 1157 excitatus. Tertium Equestrem Ordinem anno Dom. 1170. Gometius Fernandus, in Regno Legionensi instituit sub nomine MILITVM S. IVLIANI DE PIRO, quod nimirum in eo Oppido primum Caenobium exstructum esset: donati deinde Alcantarae oppido, ab eo Milites ALCANTARAE dicti sunt. Quartus Ordo Militaris S. MARIAE DE MERCEDE et REDEMPTIONE CAPTIVORVM institutus dicitur a Iacobo I. Aragonum Rege. Quinto loco recenseri potest, qui de MONTESIA dicitur. Sextus a Dionysio Portugalliae Rege anno Domini 1320 erectus est, cui MILITVM IESV CHRISTI, sive de Portugallo, nomen inditum est, septimus Ordo a Stephano Papa appellatus, Cosmo Medicaeo, Magno Hetruriae Duci initia sua debet. Octavo loco Ordo TEMPLARIORVM, quibus vivendi modum S. Bernardus descripsit. Nonus Ordo MILITVM S. IOANNIS BAPTISTAE, sive Eleemosynarii vulgo Ierosolymitani, ac postmodum Rhodiani, nunc MELITENSES appellantur; olim sub S. BENEDICTI Regula institutus, nunc S. Augustino paret. Decimus Ordo, apud Sabaudos, est S. MAVRITII; Undecimus Equitum ALAE, anno 1167 in Lusitania institutus.

2. Camaldulenses.

3. Vallis-umbrosae.

4. Grandimontenses.

5. Cistercienses.

6. Fontis-Ebraldi.

7. Humiliati.

8. Montis Virginis.

9. Guillelmitae.

10. Caelestini.

11. Montis Oliveti.

Ordines Militares sub Regula S. Bened.

1. Avisius.

2. De Calatrava.

3. S. Iuliani de piro.

Seu de Alcantara.

4. S. Mariae de Mercede.

5. De Montef.

6. Milites Christi.

7. S. Steph.

8. Templarii.

9. Melitenses.

10. S. Mauriti.

11. Alae.

12. S. Bernard.

Duodecimus Ordo S. Bernardi, olim in Hispania notissimus. Alii autem si qui sint militares Ordines sub S. BENEDICTI Instituto militantes; ad supra enumeratos fere pertinent. Ordo enim S. Georgii de *Alsama*, in Regno Valentiae, Montesianis accessit. Ordo Montis gaudii in Castella et Ordo militum de Truxillo in Extremadura, Ordini Alcantarae unitus est.

CAPVT VI.

QVANTVM REGVLA ET ORDO S. BENEDICTI

ALIIS ORDINIBVS PROFVERIT?

I.

a) *In Privil. Mon. Cass.*
Quid Ordini Benedictino alii debeant.

Carthusien-
ses.

Praemonstra-
tentes.

b) *Epist. 252.*

Praedicatores.

PLVRIMVM quoque ad Benedictinae Regulae excellentiam sine dubio facit, quod sicuti Deus (Teste Zacharia Papa a) "dignationis suae potentia Beatissimum BENEDICTVM, Patrem omnium constituit Monachorum: " ita quoque plerique, qui eum secuti sunt Ordines Religiosi, huic Parenti eiusque Regulae aliquid debere videantur, certumque ad Ordinem nostrum habeant respectum. Nam ut eos omittam, qui sub S. BENEDICTI Regula Deo serviunt, (qui potius unius Ordinis variae Congregationes, quam distincti Ordines censendi sunt.) Ordo Carthusianus plurima a S. BENEDICTIO mutuatus est, totamque psallendi disciplinam, variosque ritus ac caerimonias illi debet.

II. Candidi deinde Praemonstratensis Ordinis gloriosus Institutor S. Norbertus apud Sigebergenses Benedictinos Monachos, diebus circiter quadraginta Sacerdotii didicit usum, certaue simul religiose vivendi documenta. Imo et primum locum Praemonstratum, aliaque Monasteria eius Ordinis a Cisterciensibus, ut S. Bernardus b) scribit, acceperunt.

III. Ut vero ad alios Ordines, transeamus; nobilissimus Ordo Praedicatorum Benedictino debet institutorem unum sanctum Dominicum sterili Matri precibus sancti Dominici Abbatis impetratum; cuius etiam nominis haeres fuit. Idemque Magistrum postea habuit B. Didacum Azebes, Monachum Cisterciensem, a quo Constitutiones, quas suis tradidit, accepisse fertur. Et antequam Religionem suam inchoaret, promotorem habuit, et fautorem B. Fulconem Episcopum Tolosanum ex Ordine Cistercienei, qui ei primum templum in quo Ordinis fundamenta iaceret et multa bona concessit. B. Conradus Cisterciensis item Monachus eundem Ordinem auctoritate Apostolica approbavit, et contra omnes adversarios defendit. Clarissimum quoque huius Ordinis sidus et Theologiae ille sol, Thomas Aquinas in Monte Cassino Monachis, litteris et pietate imbuendus traditus fuit.

IV. Sanctissimus deinde Ordo S. Francisci primarium locum suum, quique totius illius Ordinis caput est, a Benedictinis habet. Ecclesiam enim S. MARIAE de Angelis, quae Portiuncula dicebatur, Abbas S. BENEDICTI ad Montem Cubasum sanctissimo Patri Francisco cessit, cuius tamen non dominium, sed usum solum Paupertatis Evangelicae Zelator summus admisit; quare Abbati in singulos annos canistrum pisciculis plenum pendebat, ut refert P. Sedulius. De quo etiam S. Bonaventura ait: "Hunc locum vir sanctus amavit pro coeteris mundi locis, hic humiliter caepit, hic virtuose profecit, hic feliciter consummavit. Hunc in morte Fratribus tamquam Virgini charissimum commendavit.

Franciscani a Benedictinis adiuti.

V. Vivente adhuc S. Francisco, Moniales S. Clarae, sub Regula S. BENEDICTI, quam eis Gregorius IX praescripsit, institutae sunt, et multi ii deinceps annis perstiterunt; ut ex plurimis Pontificum diplomatibus patet.

Moniales S. Clarae.

VI. Sed et qui Capuccinorum inchoarunt Reformationem, cum nostris Camaldulensibus aliquantisper conversati, peculiaria quaedam sibi ab iis servanda desumpserunt; quale est barbam oblongam deferre: nec non sine cantu, solaque distincta pronuntiatione divinas laudes, persolvere, et alia multa his similia.

Capuccini quid a Camaldulensibus mutuati.

VII. Quid de Ordine a Birgitta instituto dicam? approbatus ille quidem sub Regula S. Augustini, et novam Regulam a Christo Domino accepit, sed in illa ipsa plurima vestigia S. BENEDICTI reperire est. Nam ita legitur: c) "Deinde ista Regula per Papam confirmata, inquirantur aliqui devoti Fratres, de Regulis BENEDICTI, vel Bernardi, qui huic Regulae inscribant, quomodo excessus emendandi sunt in Monasterio. Et omnia alia necessaria quae in his verbis non narrantur ad huius Regulae roborationem assumantur de Regulis supradictis".

Regula Salvatoris quid a Benedictina habeat.

c) Reg. s. Birgit. c. 26.

VIII. Sed a MARIAE familia ad Societatem IESU transeamus. Parens et Auctor illius S. Ignatius Loyola in quatuor Ordinis nostri Caenobiis praeclara quaedam Ordinis sui foundationem spectantia perfecit. Primitias enim spiritus sui in celeberrima B. MARIAE aede, quae in Monte Serrato a Monachis Benedictinis incolebatur, hausit. Apud eius Caenobii Virum virtute inclytum Clanonium, veteris vitae noxas generali confessione expiavit: eique sua de vitae ineundae ratione consilia ex Ordine patefecit. In Monte deinde Martyrum, Sanctimonialium Ord. nostri Monasterio, cum primis Sociis prima vota aeterno Deo nuncupavit. In Cassinate Monte Societatis suae Regulas conscripsit, ibique, ut Antonius Scipio prodidit, tum libris qui opus essent, tum unius alteriusque Monachi subsidio a Praeside instructus, ad Albanetam se contulit, locum in eodem Cassinati saltu quingentos circiter passus a primario Caenobio disiunctum; ubi plures dies traduxit. Denique confirmata ab Apostolica Sede Societate in Monasterio S. Pauli via Ostiensi quod

Societ. Iesu multis nominibus obstricta Benedictinis.

S. Ignatium initio Conversionis direxerunt.

Apud ipsos Regulas scripsit.

Et possessionem emisit.

d) *L. 3. hist. Soc. n. 11.*

e) *Tom. 3. l. 4. part. 3.*

nostri itidem Ordinis est, solemni ritu Professionis suae vota ex Apostolici diplomatis formula, Ignatius ipse aliique cum eo nuncuparunt, ut scribit Nicolaus Orlandinus d).

Non immerito igitur Iacobus Alvarez de Paz f) de nostro Legislatore agens, eum vocat venerandum omnium Sanctarum Religionum Patriarcham BENEDICTVM, ac specialiter nostrae Societatis Patrem sanctissimum, ad cuius honorem praescriptos ab eo duodecim Humilitatis gradus suscepit explicandos.

CAPVT VII.

QUIS SIT FINIS AUT SCOPUS REGULÆ S. BENEDICTI?

I.

Finis Christianorum vita aeterna.

a) *Rom. 6.*

Religionum Charitas.

b) *2. 2. q. 184. art. 1.*

c) *1. Ioan. 4.*

Est finis Regulæ S. Bened.
d) *Epist. 142.*

e) *L. 4. Ep. 17.*

CUM omnes artes ac disciplinae finem proprium habeant: habet et nostra professio proprium suum finem. Ultimus autem finis tam Religiosorum quam saecularium est Vita aeterna, unde dixit Apostolus: a) "Habentes quidem fructum vestrum in sanctificationem, finem vero vitam aeternam". Ultra hunc porro finem alius quidem est, non ultimus, sed medium quoddam ad praedictum finem consequendum, et in eo omnes omnium Ordinum Congregationes conveniunt et ad illum pariter tendunt; hic autem alius non est quam perfectio charitatis, quod S. Thomas ita probat: b) "Unumquoque dicitur perfectum, in quantum attingit proprium finem, qui est ultima rei perfectio. Charitas autem est quae unit nos Deo, qui est ultimus finis humanae mentis: quia" qui manet in Charitate, in Deo manet. et Deus in eo. c) "Et ideo secundum Charitatem specialiter attenditur perfectio Christianae vitae". Hunc autem finem esse a S. BENEDICTO in descriptione Regulæ suae principaliter intentum recte observavit S. Bernardus, d) qui Benedictini Instituti potiores partes enumerans, Charitatem omnium veluti caput ac finem constituit. Ita enim ad Monachos Alpenses scribit: "Ordo noster est, esse sub Magistro, sub Abbate, sub Regula, sub disciplina. Ordo noster est, studere silentio, exerceri ieiuniis, vigiliis, orationibus, operi manuum, et super omnia excellentiorem viam tenere, quae est CHARITAS". Expressius idipsum docuit Petrus Venerabilis. e) Habes, inquit, "Institutionum tuarum BENEDICTVM auctorem, qui ad FINEM CHARITATIS universa scripta sua redigi praecepit, et animarum salutis inservire. Et paulo post: "Regula illa illius S. Patris ex illa sublimi et generali CHARITATIS regula pendet, ex qua, et in qua, iuxta veritatis verba universa lex pendet, et Prophetæ. Quod si uni-

versa lex, tunc et illius Regulae lex. Monachus ergo Regulam Patris BENEDICTI profitens, tunc eam vere servat, quando CHARITATIS legem ubique conservat". Haec ille.

II. Porro ex tribus modis, quibus Religiosi ad perfectionem Charitatis contendunt (aliqui enim sectantur Vitam Activam: alii Contemplativam tertii denique ex utraque mixtam) constat Religionem a S. BENEDICTO institutam, proprie et perfecte monachalem esse; nam finis illius solum est propria perfectio ad divinam Contemplationem et laudem ordinata, et comparanda per media vitae Monasticae propria: ut ex discursu eiusdem Regulae constat, in qua omnia exercitia ad orationis quietem praecipue destinantur.

Vita Contemplativa Ordinis S. Benedicti scopus.

III. Et quamquam S. BENEDICTVS primo ac principaliter instituit vitam Caenobiticam, quae Anachoretica multo est tutior, noluit tamen ab instituto suo Eremitas excludere: sed potius ipsa Regulae suae institutione ad sublimius illud vivendi genus suos disponere, dirigere ac manuducere; cuius theoriam ipsa Ordinis praxis commendat, in quo usitatissima olim fuit Eremitarum qui divinis cellulis in desertis et Montibus degerent, exercitatio; et hodie in Monte Serrato plures Anachoreticae sunt cellulae, atque Ordo Camaldulensis, qui sub S. BENEDICTI vexillis militat, Eremiticam vitam sectatur. Ita quoque; mons Vosagus Benedictinis Anachoretis repletus fuit, qui in speluncis et cavernis terrae absconditi a conturbatione hominum, vitam Angelicam ducebant, cuius rei testis est auctor vitae S. Pauli Episcopi Virdunensis g) ubi sic loquitur: "Ad eremum Vosagi pervenit, eamque posthabitis mundi rebus omnibus, laetus ingreditur, Christo Regi suo illic militaturus: aiunt autem in illa solitudine multos habitasse Anachoretas distinctis cellulis, quoque demptis Sabbatho et Dominico die, perpetuo soli degerent in arctissimo silentio, nisi vel morbus corporis, vel animae salus secus postulasset".

S. Benedictus principaliter instituit Caenobitas, quos ad Anachoresin dirigit.

Et olim in Ordine nostro Anachoreta vixerunt.

g) Ap. Sar. 9 Febr.

Hinc Monasteria in montibus exstructa.

IV. Tradit quoque Antonius de Yopez, priscum fuisse nostris morem extruendi Monasteria in Montibus et solitudinibus, in quibus maiori aliquo ac principali extracto Monasterio, circumquaque plures erant separatae cellulae, ad quas solitudinis desiderio se Monachi recipiebant; ut etiam nunc in Monte Serrato.

V. Neque satis Benedictinis fuit deserti solitudines incoluisse, sed ut magis ab omnibus elongarent, inhabitatas Insulas quaesierunt, ut ibi vorticibus maris circumsepti, vitam absconditam ducerent in Christo. Notum id est ex historiis, complura ingentia et magnifica Ordinis nostri Caenobia in Insulis longe ab hominum conversatione exaedificata fuisse. Qualia sunt in Anglia, Lindistarnense et Eliense, in Germania, divitis Augiae. In Gallia, Lerinense. In Hispania S. Fructuosus plura Monasteria in Insulis collocavit, Et Abbo Floriacensis in vita S. Edmuudi Regis et

Benedictini solitudinis amantes insulas incoluerunt.

h) *Lib. 3. c. 5.*

Martyris, testatur Orientalem Britanniae partem, quae Eastengle vocatur, aquis paene undique allui a Subsolano et Euro oceano, ab Aquilone vero immensarum paludum uligine cingi. Hae vero paludes, inquit, "praebent pluribus Monachorum gregibus optatus solitariae conversationis sinus, quibus inclusi, non indigeant solitudine eremi: ex quibus sunt S. Monachorum BENEDICTI caelibes Caenobitae in loco celebri hac tempestate". De Italia Leo Ostiensis h) refert, in Adriatico mari apud Insulam, Diomedis quondam nomine vocatam, extitisse Monasterium Tremitense, sive Maiellae, ab ipso S. BENEDICTO constructum; quod xxx circiter millibus a terra distaret.

Benedictinis
omnino licitae
Sacerdotalis Or-
dinis functio-
nes.

VI. Tantum solitudinis ac recollectionis studium, tanta ab hominum conspectu et populari conversatione fuga atque elongatio, quantam nostros sectatos vidimus, id praesefere videtur, non aliam esse Ordinis nostri vocationem, quam Deo sibi vacare, neque ullatenus cum Martha satagere, et turbari erga plurima; cum Maria optimam partem eligere, sedere ad pedes Domini, et audire verbum illius. Hoc tamen non obstante, omnino asserendum est, licere Monachis praedicare, et Sacramenta administrare, et alia Clericorum et Sacerdotum officia obire: quod Bonifacius Papa IV, non tantum iis permisit, sed insigni Apologia adversariorum audaciam repressit. Praetereo nunc iuventutis institutionem, omniumque scientiarum explicationem aliquot saeculis a Nostris potissimum exercitam fuisse; ut latius supra dicebamus, cum de Benedictinorum Scholis et Academiis ageremus. Illud sane sine aliorum invidia dicere licet, nullum paene exstare in Ecclesia Dei ad proximorum salutem promovendam, exercitium, quod a Nostris usurpatum non fuerit. Nemo autem dixerit, tot viros doctrinae et sanctitatis gloria excellentissimos a Regulae suae scopo exerrasse, et alienis ab ordine suo exercitiis sese tanto studio tradidisse.

S. Benedictus
vitae activae
suas partes tri-
buit.

i) *Lib. 2. Dial. cap. 32.*k) *Cap. 5.*

VII. Porro S. P. N. BENEDICTVS Magdalenae quietem ac contemplationem non ita universim, aut ipse sectatus est, aut suis praescripsit; ut Marthae ministeria prorsus excluserit. Exempla enim vitae activae tam in eius vita, quam in Regula apertissime leguntur. Scribit namque; S. Gregorius, i) Legislatorem nostrum cum Fratribus ad gri opera egressum fuisse, indeque redeuntem rustici filium a mortuis excitasse. De eius vero discipulis res est manifestissima eos saepe graves manuum labores subiisse. Sic scribitur k) iussisse Monachis montis rupem cavare, et sequenti cuidam Gotho vepres abscindere in loco, in quo hortum fieri volebat. Alias eosdem Fratres terram effodisse, lapides comportasse, murum struxisse, atque caementarium opus exercuisse constat. In ipsa porro Regula idem etiam multo manifestius apparet; in qua saepe laboris mentio fit.

Benedictini
valetudinaria o-
lim curarunt.

VIII. Verum quod propius ad activam vitam spectat, invenimus nostros Xenodochia etiam rexisse, et pauperum ac aegrotorum curam

gessisse, ac pluribus locis hospitalia nostris Monasteriis coniuncta fuisse. Quin et alterum activae vitae exercitium a nostris subinde usitatum, quod est Captivorum redemptio. Exercuit id per suos Gemmeticenses Monachos S. Philbertus, cui cum multa pecunia a Rege et fidelibus offerretur; decimam partem inde seponebat, Captivis redimendis, et alendis pauperibus eam impendens: idque vero liberaliter, ut etiam Monachos suos cum onustis navibus in regiones transmarinas mitteret, qui illic Captivorum greges redimerent, ut in eius vita haberetur.

Et Captivos redemerunt.

IX. Quemadmodum humani corporis, et omnium animalium sanitas, in quatuor primarum qualitatum debita temperatura consistit; ita tamen ut ex omnibus una semper plures gradus habeat, reliquisque praedominetur; a qua alii Cholerici, alii Melancholici, alii Sanguinei, alii Phlegmatici denominantur: ita quoque in Religiosis Ordinibus res sese habet. Omnes enim in generali fine, qui est per charitatem se Deo unire, et tribus essentialibus votis, conveniunt; atque hic dici potest Spiritus generalis omnium omnino Ordinum. At tria haec vota, aliarumque virtutum exercitia, modificantur ac determinantur ad certos gradus intensionis, aut remissionis, secundum Regulas et Constitutiones cuiusque Ordinis: in uno siquidem plus viget observantia huius quam illius voti, in alio autem alterius, ita quod unaquaeque Religio principale quoddam habeat alicuius voti aut virtutis exercitium, quod prae reliquis magis observet, caeterisque omnibus praepolleat; atque in eo specialis cuiusque Ordinis Spiritus consistere dicendus est. Ita Carthusiani, quia solitudini, ieiuniis, et carnis macerationi maxime vacant, peculiarem Castitatis curam habere noscuntur, Franciscani vero exactiorem Paupertatem sectantur. Praedicatores et Societatis IESV Patres in proximorum salutem ex professo incumbunt.

Omnes Ordines Spiritum sibi proprium habent.

X. Ut autem iam de nostro Ordine et Regula loquamur, proprius illius ac peculiaris Spiritus esse videtur perfecta Obedientia. Et probari potest, Primo, auctoritate S. Petri Damiani, qui ait totum scopum S. BENEDICTI in scribenda Regula alium non fuisse, quam ut Obedientiam edoceret. Secundo idem probari potest, quia S. Pater non tantam perfectionem Castitatis ac Paupertatis requirit, quantam Obedientiae. Cibum enim et potum, ieiunia, totamque carnis macerationem (quae ad Castitatem spectant) Superioris discretionis magna ex parte permittit.

Spiritus Regulae S. Benedicti est perfecta obedientia.

1) *Opusc. 13. cap. 6.*

Quoad paupertatem vero, bona mobilia et immobilia, fundos redditusque in communi possideri concedit: in particulari vero, duas vestes bonae iustaeque quantitatis, unicuique Religioso tribui voluit, et propter honestatem, paulo meliores egredientibus indulget, quod suis S. Franciscus non permittit. Obedientiam autem exigit S. BENEDICTVS omnino exactam, atque perfectam: nam eius materiam extendit usque ad impossibilia; vultque non Abbati modo, sed ut sibi invicem obediant

S. Benedictus exactam in suis obedientiam requirit.

- m) *Reg. c. 68.* Fratres, m) modum obediendi vult adeo esse velocem, ut imperfecta sua relinquat, quae forte erant in manibus, n) unde (ut alias circumstantias silentio praeteream) aperte liquet Sanctissimum Legislatorem primas Obedientiae in sua Regula dedisse.

Ad religiosos
Benedictinos.

o) *Ezech. 1.*

p) *Luc. 11.*

XI. Declarato autem hoc modo Regulae nostrae spiritu, reliquum est, ut eiusdem Professores omnes actiones suas eodem spiritu ducti obeant, easdemque hoc spiritu animent atque vivificent. Hic est enim velut character et nota, qua Benedictini dignoscuntur: nam esse debent velut illa mystica Ezechielis animalia, de quibus dicitur: “o) ubi erat impetus Spiritus illuc gradiebantur, nec revertebantur cum ambularent”. Ad horum, inquam, similitudinem quocumque eos Obedientiae Spiritus egerit, eo ambulare debent; imo nusquam progredi, nusquam subsistere, nihil agere aut intermittere deberent, absque hoc Spiritu. Quare etiam Deus omnium Spirituum ponderator suppliciter rogandus est, ut Spiritum hunc rectum innovet in visceribus nostris. Neque enim dubitandum est, quin ille, qui dixit: p) “Petite, et dabitur vobis”. Et: “omnis, qui petit, accipit; dabit Spiritum bonum petentibus se”. Quamobrem frequenter optavi, nostris ut Religiosis frequens esset in corde, frequens in hore haec

ORATIO.

Excita, Domine, in Ecclesia tua Spiritum, cui Beatus BENEDICTVS Abbas servivit: ut eodem nos repleti, studeamus amare quod amavit, et opere exercere quod docuit.

CAPVT VIII.

DE OBLIGATIONE ET OBSERVANTIA REGVLAE S. BENEDICTI.

I.

Regula S. Benedicti non obligat ad mortale nisi in materia voti.

CUM Regula Religiosa habeat vim et rationem legis, necessitatem aliquam operandi imponit, nec censeri debet merum consilium: potest autem obligare ad culpam mortalem, aut venialem, vel etiam ad nullam, sed tantum ad aliquam paenam. Verum Regula S. BENEDICTI non obligat ad peccatum mortale, nisi aperte contineat materiam voti, aut aliquid, quod praecepto divino positivo, aut naturali aut Ecclesiastico, alias ad mortalem culpam obstringit; quod quidem ubi contingit, non tam ex Regula, quam ex voto aut alio illo praecepto obligatio talis nasci censenda est. Unde transgressio talis praecepti nec est

speciale peccatum, nec gravius eo, quod sit contra Regulam. Non enim praesumendum est, voluisse S. BENEDICTVM novam inducere obligationem circa res alias praeceptas et in Regula expressas, cum id nusquam explicet; et vero plus damni, quam utilitatis adferat, plures obligationes circa eandem rem inducere.

II. Ordinationes et Statuta, sive etiam praecepta Regulae S. BENEDICTI, quae non concernunt vota, aut essentialia Religionis, vel materiam alio praecepto ad mortale obligante iniunctam, probabile est obligare ad culpam venialem.

Ordinationes et Statuta Reg. S. Bened. obligant ad veniale.

III. Transgressio Regulae in materia trium votorum essentialium ex genere suo est peccatum mortale.

Regulae transgressio ex votis est mortalis.

IV. Regulae transgressio facta ex contemptu, est peccatum mortale, etiam in minimis: in quo autem ille contemptus consistat, non omnes inter se conveniunt, "S. Thomas ait: Tunc aliquis transgreditur ex contemptu, quando voluntas eius renuit subiici Regulae, et ex hoc procedit ad faciendum contra Regulam".

V. Ea, quae in Regula traduntur per modum consilii, ad nullum peccatum obligant; sicuti nec consilia Evangelica ullam obligationem inducunt, ut explicat "S. Augustinus a) et Chrysostomus, b) et S. Hieronymus ait: c) Ubi consilium datur, offerentis consilium est, ubi praeceptum necessitas est servientis". Quamvis autem haec ita sese habeant, nemo tamen propterea Regulae statuta liberius transgrediatur. Non enim modicum est in Religioso, veniale peccatum sponte admittere, et prona voluntate non leviter in leves etiam Regulae transgressiones ferri. Licet enim ad nullam culpam obligarent, magni tamen fieri deberent ea, quae disciplinam Religiosam sartam tectam custodiunt. Qui autem spernit modica (ut scriptura ait): d) paulatim decedit. Quocirca (ut cum Bernardo Cassinensi e) materiam hanc concludam) "minimas etiam observantias Regulae et Ordinis nostri studeamus observare, et de nostra salute semper solliciti nihil vilipendamus, nihil in contemptum vel consuetudinem reducamus".

Quae Regula consultit, non obligant ad peccatum.
a) *Lib. de Virg. cap. 1.*
b) *Hom. 4. Ep. Rom.*
c) *Lib. 1. cont. Iovin.*
Nota Religiose.

d) *Eccl. 19.*

e) *In Spec.*

VI. Aut servanda igitur ex mente S. BENEDICTI est Regula, aut Monasterium deserendum. Nullum enim in eo esse permittit, qui non legibus pareat. Siquidem Regulae custodia totius Religionis firmamentum est, quo semel neglecto, necesse est omnia.

Ruina Ordinum a Regulae neglectu provenit.

In praeceps ruere, ac retro sublapsa referri.

Hinc luctuosam Ordinum a primaevo fervore defectionem, et miserandam totius Religionis ruinam, spirituales Magistri in Regularum neglectum referre non dubitaverunt.

VII. Sed Ordinis ruinam multorum sine dubio praevaricatorum praecessit interitus; particularium enim personarum defectio generalem

Et praecesserunt particulares praevaricatores.

totius Religionis praecedere solet. Stabit florebitque Religio, in qua singuli Regularum exacti observatores sunt; sensim vero deficit illa, in qua nunc una, nunc altera Regula passim violatur. Vae autem Religiosis illis, qui laxitatem et dissolutionem suo exemplo et agendi modo inducunt. Ut enim Salomon optime dixit: f) Qui dissipat sepem, mordebit eum coluber. Sepis autem nomine Ordinis Regula intelligi potest. Acerbas porro paenas, et infernalis colubri morsus manere eos, qui regularia instituta transgrediuntur, asserit Cassianus g) cuius verba adscribo: "Sicut immensa gloria fideliter servientibus Deo, ac secundum institutionis REGVLAM ei cohaerentibus repromittitur in futurum: ita poenae gravissimae praeparantur his, qui tepide eam negligenterque fuerint executi; et secundum hoc quod professi sunt, vel quod ab hominibus esse creduntur, fructus etiam congruos sanctitatis eidem exhibere neglexerint.

f) *Eccles. 10.*g) *L. 4. c. 34*

Paenae Regularum praevariantium.

Merces Regularum observantibus quadruplex in hac vita.

VIII. Porro per exactam legum ac Regularum observationem, consequimur nos in hac vita, haec quatuor inter alia. Primum, ut anima nostra vere vivat vita spirituali, scilicet non amittat gratiam iustificantem, imo etiam exerceat opera illius vitae, grata nimirum Deo, et meritoria nobis vitae aeternae. Secundum, ut Oratio nostra semper sit accepta Deo, ac exaudiatur ab eo. Tertium, ut peculiariter protegatur a Deo, anima nostra, ne non solum non succumbat in tentationibus, sed etiam ut victoriam contra illas consequatur. Quartum et ultimum, et omnia nobis prospere eveniant de die, et de nocte, in prosperis, ac in adversis, et nihil nos terreat, nec in vita, nec in morte; imo nec in extremo iudicii die.

Ex eodem fonte manat pax interna animae.

i) *Cap. 6.*

IX. Internam vero animi tranquillitatem et copiosam Dei misericordiam insuper consequi eos, qui studiose Regulas observant, nos docet Apostolus, scribens: i) "Quicumque hanc Regulam secuti fuerint, pax super illos et misericordia". Pacem, inquam, habent tam cum conscientia sua quam cum Deo, cuius voluntati etiam in rebus non praeceptis concordantes sunt: Transgressores vero, bellum cum Deo gerunt, quandoquidem voluntati eius adversentur, ac proinde interna pace carent. De utrisque S. Wolfgangus ex BENEDICTINO Monacho Episcopus Ratisbonensis ita censuit: k) MONACHI QVI AD REGVLAE SVAE PRAESCRIPTVM VIVVNT BEATIS COMPARANVVR ANGELIS: "qui vero saeculares et mundo dediti sunt, apostatae censentur.

k) *Sur. 31. Oct. in vita cap. 15.*

Media tuenda Regularis observantiae.

X. Possunt autem Superiores tueri REGVLAE observantiam sequentibus mediis. PRIMVM sit, ut Superior ipse in omnibus Regulae praeceptis obediat, seque aliis observantiae regularis exemplum praebeat. SECUNDVM: ut nimirum in communi caetu Regulam legi faciat. TERTIVM, ut per se, aut per aliquem alium, Superior Regulam aliquando explanet, et ad eiusdem observantiam Fratres suos hortetur. QVAR-

TVM, est diligens attentio et cura Superiorum, ut omnes subditi iuxta Regulae normam vivant, et quos exorbitare compererint, secundum mensuram Regulae corrigant ac puniant.

XI. Sequuntur media ad servandam Regulam, quae unumquemque Religiosum in particulari concernunt. Horum autem **PRIMUM** sit vehemens Regulae amor; quae enim diligimus, ea cum gaudio adimplemus mandata. **SECUNDO**: Magno honore proseguenda est Regula, idque his nominibus: quia a viro sanctissimo B. **BENEDICTO** scripta, a Spiritu sancto inspirata et dictata, a Sede Apostolica approbata, et tot saeculorum consensu in tota Ecclesia receptatissima.

Quanto amore et honore Regula proseguenda?

XII. Aliud medium servandae Regulae, est frequens, imo quotidiana ipsius Regulae lectio, quam privatim sibi quisquam impendat, ita ut modo hanc, modo illam partem ex ordine evolvat, serioque expendat. **ALTERVM MEDIVM**, crebra et attenta Regulae Meditatio. In qua duo consideranda, quae S. Augustinus suae Regulae professoribus praescrispsit. Primum; "Ubi vos inveneritis, ea quae scripta sunt facientes: agite gratias Domino bonorum omnium largitori". Alterum, ut, ubi quis "viderit aliquid sibi deesse, doleat de praeterito, caveat de futuro: orans ut sibi debitum dimittatur, et in tentationem non inducatur. Affine est huic meditationi, oratio pro impetranda gratia adimplendi Regulam: Offeremus ergo preces Domino, B. V. **MARIAE**, Angelo Tutelari, et praecipue sanctissimo P. N. **BENEDICTO**. Neque enim dubitandum est, quin ille, qui toties aliis in rebus multo minoribus opem tulit, in hoc proprio sibi negotio, filiis suis amplissimam benedictionem dabit Legislator.

Quanto studio legenda et meditanda Regula.

1) Reg. c. 6.

XIII. Non modicum adiumenti ad Regulae custodiam adferre poterit, si ea de verbo ad verbum tota, aut saltem praecipua eius capita, memoriae mandentur. Aut si difficile nimirum videatur, totam Regulam memoriae complecti, eam in certum quoddam compendium redigamus, quo ea potissimum contineatur, quae unicuique erga Deum, Superiorem, Confratres, Religionem, et seipsum agenda incumbunt: atque id nobis familiare reddamus: quale ad calcem huius libri proponemus.

Regulam ediscere quam utile.

XIV. "In omnibus omnes, ait S. P. **BENEDICTVS**, m) Magistram sequatur **REGVLAM**: neque ab ea temere declinetur a quoquam. In quibus verbis tria praecipui animadverto 1. ut Regula servetur ab omnibus, tam Praelatis, quam Subditis; tam senibus, quam iuvenibus; tam Sacerdotibus, quam nullis ordinibus initiatis, tam Officialibus, quam ab Officiis immunibus; omnes enim Magistrae Regulae discipuli sunt 2. in omnibus tam difficilibus, quam facilibus; tam communibus, quam particularibus; tam in magnis, quam in parvis,

m) Reg. c. 3. Uti opere Regula adimplenda?

*Ut nunquam in vitiis quicquam parvique levisque
Ponderis esse putent. Qui parvis obvius ibit,
Is nunquam praeceps scelera in graviora feretur.*

3. "vi non temere ab ea declinetur". Quos autem dicemus temere a Regula declinare nisi eos, qui nulla legitima existente caussa, sed ob vanos quosdam praetextus, modo hanc, modo illam Regulae partem leviter transgrediuntur? ita, proh dolor, videre saepenumero est Religiosos quosdam tam suae sensualitati propitios, ut a seipsis accepta dispensandi licentia, a pluribus regularibus actibus sese passim eximant: atque ita sensim laxitatem in Ordinem inducant. Strenui vero Monachi adeo inviolate singulae Regulae capita servant, ut ne iota unum, aut unum apicem praeterire sinant, donec omnia opere compleant.

Ut Monachorum opera ad Regulae amussim explenda?

Methodus id ipsum exequendi.

XV. Partes igitur boni Religiosi erunt, Regulam suam ceu rectissimam amussim omnibus observantiae Monasticae partibus, singulisque suis actionibus per conscientiae examen frequenter adhibere; ut videat, num ad mensuram Regulae consurgat aedificium spirituale, quod in anima sua Deo extruere molitur. Metiatur itaque nunc parietem Obedientiae, nunc Paupertatis, nunc Castitatis, alias fundum et pavementum humilitatis, alias ostium silentii, totamque interiorem domum Orationis, contemplationis, praesentiae Dei, et rectissimae intentionis; singulas denique Instituti sui partes et exercitia ad Regulam exactissime expendat: ut videat quantum Regulae respondeat, vel ab ea deflectat fabrica spiritualis.

Ante mortem.

XVI. Hoc vel maxime faciendum, cum ex hac ad alteram vitam migraturi, se praeparant ad reddendum aequissimo Iudici de omnibus actibus suis rationem. Hinc apud S. Birgittam Salvator noster ait: n) "Ille est Monachus BENEDICTI qui plus obedit REGVLAE, quam carni, qui nec in habitu, nec in morbus, alicui placere desiderat, nisi Deo: qui quotidie desiderat mori, et parat se ad exitum de hoc mundo, sollicitus est QVOMODO REDDAT RATIONEM DE REGVLA BENEDICTI".

n) Lib. 4. Re-
vel. c. 127.

Praxis pro examine Regulae.

XVII. Quod vero ad praxim spectat, licebit examen hoc adhibere toti Regulae, discurrendo per praecipua eius capita, eamque cum nostra vita conferendo: vel unum tantum caput examini subiicere, et in quo ab eodem deflexerimus, sedulo examinare et expendere. At non expendisse satis est, sed tria insuper adiicienda iudico. Primum, dolorem de defectibus contra Regulam admissis. Ut enim recte Ambrosius dixit: o) "Dum delemus admissa, admittenda excludimus et fit quaedam de condemnatione culpa disciplina innocentiae". Secundum est propositum emendandi iam cognitos defectus. Ait namque Lactantius, p) "eum resipiscere, qui confirmat animum suum ad rectius vivendum, tum illud ipsum maxime cavet ne rursus in eosdem laqueos inducatur".

o) Lib. 2. de
penit. c. 10.

p) Lib. 6. In-
flit. c. 24.

XVIII. Itaque Religiosus, qui ut Ausonii versu utar,

*Iudex ipse sui totum se explorat ad unguem,
Cogitat, et iusto trutinæ se examine pensat;*

ubi adverterit se a Regula deflexisse, animo proponere debet gressus suos iterum ad Regulam dirigere, et exactius iuxta eiusdem praescriptum vivere. Tertium, quod pro examinis huius coronide utiliter admonendum adiicitur, est, ut pro commissis excessibus impositae poenae aequanimiter sustineantur, et vel ipsi irrogari nobis postulemur, aut sponte aliquas poenitentiae loco suscipiamus. Monitum hoc est S. Chrysostomi, qui ait: q) "Neque peccata quae nobis videntur parva, contemptim praetereamus; sed quotidie a nobis rationem repetamus et verborum, et spectationum; et poenas de nobis ipsis sumamus, ut nos a futuro supplicio liberemus". Quis vero enarret poenas eas, quas ferventissimi Religiosi ob summum perfectionis desiderium, etiam in minimis transgressionibus a seipsis exegerunt? Occurrunt illae passim in Sanctorum historiis: sed Benedictionis ex S. BENEDICTI schola propono exemplum, quod Petrus Diaconus sic refert: r) "et quia silentium illis diebus (quibus obsessum erat Monasterium Cassinense) tumultus caussa servare non poterant: decreverunt, ut tribus diebus tria psalteria post Completorium in Ecclesia psallerent. Prius vero quam eam tridui obsecrationem inchoarent, Abbas ex Monasterii consuetudine in Capitulo surgens, veniam petiit: Confessionem de suis excessibus fecit". Similiter et Fratres post illum omnes, "in BENEDICTI Patris Regulam se deliquisse confessi sunt. Sicque eos Abbas ab omni sententia excommunicationis, si quam incurrissent, absolvit, indulgentiamque concessit". Tanta illis fuit Regulae reverentia, ut levem hanc et poene nullam culpam rigida adeo censura castigarint: eo quippe modo sibi non parcentibus ille parcit, "cuius altum iustumque iudicium, (ut Augustinus ait) nullus contemptor evadit. Atque haec quidem dicta sint, ut quantum fieri potest,

q) *Hom. 6. in Genes.*

Sancti Religiosi lapsus minimos severe expiarunt.

r) *Lib. 4. Chron. Cassin. c. 101.*

Cassinenses violationem silentii in obsidione Monasterii.

*In omnibus omnes Magistram sequantur Regulam:
neque ab ea temere declinetur a quoquam.*

CATECHISMVS MONASTICVS

SIVE

DOCTRINAE S. BENEDICTI

SYNOPSIS ANALYTICA.

*Regula Gymnasium est: Monachi bene discite, prima quae Benedictinae
sint Elementa Scholae.*

- A bnegare semetipsum sibi, ut sequatur CHRISTVM.
- B onum aliquod in se cum viderit, Deo applicet, non sibi.
- C astitatem amare.
- D elicias non amplecti.
- E lationem fugere.
- F acere se a saeculi actibus alienum.
- G ehennam expavescere.
- H onorare omnes homines.
- I n omni loco Deum se respicere pro certo scire.
- K aritatem non derelinquere.
- L ectiones sanctas libenter audire.
- M ala praeterita cum lacrymis, vel gemitu quotidie in oratione
Deo confiteri.
- N on velle dici sanctum antequam sit, sed prius esse quo verius
dicatur.
- O s suum a malo et pravo eloquio custodire.
- P raeceptis Abbatis in omnibus obedire.
- Q uod sibi fieri quis non vult alteri non facere.
- R isum multum, aut excussum non amare.
- S pem suam Deum committere.
- T imere diem iudicii.
- V itam aeternam omni concupiscentia spirituali desiderare.
- X risti amoris nihil praeponere.
- Z elum et invidiam non habere.

*Scribe, novelle MONACHE, ALPHABETVS istud in corde tuo, quasi in
libro vitae, et per singulos dies chartulam tuam inspice, et bonos mores as-
suesce. Pauca sunt verba, sed magna habent mysteria et perfectorum opera:
ornant exterius, et quietant interius.*

CATECHISMI

Doctrina est

PARS PRIOR EXHIBET MONACHI RVDIMENTA.

DEO, ut	SVPE- RIORI	Eum cogiret praesentem Reg. cap. 7. Timeat. Ibidem. In eum speret, Instrum. 4. Amet. Instrum. 1. Honoret. Prol. Reg. Christum imitetur. Instr. 10. Amorem. Cap. 72. Reverentiam. Cap. 63. Obedientiam. Instr. 60. Manifestationem cogitationum, Instrum. 50, et grad. 5, c. 7.	STABILITATIS CONVERSIONIS MORVM. } Cap. 58. OBEDIEN- TIAE quoad	Personam { Superioris. Grad. 3. Aequalis. Cap. 71. Materiam, usque ad gravia, et impossibilia, Cap. 68. Modum, { Velox. ut sit. { Caeca. Bono animo impensa. } Cap. 5. Patens. Grad. 4.
VOTA CASTITATIS				
RVDI- MEN- TAMO- NASTI- CA ex- ponunt quid Monach- us de- beat.	RELI- GIONI haec tria ut servet	REGVLAM quae praecipitur. EXERCITIA, quae sunt qua- tuor.	PAVPER- TATIS, quae	Vetat habere, dare, accipere, praesumere, dicere pro- prium, Cap. 33. Suadet vilissimis et paucissimis esse contentum. Cap. 7. Grad. 6.
SIBI, ut	VIR- TUTES inferat.	MODI- STIAM in	Quid	Materia { Mala praeterita. Instrum. 58. Mortem. Instrum. 47. Iudicium. Instrum. 44. Gehennam. Instrum. 45. Vitam aeternam. Instrum. 46. Ad mensam. Cap. 38. Ad collationem. Cap. 48. Privata cuiusque. Ibidem.
FRATRIBVS.			Quomodo	Leniter. Sine risu. Humiliter. Cum gravitate. Pauca verba. Rationabilia. Non clamosa voce. } Gradu. 11.
				post Completorium. Cap. 42. et in Mensa. Cap. 38.
				Crebum egressum. Discursum per Domum. Cap. 67. Societatem hospitum. Cap. 53. Accessum ad Fratres horis incompetentibus. Cap. 48.
				Circumspectionem in conversando. Cap. 69.

MONASTICI

Bipartita

PARS	POSTERIOR	MONACHI	OFFICIA.
SERVANDAM REGULAM. Cap. 58. ABBREVIATIONEM. Prol. MILITIAM Prolog.	REGVLARIS. ABBREVIATIONIS. MILITIS, cuius arma.	Rebus et hominibus. Voluntati propriae. Inani gloriae. Galea Spei. Lorica iustitiae. Baltheus Castitatis. Calceamenta observantiae Evangeliorum. Scutum Fidei. Gladius verbi DEI.	Huius Praxis Servetque has leges, ut (Eius saepe meminisce. Saepe renovare. Vita exprimere. Constanter pugnet. Hostem ultro invadat. Ad internecionem deleat. Cum eo non conspiret. Militem saeculi imitetur.
Vis tum Monache agnoscere officium? Attende. AD QUID VENISTI? nimirum AD	ITER VIATAE peragendum. Prol. et cap. 73. SCHOLAM Prolog.	VIATORIS per tria miliaria via. MAGISTRI LECTIONES. CLASSES.	Tendentis ad Deus. Prolog. Reg. S. BENEDICTVS. Ibid. Abbas. Cap. 2. Regulae in Congregatione. Cap. 66. Privata certis horis. Cap. 48. Ad mensam. Cap. 38. Ad collationem. Cap. 42. Paupertatis. Cap. 33. Obedientiae. C. 5 et 71. Silentii. C. 6 et 42. Virtuose conversandi. C. 4. Orationis. C. 20 et 52. Patientiae. Prol. et Grad. 4.
SERVITIUM SANCTVM. Cap. 2 et 3. HONESTAM conversationem. Cap. 73. CONVERSIONEM. Cap. 58. PATIENTIAM. Prol.	STVDIOSI, cuius. SERVIDEI cui incumbit. Honeste CONVERSANTIS per CONVERSI A PATIENTIS.	Ei soli servire. Ei adhaerere. Nihil sibi iuris in se vindicare. Omnia ad DEI gloriam referre. Obedire Superiori ut Deo. Non refugere adversa. Saeculo. Peccatis. Vitiis. Voluptate. Superbia. Vanitate. Cupiditate. Voluntate propria. Carne. Externis. Multitudine. Creatura. Dura. Contraria. Iniurias. Superiorem imitem. Infirmittates Fratrum. Cap. 72.	(Timorem DEI. Grad. 1. Imitationem Christi. Cap. 4. Charitatem. Grad. 12. Auscultet. Discendi desiderio flagret. Prolog. Doctrinam excipiat. Efficaciter compleat. Modestiam. Grad. 12. Moderationem linguae. Grad. 9. Honestantem morum. Cap. 73. Religionem. Poenitentiam. Virtutes. Continentiam. Humilitatem. Veritatem. Charitatem. Dei Voluntatem. Spiritum. Interna. Vanitatem. Creatorem. Modus est, ut fiat in toto corde, et ad eum convertatur cordis nostri. Amor. Timor. Gaudium. Tristitia. Grad. 4.
Totius vero REGVLAE SVM-MARIVM consistit in Abrenuntiatione voluntatis propriae, et perfecta obedientia.	His subservit pia EXERCITATIO exhibens perfecte operandi. Stimulum. Adminiculum. Exemplum. Scopum.	Ad quem excitat.	Mortis instantis. Instrum. 42. Dei praesentis. Grad. 3. Christi operantis. Grad. 2 et 3. Divinae gloriae per puram intentionem. Cap. 5.
Qui	Legit, intelligat. Intelligit, faciat. Facit, perseveret.	nam	Legere et non intelligere, est negligere. Servus sciens voluntatem Domini, et non faciens, vapulabit multis. Qui perseveraverit usque in finem, salvus erit.

Quae pia et quotidiana Benedictini Monachi Exercitatio?

1. Timor Do-
mini.
2. Dei prae-
sentia.
3. Incitatio
Christi.
4. Recta In-
tentio.

*Si cupis indultum tibi sancte expendere tempus,
Quatuor haec animo saepe revolve tuo.*

1. *Fors hodie moriar; 2. quid agam Deus aspicit, 3. Ecqui
Hoc faceret Christus? 4. quis scopus! EST NE DEVS?*
Quodnam sit Regulae totius summarium?

*Quae documenta suis scripsit BENEDICTVS alumni
Plurima, vis versu clausa videre brevi?*

LINGVE VOLVNTATEM PROPRIAM, ET MOX PROMPTVS OBEDI.

Regula vix aliud quod sacra mandet, habet.

Hinc S. Anselmus, Cantuariensis Archipraesul ita cecinit:

*Summa quidem virtus Monachi parere Priori,
Ferre iugum Normae, seq. negare sibi.*

Aliud Regulae compendium divinitus revelatum.

Lib. 3. Revel.
c. 127.

*Frater quidam Benedictinus, rogavit Dominam (Birgittam) ut requireret
Deum, quatenus certificari posset de habitu suo, quia multum tribulabatur de mul-
titudine abusionum habitus Religionis S. BENEDICTI, igitur cum S. Birgitta fuisset
in spiritu, post multa de habitus humilitate dicta, Filius Dei postremo haec
subiecit.*

Quis verus
Benedictinus.

*Quomodo potest professor Regulae ignorare Regulam, quae quotidie legitur et
auditur? in qua instruitur Monachus humiliari, et obedire, et habitum habere, de
vilioribus, non de mollioribus, et habitum portare exemplarem, non pomposum.
Aut cuius conscientia sic obtusa est, quod non intelligat se professorem humilitatis,
et totius paupertatis? Ergo ille est MONACHVS BENEDICTI, qui plus obedit Re-
gulae, quam carni, qui nec in habitu, nec in moribus alicui placere desiderat nisi
Deo: qui quotidie desiderat mori et parat se ad exitum de hoc mundo, sollicitus
est quomodo reddat rationem de Regula S. BENEDICTI. In quibus verbis insti-
tutum Benedictinum ad sexpunta revocatur. Primum est Humilitas. Secun-
dum Obedientia. Tertium Paupertas. Quartum Charitas, sive desiderium pla-
cendi soli Deo. Quintum Desiderium moriendi. Sextum, Cogitatio futuri iudicii
et rationis reddendae de tota observantia Regulae.*

Qui	{	Legis, intelligat,		{	Legere et non intelligere, est negligere.
		Intelligit, faciat,	nam		Servus sciens voluntatem Domini, et non faciens, vapulabit multis.
		Facit, perseveret,			Qui perseveraverit usque in finem salvus erit; adeoque.

Facientibus haec Regna patebunt superna. Amen.

LAVS HONOR ET GLORIA DEO OPT. MAX.

B. MARIAE VIRG. ET OMNIBVS SANCTIS.

CAPVT IX.

QVIBVS STIMVLIS S. BENEDICTI AD OBEDIENTIAM
ET REGVLAE OBSERVANTIAM VRGEAT.

I.

QVATVOR stimulos S. BENEDICTVS nobis exhibet, quibus languentem animum, ad regularem observantiam liceat incitare: "Primus humilitatis gradus est, inquit, Obedientia sine mora. Haec convenit his, qui nihil sibi Christo charius exstiment, propter servitium sanctum, quod professi sunt seu propter metum gehennae, vel gloriam vitae aeternae; mox ut aliquid imperatum a maiore fuerit, ac si divinitus imperetur moram pati nesciunt in faciendo". Ex quibus verbis quatuor efficacia motiva et stimuli obediendi eliciuntur.

II. PRIMVS est, Amor Dei et Domini nostri IESV Christi, quo nil charius habentes, ob eius amorem obtemperant, qui propter nimiam charitatem qua dilexit nos, "factus est Patri obediens usque ad mortem, mortem autem crucis". Validissimus autem ad obsequendum stimulus est Amor. Qui enim vere amat, amato nihil negat, sed quidquid petierit, libentissime concedit. Cum ergo obedientia, quae maioribus exhibetur, Deo exhibeatur; is qui Deum diligit, Superiori eius vices gerenti facile parebit. Quare optime dixit S. Augustinus: "Qui amat, aut non laborat, aut ipsum amat laborem?" Religiosi ergo considerantes CHRISTVM esse Redemptorem, Pastorem, Medicum, et Salvatorem animarum suarum, ex eius amore studebunt omnem obedientiam Regulae, ac Superioribus deferre; atque hoc in omnibus conari, ut quaecunque opera ex praescripto religionis faciant, ea prodeant ex radice charitatis.

III. SECVNDVS stimulus est, obligatio professionis et voti, quoad serviendum Deo sub obedientia et iugo Regulae, Religiosus se astringit, quod S. BENEDICTVS illis verbis indicavit. "Propter servitium sanctum, quod professi sunt". Religiosi ergo considerantes necessitatem sibi impositam reddendi vota, ita cuncta sua opera facere satagent, ut ex virtute religionis, et animo votum adimplendi procedant; sintque velut Sacrificia, et Holocausta Deo gratissima; cui se, et sua omnia per sanctam professionem obtulerunt.

IV. TERTIVS stimulus est, ut si neque Dei amore, neque ob emissam vota, quis se ad obedientiam urgeri, sentiat, eam saltem vel propter metum gehennae amplectatur. Poenarum enim infernalium consideratio,

Quadruplex
stimulus ad ob-
servandam Re-
gulam.

I.

Amor Dei.
Phil. 2.

II.

Obligatio Pro-
fessionis et voti.

III.

Metus Gehennae.

quas per bona opera evadimus, et per mala incurrimus, vehementer cum ad virtutis exercitia, tum ad peccatorum fugam animum impellit. Diligenter ergo omnem praevaricationem et in obedientiam cavebit Coenobita, ne incidat in poenas nunquam finiendas, et cruciatus per omnem saeculorum aeternitatem duraturos.

IV.

Spes mercedis
aeternae.

a) *L. 7. Moral.*
c. 7.

b) *L. 8. c. 18.*

c) *2. Corint. 1.*

d) *Rom. 8.*

V. QVARTVS stimulus est, Spes retributionis aeternae. Quantumvis enim laboriosa videatur vita Monastica, quae voluntarium quoddam Martyrium iure nuncupata est; levis tamen apparebit, si gloria vitae aeternae obedienti obversetur. Nam, ut S. Gregorius ait: a) "Cum mens patriae felicitis quanta sit dulcedo considerat, pro ea praesentis vitae amaritudines ferventer amat". Et alibi: b) "Mercenarius quod grave perpendit ex opere, leve reputat ex praemio"; sic iustus. Hinc Paulus c) aliquando supra modum, et supra virtutem gravabatur, sed linteo remunerationis tergebatur, dicens: d) "Non sunt condignae passionibus huius temporis ad futuram gloriam quae revelabitur in nobis".

INDEX

LIBER PRIMVS.

Cap. I.	Quae sit S. P. N. BENEDICTI patria.	<i>pag.</i>	1
Cap. II.	Quo tempore natus sit S. BENEDICTVS.	»	1
Cap. III.	De S. Benedicti progenitoribus.	»	4
Cap. IV.	De suavi S. Benedicti nomine.	»	7
Cap. V.	Varia S. Benedicto attributa elogia.	»	9
Cap. VI.	S. P. N. Benedicti pueritia.	»	10
Cap. VII.	S. Benedicti vita eremitica.	»	11
Cap. VIII.	S. P. N. Benedicti exercitia, in specu, eiusque supellex.	»	17
Cap. IX.	De Carnis tentatione superata.	»	19
Cap. X.	De S. Benedicti Abbatiali dignitate primaque per eum Monasteriorum fundatione.	»	24
Cap. XI.	S. Benedictus Maurum et Placidum in suam disciplinam et consortium suscipit.	»	28
Cap. XII.	Aliquot S. Benedicti miracula.	»	30
Cap. XIII.	Quae caussa S. Benedicto Sublacum deferendi, et Cassinum veniendi.	»	32
Cap. XIV.	Montis Cassini Descriptio.	»	35
Cap. XV.	S. P. Benedicti acta in Monte Cassino.	»	38
Cap. XVI.	S. Benedictus Monasterium Cassinense construit, et variis miraculis effulget.	»	40
Cap. XVII.	De transmissione S. Placidi in Siciliam, eiusque martyrio.	»	41
Cap. XVIII.	S. Benedictus simulatum Regem deprehendit, ipsique Regi Totilae futura praedicit.	»	46
Cap. XIX.	S. Benedictus plura spiritu prophetico praedixit: Item Monasterii Cassinensis destructio et instauratio enarratur.	»	48
Cap. XX.	Quomodo S. P. Benedictus tempore famis se gesserit	»	53
Cap. XXI.	Diabolus varie a S. Benedicto profligatus.	»	55
Cap. XXII.	Miracula nonnulla S. Benedicti narrantur.	»	57
Cap. XXIII.	Exempla, quibus probatur S. BENEDICTVM habuisse spiritum prophetiae.	»	59
Cap. XXIV.	De transmissione S. Mauri in Galliam.	»	61
Cap. XXV.	D. S. P. N. Benedicti sorore S. Scholastica.	»	65
Cap. XXVI.	S. P. N. Benedicti raptus et visiones quaedam enarrantur.	»	70
Cap. XXVII.	De felici S. P. N. Benedicti transitu ex hoc mundo, eiusque sepultura.	»	71
Cap. XXVIII.	De Visione, quae in transitu S. P. N. Benedicti apparuit.	»	75
	Chronotaxis vitae S. Benedicti.	»	75

LIBER SECVNDVS.

Cap. I.	De forma corporis S. P. Benedicti.	<i>pag.</i>	83
Cap. II.	De S. Benedicti vestibus.	»	85
Cap. III.	Sacrae Scripturae ad laudes S. P. N. Benedicti applicatio.	»	87
Cap. IV.	Tabella praecipuarum virtutum S. P. N. Benedicti	»	89
Cap. V.	Quomodo S. Benedictus Spiritus omnium iustorum plenus fuisse dicatur.	»	97
Cap. VI.	De caelesti gloria S. P. Benedicti.	»	101
Cap. VII.	De SS. P. N. Benedicti aureola.	»	104
Cap. VIII.	De S. P. N. Bened. festiuitate, cultu et invocatione.	»	106
	Litaniae de S. Benedicto.	»	111

LIBER TERTIVS.

Cap. I.	De ipsa Regula, cur, quando, et quo loco scripta? Eiusdem Clases, et summarium.	»	117
Cap. II.	De praestantia Regulae S. Benedicti.	»	120
Cap. III.	De utilitate Regulae S. Benedicti.	»	125
Cap. IV.	Quam late Regula S. Benedicti propagata?	»	141
Cap. V.	Quinam Ordines sub Regula S. Benedicti militent?	»	142
Cap. VI.	Quantum Regula et Ordo S. Benedicti aliis Ordinibus profuerit?	»	144
Cap. VII.	Quis sit finis aut scopus Regulae S. Benedicti?	»	146
Cap. VIII.	De obligatione et observantia Regulae S. Benedicti.	»	150
	Catechismus Monasticus.	»	156
Cap. IX.	Et ultimum. Quibus stimulis S. BENEDICTVS ad Obedientiam et Regulae observantiam urgeat.	»	161

IMPRIMATUR

FR. ALBERTUS LEPIDI, O. P. S. P. A. Magister.
IOSEPHUS CEPPETELLI, Archiep. Myr. Vicesgerens.

ST. BENEDICT'S SERIES

Life of St. Mechtildis iust out, with picture of the Saint.
Cloth, gilt, 3s. 6d.

The Life and the Rule of St. Benedict, being the Second Book of the Dialogues of St. Gregory the Great, with the Rule of the same holy Patriarch. In Latin and English. Cloth, gilt, 5s.

Life of Helen Lucretia Cornaro Piscopia, Benedictine Oblate and Doctor of the University of Padua with 8 illustrations. Cloth, gilt, 4s. 6d.

Life of Blessed Joanna Mary Bonomo, O. S. B. With portrait. Cloth, gilt, 3s. 6d.

St. Benedict and Grottaferrata. Cloth, gilt, 1s.

A visit to Subiaco, the Cradle of the Benedictine Order. Wrapper, 6d.

Compendium of the life of the servant of God, Dame Mary Adeodata Pisani O. S. B., by the Rev. Paolo Galea. Translated at S. Benedict's. Wrapper, 6d.

The Monastery of St. Benedict, Rome. Fifth Edition. Wrapper, 6d.

Medal Cross and Scapular of St. Benedict. Wrapper, 1d.

Thoughts on St. Gertrude by Aubrey de Vere. Reprinted for St. Benedict's Series by permission of the Author. Wrapper, 6d.

A brief Sketch of the History of Benedictine Oblates.
Wrapper. 6d.

Vita B. Justinæ Aretinæ, Virginis Ordinis S. Benedicti.
Frontispiece of the Saint surrounded with scenes from her life. Wrapper, 6d.

Joannis Tritemii Abbatis Ordinis Sancti Benedicti ad Monachos Dehortationes. Reprinted from the edition of Milan 1644. Original frontispiece. Bound in vellum, 10s.

Spicilegium Benedictinum. A Periodical appearing every three months. Published in Rome. Single numbers, 1s each. Annual subscription, 4s.

A few bound copies of the numbers of 1896, 1897, 1898 and 1899 may be had for 8s. each.

S. Metilde di Hackeborn. Cenni storici, 2d.

Laudes S. P. N. Benedicti, ex disquisitionibus Hefteni.
Reprinted from the edition of Augsburg, 1647. Original frontispiece. Bound in vellum, 5s.

CHROMOLITHOGRAPHS

Our Lady of St. Benedict, St. Mechtildis, 1000, 25 ; 100, 3 ; 30, 1.

PHOTOTYPES

Saint Benedict, B. Justina, B. Eustochium, B. Joanna Mary Bonomo, B. Santuccia, BB. Abbots and Companions, O. S. B., Martyrs, Helen Lucretia Cornaro Piscopia, Blessed Euphemia Giustiniani, Venerable Dame Mary Adeodata Pisani, O. S. B. etc. etc.

SIXPENCE A DOZEN.

To be had at Messrs Desclée, Lefebvre et Cie, Rome and Tournai; and at Messrs Burns and Oates, London, and from St Benedict's Monastery, Rome.

TABULA VOTIVA

APPENSA THOLO

S. SCHOLASTICAE

CAPUT I.

Iusta querimonia S. Scholasticae de filiis suis, qui merita ipsius maxima, minime pro merito prosecuti sunt.

BEATAE in coelo mentes, quae turbulentum humanarum affectionum mare emensae, tranquilla in statione conquiescunt placidissimo fruentes aevo, si vellent de hominibus conqueri, una prae caeteris S. virgo Scholastica iustae haberet argumentum querelae. Si spectemus nobilitatem, genus ab Anicia ducit clarissima omnium et antiquissima familia, quae per Iulios, Claudios, Anneadas, Austriacosque descendens, Duces, Reges, Imperatores, Pontifices, Heroas coelo receptos, arisque dignatos complures e foecundo sinu profudit. Si merita, mulierum fortium densis agminibus sacra stativa replevit, ecclesiam pretiosis monilibus ornavit, ingenti accessione locupletavit angelorum sedes, *choreis Virginum* innumeris *Christum Virginum Sponsum sepsit*. Sanctitatem vero illius, quamfuerit eximia; S. Benedictus, (Si credimus Beato Fausto) *nulli post primos et beatos Apostolos secundus*, singulari pietatis certamine devictus, mox confitebitur. Demum eiusdem sanctissimi Patriarchae soror germana fuit, unica, et unice dilecta, eodem, ut ferunt, partu edita, iisdem sapientiae studiis enutrita, eamdem consecrata sanctioris philosophiae

Breviarum
Roman. in
officio de com.
virg.

B. Faustus in
vita S. Maur.

perfectionem, consimili morte sublata. Soror, inquam, S. Benedicti fuit, cui regulam, institutum, patrocinium, monachi debemus; monachi tamen, qui centuriis annorum quamplurimis rempublicam literariam soli propemodum sustinuerunt, quorumque vel studio, vel iussu, sacris pariter et prophanis rerum veterum monumentis fruimur, tam parce meminere illius, ut exile admodum videri quibusdam possit, quod in illius elucubratum sunt commendationem.

Quodque monstro similis, cum mulieres in mulierum admirationem laudesque soleant paratiores esse et copiosiores, illarum praeclara iactare facinora, fortia celebrare facta, amplificare dignitatem; quae tamen sub illius meruere signis, Heloissae et Rosueidae, quae plurimis excultae literis, plurima excellentis ingenii monumenta reliquerunt posteritati; Gertudres, Hildegardes, Mectildes, Elizabethae, quae stylo coelitus limato foeliciter usae sunt; Clotildes, Cixlonae, Etheldridae, Agnetes, Cunegundes, cum aliis quamplurimis Regio et Imperatorio diademate claris, quae omnium potuerunt ingeniis atque operae imperare; ne mediocrem quidem adhibere curam, ut digno satis praeconio posterorum memoriae commendaretur.

Itane vero? fieri potuit spectatissimi viri, et foeminae praestantissimae, ut ingentia merita ingenti a vobis negligentia rependerentur, amor summus, summa oblivione? Nihil vos in matrem pietas, nihil in magistram amor, nihil in ducem vitae benevolentia, nihil obsequium in vestri principem instituti moverunt? *Consuetudo laudandi viros gloriosos et parentes suos in generatione sua non provocavit? aliorum exempla non excitarunt ad eam exornandam, quae sola propemodum neglecta permansit?*

*Ecclesiast.,
c. 44*

Iob. c. 9.

Lament. Hierem. c. 3.

*Baruch, c. 4.
v. 8. et 10.*

*4. Esdrae c. 4.
v. 2. 4. c.*

Quam recte dicere potest Scholastica, cum lucidissimo patientiae speculo! *Noti mei, quasi alieni recesserunt a me, dereliquerunt me propinqui mei, et qui me noverant obliti sunt mei. Inquilini domus meae, et ancillae meae, sicut alienam habuerunt me, et quasi peregrina fui in oculis eorum.* Quam bene cum illo qui lugubrem lessum habuit ob populi sui destitutionem! *Quid vultis mecum iudicio contendere? omnes dereliquistis me, solitudo facta sum et terra serotina.* Quam iuste iis exprobare, *Obliti estis eam, quae nutrit vos, et contristatis nutricem vestram. Ambulate filii, ambulate, aequanimiores estote; mater quae vos genuit, dicit vobis, ite filii quia ego vidua sum, et derelicta, et petite a domino misericordiam. Ego autem te, pater, testem invoco etc.* Ambulate, inquam, per rubeta grammatices dumosa, spineta philosophiae, per eloquentiae campos, ambages historiae. Per interioris eruditionis septa,

Parnassi iuga, metaphysicae colles, montes Theologiae. Ite per quicquid est literarii itineris, per disciplinarum orbem, per totius circulum doctrinae. His linguas effingite, mores illis, istorum narrate gesta, horum exornate. Sanctissimam elucidate religionem ritusque, vitae quotidianae imaginem fingendo exprimate, scrutamini penetralia naturae, pandite mysteria fidei, quicquid habent literae exoptandum e copioso aerario proferte, me autem derelictui habetote, derelictam contemptui. *Solitudo facta sum vobis*, nulla frequentata celebritate, *et terra serotina*, nullius sudoribus exulta. *Aequanimiores estote filii*, et meorum in vos meritum memores, vestrique in me officii. *Alias testem invoco, patrem vestrum*, fratrem meum Benedictum, qui tantam sororis suae, matrisque vestrae oblivionem acerrimo vindicabit iudicio, vosque suo nomine, meo affectu, sua familia, meo patrocinio indignos pronuntiabit.

Hasce poterat querelas iacere Scholastica, in hanc culpam vocare suos, qui per omnia sacrae et profanae literaturae argumenta liberrime vagati, in eius tamen laudibus adeo extiterunt remissi, ut iure ac merito illos quivis posset reos peragere, nemo autem absolvere.

CAPUT II.

Correctis proxime dictis, exemplo S. Historiae, quae paucissima, sed praestantissima de B. Virgine commemoravit, ostenditur, Gregorium magnum S. Scholasticae laudes paucis verbis eo extulisse, ut altius nemo potuerit.

SED erro; plane erro, ea enim de ipsa, et quidem tam magnifica dicta fuerunt, ut pulchriora specie, reipsa praestantiora dici non poterint. Nam interrogatus non nemo, cur sacrae paginae tam parcae fuissent in Beatissima dei filia et matre commemoranda? non temere, neque imprudenter, nisi fallor, respondit: « Ne Dea crederetur, ideo, *inquit* « *sanctus Epiphanius*, Deiparam, a filio in Cana Galileae appellatam « mulierem, quid tibi et mihi est mulier? ne ab sanctimoniae splen- « dorem et maiestatem existimarent aliqui, ut Colliridiani, eam esse « deam ». Quod nedum vulgo hominum aut doctorum, sed ipsis prope- modum contigit gravissimis pariter et sanctissimi Areopagitae et Na-

S. Epiphan.
lib. 3. her.
79.

Areopagita-
epla ad S. Pau-
lum apud Dio-
nys. Cartus.
lib. *De B. Vir-
gine Nazianz*
traged. de
Christo pa-
tiente prope
finem.

zianzeno. Et illi quidem *testanti qui aderat in Virgine deum, crediturum se eamdem veram deam fuisse*, nisi Pauli Apostoli divina mente concepta *eum aliter docuissent*. Huic vero canenti, *veneranda o virgo, casta dilectissima, aeternitatis pallio ornata, ut dea habita*. Ne igitur faciles irent homines in eam persuasionem, quam catholica damnaret fides, sapienti admodum consilio historici sacri paucis eam laudibus ornaverunt. Paucis quidem sed praestantissimis.

Matth. c. 1.
Ioan. 2.
Augustinus
supra magni-
ficat. Idem de
assumpt. B.
Virgin. sub
initio.

Cum enim *natum ex ea Jesum* enarrant, cum *matrem* appellant *Jesu*, tam excellens ac prope divinum, atque omni maius eloquio de ipsa protulerunt, *ut nec ipsa, quod capere potuit, potuerit explicare*. Merito igitur, S. Augustinus *huius dignitatis* (quod Christum peperit) *et gratiae effectum, nec cor concipere potest nec lingua exprimere*. Merito S. Anselmus, « hoc solum de sancta Virgine praedicare, quod
« mater Dei est, excedit omnem altitudinem, quae post dei, dici vel
« cogitari potest. Decens enim erat, ut ea puritate, qua maior sub Deo
« nequit intelligi, virgo ea niteret, cui Deus Pater unicum Filium suum,
« quem de corde suo aequalem sibi genitum, tamquam seipsum dili-
« gebat, ita dare disponebat, ut naturaliter esset unus idemque com-
« munis Dei Patris et virginis filius ». Merito Angelus scholarum Thomas, « propinquissima, *inquit*, Christo fuit secundum humanitatem
« qui ex ea suscepit humanam naturam ; et ideo praecaeteris maiorem
« debuit a Christo gratiae plenitudinem obtinere ».

S. Anselm. *De
excell. B.
Virgin.* c. 8.

Idem *De
Conceptione
B. Virgin.* c. 18.

S. Thom. 3. p.
q. 27. art. 5.
in corpore.

Damas. *Orat.
de dormit. B.
Virginis.*

Dicamus proinde cum Damasceno, « omnium bonorum initium, me-
« dium et finem securitatem item, et veram confirmationem in illo se-
« minis experte conceptione, in illa divina inhabitatione, in illo denique
« a labe omni remoto partu positam fuisse ». Dicamus, scriptores sa-
cros oculis hisce duabus, *Mater Jesu*, veluti minoribus conchis ma-
iores margaritas, et nucis putamine ingentem virtutum et laudum eius
iliadem conclusisse, ipsamque in illis in totius arce perfectionis consti-
tutam.

Pari modo philosophandum est de Scholastica, de qua S. Gregorius refert numero quidem non multa, tam praeclara autem hominum estimatione, ut si quid ipse ultra addidisset, ultra mortales ipsa videretur fuisse. De quo ut satis inter omnes constet, qua illam ratione cum sancto Benedicto certantem exhibuerit, coelorum iudicio, pronuntiaverit victricem, lineae unius ductu (qua velut Apelles, *nullum reliquit amplius subtilitati locum*.) summa absolutam perfectione dederit, intueamur.

Plin. *Nat.
hist.* l. 35. c. 10.

Scio viri optimi optimum praeceptum esse: « Noli inquirere, nec
« disputare de meritis sanctorum, quis alio sit sanctior, aut quis maior

« fuerit in regno coelorum? Talia generant saepe lites, et contentiones
 « inutiles. Omnes unum sunt per charitatis vinculum, idem sentiunt,
 « idem volunt, et omnes in unum se diligunt. Deus enim qui nu-
 « merat stellas, atque omnibus iis nomina vocat, novit singulorum
 « merita, praevenit eos in benedictionibus dulcedinis, elegit de mundo
 « vocavit per gratiam, per misericordiam attraxit, perduxit per tenta-
 « tiones varias, infundit consolationes magnificas, dedit perseverantiam,
 « misericordiam coronavit » : nihilominus tamen dabit, nec invitus,
 nobilissimus vir lectissimae foeminae, sanctus sanctae, frater sorori, Be-
 nedictus Scholasticae, ut eos inter se liceat committere. Qua in arena,
 coelis ipsis deferentibus palmam Scholasticae, quid potuit in illius lau-
 dem excogitari maius, illustrius proferri? Quicquid enim praeterea
 Authores subtexuissent, vel minus necessarium fuisset existimatum,
 vel maiorem, quam facile potuisset credi, eam comprobasset.

Quid enim? maior *Benedicto*? *Benedicto*? qui ^{a)} *alter Moises* ^{b)} *plusquam Salomon*, quasi ^{c)} *Angelus* fuit. *Benedicto*? quem ^{d)} *Luciferum*, *stellam matutinam*, *solem*, ^{e)} *decus occidentalis Ecclesiae*, *claritudinem lucis*, qua *universus orbis catholicus illustratur*, nobilissimi authores appellat? *Benedicto*? *divinis* ^{f)} *elucente virtutibus*, *ad evangelicae altitudinem gloriae sublimato*, ^{g)} *gratia repleto*, *Spiritus Sancti templo* ^{h)} *et domicilio*, ⁱ⁾ *totius fulcimento Ecclesiae*, ^{k)} *summae veritatis discipulo erudito*, ^{l)} *iustorum omnium spiritu* ^{m)} *pleno*, nemini *post beatos et primos apostolos secundo*? Profecto si verum illud iuris pronuntiatum, *si vinco vincentem te, multo fortius vinco te*; in uno *Benedicto* dicitur eos antevertisse omnes Scholastica, quos ille post se reliquit, eiusque edidisse specimen sanctitatis, quod praestantissimum fuit.

Quae laus! quanta gloria! decus quam illustre? omnium iam si leant linguae, cesset labor, stylus conquiescat. Nemo tentet absolvere Apellis venerem Coam, operis tam excellentis, ut illam ad praescripta lineamenta qui perficiat, inveniri, vel ipso Macedone iubente, non possit. Nemo conetur accumulare quicquam congestae in Scholasticam laudis a magno Gregorio, qui una in historiola, verbisque hisce per paucis. *Plus potuit Benedicto, quae amplius amavit*, eximiam illius sanctitatem expressit felicius, quam in annuli gemma Phaetontis casum, symbolum Apostolorum, atque initium evangelii S. Ioannis in denarii orbiculo, aut novem cum Apolline Musas in achate, qui descripserunt. Cum enim fortissimum inter Heroas ab ipsa superatum commemorat, eam inter praestantissimas reposuit Heroinas. Sed pedem committamus pedi, atque ad initum ab iis certamen deveniamus.

Ioan. Gersen.
De imit.
Christ. lib. 3.
 c. 62.

a) Deus apud
 S. Hildegardem,
 sciu. 2.
 vis. 5.

b) S. Brun.
 sign. serm.
De S. Ben.

c) S. Brigida,
 l. 3. *Revelat.*
 c. 21.

d) S. Odo,
 serm. *De S. Bened.*

e) Baron. ad
 ann. 529.

f) Zachar. pp.
 lib. 3. dialog.

g)

h) Goffrid. u-
 nidoc. serm.
De S. Bened.

i) Innoc. IV.
 X. cal. Iul.
 an. 7.

k) S. Greg.
 in lib. 4. Reg.
 lib. 4. c. 4.

l) Id. 2. dia-
 log. c. 9.

m) S. Faustus
 in vita S.
 Maur Regula
 iuris l. de
 accessionibus
 SS. de tempor.
 accessionibus.

CAPUT III.

Sancti Benedictus et Scholastica mutuo sese invisentes, colloquium instituunt de morte, supremo iudicio, poenis inferorum, peccato, vaecordia eorum, qui terrenis aeterna post habent, vitae mortalis periculis, immortalis securitate, mali daemonis astutiis, supernae civitatis felicitate.

AlbericusCardinalis serm. de S. Scholastica.

MORIS fuit sanctis fratri et sorori, Benedicto, « cuius incomparabili-
« lem sanctitatem, virtutes magnificas ac stupenda signa, ortus
« et occidens, meridies cum aquilone mirantur; et *Scholasticae*, in
« schola Christi, sub Spiritus magisterio ab infantiae tempore in san-
« ctimoniali habitu conversatae, quae et ieiuniis continuis, et orationibus
« crebris, et vigiliis indefessis, et compunctionis praerogativa, et lacry-
« marum gratia earum, inter quas ei conversari concessum est, nulli
« prorsus secunda fuit »; iis, inquam, in more positum, semel in anno
convenire, ut harmonia linguae et manus, vitae et vocis concordii, iis
esset argumentum verborum, quod fuerat perpetua cogitationum materia,
et praestantissimorum operum incitamentum, « ut dulcia invicem verba
« transfunderent, et cibum coelestis patriae, quem adhuc perfecte gau-
« dendo non poterant, saltem gustando suspirarent ». Delectus ad illud
non procul dissitus in divexo monte locus, ut ille in totius perfectionis ver-
gice constitutus, proximi causa instruendi, ad inferiora benigne descen-
deret, illa paris aemula decoris, strenue contenderet ad summa.

S. Greg. 1.
dialog. c. 55.

Post aptam loco et tempori salutationem, ut par est credere, cum
consedissent, non doctas fabulas consecrari nugasue inutiles. Quae syn-
theses maxime hominem commendarent? Quae pluribus scatentes ille-
cebris maiora praeberent oblectamenta voluptates? Qui possent fundus
dilatari, proferri pomaeria, arca repleti? Quae aulam vicissitudines inver-
terent? Quae heliotropia vultus advertissent orienti soli, ab occidente
quae avertissent? Quid ferret Aegyptus novi? Quod bellum exerceret
orbem? Quibus cladibus? Quo fato? « Sed totum diem in Dei lau-
« dibus, sacrisque colloquiis ducentes, de contemptu praesentium, spe
« futurorum, felicitate regni, terrore supplicii, insidiis hostium, pugna

S. Greg. 1.
dialog. c. 32.
AlbericusCardinalis serm. de S. Scholastica.
Albericus diaconus de S. Scholastica.

« vitiorum, de sanctorum Angelorum et Archangelorum omniumque
 « supernorum spirituum iucundissima felicitate, de Christi victoria, et
 « conversatione in terris, de Patriarcharum meritis, Prophetarum vati-
 « ciniis, Apostolorum usque in fines terrae gloriosa praedicatione, in-
 « victissimorum Martyrum immortalibus triumphis, venerabilium con-
 « fessorum sanctissimis gestis, sanctarum virginum sponsum agnum
 « sequentium angelica conversatione, » sermonem instituerunt.

Petebat illa vias edoceri vitae, et sanctae regulae difficiliore ascen-
 sus complanari. Docebat ille tutissime incedi per regium iter crucis, hu-
 militatis securum, certum obedientiae, brevissimum charitatis, Regulae
 vero iugum, non asperum sed leve, et beatorum ad mansiones com-
 pendiarium, *Vias mandatorum Dei inenarrabili dilectionis dulcedine
 ab amante decurri, a memorante novissima*, et serio cogitante horro-
 rem mortis, divini rigorem iudicii, dirissimas gehennae poenas, non
 iniucunde.

S. Bened. in
 prolog. Re-
 gulae Eccle-
 siast. 7.

Adesse in limine, terribilium omnium maxime terribile, mortem,
 quae ab omnibus expectanda, neminem expectat, neminem audit, nemini
 parcat, rapit sine discrimine omnes proxime sistendos iudici, qui ve-
 niet in tonitruo et commotione terrae, et voce magna turbinis et tem-
 pestatis, « cuius ardens furor et gravis ad portandum, labia repleta
 « indignatione, lingua quasi ignis devorans, et Spiritus velut torrens
 « inundans. Qui ipsam scrutabitur Hierusalem in lucernis, » ipsa opera
 quae sceleris videbantur pura, divina suae iustitiae, omnia penetrantis
 clare, severe aestimantis, aequissima lance suspendet, mittetque pec-
 cati reos *in tenebras exteriores* et inferorum teterrima loca, ad quae
 aeternas luent scelerati paenas, et miseris horrendo modo defectus sine
 defectu erit, mors sine morte, finis sine fine, ubi numquam deerunt
 immania tormenta corpori, neque infelicia corpora subiicienda tortori.

Isay. 27. et 30.
 Sophonias c.
 1.

Math. c. 22.

Horrescente Scholastica ad horum commemorationem, ergo, infit
 perhorresce peccatum, quod animam ad Dei imaginem pulcherrime
 creatam, eiusque signatam lumine et plane venustam proscribit, effectam-
 que e filia illius servam daemoniorum, immanibus certisque per omnem
 aeternitatem poenis addicit.

Quanta igitur humani cordis coecitas, res terrenas, futes fragilesque,
 imo ne res quidem, sed umbras rerum, consecrari, quae etiam cum
 maxime sapiunt, plus fellis habent quam mellis, laetasque luctuosae, (ut
 faedae macieque confectae Pharaonis boves illas, quae pulchrae crassaeque
 nimis videbantur), devorant! Insania quanta diligere voluptates, quae
 veluti statua Nabuchodonosoris caput aurea, lutea vero pedes, utcumque

Genesis c. 4.

Daniel. c. 2.

Iudicum c. 4.

1. Reg. c. 14.
et 18.

1. Reg. c. 14.

primo visu pulchrae, in faedas tamen definiunt spurcicias, quae turpissimis sordibus animam implent, atque instar ceu lactis a Iahel Sizarae dati, hominem obruunt peccatorum aeterno; ceu capillorum Absalonis, qui pulchritudine quantumvis admirandi, pretiosi aestimatione, mortem Domino pariunt; aut favi a Ionatha degustati, aeterni patris maledictionem in se derivant.

Subduc te paulisper in montem, et, oculis in mortalia proiectis, totum intueri mundum, unicum delirantium domicilium, vel, ut mitius dicam, seminarium insipientiae. Ita cum pueris ludimus pupis, lassamur ineptiis, rixamur de nugis, casibus praecipitamus. Quanti facimus maris spumam velut gelu constrictam, divitum nugas, otiosorum fabulam, oculorum forsitan delicias, verius autem hostes animorum? Quanti sive ostro ardentes, seu tenues bombyce vestes, animalium spolia, vermium contextus, impedimenta corporis, patrimonii barathrum, vexillum superbiae, nidum luxuriae? Chariora ipsa vitali aura nobis existunt fulvum metallum, argentea gleba, onerosa terrae seu fertilitas, sive amplitudo, et tamen « dum aurum quaerimus, strangulamur; dum « argentum quaerimus, in visco eius haeremus; dum praedium invadi-
« mus, alligamur ».

S. Ambros de
bono mortis
c. 5.

Dicas, amabo, dicas, pretiosae, quocumque eas vocites nomine, voluptates, annon maiores sunt, quibus ludimus, pupi? Quae vel magnae non sunt, utcumque magnae esse videantur, sed minimi potius animi arguunt inepte fruentem, vel deliciae sunt umbratiles, vera autem tormenta; peccati illecebra, terror probitatis; scelerum seges, rubigo virtutum; vitae flagellum, mortis hami.

Quae autem studia hominum, quam frivola, quam vana? Quis labor, quam stultus, et vere improbus? Modo velut araneae non eviscerantes, laborioso artificio tela conteximus, ut muscam, vilem foetidamque bestiolam, sordidam, nempe, capiamus voluptatem. Modo excitamus magna anxietate bullas; modo sollicitudine non minori luteas extruimus domos; toto lassi corpore membrisque fracti consecramur papiliones; gravi sub pondere anhelis turres molimur Babelis; et magno strepitu bellum indicimus oceano, de ostreis cochleisque triumphaturi.

Neque plus habent consilii sanioris irae, quas exercemus, furore nostro, nec modum habente nec metam, nullum a iustitia argumentum, nullum fraenum a moderatione. Rapere, caedere, opprimere, trucidare falso nomine virtutem appellamus, et levissimis de causis ad arma convolantes, ambitioni, vindictae, caecisque ac temerariis cupiditatibus

itamus, hominum caedibus, exterminio urbium, vastitate provinciarum, regnorum eversione.

Casus autem nostros lapsusque, pueriles? Utinam, et non exitiales? quis enumerabit? « *Septies in die cadit iustos, quanto magis in retia cula peccatores, et qui operantur iniquitatem? Hic dum coecus praesta ducatum coeco in foveam cadit, Ille, dum legit in astris fata, in fossam.* Alius in altum sublatus graviore decidit ruina, alius magicis carminibus pennas assumens, plantas amittit. *Cadit superbus et corrui, cadunt cedri abiete ululante, viri magni lachrymantibus iustis; cadunt subdit statuas aureas iussa videlicet, quantumvis iniusta, suorum adorantes principum, cadunt sicut fulgur principes ipsi, et principis instar tenebrarum, tertiam partem stellarum, maximam portionem suo exemplo suorum secum trahunt in perditionem. Cadimus omnes inter ruinas idolorum nostris voluptatibus operati. Et ea nostra est, ignorantia, dicam, an temeritas? Utraque sane, summa cum stultitia consociata, ut nusquam non reperias miserandos casus, lapsus calamitosos, mortiferas ruinas.*

Prover. 16.

Psalm. 40.
Math. 15. 14.

Hierem. 50.
32.
Zachar. 11. 12.
Daniel. 3.

Lucae 10. 18.
Lev. 26. 30.

Quae amentia amplexari stercora eos, qui poterant in croceis enutrir? cupere in Aegyptum reverti, et durissima Tartarei Pharaonis servitute premi, qui ad terram promissionis vocantur, « in libertatem Filiorum « Dei? Appetere cape, porros et allia, qui vesci possent angelorum « esca, et parato de coelo pane omne delectamentum habente, et omnis « saporis suavitatem? » Stultiores profecto Nabal, qui avaritia maxime insipiente, amore gregis, ut ita dicam, inhonestarum voluptatum per omnia peccata errantium, verum David, qui solus bonus, solus potest honestas concedere, concessas conservare integras, perennes efficere, negligunt et contemnunt.

Lament. Hierem. c. 4.
Ad Rom. 8.
exod. 14. 17.
num. 11.
Sapient. 16.

1. Reg. 25.

Hinc illa, sumpto loquendi argumento, contra subiunxit quam bonus Israël Deus, his qui recta sunt corde! quantis eos Benedictionibus dulcedinis praeveniret, lactaret consolationis uberibus, divini Spiritus donis corroboraret. Quantis illecebris animam attraheret; attractam, nunc illustraret splendoribus, nunc aeruginis, velut gemmis, ornaret; ornata vitali rore conspergeret, cumlaret deliciis, voluptatibus satiaret tam abundanter, ut tantam coelestis affluentiam aquae, mortalis animae angusti sinus non caperent.

Psalm. 72.

Psalm. 70.

Monebat tamen ille, nimia securitate peccari in bello cum hoste, qui nocentissima consilia amicitiae et utilitatis specie celaret, tartareamque formam angelico dissimularet aspectu. Rorem illum, quo se anima credebat de coelo conspergi, non esse ab eo fonte, qui in vitam

Ioan. c. 4, *aeternam salutem*, sed e stygia palude, quae mephitim exhalat. Radios
 Malach. c. 4, quibus se existimabat illustrari, a Iustitiae sole, cuius in pennis salus,
 non emitti, sed ab igne fatuo et foetente inferorum, qui animam non
 illuminat, sed obfuscatur, confundit, non docet, non fovet, sed opprimit,
 moestitia afficit, non solida voluptate. Videndum praeterea, et diligentia
 quanta fieri potest maxima cavendum, ne effrenatae sensus appetentiae
 (quam gulam vocant spiritualem), plus aequo indulgens anima, non
 ipso in donis Deo, sed donis ipsis spurcissimo adulterio oblectetur.

Hic proinde omnia lubrica esse, atque aleae periculosae, hic timores,
 hic bella, hic pugnas ancipites, hic victoriam medios inter triumphos
 nutare non semel, saepissime intercipi, ipsasque laurus, cum maxime
 efflorescere videntur, exarescere. Contendendum propterea, ad eam ci-
 vitem in qua secunda felicitas, et felix securitas; *ubi delectabuntur*
 Psalm. 38. S. August. in eundem psalm. *omnes in multitudine pacis, ubi vita ipsorum pax, Deus pax, et qui-*
cquid desiderant, pax ipsis erit. Hic per multas mortes ad mortem
 properatur, atque homo, dum somno, cibo, quieti indulget, quaeritque
 Philo de agri- cultura. sibi, inter votorum taedia et fastidia voluptatum *sub cadaveroso corporis*
onere deficienti, praesidia, necessarium, sed grave tributum solvere co-
 gitur humanae infirmati: ibi corpus hoc mortale immortalitate indutum
 liberumque a gravissima illa exactione, nullam timebit indigentiam, mo-
 lestiam nullam, non famem, non frigus, non sitim, non aestum, non
 Apoc. c. 21. aegritudinem, non mortem. « Absterget Deus omnem lachrymam ab
 « oculis eorum, et mors ultra non erit, neque luctus, neque clamor,
 « neque dolor erit ultra »; verum sine vitio sanitas, salus sine languore,
 sine morte vita, vita in vitam respicere, vita felix, vita beata, omnibus
 affluens bonis, sempiterna. Hic omnia vanitas, et insomniorum visio
 nobis illudens, et falsa animae spectra; ibi omne quod erit, bonum
 erit, verum, solidum, immortale. Summus Deus, summum bonum erit,
 beatissimus in se, suosque praestans esse beatos. « Ibi vacabimus et
 S. August. lib. 12. de civitate Dei. « videbimus; videbimus et amabimus; amabimus et fruemur; fruemur
 « et laudabimus, exaltantes Deum in cordibus nostris ».

O civitas exclamat illa coelestis, mansio secunda, patria felix, thea-
 trum beatitudinis, bonorum omnium solstitium aeternum, auspicatus
 Psalm 86. populus, incolae fortunati! « Quam gloriosa dicta sunt de te Civitas
 « Dei! Anima mea in ipso atrio concupiscens et deficiens, cor meum
 Psalm. 83. « ei caro mea in valle hac lachrymarum iucunditate perfusa, exulta-
 « verunt in Deum vivum, ut quemadmodum desiderat cervus ad
 Psalm. 41. « fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad Deum fortem vivum.
 Psalm. 54. « Quando veniam et apparebo ante faciem Dei? Quis mihi dabit pennas
 « sicut columbae, et volabo et requiescam?

CAPUT IV.

S. Benedictus incoepum prosequitur argumentum de coelestis patriae atque incolarum eius felicitate, quam ipse suspirans, Scholasticae suspirandam praeponit.

ITA est, insit ille, ita est charissima soror; quae nos insania corripuit? I quis furor in illam praecipitavit dementia, ut velimus vitiorum po- cula venaenata sitire, vitae labentis miseras diligere, mundi pereuntis umbras captare, diri immanisque latronis tyrannidem ferre, et non magis properare ad perennem felicitatem supernae laetitiae ad veram solidamque voluptatem coelestis paradisi, ad patris dulcissimi et amantissimi sua- vissimos amplexus? Suspiremus promissam nobis patriam, patriam bea- tam, patriam charam, omnibus cumulatam deliciis, laetantium omnium habitaculum gloriosum. Properemus, curramus, volemus, (suas enim anima habet volucres pennas amoris et desiderii), ut supra omne quod mortale est sublatis, coelum ingredi possimus deumque clare intueri, dulciter amplecti, stabili retinere possessione.

Copiosae nos ibi turmae desiderant invitantque, non minus de nostra solliciti felicitate, quam securi de sua. Ibi suis nudi, meritis autem Christi induti Infantes, cum primis victimis, quos flores Martyrum appellant, voce, non quidem infante, sed « velut aquarum multarum et « tonitruum magni, et citharae dorum citharizantium in cytharis suis, can- « ticum cantant novum ante Sedem Dei ». Ibi virginalis Christum stipans corona, flores ecclesiastici germinis, margaritae speciosae, cognatae An- gelis, pretiosa monilia Christi, domicilia Spiritus Sancti, templa Dei, quae praeter carnem in carne, coelestem, non terrenam vitam vixerunt. Ibi Confessores, qui *de virtute in virtutem inerunt, donec viderent Deum* *deorum in Syon*: Doctores, ut *splendor firmamenti, et stellae fulgentes in perpetuas aeternitates*: *Candidatus coronatusque in sacro certamine Martyrum exercitus*: Eminentissimum Apostolorum, terrae principum, et procuratorum coeli collegium: Prophetarum, *exultantium ob visum Christi diem laudabilis numerus*: Patriarcharum, *quorum memoria in com- paratione odoris, opus pigmentarii, venerandus coetus*, Angelorum, qui gemmae coeli, terrae praesidium, tutela hominum, administri omnipo- tentis, astra matutina, Filii Dei coram eo aeternum iubilant, chori beati.

Apoc. c. 14.

Psalm. 81.

Daniel. 12. v. 3.

Ioan. 8.

Ecclesiast. c. 49.

Chrisost. in
Leturg. Na-
zianz: in Tra-
ged: Christ.
patiens.
S. Ephrem de
laudib B.
Virg.

Ibi demum stellato assidet solio, quae omnibus eminet virgo, virginum primitiae speculum Confessorum, Doctorum thesaurus, rosa Martyrum, regestum Apostolorum, Angelorum regina, filia, sponsa et mater Dei: « Incomparabiliter gloriosior quam Seraphim ; gaudium mortali-
« talium, laetitia sanctorum et praeclarissimum coelestis hierarchiae orna-
« mentum ; quam intueri, summa post Deum et Christum gloria est ».

Quid de Christo dicam, qui paradisus vitalis, iucunditas sanctorum, electorum corona, ingens felicitas patriae, oceanus gaudii inexhaustus ? Patula illius vulnera intuebimur hiantesque plagas, abyssum misericordiae, atque omnium scaturigines deliciarum ; cor mellitum, aerarium amoris ; faciem eo omni, quod animus concipere potest, tanto magis decoram, quanto oblita olim sputis, livida percussione, verberibus contusa fuit. Audiemus suavissimam illius vocem, omni dulciorem harmonia, qua toti amore colliquescentes satiabimur voluptate.

Potissimum vero omnia in omnibus Deus erit, unus in essentia, trinus in personis, qui omnia creavit, regit omnia, omnia implet, omnia circumplectitur, transcendit omnia, omnia sustinet. Bonitas immensa, potentia omnipotens, dulcedo indeficiens, pulchritudo aeterna. Quicquid dulcedinis aut saporis, quicquid amoenitatis aut pulchritudinis, quicquid excellentiae aut perfectionis in creaturis est, tenuissimi tantum rivuli sunt promanantes ab eo, velut ab oceano, in quo collectim, perfecte infinite reperiuntur. Solis claritudo illi comparata, tenebrae et caligo ; suavitas, amaritudo ; opulentia, paupertas.

Psalm. 141.

In ipso, ingenti nostra voluptate, videbimus, qua Pater, principium absque principio, Filium natura aequalem sapientia generat, quo Spiritum Sanctum ambo spirant amore. In ipso, veluti lucidissimo speculo, omne intuebimur, quod vel animus ipse desideret, vel animum ipsum possit explere. Ipse nostrum vult esse praemium, gaudium nostrum et *portio nostra in terra viventium*. Erimus cum eo, erimus in eo ; eum gustabimus, eo pascemur, eo saturabimur. De eo vivemus, vivemus cum eo ; amoreprehendemus eum, amore comprehendemur ab eo ; possidebimus eum, possidebimur ab eo, qui animam nostram mirifica quadam unione sibi coniungens, atque implens suavitate, totius nostrae beatitudinis, amplissimus fundus, possessio stabilis, certa securitas erit.

S. August.
lib. 7. Confes.
Idem in psalm
26.
Psalm. 26.
Psalm. 83. ad
Rom. 7.

« O aeterna veritas, et vera charitas, et chara aeternitas ! Tu es
« Deus meus, ad te suspiro die ac nocte. Quicquid praeter te est, dulce
« non est ; quicquid mihi vult dare Dominus meus, auferet totum et
« seipsum det mihi. Quid enim mihi est in coelo, et a te quid volui

« super terram ? Tibi dixit cor meum, exquisivit te facies mea, faciem
 « tuam Domine requiram. Quia melior est dies una in atriis tuis
 « super millia. Cupio dissolvi et esse cum Christo. Et sicut servus Iob. 7.
 « desiderat umbram, et mercenarius praestolatur finem operis sui, ita
 « desiderat anima mea ad te Deus. Usquequo oblivisceris me in finem? Psalm. 12.
 « usquequo avertis faciem tuam a me? Quando diripies vincula mea? Psalm. 115.
 « Quando concides saccum meum et circumdabis me laetitia ? Quando Psalm. 41.
 « veniam et apparebo ante faciem tuam ? *ut* requiescam in die tribu- Abacuc. 3.
 « lationis et ascendam ad populum accinctum nostrum, inhabitemque
 « in domo tua omnibus diebus vitae meae. Educ de custodia animam Psalm. 143.
 « meam ad confitendum nomini tuo. Inclina ad me aurem tuam, ac- Psalm. 30.
 « celera ut eruas me, *ut cantet tibi gloria mea* et non compungar, Psalm. 29.
 « Deus meus in aeternum confitebor tibi ».

« Exurgamus ergo tandem, *o Soror*, excitante nos scriptura et S. Bened. in prologo Regulae.
 « dicente, hora est iam nos de somno surgere. Curramus dum lumen
 « vitae habemus, ne tenebrae nos comprehendant. Pergamus itinera
 « eius, qui nos vocavit ; praeparemus corda sanctae praeceptorum eius
 « obedientiae militatura ». Fugiamus inutiles mundi nugas, multo magis
 escam malorum voluptates, quae ceu hedera Ionae, vel herbae sub sol-
 stitio natae cito deficiunt, vel ut spinae inter ipsas pungunt vulnerantque
 rosas, vel mellis instar venenati, dulci dicam ? miserando certe perdunt
 exitio.

Primogenita nostra coelestem haereditatem, non vendamus *lentis*
edulio; neque unius ob pomi appetentiam Paradisi gaudiis proscribamur.
 Vocatosque ad coenam magnam, coenam beatam, coenam omnibus Genes. 25 et in
 refertam deliciis, *non villae, non iuga boum, non res uxoria*, dominandi
 scilicet libido, sollicitudo divitiarum, aut voluptatum cupido carnalium, Lucae 14.
 nos non detineant, quos iis, quae coeleste convivium dedeceant, ve-
 stibus exuti, induti nuptialibus *byssini splendentis et candidi, beatis illis*
qui ad coenam agni vocati sunt, mereamur annumerari, felici eorum Math. 22. Apocalyp. 19.
 societate frui, Angelorum esca immortali vesci, et suavissimo divinitatis
 nectare demergi, prolui, satiari, beari.

CAPUT V.

Scholastica tam dulcium sermonum epulis nondum satiata, Benedictum orat, tota velit nocte cum ea commorari divinis colloquiis et laudibus peragenda; et negantem, petito e coelis subsidio, expugnat, compellitque ad assentiendum.

HAEC ille commemorando diem deduxerat in noctem, verum illa, quia *numquam de dilecto satis*, velut hydrope quodam pietatis laborans, non dyspade percussa, *quae calida incendit viscera tabe*, sed sacro illo fonte pota, quem *qui bibit adhuc sitit*, quo plus divini, quod Benedictus propinabat, nectaris hauriebat, eo magis ardebat inexplibili sumendi pluris cupiditate. O fertilem *et plenum odore agrum, cui benedixit dominus!* O terram bonam, quae *centesimum fructum dedit!* O vere ex deo virginem, *quae verba Dei* toto corde gestiebat audire.

Qui rerum naturas curiose perscrutantur, aiunt, columbis in more positum, ut percepto aeris intempestatem motu, tardius redeant ad columbaria. Nempe instinctu eam ingenito praesentientes, provide se explere cupiunt, quo crastinum ieiunium minori possint incommodo sufferre. Ita nostra inter columbas sine labe purissima Scholastica, praesaga futurae post triduum mortis, quae velut tempestas parva et magna, suprema et infima, cum antiquis recentia involvit, sternit, eruit, rapit; coelesti pabulo prudenter avebat exaturari, atque eo refici verbo, quod egressum ex ore dei, divina sui fratris eloquia esurienti frangebant, ut in *fortitudine illius, velut subcinericii panis Eliae, grandem*, quam mox initura erat, aeternitatis viam contentius ambulare posset, *feliciterque pervenire ad montem Dei.*

Sed quid ageret? aderat nox, frater suus ad discessum comparabat se, neque consentaneum erat, ut ipsa virgo et virginum mater extra sua septa haereret. Loqueretur? certam latura repulsam ab homine sic tenaci disciplinae, decori sic amantis, ut nedum abstineret a peccato, atque omni illo, quod posset scandalum generare, sed abhorreret praeterea iuxta monitum Apostoli, *ab omni mala quacumque specie* et umbra. Sileret? abibat frater, debebatque illa tam desiderato defecta levamine redire ad sua, esuriens, sitiens, moesta, ingemiscens. Potius igitur e

Thessaloni-
cen: c. 5.

re visum animosius eum aggredi ut experiretur an oranti vellet annuere, prout Magno Gregorio narrante fecit hunc in modum. *Quaeso te, ne ista nocte me deseras, ut usque mane de coelestis vitae gaudiis loquamur.* Plura quidem et pulchra fateor te exposuisse, sed argumentum tam copiosum est, et tanta cum utilitate consociatum, ut plurima adhuc et praestantissima dicenda supersint, me autem tam inexplebilis tenet aviditas ea audiendi, ut ne minima quidem parte desiderio meo satisfactum sit. Esurio, frater, summe esurio, nec minor me sitis habet. Da, frater, da panem sorori, qui suavissimus et *omne habens delectamentum* ex ore tuo procedit: da potum, qui *a te fluit, velut e paradisi fonte universam arentis animae superficiem irrigans.* Maneas, oro, maneas hac nocte; coelum, quod suspiramus, sancti, quos colimus, beatitudo, quam anhelamus, Deus, quem adoramus, argumentum erunt colloquii, tibi dulcis, mihi iucundi, ingentis tibi meriti, utilitatis mihi. Maneas, oro, maneas, famula dominum rogat, discipula magistrum, soror fratrem, Scholastica Benedictum, supremo, si negaveris, dolore conficienda.

S. Gregor. 2.
dialogo c. 33.

Sapient. 16.

Genesis 2.

Haec illa, sed ille insolita petitione sororis quodammodo turbatus, vultu ad rigorem contracto respondit. *Quid est, quod loqueris, soror? manere extra cellam nullatenus possum.* Quae aliis figo, vin, ipse reficam? quae statuo, violem? Edico debere *Abbatem cum timore Dei, et observantia regulae omnia facere, atque omnia bona et sancta factis potius quam verbis ostendere.* At si tecum una pernoctarem, egregio plane facto, atque ad posteros documento, erudirem eos, tibi ac mihi, qui succedent, ut tuo meoque exemplo, uno sub tecto, quod testibus, nocte, quae pudore vacat, haereant. Cum igitur, hic ut maneamus, petis, vide soror, quos effodis cuniculos ut irrepat, quas aperis ruinas murorum, ut irrumpat omnis boni, disciplinae praesertim rigidioris hostis capitalis, qui *in Angelum lucis se transfigurans*, et pietatis sub specie latitans, monasteria non semel affecit miseranda strage. Vota corrige, sapientius opta, atque ea pete, quae tibi tuisque prodesse poterunt, mihi meisque non officere, quod postulasti a me numquam impetratura. Quinimo nisi columbinam tuam simplicitatem, mentemque candidam fuissem intuitus, alio carbone dicta notassem tua.

2. dialog. c.
33.

Reg. S. Benedict. c. 3.

2. ad Corinth.
13.

Tam duro flagellata responso Scholastica, ergo, inquit, Benedicti regula dei regulae charitati cedere non debet, quaeque divino destinantur honori, Benedicto offensioni erunt, posteris scandalo, monasteriis ruinae? Esto, quod forum terrenum negat, dabit coeleste, quod appello. Iudicet inter nos Deus, qui iustissimus cum existat, victoriam secundum causae momenta dabit. « Atque insertas digitis manus supra mensam « ponens, caput in manibus omnipotentem dominum rogatura declinavit. »

S. Gregor. 2.
dialog. c. 33.

- Psalm. 33. Quam vere cecinit propheta regius, *oculi Domini super iustos, et aures eius in preces eorum*. Ut merito Salvianus: « Vide qua benignitate agere cum suis Deum dicit. In hoc quod ait, oculos Domini
- Salvian. lib. 2. *De Gubern. Dei*. « super iustos esse, affectus aspicientis ostenditur: in hoc autem, quod « aures in eorum precibus paratas, semper exaudientis largitas demonstratur. Quamvis id quod dicit divinas aures in precibus semper esse « iustorum, non audientia tantum Dei, sed quaedam quasi obedientia « designatur. Quomodo enim in precibus iustorum divinae aures sunt? « Quomodo nisi ut semper audiant, nisi ut semper exaudiant? nisi ut « prompte audita tribuant? nisi ut illico exaudita concedant? semper « ergo ad audiendas sanctorum preces paratae Domini nostri aures, « semper attentae sunt. Quid igitur mirum, (*verba sunt Ludovici Granat.* « *de perfect amoris Dei* c. 29. « *natae*) si sancta illa anima Scholasticae, quae tantum pignus supernae « bonitatis habebat, et tanta amoris in illam indicia, in tam brevi temporis spatio, absque ulla haesitatione speraverit se accepturum, quod « sperabat? Quid amplius sponsa posset a suo postulare sponso, aut « filius a patre dilectissimo? *quid mirum, si* Rex Salomon dederit Reginae Sabae (*Deus Scholasticae*) quaecumque voluit et petivit, cum « non fuerint allata aromata tam multa, quam ea, quae dedit Regina « Sabae Regi Salomoni; aromata ex primis et electis, thymiamata pura, « sanctificatione dignissima, composita opere unguentarii. » Cum Scholastica, inquam, gratissimas obtulerit coelo preces, mundo emissas corde, intentione puras, altas humilitate, spe firmas, fide potentes, victrices charitate. Quid mirum « pro ea de coelo dimicatum fuisse, stellas que manentes in ordine et cursu suo pugnasse. » Mox enim densari nubes, fulgores coruscare, collucere flammam, mugire tonitrua, tempestatem furere; coeloque in pluvias turbinesque se praecipitante, totum aeris exercitum in auxilium illius coniuratum venire. Idque tanta cum festinatione, ac si ex ore illius, *velut e throno*, (ut vere erat,) *Dei, et fulgura et voces et tonitrua processissent*; atque illa mensam oculorum fonte rigante, *rupti omnes abyssi magnae fontes et cataractae coeli*, mirabili sive arte, sive sympathia, *fuissent apertae*.
3. Reg. c. 30. « Sabae Regi Salomoni; aromata ex primis et electis, thymiamata pura, « sanctificatione dignissima, composita opere unguentarii. » Cum Scholastica, inquam, gratissimas obtulerit coelo preces, mundo emissas corde, intentione puras, altas humilitate, spe firmas, fide potentes, victrices charitate. Quid mirum « pro ea de coelo dimicatum fuisse, stellas que manentes in ordine et cursu suo pugnasse. » Mox enim densari nubes, fulgores coruscare, collucere flammam, mugire tonitrua, tempestatem furere; coeloque in pluvias turbinesque se praecipitante, totum aeris exercitum in auxilium illius coniuratum venire. Idque tanta cum festinatione, ac si ex ore illius, *velut e throno*, (ut vere erat,) *Dei, et fulgura et voces et tonitrua processissent*; atque illa mensam oculorum fonte rigante, *rupti omnes abyssi magnae fontes et cataractae coeli*, mirabili sive arte, sive sympathia, *fuissent apertae*.
- Judicum c. 8. « Sabae Regi Salomoni; aromata ex primis et electis, thymiamata pura, « sanctificatione dignissima, composita opere unguentarii. » Cum Scholastica, inquam, gratissimas obtulerit coelo preces, mundo emissas corde, intentione puras, altas humilitate, spe firmas, fide potentes, victrices charitate. Quid mirum « pro ea de coelo dimicatum fuisse, stellas que manentes in ordine et cursu suo pugnasse. » Mox enim densari nubes, fulgores coruscare, collucere flammam, mugire tonitrua, tempestatem furere; coeloque in pluvias turbinesque se praecipitante, totum aeris exercitum in auxilium illius coniuratum venire. Idque tanta cum festinatione, ac si ex ore illius, *velut e throno*, (ut vere erat,) *Dei, et fulgura et voces et tonitrua processissent*; atque illa mensam oculorum fonte rigante, *rupti omnes abyssi magnae fontes et cataractae coeli*, mirabili sive arte, sive sympathia, *fuissent apertae*.
- Apocal. c. 4. « Sabae Regi Salomoni; aromata ex primis et electis, thymiamata pura, « sanctificatione dignissima, composita opere unguentarii. » Cum Scholastica, inquam, gratissimas obtulerit coelo preces, mundo emissas corde, intentione puras, altas humilitate, spe firmas, fide potentes, victrices charitate. Quid mirum « pro ea de coelo dimicatum fuisse, stellas que manentes in ordine et cursu suo pugnasse. » Mox enim densari nubes, fulgores coruscare, collucere flammam, mugire tonitrua, tempestatem furere; coeloque in pluvias turbinesque se praecipitante, totum aeris exercitum in auxilium illius coniuratum venire. Idque tanta cum festinatione, ac si ex ore illius, *velut e throno*, (ut vere erat,) *Dei, et fulgura et voces et tonitrua processissent*; atque illa mensam oculorum fonte rigante, *rupti omnes abyssi magnae fontes et cataractae coeli*, mirabili sive arte, sive sympathia, *fuissent apertae*.
- Genesis 7. « Sabae Regi Salomoni; aromata ex primis et electis, thymiamata pura, « sanctificatione dignissima, composita opere unguentarii. » Cum Scholastica, inquam, gratissimas obtulerit coelo preces, mundo emissas corde, intentione puras, altas humilitate, spe firmas, fide potentes, victrices charitate. Quid mirum « pro ea de coelo dimicatum fuisse, stellas que manentes in ordine et cursu suo pugnasse. » Mox enim densari nubes, fulgores coruscare, collucere flammam, mugire tonitrua, tempestatem furere; coeloque in pluvias turbinesque se praecipitante, totum aeris exercitum in auxilium illius coniuratum venire. Idque tanta cum festinatione, ac si ex ore illius, *velut e throno*, (ut vere erat,) *Dei, et fulgura et voces et tonitrua processissent*; atque illa mensam oculorum fonte rigante, *rupti omnes abyssi magnae fontes et cataractae coeli*, mirabili sive arte, sive sympathia, *fuissent apertae*.
2. dialog. c. 33. Audi Optimum Maximum Gregorium haec referentem. « Tanta vero « erat coeli serenitas, ut nulla in aere nubes appareret, cum autem illa de « mensa caput levaret, tanta coruscationis et tonitruum virtus, tantaque « inundatio pluviae erupit, ut neque venerabilis Benedictus, neque fratres, qui cum eo aderant, extra loci limen, quo consederant, pedem « movere potuissent. Sanctimonialis quippe foemina caput in manibus « declinans lachrymarum fluvios in mensam fuderat, per quos sereni-

« tatem aeris in pluviam traxit. Nec paulo tardius post orationem inun-
 « datio secuta est, sed tanta fuit convenientia orationis et inundationis,
 « ut de mensa caput cum tonitruo levaret, quatenus unum idemque esset
 « momentum, et levare caput, et pluviam deponere, » ut propheticum
 illud verissimum Scholastica comprobaverit, *adhuc illis loquentibus ego* Isayae. c. 65.
audiam.

I nunc Benedicte, et facultate *m;racula* etiam *ex potestate faciendi*, S. Gregor. 2.
dialog. c. 30.
 qua maximus tuus filius et Pontifex Summus S. Gregorius te ornatum
 tradidit, utere; utere in creaturas imperio. Praecepto Soli, velut alter
 Iosue, *ut non moveatur*, lentusque decurrat dies, quo illius ante occa- Iosue 10.
 sum, soror tua sacris ad satietatem colloquiis expleatur. Dic cum Elia,
vivit Dominus Deus Israël, si erit ros aut pluvia, nisi iuxta verba oris
mei. Atque omnipotentia gratiae, ut naturae Deus, *omnia quae voles* 3. Reg. c. 17.
Psalm. 113.
Math. 8.
perface; impera ventis et fac tranquillitatem. Et qui undas dedisti Mauro
 calcandas, pluvias cohibe; qui insanos ignes, ab hoste antiquo tuorum
 in oculis suscitatos, depulisti, fulgura comprime; qui toties aerias sub- 5. Gregor. 2.
dialog.
 iugasti potestates, aëri impera; dissipa nubes, tempestatem seda, coelum
 pristinae redde serenitati. Ah? inquit, haec potuimus aliquando, haec
 fecimus, sed minora auspicia cedunt maioribus, et Magnes suam vim
 virtutemque amittit praesente Adamante. Paeana canite, trophaea erigite,
 tempora cingite Scholasticae, quae hac vice me *fortior, mea mihi arma*
abstulit, spolia detraxit, causamque suam feliciter peroravit apud illud Plin. nat. hi-
stor. lib. 37.
c. 4.
 tribunal, a quo provocare nec possum, nec volo. Lucae 2.

CAPUT VI.

**S. Benedictus, obiurgata leniter S. Scolastica, quod subsidiaria arma
 e coelo evocasset, sententiae ab illis pronuntiatae se demum
 permittit, noctem divinis colloquiis cum ea traducit atque
 illa ad monasterium redeunte, revertitur ad sua.**

IVIT tamen vir sanctissimus in iurgia dulcedine et amore permista,
 sororem, ob vocatos hac in causa in auxilium coelos, criminatus. Nam
 ut probatus ipsiusmet Dei oraculo, atque amplioris patientiae quam
 fundi, tametsi latissimi, possessor Iob, exutus fortunis, orbus filiis, ami- Iob. c. 1.
 corum contumeliis laceratus, proscissus maledictis uxoris, *a planta pedis*

- usque ad verticem capitis ulcere pessimo percussus*, in ipso sterquilino, ipsasque inter testas saniem radentes, animo mansit quieto, et suae circulum patientiae non egressus, Deum compellavit, « Quis mihi tribuat, « ut cognoscam et inveniam illum, et veniam usque ad solium eius, « ponam coram eo iudicium, et os meum replebo increpationibus, ut « sciam verba, quae mihi respondeat, et intelligam, quae loquatur mihi. »
- Idem c. 10.
- Iob. 38. Ita pariter Benedictus, quantumvis laetitia perfusus Scholasticam « potuisse dare vehementissimo imbri cursum, et viam sonantis tonitruui, « mittere fulgura, ut irent, et revertentia dicerent adsumus »: nihilo minus tamen « inter coruscos et tonitruos, atque ingentis pluviae inundationem, cum videret se ad monasterium non posse remeare », ne sua extra cellam ea nocte mora cederet in exemplum suis, aut putaretur studiose conquisita, rationes cum ea sedate iniit hunc in modum.
- S. Gregor. 2. dialog. c. 33. *Parcat tibi omnipotens Deus soror, quid est, quod fecisti?* Ego solus in arenam descendi, tu militem advocas subsidiarium; arma ego humanae imbecillitatis, tu coeli vibras; quinimo forum mutas, subsellia praeoccupas, iudicem captas, decretum impetras, aufers, exequeris, dica mihi vixdum scripta; *parcat tibi omnipotens Deus, parcat tibi soror, quid est, quod fecisti?* Cui illa, coelorum victrix arbitrio iam fidentior, forum, inquit, quod appellavi, nulla peccat exceptione; iudei quem ais me aucupatum, omnia causae momenta, quicquid mens concipit humana, ipsaque corda renesque, uno penetrans intuitu, nec tua indiget opera, nec mea ut istruatur. Hunc nemo fallere potest, aut flectere, ut frustra moliremur iudicii corruptelam. Ipsi causam commendavi, quam sua, idest aequissima sententia (a qua provocare non licet) meliorem declaravit; suosque erogavit *thesauros grandinis, praecepit hyemis pluvias, et imbri fortitudinis suae*, veluti satellitibus, imperavit *Spiritibus procellarum, qui faciunt verbum eius*, flammam ignis suos fecit ministros, ut eam exequerentur. Ipse libello indulsit, mihi annuit, me exaudivit: quanto dulcior in divino pectore amor, quam in fraterno! quanto promptior ad audiendum, ad concedendum pronior! *Ecce rogavit te, et exaudire me noluisti, rogavi Deum meum, et exaudivi me*. Atque illi quodammodo insultans: *Modo*, inquit, *si potes, egredere, et me dimissa, ad monasterium recede; cellamque extra quam profiteris te manere non posse*, per ventos et pluvias, per fulgura et coruscationes, per tonitrua procellasque pete. Ah non. Sed manceas, quaeso te, manceas, valeantiam non amplius preces, meaeque aequitas causae, sed divinum pro ea effatum, quod *voce maiestatis suae mirabiliter intonante* pronuntiavit. Maneas, oro, manceas, et me *ista nocte non deseras, ut usque*
- Dialog. 2. c. 33.
- Iob. 38. Psalm. 143.
2. dialog. c. 33. Ibid.
- Ibid.

mane, de coelestis vitae gaudiis loquamur. Erit merces operi tuo, factique memoria apud me perennis, aeternumque in coelo praemium. Quae cum ipse audivisset, vidissetque pugnantem pro sorore Deum, exire extra tectum non valens, qui remanere sponte non voluit, mansit invitus. Atque ita « vicit pietas pectus virtutis, quod ideo fuit validum, quia devictum, virtutis enim pectus non esset, si hoc pietas non vicisset. »

S. Gregor. 1.
dialog. c. 2.

Huic enim litarunt integra nocte, vigiliis castis, sermonibus puris. Illa vitam in deliciis aegritudinem afferebat esset, Ille mortem. Illa foedam servire servitutem malos, Ille turpissimam. Illa solos, qui famulantur Deo, liberos esse, Ille solos regnare. Illa solos tranquille agere, Ille solos beate. Quanta esset dulcedo spiritualis vitae narrabat Illa, Ille quanta cum centesimo in hac vita foenore, in coelo merces. Audiamus narrantem haec Gregorium, re et nomine Magnum. « Et sic factum, « ut totam noctem pervigilem ducerent, atque per sacra spiritualis vitae colloquia, sese vicaria relatione satiarent ».

2. dialog. c.
33.

Vidisses ardentia corda eorum, *quibus Iesus loquebatur in via.* Vidisses angelicas mentes Pauli atque Antonii, *qui noctem in divinis laudibus consumpserunt.* Audivisses qualem magnus Hippones Praesul, se cum sua matre colloctionem habuisse commemorat, dum « loqueretur soli valde dulciter, et praeterita obliviscentes, in illa quae ante sunt « extenti, quaerent inter se, qualis esset vita sanctorum, quam nec « oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit. Atque inhiarent ore cordis in superna fluentia fontis divini, fontis vitae, quae « est apud Deum, ut inde pro captu suo aspersi, quoquo modo rem « tantam cogitarent. Cumque carnalium sensuum delectatio, quantalibet luce corporea, prae illius vitae iucunditate, non comparatione, sed « ne quidem commemoratione digna videretur, erigentes se ardentiori « affectu, in idipsum, ambulaverunt gradatim cuncta temporalia, et ipsum « coelum unde sol et luna super terram etc., et adhuc ascendentes interius cogitando et loquendo Deum et miranda opera illius etc., et « suspirantes et relinquentes ibi reliquias spiritus sui etc., mundus iste « inter verba vilesceret cum delectationibus suis », Scholastica, ut tunc sancta Monica « quantum, inquit, ad me attinet, frater, nullare delector in hac vita, quid hic faciam adhuc? Cur hic sim nescio, iam « consumpta spe huius saeculi? unum erat, propter quod in hac vita « aliquantulum immorari cupiebam, ut te viderem, cumulatius hoc Deus « meus praestitit, atque ut tuo gratissimo consortio et dulcissimis colloquiis tota fruerer nocte ». « Quid hic facio? Refecisti viscera mea

Lucae 24.

Breviarium in
festo S. Pauli
primi Eremitae.

S. August. lib.
9. Confes. c.
20.

Epist. ad Phil.
lem.

2. ad Corinth. 7.
Tobiae 12.
Ad Philip. c. 4.
« in domino frater ; multa mea fiducia apud te, multa gloriatio pro te, « repleta sum consolatione, super abundo gaudio ». Iam tempus est ut revertar ad meam. « Tu interim benedic frater Deum, et enarra omnia mirabilia eius. Benedic Deum coeli et coram omnibus viventibus « confitere illi, quia fecit nobiscum misericordiam suam. Deus autem « meus impleat omne desiderium tuum secundum divitias suas in gloria, « in Christo Iesu ».

4. Esdrae c. 2.
Iob. 10.
2. ad Colos. c. 1.
Genesis 24.
Ille autem admonens eam, ut « mater amplecteretur filias suas, ille « lasque educaret cum laetitia et sicut columba confirmaret pedes earum ; ut regeret familiam, gubernaret domum, seipsam irreprehensibilem exhiberet, omnem impleteret voluntatem Dei, ut clarificaretur « nomen Domini Iesu Christi in illa, et illa in eo secundum gratiam Dei ».

Ibid. c. 28.
Optima dein illi precatus cum fratribus Rebecca; « Soror nostra es, « crescas in mille millia ». Cum Isaac; « Deus omnipotens, benedicat « tibi et crescere te faciat, atque multiplicet ut sis in turbas populorum ». Cum Iacob; « Deus patris tui erit adiutor tuus, et omnipotens « benedicet tibi, benedictionibus coeli desuper, et benedictionibus abiissi « iacentis deorsum, et Deus pacis et dilectionis tecum sit ».

Atque ita discessit uterque, Ille ad monasterium, ad cellam Illa ; uterque laetissimus, alter quod sororem haberet coelorum delicias et moderatricem ; altera quod sacris colloquiis abunde recreata, et veluti saburrata, facilius posset impendentem proxime procellam mortis, seu contemnere seu tolerare, suaeque navem salutis salvam peragere in portum. Ingenti eximiae sanctitatis documento posteris relicto, quod faciles pronosque habuisset in sua vota superos, velut eos suo sub imperio continuisset; tum quia de Benedicto *divinis elucente virtutibus, ad altitudinem evangelicae gloriae sublimato, atque omnium iustorum spiritu pleno* singulari et celebri pietatis certamine divina victrix sententia triumphasset.

Zachar. p. c.
3. dialog.
S. Gregor.
lib. 2. dialog.
c. 8.

CAPUT VII.

Cum amor, teste Bernardo, mensura existat magnitudinis animae et christianae perfectionis, ex hisce Gregorii Magni Verbis, *Iusto valde iudicio Scholastica plus S. Benedicto potuit, quae amplius amavit*, ostenditur eximia illius sanctitas et demonstratur, omnia huius facta egregia, et commendationes in illius cedere laudem, illique triumphum parere.

NUNQUIS ampliora quaerit, aut praestantiora in illius laudem? Quae rat certe, qui poterit, vel suspicari Deum, *qui ponit iudicium in pondere et iustitiam in mensura*, iudicasse iniuste, vel properantes, ut iudicatum, exequerentur, coelos arcessere protervitatibus. Mihi enim persuasissimum est, quae testimonia e coelo habemus, tam certa esse et manifesta, ut certius et manifestius, tam luculenta et magnifica, ut locuples magis, magisque augustum nihil esse possit. Nihilominus tamen, nefas esset omittere vocem, si non divinam, at proximam divinae Gregorii Magni, qui Scholastica, quibus vicerit armis Benedictum, quo sacro carmine auxiliarem deduxerit e coelo tempestatem enarrans, copiosius ad illius laudes, nostramque causam dilucide comprobendam accedit.

« Nec mirum, *Gregorium audis*, quod plus Benedicto, foemina, quae « diu illum videre cupiebat, in eodem tempore valuit, quia enim iuxta « Ioannis vocem, Deus charitas est, iusto valde iudicio plus potuit, quae « amplius amavit ». Praeclarum certe viri gravissimi pariter et sanctissimi praeconium, nulla infirmandum exceptione, virtuti debitum, certum victoriae; *plus potuit, quae amplius amavit*.

Audi mellifluum Bernardum: « Latitudo animae dilectio eius, sicut « dicit Apostolus, dilatamini in charitate. Nam etsi anima minime, cum « sit Spiritus, quantitatem corpoream recipiat, confert tamen illi gratia, « quod negatum est a natura. Crescit quidem et extenditur, sed spiri- « ritualiter; crescit, non in substantia, sed in virtute. Ergo quantitas « cuiusque animae aestimatur de mensura charitatis, quam habet. Ut, « verbi gratia, quae multum habet charitatis, magna sit; quae parum, « parva; quae vero nihil, nihil; dicente Paulo, si charitatem non ha-

Isayae 28.

2. dialog. c. 33.

S. Bernard. ser. 27. super Cantica. 2. ad Corinth. c. 6.

S. August.
tractatus 2 in
Ioannem.

Ad Rom. 13.

« buero, nihil sum ». Audi praeclarum amoris candidatum Augustinum: *Talis quisque est, qualis eius dilectio est; Terram diligis? terrae es; Deum diligis? quid dicam? Deus es.* Audi coeli terraeque doctorem Paulum: *Plenitudo legis est dilectio.* Ut si, docente Bernardo, tanta sit anima, quanta charitas, qua extenditur: certe quae amplius amat, maior erit. Si Deum, teste Augustino, qui diligit Deus erit, eum qui plus amat, quid dicam? potiori debemus iure nuncupare Deum. *Si plenitudo legis est dilectio*, profecto, qui plus diligit, perfectius legem implevit. Nolite igitur mirari, *eam, quae amplius amavit*, maiorem fuisse, potiori iure Dei nuncupandam vocabulo, plenius observasse legem, plus potuisse. Nolite mirari priorem in donis, maiorem in imperio. Ne miremini, virum heroica olim virtute, infirmum prae illa imbecillemque atque officinam miraculorum (ita enim vocari non iniuria poterat Benedictus) interclusam, translato ad eam emporio, *quae plus potuit, quia amplius amavit.*

Aymoin. de
gestis fran-
corum lib. 2.
c. 22.

Idem ibid.

S. Bernard. a-
pud Aloisium
Novar. in sa-
cris elect. lib.
2. n. 46.

S. Gregor. 2.
dialog. in pre-
fat. et c. 1.

Age nunc Benedicte, tuas substerne laureas, coronas subiice, suppone trophaea pedibus illius, cui tuae omnes victoriae, palmae, triumphum militarunt. Opere potens fuisti, ut potentior illa, fama inclytus, ut inclyta magis illa, nomine magnus, ut maior illa incederet, *quae amplius amavit.* Ait quidem Aymoinus locuples e Gallia testis: « Tribus te admirandis, nec seculo antea cognitis resplenduisse miraculis. In eo nempe, « quod solo intuitu ligati solveris vincula rustici, quodque sub solis « radio universus ante conspectum tuum collectus fuerit mundus, sive « quod strata palliis ac innumeris corusca lampadibus via, ad polorum « subvectus fueris alta, neminem putavit tibi conferendum sanctorum ». At enim vero, si rite omnia considerasset, non conferendam solum modo, sed, dicamne? praeferendam censuisset illam, *quae amplius amavit.* « Ait tantis te signis effulsisse, ut nisi vir toto venerabilis orbe « Papa Gregorius, tuae esset vitae relator, simulque assertor eximius, « profecto ab infidelibus tam admirandis derogaretur actibus: » verum si recte voluisset philosophari, et rem metiri mensura charitatis, « quae « non tam virtus potens, quam virtutum potentia dicenda est, eo quod « ab ea aliae omnes accipiant, ut verae virtutes sint: quae vita fidei, « spei robur, et omnium vis et medulla virtutum, valens ad omnia et « omnibus praevalens, ipsam quoque omnipotentiam reddit omnipoten- « tem », fateri plane debuisset pluribus eam potuisse effulgere, *quae amplius amavit.*

Demus igitur, Gregori, demus Benedictum, e terra sua, e cognitione sua, e domo patris sui exivisse cum Abrahamo; antra deserti te-

neris sub annis petiisse cum Baptista; quis non dixerit, idipsum potuisse illam, quae te ipso teste, *omnipotenti Deo, ab ipso infantiae tempore dedicata*, atque Alberico narrante, *in schola Christi sub Sancti Spiritus magisterio ab infantiae tempore in sanctimoniali habitu conversata, amplius amavit?* Aisne Benedictum cum Elizeo ferrum e profundo evocasse aquarum, futuram annonae vilitatem praenuntiasse, emendasse elephantiasi maculatum, oratione oculos aperuisse B. Mauro, ut mortali visui invisibiles spiritus videret, Regibus quicquid patraturi erant mali denuntiasse, mortuum prophetasse? potuisset illa *quae amplius amavit*. Aisne cum Elia deiecisse reges et confregisse potentiam ipsorum, oleumque, si adfuissent vasa, sempiternum produxisse? *potuisset illa, quae amplius amavit*. Asseris cum Moyse illum eduxisse aquam de petra, luxisse inimici mortem cum Davide, cum Paulo seu vitam postliminio stratis acerba morte restituisset, sive impetrasse aliis incolumitatem, sive in vita hac mortali immortale et omne bonum vidisse; undas, ut marmor solidas praebuisse calcandas cum Petro? potuisset illa, *quae amplius amavit*. Dicis ipsum *summæ veritatis discipulum* fuisse; profecto, cum amor certissima existat nota discipulorum Christi, qui se appellat « veritatem, *ipso dicente*, in hoc cognoscent omnes, quod discipuli mei « estis, si dilectionem habueritis ad invicem, » Scholasticissima (ut utar verbo Paradisi Heraclidis eo appellantis nomine Iulianam praeclara eruditione virginem) in hac schola fuit Scholastica, *quae amplius amavit*. Concludis eum *omnium iustorum spiritu plenum* fuisse, quod plane fatendum est: sed cum dati copiam spiritus diffusa in cordibus charitate metiri debeamus, dicere nec male poteras, non minori spiritus plenitudine ditatam fuisse, quae ampliori dotata charitate *amplius amavit*.

Quid alios commemorabimus eminenti pietate et dignitate viros, qui praeclara celebrantes facinora Benedicti, numerosiori vocis imagine Scholasticae resonuerunt laudes; et alterius dum enarrant palmas, alteri plena decoris trophaea statuerunt? Possemus quidem locuplete numero et argumento. Nam si plus amavit, quidni de illa dicam, quod sacrosancti sacrificii ritualis codex de Benedicto? « aeterna luce coruscam speciali « lumine mundo resplenduisse et coelestis negotii mercatu egregio, ad « viam salutis convertisse corda multorum ». Et sanctimonialium foeminarum matrem, *quas verbis initiaverat exemplis instruxisse*. Si amplius amavit, ut Zacharias Benedictum, ita illam appellemus, « gratia « Dei ornatam, cordis munditia claram, corporis castitate decoram, lu- « ciferum, stellam matutinam, studiosissimam Dei famulam, passioni- « bus vacuum, divinis eluentem virtutibus, ad evangelicae altitudinem

Ibid. c. 33.

Albericus
Card. ser. de
S. Scholasti-
ca.

Ecclesiast. 42.

S. Gregor.

S. Ioan. 14.

Ibid.

Paradisus He-
raclid. c. 2.Missale im-
pressum Me-
diolan. 1575
in praef. de
S. Bened.Zacharias pp.
lib. dialog.

- « gloriæ sublimatam, thaumaturgam, miraculorum operatricem, mente
« illuminatam, pietatis aemulam, veritatis magistram ». Quidni dicamus
eam, ut Paschalis secundus Benedictum, « mirabiliter non solum
« in coelis sed etiam in terris glorificatam, Dei et diei spectabile *cum*
« *Alexandro secundo* luminare, quod in Ecclesiae firmamento prae-ful-
« gens, multorum oculos caligine sensualitatis obtusos, suae claritatis
« radiis illustravit? *Cum Urbano VIII*, vitem coelesti rore madidam,
« cuius foecundi palmites toto ferme terrarum orbe fructifere diffusi
« sunt? »
- Paschal. 2. dat laterani 3. idus Apr. pont. 15.
Alexander 2. Potuitne Adrevaldus dicere, Italiam « nobilitate singulari et bono-
rum omnium proventibus affluentissime extuberascentem, praecelsam-
« que altricem virorum, uno seipsam editissimo vicisse germine, dum
« B. Patris Benedicti optandam cunctis mortalibus protulit genituram,
« qui Nursiae exortus, non solum eam exortu, verum omnem Italiam
« suo munere praestitit? *Potuitne Archangelus Hastavillus Benedictum*
« *vocare*, solem fulgentissimum, iubarque coeleste splendore gratiae,
« virtutum lumine ac spirituali benedictione illustratum, quem urbs ve-
« rustissima Sabinorum inclyta Nursia feliciter dedit frigida ferventem
« animo, alta humilem, aspera blandum, rudis sapientem, *et nos eadem*
« *de S. Scholastica*, quae plus amavit *non dicemus? Benedictus*, ut in-
« quit Damianus, militare manum excelso principi caeteris abundan-
« tius praesentavit et monachorum turmis, Angelorum more viventibus,
« coelorum adimplevit palatia. Refulgens ac splendidus miles assistens
« imperatorio tribunali, plenus infinitis virtutibus, agminibus innumeris
« comitatus, consiliarius regis, iudicis amicus, unicus hostis hostis an-
« tiqui; qui a pueritia mundum cum flore reliquit et currentem Chri-
« stum cursu rapidissimo secutus, non destitit donec consequeretur. Qui
« monachis Apostolus et Angelus destinatus, praecipuus post Deum,
« pater, pastor, medicus et magister fuit ». Et nos eadem possumus
et iure pronunciare de S. Scholastica *quae* myriadum ductrix sanctimo-
nialium foeminarum, coelestia illis replevit columbaria, atque *amplius*
amavit.
- Adreuald. lib. de miraculis S. Bened.
Archang. Hastavill. hist. Cama. lib. c. 2.
Petr. Damiani ser. de S. Ben.

CAPUT VIII.

Occasione eorum, quae superius dicta sunt de amore divino, disputatur de virtute et excellentia illius, quo, cum Scholastica tam copiose dotata fuerit, nihil mirum, si quae commemoravimus, potuerit.

NAM amor est, dilectio est, charitas est, quae haec operatur mirabilia, patrat miracula, monstra facit. Ex hac velut e fonte surgunt appetitionum castitas, animorum candor, vigor actionum, virtutum fecunditas, meritorum excellentia, eminentia praemiorum, Haec velut *Dea Machinatrix* antiquis dicta, numquam otiosa, sic est in perpetua actione, ut quod hominibus labor, illi natura existat; et quemadmodum terra semper pariendo laborat, maria, aestibus inquieta fervent, coelum indefessa revolvitur conversione, ita illa continuis pietatis industriis, quodam vel redeuntibus orbe, vel mutuo nexu sese consequentibus exercetur. Modo lethali peccati telo percussas animas, (quod de Mercurii fabulantur caduceo), evocat orco, et vitali restituit aerae; modo, velut lampas appensa ad stagnum, obstrepentes importune pravaram cogitationum ranas, sui luminis fulgore percussas, iubet obmutescere; modo vitia insolentius irruentia, velut histrix in globum se colligens sua vitia; atque virtute tamquam obiecto segete aculeorum, tuta contemnit; modo velut gestatum, ut aiunt, e fluvio scamandro sistrum, securum praestat gestantem a spectris, et quascumque Tartarus emittit larvis. Haec omnia credens, omnia sperans, omnia sustinens, ridentem cum iridente fortuna adversa cum prosperis in suum vertit usum atque utilitatem. Atque instar ceu lapidis, quem vocant Philosophorum, infima quaeque metalla, in aurum convertit, ceu stellae piscis, cuncta mundi huius sali tenebrosi igneo suo ardore contacta coelesti flamma adurit accenditque. Ex ea non turba Deorum (ut olim ex nescio cuius Oromasae ovo fabulantur) sed socia agmina virtutum, quas non inepte deas, si ita loqui liceat pulcherrimas praestantissimasque dixeris, prodire. Neque parit tantummodo, sed alit conservatque. « Nam si linguis hominum loquar et Angelorum, charitatem autem non habeam factus sum velut aes sonans

Virg. Aeneid
4.

Aristot. et Plutar.
Iunior apud Caussin.
in polyhist.
symbol lib.
10. n. 74.

Arist. lib. 5.
histor. Animal.

Plutarc. in Iside
et osiride.

1. Corint. c.
13.

« et cymbalum tinniens. Et si habuerim prophetiam et noverim my-
 « steria omnia, et omnem scientiam, si habuero omnem fidem, ita ut
 « montes transferam, charitatem autem non habuero, nihil sum. Et si
 « tradidero corpus meum, ita ut ardeam, nihil mihi prodest. » Et ve-
 luti, Burchardo teste, Balsamum nullum ex se fructum edit, nisi vicino
 irrigetur fonte, in quo virgo mater filium lavit Deum; ita steriles essent,
 atque inania nomina virtutes, nisi charitate rigatae crescerent atque
 vigerent.

Burch.
c. paentem.

Bosius de si-
gnis Eccles.
lib. 2. c. 8.

O virtutem coeli terraeque incolis gratissimam! Quae Deo penitus
 adhaerescens, eum, velut Asteria aquila stellam Mercurium, perpetuo
 respicit, quodque de fabulosa legitur Clytie

Metamor.
lib. 4.

. . . . *spectat euntis*

Ora Dei, vultusque suos convertit ad illum

crescit decrescitque rerum creatarum amore, prout sui sub solis, illarum
 moderatoris Dei, aspectu cadunt.

O Herbam nullo unquam frigore laesam, nulla exhaustam ariditate,
 nullo humore corruptam! Quae semper eadem, eodem semper vigore,
 loci neque angustia constringitur, neque amplitudine evanescit, nec mo-
 ritur avulsa, sed suas ipsa humectans radices, vel in aprico, vel in opaco
 viret, crescit, floret, digna vere praeclaro nomine *semper viva*. Ita *cha-
 ritas nunquam excidit, sive prophetiae evacuentur, sive linguae cessent,
 sive scientiae destruantur*. Hoc incipit seculo, futuro perficitur; hic agit
 radices, ibi fructus edit percipitque dulcissimos; hic Deum quaerit et
 amat, ibi invenit possidetque; hic laborat, ibi laetatur, hic militat, ibi
 triumphat. Neque semper vivam sive infelicitas soli, sive solis aestus,
 sive intemperies coeli, « non mors, non vita, neque Angeli, neque Prin-
 « cipatus, neque virtutes, neque instantia, neque futura, neque fortitudo,
 « neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia, » vitare unquam
 poterunt.

Mayol.colloq.
xx.

Ad Rom. c. 8.

Appollon. lib.
3. c. 14.

Ferunt Pantarbam lapidem petras quotas et quascumque seu fluvio,
 sive mari dispersas, mox ut sui spiritus distributione contigerit, colli-
 gere et coacervare, ut velut examen apum, illi adhaerescant. Talis pro-
 fecto gemma charitas est, quae et quicquid illi prope est virtutum con-
 ciliat sibi, et ipsos iacentes procul dissitosque lapides, actus, aio, nulla
 aestimatione conspicuos, congregat, et quodammodo animat, suaeque
 donat virtute, coelestia humanis, humana coelestibus coniungens, atque
 consocians. Nullas sinit dissipari aut fluere virtutes, sed arctissimum
 aptissimumque rerum divinarum et humanarum vinculum, omnia com-
 ponit, ferrea ad se corda, velut magnes, rapit, vitii dissoluta conglu-

tinat, odiis dissociata coniungit, et velut alter Orpheus, dum lyram amoris scitissime tangit, animales, homines, et quacumque fera magis feras ad se pellicit, attrahit, conciliat coelo, unit Deo.

Haec ignis est, qui in altari animae Iusti perpetuo ardere debet; haec anuli aurei, quibus ara cordis nostri iubetur circumdari; haec sigillum, quo victimae notatae gratissimae Deo sunt; haec carmen, quo Deus ipse ligatur et tenetur; haec demum virtutum vis atque regina, tam pulchra, ut reliquis omnibus decorem tribuat; sic terribilis, ut castorum repraesentet aciem ordinatam; tam potens, ut de ipso triumphat omnipotente, suo eum subiiciens, ut ita dicam, imperio.

Hac igitur mirabilium effectrice, magnitudine animarum, indice sanctitatis, mensura virtutum Scholastica cum luculenter ornata fuerit, mirabitur quispiam, quae praeclara auctores protulerunt de Benedicto, nos illi attribuisse? illanive, quibus ille resplenduit ornamentis resplenduisse? potuisse quae potuit? Certe talis ille tantusque fuit, talia ac tanta patravit, quia eum « spiritum habuit unius Dei, qui implevit puerum cy-
« tharaedum, et psalmistam fecit; implevit puerum abstinenter, et iu-
« dicem senum fecit; implevit piscatorem, et principem Apostolorum
« fecit; implevit pastorem armentarium sycomoros vellicantem et Pro-
« phetam fecit; implevit persecutorem et doctorem gentium fecit; im-
« plevit publicanum et Evangelistam fecit. » Quia, inquam, ea spiritus, *qui amor est*, redundavit ubertate, ut vere *fuerit iustorum omnium Spiritu plenus*, profecto, quae amplius eo dicitur amasse, plane ut ille eundem spiritum habuisse dicenda est, atque iis eiusdem munificentissimi spiritus donis locupletem fuisse, sanctitate insignem, decoram virtutibus, potentia admirandam, quae credi ab omnibus facile poterunt, nullius autem eloquio explicari.

2. dial. c. 3.

S. Gregor homil. 30 in Evang.

1. Greg. dial. c. 8.

CAPUT IX.

Sancta Scholastica, quod habet excellentiae acceptum ferens sancto, post Deum, Benedicto, nihil ipsi laudis detractum vult hac ad ipsum comparatione, qua ne quidem indiget, abunde suis decora ornamentis, adumbratis in columba divinis humanisque testimoniis dilaudata.

SED dicet aliquis, siccine in sororis imus laudes contumelia fratris? Siccine praedicamus Scholasticam iniuria Benedicti? Lucernae ut magnificemus lumen, denigramus diem? Ut illustremus lunam, solem obscuramus? Et quidem tolerandum fuisset, asserere, pari eos praestantia

2. dial. c. 33.

Albericus in
serm. de S.
Scholastica.

fulsisse, quorum mens una semper in domino fuerat, quique tam sanctitate, quam sanguine fuerunt germani, alteram vero alteri praeferri quis feret? Non vult Scholastica mellis haec et fellis pocula misceri sibi, neque lucris inhiat fratris detrimento. Coronas illi demi non cupit, ut sibi imponantur; ut erigantur sibi, illius deiici trophaea. Ita plane est, nihil volet illa detractum Benedicto, de quo, ut de Basilio Magno Nazianzenus, libenter hisce gloriatur verbis: « Solis pulchritudo et magnitudo laudatur, et cursus, et pernecitas, et facultas, quippe, qui « sponsum nitore, ac gigantem magnitudine referat, ac longe lateque « progrediendo tantam vim habet, ut ab extremis aequabiliter collustret, « nec locorum intervallis calor ipsius ullo modo minuatur. (Benedicto) « Pro pulchritudine virtus fuit, pro magnitudine theologia, pro cursu perpetua virtutis agitatio, continuisque incrementorum gradibus ad Deum « ferens, pro viribus denique doctrinae semen et distributio». Sol videlicet

Nazianz. orat.
in laudem S.
Basilii.

Genesis 14.

Benedictus fuit, splendidissimi principium luminis, a nullo praeterquam a Deo recepti, transfusi vero in alios liberali manu. Nemo est, qui dicere possit ego ditavi Abraham. Benedictus, solo Spiritu Sancto influente, redundasse legitur, cum illius plenitudine millia millium et decies millies centena millia fateantur se accepisse. In his annumerari ambit Scholastica, cuius in meritorum testimonio virtus coepit a vocabulo, in quo actus eloquitur, qui nomen appellat; quae longe meliori iure gloriari potest, se fratris sui adiisse scholam, quam vel Cleobulina paternam Cleobuli, vel fraternam Themistoclea Pythagorae se frequen-

de Maximo
Epls.

Baltazar Bo-
nifac. serm.
de S. Scho-
last.

tasse iactavit. Nam ad illius, ut Paulus *ad Gamalielis enutrita pedes*, seu vero ut Magdalena, *sedens secus pedes Domini, audiebat verbum illius*, non quidem ut clepsydra, quae mox finit effluere quod recepit, neque perforato animo, et transmittente, *mercesque mittente in sacculum pertusum congregatas*, sed velut illa, quae *divina conservabat verba, conferens in corde suo*.

Actuum 22.

Lucae 10.

Aggaei 1.
Lucae 2.

Esto igitur, fuerit Scholastica sydus, et quidem lucidissimum, solem tamen agnoscit suum: fuerit *ut Dorix fluvius e Paradiso egressus*, sponte tamen lubensque *Fontinalia* celebrat, e quo scaturiit fontem coronans. Quocirca cum *discipuli probitas, magistri existat laus, vita, cohortatio et consolatio*, perfectio omnis et eminentia Scholasticae, Benedicti commendatio erunt et ornamentum. Et comparatione inter eos a Gregorio instituta, tantum abest ut quicquam splendoris depereat « viro omnium ore benedicendo, et gratia Spiritus Sancti eo modo per-
« fuso, quod in nullo opere, velut in puncto momenti et ictu oculi,
« virtute spiritus sancti caruerit, » ut vel hinc plurimus illi cumulus accedat cuius illa radiis illustrata illuxit, claritate resplenduit: ille vero eo lumine, velut sedes et fons illius augustus, refulsit, quod a solo acceptum coelo, in plurimos derivari potuit, nullis autem offundi tenebris, nullo deliquio obscurari, nulla minui deductione.

Ecclesiast c.
14.Verro lib. 5.
*de lingua latina.*Chrysologus
ser. 64.
Chrysost. 15.
ad corinth.Leo ix cal.
luni. anno
pont. v.S. Hildegard
in Reg. S.
Bened.

Quinimo, si considerare velimus non *fuisse allata aromata tam multa quam ea, quae dedit Regina Sabae Regi Salomoni*, tam pretiosa donaria, quam ea, quae Scholastica obtulit Deo, opus illi non erit, hac cum fratre contentione, quae praeclara luce splendet, atque eminenti antestat perfectione. Neque erit necesse auream illius synthesim nudari gemmis ut ipsa illuminetur, quae suo incedit ornatu pulchra absque illarum aut diminutione, aut repercussu.

3. Reg. c. 10.

Habet enim, habet Scholastica propria lumina, decora nativa, ingentiam, quae nulla cum aliis indiget comparatione, velut adminiculo, dignitatem. Nam ut Oppalus gemmarum, ita virtutum illa varietate distincta, fulget ut Ametsthyus temperantiae purpura, ut Adamas lucet puritate fidei, spei nitet viriditate cum Smaragdo, ut Carbunculus charitatis igne flagrat, et coeterorum e coelo ornamentorum gratissimo apparatu, tamquam omni lapide pretioso decora, iucundissimum, ut cervice columba, de se exhibet spectaculum.

Isidor. origin.
lib. 16. c. 12.

Elegans enim hoc naturae superbientis opus, ut nobilissimi authores ipsa comprobante experientia testantur, solis expositum radiis, novi coloris specie eum ad modum singulis imbuitur conversionibus, ut, sive is unus existat, vario solis aspectu varie illustratus, sive multiplex ob

- diversas superficies, ex diversis plumarum emicans particulis, non minori hominem iucunditate reficiat, quam percellat admiratione. Sive enim
- Arist. lib.
Psalm. 67.
Philo Iudaeus
de Temulen-
tia.
Hugo Caren-
sis ser. 4. in
cantica.
- « unus existat, sive multiplex, tanta est pulchritudine et venustate, ut eum Aristoteles *Auricolorem* vocet, Psaltes regius *Aureum*, Philo Iudaeus « multis modis variantem colores, puniceum coeruleum, igneum, et car-
« bunculi speciem referentem, pallentem item rubentemque, et alios
« omnigenos, quorum ne vocabula quidem nominare sit facile ». Et talis fuit, quae in Scholastica nituit, sanctitatis venusta species, tam varius decor, pulchritudo tam admiranda, ipsam inter formosissimas ecclesiae columbas reponens. Columbas dico, « si enim aves esse in Ecclesiae horto
« diversorum cantuum melodia replentes, alaudas in Dei laudibus alte
« consonantes, philomelas amore languentes, cygnos dissolvi cupientes,
« corvos futura praestolantes, » nonnemo et iure dixit, quidni illis, non iniuria non ipsas annumeremus, sive immaculatas velis, seu mavis simplices aut gementes, aut quavis decoras perfectione, cum tales exhibeat sacer corder, et recte quidem.
- Plin. Natural.
historiae lib.
10.
Aldouran lib.
15. Ornithol.
Aelian. apud
eundem Ouid.
in Ibin. et
Propert. lib. 2.
- Nedum enim tanti habitae antiquis fuerunt, ut *illarum videantur amore insaniisse*; quarum binas quaternis millibus nummum, et mille sexcentis sesteriis mercati sunt; pro quibus Carni et Illirici bellum commiserunt; quae datae Argonautis fuerunt itineris duces, cum ignoto se commisissent mari ad aureum vellus petendum; quae veneris, deae scilicet pulchritudinis existimatae, in tutela, illius currum trahebant; quae
- Odiis. 12.
Lucianus de
Dea Syria.
- Iovi ambrosiam deferre credebantur; et Syris ea sanctitate praecellere, ut ne tangere quidem ipsas fas esset; quae demum ab Ericinis Profectorio festo, et sacrificiis cultae: sed quae divinum praeterea calculum promeruerunt. Deus enim, qui rerum omnium, quas sapientissime condidit, naturas penitus habet perspectas, et plane cognitatas, praestantiam non vulgarem in iis consideravit, quam suis voluit esse imagines virtutum. Nam peccatores sive invitet ad sua gemendum peccata, sive, ut relictis peccatorum tumultibus, ad tranquillam se recipiant vitae rationem, nidumque ponant in tutissimo laborantium asylo, vulneribus Christi, sive ut a servitute Aegyptiaca Tartarei Pharaonis recedant, eas velut exemplar
- Isayae c. 59.
Hieremiae c.
48.
Osee 11.
- ponit. Illis quidem, « ut quasi columbae meditantes *peccata* gemant; *istis*
« relinquit civitates et habitate in petra habitatores Moab, et estote
« quasi columbae nidificantes in summo ore foraminis; *aliis*, avolabunt
« quasi aves ex Aegypto, et quasi columbae de terra Assyriorum, et
« collocabo eas in domibus suis ». Si figere cupit tabernaculum in anima iusti, quae sedes est et templum Dei, eam ut delicias suas columbam appellat. *Aperi mihi soror mea, amica mea, columba mea, immaculata*
- Cantic. 5.

mea. Ad castam si vocet consuetudinem, et colloquia dulcia, « surge Cantic. 2.
 « amica mea, speciosa mea, et veni, columba mea in foraminibus petrae
 « in caverna maceriae, ostende mihi faciem tuam, sonet vox tua in
 « auribus meis, vox enim tua dulcis et facies tua decora, » sermone
 places et opere. Si ad eam hortatur virtutem, qua claruit divino ap-
 pellatus ore *vir simplex et rectus et timens Deum*, qua Deum quaerere Iob. 1.
 debemus, *in simplicitate cordis quaerite illum*, quam Paulus edixit suis, Sapient. 1.
volo vos in malo simplices esse, quae divino dignos reddit congressu, Ad Rom. 16.
cum simplicibus sermocinatio eius, qui hominem ad beatas perducit Proverb. 3.
 mansiones, *qui ambulat simpliciter salus erit*: quae suis a Christo com-
 mendatur, *estote simplices sicut columbae*. Si propter caeterarum vir-
 tutum choragium dilaudat, his, veluti pulchritudinis comparat ideae:
 « Quam pulchra es amica mea, quam pulchra, oculi tui columbarum Cantic. 1.
 « quae super rivulos aquarum *penitentiae*, lacte *contritionis* lotae, re-
 « sident iuxta fluentia plenissima divinae gratiae! » Cum formosam
 nobis depingere vellet, formosae huius compellat nomine: *Surge pro-* Cantic. 2.
pera, columba mea, formosa mea. »

Hinc efformatos ab ipsa Dei sapientia in virtutum omnium exemplar
 Apostolos confert columbis: *Qui sunt isti, qui ut nubes volant, et quasi* Isayae 60.
columbae ad fenestras suas? Ipsumque principem Apostolorum appellat Math. 16.
Barionam filium columbae. Sanctissima autem illa anima terrena cuncta
 transcendens, suspirasque superna, et quibus ea conscendat, alas amoris
 et desiderii. *Quis, mihi dabit pennas sicut columbae, et volabo et requie-* Psalm.
scam? Quid quod ipsammet, sive plantatam sudore, sive redemptam san-
 guine Ecclesiam; sive illius pretiosissimum monile, et maximum orna-
 mentum *Mariam*, eadem appellatione decorat, « una est columba mea, Cantic. 6.
 « una est matri suae, electa genitrici suae, unde merito de eadem cantat
 « *Ecclesia*, vidi speciosam, sicut columbam ascendentem desuper rivos
 « aquarum, cuius inestimabilis erat odor nimis in vestimentis eius, et
 « sicut dies verni circumdabant eam flores rosarum et lilia convallium. »

Huius igitur avis, propter tantas, tamque eximias illius proprietates
 formam, ut sibi non indecoram, induerunt, Angelus dum sanctum invi-
 seret Bavonem: sanctique Leonardus et Radegundes, Ille dum car-
 ceribus conclusum, eximeret, Illa dum liberaret suos in mari pericli-
 tantes. Et quisquis fuit Ille superum, qui repletam chrismate ampullam
 ad Clodovaeum regem ungendum detulit. Atque ut alios taceam
 innumeros, Ipse totius fons et origo pietatis Spiritus Sanctus Beato as-
 sedisse Gregorio divinam explicanti scripturam, Sanctae apparuisse Ma-
 rinae, Sanctorumque Fabiani aut Zepherini, Ioanni Chrisostomi, et Gre-

Breviarium in
 officio Az-
 sump. B. V.

Marc. 1.

Esdrae 4. c. 4.

a S. Greg. 4.
dialog. c. 4.
b Marul lib. 5.
et Surius in
vita S. Ge-
rad.

c In offic. S.
Angeli.

d Baron. in
notis ad Mar-
tyrol. 12 feb.
et 2 octob.

e Ribadeneira
in vita S. Te-
resa.

gorii Agrigentini capitibus insedissee, dum sive illi in Dei plebis episcopos eligerentur, vel hi initiarentur ritibus sacris, non vana existimatur persuasione. Certissima autem creditur fide, illius speciem voluisse assumere, cum super Christum, « in quo omnis inhabitabat plenitudo divinitatis *descenderet, sacra pagina narrante*, coelos apertos, et Spiritum Sanctum « tamquam columbam descendisse, et mansisse in ipso ». Ut nihil habeat admirationis, Deum *ex omnibus creatis volatilibus, unam sibi columbam*, velut eximiam magis, magisque dilectam *nominasse*; vel puras ab omni labe animas sanctorum ^{a)} Spei, ^{b)} Amatoris, ^{c)} Angeli, ^{d)} Alberti, Eulaliae, Reparatae, ^{e)} Teresae, columbae specie vocasse ad beata coelorum columbaria. Atque in his Scholastica nostra recensenda est, quam non dicimus, meliori iure, quam suam fingunt Babilonii Semiramidem in columbam abiisse; neque enim corporum methamorphoses cum fertili nugarum scriptore Ovidio credimus, nec cum Pythagora aut Platone, minutis in hoc philosophis, metempsychoses animarum, sed iis ipsam contendimus claruisse virtutibus, adumbratis in columba, quae ipsam arguant gratissimae coelo avis specie consentanea maxime ratione ad coelos evolasse.

IMPRIMATUR

Fr. ALBERTUS LEPIDI O. P. S. P. Ap. *Magister*.JOSEPH CAPPETELLI, Archiepiscopus Myrensis, *Vicesgerens*.

ST. BENEDICT'S SERIES.

Life of St. Mechtildis iust out, with picture of the Saint.
Cloth, gilt, 3s. 6d.

The Life and the Rule of St. Benedict, being the Second Book of the Dialogues of St. Gregory the Great, with the Rule of the same holy Patriarch. In Latin and English. Cloth, gilt, 5s.

Life of Helen Lucretia Cornaro Piscopia, Benedictine Oblate and Doctor of the University of Padua with 8 illustrations. Cloth, gilt, 4s. 6d.

Life of Blessed Joanna Mary Bonomo, O. S. B. With portrait. Cloth, gilt, 3s. 6d.

St. Benedict and Grottaferrata. Cloth, gilt, 1s.

A visit to Subiaco, the Cradle of the Benedictine Order.
Wrapper, 6d.

Compendium of the life of the servant of God, Dame Mary Adeodata Pisani O. S. B., by the Rev. Paolo Galea. Translated at S. Benedict's. Wrapper, 6d.

The Monastery of St. Benedict, Rome. Fifth Edition.
Wrapper, 6d.

Medal Cross and Scapular of St. Benedict. Wrapper, 1d.

Thoughts on St. Gertrude by Aubrey de Vere. Reprinted for St. Benedict's Series by permission of the Author. Wrapper, 6d.

A brief Sketch of the History of Benedictine Oblates.
Wrapper, 6d.

Vitae B. Justinae Aretinae, Virginis Ordinis S. Benedicti.
Frontispiece of the Saint surrounded with scenes from
her life. Wrapper, 6d.

***Joannis Tritemii Abbatis Ordinis Sancti Benedicti ad
Monachos Dehortationes.*** Reprinted from the edition
of Milan 1644. Original frontispiece. Bound in vellum, 10s.

Spicilegium Benedictinum. A Periodical appearing every
three months. Published in Rome. Single numbers, 1s each.
Annual subscription, 4s.

A few bound copies of the numbers of 1896, 1897,
1898 and 1899 may be had for 8s. each.

S. Metilde di Hackeborn. Cenni storici, 2d.

Laudes S.P.N. Benedicti, ex disquisitionibus Haeffteni.
Reprinted from the edition of Augsburg, 1647. Original
frontispiece. Bound in vellum, 5s.

CHROMOLITHOGRAPHS.

Our Lady of St. Benedict, St. Mechtildis, 1000, 25 |; 100, 3 |; 30, 1 |.

PHOTOTYPES.

Saint Benedict, B. Justina, B. Eustochium, B. Joanna Mary Bonomo, B. Santuccia, BB. Abbots and Companions, O. S. B., Martyrs, Helen Lucretia Cornaro Piscopia, Blessed Euphemia Giustiniani, Venerable Dame Mary Adeodata Pisani, O. S. B. etc. etc.

SIXPENCE A DOZEN.

To be had at Messrs Desclée, Lefebvre et Cie, Rome and Tournai; at Messrs Burns and Oates, London, and St. Benedict's Monastery, Rome.

This book should be returned to
the Library on or before the last date
stamped below.

A fine of five cents a day is incurred
by retaining it beyond the specified
time.

Please return promptly.

